

adventure

Карл
Май

Кралят на петрола

Кралят на петрола — това е мошеник, който иска да вземе парите на един банкер. Винету и Олд Шетърхенд попадат на неговите следи. Техни спътници са прочутите уестмани: Хобъл Франк, Леля Дрол и веселия «Детелинов лист» — Сам Хокинс, Дик Стоун и Уил Паркър.

bg
de

Веселин
Радков

adventure

Karl
May

Der Oilprinz
1894
de

J.
S.

Mylib SfbToFb2 Converter, FB Editor v2.0
2010-02-16 19:36:29
<http://chitanka.info/lib/text/1920>
<http://chitanka.info/lib/text/1920>
1.0

0.1 (2006-02-15) — Добавяне
0.2 (2006-08-05 19:50:38) —
1.0

Издателство «Отечество»
София
1991

Карл Май
Кралят на петрола

Първа глава
The finders

Онзи, който реши да тръгне за Калифорния по обичайния път от Ел Пасо дел Норте през Рио Колорадо, преди да достигне Тусон, главния град на Аризона, ще мине първо през старата мисия Сан Хавиер дел Бак, намираща се на около девет мили от Тусон. Тази мисия е основана през 1668 година и представлява великолепна постройка, която предизвиква учудването на преминаващите оттам хора, че сред дивите области на Аризона са се натъкнали на такъв разкошен монумент на цивилизацията.

С издигаща се на всеки ъгъл от сградата висока камбанария, фасадата на мисията е богато украсена с фантастични орнаменти. Главният параклис има голям купол, а над зидовете се проточват масивни каменни корнизи, леко издадени напред, назъбени като бойна кула и с изящни украшения. Една постройка, достойна за всеки голям град, за всяка резиденция. Част от мисията е заобиколена от село, където по времето на нашия разказ живееха около триста индианци от племето папаго. Папагосите бяха, а и до ден-днешен са миролюбиво, трудолюбиво и благоразположено към белите племе, което с помощта на изкуствена напоителна система бе превърнало земите си в много плодородна област. Червенокожите усърдно сядяха и отглеждаха ръж, пшеница, нарове, тикви, както и други плодове и храни. За съжаление тези свестни и трудолюбиви хорица си патеха твърде много от набезите на бялата папlach, която бе избрала Аризона за свое сборище. В тази територия, заобиколена от планини и пустини, все едно че не съществуваша държавно управление и власт. Ръката на правосъдието изобщо не достигаше до там, или пък това ставаше в много редки случаи, и ето защо от Мексико и от Щатите се стичаха стотици и хиляди хора, скъсали веднъж завинаги със законите, за да водят такъв начин на живот, който се основава единствено на най-брутално насилие. Вярно, че в Тусон се намираха войскови части, които имаха задачата да се грижат за обществената сигурност, но всичко на всичко това бяха две роти и следователно съвсем недостатъчни за един район от 300 000 квадратни километра, още повече че при дадените обстоятелства тези герои бяха радостни, ако престъпната папlach ги оставеше на мира. Едва ли можеше да се очаква някаква помощ от тях. Това беше твърде добре известно на хората, поставени извън закона, и ето защо те проявяваха дързост и нахалство, нямачи равни на себе си. Позволяваха си да се появят в непосредствена близост на Тусон и никои не се осмеляваше да се отдалечи макар и на четвърт час път от града, без да помъкне със себе си цял арсенал от оръжия. Един американски пътешественик описа царящите по онова време порядки по следния начин:

«Най-отчаяните негодници от Мексико, Тексас, Калифорния и другите щати намериха в Аризона сигурно убежище от ръката на наказателните съдилища. Убийци и крадци, главорези и комарджии съставляваха основната част от населението. Всичко живо трябваше да ходи с оръжие и кървавите сцени бяха неделима част от ежедневието. И дума не можеше да става за някакво правителство, а още по-малко за съдебна или военна закрила. Единственото занимание на гарнизона в Тусон беше да се напива и безучастно да гледа какво се върши наоколо. Така Аризона бе може би единствената територия в цялата страна, намираща се под закрилящата егида на цивилизовано правителство, където всеки използваше правосъдието в свой собствен интерес.»

И ето че в Сан Франциско се събраха смели мъже с чувство за чест и законност, за да основат Комитет за сигурност, който отначало трябваше да разгърне дейността си в Калифорния, но скоро и в съседна Аризона почувстваха здравата му десница. Ту на едно, ту на друго място из щата започнаха да се появяват дръзки и смели хора — сами или обединени в цели отряди, за да

очистят страната от престъпниците. Те никога не си отиваха, без да оставят след себе си съвсем ясни следи на раздаденото от тях правосъдие.

При папалосите край Сан Хавиер дел Бак се беше заселил един ирландец, който навярно също не беше дошъл в Аризона по никакви особено почитени причини. Беше отворил магазин и твърдеше, че продава всевъзможни стоки, но в действителност от него не можеше да се купи нищо друго освен такова бренди, заради чистото производство и продажба той заслужаваше единствено прозвището «отровител». Репутацията му беше такава, че свестните хора не се отбиваха при него и избягваха компанията му.

Беше хубав априлски ден, когато той седеше на една от грубо скованите дървени маси, поставени пред къщата му. Изглежда, бе в лошо настроение, защото потропа с празната си чаша по дъсчения плот и след като никой не се появи веднага, за да му я напълни, се извърна към отворената врата и гневно извика:

— Хей, дърта вещице! Нямаш ли уши? Бренди искам, бренди, разбра ли! Побързай, иначе ще дойда да ти помогна!

При тези думи от къщицата излезе стара негърка с бутилка в ръка и му напълни чашата. Той я изпразни на един дъх и накара жената отново да му налее, като измърмори:

— През целия ден не се мерна нито един посетител! Червенокожите негодници не щат да се научат да пият. И в такъв случай не мине ли някой случаен пътник, мога ей тъй да си седя тук и да си съсипвам собствения стомах!

— Няма седи сам — утеши го старата. — Гости идат.

— Откъде знаеш?

— Видяла.

— Къде са?

— По пътя от Тубак насам.

— О, наистина ли? Кои са?

— Не знае. Стари очи не разпознават лесно. Те ездачи, много ездачи.

При тези думи ирландецът стана и бързо сви зад ъгъла на къщата. Оттам можеше да огледа пътя за Тубак. После пъргаво се върна и подвижна на старата:

— Това са the Finders, ясно ли е, the Finders, и то всичките дванайсетина! Те умеят да пият юнашки, работата ще потръгне! Бързо вътре, трябва да напълним бутилки!

Двамата изчезнаха в къщата. След броени минути в селото влязоха дванайсет ездачи, спряха пред дома му и скочиха от конете, които оставиха свободно да обикалят наоколо. Това бяха мъжаги със запусната външност и дързък вид и тъй добре въоръжени, както тогавашните обстоятелства налагаха всекиму в онези области. Неколцина носеха мексиканско облекло, а другите пък идваха от Щатите, което личеше от пръв поглед. Но всичките имаха едно общо нещо: между тях не се намираше нито един човек, на когото да можеш да се довериш.

Те вдигаха шум и крещяха един през друг, подхвърляха си ругатни, а един от тях се приближи до отворената врата, измъкна револвера си, стреля веднъж към вътрешността на къщата и после извика:

— Хей, Пади! У дома ли си, или не, стари отровителю? Излизай с твоята сярна киселина! Жадни сме!

Както е известно, Пади е шеговито прозвище за ирландците. Кръчмарят се появи, стиснал по една пълна бутилка под мишница, като носеше в ръцете си дванайсет чаши. Той постави чашите на две от масите и докато ги наливаше, отговори:

— Ето ме, мешърс. Вече съм известен за вас. Моята негърка ви видя да идвате. Хайде, пийте и да бъде благословено присъствието ви в моя дом!

— Запази благословиите за себе си, стари мошенико! Който пие отровата ти, върши самоубийство.

— Убий се спокойно, мистър Бътлър! После ще те възкреса с друга бутилка. От седмици не сме се виждали. Как я карахте през това време? Добре ли върви работата?

— Добре? — отвърна Бътлър, като презрително махна с ръка и изля съдържанието на чашата в гърлото си. Неговите другари последваха примера му. — Хич не ни потръгна, мизерна работа като никога досега! Не направихме нито един-единствен удар, за който да си заслужава да говорим.

— Но защо? Нали са ви дали името the Finders, а и самите вие се наричате така. Не си ли отваряхте очите? Мислех си, че днес ще мога да направя с вас добра сделка.

— Коего ще рече, че си се канел да купиш от нас очакваната плячка и пак да ни измамиш както винаги. Но този път няма нищо, наистина нищо. От индианците няма какво да вземеш повече, а срещнеш ли някой бял, то и той самият ще е такъв, дето гледа да бръкне в чуждия джоб. И към това се прибавя и Комитетът за сигурност, дано го вземат всички дяволи! Какво право имат тези негодници да ни се бъркат в работата? Какво ги засяга, ако жънем където не сме сели, нали и те не са посели нищо там! Наистина човек вече трябва да е готов да види дулата на няколко двуцевки да надничат иззад всеки храст, край който минава! Но зъб за зъб, око за око! Решили сме безмилостно да бесим всеки, който събуди у нас подозрение, че се числи към Комитета за бдителност. А може би си забелязал тук при теб подобни типове, а, Пади?

— Хмм! — промърмори кръчмарят. — Да не би да очаквате от мен да съм всезнаещ? Нима може по носа на някой човек да познаеш дали бди, или пък като вас коли и беси?

— Не се излагай, Пади! Лесно се различава птичарят от истинската кръвожадна ловджийска хрътка! Тъй е и с хората. Давам ти думата си, че от петдесет крачки ще позная всеки човек, който е член на този комитет. Но да говорим за нещо друго. Гладни сме. Имаш ли месо?

— Няма да се намери дори толкова, колкото да го закрепим на върха на езика си.

— А яйца?

— Нито едно. И с часове да се скитате из околностите, пак няма да намерите никакво домашно животно за клане, нито дори кокошка. Затова са виновни такива като вас, дето опустошиха всичко наоколо.

— Ами хляб?

— Само царевични питки, а и те трябва тепърва да бъдат изпечени.

— Тогава нека негърката ти започне да ги пече. Самите ние ще се погрижим за прясно месо.

— Вие ли? Та нали вече ви казах, че нищо не може да се намери.

— Пфу! Все пак ние намерихме.

— Какво?

— Един вол.

— Хайде бе! Невъзможно! Че къде ли?

— Малко по-назад по пътя в долината на Санта Крус. Впрочем този вол е от един керван волски коли, който срещнахме, или по-скоро настигнахме и подминахме.

— Керван волски коли? Може би нови заселници?

— Вероятно. Бяха четири коли, всяка от които имаше по четири впрегнати вола.

— А колко са хората?

— Не знам точно. Освен коларите с кervана видях да яздят още неколцина конници. Но колко души е имало вътре в колите, не мога да ти кажа.

— Сигурно сте ги заговорили, а?

— Да. Канят се да отидат чак отвъд Колорадо, а тази вечер ще останат да ношуват тук.

— Тук ли? Хмм! Сър, надявам се да не се случи нещо, което би могло да създаде лоша слава на нашето хубаво селище!

При тези думи кръчмарят направи гримаса и такова движение с ръка, които бяха съвсем недвусмислени.

— Бъди спокоен! — отвърна Бътлър. — Ние умеем да пазим приятелите си. Наистина смятаме да плякосаме кervана, но това ще стане едва оттатък Тусон. Тук ще си вземем само един вол, защото ни трябва месо.

— Може би с намерението да им го платите! Но на тези хора и през ум няма да им мине да продадат някое от впрегатните си животни.

— Глупости! Ти какво си мислиш, Пади? Ние вземаме, но никога не плащаме. Нали го знаеш. Разбира се, друго е, когато отседнем при теб. Ти си наш съучастник и не само че ти плащаме, но ти позволяваме дори да ни мамиш. Впрочем онези хора няма да ни окажат кой знае каква съпротива. Там имаше четирима воловари, които едва ли трябва да слагаме в сметката, две хлапета на коне и един скаут, нает от заселниците. Единствено от него можем да се опасяваме, но ние дванайсетимата бързо ще се справим със скаута. Той ще получи първия куршум. Както вече казах, не знам какви хора седят в колите, но от оня, който е толкова кекав да се завре под платнището, не можем да очакваме сериозна съпротива. Освен това най-отзад яздеше още някаква скица, за която наистина не съм в състояние да кажа дали е жена, или мъж, макар че беше нарамил пушка, а под палтото си, изглежда, носеше дори и сабя. Заговорих и тази странна птица, но получих много пестелив отговор, който не разбрах. Ако не се лъжа, беше на немски.

— Що за смахната работа! Онзи, който носи сабя по тези места, е откачен и несъмнено човек няма защо да се бои от него. Значи ще нападнете кервана?

— Разбира се.

— Тогава се надявам, че няма да ме забравите и ще направим сделка!

— Естествено. Веднага ще чуеш условията:

Тъй като в този момент старата негърка излезе от къщата, за да обслужи посетителите, двамата приближиха главите си още повече и шепнешком продължиха разговора си. Останалите единайсет души не им обръщаха никакво внимание, приказваха помежду си, вдигайки голям шум, при което тъй усърдно се занимаваха с брендите, че скоро изпразнените бутилки трябваше да бъдат сменени с пълни. Индианците от селището, междувременно тръгнаха всеки по своята работа, заобикаляха кръчмата отдалеч. Те се страхуваха от белите, вдигащи такава врява, защото от опит знаеха, че е по-добре да стоят по-настрана.

И наистина имаха пълно основание. Ирландецът беше нарекъл дванайсетте ездачи the Finders. Под това име бе станала известна една разбойническа банда, от която всички се страхуваха. От дълго време тя се подвизаваше из Южна Аризона и си бе спечелила зловеща слава. Появяваше се ту тук, ту там, а често, разделена, едновременно връхлиташе различни селища и тъй като членовете ѝ имаха много добри коне, тя бе толкова бърза, че все още никой, дори и мъжете от Комитета за бдителност, не беше успял да спипа някой от хората ѝ. Finder означава човек, който намира, но в случая думата навярно по-скоро би трябвало да се преведе с изобретателен и находчив търсач, който винаги намира каквото търси, защото наистина никак не беше лесно да им се изплъзне каквато и да било плячка.

Изведнъж шумът пред кръчмата стихна и всички погледи учудено се насочиха към трима нови посетители. Видът на тези трима мъже наистина оправдаваше смайването на всеки, който ги виждаше за пръв път. Те скочиха от седлата и се отправиха към една от свободните маси, както изглеждаше, без да обръщат внимание на присъстващата компания.

Първият от тях беше дребно топчесто човече. Изпод плачевно провисналата периферия на филцовата му шапка, чиито цвят, възраст и форма никак не беше лесно да се отгатнат и биха представлявали немалка главоблъсканица дори и за най-проницателния човек, се виждаше гъста гора от сплъстената сиво-черна четина на брадата и мустаците, сред която надничаше нос със заплашителни размери, способен да служи на всеки слънчев часовник като колче, по чиято сянка се определя времето. В резултат на описаната буйна растителност освен този тъй разточително сътворен обонятелен орган от останалите части на лицето се виждаха само две малки умни очички, които, изглежда, бяха надарени с изключителна подвижност и в този момент с израз на дяволито лукавство оглеждаха «отровителницата» на ирландеца, но скритите погледи, които хвърляха, бяха отправени всъщност към дванайсетте Търсачи.

Описаната горна част от човечето бе положена върху едно тяло, което оставаше напълно скрито до коленете, защото беше навлечено със стара ловджийска шуба от козя кожа, шита очевидно за някоя значително по-висока персона. Цялата кръпка до кръпка и шев до шев, шубата придаваше на дребното човече вида на дете, което ей така, на шега, се е намъкнало в спалния халат на дядо си. Изпод тази прекалено дълга връхна дреха се подаваха две слабички сърповидни крачета, напъхани в разръфани легинси с толкова години на гърба си, че сигурно бяха окъсели на човечето още преди две-три десетилетия и сега позволяваха подробно да се огледат чифт ботуши, изработени по индиански маниер, в които при случай на нужда притежателят им можеше цял да се побере. Стъпалата му имаха онези изключителни размери, които оправдават названието крачища. В ръката си той държеше едно пушкало, което по-скоро приличаше на тояга, отсечена нейде в гората. Не се виждаха оръжията, които вероятно носеше затъкнати в пояса си, защото ловната кожена шуба ги скриваше.

Ами конят му? Това не беше кон, а муле, но очевидно толкова старо, че родителите му сигурно са живели малко след потопа. Козината по дългите му уши, които то въртеше като крила на вятърна мелница, беше опадала. Навярно вече от доста дълго време гривата му не съществуваше. Опашката му се състоеше само от голото чуканче и десетина косъма, които скучаеха по него и на всичко отгоре животното бе толкова кльощаво, че направо бе страшно за гледане. Но очите му бяха светли и живи като на младо жребче и имаха такъв израз, който поне у познавачите предизвикваше респект.

Другият, който последва дребосъка към масата, беше не по-малък оригинал от него. Дълга като върлина, ужасно мършава и съсухрена, кокалестата му фигура бе силно приведена напред, тъй

че създаваше впечатлението, сякаш за очите му нямаше никаква друга перспектива, освен да се взират в двете стъпала, с които завършваха краката му, чиято дължина можеше да изплаши всеки човек. Над грубите си и здрави ловджийски обувки той бе закопчал чифт кожени гамаша, които покриваха и доста голяма част от бедрата му. Горната част от тялото му беше облечена в тесен елек, пристегнат с широк колан, в който и по който бяха затъкнати или висяха заедно с ножа и револвера най-различни дребни необходими предмети. Широките му кокалести рамене бяха загърнати с вълнено одеяло, чиито нишки едва-едва се държаха една в друга, а на късо подстриганата му глава се мъдреше нещо, което не беше нито кърпа, нито фуражка, нито пък някаква друга шапка — определението му изглеждаше съвсем невъзможно. През рамо носеше стара дълга пушка тип райфъл, която отдалеч изглеждаше като парче маркуч, завързано за цепеница.

Последният от тримата беше почти също толкова дълъг и слаб като втория. Около главата му беше увита подобно на тюрбан голяма кърпа с тъмен цвят, а самият той беше облечен с червена хусарска куртка, заблудила се в Далечния запад по някакъв необясним начин, и с дълги ленени панталони, напъхани в гумени ботуши, на които бе поставил две грамадни шпори. В колана му бяха затъкнати два револвера и един нож от най-добрата кингфилдска стомана. Пушката му беше една от онези двучевни кентъкийски карабини, които в ръцете на притежателя си никога не засичат, нито пък пропускат целта. Решим ли да потърсим във физиономията на този човек някаква особеност, ще ни направи впечатление много широката уста, която имаше. Изглежда, нейните ъгълчета изпитваха голяма симпатия към ушите му и се приближаваха до тях най-доверчиво. При това чертите на лицето му излъчваха безкрайна чистосърдечност. Изобщо този симпатията несъмнено беше човек, у когото нямаше никакъв фалш.

Последните двама имаха коне, които навярно бяха преодолели много трудности и несгоди, но можеха да издържат далеч по-голямо напрежение.

След като тримата насядаха и кръчмарят се приближи до тях и ги попита какво ще желаят, дребосъкът се осведоми:

— Какво имаш за пиене?

— Бренди, сър — отговори ирландецът.

— Дай ни три чаши, щом нямаш нищо друго!

— Че какво друго да имам тук? Да не би да искате да пиете шампанско? Няма те вид на хора, които могат да го платят.

— Да, за съжаление, за съжаление — каза скромно човечето и се усмихна. — А пък ти съвсем ми приличаш на човек, който има тук на склад неколкостотин хиляди бутилки шампанско. Кръчмарят се отдалечи, донесе поръчката и после отново седна при Търсачите. Дребосъкът поднесе чашата към устните си, опита брентито, изплю го и изля съдържанието на чашата на земята. Двамата му спътници последваха неговия пример, а онзи с хусарската куртка разчекна още повече широката си уста и се обади:

— Пфу, по дяволите! Струва ми се, че този ирландски мошеник иска да ни вкара в гроба с брентито си! Не си ли на същото мнение, Сам Хокинс?

— Йес — отвърна дребосъкът. — Ама няма да успее. Ние тримата понасяме и къде-къде по-силна отрова, още повече че тая няма да я прием. Ами как пък ти хрумна да го наречеш «ирландски мошеник»?

— Как ми е хрумнало ли? Well! Онзи, който още от пръв поглед не разбере, че е ирландец, е такъв глупак, какъвто и със свещ да търсиш, пак няма да намериш.

— Много си прав! Но мен страшно ме учудва, че именно ти още от пръв поглед позна в него ирландеца, хи-хи-хи-хи!

Това «хи-хи-хи-хи!» беше много особен смях, при който в очичките на дребосъка се появяваха весели искрици и изглеждаше сякаш той се смее само за себе си. Звучеше като смях, станал вече привычка.

— Да не би да искаш да кажеш, че иначе съм глупак? — попита другият.

— Иначе ли? Защо само «иначе»? Не, Уил Паркър, ти винаги, винаги си бил такъв! Още преди петнайсет години ти казах, че си грийнхорн, такъв грийнхорн, какъвто няма равен на себе си. Няма ли да ми повярваш най-сетне?

— Не — заяви събеседникът му, без тази обидна дума ни най-малко да го смути. — След петнайсет години човек не е вече грийнхорн.

— Общо взето, да. Но онзи, който дори за петнайсет години не е научил нищо, той все още е и ще си остане грийнхорн, ако не се лъжа. И именно фактът, че не проумяваш това, е най-убедителното доказателство, че и до ден-дневен си останал грийнхорн. А какво ще кажеш за онези дванайсет джентълмени, дето ни зяпат толкоз любопитно?

— Не много добри неща. Виждаш ли как се смеят? На теб се смеят, стари Сам.

— На мен ли? От къде на къде?

— Защото няма да намериш човек, който да може да те гледа, без да се разсмее.

— Радвам се, Уил Паркър, страшно се радвам. И това спада към многото предимства, които имам пред теб. Щом някой ти хвърли поглед, му иде да се разплаче, горко да се разплаче, защото просто представляваш толкова тъжна гледка, съвсем тъжна гледка, хи-хи-хи-хи! Изглежда, Сам Хокинс и Уил Паркър постоянно поддържаха в отношенията помежду си подобни развеселяващи спорове. Но никой не се сърдеше на другия. Третият беше мълчал досега. Ето че в този момент той бавно подръпна нагоре смъкналите се гамаши, за да му стане по-удобно, изпъна дългите си крака далеч пред себе си и след като по слабото му кокалесто лице се плъзна иронична усмивка, каза:

— Тези джентълмени не знаят какво да мислят за нас и какво да правят. Шушукат ли си, шушукат и пак доникъде не стигат. Ама отбрано общество, няма що... нали, Сам Хокинс?

— Да — кимна дребосъкът. — Остави ги да си блъскат главите, Дик Стоун! Затова пък ние знаем толкоз по-добре какво да мислим за тях. Нехранимайковци са, нали, стари Дик? ,

— Йес. Много ми мирише, че ще трябва малко да си поговорим с тях.

— И аз тъй мисля. Но не само ми мирише, а дори смятам и за сигурно, че юмруците ни ще се срещнат с носовете им. Това са тъкмо дванайсетимата, на чиито следи се натъкнахме.

— И които са тръгнали подир кervана, за да го наблюдават тайно.

— После един от тях се приближил до хората и ги разпитал. Това ми се струва подозрително, много подозрително! Я ми кажи, Уил, чувал ли си някога нещо за Търсачите?

— Дали съм чувал? — отзова се Паркър. — Навярно си изгубил паметта си, стари Куне, а? Та нали ти самият често си говорил за тях!

— Well, много добре го знам. Попитах само, за да разбера дали ти като грийнхорн най-сетне си се научил да внимаваш, когато с теб разговарят опитни хора. Значи все още помниш колко са на брой Търсачите?

— Дванайсет.

— Ами колко лица виждаш да седят ей там, скъпи Уил?

— Тринайсет — засмя се разведрено Паркър.

— Извади кръчмаря от сметката, глупако!

— Значи са дванайсет, а казват, че Търсачите също били дванайсет — отговори Паркър с непоклатимо спокойствие.

— Следователно...? Продължавай!

— Следователно може да се предположи, че може би са Търсачите.

— Така е, почитаеми Уил. Страшно ги подозирам, че са те. Предводителят им се казвал Бътлър. Все ще разберем дали сред тях се намира някой ескуайър (В случая почетна титла на кметове, адвокати, мирови съдии (ирон.) Б. пр.) с подобно име.

— Те пък ще вземат веднага да ти кажат!

— Не се безпокой! Ние възбудихме вече любопитството на тези джентълмени. По върховете на носовете им познавам, че скоро някой от тях ще дойде при нас да ни интервюира. Само не им давайте никакви сведения. Любопитен съм да видя как ли ще я подхванат тази работа.

— Във всеки случай не и любезно — каза Дик Стоун. — Ама и ние ще ги отрежем на бърза ръка не особено префинено.

— Защо? — попита Сам Хокинс. — Да не би да искаш да кажеш, че ще проявим грубост?

— И то каква!

— И през ум не ми минава! Ние тримата носим едно почтено име — the leaf of trefoil, Детелиновия лист, и не бива да го посрамваме. Известни сме като трима неразделни джентълмени, които са се прочули с това, че обикновено с хитрост и учтивост постигат повече, отколкото с грубост и насилие. И в този случай трябва да бъде тъй и само тъй.

— Well, но тогава тези типове ще си помислят, че се страхуваме от тях!

— Нека, нека си помислят, стари Дик. Извършат ли тази грешка, много скоро ще разберат, че са се лъгали, лъгали са се, и то как! Хи-хи-хи-хи! Детелиновия лист и страх! Мога да се закълна, че

ще се спречкаме с тях. Искат да нападнат кервана, а ние не можем да го допуснем. И тъй, нека засега си мислят, че се страхуваме. Не след дълго ще разберат, че са се заблуждавали.

— Искаш да се бием с тях?

— Не.

— Но все пак, ако се окажат Търсачите, ще ги обезвредим, нали?

— Да.

— Едва ли ще стане без схватка!

— Мислиш ли? Пфу! Ей на този стар Кун — при тези думи той самодоволно посочи към себе си, — от време на време му хрумват някои мисли, които са по-добри от удари с нож и пушечни изстрели. Обичам да си правя шеги, а ако чрез тях постигам и някакво предимство пред противниците си, толкова по-добре. Не ми се иска да проливам кръв. Човек може да надделее над враговете си и без да ги убива. В това отношение имам от кого да вземам пример.

— Много добре знам от кого вземаш пример.

— Наистина ли? Е, от кого?

— От Олд Шетърхенд, Олд Файерхенд и Винету, прочутия вожд на апачите. И тримата не проливат никога и капка човешка кръв, освен ако е съвсем наложително.

— Well, така е и въпреки това са известни и прочути като тримата най-големи герои на Запада. И аз искам да постъпвам така, да следвам примера им.

— И навярно също да станеш герой, а, стари Сам? — попита Уил Паркър с шеговито-ироничен тон.

— Мълчи, грийнхорн такъв! Сам Хокинс знае много добре какво представлява и с какво може да се справи. Нима не видя как излязох срещу две дузини индианци?

— Йес.

— А как чрез хитрост съм постигал успехи там, където петдесет, че и повече храбри уестмани биха се провалили и биха изгубили живота си?

— Йес. Истината не бива да се отрича. Юначага и половина си. Сам, дяволски голям хитрец си и мнозина са били принудени скъпо да заплатят грешката си, че са те взели за глупав.

— Well, тогава навярно и с тези дванайсетимата ще се справя, без да се окаже необходимо да им разцепвам на две главите или пък с куршумите си да им правя дупки в телата.

— Значи с хитрост?

— Йес.

— А каква?

— Още не знам, но ще се изясни. На първо време трябва да се преструваме, ще се държим като съвсем неопитни хора, нека ни се смеят.

— Като грийнхорни ли?

— Да, ще се правим на грийнхорни, което, разбира се, за теб, Уил Паркър, ще бъде много лесно, понеже наистина си такъв. Вижте ги само как се смеят на моята Мери, на мулето ми!

— Ама не е кой знае каква красавица, Сам!

— Красавица ли? Глупости! Грозно добиче е тя, едно невъзможно грозно добиче! Но въпреки това не бих я разменил и срещу хиляда най-благородни коня. Тя е умна, опитна и разбрана като... като... е, ами като Сам Хокинс, нейният господар, и стотици пъти ми е спасявала живота. Ама и аз никога не съм я изоставял в беда и ако изпадне в опасност, за нея бих рискувал и живота си. Моята Мери си е просто моята Мери, единствена и ненадмината, с която не може да се сравнява никое друго добиче. Но иначе си е опърничав, проклет и подъл звяр, с който човек би постъпил най-добре, ако го застреля на място.

— Значи съвсем прилича на твоята Лиди! — подхвърли Дик Стоун.

— Ех, ами какво да кажа за Лиди! — кимна Сам, при което малките му очички заблестяха и той погали с длан своята стара и странна пушка. — Лиди ми е също тъй скъпа като Мери. Не е засичала нито веднъж, никога не ме е изоставяла. Колко често са зависели от нея и свободата, и животът ми и тя винаги е изпълнявала дълга си. Вярно, че си има своите капризи, и то големи капризи, и който не ги познава, може да си изпати. Но аз ги знам, изучававам ги, както лекарят изследва многовърхия цирей. Много добре знам нейните предимства и слабости, както и на кое място трябва да я помилвам и погала, за да й поддържам доброто настроение. Няма да се разделя с нея, докато съм жив, а ако сте при мен, когато някога умра, направете ми услугата да ме погребете в земята заедно с моята Лиди. Тя никога не бива да попада в ръцете на друг, който няма да я познава и обича. Мери, Лиди, Дик Стоун и Уил Паркър, това са четирите

същества, които са ми скъпи на сърцето. Освен тях не обичам и не притежавам нищо друго по целия широк свят.

Издайническа влага замени толкова веселите искрици, играли доскоро в очите му, но той бързо прекара двете си длани по тях и с предишния си бодър глас каза:

— Я вижте, онзи, дето толкоз тайно си шушукаше с кръчмаря, стана. Най-вероятно ще дойде при нас, за да ни поднася. Well, комедията може да започва, но само не ми я разваляйте!

Човек не бива да се учудва, а още по-малко пренебрежително да се усмихва на това, че Сам Хокинс беше дал такива галени имена на пушката и мулето си и че говореше за тях с такава нежност. Уестманите от старата гвардия (за съжаление тези хора са изчезнали с изключение на малцина, които могат да се преброят на пръсти) бяха съвсем друг вид хора, различаващи се от последвалата ги пасмина. В случая под понятието «пасмина» не се имат предвид само морално пропаднали люде. Тук тази дума е употребена в по-друго значение от обикновено. Ако някой милионер, банкиер, офицер, адвокат, а защо не и самият президент на Съединените щати тръгне за Запада, въоръжен със съвременните оръжия за масово изстребление, страховито пазен и охраняван от многобройна свита, за да не би някой комар да го ухапе по мазолите, и от сигурно място «опушка» стотици глави дивеч, без да има нужда от месото им, тогава истинският уестман ще причисли и този високопоставен и изискан господин към «rabble», тоест към споменатата пасмина. Индианецът, уестманът, който си разбира от занаята, «правеше месо» само ако се нуждаеше от него. Той улавяше необходимия му кон от стадото диви мустанги, на него му беше известно годишното време, когато бизоните се преселваха от юг на север и когато се връщаха, знаеше през кои местности минаваха, и ходеше на лов за тези животни само за да има какво да яде. Тогава се срещаха стада мустанги от пет хиляди глави. По онова време бизоните заливаха прериите по двайсет, трийсет, че и повече хиляди наведнъж. Къде отидоха тези огромни стада? Изчезнаха! Никъде из саваните няма да срещнеш нито един мустанг. Избити, унищожени! Високо горе в Националния парк сега се «пазят» или «закрият» шепи бизони. Тук-там в някои зоологически градини все още могат да се видят отделни екземпляри, но в прериите, които по-рано бяха населявани от милиони бизони, те са вече измрели. Индианецът загива физически и морално, а истински уестмани могат да се видят само по илюстрациите в книгите. За всичко това е виновна онази «пасмина», както я наричат траперите и скватерите. Не казвайте, че причината била в настъпването на цивилизацията. Цивилизацията няма за задача да избива и унищожава. Колко често след като беше построена железопътната линия Юниън Пасифик са се събирали компании от стотици и повече «джентълмени», за да предприемат ловни излети, въоръжени с най-новите модели пушки! Те отпътуваха с влака на запад, караха машиниста да спира наред прерията и от безопасните си места във вагоните стреляха по преминаващите стада бизони. После продължаваха нататък, изоставяйки животинските трупове да се разлагат, и се хвалеха, че били прерийни ловци и си били направили страшно удоволствие. При това на всяко убито животно се падаха по десетина, че и повече, само ранени, които с мъка и при големи болки продължаваха да се влачат, докато по-късно загинеха нейде от окаяна смърт. Индианецът с безсилен гняв гледаше отдалече как го лишават от препитанието му, как го обричат на глад, но нищо не можеше да направи. Оплачеше ли се, изсмиваха му се в лицето, започнеше ли да се защитава, избиваха го също като бизоните, на които той гледаше като на своя собственост и затова ги щадеше.

Съвсем иначе постъпваше истинският уестман, някогашният ловец. Той не убиваше повече животни, отколкото имаше нужда да преживява. Бореше се за необходимото месо с опасност за живота си. Осмеляваше се да навлезе с коня си сред стадото бизони. Мереше сили с мустанга, който искаше да улови и укроти. Безстрашно излизаше дори срещу сивата мечка. Животът му представляваше една непрестанна, но рицарска борба с враждебни обстоятелства, с враждебни животни и враждебно настроени... хора. При това, ако не искаше да бъде «очистен», той трябваше да се ослани на самия себе си, на своя кон и на своята пушка. Затова конят му беше приятел, а пушката приятелка. Често не един ловец е рискувал живота си за своя кон! А с каква любов се привързваше към карабината си, към онзи мъртъв и бездушен предмет, на който въпреки това в благодарността си неговата фантазия му приписваше и придаваше душа! Той ходеше гладен и жаден, но най-напред гледаше да има храна и вода за коня му, а преди да помисли за себе си, полагаше първо грижи за своята пушка. Даваше им ласкави имена, а когато се разположеше да лагуерува съвсем сам в тревата на прерията или върху мъха на вековната гора, им говореше като на живи хора. Именно към този вид уестмани спадаше и Сам Хокинс.

Суровият живот из дивите пушинаци не бе покварил сърцето му и той си беше останал с чувствителна душа, но и изключително голям хитрец.

Случи се точно онова, което беше очаквал — след като се изправи, Бътлър се приближи и с господарски маниер се изтъпанчи пред масата, на която седяха тримата. Без да поздрави, с подигравателен тон той им каза:

— Каква прелестна гледка представлявате бе, хора! Струва ми се, че сте трима извънредно странни, извънредно смешни близнаци!

— Йес — кимна Сам много сериозно и скромно.

Това признание прозвуча толкова смешно, че Бътлър гръмко се разсемя. Докато спътниците му все още пригласяха на смеха му, той продължи:

— Всъщност кои сте вие?

— Аз съм първият — отговори Сам.

— Аз вторият — добави Дик Стоун.

— А аз пък третият — обади се Уил Паркър.

— Първият, вторият, третият! Какво е това? — попита Бътлър, който не разбра веднага какво имаха предвид.

— Е, ами близнаците поред естествено! — отвърна Сам с изключителна чистосърдечност в гласа.

Тези думи бяха последвани от втори залп смях. Бътлър беше бит и затова сърдито се тросна на дребосъка:

— Я стига тъпи вицове! Свикнал съм да разговарят с мен сериозно. Вижда се, че не сте близнаци. Искях да чуя имената ви. Хайде, цял съм в слух!

— Казвам се Гринъл — малодушно отговори Сам.

— Аз Бери — призна изплашено Дик.

— А аз съм Уайт — страхливо промълви Уил.

— Гринъл, Бери и Уайт — каза Бътлър, — имената ви знам вече, а сега ми кажете и с какво се занимавате!

— Трапери сме — заяви Сам Хокинс.

— Трапери? — захили се Бътлър. — Хич не ми приличате на хора, хванали някога бобър или ракун!

— Ами ние наистина все още не сме — скромно призна дребничкият Сам.

— Аха, още не сте! Значи тепърва се каните да уловите?

— Йес.

— Добре, много добре! И откъде идвате?

— От Кастровил.

— Какво правихте там?

— Имахме магазин за облекло. Тримата бяхме създали съдружническа фирма.

— Тъй, тъй! Навярно не ви потръгна, а?

— Йес. Взехме, че банкрутирахме. Давахме твърде много заеми, кредити, а нищо не получавахме.

— Правилно, правилно! Хората веднага са разбрали, че банкрутът не ви мърда. Значи търговци на облекло, а може би дори и шивачи. Трима шивачи, които от некадърност са фалирали и после дошли до изключително мъдрата идея пак да се позамогнат като трапери! Чухте ли ги?

Този въпрос той отпрати към съучастниците си, които с иронично задоволство следяха разговора. За трети път те избухнаха в смях. Обаче привидно разгневен, Сам Хокинс извика:

— От некадърност ли? Страшно се лъжеш, сър. Добре знаехме, как стоят нещата. Естествено от фалита трябваше да влезе нещо и в нашите джобове, иначе нямаше да го допуснем.

Сам разтвори ловната си шуба от козя кожа, потупа широкия колан, откъдето се разнесе металически звън, и гордо добави:

— Тук са парите, сър.

Лицето на Бътлър придоби изражението на граблива птица, която дебне плячката си, и с възможно най-непринудения тон той попита:

— Имате пари? Тогава наистина сте се оказали по-умни, отколкото изглеждате. И колко спечелихте от банкрута?

— Над две хиляди долара.

— И ги носите у себе си?

— Йес.
— Цялата сума?
— Йес.
— През цялото си пътуване из тези несигурни места?
— Пфу! Нали имаме оръжия.
— Те дяволски малко ще ви помогнат. Ако например дойдат Търсачите, ще ви изпразнят джобовете и на тримата, преди да намерите време да си отворите очите. Защо не сте предпочели да поверите парите си на някоя банка?
— Така смятаме да направим.
— Къде?
— В Прескът.
— Нагоре ли мислите да отидете?
— Йес.
— Като трапери?
— Йес.
— Та имате ли капани?
— Не.
— И откъде ще ги вземете?
— Ще ги купим в Прескът.
— Небеса! Ама що за хора сте! И какво мислите да ловите там горе?
— Бобри и... и... и... — Сам смутено замлъкна.
— И... и какво друго? — настоя Бътлър.
— Сиви мечки.
При този отговор откъм другите маси долетя един наистина хомеричен смях. Бътлър също се разсмя, и то така, че му потекоха сълзи и едва можа да си поеме дъх. След като донякъде се поуспокои, той каза:
— Гризли искате да ловите с капани, гризли, които са високи по девет стъпки, а и сигурно тежат по девет центнера! Ще ги ловите с капани?
— Защо не? — навъсено изръмжа Сам. — Стига само капаните да са достатъчно големи и здрави!
— Но няма капани за гризли, а няма и да има!
— Тогава в Прескът ще поръчаме на някой ковач да направи.
— Как?
— Ние ще му обясним.
— Вие, тримата шивачи? Стига, малкия, стига, шишко, иначе ще се задуша! — Той отново избухна в гръмогласен смях и едва след известно време успя да продължи: — А дори и тази работа с гризли да беше възможна, човек пак може да се пръсне от смях само защото се каните да отидете чак до Прескът, за да ловите бобри.
— Всъщност няма да ги ловим в Прескът. Там ще купим примките и капаните. После ще продължим към Хиля и към реката Сан Франциско.
— В която има не повече от педя вода. Е, откъде ще се вземат тогава бобрите?
— Остави я тая грижа на нас, сър! Чел съм една книга, в която е писано всичко, има и за бобрите.
— Хубаво, хубаво, чудесно! Щом сте толкоз умни да се ръководите по някаква си книга, тогава няма какво повече да говорим. Пожелавам ви да хванете толкова много бобри и мечки, колкото ви душа иска. Но там ще намерите и нещо друго.
— Какво?
— Диви индианци, които ще ви дебнат ден и нощ, за да ви нападнат.
— Ще се отбраняваме.
— Да не би с вашите оръжия?
— Йес.
— Например с ей това твое пушкало?
— Йес.
— Мътните го взели, тогава ще извършите невероятни подвизи. Я ни покажи тази тояга! Непременно трябва да я огледаме по-подробно.

Той взе пушката от ръката на Сам Хокинс и отиде с нея при своите съучастници, които се заеха да я разглеждат, пускайки най-груби шеги. И Дик Стоун бе принуден да покаже своята райфъл и пожъна същите подигравателни овации. После, след като върна пушките, Бътлър каза:

— Мешърс, бях много несправедлив към вас и затова трябва да ви помоля за извинение.

— Защо да си бил несправедлив?

— Защото за малко щях да ви взема за едни други хора.

— За какви други хора?

— За Детелиновия лист.

— Детелиновия лист ли? Тия пък кои са?

— Това са трима прочути ловци, които са неразделни и затова ги наричат Детелиновия лист.

Сам Хокинс, Дик Стоун и Уил Паркър.

— Ти познаваш ли ги?

— Не, там е работата, че не ги познавам, иначе нямаше да се изложат на опасността за малко да ви сбъркам с тях.

— Но поне би трябвало да знаеш как изглеждат!

— Та аз знам. Сам Хокинс е също тъй дребен и възпълен като теб, а както разправят, и другите двама били тъй мършави и високи като спътниците ти. Освен това обикновено Сам носел кожена ловна дреха, която била кръпка до кръпка, тъй че никаква индианска стрела не можела да я пронизе. Ти също имаш подобна шуба. Това е само случайно съвпадение, но все пак за кратко време ме заблуди. Сега наистина знам как стоят нещата. Детелиновия лист не е фалирал при търговия със стари дрехи, а сигурно има и съвсем други, много по-добри коне от вашите. Пък и никога няма да се докосне до такива допотопни пушкала като вашите. Но понеже човек трябва да е извънредно предпазлив, а и както разправят, особено Сам Хокинс бил голям хитрец, ще взема допълнителни мерки за сигурност. Чувал съм, че някога Уил Паркър бил скалпиран и затова носел перука. И тъй, нека мистър Бери и мистър Уайт ми покажат главите си! Значи Бътлър все още не се чувстваше съвсем спокоен. За щастие той беше погрешно осведомен. Не Уил Паркър, а Сам Хокинс бе имал ужасното нещастие да бъде скалпиран. Стоун и Паркър доброволно свалиха шапките си. Бътлър зарови ръка в косите им, убеди се, че бяха истински, и каза:

— All right, значи сте трима шивачи и заради вас самите се надявам, че умееете да боравите с пушките си също тъй добре, както по-рано и с вашите шевни игли!

— Бъди спокоен! — обади се Сам твърде самоуверено. — Каквото речем да улучим, улучваме го!

— Наистина ли?

— Наистина!

— Обзаложи се, обзаложи се и стреляйте! — зашепнаха му най-близкостоящите до него хора. В Запада, където почти всеки мъж е добър стрелец, никой никога не пропуска удобен случай да участва в състезание по стрелба със сключване на облози. Стрелците обичат да мерят сили помежду си. Славата на победителя бързо се разнася от уста на уста, а и често залаганите суми са твърде големи. И ето че в този случай не само се предлагаше възможност за обзалагане, но и за едно забавно състезание по стрелба. Навярно тримата шивачи не се бяха научили да боравят с пушките си, а тъй като и оръжията им нищо не струваха, щеше да падне голям смях, ако успееш да склонят тримата мъже да им покажат своето «изкуство». Ето защо, за да подтикне Сам към участие, Бътлър се обади със съмнение в гласа:

— Е, да, да улучиш с шевната игла ръкава на някое палто, това може дори и слепец, но да стреляш, да стреляш е съвсем друга работа. Ти вече стрелял ли си някога, мистър Гринъл?

— Йес — отговори дребосъкът.

— По какво?

— По врабчета.

— С тази пушка?

— Не, с една цев, от която се издухват топчета и малки стрели.

— С цев ли? — Бътлър силно се разсмя. — И си мислиш, че и с пушката ще си добър стрелец?

— Защо не? Прицелването си е прицелване!

— Тъй ли? Ами на какво разстояние можеш да улучваш целта?

— Сигурно дотам, докъдето стига куршумът.

— Да речем, на двеста крачки?

— Well!

— Това е горе-долу ей до там, до следващата къща. Мислиш ли, че ще можеш да я улучиш?

— Къщата ли? — попита Сам и направи обидена физиономия. — Та нея и слепец ще я улучи, също както ръкава на дрехата с иглата!

— Да не би да искаш да кажеш, че целта трябва да е по-малка?

— Йес.

— И горе-долу колко да е голяма?

— Колкото дланта ми.

— И ти мислиш, че ще улучиш такава цел с туй твоє пушкало?

— Йес.

— Глупости! Още при първия изстрел тази цев ще се пръсне, а дори и да издържи, тя е толкова изкривена, че куршумът ѝ ще завие зад ъгъла на къщата и никога няма да отиде в права посока.

— Ами нека опитаме!

— Ще се обзаложим ли? Нали имаш пари.

— Не само пари, ами и желание.

— Колко залагаш?

— Колкото и ти.

— Значи един долар.

— Съгласен.

— Облогът е сключен! Но няма да стреляме по онази къща, защото сигурно собственикът ѝ няма да ни позволи, а...

— Стреляйте по моята! — прекъсна го кръчмарят. — На задната и стена ще залепя парче хартия, голямо колкото дланта ми. То ще бъде целта.

Предложението му беше прието. Всички се отправиха към задната страна на постройката.

Залепиха хартията и после Бътлър отброи двеста крачки. Той заложи един долар и Сам последва примера му. След това хвърлиха жребий, за да видят кой ще стреля пръв. Жребият се падна на Бътлър. Той застана на чертата, където бе измерено определеното разстояние, набързо се прицели, натисна спусъка и улучи хартията.

После дойде ред на Сам. Той разкрачи кривите си крачета колкото му беше възможно повече, вдигна своята Лиди в положение за стрелба, приведе се силно напред и взе да се цели доста продължително. В тази поза той приличаше на фотограф, навел се под черното покривало на своя апарат, за да фокусира обекта, който иска да снима. Всички се разсмяха. И ето че най-сетне изстрелът проехтя, Сам отхвъркна настрана, изпусна пушката и се хвана за дясната си буза.

Смехът се превърна буквално в тържествуваш рев.

— Ритна ли те пушкалото, може даже и зле да те удари, а? — попита Бътлър.

— Йес, дори беше хубав шамар! — отвърна плачевно дребосъкът.

— Значи това чудо здравата ритна. Изглежда ми по-опасно за самия теб, отколкото за другите хора. Я да видим дали си улучил!

По хартията не се забелязваше никаква следа от куршума на Сам. Дълго търсиха наоколо, докато най-сетне един от хората на Бътлър, който беше отишъл настрани, избухна в силен смях и подвижна на останалите:

— Елате насам! Ей го къде е на, който иска, да го види. Елате при мен! От дупката тече бренди! На около десетина крачки встрани от къщата бе поставено буре, пълно с бренди. Куршумът беше отлетял натам и сега се виждаше как от току-що пробитата дупка съдържанието на бурето шуртеше на земята във вид на дебела колкото човешки пръст струя. Избухналият в този миг кикот, изглежда, нямаше намерение скоро да утихне. Но кръчмарят започна да ругае и проклина и настоя за обезщетение. Успокои се едва след като Сам обеща да му заплати исканата сума. После той заби един тънък дървен клин в дупката, за да я запуши.

— Дори къщата не успя да улучиш! — подвижна Бътлър на смаяния дребосък. — Нали ти казах, че куршумите ти ще завиват покрай всички ъгли на постройката. Доларът е мой. Ще рискуваш ли, мистър Гринъл, да заложиш още един?

— Йес — отговори Сам.

С втория си изстрел той улучи поне къщата, но съвсем долу, в самия ъгъл, докато целта се намираще горе в средата на стената. Така той стреля още четири-пет пъти, без да се приближи повече до хартията, и загуби също толкова долара. Това го ядоса и той извика:

— Става все така само защото залагаме едва по един долар. Мисля, че ако увеличим залога, ще мога по-добре да се целя.

— Нямам нищо против — засмя се Бътлър. — Колко залагаш?

— Колкото и ти?

— Да речем, двайсет?

— Йес.

Сам загуби и тези двайсет долара и ги загуби, защото пак улучи долу точно в същия ъгъл.

Бътлър прибра парите и попита:

— Ако желаш, да опитаме още веднъж, мистър Гринъл?

При тези думи той намигна на хората си тайно и самодоволно.

— Йес — отвърна Сам. — Все някой път трябва да успея.

— И аз така мисля. На колко?

— На колкото искаш.

— Петдесет долара.

— Йес.

— Или, да речем, по-добре на сто?

— Това е твърде голяма сума. Наистина съм убеден, че този път най-сетне ще улуча, но ми е жал да ти взема толкова пари, мистър... а всъщност как се казваш, сър?

— Бътлър — отговори човекът незабавно и следователно доста непредпазливо. Навярно, ако въпросът на Сам не го бе изненадал, той щеше да назове някое друго име.

— Добре, мистър Бътлър — продължи Хокинс. — И тъй, не на сто, много са.

— Nonsense! ((англ.)) — Глупости! Б. пр.) Държа на онова, което съм казал. Пита се само дали ти ще имаш толкова кураж.

— Кураж ли? Един шивач винаги го има.

— Значи сто?

— Йес.

Бътлър беше толкова уверен, че ще улучи целта, а Сам, разбира се, пак ще я пропусне, че този път се прицели още по-бързо от преди. Може би размерът на сумата го накара да се развълнува, но, накратко казано, макар и съвсем близо до целта, куршумът все пак се заби в стената до хартията. Това естествено не му развали доброто настроение, защото несъмнено противникът му нямаше да има по-добро попадение. В най-лошия случай при равен резултат можеше да се стигне до допълнителен изстрел, а тогава победата му не подлежеше на съмнение.

В този момент Сам се прицели, но къде! В ъгъла на стената, там където бе улучвал винаги досега и където с изключение на първия му изстрел се бяха забили един до друг всичките му куршуми.

— Какво те прихваща, мистър Гринъл — учудено извика Бътлър. — Та ти се целиш в ъгъла!

— От само себе си се разбира — спокойно и уверено му отговори дребосъкът.

— От къде на къде?

— Едва сега разбрах номерата на моята пушка.

— Какво искаш да кажеш?

— Изглежда, си има собствена воля и капризи. Прицеля ли се в хартията горе в средата на стената, куршумът ми отива долу в ъгъла. Но ако се прицеля долу в ъгъла, тогава навярно ще попадне горе в хартията.

— Това е лудост!

— Но не от моя страна, а от страна на пушката. Внимавай!

Той натисна спусъка и куршумът улучи... точно в средата на целта.

— Сега виждаш ли, че бях прав! — засмя се дребосъкът. — Спечелих! Давай стоте долара, мистър Бътлър!

Сумите не бяха още заложени. Бътлър се поколеба да изпълни подканата му. Отначало му мина мисълта да откаже да му брой парите, но после му хрумна нещо друго, което сметна за по-добро. Той извади от джоба си златните монети, даде ги на Сам и попита:

— Преустановяваме ли?

— Както искаш.

— Или ще се обзаложим още веднъж?

— Нямам нищо против!

— Но не на сто, а на двеста долара!

— Сър, това е прекалено много!
— Не и за мен. Или те хвана страх?
— Страх ли? Хич окото ми не мигва!
— Значи двеста, но ги залагаме веднага!
— Добре! Нека моят другар Бери играе ролята на съдия и държи парите, а ние ще поставим нова хартия с малко кръгче точно в средата. Ще спечели онзи, чийто куршум се забие най-близо до него.
— Съгласен — заяви Бътлър, — но няма да стреляме от двеста, а от триста крачки разстояние!
— Е, тогава няма да улуча!
— И не е необходимо. Хайде, мистър Гринъл, вади двеста долара!
Сам даде парите на Дик Стоун. Изглежда, Бътлър нямаше вече толкова, защото обиколи неколцина от спътниците си, за да вземе на заем. Когато събра сумата, той я връчи на Дик, който много добре знаеше защо Сам го предложи за съдия. След като залепиха ново парче хартия, отброниха триста крачки и Бътлър се приготви да стреля.
— Този път се прицели по-добре! — подвикна му един от неговите хора от съседната маса.
— Мълчи! — отвърна му гневно той. — Един шивач не може да ме бие!
— Но преди малко те би!
— Чиста случайност и нищо друго.
Сега той се прицели по-грижливо и по-продължително от преди. Куршумът му улучи хартията, макар и не в средата.
— Великолепен изстрел, страхотен изстрел, феноменален изстрел! — обсипаха го с похвали другарите му.
Той им кимна със самочувствието на победител и сметна, че е под достойнството му да гледа какво прави Сам. А дребосъкът се приготви за стрелба и подвикна на противника си:
— Мистър Бътлър, а сега внимавай!
— Защо?
— Този път ще улуча кръгчето точно в средата.
— Не си въобразявай! От такова разстояние изобщо не можеш да го различиш, та ти едва виждаш хартията.
— И не е необходимо, защото работата ми е не да го гледам, а да го улуча. Внимавай, едно... две... три!
При «едно» той предизвикателно зае необходимата стойка, при «две» се прицели, а при «три» се чу изстрелът му. От дванайсет или тринайсет гърла проехтя вик на уплаха или яд. Той наистина улучи самия център на мишената. Дик Стоун се завтече към него, подаде му парите и каза:
— Вземай ги бързо, стари Сам, иначе никога няма да ги видиш!
— Well, но и по-късно щяха да се видят принудени да ми ги дадат.
Той прибра парите и се отправи към къщата.
— Това е невероятен, проклет късмет! — гневно го посрещна Бътлър. — Не ми се е случвало да видя такава случайност!
— И на мен също — призна Сам, като казваше самата истина, понеже беше такъв отличен стрелец, че не се нуждаеше от никаква случайност.
Но Бътлър схвана думите му в друг смисъл и каза:
— Тогава върни парите!
— Да ги върна ли? Защо? Нима има причина?
— Защото току-що призна, че мишената е улучена не от теб, а от случайността.
— Добре! Но случайността си послужи с моята ръка и с моята карабина. Щом случайността е улучила мишената, значи тя е спечелила облога и парите са нейни. Срещна ли я някой път, ще ѝ ги дам.
— Това някоя тъпа шега ли е, сър? — попита заплашително Бътлър, а в същото време неговите хора образуваха тесен кръг около двамата.
Сам не прояви ни най-малки признаци на безпокойство, а спокойно отговори:
— Сър, шивачите нямат навика да се шегуват, когато става дума за пари. Напълно съм сериозен. Ще продължим ли да стреляме?
— Не. Имах намерение да се обзалагам с теб, а не с твоята случайност. Тя винаги ли е все тъй благосклонна към теб?

Той скришом даде знак на спътниците си да се въздържат от враждебни действия. Това не се изплъзна от погледа на Сам и той отговори:

— Винаги, когато си заслужава труда, но не и за някакъв си паршив долар. В такъв случай куршумът ми предпочита да отиде в ъгъла.

Стрелците тъкмо се канеха да завият именно зад същия този ъгъл, за да се завърнат пред кръчмата, когато бяха пресрещнати от едно същество. И това същество беше... мулето на Сам Хокинс, което, изглежда, бе любопитно да види какво прави господарят му. Бътлър, който вървеше пръв, почти се сблъска с животното.

— Отвратително добиче! — извика той и удари с юмрук Мери по главата. — Това е истински, ама съвсем истински шивашки кон! На друг човек едва ли някога ще му дойде мисълта да яхне такъв звяр!

— Много правилно! — съгласи се Сам. — Само се пита, защо?

— Защо ли? Ами естествено от отвращение! Че защо иначе?

— Много е лесно да се каже «от отвращение», когато причината се крие другаде.

— Къде ли другаде може да се крие?

— В неспособността.

— Как? Какво имаш предвид? Да не би да искаш да кажеш, че никой друг не може да язди твоя козел?

— Не твърдя подобно нещо, сър. Исках да кажа, че само някой много добър ездач би могъл да го възседне.

Той изрече тези думи с толкова особен тон, че Бътлър незабавно го попита:

— Да не би да мислиш, че не съм достатъчно добър ездач, за да яхна твоя звяр?

— Не съм си помислял такова нещо, сър, макар че е много вероятно до една минута да те хвърли на земята.

— Мене ли? Най-добрият ездач между Фриско и Ню Орлиънс? Ти си луд!

С любопитен поглед Сам го измери от глава до пети, а после с недоверие в гласа попита:

— Ти си... най-добрият ездач? Не ми се вярва. Конструкцията ти не е подходяща за езда.

Краката ти са прекалено дълги.

— Неподходяща конструкция! — изсмя се Бътлър. — Какво ли разбира главата на един шивач от езда! Преди малко, когато се приближаваше насам, се беше чучнал на гърба на твоето добиче също като маймуна върху камила, а си взел да ми приказваш за езда! Не ме карай да се смея! Така ще стисна мулето ти между бедрата си, че за пет минути ще рухне на земята!

— Или за една минута ще те хвърли!

— Сериозно ли говориш?

— Йес.

— Да се обзаложим ли?

— Залагам десет долара!

— И аз! Че няма да ме хвърли!

— А аз твърдя обратното!

— Добре, готово, давай десет долара!

Сам извади парите и ги даде на Дик Стоун. Бътлър взе на заем от своите другари и също даде сумата на Дик. Разбира се, той предпочиташе да я повери на някой от хората си, но не искаше да буди подозрения.

— Какъв мизерен облог! — обърна се към него кръчмарят. — За десет долара да яхнеш такова плашило! Този път сигурно ще спечелиш.

Бътлър хвана юздите на старата Мери и я отведе от ъгъла до откритото място пред кръчмата.

— Значи до една минута трябва да съм на земята! — подвикна той на Хокинс. — Но ако съм още на гърба му, печеля.

— Разрешаваш ли да говоря на животното? — попита Сам.

— Защо не? Говори му, свири му или му пей, прави каквото искаш!

Бяха се образували две групи. На една страна стояха Сам, Дик и Уил, а на друга — кръчмарят с хората на Бътлър. Последният се метна на седлото. Мулето съвсем спокойно му позволи да го яхне и остана тъй кротко и неподвижно, сякаш беше излято от бронз. В този момент Сам се обади:

— Хвърли го, мила моя Бъкинг-Мери ((англ.) — Скачаща, хвърляща Мери. Б. пр.)!

Мигновено Мери се изви, правейки висок «котешки гръб», подскочи във въздуха едновременно и с четирите си крака, после се изпъна, след което заедно с ездача и двамата пак се озоваха на земята, само че Бътлър не беше вече на седлото, а до Мери. Хората му изненадано извикаха. Той скочи на крака и гневно възкликна:

— Това добиче е самият дявол! Отначало седи кротко като агънце, а после неочаквано полита във въздуха като балон!

— В такъв случай щеше да е по-добре, ако ти беше въздухоплавател вместо ездач! Парите са мои — обади се Сам и прибра сумата.

— По дяволите! Не знам дали правилно разбрах. Ти не каза ли на животното да ме хвърли?

— Йес.

— Сър, не разрешавам подобно нещо!

— Пфу! Ти каза, че мога да разговарям с мулето както си искам.

— Но не и в моя вреда!

— Разбира се, че не, дори е в твоя полза. Необходимо е само да чуеш какво му казвам и ще знаеш какво ще предприеме животното и какво трябва да направиш ти, за да се предпазиш, ако наистина си такъв добър ездач, за какъвто се пишеш.

— Well, тогава следващия път сигурно ще спечеля. Няма да се оставя отново да ме хвърли на земята. Ще заложиш ли пак десет долара?

— С удоволствие.

За втори път Бътлър взе пари на заем, даде ги на Дик и качвайки се отново на седлото, се обърна към Сам:

— Хайде, кажи му на този тарикат какво да направи!

Сам весело се изкиска и подвижна на мулето:

— Свали го, мила моя Стрипинг-Мери!

Мери се втурна в галоп, срещу което всички усилия на Бътлър останаха напразни, описа дъга към долния край на къщата и щом го достигна, се затича към горния ъгъл, и то тъй близо покрай стената, че десният крак на Бътлър се закачи в ъгъла и ако не искаше да бъде здравата изподран или дори да си счупи някоя кост, трябваше да се смъкне от седлото. Тъй той бе свален и пак се озова върху майката земя.

— Деветдесет и девет хиляди дявола! — изкрещя Бътлър побеснял, докато се изправяше на крака и опипваше коляното си. — Този звяр е дошъл направо от пъкъл. Естествено очаквах да се изгърби и да ме хвърли със скок във въздуха. Как можа да му заповядаш да ме свлече на земята?

Този въпрос беше отправен към Сам и той отвърна:

— Нали се уговорихме, че мога да му говоря, свиря или пея както си искам. Строго се придържам към уговорката. Парите са мои.

Той прибра сумата в джоба си. Бътлър закуцука към кръчмаря и с приглушен глас му каза:

— Дай ми дващест долара! Моите хора нямат вече пукната пара.

— Пак ли ще се обзалагаши? — попита го ирландецът.

— Разбира се!

— И този път ще изгубиш!

— Съвсем сигурно това няма повече да се повтори!

— Ами ако все пак се повтори? Кой ще ми върне тогава парите?

— Аз, негоднико, аз!

— Но кога?

— Утре сутринта.

— Утре сутринта? След като ти е обрал всичките пари?

— Глупак! Дадох му ги само на заем. Навярно моите хора нямаше тъй спокойно да гледат какво става, ако не знаеха, че утре рано сутринта не само ще си взема парите обратно, но ще имам и много по-голяма сума.

— Аха, двете хиляди долара на този шивач, нали?

— Йес.

— Пази се, сър! Този тип съвсем не е толкоз глупав, колкото си мислехме.

— Пфу! Всичко е чиста случайност!

— Със стрелбата да, но едва ли и тази работа с мулето.

— И това е случайност! Туй животно е някое старо бракувано цирково добиче, което е купил за няколко долара. Знае тези два номера и толкоз. Всичко е случайност, чиста случайност. И тъй, давай парите! Засега трябва да си върна поне последните две десетачки.

След като кръчмарят му донесе парите от къщата, Бътлър подвикна на Сам Хокинс:

— Ще се обзаложиш ли още веднъж с мен?

— Да, но за последен път.

— Съгласен съм, но на двайсет долара!

— Йес.

— Ето ги парите. Освен това те уверявам най-тържествено, че този път твоето плашило няма да ме свали на земята каквото и да прави.

Той се качи на седлото, хвана късо юздите, притисна здраво Мери между бедрата си и наостри слух, за да чуе каква заповед щеше да й даде Сам — дали да го хвърли, или да го свлече, като го закачи някъде. Но дребосъкът не й нареди нито едното, нито другото, а извика:

— Изтъркаляй го, мила моя Ролинг-Мери ((англ.) Търкаляща се Мери. Б. пр.)! Мулето мигновено се тръшна на земята и взе да се търкаля като валяк. Ако Бътлър не искаше да бъде смачкан, а костите му изпотрошени, трябваше да пусне юздите и да си извади краката от стремената. Щом Мери усети, че се отърва от него, скочи на крака, приближи се в тръс до господаря си, нададе победоносен рев и потърка муцуна в рамото му.

Бътлър бавно се надигна от земята, опипа тялото си от горе до долу, отпред и отзад, като правеше неописуеми физиономии. Беше побеснял от гняв заради многократния позор, който беше понесъл, но не искаше това да си проличи. На туй отгоре всичките му кокали и мускули го боляха, защото се беше озовал под Мери като под валячна гладачка.

— Може би ще пожелаеш пак да се обзаложим, а? — подвикна му Сам Хокинс.

— Върви по дяволите, както с твоята случайност, тъй и с гадния си звяр! — отвърна Бътлър и седна.

— Понеже с дяволите нямам никаква работа, мистър Бътлър, ще отида там, където поискам.

— В Прескът ли?

— Йес.

— Още днес ли тръгваш?

Не. Ще останем да пренощуваме в Сан Хавиер дел Бак.

Потърсихте ли си вече подслон?

— Не. Не ни и трябва, ще спим на открито.

— Имате ли какво да ядете?

— Още не. Мислехме си, че тук ще получим нещо.

— Изгледите са лоши. Не е останало нищо. И тъй ще можете да задоволите глада си само ако желаете да сте наши гости. Бъди тъй разумен да приемеш поканата ми!

— Приемам я, сър. Кога ще вечеряте?

— Веднага щом пристигне месото. Ще те уведомя.

С това бе сложен край на облозите, а и на разговора между Сам и Бътлър. Двете групи отново се разделиха.

— Направи фантастичен удар! — каза Дик Стоун на Сам. — Де да бях на твое място!

— Съвсем не ти е нужно, защото, разбира се, ще делим, ако не се лъжа. Наистина ни смятат за шивачи, хи-хи-хи-хи! И този тип се казва Бътлър!

— Значи те са дванайсетте Търсачи. Лоша компания за вечеря!

— Не беше кой знае колко наложително да приемаме поканата им. Та нали в кобурите на седлата ни се намират провизии още за цял ден, което ще рече, че като нищо ще ни стигнат до Тусон. Но си имам основателна причина. Искам да ги задържим.

— Без схватка?

— Без.

— Но как?

— Ще видим като му дойде времето.

— Предпочитам да си бяхме тръгнали отгук. Това е много опасна компания за нас.

— Защо?

— Естествено ще искат да ти отнемат печалбата, ако не с хитрост, то с насилие. Навярно само заради това ни поканиха на вечеря.

— Туй е ясно като бял ден. Ама ще им бъде трудно. Не ме е страх от тях, още повече че разбрах колко лесно можеш да ги водиш за носа. Да ни вземат за шивачи, нас, Детелиновия лист!

— А са чували за Детелиновия лист и за кратко време действително са смятали, че това сме ние!

— Поради което Бътлър ви огледа главите. Ако този тип беше предприел изследователско пътешествие по моята кратуна, никога повече нямаше да му хрумне да смята Детелиновия лист за трима шивачи, хи-хи-хи-хи! Е, едно време и аз си имах на главата собствена кожа със собствена коса и още от дете я носех честно и с пълно право, и никой адвокат не се осмеляваше да ми я оспори, докато един хубав ден една или две дузини индианци от племето поуни се нахвърлиха върху мен и ми одраха и смъкнаха кожата с козината на живо. После отидох до Текама и си купих нова кожа, дето й викат перука, струваше ми три дебели връзки боброви кожи, ако не се лъжа. Но нищо, понякога такава нова кожа е по-практична от старата. Особено през лятото. Изпотя ли се, мога да я сваля, да я измия и да я среша, без да е необходимо да се дращя по главата. И ако на някой червенокож отново му хрумне да ми поиска скалпа, мога да му подаря този, без да му отварям работа, нито пък мен да ме боли.

— И колко глупаво от тяхна страна — обади се Уил Паркър — да повярват, че наистина искаме да ходим до Хила да ловим бобри, та дори и сиви мечки!

— Не беше чак толкова глупаво, колкото си мислиш — заяви Сам. — Нали съвсем ясно видяха, че си грийнхорн, а от такъв човек можеш да очакваш всичко, дори да вземе да отиде на тавана на плевнята да лови в сеното тюлени и китове. Но нали те споменаха, че очакват месо. Откъде ли ще го вземат? Дали от Тусон? Едва ли. Вероятно пак някакво мошеничество. Сигурно ще го откраднат... behold ((англ.) — Я гледай, виж! Б. пр.), ето че онези пристигат, сега ще се запознаем с тях.

Той посочи напред към откритото място, където току-що се появи голяма дълга кола, теглена от четири вола, която бе следвана от други три волски каруци. Начело яздеше един много добре въоръжен конник. Това беше скаутът. До колата яздеха две момчета или двама младежи, въоръжени с ножове, револвери и двуцевни карабини. Воловарите нямаха коне. В две от колите седяха и други хора. Виждаха се любопитно да надничат изпод платнището.

Навярно скаутът бе имал намерение да накара колите да спрат пред кръчмата, но щом забеляза тайфата, лицето му помръкна и той продължи да язди нататък. Естествено колите го последваха.

— Проклятие! — обърна се един от Търсачите с тих глас към кръчмаря. — Изглежда, тази вечер от печеното нищо няма да излезе.

— Защо?

— Защото продължават. Кой ги знае чак къде ще спрат.

— Няма да стигнат много надалеч. Личеше си, че воловете са изморени. Ти обърна ли внимание на лицето на скаута?

— Не.

— Щом ви видя, той се намръщи. Разпитвали сте го твърде много и у него са се събудили подозрения. Навярно щяха да останат да пренощуват тук и само заради вас не спряха, но сигурно няма да отидат далеч, най-много да стигнат до края на селището, където ще намерят трева за добитъка.

— Ще тръгна подир тях да видя какво ще правят.

— Недей! Забележи ли те, подозренията му ще се засилят.

— Вярно — намеси се и Бътлър. — Трябва да изчакаме, докато се стъмни. После с неколцина от вас самият аз ще тръгна по следите им. Сигурно ще пуснат воловете да пасат на свобода, а ние ще отмъкнем един от тях и ще го заколим.

— И ще ви открият! — подхвърли кръчмарят.

— Какво разбираш ти под «открият»? Дойде ли някой, ние ще седим при теб и ще ядем печено говеждо. Това е всичко. Но липсващият им вол ще лежи далеч извън селото, заклан и разрязан, обаче кой ще докаже, че е наша работа?

— Ами нали ще ядете тъкмо от онази част, която ще липсва на заклания вол!

— Това няма да е никакво доказателство, понеже ще кажем, че току-що сме я купили от някакъв непознат червенокож. И ако въпреки всичко продължат да ни досаждат, нали имаме пушки и ножове, за да държим на разстояние всеки досадник!

— А тримата шивачи с нас ли ще ядат?

— Да. Знаеш ли, Пади, каква идея ми хрумна?

— Каква?
— Ще ги напием.
— И после ще ги...?
— Да, после ще ги... правилно се досети.
— Тук, в моя дом?
— Да, вътре в стаята. Не е възможно да стане на открито. Не е изключено да има скрити свидетели.
— Но за мен е извънредно опасно да допусна да се извърши подобно престъпление в дома ми, в моята стая...
— Мълчи! От онова, което намерим в тези типове, ще получиш триста долара. Предостатъчно е за такова незначително безпокойство. Съгласен ли си?
— Да, защото виждам, че друг изход няма. Но се опасявам, че тези нехранимайковци няма да се напият тъй лесно.
— Напротив, много лесно ще стане. Не видя ли, че изляха брендите ти на земята?
— Всеки кръчмар забелязва подобно нещо.
— От това следва, че не са добри пиячи на бренди и не носят много. След няколко чаши ще са пияни до козирката.
— А аз съм на друго мнение: от това следва, че не са добри пиячи на бренди, тъй че няма да пият от тази отрова. Е, как ще ги напиете тогава?
— Хмм, и туй не е изключено. Съвсем нищо друго ли нямаш освен брендите?
Кръчмарят направи такава физиономия, която според него трябваше да изразява, че е голям хитрец, и отговори:
— За добри приятели и ако всичко бъде честно платено, имам тук нейде едно буренце с много силно калифорнийско вино «Калиенте».
— Калифорнийско «Калиенте»? Бре, да се не види, трябва да го извадиш! — намеси се Бътлър. — Един-единствен литър от него ще прати и тримата шивачи под масата, а за нас ще бъде истинско блаженство да си пийнем такова винце. Колко ще ни струва?
— Четиридесет литра за шейсет долара.
— Малко скъпичко, но съм съгласен. Значи ще получиш триста и шейсет долара от онова, което ни донесе тази нощ.
— Но защо ще се церемоните толкова много с тези шивачи, сър? Ще ги каните да вечеряте заедно, ще си приказвате, а едва после ще ги оберете и тъй нататък? Нима няма по-кратък и по-хубав път?
— Има, разбира се, но, Пади, ето какво ще ти кажа: в държането на тези трима мъже има нещо, което не ми дава съвсем да повярвам, че са шивачи. Размислих. Изстрелите на дребосъка бяха майсторски, дори и първите му изстрели, попаднали далеч от целта. Видяхме го да се мери в хартията, но въпреки това със светкавично движение на пушката, което не забелязвахме, той прашаше куршум подир куршум в ъгъла на къщата. Погледни ги как седят и тримата! Изобщо не поглеждат насам, о, опазил бог! Но ти казвам, че независимо от това съвсем точно знаят всичко, каквото става тук, сякаш очите им непрестанно са насочени към нас. Известни ми са тези скрити изпитателни погледи. Ами стойката им! Като че са готови всеки миг да насочат револверите си насам и да натиснат спусъците. Ако някой от тях имаше перука, начаса бих се заклел, че са онзи Детелинов лист, който всява такъв страх. Но дори и да са други хора, пак трябва да сме предпазливи. Няма да се оставят тъй лесно да бъдат изненадани и победени, поне не без светкавично да видиш в ръцете им ножове и револвери.
— Но дванайсет или дори тринайсет души срещу трима! В такъв случай изходът е предрешен!
— Така е, но от дванайсетимата, което ще рече от нас, неколцина ще бъдат убити или най-малкото ранени. В такъв случай най-сигурното и най-безопасното ще е да направят главите с едно юнашко пиене и...
Бътлър замлъкна, посочи напред към откритото място и продължи:
— Ето че идва и странната скица, която яздеше зад колите. Изостанал е, не вижда вече кERVANA и очевидно не знае накъде да поеме.
Думите «странна скица» бяха много сполучливи и изразяваха същината на нещата по-скоро твърде бледо, отколкото пресилено. Яздейки, «скицата» бавно се приближаваше като на строго отмерени интервали правеше върху гърба на коня си равномерни движения подобно махалото на стенен часовник. Ту краката отиваха силно назад, а главата се навеждаше съответно напред,

ту пък главата бързо се килваше назад, а краката отиваха напред. Тялото беше загърнато в дълга мушама, а главата увита в голям виенски шал за намятане върху рамене, чиито краища се спускаха по гърба на коня. Краката на «скицата» бяха обути във високи обувки с ластик. През рамото ѝ висеше пушка, а под сивата мушама, изглежда, се криеше сабя. Лицето, което се виждаше изпод кърпата, беше голобrado, пълно и червендалесто, тъй че особено при такъв маниер на обличане човек наистина не бе в състояние да каже дали върху бавно крачещата кльошава кранта седеше мъжки или женски индивид. Ами възрастта на загадъчното същество? Ако тази жена беше някой мъж, навярно имаше тридесет и пет години, но ако мъжът беше дама, сигурно тя беше вече прехвърлила четирийсетте. Ето че в този момент съществото се приближи до масите, спря коня си и с писклив фалцет поздрави:

— Добър ден, господа! Да сте видели случайно оттук да минават волски коли?

Всички досегашни разговори бяха водени, разбира се, на английски език, но този женствен господин или мъжкаранска дама си послужи с немски, ала тъй и не получи отговор, защото хората, към които бе отправен въпросът, не владееха този език. След като съществото повторно ги попита, Сам Хокинс се изправи, приближи се до коня и отвърна на немски:

— Не говорите ли английски?

— Не, само немски.

— Ще ми кажете ли кой сте?

Тогава, произнесено с още по-висок фалцет, той чу в отговор следното:

— Аз съм господин канторът емеритус (пенсиониран църковен певец, учител по църковно пеене и музика в оставка. Б. пр.) Матеус Аурелиус Хампел от Клоче край Дрезден.

— Клоче край Дрезден ли? Мътните го взели, ами че тогава сте саксонец, а?

— Да, чистокръвен саксонец, но сега пенсиониран.

— Ами аз също, макар да съм в Америка вече от толкова дълги години, че, кажи-речи, съм забравил откъде ми е коренът. Навярно сте от хората с онези четири коли, господин кантор?

— Да. Но много ви моля да бъдете съвсем точен и изчерпателен! И тъй по-добре е да казвате: господин кантор емеритус! Тогава всеки веднага ще разбере, че съм напуснал църковната служба и мястото си на органист, за да отдам изцяло всичките си способности на хармоничната богиня на музиката.

В очичките на Сам проблеснаха весели пламъчета, но със съвсем сериозен глас той каза:

— Добре, господин кантор емеритус, вашите коли отдавна отминаха и предполагам, че ще спрат отвъд селото на открито.

— Колко такта имам да яздя още до там?

— Такта ли?

— Хмм, хмм... исках да кажа крачки.

— И аз не знам, защото също идвам тук за пръв път. Ще ми разрешите ли да ви заведа?

— С голямо удоволствие, любезни господине. Аз ще съм мелодията, а вие съпроводът. Ако по пътя не правим дълги четвъртини паузи, навярно едновременно с финала ще се озовем при колите.

Сам нарама своята Лиди, подсвирна на Мери, която го последва като послушно кученце, хвана юздите на коня на странния емеритус и закрачи в посоката, накъдето бяха поели колите. Ето че от гърба на крантата се разнесе високият фалцет:

— Вече знаете как се казвам, кой съм и какъв съм. Мога ли да науча и вашето име?

— По-късно.

— Защо не веднага?

— Защото тук се намират хора, които не бива да го чуват. После ще ви обясня как стоят нещата.

— Но защо после? Подобна несигурност доста ми прилича на някоя дисхармонична септима или нона.

— Това ще е такава непредпазливост, която може да навреди не само на мен, но и на вас. Вие сте в опасност, господин кантор!

— Моля, моля, кантор емеритус! В опасност ли? Това изобщо не ме засяга. За синовете на музите съществува единствено опасността да не бъдат признати творбите им. Но тук аз не мога да бъда аплодиран, защото никой не познава композициите ми, които впрочем засега се намират само в главата ми и все още ги няма на партитури.

— Значи вие композирате?

— Да, ден и нощ.

— Какво?

— Една голяма опера в дванайсет действия за три театрални вечери, за всяка вечер по четири действия. Знаете ли, нещо подобно на трилогия като «Пръстенът на нибелунгите» от Рихард Вагнер, само че този път не от него, а от мен, господин кантор емеритус Матеус Аурелиус Хампел от Клоче край Дрезден.

— Ами не можете ли да я композирате у дома си? Какво ви е подтикнало да дойдете в Америка, че на всичко отгоре и в Аризона, най-опасния район на Дивия запад?

— Какво ме е подтикнало? Геният ми, музата, че какво друго! Даровитият син на музите трябва да следва внушенията на своята богиня.

— Нищо не разбирам. Аз например не следвам никаква богиня, а собствения си разум.

— Защото нямате дарба. С разум не се композира опера, а още по-малко пък нова опера с оригинални герои, които не са виждани досега сред театралните кулиси и софити. Близко до Дрезден живее понякога моят приятел и покровител Хобъл Франк и той...

— Хобъл Франк ли живее там? Познавате ли го? — прекъсна го Сам бързо и изненадано.

— Да, и вие ли го познавате?

— Дори много добре, много добре! Продължавайте, продължавайте!

— И той ми обърна внимание на такива герои, от каквито се нуждае.

— Навярно е имал предвид себе си.

— И себе си.

— И кого още, господин кантор?

— За четвърти или дори за пети път ви моля най-учтиво да казвате «господин кантор емеритус»! Искам го наистина единствено заради точността и изчерпателността. Иначе някой може да си помисли, че се одързостявам да си присвоявам служебен пост, който съм напуснал още преди две години. И тъй Хобъл Франк, за когото впрочем още ще си поговорим, ми обърна внимание на такива много подходящи за мен герои. Най-напред, разбира се, изтъкна себе си, а после на втори план ме насочи към други трима мъже, с които по-рано бил извършил тук в Дивия запад изключителни подвизи и с които навярно сега отново се е срещнал.

— Един вожд на апачите, който се казва Винету, и двама прочути бели прерийни ловци, наричани Олд Шетърхенд и Олд Файерхенд.

— Good luck! (англ.) — Възклицание на удивление, радостна изненада. — Б. пр.) Това са наистина най-прочутите джентълмени, които познавам!

— Какво? И вие ли ги познавате?

— И то как! Че кой ли не ги познава! И ако някой все още не е имал щастието да ги види, който и да е той, сигурно вече е чувал да се говори за тях толкова много, че, кажи-речи, ги познава тъй добре, сякаш е живял и пътувал заедно с тях.

— Значи и вие бихте могли да ми разкажете нещо за тях, а?

— Тъй ми се струва! Аз ли да не знам нищо за тях, хи-хи-хи-хи! Казвам ви, че от мен можете да чуете толкова много истории за тези джентълмени, че по тях ще композирате двайсет опери. Е, разбира се, че музиката ще трябва сам да си я измислите.

— Естествено, естествено! Хобъл Франк ми е разказвал всички приключения, които е преживял заедно с тези господа. Ще се радвам, ако и от вас науча още нещо, защото така ще се обогати материалът, който ще трябва да обработя.

— Ще чуете повече, отколкото ви е необходимо. Но не казахте ли преди малко, че Хобъл Франк пак се бил срещнал с тримата?

— Да, тъй казах. Предполагам, че е станало така, макар да не мога да го твърдя с пълна сигурност. Няколко дни не си бях в къщи. Когато се върнах у дома, намерих една бележка от него, с която ме подканяше по най-бързия възможен начин да отида при него, ако все още съм имал намерение да заминем заедно за Америка, за да се запозная лично с героите на моята опера. Естествено незабавно го посетих, но все пак закъснях, защото вилата «Меча лой», където той живее, беше заключена, всичко беше заключено, нямаше жив човек. От съседа успях да науча само това, че Хобъл Франк сигурно бил заминал за по-продължително време. Разбира се, предположих, че е тръгнал за Америка, и поех подир него.

— Но защо сте се забутали тъкмо в дивата Аризона? Имахте ли някаква причина да мислите, че той се намира нейде из този район?

— Да, защото веднъж ми разправя за огромните златни и сребърни богатства на Аризона и Невада, при което спомена, че, щом научи, че някой от предишните му спътници реши да се отправи натам, незабавно тръгвал на път и той.

А Хобъл Франк непрекъснато си пише писма с тях. И понеже замина тъй внезапно и без да ме изчака, предполагам, че е получил съответното известие от някой свой приятел, вероятно от Олд Шетърхенд.

— И значи затова, единствено затова сте предприели далечното си пътешествие?

— Да, сигурен съм, че ще го срещна тук.

— Neigh-ho ((англ.) Възклицание, изразяващо досада, несъгласие. Б. пр.)! За такава сигурност не давам и пукната пара. Нима си мислите, че тук хората се срещат тъй лесно, как то откъд океана, в родината, да речем, както между Клоче и Цичевиг?

— Защо не? Страната си е страна, независимо дали се казва Саксония или Аризона. Защо в едната хората да се срещат по-трудно, отколкото в другата?

— Ама че въпрос! Първо, Аризона и Невада са два пъти по-големи от Саксония и второ, трябва да се вземат предвид и условията. Имате ли някаква представа колко и какви индиански племена живеят тук?

— Изобщо не ме интересува!

— А известна ли ви е непроходимостта на тази страна, дивите и непристъпни пропасти и каньони, пустите планински райони, безутешността на пустините и особено на онези, които се намират между Калифорния, Невада и Аризона?

— И това не ме интересува!

— Разбирате ли езика на индианците, на местните бели?

— Не ми и трябва! Аз разговарям на езика на музиката.

— Но дивите индианци нито ще разговарят, нито ще се отнесат кой знае колко музикално с вас! Както изглежда, вие изобщо не знаете на какви опасности се излагате, като сте тръгнали да търсите Хобъл Франк.

— Опасности ли? Вече ви казах становището си по този въпрос. Един апостол на изкуството и син на музите няма причина да се страхува от опасности. Той стои толкова високо над обикновения живот, колкото и цигулката над гръмогласния контрабас. Апостолът на изкуството живее и диша в ефира на небесните акорди и няма нищо общо със земните дисонанси.

— Well! Тогава нека някой индсман ви одере скалпа, а после ще ви питам какви небесни акорди сте чували при тази манипулация! В тая страна има само една музика — ето я!

При тези думи той потупа с ръка пушката си, а после продължи:

— Под звуците на тоя музикален инструмент се танцува в Аризона и Невада, а...

— Танцува се... пфу! — прекъсна го канторът. — Кой говори тук за танци, кой изобщо ги е споменавал! Един човек на изкуството — никога! Танцуването е бърза и непрекъсната промяна на стабилното местонахождение, която води до неестетично потене.

— Тогава остава да ви пожелаем дано тук не ви се наложи съвсем против вашата артистична воля да загубите центъра на тежестта си, а с него и някои други неща, може би дори и живота. За съжаление вече съществуват опасения, че много скоро ще ви се наложи да заподскачате такъв бърз танц, при който едва ли ще се разминете без пот и кръв.

— Аз и танц? И през ум не ми минава!

— Охо! Ще бъдете принуден!

— Че кой ли ще поиска или може да ме накара?

— Господата, които седят ей там зад нас пред кръчмата.

— От къде на къде?

— Ще ви обясня по-късно.

— Защо не сега?

— Защото ще трябва да го казвам и на други, а не обичам да повтарям едно и също нещо по два пъти, щом не е абсолютно необходимо, още повече че пристигнахме там, закъдето бяхме тръгнали, ако не се лъжа.

Те бяха излезли от селото и в момента се намираха на пътя за главния град. По време на целия им разговор канторът бе продължил да прави странните си движения върху гърба на коня. Подобно на махало на стенен часовник той ту навеждаше тялото си напред, ту политаше назад, докато краката му заедно със стремената отиваха в противоположната посока, което, ако се съдеше по присмехулното присвиване на очичките на Сам Хокинс, изглежда, немалко

забавляваше ловеца. В този момент двамата забелязаха четирите големи тежки коли на заселниците. Хората бяха слезли от тях и бяха разпрегнали воловете, които пасяха не особено буйната и гъста трева.

Колите бяха подредени така, че стояха съвсем близо една до друга, а окът на всяка от тях сочеше в една и съща посока, на юг, което бе голяма грешка в онези места, където заради индианците и скитащите се наоколо банди от бели, винаги беше уместно колите да образуват четириъгълник, тъй наречената «крепост». Хората бяха слезли и се суетяха насам-натам, всеки зает с някаква работа. Две жени търсеха трънливи акации, единствения дървен материал наоколо, за да запалят огън. Други две се занимаваха с тенджерите, в които щяха да сготвят вечерята. Няколко деца им помагаша. Двама мъже носеха кофи с вода. Друг преглеждаше колелата на колите. Тези тримата бяха все още твърде млади. Друг, четвърти мъж, който сигурно бе прехвърлил петдесетте, но все още напълно запазил физическите си сили, с много яко и набито телосложение, стоеше изправен сред тази суетня, надзираваше действията на хората и от време на време със силен и ясен глас даваше кратки заповеди. Изглежда, той беше предводителят на преселниците. Когато забеляза двамата новодошли, мъжът подвижна на единия от тях:

— Къде се губите пак, господин кантор! Постоянно се тревожим заради вас и...

— Моля, моля, господин Шмит — прекъсна го чудакът, — господин кантор емеритус, както вече съм ви казвал стотици пъти.

В същото време той спря коня си и слезе от него. Но как! Първо повдигна десния си крак, за да се смъкне от лявата му страна, но, изглежда, това му се стори твърде опасно. Ето защо извади лявото си стъпало от стремето, за да се опита да се спусне на земята отдясно на животното, но вероятно и тази маневра също му вдъхна безпокойство. После с двете си ръце се подпря върху предната издадена част на седлото, понадигна се и се избута назад, тъй че се озова върху задницата на коня. Оттам започна бавничко да се плъзга заднишком, докато най-сетне се спусна на опашката му. Животното беше кротко като агне и изморено, ето защо съвсем спокойно понесе извънредно странната и комична процедура. Сигурно преселниците много често бяха свидетели на тази «пързалка» и затова тя не им направи никакво впечатление, но добрият Сам Хокинс за пръв път виждаше подобно нещо и трябваше да положи големи усилия, за да не избухне в гръмогласен смях.

— Я стига с този емеритус! — отвърна му Шмит с енергичен и малко грубичък тон, който, изглежда, му беше свойствен. — За нас си оставате господин канторът. Щом сте се пенсионирали, това си е ваша работа, но за нас не е никаква причина вечно да предвкваме тази чужда дума. Защо непрекъснато изоставате? Човек все трябва да внимава за вас!

— Пиано, пиано, драги Шмит! Много добре ще ви чувам и ако не крещите така. Хрумна ми една музикална идея. Струва ми се, че ако в оркестъра, който изпълнява някоя увертюра, липсва чело, то неговата партия може да се поеме и от третия тромпет. Нали?

— Ако ме питате мен, дайте я и на най-големия барабан! Добре знам, че ако искаме една кола да върви хубаво, колелата ѝ трябва да се смажат, но нямам представа къде трябва да свирят тръбите по време на увертюра. А какъв е този палячо, дето сте ни го довели?

При тези думи той посочи към Сам Хокинс.

Без да му направи никаква забележка за грубите и обидни думи, канторът отговори:

— Господинът е... е... казва се... хмм, и аз все още не му знам името. Срецах го в селото и го попитах за вас, а той бе тъй любезен да ме модулира до тук. Най-важното е, че и той е саксонец.

— Саксонец ли? — попита учудено Шмит, като огледа Сам от глава до пети. — Не е възможно! Ако някой вземе да скита из нашата Саксония в подобно облекло, незабавно ще го арестуват!

— Но за щастие сега не сме в Саксония — отвърна дружелюбно Хокинс — и затова вероятно ще ме оставят на свобода, ако не се лъжа. Тук ще видиш и какви ли не други дрехи, съвсем различни от моите. В Дивия запад не се намират на всяка крачка магазини за облекло. Ще ми разрешиш ли да попитам, господине, накъде си тръгнал с тези хора?

— На «ти» ли ми говорите? — отвърна с недружелюбен тон Шмит. — Свикнали сме да се обръщат към нас на «вие» и бих искал, преди да ви дам каквито и да било сведения, да науча кой сте, с какво се занимавате и накъде сте тръгнали.

— Well, мога да ти кажа. Казвам се Фалке, преселил съм се от Саксония, живея като уестман и всекиму отдавам честта и вниманието, които заслужава. Ето ти цялата ми легитимация. А дали сега ще отговориш на моя въпрос, си е твоя работа.

— Пак «ти» и «твоя» ли? Господин Фалке, вече ви казах, че сме свикнали да...

— Добре де, добре! — прекъсна го дребосъкът. — И аз вече казах, че всекиму отдавам честта и вниманието, които заслужава. Който гледа на мен като на палячо, ще трябва да търпи обръщението «ти», и ако това магаре още веднъж повтори тази дума, веднага си отивам и го оставям да тъне в собствената си глупост.

— Мътните го взели! Да не би мен да имате предвид? — избухна старият и заплашително пристъпи крачка напред.

— Да — отвърна дребосъкът, като го погледна в очите безстрашно и извънредно дружелюбно.

— Тогава гледайте незабавно да изчезнете, ако искате кокалите ви да останат здрави и читави!

— Вече казах, че ще си отида и ще ви оставя такъв, какъвто сте. Но преди това ми се струва, че като ваш земляк съм задължен да ви предупредя да се пазите.

— От кого?

— От дванайсетте ездачи, които днес са минали край вас.

— Не е необходимо. Самите ние сме достатъчно умни, за да знаем какво да правим. От пръв поглед онези типове не ни харесаха и когато поискаха да ни разпитат, не получиха никакви сведения. Както виждате, вашите хубави поучения са ни излишни.

Той обърна гръб на Сам Хокинс, за да му покаже, че не желае да си има повече каквато и да било работа с него. Ловецът понечи да си тръгне, но подтикнат от доброто си сърце, отново спря и каза:

— Мастър Шмит, още две думи!

— Какво има? — попита троснато старият.

— Щом наистина не ти трябвават добри съвети, с удоволствие ще ги запазя за себе си. Разреш ми още един-единствен въпрос: само временно ли сте оставили колите си така една до друга?

— Защо питате?

— Защото така ще е най-удобно да ви оберат или дори да ви нападнат. Ако аз се разпореждах тук, от тези коли щеше да бъде образуван четириъгълник, в който през нощта щяха да се подслонят всички хора и волове... хи-хи-хи-хи, хората и говедата! Освен това от смрачаване до зазоряване трябва да оставите някой да бди на пост.

— Защо?

— Защото се намирате в Дивия запад, а не у дома си нейде в Дрезденска или Лайпцигска околия.

— Много добре знаем къде се намираме. Не е необходимо да питаме някакъв си палячо, за да го научим. И тъй, вървете си, иначе ще ви помогна това да стане по-бързо!

— Well, тръгвам си вече, ако не се лъжа, мислех ви само доброто, но щом магарето се смята за твърде умно, нека опита да поиграе полка върху леда.

Хокинс рязко се обърна и се отдалечи. Шмит ядосано викна на кантора:

— Голям хубостник ни доведохте, няма що! Имаше вид на някой Арлекин и при това такъв страшен грубиян. Благодаря за подобни земляци!

— Но към мен той беше много услужлив и любезен — осмели се да подхвърли емеритусът. — Навярно поведението му бе следствие от това, че аз разговарях с него «долче», както обичат да се изразяват музикантите, докато вие го срязахте доста «сфорцандо» ((муз.) Със силен тон, акцентирано. Б. пр.).

— Защото се домъкна тук като някой скитник и... Шмит беше прекъснат от силен вик. Дватамата младежи, които придружаваха колите на коне и за които бяха споменали Търсачите, току-що се завръщаха от реката, където бяха измили покритите с прах животни. Единият от тях имаше много интелигентно лице и светъл цвят на кожата, типичен за европейците, макар че от силното слънце той бе получил твърде тъмен загар. Навярно имаше осемнайсет години и беше повече широкоплещест, отколкото висок. Още по-интересна бе главата на другия; от истинските му индиански черти лъхаше дързост, но все пак те не бяха тъй остри, както е обикновено при индианците, а и скулите му не бяха чак толкова силно изпъкнали. Цветът на лицето му можеше да се нарече матов бронз, с който светлосивите му проникателни очи и тъмнорусата коса ярко контрастираха. Имаше стройна фигура, но не беше по-малко як от придружителя си, с когото бяха връстници. И двамата бяха облечени по европейска мода и както изглеждаше, бяха превъзходно въоръжени. Също така и двамата седяха много добре на конете си и особено сивоокият, който сякаш беше излят от бронз върху гърба на жребца си. Когато се приближи до

лагера и видя как Сам Хокинс бързо си отиваше, именно той нададе онзи вик, който прекъсна думите на Шмит.

— Какво има? Какво искате? — попита го старият. Младият човек бързо приближи коня си и като го спря пред Шмит, макар и с чуждестранен акцент, му отговори на немски:

— Кой беше ниският човечец, който току-що си тръгна?

— Защо питате?

— Защото ми се стори познат. Но дрехите му са други, а и не успях да видя лицето му. Обаче походката му ми направи впечатление. Имаше ли брада?

— Да.

— Това съвпада! А очите му?

— Съвсем малки.

— Носът?

— Страхотен!

— И това съвпада! А дали имаше истинска коса?

— Откъде да знам? Та нима човек пита още при първата си среща с някой непознат дали косата му е истинска, или не!

— Не се прави така, обаче от пръв поглед може да се различи перуката от истинската коса. А знаете ли с какво се занимава?

— Каза, че бил уестман.

— И това съвпада. Не спомена ли името си?

— Каза го.

— Да не е Сам Хокинс?

— Не е. Казва се Фалке и е немец.

— Странно, но все пак обяснимо! Фалке на английски е «хок», което означава сокол. След като се преселят в Америка, много немци приемат английски имена. Защо тогава да не се нарече Хокинс някой, който се казва Фалке? Но не ми се вярва Сам Хокинс да е немец. Никога не го е споменавал и винаги се е държал като янки, тъй че сигурно се е родил на запад от Атлантика. Но тази фигура и тази особена дебнеща походка! Всеки добър уестман се е учил да се промъква тайно и незабелязано. А така е свикнал да ходи единствено Сам Хокинс. Но чакай, още един въпрос: докато разговаряхте, този човек не се ли изсмя?

— Да.

— И как?

— Подчертано подигравателно — когато спомена за хората и говедата.

— Искам да кажа с каква гласна, с кой звук се разсмя? Хората се смеят с «а» и «и», дори с «е» или с «о».

— Беше с «и» и приличаше повече на кискане, отколкото на смях.

— Наистина ли, наистина? — попита младежът, проявявайки още по-силен интерес. — Тогава все пак може би е той. Сам Хокинс се смее с едно много своеобразно «хи-хи-хи-хи», което може да се чуе единствено от него, и то твърде често. Звучи толкова лукаво и при това самодоволно. И някак си наполовина го преглъща. Но и по още нещо може да бъде разпознат. Не повтаряше ли непрекъснато един и същ израз?

— Нямам представа.

— Не каза ли някой път «ако не се лъжа»?

— Възможно е да е казал нещо подобно, но не съм му обърнал внимание.

— Значи все пак не е бил той. Сам Хокинс толкова често повтаря «ако не се лъжа», че това непременно прави всекому впечатление. И в този случай щеше да стане така. Значи съм се заблудил.

Следвайки примера на своя спътник, той скочи от седлото на земята и остави коня си свободно да скита наоколо. Предчувствието му не го беше излъгало, но по някаква случайност Сам не си бе послужил с любимия си израз тъй често, че това да направи някому особено впечатление.

Дребосъкът се беше върнал в кръчмата и отново бе заел мястото си при Дик и Уил. Все пак, за да консумират нещо, те си поръчаха по още едно уиски,

[1]

но го разрешиха с вода. Тази проява на трезвеност разсмя Търсачите, обаче те оставиха тримата на спокойствие.

Щом се смрачи, ирландецът запали един фенер и го окачи отвън, колкото едва-едва да осветява мястото пред кръчмата. В къщата щяха да влязат едва по-късно за вечеря. След известно време Бътлър стана от масата, направи знак на трима от спътниците си и заедно с тях пое нанякъде.

— Намислили са нещо — тихо се обади Уил Паркър. — Къде ли отиват?

— Не можеш ли да се сетиш? — попита го Сам.

— Не. Да не съм всъзнаещ.

— И аз не съм, но стига само човек да не е такъв грийнхорн като Уил Паркър и сигурно ще се досети какво са намислили.

— Е, какво е то, стари премъдри Куне?

— Отиват за месо.

— Откъде ще го вземат?

— От преселниците.

— Ах, да! Те сигурно имат пушено месо и сега ще им го откраднат.

— Изобщо не мислят за него! На Търсачите им се яде прясно месо, а там при колите има шестнайсет вола. Разбра ли вече накъде духа вятърът, мой сладки Уил?

— Аха, воловете, вярно, вярно! — кимна Паркър. — От тези джентълмени наистина може да се очаква да откраднат някой вол, което е значително по-лесно, отколкото да се покатериш на охранявана кола и да отмъкнеш някой твърд пушен бут. Лягаш на земята, промъкваш се до животното, после бавно и предпазливо го подкарваш, докато го отведеш на сигурно място.

— Така е, да, тъй се прави, хи-хи-хи-хи! Изглежда, по-рано си бил изпечен крадец на добитък, ако не се лъжа.

— Мълчи, стари Куне! Ще ми е жал за тези хора, ако загубят някое от впрегатните си животни. Едва сега ли ти хрумна това предположение?

— Не, а веднага, щом Бътлър заговори за месо.

— И ти беше при преселниците, без да ги предупредиш?

— Кой ти каза, че не съм го сторил? Но ме нарекоха палячо, от чиито съвети никой не се нуждаел. Сам Хокинс палячо! Хи-хи-хи-хи! Достави ми страшно удоволствие. Е, вярно, не съм облечен съвсем като за прием, но пък и онзи кантор емеритус прилича на клоун къде-къде повече от мен, ако не се лъжа.

— Ти се смееш, но забрави ли, че сме поканени на вечеря?

— Естествено не съм забравил! Гладен съм като прериен вълк, на който слънцето цели две седмици е осветявало празния стомах.

— Значи искаш да се отзовеш на поканата и да ядеш крадено месо?

— Йес, и още как!

— Сам, трудно ми е да го повярвам, тъй като си душа човек и си честен до мозъка на костите.

Но прави каквото искаш, аз обаче няма да участвам. Уил Паркър не яде крадено!

— И Сам Хокинс не го яде, освен ако не е убеден, че после ще бъде платено.

— Аха, ти мислиш ...?

— Да — кимна дребосъкът, — нарекоха ме палячо и нищо не можах да направя, за да последват съвета ми, тъй че и нищо няма да се опитвам да предотвратя. Но наказание трябва да има, още повече когато то послужи за поука и превъзпитание, както ми се струва, че ще стане. Ще ям с най-голям апетит, но после ще се погрижа потърпевшите да бъдат напълно обезщетени.

— Щом е така, тогава и аз ще участвам във вечерята. Но ще трябва много да внимавам. Ще се учудя, ако Търсачите ни оставят да си тръгнем оттук неоскубани.

— Ще се простят със собствената си перушина. Само внимателно гледай какво ще стане!

Бътлър и тримата му спътници се бавиха може би около три четвърти часа, но най-сетне се върнаха. Домъкнаха едно цяло говеждо филе, което внесоха в къщата, за да бъде изпечено.

Докато печеното стане, изпразниха още няколко бутилки уиски. Щом най-сетне негърката

съобщил, че вечерята е приготвена, Бътлър се приближи до масата на Детелиновия лист, за да покани тримата да влязат в кръчмата заедно с тях.

— Няма ли да е по-добре, ако ни изнесат тук онова, с което искате да ни нагостите? — попита Сам.

— Не може — гласеше отговорът. — Който иска да бъде наш гост, трябва да седне при нас.

Впрочем може би знаете, че виното е най-сладко, когато се пие в компания.

— Вино ли? Че откъде ще го вземете? — престорено се учуди Сам.

— Да, откъде! Слеса се, нали? Казвам ти, че сте поканени от истински джентълмени. Видяхме, че не обичате уиски, и заради вас и във ваша чест придумахме кръчмаря да ни продаде единственото буренце с вино, което му се намира тук. Това е такова вино, каквото навярно още не сте пили. И тъй, елате, мешърс!

Той се отправи към вратата, зад която неговите хора бяха вече изчезнали. Така Сам получи възможност да пошепне на другарите си:

— Искат да ни напият и после да ни ограбят. Мислят си, че имаме детски стомахчета, защото отказахме да пием отровата на ирландеца. Хи-хи-хи-хи, ама ще се видят измамани, ако не се лъжа! Сам Хокинс пие като смок, а виждал ли е някой някога пиян смок? И тъй, слушайте, момчета, правете точно каквото и аз правя. Ще се престорим, че никак не можем да носим пиене, но въпреки това всички те първи ще паднат под масата.

— Ако още преди това не ни изколят! — забеляза Уил.

— И през ум няма да им мине! Нали би трябвало да очакват съпротива. Вярно, ще си помислят, че дванайсет срещу трима ще могат да ни надвият, но не и без да получат от нас няколко куршума или удари с нож. Следователно във всички случаи ще предпочетат да ни натряскат, та да не сме в състояние да се отбраняваме. И тъй, бъди спокоен, грийнхорн такъв! Все се страхуваш. Но Сам Хокинс не е новак като Уил Паркър и много добре знае доколко може да рискува.

По време на този кратък разговор те се престориха, че искат да нагледат конете си, които бяха наблизил, а след това влязоха в кръчмата.

Вдясно се намираше кухнята с едно съвсем примитивно огнище, където гореше огън. На него негърката беше изпекла месото. Вляво се виждаха две дълги маси от нерендосани колове и дъски, пред които бяха поставени две пейки от същия материал, тъй че за всички присъстващи имаше достатъчно място. Буренцето с вино бе сложено в ъгъла върху един пълн. Ирландецът наточи от него две пълни кани. Започнаха да пият направо от тях. Нямаше чаши.

Търсачите си бяха наумили да пият малко, докато тримата им гости се натряскат до козирката. Тъй че каните почти непрекъснато обикаляха в кръг и Търсачите се преструваха, че пият здравата, но всъщност едва-едва отпиваха. Виното наистина беше хубаво. То им хареса и глътките им взеха да стават все по-големи и по-големи.

И печеното беше превъзходно. Хората юнашки лапаха и вече почти го бяха изяли, когато вечерята им бе прекъсната. На прага на вратата се появи споменатият водач на преселниците, а зад гърба му старият Шмит заедно с останалите трима мъже. Те носеха пушките си в ръка, докато гуляйджиите бяха оставили оръжията си настрана. След като новодошлите хвърлиха кратък поглед на тази сцена, скаутът пристъпи няколко крачки напред и каза:

— Good evening, mylords ((англ.)) — Добър вечер, господа! Б. пр.) Ще ни разрешите ли да ви пожелаем добър апетит?

— Защо не? — отвърна Бътлър. — С удоволствие бихме ви поканили да участвате, но вече изядохме почти всичко. А няма и кокали, които бихме могли да ви предложим.

— Съжаляваме. Значи дори кокали няма, а? Ами че тогава навярно сте успели да си набавите даже филе?

— Йес, крехко бизонско филе.

— Нима все още се скитат бизони насам? Сигурно е било някое питомно добиче, а?

— Възможно, но ни го продадоха като бизонско филе.

— Къде, ако ми разрешавате да попитам?

— В Родее Ранчо в долината на Санта Крус, откъдето минахме.

— Но тогава трябва да сте носили доста обемист пакет, какъвто ние не забелязахме, когато ни догонихте и изпреварихте.

— Защото всеки от нас си носеше своето парче, ако нямате нищо против, сър — каза Бътлър подигравателно.

— Well, мастър. А как се случи така, че ни липсва един вол?
— Едно говедо ли ви липсва? Ами че колко бяхте преди това?
Търсачите възнаградиха тази грубиянска шега с гръмогласен смях. Но това не смути скаута и той продължи:
— Да, изчезна ни един от впрегатните волове. Джентълмени, нямате ли някаква представа къде може да е отишъл?
— Да не би да сте ни го поверили да го пазим? Търсете си го!
— Естествено така постъпихме и го намерихме.
— Тогава се радвай, сър, и ни оставете с вашето говедо на мира! Нямаме нищо общо с този звяр.
— Все пак вероятно имате! Работата е станала така: волът е бил подмамен настрани и убит с един хубав майсторски удар с нож, довел до незабавната и безшумна смърт на животното. Това е методът на действие, типичен за крадците на добитък, които заколват плячката си още съвсем близко до местопрестъплението.
— Well, значи мислите, че волът ви е бил откраднат?
— Не само че мислим, но сме и убедени в това.
— Ами тогава преследвайте крадците! Може би ще ги спипате. Това е най-добрият и единствен съвет, който мога да ви дам.
— Вече го последвахме. Странно е, че от заклания вол липсва тъкмо само филето.
— Не го намирам за странно, а е съвсем лесно обяснимо. Крадците сигурно са знаели, че филето е най-хубавото и най-вкусно месо от всяко добиче.
— Well, значи са били на едно и също мнение с вас, тъй като виждам че и вашето печено е било от филе, вероятно от филето на някой впрегатен вол, а не от бизон.
При тези думи Бътлър се изправи на крака и заплашително попита:
— Какво означава това, сър? Да не би да виждаш някаква връзка между нашето печено и филето на откраднатия вол?
— Да, виждам и се надявам, че нямате нищо против.
Мигновено пушката на Бътлър се озова в ръката му, а и другарите му наскачаха, за да грабнат оръжието си.
— Човече — извика той на скаута, — знаеш ли какво правиш, на какво се осмеляваш? Нима твърдиш, че ние сме крадците, които търсите? Погледни насочените към теб пушки и повтори обвинението си!
— Нямам такова намерение! Изпълних си дълга и вече свърших с вас. Аз съм водачът на тези мъже зад гърба ми. Те са немци и не знаят английски. Онова, което казах, беше от тяхно име и сега мога да си вървя. Аз съм техен скаут, но не и техен говедар. Нека самите те направят каквото трябва да се направи.
Той обърна гръб и си тръгна. От своя гледна точка този човек имаше право. Тъй да се каже, той бе наемник и вършеше само онова, за което му се плащаше. Впрочем, като се осмели да се изправи пред застрашително насочените дула на тези опасни хора само заради един изчезнал вол, той направи вече твърде много. Навярно немците си бяха мислили, че ще доведе цялата работа докрай, защото след като той си тръгна, отначало те продължиха да стоят пообъркани и безпомощни, докато най-сетне на стария Шмит му хрумна по какъв начин може да разбере станалото. Той се обърна към Сам Хокинс, който заедно с двамата си приятели продължаваше спокойно да се храни и привидно не обръщаше никакво внимание на разиграващата се около него сцена.
— Господин Фалке, чухте ли какво каза нашият водач?
— Горедолу — отговори дребосъкът и пхна парче месо в устата си.
— Ние нищо не разбрахме. Смята ли той, че тези хора са крадците?
— Да.
— А каза ли им го?
— Да.
— И какви са последствията?
— Последствията? Хмм, последствията са, че си отиде.
— По дяволите! Нима ще трябва да позволя ей така да ми крадат воловете?
— Ще трябва ли? Та вие вече сте им позволили да ви го откраднат, ако не се лъжа.
При последните думи на Сам Шмит наостри уши. После продължи:

— Но това трябва да бъде наказано!
— От кого?
— От съда. И трябва да получа обезщетение!
— От кого?
— От тези негодници.
— Тогава поговори със съда, а и с негодниците.
— Но не разбирам английски!
— И да разбираше, пак нищо нямаше да постигнеш.
— Та помогнете ми де! Нали сте немец, значи сте ми сънародник и сте длъжен да се заемете с нас.
— Длъжен ли съм? Та какво можеш да очакваш от помощта на някакъв си палячо? Ако беше последвал съвета ми да образувате «крепост» с колите и ако си бяхте пазили добитъка, нямаше да ви откраднат вола. Нищо не мога да направя за теб, ама нищичко.
— Но можете да си седите тук, да се съюзявате с негодниците и да ядете от краденото печено, нали?
— Да, мога, защото ме поканиха да взема участие във вечерята, ако не се лъжа.
При последните думи на Сам Шмит отново наостри уши. Та това беше точно онзи израз, който, както му казаха, Сам Хокинс обичал да употребява! Но после немецът гневно удари приклада на карбината си в пода и извика:
— Благодаря за такива сънародници, сам ще си помогна!
— Как?
— Със сила. Ние сме четирима и имаме пушки!
— А тук срещу вас са застанали дванайсет безогледно дръзки мъже, които също разполагат с хубави пушки. Не върши глупости! Волът няма да се съживи от това, че излагаш живота си на опасност.
— И аз го знам. Но нима ще изгубя парите, които ми струва?
— Тези хора нямат пари, а дори и да имаха, нямаше да успееш да им ги измъкнеш със сила.
— Да не би да трябва да използвам хитрост?
— Ти не си човекът за такава работа. От мечката не става лисица, нито от дървеняка хитрец, ако не се лъжа.
Шмит се канеше вече да му отговори грубо заради «дървеняка», но последните думи на Сам го възпряха. Той бързо го попита:
— Ако не се лъжа! Вече три пъти го повторихте. Наистина ли се казвате Фалке?
— Да, ако не се лъжа.
— А ето пак тези думи, които обичал да употребява един друг уестман.
— Кой?
— Ши Со ми каза името му, но аз пак го забравих.
— Ши Со ли? — попита Сам видимо изненадан. — Кой е той?
— Един наш млад спътник, чийто баща е вождът на навахите Нитзас-ини.
Тогава Сам направи движение, което изразяваше радостта му, и възкликна:
— Нитзас-ини? Синът му е с вас? От Германия ли се връща?
— Да, заедно с нас прехвърли океана.
— Отлично, отлично! Щом нещата стоят така, тогава не сте се обърнали към мен напразно за помощ. Върнете се спокойно в бивака си. Ще получите обезщетение за вашия вол.
Ако до преди малко Сам се обръщаше към него на «ти», то сега го заговори на «вие». Сигурно новината, която току-що бе научил, го накара да промени отношението си към Шмит.
— Казвате го само ей тъй, колкото да се отървете от мен, нали? — попита го Шмит с недоверие в гласа.
— Не. Давам ви думата си, че ще получите пълно обезщетение, а може би и нещо отгоре. Колко струва волът?
— Сто и трийсет долара.
— Ще ги получите. Щом аз ви го казвам, значи е истина, ако не се лъжа.
— Ето пак «ако не се лъжа»! Тогава навярно сте онзи уестман, когото има предвид Ши Со?
— Сигурно съм аз, защото знам, че тези думи много често ми се изплъзват от езика ей тъй, без да искам. Станали са ми привичка, от която напразно полагах усилия да се отърся. Преди години много често се виждах с Ши Со, когато гостувах на племето на неговия баща. Кажете

му, че още с пукването на зората ще дойда в бивака ви, за да го поздравя. Ами къде беше той, когато привечер бях при вас?

— Беше отишъл с коня си до реката.

— А скаутът ви, когото също не видях?

— Беше тръгнал да се опита да застреля някой див пуяк. Ще му държа аз едно конско евангелие, дето ни зарязва тук тъй позорно.

— Няма да имате никаква полза. Щом не му плащате, за да ви пази от опасности заедно с цялото ви имущество, нямате право да искате от него да излага собствения си живот на опасност. А сега си вървете! Безсмислено е да стоите повече тук, така само още повече ще раздразните тези хора.

— Ще удържите ли на думата си?

— Разбира се, можете да разчитате на това.

— Тогава ще си вървя и никога вече няма да допусна да ми откраднат каквото и да било.

— Ако не постъпвате по-разумно, отколкото днес, ще има още често да търпите загуби, докато най-сетне поумнеете.

— Не се безпокойте. Отсега нататък ще бъда много внимателен, когато някой рече да ми даде добър съвет.

— В такъв случай веднага ще се възползвам да ви дам съвета никога вече, поне в Дивия запад, да не преценявате хората по облеклото. Тук не дрехите правят човека, запомнете го!

След като Шмит заедно с тримата си придружители напусна кръчмата, Бътлър попита дребосъка:

— Не разбрахме нито дума, какво искаше този тип?

— Обезщетение.

— И ти какво му отговори?

— Отпратих го.

С това Сам не каза никаква лъжа, но и не каза, че е обещал исканото обезщетение. Отговорът му задоволи Търсача и той добави:

— Имал е късмет, че те е послушал. Не сме свикнали много-много да се церемоним с разни дъчмани (презрително прозвище на немците в САЩ. Б. пр.) А сега сядай отново! Нека покажем, че тези глупци не са ни развалили апетита!

Яденето и пиенето пак започнаха. Първото занимание не продължи дълго, тъй като бе останало твърде малко за унищожаване, но затова пък толкова повече пиха. Когато бурето се изпразни наполовина, Сам взе да се преструва, че вече е започнал да се напива, а Дик и Уил последваха примера му.

Това извънредно много зарадва Търсачите. Те виждаха как планът им се увенчава с успех, повярваха, че само след броени минути жертвите им ще заспят и затова здравата взеха да надигат каните. Тъй минаваше четвърт час след четвърт час. Сам се престори, сякаш едва съумява да държи клепачите си отворени, ала и очите на Търсачите започнаха да се затварят, но не само привидно, а наистина, защото те се бяха напили. А нали преди това бяха погълнали и твърде много уиски.

Първият, който бе напълно надвит от алкохола, беше ирландецът. Той приседна до огнището, задряма, главата му взе да клюма все по-ниско и по-ниско, и най-накрая, без да се пробуди, се отърколи на пода в цялата си дължина.

След като Сам вдигна с предводителя на Търсачите безброй наздравици, Бътлър така се напи, че се видя принуден здраво да подпре лакти върху масата, за да може да държи главата си с ръце. Той много добре усещаше, че виното се кани да го надвие, и не искаше да се изложи пред хората си. Ето защо им намигна скрито, както поне той си въобразяваше, та да си помислят, че само се преструва. Съвсем естествената последица от това беше, че и те решиха за необходимо да си придадат същия вид, което им бе добре дошло. Така сред допреди малко тъй шумната и буйна компания скоро настъпи най-голяма тишина и спокойствие.

Тогава Сам Хокинс се изправи, за да напълни каните. Той продължи да буди ту един, ту друг от Търсачите и да го кара да пие, докато бурето се изпразни до капка.

Най-сетне то бе пресушено, а Търсачите до един заспаха дълбок сън, но не и съня на праведниците. Сам се опита да разбуди неколцина от тях. Те ломотеха нещо с надебелял език, без да могат напълно да се разбудят и да дойдат на себе си, след което отново се отпуснаха на местата си. Един от тях втренчи помътнели очи в някаква точка пред себе си и попита:

— Бътлър, напиха ли се най-после?

— Да, до козирката — отвърна Сам.

— Тогава да ги изхвърлим навън и да им забием ножовете си между ребрата! После ще си поделим парите и ще ги заровим.

А след като Сам си замълча, онзи проломоти с натежал език:

— Защо нищо не казваш? Да не би да искаш да ги оставиш да си ходят? Няма да стане. Смъртта им е решена. Да... да започна ли... аз... с моя... нож?

— Да — обади се Хокинс.

— Тогава... ще се заема... с малкия... де.. де... дебелак и... Той посегна с ръка към пояса си, за да извади ножа, изправи се на крака, но не успя да се задържи прав и отново се смъкна на пода, където остана да лежи като в несвяст.

— Ето на, чухме го — прошепна Дик Стоун. — Решили са да ни убият, а след като ни ограбят, да ни закопаят в земята. Значи предположението ти се оказа вярно, стари Сам. Какво ще правим сега?

— Ще направим най-простото — ще ги вържем. Тук сигурно ще се намерят ремъци и въжета.

Наистина, имаше ги предостатъчно и тримата скоро вързаха ръцете и краката не само на Търсачите, но и на кръчмаря и на старата негърка, която също беше много пияна. Тогава Сам остави двамата си приятели да ги пазят и се отправи към лагера на немските преселници. Когато го наближи, той чу младежки глас:

— Who is there? I shoot! — Кой е там? Ще стрелям!

— Сам Хокинс — отговори той.

— Вече? Великолепно! Приблечи се, сър! Добър признак е, че идваш толкова скоро. Поне така предполагам.

— Можеше и да е лош. Ами ако ми се наложи да бягам?

— Тогава с теб щяха да са и двамата ти спътници. Без тях сигурно няма да избягаши и затова мисля, че щом са останали в селото, всичко се е развило добре. Влез вътре, сър. Прекачи се през ока на колата!

— Твърде съм дребен за тази работа, предпочитам да пропълзя отдолу.

Сам забеляза, че колите са подредени в четириъгълник и животните вкарани вътре в него. Значи бяха последвали съвета му, но за съжаление едва след като загубата ги бе накарала да поумнеят. Човекът, застанал на пост, който му беше извикал, протегна ръка, за да го поздрави. Беше Ши Со, синът на индианския вожд. Говореше на най-чист английски. Сам го попита:

— Млади приятелю, надявам се, че говорите немски, щом сте бил шест години в Германия, а?

— Доста добре.

— Тогава събудете хората и приказвайте на немски, тъй като те са немци. Но я чуй! Кой ли идва?

Те се заслушаха в нощта. Откъм селото се приближаваше тропот на копита.

— Един ездач е, един-единствен — прошепна Ши Со. — Кой ли може да е?

— Това не е ездач. Много добре познавам тропота от тези копита. Идва моята добра стара Мери, която ме е последвала. Нали я познавате от по-рано?

— Да, знам я. Но моля ви, не ми говорете на «вие», а на «ти»! Индианец съм и такъв ще си остана, не искам да изменям на привичките на племето си.

— Само така, момчето ми! Значи не си се възгордял отвъд океана, а? Тогава старият Сам ще продължава да те обича. Ти имаш да ми разказваш много неща, но сега не му е времето за приказки. Ще трябва да ги отложим за по-късно.

Мулето се приближи до ока на колата, където Сам все още стоеше, и потърка глава в рамото му. От разговора, проведен на висок глас, спящите хора се разбудиха и взеха да прииждат, за да питат кой е дошъл. Не можеха да видят Сам, защото огънят беше угаснал. Този път Шмит го посрещна съвсем различно отпреди и издаде нареждане отново да запалят огъня. Когато пламъците осветиха мястото, Сам пожела най-напред да научи имената на присъстващите. Ши Со му представи хората. Тримата по-млади, но вече женени преселници, се казваха Щраух, Еберсбах и Улман. Младият приятел на Ши Со се наричаше Адолф Волф. Това бе достатъчно за Сам. Той каза, че подробности можел да научи и по-късно, а най-напред трябвало да се занимаят с настоящето. Жените и децата също се приближиха. Разбира се, и скаутът не можеше да остане настрана, тъй че, когато Сам започна по своя особен начин да разказва за днешната си среща с Търсачите, всички се бяха насъбрали около него. Освен младия светлокос индианец

останалите го виждаха за пръв път. Щом чуха как бе спечелил облозите, а после как беше приспал Търсачите с виното и ги бе обезвредил, въпреки простотата и скромността в начина му на разказване всички разбраха, че това дребно странно човече в никакъв случай не е най-обикновен уестман, а да не говорим за скитник. Това бе почувствано и от стария Шмит. Ето защо, когато разказът на Сам свърши, той му протегна ръка и с извинителен тон каза: — Разбирам, че трябва да ви помоля да ми простите. Сбърках в преценката си. Дано не сте злопамятен и го забравите.

— Аз и злопамятен! — засмя се дребосъкът. — И без туй паметта ми е достатъчно претоварена, за да я обременявам и с грешките на другите. «Палячото» ви е вече простен, а и ще бъде забравен, ако не се лъжа.

— Значи твърдите, че тези дванайсет души са Търсачите?

— Да.

— И че е трябвало да ви убият заедно със Стоун и Паркър?

— Да.

— А също, че негодниците са се канели да нападнат и ограбят и нас?

— И това.

— Тогава имаме достатъчно основание да ги обесим или поне да ги вкараме в затвора. През нощта ще ги охраняваме, а утре ще ги предадем на властите.

— Не, ще постъпим другояче.

— Как?

— Ще ги пуснем да си ходят.

— Да си ходят? Такива престъпници, от които току-що сте се отървали здрави и читави? Имате ли мозък в главата?

— Може би е там. Поне съм сигурен, че не е в ботушите ми, мастър Шмит. Веднага се вижда, че съвсем наскоро сте дошли отвъд океана и още сте чужд в тази страна. Ако оттатък някой ви нарече «тъпак», веднага ще го завлечете при съдията, обаче тук се постъпва иначе. Истинският мъж разчита само на себе си! За какви власти ми говорите? Къде са те? А дори и да ги има, дали са достатъчно силни? И аз мога ли да докажа каквото твърдя?

— Струва ми се, да!

— Не мога. Смятам, че тези мъже са Търсачите, защото са дванайсет на брой, а един от тях се казва Бътлър. Нима това е доказателство за съдията? Твърдя, че са искали да ни убият, понеже един съвсем пиян човек бил издрънкарал нещо. Казвам ви, че ще ви нападнат, тъй като го предполагам. Какво ще каже съдията за всичко това? А дори и да приеме оплакването ни и да ги затвори, тогава толкова ще се забавим и ще си имаме такива главоболия, че ще се пръснем от яд и гняв.

— Е, добре! Вие казахте: «Истинският мъж разчита само на себе си.» Тогава нека ние образуваме съд. Ще осъдим негодниците на смърт и ще ги разстреляме.

— Опазил ме бог! Не съм убиец. Само когато защитавам живота си, съм в състояние да пролея човешка кръв.

— Значи наистина искате да ги пуснете?

— Да.

— И няма да бъдат наказани?

— Напротив! Искам да ги пусна именно защото трябва да бъдат наказани.

— Господине, това е несъстоятелно, това е безсмислено! Да не би да ме будалкате?

— Не ми е до будалкане. Не би ми направило чест да будалкам един новак. Безсмислено ли казахте? Мастър Шмит, в тази работа си има смисъл, и то какъв, ако не се лъжа. Но, за да се схване смисълът ѝ, е необходим само малко акъл в главата. Имате ли го, хи-хи-хи-хи?

— Господине, започвате да ме обиждате! — избухна Шмит, който въпреки предишното си обещание не можа да обуздае темперамента си.

— Да ви обиждам ли!? Нищо подобно. Но винаги отговарям така, както са се обърнали и към мен. Нима преди малко не попитахте дали имам мозък в главата си? Ще ви обясня защо има смисъл. В момента нямаме никакви доказателства, а само предположения, следователно трябва да тръгнем на лов за доказателства. Пуснем ли онези типове да избягат, те ще нападнат кербана ви и тогава ще ги пипнем за яката. Така ще разполагаме с необходимото доказателство и като нищо могат да се простят с живота си, ако не се лъжа.

— Какво? Да се оставим да ни нападнат?

— Ами да.

— Но нали така сами ще се изложим на опасност, при която можем да загинем.

— Нищо подобно! Всичко зависи от това, как ще подхванеш нещата — дали както трябва, или наопаки. Разчитайте на мен! Сам Хокинс, старият Кун, все ще измисли някой хитро скроен капан, в който ще се хванат Търсачите. Пак ще си поговорим. Трябва да се посъветвам с Дик Стоун и Уил Паркър. Най-важното засега е да се изпълни обещанието ми — да получите обезщетение за откраднатия и убит вол. Ще дойдете ли да си го вземете?

— Веднага, стига да е възможно да го получа. Пита се само дали Търсачите ще заплатят цялата сума.

— Защо да не я платят?

— Защото са взели само филето, а останалото месо го прибрахме, за да го изядем самите ние.

— Все едно. Волът е мъртъв и трябва да се заплати! И тъй, елате с мен да си вземете обезщетението! Но внимавайте пред тях да не ме наречете с тукашното ми име Сам Хокинс! Имам си съображения и засега не желая тези хора да го научат.

— Кой ще тръгнат с вас за селото?

— Само вие, мастръ Шмит, не се нуждаем от повече хора. Нека другите останат тук да се приготвят за път и да впрегнат воловете в колите, за да може след завръщането ни керванът незабавно да потегли на път за Тусон.

— Сега веднага, още през нощта? Но нали трябва да си починем! Канехме се да продължим едва на сутринта.

— Това е вече невъзможно. Тъй както стоят нещата, на всяка цена се налага да се откажете от нощната си почивка.

При тези думи откъм мястото, където стояха жените, се разнесе дълбок мощен бас, който на най-чист саксонски диалект каза: (За съжаление диалектите са непреводими на чужди езици. Б. пр.)

— Слушайте, тая няма да я бъде! И хората, и добичетата се нуждаят от порядъчна почивка. Тъй че тук оставаме!

Сам учудено отправи поглед към жената, която се обади. Не беше очаквал възражения от женска страна, и то с такъв тон. Тя имаше едрококалеста фигура с твърде мъжки и решителен вид. Ако огънят беше по-силен или ако беше ден, дребосъкът щеше да забележи, че под острия ѝ нос се намираше тъмна линия, която и при най-добро желание не можеше да бъде наречена иначе освен мустаци.

— Да, зяпайте ме колкото си щете! — продължи тя, когато забеляза слисания поглед, отправен ѝ от уестмана. — Туй е то! През деня се пътува, а през нощта се спи. Амче тъй всеки може да дойде и да ни обърне реда с главата надолу!

— Но, мила госпожо, предложението ми има за цел единствено вашата безопасност, вашата изгода — отговори Сам.

— Я не ме занасяйте! — отвърна тя с пренебрежителен жест. — Никой свестен човек не се скита тъй посред нощ и при такъв тъмнотия из Америка. Е, да, ако си бяхме в родината, тогаз по бих се съгласила, ама щом се намира из чужди континенти, човек трябва най-спокойно да изчака докато се разсъмне. Разбирате ли ме?

— Естествено, че ви разбирам, мила госпожо, но ми се струва...

— Мила госпожо ли? — прекъсна го тя. — Не съм ви никаква мила госпожа! Знайте ли всъщност коя съм аз и как се казвам?

— Разбира се, че сте съпругата на някой от тези четирима джентълмени.

— Джентълмени! Я стига с тоя английски, когато пред вас е застанала една немкиня! Аз съм госпожа Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер. Ей она там — при тези думи тя посочи към един от тримата по-млади от Шмит преселници, — е моят настоящ мъж и съпруг, господин майстор-ковачът Еберсбах. И веднага ще ви кажа, за да го знаете веднъж завинаги, че той няма да ви играе по свирката, а ще слуша мен, щото съм с единайсет години по-възрастна от него и следователно сигурно съм по-опитна и имам повече акъл от него. Аз оставам тук, а значи и той остава. В среднощна доба човек не тръгва да се скита по света.

Тъй като никой от преселниците не се обади, живите очички на Сам Хокинс развеселено огледаха всички наоколо, след което той каза:

— Щом господата са свикнали да се подчиняват на тая толкоз енергична лейди, не ми остава нищо друго, освен да помоля поне този път да се направи едно изключение.

Той имаше намерение да продължи, обаче жената бързо го прекъсна:

— Хайде де, не думайте! Изключение! Като че ли ще го позволя! Зле ме познавате! К'во сте ме зяпнал тъй? Няма що да правите такъв физиономия. Знайте ли, аз съм човекът, с когото другите тук се съобразяват. Разбирате ли ме? Амче кой плати сичките разноси? За парахода, че и за пътя по суша дотук? И кой ще трябва пак да се бърка в джоба? Аз! Аз съм капиталът! Вече знайте сичко, а сега ние пак ще си легнем да спим!

Отново никой от мъжете не възрази, мълчеше дори и Шмит, който все пак, изглежда, беше предводителят им и преди свечеряване се бе държал със Сам толкова грубо. Ето защо ловецът се изправи и с безразличен глас каза:

— Както искате. И тъй, ще си кажем лека нощ, ако не се лъжа. За последен път ще можете да го пожелаете някому, защото съм убеден, че този сън ще ви е последен, хи-хи-хи-хи!

Той им обърна гръб, за да си тръгне, но жената бързо се приближи, хвана го здраво за ръката и попита:

— Последният ни сън ли? К'во искате да кажете, дребосъче такова, а?

Действително тъй, както беше застанала до него, тя го надвишаваше с цяла глава. Той се престори, че не е чул как го нарече тя, и отговори:

— Искам да кажа, че утре сутринта няма да се събудите.

— Че защо?

— Защото ще сте мъртви.

— Мъртви ли? Хич и през ум не ми минава! Госпожа Розали Еберсбах има още дълго да живее!

— Да не си мислите, че и дванайсетте бандити, с които ще си имате работа, ще са съгласни да се съобразяват с госпожа Розали Еберсбах?

— Тия нищо не могат ни направи. Нали са вързани и пленени, както сам ни казахте.

— Но щом с двамата мои другари напуснем кръчмата, те ще се освободят и ще ви нападнат.

— Ще я напуснете? Искате да си отидете?

— Естествено!

— Накъде?

— Към Тусон.

— Амче защо? Всъщност не е ли ваш дълг да охранявате тези пленници, докато стигнем на безопасно място? Че к'во ще си помисля аз за вас, щом ни зарежете тъй и изчезнете като масло на слънце?

— Мислете каквото си щете!

— Хубави приказки, няма що, много хубави приказки! Не сте ли чували още, че мъжете трябва да са внимателни към дамите и да ги закрилят? И госпожа Розали Еберсбах е също дама, разбрахте ли?

— Съвсем правилно! Но който иска от мен да го закрилям, ще трябва и да се съобразява с мен. Разбрахте ли и вие? Вас ще ви нападнат. Ако това стане тук, след като пак сте легнали да спите, сте загубени. Но не стане ли, нищо не можем да докажем. За да получим доказателства, се налага да отидем в Тусон, където ще помоля коменданта да ни даде отряд войници, за да ни помогнат. Тогава ще превъзхождаме Търсачите и по численост толкова, че ще успеем да ги заловим, без да се стигне до стрелба и някой от нас да бъде ранен. Ето защо трябва незабавно да тръгнем и още сутринта да пристигнем в Тусон, за да сме готови с клопката, която искаме да поставим на Търсачите, преди още те да са я забелязали. Не можете ли да го проумееете, госпожо Еберсбах, по баща Лайермюлер?

— Защо не ми го казахте веднага? — попита тя със съвсем друг тон. — Впрочем не съм по баща Лайермюлер, а това ми е името като вдовица. Щом разговаряте с мен тъй разумно, тогаз и аз ще бъда разумна. Защото и аз не съм вчерашна. Запомнете го. Значи ще трябва да впрегнем воловете и да се приготвим да продължим пътя си. Но туй, дето само Шмит щял да дойде с вас, няма да го бъде! И аз искам да огледам онези типове. Почакайте малко само да взема една карабина!

Тя отиде до нейната кола, където се намираше пушката. Когато се върна с оръжието, мъжът ѝ я помоли:

— Розали, остани тук! Тази работа не е за жени. Аз ще отида вместо теб.

— Ти ли? — отвърна му тя. — Само си за тая работа! Я не се прави на голям мъжага и герой, нали знаеш, че хич не мога да го търпя. Оставащ тук да чакаш, докато се върна!

И тя се присъедини към Сам, който, кискайки се под мустак, се отправи към селото заедно с нея и Шмит. Когато стигнаха до кръчмата и влязоха вътре, видяха, че от стягащите ги ремъци и въжета Търсачите са се събудили от пьянския си сън и тъкмо в този момент разгневеният Бътлър настойчиво говореше нещо на Стоун и Паркър.

— Какво иска тоя? — попита Сам Хокинс двамата.

— Че какво ще иска — отвърна Стоун. — Естествено е учуден, че те са наши пленници, а не е обратното. Пита дали това била благодарността ни, че ни разрешили да ядем и пием с тях.

— Да, така е — извика гневно Бътлър, като се напъваше да скъса ремъците си и се опитваше поне да седне. — Откъде ви хрумна тъй да се отнесете с нас, докато спим? Посрещнахме ви най-гостоприемно, не сме ви обиждали, не сме ви причинили и най-малкото зло, а в замяна...

— Не сте ни причинили и най-малкото зло? — прекъсна го Сам. — Вярвам ти, че това страшно ви ядосва... впрочем защо да приказваме надълго и нашироко? Известни са ни плановите ви, жертва на които щяхме да станем ние, и в знак на благодарност имаме намерение да ви предадем на съдията.

При тези думи Бътлър саркастично се изхили и попита:

— И кой ще ви повярва без доказателства?

— В пьянството си сами се издадохте.

— Дори да е било така, никой съдия няма да се вслуша в думите на един мъртво пьян човек. Краката на доказателствата ти страшно се клатят, сър. Нека съдията дойде, спокойно ще го погледнем в очите. Та какво сме ви сторили? Косъм не е паднал от главите ви!

— Защото бяхме достатъчно умни да ви изпреварим. Но и на самите нас ни е ясно, че няма смисъл да правим оплакване пред съда. Вярно, можем да се закълнем в онова, което чухме, ала толкова много време ще изгубим да се разправяме с вас и съдията, че предпочитаме да се откажем.

— Това е най-мъдрата мисъл, която може да ви хрумне за ваше добро. Но сега се надявам да ни развържете!

— По-полека, по-полека, сър! Преди това имаме още малко да си поговорим.

— Тогава побързай! Какво искате още?

— Да заплатите вола, който сте заклали.

— Какво ви засяга този вол!

— Засяга ни, и то много, защото се присъединихме към немските преселници. И те искат да отидат горе в планините, за да ловят бобри и мечки с капани също като нас. И тъй станахме техни спътници и сме задължени да се погрижим да си получат обезщетението.

— Това хич не ви засяга! — изкрещя Бътлър. — Нищо няма да дадем.!

— Няма значение, защото каквото не дадете, ще си го вземем сами.

— Значи искате да ни ограбите?

— Не, а само да се погрижим за доброто ви име на честни хора, които си плащат всичко.

Мастър Бътлър, колко ли може да струва онзи вол?

— Все ни е едно. Вече нямаме никакви пари. Та нали с облозите ни обра и последния долар.

— Но не се ядосвахте кой знае колко, защото пак щяхте да си ги върнете, като ни ограбите. Да кажем сто и петдесет долара, а?

— Ако щеш и сто хиляди. Нищо не можем да платим.

— Вярно, с пари не можете, но не е и необходимо. Джобовете ви надали са съвсем празни.

— Zounds! ((англ.)) — Ей богу, бога ми! Б. пр.) Да не би да се каните да ни изпразните джобовете?

— А защо не?

— Сър, това ще е грабеж!

— Няма значение. Ще се радваме веднъж и ние ей тъй любителски да опитаме занаята ви.

— Ние не сме разбойници и ако посегнете на нашите вещи, ще се оплачем пред съдията!

— Много ще ни бъде приятно! Ще ни се да чуем какво ли ще каже съдията, щом ви види. И тъй, Дик и Уил, хайде, започвайте! Я да претърсим джобовете им!

С най-голямо удоволствие двамата се заловиха на работа. Доколкото им беше възможно, Търсачите се съпротивляваха, но безуспешно. Всичките им джобове бяха изпразнени. Намериха се много предмети и особено няколко скъпоценни часовника, за които спокойно можеше да се твърди, че са откраднати или ограбени. Сам взе часовниците, показа ги на Шмит и го попита:

— Обесниците нямат никакви пари. Ще приемете ли тези часовници като обезщетение?

— Щом нямат монети, да — отговори предводителят на преселниците, — само се питам дали така няма да съм в загуба. Би трябвало да ги продам, а никой търговец няма да ми плати истинската им стойност.

— Не се тревожете. Няма да загубите и цент. Сигурно тези часовници имат четирикратната стойност на вашия вол. Можете да ми вярвате.

— Но съвестта ми, господине!

— Какво искате да кажете?

— Ще ми разреши ли тя да приема тези предмети?

— Защо не?

— Ами ако са крадени?

— Вероятно са такива.

— Тогава те са собственост на обраните хора, а не мои.

— Това е вярно, но тези хора никога няма да си получат обратно часовниците. Най-вероятно са мъртви, но и да не са, без каквито и да било скрупули можете да ги вземете. Тук властват съвсем различни порядки от онези в родината.

— Но в случай, че законните собственици не са вече живи или не е възможно да бъдат издирени, човек е длъжен да предаде подобни предмети на властите!

— Какво имате предвид тук под «власти»? Никой от местните чиновници не би си направил труда да издирва собствениците, а просто ще задържи часовниците за себе си и тайничко ще ви се изсмее. И тъй спокойно ги приберете, а ако все още мислите, че така извършвате някаква несправедливост, ще поема отговорността върху себе си.

— Щом е така, от моя страна ще е направо глупаво да се опъвам повече.

Той напъха часовниците в джоба си. Щом Бътлър видя това, извика:

— Какво значи това? Струва ми се, този човек иска да ни задигне собствеността. Това ще...

— Мълчи, подлец! — сръза го Сам. — Той ги взема като обезщетение за заклания вол и вие можете да бъдете доволни, ако това остане единственото ви наказание за всичко, което направихте и се канехте още да извършите. Този път си намерихте майстора в лицето на трима шивачи, които знаят как се шият дрехи по мярка за негодници като вас. И ако някой път отново срещнете подобни търговци на дрехи, добре премислете, преди да се решите да се обзаложите с тях! Впрочем, що се отнася до тези часовници, ние съвсем не мислим да се измъкваме от отговорност. Оттук тръгваме за Тусон и утре вечер ще се разположим на лагер при кръстопътя отвъд града. Можете да ни последвате и да ни посетите с полиция, на която с удоволствие ще дадем обяснения.

— Да, да, ще го направим, съвсем сигурно ще го направим! Ще посетим бивака ви и ще си вземем всичко, каквото ни откраднахте. А сега ни свалете ремъците! Можем да поискаме това, след като най-сетне навярно няма какво повече да си кажем.

— Да не сме луди! Освободим ли ви, още тази нощ ще ни дойдете на гости в лагера вместо утре. Ще останете да лежите тъй, както сте. Щом се съмне, сигурно ще мине някой, който ще ви развърже.

— Дано си получите по-късно наградата в ада!

— Благодаря, сър! А сега ще ви вземем мунициите, за да нямате възможност най-неочаквано да причините някому от нас пакост. Утре можете да дойдете да си ги получите обратно заедно с часовниците. Дотогава всичко ще ви бъде запазено най-честно и почтено.

Хокинс, Стоун и Паркър изпразниха пушките им и взеха всички налични куршуми или патрони, както и барута, което страшно вбеси Търсачите.

През цялото време на тази сцена госпожа Еберсбах стоеше като няма зрителка. Тя не разбираше какво се говори, но въпреки това всичко ѝ стана напълно ясно. И още един безмълвен зрител присъстваше на сцената — Мери, мулето на Сам, което и този път беше последвало господаря си, надничаше през вратата и много внимателно следеше всичките му движения.

След като нямаха повече вземане-даване с Търсачите, петимата излязоха от кръчмата, заключиха отвън вратата и я затиснаха с голям тежък камък. После закрачиха в посока на лагера. Мери тръгна подир тях в бавен тръс. Тя бе свикнала да следва господаря си на всяка крачка като вярно куче, освен ако той с някой определен знак не ѝ дадеше да разбере, че трябва да го чака на дадено място.

Трета глава
На път за Тусон

По време на отсъствието им преселниците бяха извършили необходимите приготовления, така че незабавно можеха да тръгнат на път. Начело застана водачът, а към него се присъединиха и двамата младежи, на които им харесваше тази среднощна езда пред самотната колона. Подир тях следваха колите, придружавани от Дик Стоун и Уил Паркър, а най-отзад яздеха Сам Хокинс и канторът. Ловецът нарочно си беше избрал този придружител, понеже вярваше, че от него най-добре може да се осведоми що за хора са отделните преселници от малкия керван. Странно, много странно трябваше да са се стекли обстоятелствата в техния живот, Сам не можеше да мисли другояче след всичко, което беше видял и преживял при тях. Първо, този музикален оригинал канторът. После госпожа Розали Еберсбах, пред която, изглежда, всички имаха толкова голям респект и която тъй енергично му се беше противопоставила на него, опитния уестман. Синът на индианския вожд, завръщащ се от Германия. Младият немец, който бе негов приятел и като че нямаше нищо общо с останалите... Всички те бяха хора със съдби, които не можеше да не събудят интереса му. Канторът задоволи любопитството на дребосъка, като малко след потеглянето на колите самичък поде разговора, който Сам възнамеряваше да започне:

- Нашата госпожа Розали беше с вас при Търсачите. Ама сигурно им е казала какво мисли за тях, защото умее да използва езика си, щом поиска. Несъмнено тя разговаря с тях, нали?
- Нито дума.
- Това ме учудва. А аз пък си мислех, че се е отнесла с тях съвсем фортисимо.
- Та нима говори английски?
- Знае само няколко думи, които запомни по време на пътуването ни.
- Е как си представяте тогава, че може да разговаря с хора, които разбират само английски или испански!
- Би могла да си послужи именно с онези думи, които е научила.
- Десетина случайно дочути и запомнени думи или изрази не са достатъчни за едно дълго конско евангелие. Впрочем останах с впечатление, че след като видя Търсачите, на нея ѝ се изпари куражът да им държи подобна реч.
- Куражът ѝ се изпарил? Че защо? Нали онези обесници са лежали вързани на земята. Нямало е защо да се страхува от тях.
- Е, не точно да се страхува, но все пак тези разюздани типове ѝ направиха такова впечатление, че дори и да знаеше английски, тя пак щеше да си замълчи.
- Хич не си въобразявайте! Госпожа Розали не се бои от никого, нито от хора с изискана външност, нито от хора с дързък вид. Хем страшно е зъбата, хем е устата и е свикнала да се подчиняват на волята ѝ.
- . — Забелязах го. Когато тя ми възразяваше, никой не си отвори устата.
- Да, тъй трябва да постъпваш, ако не искаш над главата ти да се разрази силна буря. Но въпреки това тя е душа човек и само ако я оставиш да си говори, можеш да я въртиш на малкия си пръст. Обаче не търпи да ѝ се противоречи.
- Но прави голяма грешка, ако не се лъжа. Щом не разбираш от нещо, трябва да се вслушваш в съветите на другите.
- О, госпожа Розали разбира какво ли не, всичко разбира!
- Глупости! Не е възможно да има дори понятие от тукашните условия на живот. И ако в бъдеще се повторят сцени, подобни на днешната, тя като нищо трябва да очаква не само здравата да бъде скастриена, но и ако упорства да наложи волята си, може даже да навреди на целия керван или да го изложи на голяма опасност.
- И на това не бива да вярвате. Дори ако има нещо, което не знае или не разбира, тя извънредно бързо се справя с положението. Нали сам видяхте, че после се съгласи с вас. Най-добре е човек да не ѝ се противопоставя, тя сама винаги стига до верния финал.
- Щом говорите така, изглежда, и вие имате голям респект пред нея, господин кантор.

— Господин кантор емеритус, ако обичате! Само заради точността и изчерпателността, тъй като вече не съм на служба, а в пенсия. Да, изпитвам респект пред нея и тя го заслужава. Тя е славна жена и има музикално образование.

— Аха, музикално образование, хи-хи-хи-хи! Да не би и тя да композира?

— Не, но свири.

— На какво?

— На акордеон.

— Бре, да се не види, това наистина е вече нещо друго! Акордеон! Прекрасен инструмент, ако не се лъжа? Е да, щом тя свири на него, човек трябва да я уважава. Досега никога не съм чувал дама да свири на акордеон.

— И аз не съм. Госпожа Розали е първата. С акордеона е печелила неведнъж хубави талери.

— А-а, може би с някой пътуващ дамски оркестър?

— Не, свирила е на танци.

— На обществено място?

— Да.

— Браво! Но ми се струва, че вие смятахте танците за нещо доста просташко.

— Така е, но в случая нещата стоят другояче, защото по баща госпожа Розали се казва Моргенщерн... — започна канторът.

— Известно ми е. Тя ми го съобщи.

— И се ожени за мелничаря от Хаймберг...

— ... чието име е Лайермюлер, след което овдовяла — кимна усмихнато Сам Хокинс.

— Към мелницата имаше и една кръчмица с малка танцувална зала. Ала работата вървеше зле, докато най-сетне тя се зае да я оправи.

— Но тогава защо е дошла в Америка?

— Аз ѝ внуших тази прекрасна идея.

— Вие ли? Хмм! Жената е могла да си остане в родината. Та тя не е мизерствала там.

— Е да, ама ако не беше онази работа с Волф.

— Каква работа?

— Още ли не сте чули?

— Не.

— Волф, лесничейт от Хаймберг, има бездетен брат в Америка, който притежава много гори, големи стада, а струва ми се, и сребърни мини. Та този брат го помолил да му изпрати сина си, когото искал да направи свой универсален наследник, в случай че момчето му хареса. Лесничейт попитал сина си, който следвал в лесничейското висше училище в Таранд и той веднага проявил желание да се отзове на поканата на чичо си, но едва след като си вземе изпитите.

— Не е ли било твърде лекомислено или жестоко спрямо родителите му?

— Опазил бог! Ни най-малко, напротив! Лесничейт имал многодетно семейство и малка заплата. Едва свързвали двата края, а следването на най-големия син му струвало големи жертви и лишения и много му тежало. Било е невъзможно да подготви другите си синове за някоя по-добра кариера, макар че са много даровити деца. Е, тогава Адолф с радост приел предложението на чичо си. Вярно, налагало се да напусне отечеството и родителите си, но си е казал, че като наследник на богатия плантатор ще има възможност да помогне на братята и сестрите си бързо да стъпят на крака.

— Този начин на мислене наистина му прави чест. И отзовал ли се е на поканата?

— Да.

— Кога?

— Тъкмо сега. Та нали го видяхте.

— Аз ли? Къде?

— Тук при нас. Язди ей там отпред!

— Той ли е? Той? Този младеж? Нима е възможно да е завършил вече висшето лесничейско училище?

— Възможно е, и то с много добър успех. От това можете да разберете колко прилежен и свестен младеж е той. Тъй като чичо му притежава големи гори, той ще му бъде от полза със знанията си. Наистина за него съществува и една друга причина да се реши толкова бързо да потегли за Америка и тази причина може да се назове с индианското име Ши Со.

— Но това е синът на вожда, нали?

— Да. Както чух, вие познавате този вожд. Дали не знаете защо е изпратил сина си в Германия?

— Знам.

— Това ме радва. А ще ми кажете ли, или е може би тайна?

— Няма причина да се пази в тайна. Напротив, защото това прави чест на вожда и го характеризира като човек, чийто ум и образование далеч надхвърлят средното ниво на съплеменниците му. Когато бил още млад, едно враждебно настроено към навахите племе нападнало преселнически керван. Всичко живо било изклано, само едно момиче било пощадено и индианците го взели със себе си. То било немкинце. Вождът го спасил и го отвел при своето племе. Щяло да остане там най-напред, за да се съвземе от нещастieto и мъката си, а после се канели да го заведат до най-близкото поселище. Грижили се за момичето и се отнасяли много добре към него. Роднините му били избити. Никъде нямало каквито и да било познати. Селището, където щели да го отведат, му било съвсем чуждо. На него му харесало при навахите и скоро девойката обикнала вожда Нитзас-ини, Големия гръм, който я спасил. Тя не заминала и станала негова жена. Никога не е имала повод да се разкайва и живяла с него много щастливо.

— Нима е възможно! — възкликна канторът. — Един червенокож човек с бяла жена!

— Казвате червенокож човек, така ли? Звучи презрително! Повярвайте ми, цветът на кожата няма никакво значение. Запознавал съм се с индианци, пред които хиляди и стотици хиляди бели би трябвало да се срамуват. Нитзас-ини е един от тях. Неговата бяла жена не била някоя високообразована госпожица, но в живота на племето появил друг вятър. Настъпили някои промени. Мъжът ѝ, вождът, бил нейният пръв и най-прилежен ученик и по-късно нямал нищо против тя да говори на немски с децата, които му дарила, да ги обучава и да им купува книги. По онова време се запознали с Винету, великия вожд на апачите. С него дошъл и Олд Шетърхенд, прославеният приятел и закрилник на всички дружелюбно настроени червенокожи мъже. Те с радост видели какво е постигнала бялата жена, каква благодат е донесла на племето. Двамата останали по-продължително при навахите, а и по-късно често се отбивали при тях. Оттогава това племе никога повече не е водило война и е грабвало оръжията само тогава, когато е трябвало да се защитава. Навахите станали приятели на бледоликите, в резултат на което никога не били гонени от земите си и получили правото да запазят своята територия, макар и да им се налагало да се съобразяват с предписанията на законите. Навахите притежават плодородни пасища и огромни гори. От година на година те ставали все по-заможни, но колкото и алчно да поглеждали към имотите им белите скватери и ненаситните едри земевладелци, на никого от тях не се удало да им отнеме каквото и да било, защото в резултат от усилията на Олд Шетърхенд правителството на Съединените щати не гледа на територията им като на индиански резерват, а като на законна частна собственост, чиито притежатели законът закриля срещу всяко посегателство. Човек се чувства склонен да нарече онази област цивилизована. Големия гръм се оказал достатъчно разсъдлив, за да проумее, че не притежава необходимите познания за бъдещото развитие и че наследникът му ще трябва да учи много повече от него самия. Повлиян от бялата си жена, той взел решение да изпрати първородния си син в едно училище на белите. Когато дошъл, Олд Шетърхенд енергично подкрепил решението му. Тъй като той е немец, а жената на вожда е негова землячка, двамата придумали Нитзас-ини да пусне сина си да заmine за Германия и да повери възпитанието и обучението му на едно прочуто тамошно учебно заведение. Олд Шетърхенд направил конкретно предложение и то било прието.

— Знам, знам — прекъсна го канторът. — Известно ми е учебното заведение.

— Тъй ли? И кое е то?

— Това е средно училище с интернат, накратко казано, прочутият институт на директор Арно Кригер в Кьоцшенброда край Дрезден.

— Откъде знаете?

— Ши Со ми каза, а и Адолф Волф е бил подготвен там за висшето лесничейско училище в Таранд.

— Тогава не е нужно да добавям още кой знае колко, защото, изглежда, по-добре от мен знаете какво е станало по-нататък. Олд Шетърхенд — продължи Сам разказа си, — подготвил почвата за приемането му в института, а жената на вожда завела сина си в Европа, при което много се зарадвала отново да види родината си. По-късно аз се запознах с Големия гръм и за мое удивление от него научих, че имал син в Кьоцшенброда при директора Кригер. Момчето

оправдало препоръките на Олд Шетърхенд. Без изключение бележките му били шестици и след като то се прехвърлило в Таранд, учителите му признали, че този червенокож ученик останал ненадминат от другите бели деца. Впрочем не бива да го наричаме «червенокож» в смисъла, в който обикновено се използва тази дума. Вие го познавате и сте забелязали, че произходът му по майчина линия е оставил отпечатъка си върху цвета на косата и очите му. Ето на, това е всичко, каквото пожелавате да научите за него. А вече и аз подозирам как се е сприятелил със сина на лесничея. Нали казахте, че и Волф също е учил при директора Кригер?

— Да, там са били съученици, а после заедно са се прехвърлили в Таранд. Странното е, че предложението на чичото на Волф пристигнало тъкмо по времето, когато било решено и завръщането на Ши Со. А всъщност защо е трябвало и той да посещава тъкмо института в Таранд?

— Заради големите гори, които притежава племето му. Като бъдещ вожд той трябва да има необходимите познания не само за да запази богатствата, криещи се в тези лесове, но и по възможност да ги увеличи. Известно е, че Съединените щати се отличават с плачевното си лесничество. От произтичащите големи вреди от подобно стопанисване на горите Ши Со иска да запази племето си в бъдеще. Но да продължим! Господин кантор, вие се канехте да ми разкажете за влиянието на двамата възпитаници на Кригеровия институт върху някогашната госпожа Лайермюлер, нали?

— Да, но преди всичко имайте най-сетне добрината да обърнете внимание на това, че не съм вече на служба и заради изчерпателността и точността трябва да се обръщате към мен с «господин кантор емеритус». Или може би изпускате това латинско название само защото и аз не ви наричам с вашето име и пълна титла? Но не бива да забравяте, че всъщност все още не ми е известно нито едното, нито другото!

— Не е заради това, ами от чиста разсеяност. Що се отнася до името ми, по-рано откъд океана се казвах Самуел Фалке, но тук ме наричат Сам Хокинс. Напълно е достатъчно да се обръщате към мен просто със Сам.

— Но не е достатъчно учтиво. Ще ви направя едно предложение. Тъй като по-рано името ви е било Самуел Фалке, но вече не е така, също както и аз не съм вече кантор, сигурно ще е съвсем правилно и напълно ще отговаря на обстоятелствата, ако ви наричам или Самуел емеритус или пък Фалке емеритус. Кое от двете имена предпочитате?

— Нито едното, нито другото. Името не е служебен пост. И тъй, казвайте ми Сам или Хокинс.

— Добре, както искате! Ами защо Търсачите не бива да знаят, че се казвате Сам Хокинс?

— Понеже под това име съм известен надлъж и нашир. Заедно с Дик Стоун и Уил Паркър са ни дали прозвището Детелиновия лист, защото сме неразделни. Не ни причисляват към обикновените уестмани, а към опитните мъже, които знаят какво искат и не допускат нито да бъдат измамени, нито победени. Имам намерение да надхитря Търсачите, но ако разберат с кого си имат работа, няма да успея. Тогава те или съвсем ще се откажат да се разправят с нас, или поне ще станат толкова предпазливи, че няма да постигна целта си. А за мен е много важно да ги обезвредя в името на почтените люде.

— Много добре, сега вече знам как стоят нещата и отново мога да се върна на темата Таранд. Ши Со и Волф често се изкачваха от Таранд до Хаймберг, който е доста посещаван планински курорт, и се отбиваха във воденицата на Лайермюлер, а по-късно, след като воденичарката се ожени за ковача, идваха и в ковачницата. Тъй че и с двамата бяха добри познати. Тъкмо когато Хобъл Франк ми беше наредил да замина за Америка и да потърся неговите герои, пристигна и писмото на чичото едновременно с новината, че Ши Со щял да се завръща при племето си. Споменатият чичо бил страшно богат и както скоро се разбра, живеел близо до земите на навахите. Тази вест бързо се разнесе из селото, където повечето хора са големи бедняци. Никак не ми беше трудно да придумам неколцина от тях да се изселят и заедно с мен да прехвърлят океана.

— Значи, тъй да се каже, вие сте подвел тези клетки хорица! — подхвърли Сам укорително.

— Подвел ли съм ги? Ама че начин на изразяване! Един кантор емеритус, който хиляди пъти е свирил на орган по време на богослужение, наполовина се числи към духовенството, а това ще рече към онова съсловие, сред което не бива да се търсят изкусители. Да, нагърбих се да ги водя, но не съм ги подвел, защото искам да заведа тези хора там, където ще намерят щастieto си. Убеден съм, че чичото на Волф ще ги посрещне много добре. А налице са и парите, с които ще си купят земя или пък ще започнат някаква търговия.

— Струва ми се, че тримата са бедни!

— Да, семейства Шмит, Щраух и Улман нямаха пукната пара, обаче, както сигурно сте чули, Еберсбахови са заможни и госпожа Розали им даде на заем необходимата сума. От това ще разберете колко сваятна жена е тя. Можеше най-спокойно да си остане в родината, но реши да тръгне да пътува с нас само от състрадание към трите семейства, от приятелски чувства към мен и понеже бе подтиквана от силно желание да види този чужд край. Особено много я възхити това, че в Америка дамите били на извънредно голяма почит.

— Ах, тъй значи — засмя се развеселено Сам. — А и госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер, е също дама! Е, това вече наистина ми обяснява досега необяснимото. Значи всички имат намерение да се заселят при чичото на Волф?

— Първо ще го попитат. Откаже ли, продължават нататък.

— Ами вие? Вие какво ще правите?

— Аз ли? Естествено ще потърся Олд Шетърхенд, Олд Файрхенд и Винету. Естествено ще намеря и Хобъл Франк.

— Както вече казах, изглежда си представяте, че всичко това е извънредно лесно, а всъщност можете с години да обикаляте из Дивия запад, без да се натъкнете на нито един от тези мъже.

— Тогава човек ще трябва да попита, да се осведоми!

Пътуването им продължи през цялата нощ с бавното темпо на волските коли и стана тъй, че достигнаха града едва два часа след разсъмване, макар че Сан Хавиер дел Бак съвсем не е толкова далеч от Тусон.

Главният град не предлагаше дотам радваща гледка. Въпреки ранното утро слънцето сипеше вече почти непоносима жар над голите глинени къщурки и порутени зидове. Неимоверно грозни песове посрещнаха кербана с лай и вой, а на праговете на вратите и край ъглите на уличките безделничеха измършавели хора, загърнати в пъстри парцали.

По указание на Сам спряха на едно открито място, където скоро се видяха наобиколени от глутница джафкащи песове и от тъпни кряскащи деца и любопитни лентяи, които се струпаха около колите и насочиха вниманието си предимно към Сам Хокинс и кантора, навярно заради странната личност на първия и поради необикновеното облекло и на двамата.

Тъй като по време на пътуването си немските преселници бяха научили съвсем малко английски, а пък испански знаеха още по-малко, Сам се нагърби със задачата да разбере дали в града можеше да се намери храна за добитъка и вода за пиене. Да, имаше и сено, и вода, но и двете бяха с ниско качество и на високи цени. Десетина, дваисет, че и повече мързеливци проявиха готовност да ги донесат и с тази работа, ако това изобщо можеше да се нарече работа, да припечелят по няколко сентавosi (Сто сентавosi правят едно песо. Б. пр.).

След като този въпрос се уреди, дребосъкът се запъти към коменданта, за да му изложи молбата си. Научи, че офицерът с многоброен отряд бил отпътувал за Прескът, а почти целият гарнизон тръгнал към прохода Гуаделупе, за да накаже разбунтувалите се там мимбрехоси. Сам беше отведен при един капитан, който заместваше коменданта. Човекът пиеше сутрешния си шоколад и четеше някакъв стар вестник, който обаче заслужаваше тук в Тусон да бъде наречен нов. Щом погледът му падна върху влезлия ловец, отначало по лицето му се изписа изненада, а после то взе да придобива все по-развеселен израз. Най-сетне офицерът високо се разсмя, надигна се от стола си и с тон, в който личеше явно безочие, каза:

— Човече, кой си ти? Какво искаш? Никога не съм виждал такъв Jack-pudding ((англ.-амер.) — смешник, шут, палячо. Б. пр.)

— И аз не съм — отвърна му Сам по такъв начин и с такъв жест, който не оставяше място за съмнение, че има предвид офицера.

— И ти ли не си? Какво искаш да кажеш? — сопна му се военният със съвсем друг тон. — Да не би да искаш да ме обидиш?

— Нима е обидно, че се съгласявам с теб? — попита Сам много сериозно и спокойно.

— Ах, тъй! Тогава хвала на благородното ти себепознание. Повтарям ти, че за пръв път срещам такъв арлекин, какъвто, изглежда, си ти. Навярно идваш да помолиш за разрешение да дадете тук някое весело представление, а?

— Да, така е — засмя се Сам. — Отгатна, сър, и ти ще трябва да ми помагаш, ако не се лъжа.

— Аз ли да помагам? Ти да не мислиш, че заместник-комендантът, един офицер на Съединените щати, е смешник като теб?

— В случая е така — отговори Сам, хладнокръвно придърпа един стол и седна.

— Човече, още една такава дума и ще наредя да те затворят и бичуват! — заплаши офицерът, като пристъпи няколко крачки към дребосъка. — Как може да сядаш без разрешението ми? Намираш се пред главнокомандващия на града и трябва да стоиш прав пред него! И тъй, ставай, и то незабавно!

При тези думи той посегна към пирона на стената, където висеше камшикът му за езда. Това негово движение не направи на Сам абсолютно никакво впечатление. С най-невъзмутим тон той каза:

— Намирам се пред главнокомандващия? Е, добре, от мен да мине, нямам нищо против, но нали съм му боен другар!

— Боен другар ли? На мен? — попита военният. — Да не би да искаш да кажеш, че си офицер? При този въпрос погледът му с безкрайно презрение измери дребосъка от глава до пети.

— Well, офицер съм! — дружелюбно кимна Сам. — Не си ли чувал досега нещо за прочутия «Leaf of trefoil»?

— Детелиновия лист? Какъв Детелинов лист имаш предвид?

— Тримата прерийни ловци, ако не се лъжа.

— Да, знам го този Детелинов лист. Състои се от Дик Стоун, Уил Паркър и Сам Хокинс, за когото казваха, че...

— Добре, сър, добре! — прекъсна го уестманът. — Значи си чувал за тези тримата. Радвам се, много се радвам! Скоро ще изясним как стоят нещата с нашето весело представление и ще разберем кой ще е палячото. А случайно да знаеш, че през последната война Сам Хокинс е бил скаут?

— Да, при генерал Грант. Със своята хитрост и храброст и заради големите си заслуги той е достигнал до чин капитан. Но каква връзка има всичко това с теб?

— Има, има, и то каква, сър! Във всеки случай много повече има връзка с мен, отколкото с теб, защото ми се струва, че по онова време ти изобщо не си бил още в униформа. Та в момента Детелиновия лист е тук.

— Тук? В Тусон?

— Йес, сър. А Сам Хокинс, заслужилият капитан на Съединените щати, се намира дори още по-наблизо. Понастоящем седи в стаята ти.

— Тук? В моята стая? — слисано възкликна заместник-комендантът. — Та нали освен мен и теб тук няма никой друг!

— Well, съвършено вярно, сър!

— Тогава... тогава... да не би ти да си Хокинс?

— Йес, ами аз съм, ако не се лъжа.

— Thunderstorm ((англ.)) — Гръм и мълния! Б. пр.)! Ти си Сам Хокинс? Ти?

— Тъй ми се струва. Че защо да не съм аз?

— Защото... защото... защото — заекна от смущение капитанът, — защото хич не ми приличаш на него. Не е възможно един офицер да се напъха в подобни дрехи!

— Не виждам причина да не го направи! Сър, защо тъкмо един офицер да не може да се облече според вкуса си? А моят вкус си е просто такъв, вкусът на Сам Хокинс, и ако някой го смята за безвкусен, негова си работа. Нямам нищо против, стига да си мълчи. Но осмели ли се да ми го каже, тогава правилният отговор на подобна обида е винаги в ръката ми!

При тези думи Сам Хокинс посочи към пушката си и продължи:

— Впрочем пет пари не давам, че на времето станах офицер. За да бъдеш свестен уестман, ти трябва много повече качества, отколкото за да станеш младши офицер, а аз съм уестман, сър. Да, съвсем сигурно съм такъв, и ако не ти се вярва, съм готов да ти го докажа. Да се изправим ли един срещу друг, за да видим чий куршум ще прониза другия право в сърцето? Готов съм незабавно да опитаме, сър, стига само да пожелаеш!

Всичко това беше произнесено с такъв тон, който въпреки комичната външност на Сам явно импонира на офицера. Той направи отрицателно движение с ръка и този път най-учтиво отговори следното:

— Не е необходимо, сър, не е необходимо! Защо трябва взаимно да се избиват джентълмени, при това бойни другари, и то без никакво основание?

— Хмм! Мисля, че няма да е без каквото и да било основание, но тъй като вече разбра, че мнимият палячо е джентълмен и твой боен другар, ето ти ръката ми. Нека миролюбиво поговорим за веселото представление, в което ще участваш и ти.

Те си разтърсиха ръцете и Сам му разказа за срещата си с дванайсетте ездачи от миналия ден, които смяташе за Търсачите. Капитанът го изслуша много внимателно. По лицето му се изписа израз на нарастващо напрежение и когато дребосъкът замлъкна, офицерът скочи възбудено на крака и извика:

— Дано не си се заблудил, Сам! Дано наистина са Търсачите! Какъв улов само!

Уестманът хитро примигна с малките си очички и попита:

— Мислиш ли Сам Хокинс за толкова глупав, че да не знае какво твърди? Те са, ти казвам, те са!

— Ами защо си тръгнал от Сан Хавиер дел Бак, без да ги вземеш със себе си? Та нали са били вързани и са се намирали в ръцете ти!

— А мога ли да докажа, че са крадци, разбойници и убийци, че действително те са Търсачите? Тези доказателства трябва тепърва да се съберат, и то като им се даде възможност да ни нападнат. А спинаме ли ги на местопрестъплението, вината им ще бъде безусловно доказана.

— Да ги спипате! Значи искате да се оставите да ви нападнат, така ли?

— Естествено! Или си мислиш, че само си го мечтая?

— Това е шега, а за мен работата е напълно сериозна. За мен не би могло да има по-голяма препоръка пред началниците ми, ако тъкмо сега, когато замествам командира, ми падне в ръцете тази банда, чиято слава е толкова зловеща. Но решите ли да чакате да ви нападнат, вие се излагате на най-голяма опасност!

— Ако стоим и чакаме, да. Само че дребосъкът, наречен Сам Хокинс, ще е изчезнал заедно с хората си.

— Но в такъв случай за нападение и дума не може да става!

— Защо не? Колите ще бъдат нападнати, а ако ние не сме при тях, това деяние пак си остава престъпление и спокойно можем да твърдим, че са щели да ни избият, ако са ни заварили там. Наистина няма да имаме възможност да докажем, че са убийци, но нападението посред нощ на керван коли е грабеж и според тукашните закони се наказва със смъртно наказание.

— Well! Ами как ще ги заловиш, без да се стигне до схватка и без да изложиш живота си на опасност?

— Това ще се уреди, сър, съвсем сигурно е, че ще се уреди, стига само да ни помогнеш.

— С най-голямо удоволствие, само ми кажи как си представяш помощта ми.

— Възсядаш коня си и ни придружаваш с един отряд от твоята кавалерия!

— Щях да съм щастлив, ако можех да го направя, но ми е забранено да напускам поста си. А понеже разполагам с толкова малко хора, имам възможност да отделим най-много двама души.

— Напълно достатъчно е, сър.

— Щом мислиш тъй, добре, така да бъде, но преди това непременно трябва да знам как си представяш цялата работа. Одобря ли намерението ти, ще получиш двама души кавалеристи. Но нима действително си толкова уверен, че Търсачите ще ви последват?

— Че ще тръгнат по петите ни е толкова сигурно, колкото и че моята стара филцова шапка е все още на главата ми, хи-хи-хи-хи! Но няма да се осмелят да се мярнат в Тусон, а ще заобиколят града. И все пак е възможно да изпратят някой техен човек на разузнаване в града. Ето защо засега никой друг освен нас двамата не бива да узнае намеренията ни. Най-много да направим изключение за лейтенанта. И тъй, те Ще опишат дъга около града и ще продължат да яздят, докато отново се натъкнат на дирите от нашите коли. Ще ги следват, за да разберат къде ще се разположим на бивак за следващата нощ. Но естествено ще останат нейде по-назад да си отпочинат, изчаквайки падането на мрака. След това вече могат и ще проведат нападението, ако не се лъжа.

— Е, ами ти? Нали, както каза преди малко, нямаш намерение да оставаш с хората си при колите.

— Да, разбира се, че ще гледаме да не ни застрелят. Ще се отдалечим.

— Накъде?

— Ще зависи от това, къде ще лагеруваме. Знаеш ли мястото, където се срещат пътищата за Гуаделупе и Барбасак? И дали местността е известна и на лейтенанта, който ще дойде с нас?

— Дватама сме били там неведнъж.

— Well, много добре. На това място ще лагеруваме, там има вода, което е най-важното за нашите волове. Предварително ще изпратиш лейтенанта да отиде там с хората си, но той трябва да язди встрани от нашия път, за да не би Търсачите да се натъкнат на следите му и в тях да се

породят подозрения. Ние ще тръгнем по-късно и там ще се срещнем с него. Щом започне да се смрачава, ще запалим голям огън, за да могат Търсачите по-лесно да ни забележат. После ще зарежем колите и ще се оттеглим настрани, та щом онези типове се промъкнат тайно, незабавно да се нахвърлим върху тях, да ги повалим на земята и пленим.

Няколко минути капитанът мълчаливо се разхожда с бързи крачки нагоре-надолу из стаята.

После се спря пред Сам и каза:

— Както ми го разправяш, всичко излиза тъй гладко, тъй лесно, сякаш изобщо не е възможно да се случи нещо друго. Но Търсачите сигурно няма да предприемат нападението, без предварително да изпратят някой разузнавач, за да огледа бивака ви.

— Ами нека изпратят, разбира се, че така ще постъпят.

— Но нали тогава съгледвачът им ще види, че не сте в лагера!

— Не, няма да види такова нещо, защото ние няма да се оттеглим, преди той да се е върнал при хората си.

— В такъв случай би трябвало да знаете кога ще дойде и кога ще си тръгне!

— Ще знаем, сър.

— Но как? Откъде?

— Хмм, изглежда, смяташ Сам Хокинс за по-глупав, отколкото е всъщност, хи-хи-хи-хи! От Търсачите очакваш предварително да изпратят разузнавач. А не можеш ли да очакваш същото и от мен? Уверявам те, сър, че по-скоро аз ще подслушам тези типове, отколкото те нас.

Офицерът поклати недоверчиво глава и отговори:

— Едва ли ще ти е възможно. Ще трябва да се промъкнеш до тях още по светло. Много съм чувал за теб и двамата ти другари и знам колко си хитър и смел, но да подслушаш тези хора посред бял ден на място, където няма никаква гора и човек няма как да се скрие, ми се струва, че едва ли ще ти се удаде. Освен това не бива да забравяш и следното: вие ще запалите голям огън, но те ще бъдат достатъчно предпазливи да не правят същото. Следователно те ще могат още отдалеч да забележат лагера ви, докато ти няма да знаеш къде да ги търсиш.

— Тъй ли мислиш? Наистина ли мислиш така? Сам Хокинс нямало да знае къде са се сврели тези джентълмени, хи-хи-хи-хи! Все едно главата ми да не знае, че се намира под шапката ми! А аз ти казвам, че Търсачите няма да се отклонят от следите ни нито наляво, нито надясно и ще спрат, щом забележат огъня ни. Сам Хокинс знае съвсем точно на какво разстояние се вижда такъв огън, какъвто смята да запали. Не се тревожи за мен, а направо ми кажи дали искаш да се занимаваш с тази работа, или не! Ние и сами ще се справим с нея много добре, но в такъв случай онези типове ще трябва да се запознаят с куршумите ни. Обърнах се към теб, защото предпочитам да не проливам кръв. Дадеш ли ми на разположение двайсетина души със здрави мишци, с юмруците си ще свършим онова, което иначе може да се постигне само с помощта на барут и олово.

— Добре, съгласен съм, но все пак преди това ми се иска да чуя и мнението на лейтенанта.

— Тогава накарай да го извикат, сър? Мисля, че едва ли ще иска да промени посоката, в която имам намерение да пусна да плава тоягата. (траперски израз за «накъде вървят нещата, какво става». Б. нем. изд.)

Капитанът нареди да се яви лейтенантът и последвалият разговор приключи тъй, както беше предвидил Сам — планът му беше приет. Двамата офицери проявиха любопитство да видят Дик Стоун и Уил Паркър, обаче Сам Хокинс ги разубеди, защото, ако отидеха при колите или пък ако двамата ловци посетяха комендантството, неминуемо щяха да привлекат вниманието на всички. Не беше изключено това да бъде забелязано от евентуален съгледвач на Търсачите и в такъв случай Бътлър да се досети, че са повикали на помощ гарнизона. След като обсъдиха и решиха още някои второстепенни неща, Сам си тръгна много доволен от постигнатото в преговорите със своя «боен другар».

Когато Сам се върна при колите, около тях се бяха насъбрали всички безделници на Тусон, също както при нас в Германия зяпачите се стичат към циганския стан да гледат суетнята в него. Без да обръщат внимание на многобройните зрители, преселниците бяха седнали да закусват. Сам също се присъедини към тях, за да вземе участие в скромната им трапеза и да им разкаже какъв резултат бе имал разговорът му с капитана.

Малко по-късно неколцина от най-любопитните се приближиха с намерение да побъбрят с преселниците, но само при кантора постигнаха някакъв успех, макар и твърде незначителен, защото той бе усвоил малко повече английски думи от останалите. Между тези хора имаше и един млад човек, който се лепна за водача на кервана и завърза с него разговор. Сам започна да го наблюдава и забеляза, че младежът има стойка и маниери на военен и по време на разговора хвърля особено изпитателни погледи към «трите листа» на Детелината. Ето защо дребосъкът стана и се запъти към двамата. Когато се приближи, ясно дочу как водачът отговори на някакъв преди това зададен му въпрос:

— Да, това е Детелиновия лист. Мога да те уверя, макар че отначало и на мен не ми се вярваше. Тогава Сам улови непознатия за ръката и с най-категоричен тон му заяви:

— Мастър, ти си войник, нали? И си от местния гарнизон!

По изражението на непознатия пролича, че той се смути от въпроса на ловеца. Изпелтечи нещо, което можеше да се сметне за отговор, но от него нищо не се разбра. Затова дребосъкът продължи:

— Не се притеснявай, не ти се сърдя. Казах на капитана, че съм Сам Хокинс. Той не ме познава лично и понеже се съгласи да ни помогне, негово задължение е да разбере дали съм му казал истината, или не. И за тази цел ти си свалил униформата и си дошъл тук да събереш необходимите сведения. Признай, че е така!

— Да, сър, не си се излъгал — гласеше отговорът. — Тъй като вече знам, че си от Детелиновия лист, мога да го призная.

— Тогава съобщи на капитана какво си чул. Но не го споменавай пред никой друг!

— Дума няма да кажа, сър. Знам за какво става въпрос. Аз съм подофицер и се числя към онези двадесет души, които ще тръгнат с лейтенанта.

— Кога потегляте?

— След половин час.

— Тогава кажи на лейтенанта да нареди на хората да се пръснат и да излязат от града в различни посоки! Така ще се избегне възможността някой да се досети за истинските им намерения.

Подофицерът се отдалечи, а Сам се обърна към водача:

— Я ми кажи от къде на къде ти хрумна да даваш сведения на този човек за нас!

— Той ме попита! — гласеше краткият отговор на водача.

— Тъй! Значи, щом някой те попита нещо, ти му отговаряш без значение кой е той.

— Да не би да искаш да ми забраниш да говоря?

— Разбира се, точно това искам! Знаеш, че никой не бива да научи кои сме ние тримата и въпреки всичко незабавно осведомяваш този човек. Уж си скаут и уестман, а не си усвоил дори азбуката на предпазливостта. Не би ми се искало да се поверя на твоето водачество.

— И не е необходимо. Преди да се присъединиш към нас, всичко ставаше според моите указания и моята воля. А сега ти се държиш така, сякаш имаш пълното право да ни заповядваш. Тези хора са ме наели и аз ги водя...

— Към гибел! — прекъсна го Сам. — Твое задължение е да ги закриляш. Правиш ли го? Ако не бяхме дошли ние, тази нощ щяха да бъдат ограбени и избити!

— Пфу! И аз си държа очите отворени. Мастър Хокинс, ако не знаеш, да ти кажа, че мое задължение е да отведа до форт Юма хората, които ми са се доверили. До там в кервана ще се слуша моята воля. Ако искаш да пътуваш с нас, ще трябва да ми се подчиняваш. После можеш да заповядваш колкото си искаш! Баста!

Тогава Сам го потупа по рамото и с най-дружелюбна усмивка, зад която обаче се прикриваше точно противоположното чувство, му каза:

— Никакво баста! Съвсем не сме стигнали до там! Знаем накъде са тръгнали тези хора. Не е необходимо да минават през форт Юма. Има по-кратък път, но изглежда, че той не ти е познат. До утре сутринта ще останеш при нас, а после можеш да си вървиш накъдето ти очи видят.

— Нямам нищо против, стига да си получа възнаграждението, определено до форт Юма!

— Ще си го получиш, а оттук нататък аз ще водя хората, без да им искам каквото и да било възнаграждение. Те няма да се излагат повече на опасност заради бърливостта на скаута си. Водачът навъсено седна върху ока на една от колите. Сам му обърна гръб и отиде при приятелите си.

— Направи грешка, Сам — обади се Уил Паркър, — не мога да те разбера.

— Грешка ли? Каква? — попита дребосъкът.

— Че защо ще остава при нас до сутринта? Трябваше незабавно да го накараш да си върви.

— На това ли му казваш грешка! Уил Паркър, грийнхорнът, се осмелява да поучава Сам Хокинс! Нима не схващаш, стари Куне, защо не бива да го отпратя да си ходи още днес?

— Не, не схващам.

— О, сладки Уил, колко е тъжно да те слуша човек! Никога, ама никога няма да станеш уестман. Какво излагане е само за мен да имам такъв чирак, дете нищо не проумява! Но ти можеш да бъдеш щастлив, че имаш майстор като мен, защото без мен и Дик Стоун отдавна вече да си мъртъв. Знаеш ли какво би направил този тъй наречен скаут, ако го изгоня още днес?

— Е, какво?

— Ще отиде при Търсачите и ще им издаде нашия план. Но твоето малко мозъче не е в състояние да побере тази голяма мисъл.

— Йес — съгласи се Паркър съвсем сериозно. — Наистина си прав, стари Сам. За мен наистина е срам и позор, че не мога да попия като попивателна мастилено петно нито един от твоите добри съвети, нито едно от твоите поучения. Никак не проумявам как все още ме търпиш.

— Съвсем не ми е чудно, понеже ти изобщо нищо не можеш да проумееш. Причината се крие там, че те обичам и милея за теб, също както и снизходителната майка най-много обича тъкмо онова дете, което ѝ създава най-големи грижи.

В този момент видяха как един кавалерист мина покрай тях. Значи войниците вече тръгваха на път. Но керванът остана още дълго в града. Колите потеглиха едва по обед.

До мястото, където щяха да пренощуват, имаше около девет английски мили и следователно дори бавните волски коли трябваше да стигнат там още преди свечеряване. Местността, през която пътуваше керванът, беше покрита с дребен камънак, пустош, където само тук-там се мяркаше по някой хилав кактус или мизерен мескинов храст. Преселниците събираха всяко сухо клонче, за да могат вечерта да запалят и поддържат голям огън. Изобщо цялото разстояние между Тусон и Хила представлява подобна камениста пустиня, където вода за добитъка се намира само в рядко срещани кални езерца, а за хората — на две-три места, на които по инициатива на някогашното пощенско сдружение бяха изкопани кладенци, съществуващи и до ден-дневен. Тази местност е получила името «деветдесетмилната пустиня». Във всеки случай, освен на посочените места, вода има и другаде, обаче индианците държат в тайна подобни водоизточници и ги крият, като покриват дупките с кожи, върху които насипват чакъл и пясък, също както постъпват и номадите на Сахара със своите скрити кладенци.

Сам Хокинс предвождаше кервана. Досегашният водач не яздеше вече начело, а бе най-отзад.

Погледите, които от време на време хвърляше към дребосъка, не бяха добронамерени. Ако някой можеше да ги забележи, щеше да разбере, че той замисля отмъщение.

Когато следобед им останаха да изминат само още две английски мили, Сам започна да обръща далеч по-голямо внимание на пътя и околностите му. За някакъв специално прокаран път и дума не можеше да става, но всички, които минаваха през тази област било на кон, било с кола, поемаха все в една и съща посока и ето как се бе стигнало дотам, да се говори за истински пътища, свързващи отделните населени места.

Последните две английски мили, които им оставаха, водеха през вълнообразен терен, който изглеждаше така, сякаш цяла дружина великани бяха изсипали една до друга грамадните си кошници, пълни с пясък, чакъл и големи каменни отломки. Ето защо колите напредваха съвсем бавно. Един от великаните е бил напълнил кошницата си с големи колкото човешки бой, че и още по-едри скални късове и така ги бе нахвърлял на земята, че те лежаха един до друг и един върху друг, образувайки нещо като бруствер. Ако човек се скриеше зад него, можеше да вижда надалеч, без самият той да бъде забелязан.

Сам посочи към тези скали и подвижна на другите два «листа» от Детелината.

— На това място Търсачите ще спрат. Или може би ще се обзаложиш, Уил Паркър, че не съм прав?

— Нямам такова намерение, стари Куне — отговори приятелят му. — Колкото и да е малък мозъкът ми според теб, все пак в него веднага се появи мисълта, че тези скали ще са предполагаемото място, където Търсачите ще спрат. Я погледни там, наляво, също има подобни камъни. Може би онези типове ще отидат при тях.

— Не, защото тук се вижда малко оскъдна тревица, с която ще искат да зарадват конете си. Но върно е, че и отсреща при другите камъни ще се намира някой.

— Кой?

— Не можеш ли да се досетиш?

— Сещам се, стари Сам.

— Е, кой?

— Самият ти. Ще се скриеш там, за да наблюдаваш кога ще пристигнат и после да ги подслушаш.

При тези думи Сам плесна с пълничките си ръце над главата и с добре изиграно смайване възкликна:

— Нима е възможно подобно нещо? На този грийнхорн веднъж най-сетне му хрумна една мисъл, една истинска мисъл, и то съвсем правилна и хубава! Или скоро ще настъпи потоп, или най-накрая пипето на Уил Паркър започва да сече. Да, благородни Уил, след като видя къде ще се разположим на бивак, ще се върна на това място, за да чакам Търсачите.

— Ще ме вземеш ли със себе си?

— Не мога да рискувам, Уил. За такава работа са необходими сръчни и опитни хора. А ти още дълго ще трябва да ходиш на училище.

— Хмм, а дали не се заблуждаваш, стари Сам? Познавах едно момче, което абсолютно нищо не научаваше, макар че много му сечеше главата. Но хората казваха, че за това не било виновно момчето, а учителят, щото нищо не разбирал. Вероятно и при нас случаят е същият.

След като колите преодоляха още няколко ниски възвишения, теренът отново стана равен, а след четвърт час голият камънак премина в почва, където можеше да вирее група мескитови храсти, примесени с храсти от вида «osotilla» (*Fouquiera splendens* — храстовидно растение, чиято кора съдържа еластична смола и восък. Б. пр.). Там имаше дори вода. Това беше един от онези кладенци, изкопани от пощенското дружество. Бяха стигнали до мястото за бивакуване и спряха.

Най-напред се освежиха хората, а после отведоха конете и биволите на водопой, след което животните се опитаха да се доберат до малкото зелени листа на бодливите храсталаци. Колите бяха подредени така, че да образуват четириъгълник, както ги беше посъветвал Сам още миналия ден.

Естествено хората взеха да се оглеждат за войниците. Никъде не ги видяха. Сам доволно кимна като на себе си и каза:

— Умна глава е този лейтенант. Не иска да се мярка насам, преди да е видял, че сме пристигнали. Сигурно скоро ще се появи.

В същия момент думите му сякаш бяха чути от човека, за когото ставаше въпрос, от север се зададе самотен конник, който бързо се приближи. Беше лейтенантът. Щом стигна до бивака, той подаде ръка на Сам Хокинс и каза:

— Вече от часове се намираме наблизко, но избягвахме това място, защото тук има вода, и е твърде възможно да дойде някой, който после да ни издаде на Търсачите. Но сега и нашите коне трябва да пият вода. Може ли хората ми да ги доведат?

— Да, сър — отговори дребосъкът, — но започне ли да се смрачава, пак ще трябва да се отдалечите. Сигурно ще бъдат изпратени разузнавачи, които не бива да ви виждат. После ще се оттеглите на такова разстояние, че когато ни потривате, да можете бързо да пристигнете при нас.

— Съгласен съм. Къде предполагаш, че ще се притаят Търсачите, за да изчакат най-удобния момент?

Сам посочи зад гърба си на югоизток, където споменатите преди малко скали все още можеха да се забележат.

— Ей зад онези камънаци, сър. Тъй като вероятно Търсачите ще пристигнат там още по светло, ще разберат, че не бива да продължават по-нататък, защото в противен случай ще бъдат забелязани.

— Но дали няма да видят мен и моите хора?

— Не. Вчера бях при тях и знам, че никой не притежава далекоглед. А с невъоръжено око, колкото и остър поглед да имат, ще успеят да забележат само големите коли, а по-късно, след като се стъмни, ще видят и запаления огън. Тъй че спокойно можеш да доведеш хората си, сър. Офицерът яхна коня си и скоро се върна с двайсетимата кавалеристи, които се бяха отдалечили от бивака само колкото да не могат да бъдат забелязани от това място. Определиха точно къде трябва да се оттеглят войниците малко преди смрачаване. После Сам се приготви да тръгне на разузнаване. Беше принуден да върви пеша, защото, ако беше на кон, нямаше да успее да се прикрива достатъчно добре. И тъй, той се приближи до мулето си, леко го плесна с ръка и каза: — Лягай на земята, стара Мери, и чакай, докато се върна!

Животното го разбра много добре, легна на земята и човек можеше да заложи огромна парична сума, че то нямаше да помръдне от мястото си, преди да се е завърнал господарят му и да му е разрешил да стане. После Сам се обърна към Паркър:

— Е, какво става, сладки ми Уил? Не искаш ли да дойдеш с мен?

— Върви сам — гласеше отговорът. — Грийнхорн като мен не може да ти бъде от полза.

— Трябва да те взема с мен, ако желаш да научиш нещо.

— Well, ще дойда, но не за да науча нещо, а за да има кой да ти помогне, ако Търсачите те спипат и решат да те скалпират.

— Нека ме скалпират. Нямам нищо против да ми вземат косата. После ще си купя друга, по-хубава.

Сам и Паркър напуснаха бивака. Взеха и оръжията си, защото не беше изключено да им потръбват. Скалните отломки, зад които Хокинс предполагаше, че ще се скрият Търсачите, се намираха на югоизток. Малко по на юг се виждаха и скалите, зад които Сам смяташе да се притаи. Дватамата се запътиха натам, но не в права посока, а като описаха дъга на запад, за да не бъдат забелязани от Търсачите, в случай че те бяха вече пристигнали. Естествено, преди да се отдалечи от лагера, Сам даде необходимите указания за поведение във всички възможни случаи.

Когато двамата ловци достигнаха целта си, слънцето бе слязло вече съвсем ниско над хоризонта. След половин час сигурно щеше да настъпи сумракът, който в онези райони е съвсем краткотраен. Отсреща при другите скали все още не се мяркаше жива душа, затова Сам и Дик отправиха поглед в посоката, откъдето трябва да се появят очакваните от тях хора. Никой не се виждаше.

— Дали изобщо ще дойдат? — попита Паркър. — Ние изхождаме само от предположения, но не и от сигурни сведения.

— Онова, което ти наричаш предположения, за мен е нещо съвсем сигурно — отвърна Сам. — Много ще се учудя, ако се окаже, че съм се излъгал.

— Може да им е минало всяко желание, нали им изиграхме такъв лош номер.

— Напротив, сега още по-силно жадуват за отмъщение. Погледни! Не се ли движи нещо ей там между двете предпоследни хълмчета?

Паркър напрегна зрение и припряно отговори:

— Ездачи! Те са!

— Да, те са. Сега излизат от падината. Все още не е възможно точно да ги преброим, но не са повече от дванайсетина.

— А навярно не са и по-малко. Сигурно са те. Стари Сам, ти излезе прав!

— Винаги съм прав, сладки ми Уил, винаги, и това никак не е трудно. Знаеш ли как трябва да постъпва човек, за да не му кажат някога, че не е бил прав?

— Йес, много е лесно.

— Е, как?

— Изобщо не бива да твърди каквото и да било.

— И това е вярно, но друго имах предвид. Човек никога не бива да казва нещо, преди да се е уверил, че е правилно.

— За това не се иска кой знае какъв майсторлък!

— Нали? Е, ами тогава човек би трябвало винаги да твърди обратното на онова, което казва грийнхорнът.

— Добре, драги Сам! Значи отсега нататък никога няма да се съгласявам с теб и винаги ще съм прав. Погледни, те спряха. Съвещават се. Надявам се, че няма да вземат да дойдат насам!

— И през ум няма да им мине! Ето че отново тръгват. Отклоняват се вдясно от следите ни. Запознати са с местността и знаят, че ако искат да видят лагера ни, трябва да се изкачат горе на онези скали.

— Значи според теб те със сигурност смятат, че ще лагериуваме при кладенеца?

— Естествено! Щом човек може да има вода, няма да вземе да се запилее из пустинята. Ама че въпрос задаваш пак! Уил Паркър, Уил Паркър, какво ли ще трябва да преживея още покрай теб! С теб не мога да си спечеля никакви почести и затова никъде не бива да се мяркам в твоята компания. Така ме огорчаваш и натъжаваш, такава мъка ми причиняваш, че ще ме вкараш в гроба, ако не се лъжа. Гледай, те поемат с конете нагоре и пак се оказах прав. Няма да дойдат насам.

Виждаше се, че ездачите се насочват към отсрещните скали. Колкото повече ги наближаваха, толкова по-предпазливо се придвижваха, използвайки всеки камък за прикритие, за да не бъдат забелязани откъм кладенеца. Най-накрая слязоха от конете и ги поведоха за юздите подир себе си, защото, ако бяха на седлата, неизбежно щяха да бият повече на очи. Най-сетне се добраха до скалите и се огледаха. По движенията им пролича колко се зарадваха, щом съзряха колите на кервана.

— Те са — обади се Сам. — Сега може да се преброят, дванайсет са.

— Ще отидем ли отсреща? — попита Уил.

— Да, щом се стъмни.

Не беше необходимо да чакат дълго. Слънцето докосна хоризонта и скоро изчезна. Откъм изток нахлуваха все потъмните сенки на сумрака и надалеч откъм кладенеца лумнаха силните пламъци на голям огън. Вече стана невъзможно да различават Търсачите.

— Хайде — подкани Сам своя спътник, — да не губим време.

Напуснаха скривалището си и се отправиха към неприятеля. Колкото повече се приближаваха, толкова по-тихи бяха крачките им, докато най-накрая станаха съвсем недоловими. Необяснимо беше как Сам Хокинс съумяваше да стъпва с великанските си ботуши толкова безшумно, също като врабче в трева. И Уил Паркър се придвижваше с такова умение, което доказваше, че не е никакъв грийнхорн, макар Сам често да го наричаше така.

Щом се добраха до подножието на малкото възвишение, Сам подаде пушката си на своя придружител и му прошепна:

— Остани тук и дръж моята Лиди! Ще продължа сам нагоре.

— Well, изпаднеш ли в опасно положение, ще ти се притека на помощ.

— Пфу, не виждам в какво опасно положение мога да изпадна! А ти, Уил, си дръж очите и ушите отворени, за да не те спипат!

— Кой ще ме спипа?

— Разузнавачът, когото сигурно скоро ще изпратят. Не е много вероятно, но все пак е възможно да мине оттук.

Сам легна на земята и запълзя. Това време беше най-удобно за тайно промъкване, защото тъй скоро след стопилия се сумрак малобройните звезди, появили се на небето, все още мъждукаха едва-едва.

Както вече споменахме, възвишението, където се издигаха скалните отломки, се състоеше от натрошен камък, който много лесно можеше да се изтърколи изпод ръцете и краката на не особено сръчния в пълзенето човек. Но Сам се промъкваше педя подир педя все по-напред, без да помести нито едно камъче от мястото му. Така той изкачи височината и се спря. Острите му, привикнали на тъмнината очи забелязаха противника. Но и да не го беше виждал, Сам пак щеше да го открие, защото Търсачите разговаряха помежду си. Той пое риска да се приближи още повече до тях и най-сетне спря зад един голям каменен блок, където се притаи. Двама или трима от бандитите се бяха изправили на скалата, за да наблюдават далечния лагерен огън. Другите, насядали на земята, се бяха разположили удобно. Двамина водеха разговор — Бътлър и някой от другарите му. Тъкмо когато Сам зае мястото си зад своята скала, дочу другият да казва:

— Да бяхме намерили само повече муниции! Ще трябва страшно много да ги пестим.

— Само отначало — отвърна му Бътлър. — После пак ще си възвърнем всичко, а ще ни паднат и много други неща. Постъп, време е, вече е достатъчно тъмно. Тръгвай! Но гледай да не те спипат, нито пък да те видят или чуят, иначе ще си имаш работа с мен!

— Ще внимавам да не ме забележат — отговори човекът. — Не ми е за пръв път тайно да подслушвам някого.

— Именно затова изпращам теб, а не някой друг. Не е необходимо да се излагаш на опасност, не е необходимо да рискуваш и да се приближаваш твърде много до лагера. Излишно е.

— Но много ми се ще да чуя за какво разговарят!

— От това няма да имаме никаква полза. Искам само да знам дали са сами при кладенеца.

— Но ако чуя разговора им, може би ще науча дали у тях не са се събудили никакви подозрения.

— Подозрения ли? Какви?

— Може да се досетят, че ще ги проследим!

— Твърде са глупави за подобно нещо. Немците изобщо няма защо да ги броим, а скаутът не ми изглежда да е човек, който ще вземе да рискува живота си, за да спасява другите. Значи остават само онези трима подлещи, дето вчера въпреки глупостта си имаха такъв страшен късмет. Акълът им сигурно няма да стигне дотам, да се сетят, че ще тръгнем подир тях. Край Хила да искат да ловят с капани мечки и бобри! Виждал ли е някой някога толкова откачени хора? И тъй, тръгвай, Постън, и не се бави! След половин час гледай пак да си тук.

Съгледвачът се отдалечи, а един друг попита:

— Бътлър, кога мислиш да ги връхлетим? Още тази вечер или утре призори?

— Чак утре? Не мога да чакам толкова дълго. Горя от нетърпение да им го върна тъпкано, и то преди всичко на онзи ниския шишкав тип. Не, ще ги нападнем още тази вечер.

— След като заспят и огънят угасне, нали?

— Не. Ще ги избием с един-единствен залп, а за това ни трябва светлина.

— Но огънят е голям и осветява местността толкова надалеч, че непременно ще ни видят.

— Именно тази адска клада, която са разпалили, доказва, че не таят абсолютно никакви подозрения. Наистина неприятно е, че огромните ѝ пламъци хвърлят светлината си толкова надалеч. Ще трябва да изчакаме, докато намалеят. Но после няма да се бавим нито миг повече. Казвам ви по ниския дебелак никой да не стреля, той ще умре от моя куршум.

Бандитът продължи да излива яда си с гневни изрази и да сипе цветисти ругатни заради вчерашните събития. Сам очакваше да научи и други важни неща и затова остана да лежи зад скалата още около четвърт час, но се видя излъган и се отдалечи от Търсачите също тъй тихо и предпазливо, както и беше дошъл. Когато се върна долу при Уил Паркър, неговият приятел му върна пушката и каза:

— Ето ти твоята Лиди. Чу ли нещо?

— Малко.

— Но важно, нали?

— Само това, че ще нападнат едва когато огънят ни не свети тъй силно както сега. Ще трябва да се съобразим с тяхното намерение. А ти видя ли разузнавача?

— Да. Мина доста близо покрай мен, но не ме забеляза.

— Тогава ела! Трябва да се връщаме.

Отдалечиха се отначало с тихи стъпки, а после вече не толкова предпазливо, защото не вървяха право към лагера, а по заобиколен път, за да не се натъкнат на завръщащия се съгледвач. Все още не бяха изминали и половината път, когато дочуха силен вик на английски език, след който последва друг на немски:

— Tempest! ((англ.)) — Гръм и мълния, по дяволите! Б. пр.) — извика първият глас.

— Божичко! — изкрещя вторият. — Кой се спъна в мен?

— Това е канторът — прошепна Сам на приятеля си. — Този човек сигурно ще направи някоя щуротия. Ела бързо да се приближим, но стъпвай тихо, за да не ни забележат, преди самите ние да пожелаем да им се покажем!

Двамата безшумно се втурнаха към мястото, откъдето гласовете продължаваха да се разнасят. Щом се приближиха достатъчно, Сам и Уил се спряха и наостриха слух.

— Попитах те кой си! — обади се човекът, който говореше на английски.

— Задушавам се! — бе отговорът на немски. Да, действително, беше гласът на емеритуса.

Звучеше така, като че някой го е сграбчил за гърлото.

— Името ти искам да знам! — прозвуча отново на английски.

— Там при лагера.

— Не те разбирам. Говори ми на английски!

— Композирам!

— Ти от онези хора ли си, дето седят край огъня?

— Една героична опера, която ще запълни цели три вечерни представления!

— Човече, ако не приказваш по-разбрано, няма да се отървеш! И тъй, отговаряй! Кой си ти?

— Дванайсет действия. Всяка вечер по четири.

— Името ти, името!

— Търся Хобъл Франк.

— А-а, най-сетне! Казваш се Франк! Ами какво търсиш тук?

— От Клоче край Дрезден съм. Пусни ме де... о-о, най-после! Слава Богу!

Гласът звучеше вече по-свободно. Канторът се беше изтръгнал от ръцете на другия и бързо се отдалечи. Стъпките му заглъхнаха.

— Тоя взе, че изчезна! — процеди гневно през зъби другият.

— Дали да го... но не, трябва да продължа. Той не хукна да преследва беглеца, а с бързи крачки пое обратно към Търсачите.

— Това е разузнавачът — прошепна Сам. — Неприятна история. Може всичко да се провали. Налага се пак да се върна при скалите, за да чуя какво ще съобщи на Бътлър този човек. Остани тук! Ще трябва да стигна там преди него.

Той се затича. Уил Паркър зачака. Измина може би половин час, докато Сам се върна. Щом се приближи, той каза:

— Всичко мина по-добре, отколкото си мислех. Тази среща можеше да струва живота на кантора или, ако се бяхме намесили, щеше най-малкото да ни провали плановете.

— За кого са взели Търсачите този злощастен емеритус? — попита Паркър.

— За него изобщо не стана дума.

— Тъй ли? Невъзможно.

— Действително бе така. Разузнавачът не спомена за срещата.

— Наистина ли? Невероятно! Та тя е толкова важна, че той на всяка цена е трябвало да съобщи за нея!

— Може би този човек не го проумява. Най-вероятно я е премълчал от страх.

— От страх ли? Защо?

— Страхувал се е от упреци. Преди да тръгне, Бътлър го заплаши в никакъв случай да не допусне да го забележат, а той взе, че налетя на някакъв човек. Ако го беше казал, не го очакваше нищо добро. Ето защо е предпочел да мълчи. Това може само да ни радва. А сега да вървим в лагера!

Те продължиха пътя си, но още не бяха направили кой знае колко крачки и ето че отново спряха, защото доловиха пред себе си шум. Когато шумът наближи, разпознаха, че е тропот от конски копита.

— Някакъв галопиращ кон, който идва право срещу нас — обади се Паркър.

— Да, тъй е — съгласи се Сам. — Какво ли пак ще става, ако не се лъжа? Бягай настрани! Конят бързо приближаваше. Те успяха да се отдръпнат тъкмо навреме. Докато животното профучаваше покрай тях, въпреки тъмнината забелязаха, че на гърба му седят две човешки фигури. Едната от тях силно стенеше.

— Някой от нашите хора ли беше, Сам? — попита Паркър.

— Не знам. Двама бяха, грийнхорн такъв!

— Но врагове. Единият седеше както му се полага на седлото, а другият бе коленичил зад него и го стискаше за гърлото.

— Не успях да различа чак такива подробности. Да не си се излъгал?

— Не. Бях по-близо от теб и можах да видя всичко по-ясно. Навярно единият от двамата е от нашите, но кой ли ще е другият?

Както единият, тъй и другият бяха от хората на кервана. Ето как се случи, че те заедно префучаха покрай Сам и Бил, и то на един кон. Ши Со, синът на вожда, винаги беше заедно със своя някогашен съученик и колега, а сега и спътник Адолф Волф, с когото бяха връстници. Ръководен от индианските си маниери на общуване, той избягваше да се натрапва на Сам, Уил и Дик, но с голямо внимание следеше всички сцени, събития и разговори. В Тусон той беше чул как Сам скастри водача и му каза, че на следващия ден ще бъде освободен от задълженията си. По-късно на Ши Со му направи впечатление, че скаутът бе станал мълчалив и замислен. В индианеца се породиха подозрения и от този момент той започна да го наблюдава много внимателно. След като Сам и Уил Паркър напуснаха лагера, водачът поде кавга с немските

преселници, в която със своя жив темперамент се намеси, разбира се, и госпожа Розали. Ши Со не знаеше истинската причина за тази разпра, а само дочу как най-накрая жената гневно извика: — Да не би да си въобразявате, че сме ваши поданици или роби! Аз, госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер, също имам правото да се разпореждам тук поне колкото и вие. Разбирате ли ме! Вий ни показвате пътя и затуй си получавате парите. Тъй стои работата. А утре ни напускате. Господин Сам Хокинс ще ни води нататък. Той разбира занаята си по-добре от вас и на сичко отгоре ще го направи съвсем без нищо.

— Разбирал го по-добре от мен ли? — избухна скаутът. — Та нима като чужденка, и то жена, можете да дадете някаква преценка за това? Женорята трябва изобщо да мълчат!

— Да мълчат ли? Хайде бе, я к'ви ги дрънкате! Ние, дамите, ли трябвало да мълчим? Амче защо са ни устата? Слушайте, страшно много се лъжете! По-добре ще е вий да мълчите, щото и без туй плещите само шуротии и глупости! Ще се радваме, щом утре си отидете. И няма к'во толкоз да си въобразявате за лабавата си служба като пътепоказател и шкаут.

— Ами че аз мога да я зарежа тая служба още сега.

— Тъй ли? Много мило, нямаме нищо против. Приема се тутакси. И тъй, вървете си! От този момент сте освободен от длъжност, звание и прехрана.

— Да но не и преди да съм Си получил възнаграждението.

— Ще си го получите, тутакси ще го получите. Няма да допуснем заради няколко гроша да се изправим пред окръжния и околийския съд, я! Юлиус, имаш ли пари подръка?

Юлиус се казваше мъжът й, който стоеше до нея. Той отговори утвърдително.

— Тогава плати му и повече да не ми се мярка пред очите! Ще му покажа аз на него дали дамите трябва да мълчат, или не! Че нали аз само заради туй тръгнах за Америка, защото тук се отнасят към дамите по-изискано, отколкото отвъд океана, а ей на, още първият янки, дето ми се изпречва на пътя, иска да ми забрани да си използвам езика. Амче тогаз как да не паднеш от седмото небе! И тъй, плати му, а после — хау ду ю ду!

Скаутът наистина получи цялото си възнаграждение, като че действително ги беше завел до форт Юма. С лукава усмивка той прибра парите в джоба си. Несъмнено беше започнал кавгата само за да го освободят от задълженията му и да може да си отиде още докато Сам отсъстваше. Той оседла коня си, взе си пушката и яхна животното. Но в този момент Дик Стоун се приближи до него и попита:

— Сър, ще ми обясниш ли какво означава това, че толкова неочаквано конят се намери между краката ти? Както изглежда се каниш да си вървиш, а?

— Йес. Имаш ли нещо против? — дръзко му отвърна водачът.

— Дори твърде много.

— Хич няма да те питам.

— Охо! Дик Стоун е точно от онези хора, които са свикнали да ги питат за мнението им.

Очакваме да ни нападнат. В такъв случай важи правилото: който не е с нас е против нас.

— Освободен съм от длъжност.

— Да, като водач, но не си изгонен. Никой не ти пречи да останеш до утре. Ако въпреки това пожелаеш да си отидеш, ще знаем причината.

— Ще я знаете ли? Ах, наистина ли? — обади се скаутът подигравателно. — Ще бъдеш ли тъй добър да ми я кажеш?

— Да. Искаш да отидеш при Търсачите и да ги предупредиш.

— Мастър, мисля, че си се побъркал!

— Едва ли. Това е толкова близко до ума, че сигурно всяко дете ще се досети.

— Тогава все пак ще ти кажа накъде съм тръгнал. Тези немци ме освободиха от длъжността ми и затова не мога повече да остана тук. Тъй ми повелява честта. Ето защо ще отида при войниците и ще остана при тях до разсъмване. Такива са намеренията ми, а сега не ми пречи да си вървя!

За миг, заблуден от тази лъжа, Дик Стоун пусна юздите, които държеше в ръка. Скаутът смуши коня си и пое в посоката, накъдето трябваше да се намира лейтенантът със своите двацет души. Но само след секунди Дик Стоун прозря как стоят нещата. Втурна се към пушката си и извика:

— Подлецът ме излъга, той иска да ни предаде. Ще му пратя един куршум.

Тогава Ши Со с един скок се намери при него и му каза:

— Не стреляй, сър! Тъмно е, няма да улучиш. Ще ти го доведе обратно.

След тези думи младежът се затича като стрела и изчезна в тъмната нощ.

— Ще го доведе обратно ли? Това момче? — попита Дик. — Ще му бъде трудно. Сам ще трябва да препусна подир него.

Той се накланя да отиде при коня си, но Адолф Волф го улови за ръката и го помоли:

— Остани тук! Той наистина ще го върне.

— Невъзможно е!

— Ще го върне! Можеш да ми вярваш. Макар че все още е толкова млад, Ши Со се справя с къде-къде по-трудни неща.

Решителният тон и убедителното държане на Волф не останаха без резултат.

— Хмм — промърмори Дик, — препусна ли подир него, навярно нищо няма да постигна,

защото едва ли ще мога да видя накъде е поел. А ако действително иска да отиде при

Търсачите, вероятно ще се натъкне на Сам и Уил, които няма да го пропуснат да мине. Тъй че

оставам тук. Но избяга ли, това ще бъде дяволска история. Какво ли ще каже Сам!

Хокинс не каза нито дума, защото в същия момент стоеше до Паркър и заедно с него напругаше слух по посоката, в която беше изчезнал конят. Все още ясно се чуваше пръхтенето на

животното, ала не и тропотът му. Но след няколко минути той отново се разнесе. Конят се

върещаше, идваше все по-близо и по-близо, като този път се движеше много по-бавно отпреди.

— Странно — промърмори Сам. — Дватама ездачи се вършат, но вече яздейки ходом. Да залегнем, защото така ще можем по-лесно да видим кои са.

Те се сгушиха на земята. Ето че конят се появи. На гърба му седеше само един ездач, но той влачеше някакъв тъмен предмет след себе си. Сам и Дик познаха конника.

— Ши Со! — подвикна Сам. — Ти ли си? Откъде се взе?

Синът на вожда спря коня и отговори:

— Сър, скаутът поиска да му платим възнаграждението, яхна коня и си тръгна без съгласието ни. Имаше намерение да ни предаде на Търсачите. Тогава се втурнах след него, догоних го и се метнах на жребца зад гърба му. След като го зашеметих с дръжката на револвера, спрях коня и хвърлих тялото му на земята. Влача го отзад, вързан с моето ласо.

— Бре, да се не види! Да се втурнеш подир него, да се метнеш на коня, да зашеметиш негодника и да го хвърлиш на земята! Та ти си станал истински Олд Шетърхенд! Храбрец си ти! Ще разкажа всичко на баща ти. Ами да не си убил предателя?

— Не, само е в безсъзнание.

— Действително, истински Олд Шетърхенд! И всичко мина тъй тихо и кротко, без изстрели или какъвто и да било друг шум, ако не се лъжа!

Младежът отговори простиичко и скромно:

— Не биваше да се вдига шум, защото наблизко има неприятели.

— All right ((англ.)) — Добре, съгласен. Б. пр.), толкова добре си свърши работата, че всяка похвала е излишна. Хайде да се връщаме в лагера! Нека побързаме да се справим с Търсачите. По-добре е да не ги караме да чакат твърде дълго.

Отново се отправиха към огъня. Болките възвърнаха съзнанието на скаута. Той започна да хленчи, но не му обърнаха внимание, докато не стигнаха в лагера. Там той с мъка се изправи на крака. Ласото бе стегнато първо около китките му, после прекарано под мишниците и най-накрая вързано за седлото. Човек лесно може да си представи как беше посрещнат. Но той заби мрачния си поглед в земята и не отговори на нито един въпрос. Също тъй мълчаливо Ши Со прие похвалите, които се посипаха към него от всички страни.

До този момент огънят бе поддържан така, че гореше с буйни пламъци. Вече дойде време да напуснат бивака. Хокинс нареди само той, Стоун, Паркър и войниците да участват в схватката с Търсачите. Останалите нямаше да бъдат излагани на опасност. Шмит, Щраух, Еберсбах и Улман не се възпротивиха, но госпожа Розали безстрашно заяви:

— К'во, нима ще стоя със скръстени ръце, докато други хора рискуват живота си заради мен?

Не мога да го позволя, съвсем не мога. Ако за мен няма излишна пушка, ще взема някой търнокоп или лопата, и тогаз тежко и горко на сатаната, който посмее да се приближи до мен! В героичната опера на господин емеритуса трябва да има и дами и аз искам да съм първата, дето ще се появи на сцената. И тъй, само ми кажете на кое място да застана. Ще се справя, и то как! Съвсем сигурно е, че няма да офейкам!

Необходими бяха немалко усилия, за да я накарат да проумее, че от участието ѝ не само нямаше да има никаква полза, но дори можеше и да им навреди. С голямо неудоволствие тя се съгласи

да се присъедини към хората, които щяха да бездействат. Заедно с жените, децата и воловете си четиримата немски преселници потеглиха към мястото, където чакаха войниците. Естествено канторът също беше с тях и Сам им втълпи най-строго да го надзирават, за да не се отдалечи и да направи някоя беля. И конете бяха отведени в безопасност на това място. Всъщност тъй като все още бяха толкова млади, Ши Со и Адолф Волф също трябваше да бъдат изключени от участие, но синът на вожда най-решително заяви, че това било голяма обида за него. Тъй че Сам се видя принуден да изпълни желанието му, а тогава нямаше как да върне и Адолф. Естествено и плененият скаут бе отведен на сигурно място. При това положение всички войници можеха да участват в схватката. Не беше необходимо никой от тях да остава да пази конете, тъй като и техните животни щяха да бъдат надзирани от немците. В този момент войниците се появиха и тъкмо Сам Хокинс се канеше да осведоми офицера им за плана, замислен срещу Търсачите, когато младият син на вожда с най-учтив тон се обърна към ловеца:

— Ще ми простиш ли, ако дръзна да ти обърна внимание на нещо много необходимо?

Той го заговори на немски, за да не го разбере лейтенантът. Сам уважи неговото чувство за такт и му отговори:

— Как мога да се сърдя на сина на моя приятел Големия гръм! Кажете ми всичко най-откровено! Младежът изпълни подканата му, като продължи:

— Онзи, който знае, че наблизко има неприятел, винаги гледа тайно да се промъкне до него.

Това е известно на прочутия Сам Хокинс твърде добре, за да е необходимо да му го казвам. Ние вече се промъкнахме тайно до Търсачите и ги подслушахме. А дали и те няма да постъпят с нас по същия начин?

През гъстата растителност по лицето на Сам премина особено раздвижване, което наподобяваше разлюлени от вятъра горски върхари. Малките му хитри очички се затвориха за миг, а когато отново ги отвори, той попремига донякъде смутено и отговори:

— Behold, тази мисъл наистина си я бива! Прав си, съвсем си прав, и аз се проявих като неподобно магаре, защото не се сетих за това. Ако на онези типове им е минало през ума да ни подслушат, вече знаят, че сме подготвени да посрещнем нападението им и дори че при нас има войници, ако не се лъжа. И тъй незабавно ще взема да пообиколя нашия лагер, та да разбера дали не ни дебне някаква опасност.

— А защо аз да не тръгна в посоката, откъдето очакваме да се появят Търсачите? Бих могъл бързо да те уведомя за приближаването им.

— Добре, момчето ми! Допуснах голяма грешка, която, надявам се, няма да ни докара някоя беля. Те знаят къде се намираме, защото могат да видят огъня ни, и затова си мисля, че едва ли са сметнали за необходимо на всичко отгоре да изпращат и съгледвач.

Безшумно и бързо Ши Со изчезна в тъмнината на нощта, а дребосъкът продължи:

— Какъв славен младеж! От него ще излезе нещо голямо! Даде ми един урок, урок, от който аз, старият Кун, би трябвало да се срамувам също като ловеца-любител, дето бил застрелян от заека, ако не се лъжа. Досега не ми се беше случвало да забравя, че при подобни обстоятелства се изпраща разузнавач, че дори и втори, и трети, в случай че първият нищо не е узнал или пък се е забавил да се върне. Мешърс, чакайте ме тук, няма да се бавя много.

Той се отдалечи. Начинанието му не беше съвсем безопасно. Ако наблизко се намираше някой Търсач и ако забележеше ловеца, преди самият той да го види, много лесно между ребрата на Сам можеше да се забие остър нож. Ето защо трябваше да бъде предпазлив. Той не тръгна да обикаля лагера бързо и изправен, а като пълзеше на четири крака и до краен предел напрягаше слух и зрение, за да открие своевременно присъствието на евентуален враг. Затова измина повече от половин час, преди да се върне там, откъдето тръгна.

Междувременно Ши Со пое в съвършено права посока към мястото, където се намираха Търсачите. След като вървя приблизително десетина минути, той спря и седна на земята. Наоколо цареше най-дълбока тишина. Той знаеше колко остър е неговият слух и бе сигурен, че ще забележи приближаването на неприятелите. Далеч зад гърба му лагерният огън догаряше все повече и повече, докато най-сетне останаха само тлеещи въглени, а после угаснаха и те. Това беше моментът, когато Търсачите се канеха да тръгнат. Вече всеки миг Ши Со можеше да очаква появяването им. И наистина, ето че той усети нещо като съвсем лек полъх. Друг на негово място би си помислил, че над тревите е появил вятрец. Ала Ши Со знаеше, че едва доловимият шум е причинен от леки, дебнещи стъпки. Той се понадигна и се заслуша още по-напрегнато. Разбра, че не се е излъгал. Неговият превъзходен слух му издаде, че

приближаващите се хора ще преминат на около двайсетина-трийсет крачки от него. Затова той бързо се промъкна петнайсетина метра по-напред и плътно се прилепи към земята.

И ето че те се появиха, вървяха бавно и тихо, но не един подир друг, както биха постъпили индианци или опитни уестмани, а на група, без какъвто и да било строй. Търсачите минаха край него и Ши Со се надигна, за да тръгне по петите им. Знаеше, че преди да стигнат лагера, все щяха да спрат на някое място. Тогава несъмнено предводителят щеше да им каже няколко думи и може би Ши Со щеше да успее да ги чуе.

Така те продължиха да вървят все по-нататък следвани от сина на вожда като безмълвна сянка. Наистина спряха, но едва след като се озоваха почти в непосредствена близост до лагера. Ако Ши Со искаше да дочуе нещо, трябваше да прояви голяма дързост. Той легна на земята и пълзейки, се приближи толкова много до тях, че с ръка можеше да докосне краката на последния човек. Неговата рискована постъпка бе възнаградена, защото чу Бътлър да говори, наистина тихо, но все пак така, че думите му се разбираха.

— Ето че пристигнахме. Виждате ли лагера?

— Да — обади се един от хората му, а другите също отговориха утвърдително.

Въпреки тъмнината високите масивни волски коли се открояваха на фона на по-светлото небе. Предводителят продължи:

— Огънят е угаснал и мисля, че скоро ще заспят. Въпреки това ще почакаме още известно време и едва тогава ще ги нападнем. Сигурното си е сигурно. Но още отсега трябва да ги обградим. Ако всеки от нас застане на трийсетина крачки от другия, нашият брой ще се окаже достатъчен, за да образуваме кръг около колите. Заемем ли позиция, ще изчакате, докато ви дам сигнал.

— Какъв ще е сигналът? — попитаха го.

— С едно стръкче трева ще имитирам щурец. След сигнала всеки от вас започва да пълзи към колите, зад които ония сигурно ще спят. Достигна ли колите, повторно ще дам сигнала и ще изчакам малко, за да ви дам време и вие да се приближите. Чуete ли сигнала за трети път, това ще е заповедта ми да пропълзите под колите, под оковите им или между колелата и с ножовете си да наръгате онези типове. Доколкото е възможно, ще избягваме да стреляме.

— А какво ще правим с жените и децата?

— И тях ще избием. Никой не бива да остане жив, защото после може да ни предаде. Ще си поделим плячката, а след това ще изгорим колите, както и труповете. А сега напред! Едната половина от вас ще тръгне надясно, а другата наляво. Аз оставам тук. Бъдете внимателни и избягвайте какъвто и да било шум, за да не се издадем!

В този момент един от Търсачите се обади:

— Ами ако се натъкнем на някой пост? Може би са поставили пазачи.

— Не ми се вярва. Тези неопитни хора са твърде глупави, за да им хрумне подобна мисъл.

— Но ако все пак се случи?

— Ще го наръгате с нож. Не бива да стреляте. Ударът с нож трябва да е много точен и да го убие на място. А сега на работа! И внимавайте за сигнала ми!

Търсачите се отдалечиха в две посоки, за да обкръжат колите. Бътлър остана на мястото си.

Няколко секунди Ши Со обмисляше как да постъпи. Дали незабавно да побърза да осведоми Сам Хокинс? Не. Предводителят бе застанал тъй удобно пред него! Извадеше ли го от играта, с останалите щяха да се справят толкова по-лесно. И тъй, той изчака една минута, след това се изправи зад гърба на Бътлър и му нанесе толкова силен удар с приклада, че, без да гъкне, бандитът се просна на земята. Ши Со можеше спокойно да го прониже с ножа си, но не желаше да затрие един човешки живот.

Метна пушката си през рамо, хвана зашеметения човек за яката и като го повлече след себе си, предпазливо се отдалечи. Съвсем точно знаеше на кое място се намира Сам Хокинс с войниците. Цяло щастие бе, че ловецът и кавалеристите се бяха отдалечили от лагера, защото така неприятелите можеха да го обградят, без да се натъкнат на защитниците му.

Сам беше представил на Стоун, Паркър и на офицера такъв план, който изключваше всякакво кръвопролитие, а също каквато и да било опасност за самите тях. В момента изчакваха само завръщането на Ши Со. Ето че най-сетне той се появи, влачейки след себе си някакъв тъмен предмет, който остави да лежи в тревата. Щом Сам забеляза това, той се наведе да разгледа предмета и след миг учудено възкликна:

— Човек! Откъде се взе? Мъртъв ли е?

— Не, само е зашеметен — отговори му синът на вожда.

— Кой е той?

— Бътлър.

— По дяволите! Как стана?

— Като го ударих с приклада си.

— Ти ли? Направил си голяма грешка и си провалил целия ми хубав план! Къде са хората му?

— Залегнали са в кръг около колите.

— Zounds! Видя ли ги, когато дойдоха?

— Да.

— И защо не ми съобщи?

— Нямаше време. Не можех да дойда до тук, а трябваше да ги проследя, за да узная плановете им.

— И узна ли ги?

— Да, научих какво кроят и после повалих Бътлър.

— Не е бивало да го правиш! Планът ми беше толкова хубав, направо превъзходен, а ето че сега навярно няма да можем да го осъществим. Разкажи ми набързо какво се случи!

С кратки думи Ши Со изпълни желанието му. Когато свърши, със съвсем друг тон Сам каза:

— Мътните го взели, добре си се справил! Е, щом тъй стоят нещата, тогава нямам право да те укорявам, напротив, трябва да те похваля. Сега вместо Бътлър аз ще изкарам на Търсачите една такава шурчова песен, която ще ни ги изпрати право в ръцете. Вържете този тип и му затъкнете устата, за да не би да се развика, когато дойде на себе си!

Войниците незабавно и с готовност изпълниха нареждането му.

— И какво ще правим сега? — попита лейтенантът.

— Промъквате се зад гърба на Търсачите — зад всеки един от тях по двама от нашите. Броят на хората ни ще бъде достатъчен. Но това трябва да стане извънредно предпазливо, за да не забележат нещо неприятелите. Щом чуят шуреца, те ще нападнат, а вие се промъквате по петите им. Когато дам сигнала за трети път, те ще понечат да пропълзят под колите, но тогава ще се нахвърлите върху тях. Двама срещу един — всъщност не е кой знае колко достойно. Въпреки всичко не ви съветвам да използвате юмруците си, а прикладите на пушките. Най-простото и най-сигурното е да ги проснете с един удар на земята. Така на никой от нас няма да падне и косъм от главата.

— Но има и друг, много по-прост начин.

— Кой е той?

— Не всеки удар с приклад е смъртоносен. Затова мисля, че е по-добре да си послужим с ножовете. Един точен удар с нож е за предпочитане пред всичко друго.

— Съвсем не съм на същото мнение, твърде опасно е! А и кой ти каза, че тези типове трябва да умрат? Именно защото искам само да ги зашеметим, не ща и да чуя за стрелба и ножове. Стоотици пъти ми се е налагало да браня кожата си, при което животът ми е бил в сериозна опасност, ако не се лъжа, но никога не съм забравял, че човешката кръв е най-скъпоценната течност на света. Аз убивам човек само тогава, когато няма никакъв друг изход, когато е абсолютно необходимо.

— Тези мерзавци отдавна са проиграли живота си.

— И така да е.

— Трябва да бъдат смачкани като отровни влечуги, срещу които човек не може да се защити другояче.

— Това е твое мнение. Но аз не съм нито техен съдия, нито техен палач.

— Сър, как е възможно като уестман да си толкова чувствителен! Нали спомена, че ще предадеш Търсачите на нас?

— Да.

— Тъй че ние ще ги отведем в Тусон, нали?

— Естествено.

— И какво мислиш ще стане там с тях?

— Ще им метнат на вратовете по едно въже и с него ще ги изтеглят по-нависоко.

— Правилно, ще ги обесят. Значи ще умрат. В такъв случай е свършено безразлично дали ще ги наръгаме с ножовете си тук, или ще ги екзекутират там.

— И така да е. Но едно не вземаш под внимание, а именно, че там се разпорежда законът, докато тук те все още не са съдени. Не, не, ще ги заловим живи. А какво ще се случи после с тях в Тусон, това не е наша работа.

— Хмм, тогава ще се подчиня, нека бъде както ти искаш, макар че тези негодници не заслужават чак такова внимание.

След това преминаха вече към действие. Войниците се разделиха по двама. Стоун, Паркър и лейтенантът поеха водачеството. Тръгнаха, за да обградят Търсачите, тъй както бяха по двойки. Адолф Волф остана да пази Бътлър. Сам Хокинс накара Ши Со да го заведе до мястото, където младежът бе пленил Бътлър. Следователно тези двама мъже образуваха една брънка във веригата на Търсачите, които бяха обградени от войниците.

Когато Сам предположи, че кръгът около бандитите вече се е затворил, той притисна между палците си стръкче трева и имитира песента на шуреца, уговорения сигнал. После заедно със сина на вождата се отправи към центъра на кръга и щом се озова при колите, повтори сигнала, след което малко изчака. И ето че от двете му страни се дочу съвсем лек шум от пълзящи хора. Кръгът се беше толкова стеснил, че мъжете можеха горе-долу сносно да се различават.

— Бътлър, аз съм тук — долетя шепот отлясно.

— Всичко върви много добре — пошушна друг отляво. — Не губи време, а дай сигнала, защото всички сме тук.

Сам хвърли поглед назад. Острите му очи забелязаха зад единия от Търсачите Дик Стоун заедно с един войник, а зад другия вече чакаха двама от кавалеристите. Тогава той даде сигнала за трети път и веднага се хвърли върху Търсача вляво, докато синът на вождата връхлетя десния. Но помощта на Ши Со се оказа излишна, защото Дик Стоун бе сграбчил вече здраво бандита за гърлото.

Разнесе се шум от удари с приклад и няколко сподавени вика. После наоколо се възцари тишина.

— Е-хей! — извика силно Сам. — Всичко ли мина добре?

— Всичко — отвърна Уил Паркър от другата страна. — Спипахме ги.

— Тогава ги домъкнете насам и пак запалете огъня, та да им покажем лицата си, както го изисква учтивостта!

Няколко минути по-късно пленените Търсачи лежах вързани в ограденото от колите място. Край тях седяха Сам, Дик, Уил, лейтенантът, Ши Со и Адолф Волф, а войниците отидоха да доведат конете и преселниците. Огънят гореше с високи ярки пламъци, и наоколо стана, кажи-речи, светло като посред бял ден.

Търсачите лежах един до друг, никой от тях не беше убит. Бяха дошли в съзнание, тъй че чуваха и виждаха всичко, каквото ставаше около тях, но, изглежда, никой нямаше желание да проговори. Въпреки това от изпълнените с ярост погледи, които хвърляха наоколо, лесно можеше да се отгатне какви чувства ги вълнуваха. Досега не им беше отправен нито един въпрос. Сам искаше да изчака с разпита до завръщането на преселниците, защото нали тъкмо срещу тях бе замислено нападението! Ето че още отдалеч някакъв женски глас ликуващо се развика:

— We have them, we have them!

Жената, която се дереше, се приближаваше все повече, достигна лагера, пропъзля под ока на една кола, втурна се към Сам и изкрещя в лицето му:

— We have them, we have them? Туй не значи ли «Заловихме ги, заловихме ги?»

Беше милата госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер. Тя беше изпреварила всички.

— Да — отговори Сам. — Това е значението на английските думи, след като се преведат.

— И тъй: We have them, we have them! Заловихме ги! Слава богу! Ама какъв страх брах само и каква тревога изпитах! За малко щях да хукна и да дойда тук да помагам, да се бия и сражавам. Но тъкмо тогаз се появиха войниците и казаха:

«We have them!» Горе-долу знам к'во значи туй на родния ни език и тутакси си плюх на петите, та да видя заловените. Сигурно са тия, дето лежат на земята?

Тя посочи вързаните хора.

— Да, те са — отвърна Сам.

— Амче к'во е туй? Та те са още живи! Мислех си, че тук ще видя само безжизнените им трупове. Не я разбирам тая работа. Нарочно ли ги оставихте живи?

— Естествено.

— Ха, амче тогаз сте впрегнали каруцата пред коня, а не коня пред каруцата, както си му е редът! Господин Хокинс, нима не знаете, че тези крадци, разбойници и убийци искат да ни отнемат живота?

— Разбира се, че знам.

— И въпреки туй не сте ги застреляли? Не ми е възможно да одобря таквoз благородство. Който убива, също трябва да бъде убит. Зъркел за зъркел, кътник за кътник! Туй пише в Библията, както и във всички законници.

— Ами вие наистина ли сте убита, госпожо Еберсбах?

— Не. Щo за въпрос! Ако бях убита, нали сега щях да стоя пред вас като дух или призрак, а се надявам, че не ме смятате за нещо такова.

— О не, хич не ми приличате на призрак. Значи зъб за зъб, око за око. Но вас не са ви убили и затова и ние не убихме Търсачите.

— Но нали искаха да ни убият! Туй е все едно, че действително са ни убили!

— И затова трябвало да наредя да ги застрелят, туй ли? Е, ами тогава и в този случай е същото — все едно че наистина сме ги застреляли.

Тя го погледна толкова слисано, че човек можеше да се разсмее, после се плесна по челото и чистосърдечно призна:

— Колко си глупава, Розали! Позволяваш да те бият със собствените ти думи! За пръв път в живота ми се случва подобно нещо. Давам ви честната си дума, че никой не може да ме бие толкоз лесно, колкото, изглежда, си въобразявате. Онзи, който иска да се мери с мен по приказки и остроумия, трябва вечер да си ляга много късно, а рано сутрин още в три да е на крак. Но я поне ми кажете к'во ще стане с тая разбойническа банда. Понеже сте се отнесли с тез мерзавци туй снизходително, ми се ще с пълно основание да си позволя въпроса, дали няма да получат дори някакво възнаграждение, премия или може би по един златен медал?

— Съвсем скоро ще научите какво възнамеряваме да правим с тях.

— Надявам се. Не забравяйте, че аз съм от онези личности, на които бяха хвърлили око! Ако нападението им беше успяло, сега щях да лежа на бойното поле като безжизнен или предад богу дух труп, а зорницата щеше да осветява преждевременната ми смърт. Туй изисква наказание, разбирате ли ме?

— Наказанието няма да им се размине, госпожо Еберсбах. Можете да разчитате на това.

Естествено с тези думи не искам да кажа, че непременно ще убием виновниците. Вие сте една дама, жена, а жените спадат към нежния красив пол, който отказва да използва гнева и омразата и владее света с любов и доброта. Убеден съм, че и във вашето сърце се е вселило милосърдието, без което дори най-красивата жена на света остава грозно същество. Като ѝ говореше такива думи, дребничкият шегобиец съвсем не си беше направил криво сметката. Госпожа Розали изпъчи гърди и отговори:

— В сърцето ми се е вселило милосърдието? Разбира се, че се е вселило! Та нали и аз имам сърце, и то не какво да е! Готово е да се разтопи като прясно масло на слънце. А туй като и аз се числя към красивия и нежен пол, за който говорите, също искам да владее света с моята доброта. Вярно, случва се да не оценят човека както трябва и в живота ми често е имало такива мигове, когато милосърдието и добротата ми не са били изследвани достатъчно задълбочено, но тук в тоз случай на всички ще докажа, че моят слаб пол е силен, щом става дума да прости. Излъгали сте се в мен, господин Хокинс, хич не ме интересува дали таз банда убийци ще бъде наказана. Пуснете ги да си вървят!

Навярно тя още щеше да говори, но пристигнаха войниците заедно с конете си и се разположиха на лагер пред колите. С тях дойдоха и преселниците, които доведоха и пленения скаут.

Най-напред се започна оживена размяна на въпроси и отговори, която престана едва когато немците научиха с най-големи подробности всичко случило се по време на отсъствието им. Канторът също слушаше много внимателно, но не седеше кротко край огъня като всички други, а непрестанно се разхождаше нагоре-надолу. Все се занимаваше с пленниците, чието положение, изглежда, нещо не му допаднаше. Той постоянно побутваше или подръпваше ту насам, ту натам някой от тях, после пък се мъчеше да премести друг и това продължи, докато най-сетне Сам го попита:

— Господин кантор, какво правите? Не ви ли харесва положението, в което лежат хората?

Чудакът се обърна към него и важно-важно му отговори:

— Кантор емеритус, ако обичате, господин Хокинс! Само заради изчерпателността и за да не стане някаква грешка. Да, отгатнахте. Пленниците трябва да лежат съвсем иначе.

— Защо?

— Начинът, по който са групирани, не позволява да се постигне истинският ефект.

— Ефект ли? Че за какво ни е тук ефект?

— Трябва ни повече, отколкото си мислите. Изглежда, или все още не ви е известно, или пък вече сте забравили с какво се занимавам, нали?

Като не успя начаса да се сети за странната мания на кантора, Сам непредпазливо попита:

— Какво ли може да е то?

— Нищо друго освен операта ми. Занимава ме мисълта да композирам голяма героична опера в дванайсет действия и само заради нея пътувам из тези земи. Нали трябва да събирам материал. И ето че тук открих подходяща сцена, една великолепна сцена — «хор на убийците». Те лежат на земята и пеят в двоен секстет. Но за тази цел е необходимо съвсем друго групиране, съвършено различно от онова, което сте им дали вие. Сега проучвам как ще изглеждат най-добре и установя ли го, веднага ще си го запиша. Можете да бъдете сигурен, че ще внимавам да не причиня болка на хората!

— Що се отнася до това, не се колебайте здравата да удрийте и блъскате. Такива типове няма защо да ги галите по главите.

След това композиторът на героични опери продължи заниманието си, и то толкова енергично и продължително, че Бътлър най-сетне наруши досегашното си мълчание и гневно подвикна на Сам:

— Сър, защо този човек непрекъснато се занимава с нас? Погрижи се най-после да ни остави на мира! Да не сме кукли за игра, които всеки може да дърпа и подхвърля както си иска!

Сам не сметна, че си заслужава труда да му отговаря, и затова след малко Бътлър продължи:

— И изобщо искам да попитам с какво право ни нападнахте и повалихте с прикладите си!

— Да попитах ли? — изсмя се дребосъкът. — Мисля, че нямате нужда от сведения, а и за отговора сами можете да се досетите.

— От къде на къде? Нямаме ни най-малка представа защо се отнесохте така с нас. Минавахме оттук като миролюбиви пътници и забелязахме огъня ви. Тъй като не знаехме що за хора седят край него, от само себе си се разбира, че тайно се промъкнахме насам, за да се осведомим. При това най-подло бяхме нападнати в гръб. Настояваме незабавно да бъдем освободени.

— Настоявайте си, нямам нищо против. Всеки човек може да има какви ли не желания, но дали ще се събднат, туй е вече съвсем друг въпрос. Ще бъдете свободни или по-скоро свободно ще увиснете на някое хубаво здраво въже, и то още утре в Тусон.

— Ако искаш да остроумничиш, прави го по някакъв по-добър начин! Не е шега работа да посегнеш на честни хора, а тъй като спомена за Тусон, да ти кажа, че много лесно може да стане тъй, че вие самите да бъдете обесени в града. Или може би не знаете как се отнасят тук с хора, които в нощна доба нападат честни люде?

— Честни ли? Хи-хи-хи-хи! Видяхме я вашата честност още в Сан Хавиер дел Бак!

— Онова, което се случи там, няма нищо общо със сегашното положение. Мисля, че тук нещата са съвсем ясни — искахме да видим кой лагерира край огъня и бяхме нападнати.

— Хмм! Значи не сте знаели кого ще заварите тук, така ли?

— Така е.

— И все пак още от Сан Хавиер ни следвате по петите!

— Това е лъжа!

— И допреди малко се криехте зад скалите, за да изчакате, докато огънят ни угасне!

— Защо да сме се крили?

— За да ни нападнете!

— И това е лъжа! Най-подла и жалка лъжа!

При тези думи Сам се надигна от мястото си край огъня, приближи се до него и го сръза:

— Я не произнасяй думи като «жалък» и «подъл», защото ще накарам да ти нашарят гърба, докато ти причернее пред очите! Казвам се Сам Хокинс, разбра ли ме? А ей там седят Дик Стоун и Уил Паркър. Обикновено ни наричат Детелиновия лист. Разбра ли ме пак? Да не мислиш, че тъкмо вие сте онези хора, които могат да приказват врели-некипели на устмани

като нас? А пък ако на всичко отгоре някой вземе да ни излиза с думи като «жалък» и «подъл», сме свикнали да не се церемоним много с него и го разпердушинваме!

Изглежда, Бътлър изведнъж си глътна езика. Сам Хокинс добави:

— След смрачаване самият аз бях при вас и скрит зад скалите, ви подслушах. Чух всяка дума. Вие сте Търсачите, но не го научих едва тук, защото го знаех още в Сан Хавиер.

При тези думи Бътлър изплашено възкликна:

— Heavens? ((англ.)) — Небеса! О, боже! Б. пр.) Търсачите! Що за идея, да ни вземете за тези бандити! Сър, кой те е метнал така?

— Самият аз. Имам добър слух.

— О, дори и най-острият слух може да се излъже и да разбере нещо погрешно.

— Тъй ли мислиш? А дали съм разбрал погрешно и отговора ти, когато те попитаха какво ще стане с жените и децата от кервана?

— Представа си нямам.

— Ти не отговори ли, че и те трябва да бъдат избити, за да не могат по-късно да ви предадат?

— Не знам нищо подобно.

— А не знаеш ли нещо за това, че искахте да си разделите плячката, а после да изгорите колите?

— Не.

— Тогава имаш изключително къса памет, но в Тусон ще ти помогнат да си припомниш някои неща.

В този момент за пръв път думата взе и офицерът, като подкани Сам:

— Сър, не си хаби напразно думите с този човек! Нека отрича колкото си иска, нищо няма да му помогне. Доказано е, че са Търсачите, и утре ще увиснат на въжето.

— А ще бъдат ли необходими и нашите показания? — осведоми се Дик Стоун.

— Не. Вие искате да продължите с колите и аз нямам никакво намерение да ви задържам или пък дори да ви мъкна обратно към Тусон. Казахте ми каквото имаше да казвате. Все едно че е станало пред съда, ще има същата стойност. Разполагам с предостатъчно доказателства и едва ли може да се съмняваме, че тази област най-сетне ще бъде прочистена от бандата, която толкова дълго напразно преследвахме. Давам ти думата си, че всички ще увиснат на въжето. Всякакви други разговори бяха преустановени. Разставиха необходимите постове, а после легнаха да спят. Един от войниците трябваше да седи до пленниците и да не ги изпуска от очи. Вързаният скаут бе оставен също при Търсачите и съвсем случайно попадна до Бътлър. До този момент двамата не бяха разменили нито дума, макар че не беше трудно тайно да разговарят, защото лежаха съвсем близо един до друг. По-късно, когато всички заспаха и скаутът забеляза, че пазачът има само задачата да внимава някой от пленниците да не се освободи, той побутна с лакът Бътлър и прошепна:

— Спиш ли, сър?

— Не — дойде в отговор. — Кой ли може да заспи в подобно положение?

— Тогава се обърни към мен! Трябва да поговорим!

Бътлър изпълни желанието му и се осведоми:

— Ти беше водач на тези подлещи. Какво се случи, та те възнаградиха по такъв начин?

— Заподозрях ме, че искам да се съюзя с вас.

— Но това не е вярно, нали?

— Отначало не беше, но после намеренията ми се промениха. Казвам се Полър, сър, и бих желал да ми имаш доверие. Обзалагам се сто към едно, че си загубен, но аз много искам да те спася.

— Сериозно ли говориш?

— Да, кълна ти се. Тези типове ми нанесоха тежка обида, а аз не съм човек, който прощава подобни неща. Но самичък нищо не мога да направя. Ако ми помогнеш, съвсем сигурно ще си получат заслуженото.

— Да ти помогна? В случая никой никому не може да помогне, нито ти на мен, нито аз на теб.

— Заблуждаваш се! Убеден съм, че утре ще ме освободят. Вас ще ви вържат на конете и ще ви отведат в Тусон. Аз ще ви последвам. Давам ти честната си дума!

— Благодаря ти, сър! Но няма да имам никаква полза. Ще ми бъде невъзможно да се измъкна.

— Пфу! Хрумна ми чудесна идея. Свързан ли си тъй тясно с твоите хора, че да не искаш да офейкаш, без да отървеш и тях?

— Глупости! Всеки е най-близък на себе си. Ако спася себе си, нямам нищо против те да увиснат на въжето.

— Well, тогава се споразумяхме. Кажи им по време на ездата да се престорят, сякаш изпитват ужасни болки от ударите с приклад, които получиха. Да започнат да се клатушкат на конете. А ти се направи, като че съвсем са те напуснали силите. Много ще се учудя, ако лейтенантът не нареди да спрете, за да се посъвземеш. В такъв случай ще трябва да ти свалят ремъците от краката. Тогава дори да ти останат вързани ръцете, ще можеш светкавично да се метнеш на най-бързия кон и да препуснеш, разбира се, в обратна посока, където ще те очаквам. Всички ще бъдат изненадани и едва ли ще започнат да те преследват незабавно. Така ще спечелиш преднина. Ако по-късно някой ни догони, аз имам хубава пушка и ще го сваля от коня. Бътлър не отговори веднага. Поразмисли и едва след доста дълго мълчание каза:

— Предложението ти е единственият изход за мен. Ще последвам съвета ти. А ако наистина се освободя, трижди тежко и горко на Детелиновия лист и на всички немски преселници! Ще се държим здраво един за друг, мастър Полър.

С тези думи тайно воденият разговор приключи, без пазачът да усети каквото и да било. Бътлър се почувства донякъде успокоен и дори заспа.

Би трябвало още да споменем, че водени от сина на вожда, Сам изпрати неколцина войници да отидат до лагера на Търсачите, за да сложат ръка на останалите там коне и да заловят пазача им, което се увенча с успех.

Още на зазоряване всичко живо беше вече на крак. Най-напред набързо закусиха от хранителните припаси на кавалеристите, а после лейтенантът заяви, че иска да тръгне на път с пленниците си. Нареди да ги завържат върху конете. Ръцете им бяха вързани отпред, за да могат да държат юздите. По време на тези приготовления скаутът подвижна на Сам Хокинс:

— А какво ще правите с мен? Нима ще ме оставите тук вързан като пленник?

— Не — отговори му ловецът. — Само за тази нощ исках да знам, че си на сигурно място. Тъй като вече е ден, можеш да яздиш накъдето пожелаеш.

— Well, тогава ме развържете.

— Да не прибързваме, многоуважаеми мастър Полър! Предполагам, че ще искаш да ни отмъстиш и за тази цел може би ще тръгнеш по петите ни. И за да не направиш някоя беля, ще задържа оръжията ти.

— Протестирам! Това е обир, грабеж!

— Пфу! Наречи го както искаш, но нищо няма да промениш.

Щом развързаха Полър, проклинайки и ругайки, той възседна коня си и препусна на запад. По-късно скаутът се канеше незабелязано да свърне в посока на Тусон. След като се сбогуваха с лейтенанта, заедно с войниците и пленниците офицерът потегли на изток. Едва когато повечето хора си отидоха и отново можеше да се обърне внимание на отделните лица, Сам Хокинс забеляза, че канторът липсва. Няколко души се бяха вече приготвили да тръгнат да го търсят, когато го видяха да се задава откъм запад, като бавно крачеше и някак гневно жестикулираше. Щом чудакът достигна лагера, ядосаният Сам здравата му се скара:

— Къде се скитате пак? Какво има да търсите по джендема?

— Триумфалния марш — отвърна музикалният ентузиаст, който изглеждаше доста възбуден.

— Триумфален марш ли? Да не сте луд?

— Луд? Драги господине, от къде на къде ви хрумна този толкова обиден въпрос? Нали победихме, пленихме враговете и затова аз се отдалечих да потърся в усамотение подходящ мотив за тържествен победен марш.

— Глупости! Не бива да се скитате толкова надалеч. Така правите грешка, каквато няма да допусна никой да върши!

— Грешка ли? Ще имате да вземате! Един апостол на изкуството не прави грешки. По-скоро това е работа на скаута.

— На скаута? От къде на къде?

— Тъкмо се бях вдълбочил в най-хубавото композиране и ето че той се появи на кон и ми взе всичките оръжия. Остави ми само сабята, защото не можел да я използва.

— Мътните го взели! — кипна Сам. — Тъй си и мислех! Натирих го аз този обесник да си ходи без оръжия, а вие специално отивате на разходка, за да му предоставите вашите оръжия!

— Да му ги предоставя! И през ум не ми е минавало. Направо ми ги взе, а вместо отплата ми удари два... два... изобщо не ми се ще да го казвам.

— Кажете го, кажете го! Трябва да знам.
— Мога да го изрека само на латински: colaphus.
— Colaphus означава плесница. Значи сте получили от него две плесници, така ли?
— Да, и то какви! Бяха фортисимо!
— Това е било най-доброто дело, което този човек е извършил през живота си.
— Моля, моля, драги ми господин Хокинс! Един композитор и апостол на изкуствата, на когото са ударили два такива шамара, ами той...
— ... той ги е заслужил, а даже и още няколко — прекъсна го Сам. — Ще трябва да ви държа под око много по-внимателно, отколкото досега. Пригответе се за път. Продължаваме! Час по-късно керванът потегли. Начело яздеше Сам Хокинс, заел мястото на предишния водач. Бътлър бе твърдо решен да последва съвета на скаута. Иначе не виждаше никакъв друг начин за спасение.
И тъй, трябваше да симулират силно неразположение! Беше го съобщил на хората си веднага след като се събуди, но ги предупреди да не започват твърде рано, защото можеха да събудят подозрения. Едва когато изминаха около половината път, той взе да се преструва, че е отпаднал, с вързаните си ръце започна да се държи за главата и застена. Това не можеше да не направи впечатление на лейтенанта. Той го попита каква е причината, а Бътлър отговори, че сигурно ударът с приклад от миналия ден му е предизвикал мозъчно сътресение. Търсача явно губеше сили все повече и повече. Така взе да се клатушка на седлото, че от двете му страни застана по един кавалерист, за да го подкрепя. Когато подобна отпадналост се прояви и при неколцина от останалите пленници, офицерът се разтревожи и даде нареждане да спрат и да слезат от конете. Естествено войниците първи скочиха на земята и свалиха от краката на Търсачите ремъците, с които бяха вързани за конете. Най-напред освободиха Бътлър. Смъкнаха го от коня и бандитът незабавно рухна на земята. Голямата му слабост накара кавалеристите да повярват, че не е необходимо да следят особено зорко какво прави, и вниманието им се насочи повече към неговите хора. Той целеше точно това. Беше забелязал, че конят на лейтенанта е най-добрият. Животното стоеше свободно малко настрана, защото естествено и офицерът беше слезъл от седлото. И тъй, докато войниците изобщо не гледаха към Бътлър, той внезапно скочи на крака, затича се към коня, въпреки вързаните си ръце успя да го възседне, хвана юздите и препусна на запад, защото знаеше, че в тази посока щеше да го очаква скаутът.
Всичко това се разигра толкова бързо и изненадата така скова кавалеристите, че преди зад гърба му да се разнесе първият гневен или смаян вик, беглецът бе спечелил вече значителна преднина.
— Стреляйте, стреляйте! Свалете го от седлото, но внимавайте да не улучите коня! — завика офицерът.
Всички се втурнаха към конете, защото пушките висяха на седлата. Това им отне доста време, а и самото прицелване бе трудно, тъй като не биваше да пострада конят. Най-сетне се чуha няколко изстрела, но куршумите минаха над беглеца, защото войниците се бяха целили твърде високо. Малко по-късно Бътлър се озова извън обсега на карабините.
Междувременно останалите пленници използваха бъркотията и една част от тях побягна в различни посоки, а други пък, които все още се намираха на конете си, препуснаха. Последваха гневни викове, диви крясъци и неописуем хаос. Кавалеристите се видяха принудени да се разпръснат, за да преследват всеки отделен беглец, тъй че само четирима или петима се втурнаха по петите на Бътлър... но напразно. Преднината му бе твърде голяма, а конят му — по-бърз. Скоро го изгубиха из очи и с ругатни се отправиха в обратна посока. Той продължи неудържимо да галопира напред, докато забеляза пред себе си един ездач. Беше скаутът, новият му съюзник, който радостно го приветства. Най-напред двамата си намериха сигурно скривалище, а на следващия ден поеха по следите на кервана, който беше само на един ден път пред тях, за да си отмъстят.

На брега на малката река Рио Сан Карлос, която е приток на Рио Хила, се намираше едно ранчо, наречено на името на тогавашния си собственик — Ранчото на Форнър. Този американец притежаваше обширни пасища. Но само земята по брега на реката бе годна за земеделие. Къщата му не беше голяма, ала построена от камък и обградена с дебел зид, висок два човешки боя, в който на равномерни интервали бяха поставени тесни амбразури, едно твърде необходимо съоръжение в този отдалечен и опасен район. Заобиколеният с висок зид двор бе толкова обширен, че в случай на враждебни действия от страна на индианците Форнър можеше да спаси в него всичкия си добитък.

Тъкмо сега бе настанало най-хубавото годишно време. Саваната бе покрита с гъста зелена трева, където сладко-сладко пасяха многобройни стада говеда и овце. Няколко десетки коне също пощипваха трева на открито, надзиравани от неколцина ратаи, които изпълняваха миролюбивата си работа и играеха карти. Голямата порта, обърната към реката, зееше широко отворена. Тъкмо в този момент там се появи ранчерото, един истински як и жилав заселник от Дивия запад. Първо той хвърли изпитателен и доволен поглед към пасящите стада, а после засенчи очи с ръка и се взря в далечината. Изведнъж лицето му придоби напрегнато изражение, той се обърна назад и подвигна през двора:

— Хей, момче, пригответи бутилка бренди! Идва един човек, който ще я пресуши.

— Кой е той? — попита синът му, появил се на един от прозорците, защото подвигването се отнасяше до него.

— Краля на петрола.

— Сам ли е?

— Не. Придружават го други двама ездачи с един товарен кон.

— Well, ако и те пият колкото него, ще е по-добре направо да приготвя няколко бутилки.

Пред къщата имаше около дузина камъни, издялани в правоъгълна форма, които бяха подредени така, че най-големият, намиращ се в средата, представляваше масата, а другите, по-малките, служеха като столове. Скоро от къщата излезе синът и постави върху тази «маса» три пълни бутилки с бренди заедно с няколко чаши. После прекоси двора и застана до баща си, за да наблюдава приближаването на посетителите.

Междувременно пътниците бяха достигнали отсрещния бряг на рекичката и смушиха конете да нагазят в плитката вода.

— Нима е възможно! — обади се учуденият Форнър. — Но вероятно се заблуждавам. Наистина не мога да кажа какво би накарало този човек да напусне сигурния Арканзас и да дойде в тази опасна местност.

— Кого имаш предвид? — попита синът.

— Мастър Ролинс от Браунсвил.

— Да не би да е банкерът, с когото на времето ти имаше някаква делова работа?

— Да. Наистина е той, не съм се излъгал. Любопитен съм да узная какво ли търси в дивата Аризона.

Ездачите се добраха до отсамния бряг и в тръс се отправиха към ранчото. Първият от тях подвигна още отдалече:

— Good morning, мастър Форнър! Останала ли ти е някоя хубава глътка за трима джентълмени, които от жажда едва се крепят на конете си?

Човекът, който заговори, беше висок, мършав и много добре въоръжен. Лицето му имаше извънредно остри черти и бе силно загоряло и загрубяло от слънце, вятър, студ и зной. Той носеше дрехи, които бяха направо елегантни за тези диви пуцинаци и никак не му подходяха. Вторият конник беше по-възрастен, доста закръглен на вид господин. Бързата утринна езда като че го беше поизморила. Потеше се. Над седлото му висеше хубава ловна пушка. Понеже не носеше колан, не се виждаше дали има и други оръжия, може би бяха пъхнати в джобовете му. Но затова пък по цялата му външност и маниери толкова по-ясно си личеше, че мястото му не е в Дивия запад. Изглежда, горе-долу се намираше в същото положение, както сухоземният плъх в открито море.

Третият новодошъл беше млад, русокос, здраво сложен мъж, който наистина не седеше на гърба на коня като опитен уестман, но явно бе добър ездач-любител. Имаше открито симпатично лице, леко загоряло от слънцето. Въоръжението му се състоеше от пушка, един закривен ловджийски нож и два револвера.

— Имам повече от една хубава глътка! — отвърна Форнър. — Welcome, мешърс! Слизайте от конете и се разполагайте удобно при мен!

Закръгленият господин спря коня си, няколко секунди оглежда ранчерото и после каза:

— Сър, струва ми се, че вече сме се виждали. Ранчото на Форнър! Значи се казваш Форнър. Не си ли идвал при мен в Браунсвил? Името ми е Ролинс, а ето този млад сър до мен е мистър Баумгартен, моят счетоводител.

Форнър се поклони пред двамата и отговори:

— Разбира се, че сме се виждали, сър. Моите спестявания бяха при теб и преди да тръгна за Аризона, ги изтеглих. Само че сумата не беше толкова голяма, та моя милост да ти направи впечатление и да ме запомниш. Хайде, влизайте! Моето бренди си го бива, а в случай че не сте много придирчиви, можете да получите и малка закуска. Докога смяташ да останеш тук, мастър Гринли?

— Докато премине горещото пладне — отговори човекът, когото бяха нарекли Краля на петрола.

Разседлаха конете, след което ги пуснаха да отидат на пасището. Ездачите се разположиха върху споменатите вече камъни. Гринли веднага си наля чаша бренди и я изпразни на един дъх. Не след дълго той пресуши бутилката. Банкерът разреши брендито си с вода, докато Баумгартен пи само вода. Ранчерото и синът му се оттеглиха в къщата, за да приготвят нещо за ядене от твърде обикновените си хранителни провизии.

Никой от тях не видя, че в момента други двама ездаци прекосиха реката и се приближаваха към ранчото. Несъмнено те имаха зад гърба си дълъг път и конете им бяха много изморени. Тези двама мъже бяха Бътлър, предводителят на дванайсетте Търсачи, и Полър, освободеният от длъжност скаут на немските преселници. Докато се насочваха към отворената порта, Полър попита:

— Наистина ли си убеден, че ранчерото не те познава? Ти ми го описа като почтен човек и затова предполагам, че името Бътлър може да го стресне и да предизвика негодуванието му. Бътлър му отвърна:

— Той никога не ме е виждал. Само брат ми е бил често при него.

— Но естествено и брат ти се казва Бътлър, нали?

— Да, обаче по тези места винаги се е наричал Гринли.

— Много умно. Обикновено братята си приличат. Вероятно и с вас двамата е така, а?

— Не. Ние не сме истински братя, раждани сме от различни майки.

— А знаеш ли къде се намира той в момента?

— Не. Когато се разделихме, аз тръгнах на юг, за да основа бандата на Търсачите, а той се колебаеше накъде да се отправи. Кой знае къде ли ще се срещнем някой път, ако изобщо се видим вече на този свят... гръм и мълния, та той седи ей там!

Тъкмо в този миг двамата бяха стигнали до портата и видяха седналите в двора трима посетители. Бътлър мигновено позна брат си Гринли и смаяно спря коня си. В същата секунда погледът на Гринли се отправи към портата. Той също позна брат си, но въпреки че се изненада, прояви достатъчно хладнокръвие да сложи бързо длан върху устата си, с което искаше да го накара да мълчи.

— Да, той е — продължи Бътлър, като отново смуши коня си и влезе в двора. — Забеляза ли знака, който ми даде? Не бива да показваме, че го познаваме.

Те слязоха от конете си, оставиха ги свободно да се разхождат и се отправиха към камъните тъкмо в момента, когато двамата Форнър излязоха от къщата, за да поднесат на гостите си месо и хляб. Бътлър поздрави и попита дали ще им разрешат да седнат при другите. Естествено никой не им забрани и те започнаха да ядат и пият заедно с останалите, без нито един от тях да ги попита за имената и намеренията им или какви са, откъде са и с какво се занимават.

Двамата братя, които не биваше да показват, че се познават, естествено искаха да си поговорят, но, разбира се, това трябваше да стане тайно. Ето защо, щом се нахрани, Гринли стана и каза, че щял да отиде зад къщата и там да полегне на сянка малко да си отпочине. След някоя и друга минута Бътлър го последва колкото можеше по-незабелязано и по-непринудено. Другите останаха да седят на местата си.

И ето че пак се зададоха нови двама ездаци, но не на отсрещния бряг на реката, а по отсания. Те имаха много хубави коне. Ако фигурите им бяха по-други, отдалече човек можеше да ги

вземе за прочутия прериен ловец Олд Шетърхенд и за Винету, не по-малко прочутия вожд на апачите. Но и двамата бяха твърде дребни, единият шишкав, а другият — слаб. Слабичкото човече носеше кожени, украсени с ресни легинси и също така украсена с ресни кожена ловна риза, както и ботуши, чиито дълги кончови бяха изтеглени чак над коленете. На главата му имаше филцова шапка с много голяма периферия. В широкия му колан, изплетен от отделни кожени ремъци, бяха затъкнати два револвера и закривен ловджийски нож. От лявото му рамо до десния хълбок беше прехвърлено навито на руло ласо, а на врата му на копринен шнур висеше индианска лула на мира. Напреки на гърба му бяха преметнати две пушки — една къса и една дълга. Олд Шетърхенд имаше навика да се облича по същия начин, а и той притежаваше две пушки — всяващата страх карабина «Хенри» и познатият на дълъж и шир дълъг и тежък мечкоубиец.

Докато това дребно и слабичко човече, изглежда, полагаше усилия да бъде пълно копие на Олд Шетърхенд, то другият се беше помъчил да подражава на Винету. Той носеше ловна риза от бяла щавена кожа, украсена с червено индианско взмо. Легинсите му бяха изработени от същия материал, а шевове — гарнирани с дълги косми. Много съмнително беше дали това са коси от човешки скалпове. Краката му бяха обути в мокасини, извезани със стъклени мъниста и украсени с бодли на бодливо свинче. На врата си носеше лула на мира и малка кожена кесийка, която навярно трябваше да представлява индиански свещен амулет. Около дебелата му талия бе навито салтилко одеяло, играещо ролята на широк колан, откъдето надничаха дръжките на нож и два револвера. Той нямаше шапка. Беше си пуснал дълга коса и я бе сплел във висока прическа. Напреки на гърба му висеше преметната двуцевна карабина, чиито дървени части бяха обковани със сребърни гвоздеи — имитация на прочутата Сребърна карабина на Винету, вожда на апачите.

Който познаваше Олд Шетърхенд и Винету и видеше тези две човечета, сигурно нямаше да успее да сдържи усмивката си, сравнявайки гладко избръснатото добродушно и малко нахакано лице на кльощавия с одухотворените властни черти на Олд Шетърхенд, както и цфтящите червендалести страни, доверчивите очи и дружелюбната усмивка на дебелия с лика на Винету, със сериозното бронзово лице на апача!

И все пак двамата съвсем не бяха хора, на които човек би намерил причина да се смее. Е да, те си имаха някои очебийни чудатости, но бяха хора на честта, джентълмени до мозъка на костите и бяха посрещали вече не една и две големи опасности храбро и неустрашимо. С една дума: дебелият беше уестманът, известен под името Леля Дрол, а пък кльощавият бе неговият приятел и братовчед Хобъл Франк.

Уважението и почитта им към Олд Шетърхенд и Винету бяха толкова големи, че те се бяха облекли също като тях, което, разбира се, им придаваше твърде необикновена външност. Дрехите им бяха нови и несъмнено им струваха доста пари. При покупката на конете си те пак не се бяха скъпили.

Двамата също бяха избрали ранчото за своя цел и ето че в този момент минаха с конете си през портата. Щом се появиха в двора, те предизвикаха немалък фурор, което се дължеше предимно на контраста между войнствената екипировка и добродушния им вид. Без много да се церемонят, слезоха от конете, кратко поздравиха и седнаха на два свободни камъка, без да питат дали това е приятно на другите, или не.

Форнър огледа новодошлите с любопитство. Той беше опитен човек, но въпреки това не знаеше какво да мисли за тях. Единствено с помощта на въпроси можеше да си изясни нещата и ето защо се осведоми:

- Ще искат ли джентълмените да хапнат и пийнат?
- Засега не — отговори Дрол.
- Значи по-късно. Докога възнамерявате да останете тук?
- Ще зависи от положението на нещата, щом трябва.
- Сигурно имаш предвид тукашното положение на нещата, а?
- Да.
- Мога да те уверя, че в моето ранчо сте в безопасност.
- И не само тук.
- Нима? Тогава навярно все още не знаеш, че навахите са изровили бойната секира?
- Знам.
- И че моките и нихорасите здравата са се разбунтували?

— И това знам.

— И въпреки всичко се чувстваш в безопасност?

— Защо да не се чувстваме в безопасност, щом трябва? Колкото и да е странно подобно нещо, отдавна е известно, че рядко се намира истински уестман, който да няма навика постоянно да употребява някой точно определен израз. Дрол използваше думите «щом трябва». Често тези изрази се чуват в случаи, когато звучат извънредно смешно и всъщност означават дори обратното на онова, което се има предвид. Същото стана и сега. Ето защо Форнър учудено погледна ниския дебеланко, но все пак със сериозен тон продължи:

— Сър, нима познаваш тези племена?

— Горе-долу.

— Това не е достатъчно. Човек трябва да е приятел с тях, но ако те са решили да се вдигнат на борба срещу белите, дори и тогава е възможно да изгуби скалпа си. В случай че пътят ви води на север, ще ви посъветвам да се откажете. Натам никак не е безопасно. Вярно, виждате ми се добре въоръжени, имате и хубави коне, но ако съдя по новите ви дрехи, идвате направо от източните щати, а и по израза на лицата ви не може да се извади заключението, че сте безстрашни уестмани.

— Тъй! Много си откровен. Значи ти съдиш за хората по лицата им, щом трябва, а?

— Да.

— Тогава се откажи от този твой навик колкото е възможно по-скоро. Хората стрелят и ръгат с пушката и ножа, а не с физиономията си, ясно ли е? Лицето ти може да има много войнствен и свиреп израз и въпреки това да си страхопъзльо.

— Не го оспорвам, но вие двамата... хмм. Мога ли да попитам, с какво се занимавате, мешърс?

— Защо не?

— Тогава моля!

— Ние сме... ами... всъщност сме нещо като рентиери.

— Олеле мале! Тогава навярно сте тръгнали за Дивия запад ей тъй, за удоволствие, а?

— За наше съжаление естествено не е така!

— Но ако е вярно, сър, незабавно се върнете, защото иначе тук ще ви светят маслото. От начина, по който говориш, разбирам, че нямаш никаква представа за опасностите, дебнещи по тези места, мастър... мастър... как е името ти?

Бавно и спокойно Дрол бръкна в джоба си, извади визитна картичка и му я подаде. Ранчерото направи такава физиономия, като че трябваше да положи големи усилия, за да не се разсмее, и на висок глас прочете:

— Себастиан Мелхиор Пампел.

Хобъл Франк също бръкна в джоба си и му подаде подобна картичка. Форнър прочете:

— Хелиогабалус Морфеус Едевард Франке.

За миг-два той помълча, а после избухна в смях и каза:

— Но, джентс, що за странни имена са това, и що за странни хора сте вие двамата! Да не мислите, че изплашени от имената ви, разбунтувалите се индианци ще си плюят на петите? Уверявам ви, че...

Той се видя принуден да млъкне, защото банкерът Ролинс го прекъсна:

— Мастър Форнър, моля те, не казвай нищо, което може да обиди тези джентълмени. Нямам честта лично да ги познавам, но знам, че са хора, достойни за уважение.

След тези думи той се обърна към Хобъл Франк и продължи:

— Сър, името ти е толкова необичайно, че съм го запомнил. Аз съм банкерът Ролинс от Браунсвил в Арканзас. Преди няколко години не беше ли депонирана при мен известна парична сума на твое име?

— Да, сър, наистина — кимна Франк, — поверих парите на един добър приятел, който трябваше да ги вложи във вашата банка на мое име, понеже Олд Шетърхенд ви описа като солиден човек. По-късно няха възможност лично да ги изтегля, а поисках да ми бъдат изпратени в Ню Йорк.

— Вярно, вярно! — припряно го прекъсна Ролинс. — Да, да, Олд Шетърхенд! На времето горе в планините недалеч от Филмор Сити, край Сребърното езеро, струва ми се, беше си намерил големи количества злато и сребро. Не е ли така, сър?

— Да, тъй е — засмя се доволно Франк. — Имаше няколко напръстника злато.

В този момент Форнър скочи от мястото си и извика:

— Гръм и мълния! Наистина ли, възможно ли е? И ти ли си бил горе при Сребърното езеро?

— Разбира се. А и моят братовчед беше с нас.

— Истината ли казваш? Та тогава всички вестници отпечатаха тази изключителна история. Олд Файерхенд, Олд Шетърхенд, тези прочути мъже, също са били там. А освен тях и Дебелия Джими, Дългия Дейви, Хобъл Франк и Леля Дрол! Значи познаваш и тях, сър?

— Естествено, че ги познавам. Ако нямаш нищо против, ей тук до мен седи Леля Дрол.

При тези думи той посочи към спътника си, който от своя страна му кимна и заяви:

— А ето тук пък виждаш нашия Хобъл Франк, щом трябва. Все още ли мислиш, че сме хора, които не познават Запада?

— Невероятно, направо невероятно! Не е възможно! Никой никога не е виждал Леля Дрол, облечен иначе, освен в онази чудновата дреха, с която прилича на лейди. А Хобъл Франк пък носи син фрак с лъскави копчета и на главата си слага голяма шапка с перо.

— Нима винаги трябва да е така? Човек не може ли да се облече другояче? Мислиш ли, че една дреха е толкова трайна и здрава, та да може да се носи в Дивия запад дълги години? Понеже сме приятели и спътници на Олд Шетърхенд и Винету, сега ни се иска да ходим облечени също като тези двама мъже. Ако не ни вярваш, това си е твоя работа. Ние нямаме нищо против.

— Вярвам ти, сър, вярвам ти! Та нали съм чувал, че по външността на Леля Дрол и Хобъл Франк не си личи какви чудесни и свестни хора са двамата и това е напълно вярно. Колко се радвам да ви видя, мешърс! А сега ще трябва да разказвате. Страшно ми се иска от вашата уста да чуя всичко случило се на времето, а също и как е било открито онова изключително находище.

— По-полека, по-полека, сър! — възпря го с движение на ръката банкерът. — Тази история можете да я чуete по всяко време. Но преди това има нещо друго, което поне за мен е къде-къде по-важно.

Той каза тези думи на Форнър, а после, обръщайки се към Дрол и Франк, добави:

— Сега самият аз се намирам пред подобно събитие — на път съм да спечеля много милиони.

— Сър, и ти ли знаеш някое находище? — попита го Дрол.

— Да, но не златно. Казват, че там има петрол.

— И това не е лошо, сър. Петролът е течно злато. И къде било туй находище?

— Все още е тайна. Мастър Гринли го е открил, но не притежава необходимите средства, за да започне да го експлоатира. За тази цел трябва много, страшно много пари и аз ги имам. Той предложи да ми продаде находището и аз съм готов да го купя. Но при подобни сделки човек трябва да разчита само на собствените си очи. Ето защо, водени от Гринли, с моя счетоводител мистър Баумгартен тръгнахме на път към находището. Ако разказът му се окаже истина, ще откупя от него мястото.

— Значи не знаеш накъде те води, така ли?

— Не съвсем точно. Разбираемо е, че до последния момент иска да запази мястото в тайна. Щом става дума за милиони, човек трябва да бъде повече от предпазлив.

— Много правилно. Надявам се, че той не е единственият, който постъпва предвидливо, защото ти имаш още по-голямо основание да си поне толкова предпазлив, колкото и той. Но все пак поне приблизително би трябвало да знаеш в коя местност се намира петролът, нали?

— Наистина знам.

— Е, къде е? Ако изобщо искаш да ми кажеш.

— На теб ще кажа с удоволствие, понеже ми се иска да чуя мнението ти. Намира се край Чели, притока на Рио Сан Хуан.

Пълното червендалесто лице на Дрол се удължи. Той втренчи замислено поглед пред себе си и продума:

— Край Чели, притока на Рио Сан Хуан ли? Там ли... имало... петрол? За нищо на света!

— Какво? Как? Защо? — възкликна банкерът. — Не вярваш ли?

— Не.

— Та нима познаваш онази местност?

— Не.

— Ами тогава как можеш да имаш толкова категорична преценка!

— Защо не? Не е необходимо да си ходил там, за да знаеш, че на онова място не е възможно да има петрол.

— Ще ти възразя. Мистър Гринли е бил там и е намерил петрол. А ти, сър, не си бил там.

— Хмм! Все още не съм бил нито в Египет, нито на Северния полюс, но ако някой ми каже, че е видял в Нил да тече мляко, а на полюса да растат палми, няма да му повярвам.

— Обръщаш работата на майтап. За да дадеш толкова бърза и категорична преценка, би трябвало да си геолог. Такъв ли си?

— Не, обаче притежавам здрав човешки разум и не съм го оставил да ръждяса.

Тогава Форнър пое нещата в свои ръце и обясни на Леля Дрол:

— Сър, не си справедлив към Гринли. Всеки местен човек знае, че той е открил петрол. Някои даже са тръгвали тайно по петите му, за да разкрият тайната и да намерят находището. Но винаги напразно.

— Естествено, че ще е напразно, защото такова находище не съществува!

— Съществува, ти казвам! Всички наоколо наричат мистър Гринли Краля на петрола.

— Това не е никакво доказателство.

— Не веднъж и дважд е показвал проби от петрола!

— И това нищо не доказва. Всеки може да покаже петрол. Наистина е невероятно там да има нефт. Внимавай, мистър Ролинс! Не забравяй, че до съвсем неотдавна се намираха мошеници, които подмамваха големи финансови магнати в тъй наречените златни, а дори и диамантени райони, но после се оказваше, че там не е имало нито благородни метали, нито скъпоценни камъни.

— Сър, нима искаш да хвърлиш подозрение върху мистър Гринли?

— Нямам такова намерение. Тази работа не ме засяга. Ти ме попита за мнението ми и аз ти го казах.

— Добре! А мога ли да чуя какво мисли по въпроса и мистър Франк?

— Същото, каквото мисли и Дрол — отвърна Хобъл Франк. — Ако не си съгласен с нас, изчакай тук няколко дена. Тогава ще дойдат двама души, на чието мнение можеш да се осланяш.

— И кои са те?

— Поразяващата ръка и Винету.

— Какво? — извика Форнър, радостно изненадан. — Тези двама мъже ще дойдат тук след няколко дни?

— Да.

— Откъде знаеш?

— От Олд Шетърхенд.

— Той ли ти определи среща тук?

— Не, но има добрината от време на време да ми доставя радост с някое писмо и преди два месеца ми писа, че с Винету са се уговорили да се срещнат в Ранчото на Форнър край Рио Сан Карлос.

— И ти мислиш, че това ще стане?

— Съвсем сигурно.

— Би могло нещо да им се случи!

— Е да, тогава единият ще чака тук другия.

— Ами ако не дойдат?

— Толкова е сигурно, че ще дойдат, колкото е сигурно, че след нощта ще настъпи ден.

Случвало се е да си уговорят среща на определен ден при определено дърво сред девствената гора и никога не са се разминавали. Щом прочетох писмото, бях убеден, че ще преодолеят всякакви пречки и в уреченото време ще бъдат тук. Незабавно взех решение и аз да присъствам на срещата и да ги изненадам. Братовчед ми Дрол веднага прояви готовност да ме придружи и самият факт, че идваме през океана чак от Германия, трябва да ти докаже, че те непременно ще пристигнат тук.

— От Германия ли идвате? От Саксония? — намеси се бързо счетоводителят Баумгартен. — Значи си немец, сър?

— Да, не знаеш ли?

— Не. И да съм го чувал, съм го забравил. Но затова пък толкоз повече се радвам в твоє лице да поздравя един мой съотечественик.

Хобъл Франк му подаде ръка и зарадвано извика на родния си диалект:

— Тогава ето ти ръката ми, вземи я заедно с всичките ѝ пръсти! Значи и ти си немец? Просто да не повярва човек! И в коя родна местност си изскочил от небитието и си се пръкнал в този хубав свят?

— В Хамбург.

— В Хамбург? Бре, да се не види! Значи на няколко часа път по-нагоре от мястото, дето моята скъпа Елба попада в обятията на Северно море. Туй ми е безкрайно интригантно. Значи и двамата сме кръщавани с вода от Елба и когато пак се върна в мойта «Меча лой», по вълните на реката ще мога да ти изпращам поздравите си франко дома ти.

— Меча лой ли? — попита слисаният Баумгартен.

— Точно тъй, точно тъй! Нима не си се абонираш за «Добрият другар» (Много популярно на времето списание в Германия, където за пръв път са публикувани някои от произведенията на К. Май. Б. пр.), дето излиза в Щутгарт и се чете по всички краища на земното кълбо с голямо въодушевление?

— Да не би да имаш предвид момчешкото списание, което е с такова заглавие?

— Амче, разбира се, че него имам предвид!

— Виждал съм го, но не съм абониран за него.

— Не си? Слушай, туй е голям пропуск, страшен грях, за който няма прошка. Редовно трябва да го получаваш, трябва да го четеш! Без него нито един образован човек не може да съществува, понеже аз съм един от най-главните му сътрудници. Ако го беше чел, щеше да знаеш съвсем точно какво имам предвид с думите «моята Меча лой», а именно моята вила «Меча лой», описана от мен тъй драматично в третата му годишнина, брой номер 397. Дойдеш ли някой път в Саксония, трябва да ме посетиш, щото при мен ще намериш какви ли не спомени и сувенири от моите приключения от двете страни на океана.

Баумгартен беше чувал да се говори за Хобъл Франк. Припомни си, че го описваха като твърде странно същество. Ето че в момента той се бе изправил пред него в «естествена величина» и затова счетоводителят с голямо удоволствие се впусна в този разговор, който се лееше в непрекъснат поток от най-причудливи изрази и думи, а и участието на Дрол с неговия алтенбургски диалект го правеше още по-интересен и оживен.

В същото време бившият водач Полър стана от мястото си и се престори сякаш иска да отиде да нагледа коня си. Няколко минути той се занимава с него, а после изчезна зад къщата, където двамата братя Бътлър лежаха един до друг в тревата и разговаряха за извънредно важни неща. Тъй като единият от тях се беше представил в ранчото под името Гринли, то нека го запази и занаят. Преди години заедно с други свои съмишленици братята Бътлър бяха извършили по границите между Калифорния, Невада и Аризона дълъг низ от такива нечувани злодеяния, че най-сетне хората се видяха принудени да образуват регулаторски съюз (доброволци от местното население, които през миналия век се съюзявали срещу престъпните банди от западните щати. Б. пр.), за да могат със собствени сили да сложат край на безчинствата им, срещу които законът се оказва безпомощен. Регулаторите имаха успех. Повечето членове на бандата бяха линчувани. Само малцина избягаха, но сред тях се намираха най-злите и най-опасните — братята Бътлър. Както вече споменахме, те се разделиха. Единият от тях се отправи на юг, за да основе бандата на Търсачите, а другият пък дълго се скита безцелно из щатите Юта, Колорадо и Ню Мексико, докато най-сетне му хрумна един извънредно хитър план, който тъкмо се канеше да приведе в изпълнение. След като сподели с брат си най-важното, предводителят на Търсачите му хвърли изпълнен с възхищение поглед и каза:

— Ти винаги си бил по-хитрият от двама ни и най-чистосърдечно ти признавам, че планът ти страшно ми харесва. Но мислиш ли, че банкерът Ролинс наистина ще налага въдицата?

— Непременно. Той е направо въодушевен от това начинание, което с един удар ще ми донесе поне сто хиляди долара.

— Толкова... толкова много ли дава?! — възкликна другият.

— Тихо! Не викай така! Тук понякога и тревата има уши.

Не забравяй следното: той е убеден, че в най-скоро време с лекота ще може да спечели милиони! Какво са тогава никакви си мизерни сто хиляди долара, с които аз се задоволявам като еднократно възнаграждение?

— Кога ще ги изплати? В най-скоро време той сигурно ще разкрие измамата.

— Веднага ще ги изплати, веднага. Знам, че носи чековете в джоба си. Трябва само да се подпишат, което той едва ли ще откаже да направи веднага щом при гледката на нефта изпадне в очакваното опиянение.

— Тогава едно нещо ме учудва още — че не е взел със себе си някой експерт. В това отношение счетоводителят, който го придружава, е кръгла нула.

— Да, по този въпрос трябваше да пипам много умело. Колкото повече придружители, толкова повече възможни участници в наддаването при сделката. Искане да остане единственият, на когото да разчитам, и да нямам никакъв друг избор при сключване на договора за покупко-продажба. Ако беше взел със себе си някой инженер, този човек лесно можеше тайно на своя глава да започне преговори с мен. Ролинс си въобразява, че той самият има заслугата за тази идея, но аз съм онзи, който му я внуши. Взел е със себе си счетоводителя, защото има нужда от някого, който незабавно да разпраща разпорежданията му във всички посоки на света. Примирих се с присъствието му само защото е един глупав немец, от когото не е нужно да се страхувам. Той ще е последният човек, който би се досетил, че петролният извор е чиста измама.

— А ти убеден ли си, че си се запасил с достатъчно петрол? — попита Бътлър брат си.

— Ще стигне. Можеш да си представиш колко труд ми струваше да пренеса поотделно всяко буре толкова надалеч. Никой не биваше да заподозре каквото и да било, налагаше се да избягвам всякакви срещи по пътя. Цяла година се трепах с тази работа и всичко трябваше да свърша сам, съвсем сам, защото не исках да се доверя на друг освен на теб, но ти не беше тук.

— А ти щеше ли да се справиш без чужда помощ и с всичко, което все още ти предстои да вършиш?

— Щях да се видя принуден да го свърша, но щеше да ми е много трудно. Не забравяй, че съм водач на банкера и следователно не бива да се отдалечавам от него особено, за да не би да вземе да заподозре нещо. И все пак това щеше да ми се наложи, защото нали трябва да излея петрола във водата. Има цели четиридесет бурета — адска работа за сам човек, който на всичко отгоре не разполага и с време! Затова се радвам толкоз повече, че се срещнахме. Мисля, че няма да ми откажеш помощта си.

— С най-голямо удоволствие ще ти помогна. Естествено при условие, че няма да е за тоя дето духа.

— Разбира се. От стоте хиляди долара не ми се ще да отстъпвам нищо, защото честно съм ги спечелил, а и ти няма да имаш никаква друга работа, освен да отвориш буретата и да ги излееш. Затова ще поискам от банкера още пари и каквото даде, ще е за теб, разбираш ли?

— Ами ако не даде?

— Ще даде, уверявам те. Но дори и да се лъжа, ти ме познаваш добре и знаеш, че лесно ще се споразумеem. Още днес ще трябва да тръгнеш, защото, ако се позабавиш, лесно може да се случи нещо, което да наведе Ролинс и неговия немец на мисълта, че ние не се виждаме за пръв път.

— И бездруго трябваше да тръгвам, тъй като следобед пристигат преселниците заедно с Детелиновия лист и естествено не бива да ме виждат.

— Подозират ли, че си по петите им?

— Не, поне на мен не ми се вярва, понеже няма как да са научили, че съм избягал. Големия усилия ни струваше днес не само да ги догоним, а дори и да ги изпреварим. Този хитрец Сам Хокинс ги е придумал да се отклонят от първоначално предвидената посока. Вместо да следват течението на Хила, те са я прехвърлили, а после, за да ускорят пътуването си, във фермата на Бел са разменили бавните волове срещу мулета, които са по-бързи, и също там са продали колите и излишната покъщнина. Вече всички имат ездитни животни.

— А сигурен ли си, че още днес ще пристигнат тук?

— Да, снощи бях край техния бивак и ги подслушах. И Полър го чу.

— Ах, този Полър! Не ти ли пречи?

— Засега все още не.

— Но на мен ми пречи толкоз повече. Не можеш ли да се отървеш от него?

— Едва ли.

— Ами с някаква хитрост?

— Не става. За да си отмъсти, ще ме издаде на Детелиновия лист, а сигурно ще им обясни и ти кой си.

— Той не ме познава!

— О, напротив, защото още щом те видях да седиш на двора, му казах, че си ми брат. Докато ние двамата лежим тук, отгътък сигурно се приказва за вашия петролен извор. Той естествено ще се досети кое как е и ако го изоставя, ще издаде и теб.

— Глупава история. Не биваше да му казваш каквото и да било.

— Станалото-станало, няма как да го променим. Освен това той може да ми бъде полезен и много да ми улесни работата горе при Глуми Уотър (Тъмната вода. Б. пр.).

— Ще го посветиш в тайната ни?

— Само отчасти.

— Въпреки това ще иска да делим!

— Нека си иска. Нищо няма да получи. След като вече не ми е нужен, ще го очисти.

— Well, съгласен съм. Нека сега ни помага, а после, щом се наложи, ще получи куршум или, ако ще, нека се удави в петрола. Кога ще тръгнете?

— Може и веднага.

— Добре! Тогава още тази вечер ще бъдете далеч оттук.

— В едно се лъжеш. Нямам никакво намерение да изпускам из очи немските преселници.

— След като ще ми помагаш, ще трябва да се откажеш от тях.

— В никакъв случай. Сред тях има един, казва се Еберсбах и носи сума ти суха пара със себе си, а освен това и останалите притежават туй-онуй, дето хора като нас добре могат да използват. Не забравяй и отмъщението, което имам към тях. Невъзможно ми е да се откажа от него.

— Всичко това ми е извънредно неприятно и е в пълно противоречие с моя план.

— Защо? Пътят им минава близо до Глуми Уотър. Тъй че е необходимо само да се присъединиш към тях. Останалото е моя работа.

Дотук бе стигнал разговорът им, когато видяха, че се задава Полър. Той се приближи до тях и важно каза:

— Налага се да ви смутя, защото от другата страна на къщата стават големи работи.

— Действително ли са толкова важни, че ни прекъсваш? — недоволно попита Бътлър.

— Да. Олд Шетърхенд и Винету ще дойдат тук.

— Мътните ги взели! — подскочи Гринли. — Каква ли работа имат тук?

— Теб какво те засяга? — отвърна му Бътлър вече успокоен. — Може да ти е безразлично дали са тук, или не.

— Хич не ми е безразлично, защото, където се намират тези двамата, в цялата околност по земята не остава листо необърнато. Непременно искат всичко да знаят и наистина го научават.

— Хмм, това е вярно. Ами ти, Полър, откъде знаеш, че те ще дойдат?

— Тъкмо когато се отдалечи, пристигнаха двама непознати, от които го научихме. Те се канят тук да чакат Винету и Олд Шетърхенд и са облечени също като тях. В момента седят отпред и дърдорят със счетоводителя на банкера на неразбираемия за мен немски език.

— А ти откъде знаеш, че ония са банкер със счетоводителя си? — попита Гринли.

— Ролинс сам го каза.

— Но това... а да не би да е разправял и други неща за нас, а?

— Имаш предвид петрола ли? Да, спомена го.

— Неприятно, извънредно неприятно! — възкликна Гринли и припряно скочи на крака. — Трябва да отида при тях, за да предотвратя подобни разговори. Ти каза, че са приказвали на немски. Та нима онези двамата са немци?

— Да. На единия от тях му викат Леля Дрол, а на другия Хобъл Франк.

— Не думай! Ами че тогава те са от онази тайфа, дето горе при Сребърното езеро забогатяха тъй бързо!

— Да, и за това говориха. Изглежда, че тези двама типове носят у себе си страшно много пари.

— А какво казаха за моя петролен извор?

— Не вярват, че съществува, и предупредиха банкера. Смятат го за измама.

— По дяволите! Не ви ли рекох, че така ще стане, веднага щом чух за идването на Олд Шетърхенд и Винету! А те дори още не са пристигнали и ето че сатаната се намеси в играта! В такъв случай можем само повече да внимаваме и да пипаме мъжки. А какво каза банкерът след предупреждението им?

— Както ми се стори, не изгуби доверие в теб, но те го посъветваха да изчака тук идването на Винету и Олд Шетърхенд, за да се допита до тях.

— Само това липсваше! Да не би да се е съгласил?

— Нищо не каза. В момента седи мълчаливо и изглежда, размисля.

— Тогава ще отида при него, за да му избия тези щуротии от главата. Но преди това трябва набързо да се разбера с теб, защото се налага да тръгваш. И тъй, слушай какво ще ти кажа! Тихо и припряно те поговориха още няколко минути. Изглежда, си размениха обещания и уверения, защото няколко пъти си стиснаха ръцете. После Бътлър и Полър се върнаха пред къщата и заявиха на ранчерото, че веднага тръгват на път. Поискаха да платят каквото бяха консумирали, но той не се съгласи, понеже ранчото му не било странноприемница. След това те яхнаха конете и потеглиха без някой да беше научил нито имената, нито намеренията им. Естествено с изключение на Гринли. Дори не ги и попитаха за това.

Няколко минути по-късно с бавна крачка Гринли се присъедини към останалите. Престори се, сякаш се е отдалечил само за да си отпочине, и пак седна на мястото си, като учтиво поздрави Франк и Дрол и се помъчи да придаде на лицето си възможно най-откровен и честен израз, за да спечели доверието им. Ала банкерът не успя да се сдържи и се обади:

— Мистър Гринли, ей тук седят двама добри познати на Винету и Олд Шетърхенд, а именно мистър Дрол и мистър Хобъл Франк, които не вярват в съществуването на твоя петролен извор. Какво ще кажеш за това?

— Какво ще кажа ли? — равнодушно отвърна братът на Бътлър. — Ще кажа, че не им се сърдя. Когато става въпрос за толкова големи суми, човек трябва да е предпазлив. Самият аз не повярвах, преди петролните ми проби да бяха изследвани от няколко експерти. Ако това ще достави на господата удоволствие, нека дойдат с нас, за да се убедят в какви количества се намира петролът в онова находище.

— Те искат да изчакат тук Винету и Олд Шетърхенд.

— Не възразявам, но тъй като нямам намерение да продавам петролния си извор нито на Олд Шетърхенд, нито на Винету, не съм аз човекът, който трябва да ги чака.

— Ами ако аз поискам да ги изчакам?

— И през ум не ми минава да ти попреча. Никога не карам насила да пътува с мен. Отида ли до Фриско, ще намеря достатъчно финансови магнати, които незабавно ще се съгласят да сключат сделката и няма да ме зарежат насред пътя. Който не ми вярва, да си стои у дома. Той гаврътна една пълна чаша бренди и после отиде при коня си.

— Ето ви на — обади се банкерът. — Поведението му трябва напълно да ви убеди, че е съвсем уверен в своята работа.

— Наистина е уверен — отвърна Хобъл Франк, — но едва по-късно ще се разбере дали тази работа е добра, или не.

— Обидих го и сигурно няма да чака тук. От само себе си се разбира, че не мога да го оставя да продължи сам, а трябва да тръгна с него, защото не ми се иска да се откажа от изключително изгодната сделка, която сключихме двамата. Ще признаете, че недоверието ви нищо не доказва.

— За теб вероятно не, обаче сметнахме, че е наш дълг да те предупредим да бъдеш предпазлив. Казахме, че горе, накъдето си тръгнал, не е възможно да се намери петрол. С това, разбира се, не твърдя безусловно, че твоят Гринли непременно е някой мошеник, понеже не е изключено сам да се е излъгал. Но най-откровено ще ти призная, че физиономията му не ми харесва. Що се отнася до мен, то аз бих премислил нещата десетина пъти, преди да му се доверя.

— Благодаря ти за искреността, но съм на мнение, че никой човек не може да бъде държан отговорен за физиономията си, защото не си я е избрал сам.

— Заблуждаваш се, сър. Наистина лицето на детето му се дава от природата, но после под влияние на възпитанието и на някои други фактори то се променя. Не бих се доверил на никой човек, който не е в състояние открито да ме погледне право в очите, а точно такъв е случаят с мистър Гринли. Съвсем не искам от теб да го смяташ за негодник, а ми се ще само да те предупредя да бъдеш предпазлив.

— Що се отнася до това, сър, и без предупреждението ти не бих постъпил лекомислено. Аз съм бизнесмен и имам навика съвсем точно да си правя сметката. От само себе си се разбира, че в случай като този, когато става въпрос за толкова голяма сума, ще си помисля сто пъти, преди да кажа и две думи.

— Well, туй ми е ясно, обаче ти липсва опит в Дивия запад. С удоволствие ще ти повярвам, че в твоята кантора ти си човекът и специалистът, от чието око нищо не убягва. Но тукашният начин на живот ти е чужд. Като оставим петрола настрана, ти, който си богаташ, се каниш заедно с

човек, когото не познаваш, да отидеш в местност, където, в случай че те заплаши опасност, не можеш да разчиташ на никаква помощ и...

— О, та ние сме двама срещу един! — прекъсна го банкерът, посочвайки своя придружител.

— В момента да, но дали и по-късно ще е така, отсега не можеш да твърдиш. Там горе Гринли може да има помагачи, които да те очакват. Освен това не бива да забравяш, че както по всичко личи, червенокожите са се разбунтували. А дори и да не беше така, обстоятелството, че сте двама срещу един, ни най-малко не ти гарантира никаква безопасност. Той неочаквано ще те застреля или по време на сън ще те нападне и върже, за да измъкне от теб пари или нещо друго. Затова ти предложих да почакаш тук, докато дойдат Олд Шетърхенд и Винету. Те са прочути и опитни мъже, на чието мнение можеш да се опориш.

Минута-две Ролинс гледа мълчаливо и замислено пред себе си, а после попита:

— Нима мислиш, че двамата джентълмени ще проявят някакъв интерес към моя проект?

— Убеден съм. Петрол горе край реката Чели! Уверявам те, че те много внимателно ще огледат човека, който твърди подобно нещо! Най-вероятно самите те да ти предложат да те придружат до там: А с тях двамата ще си в по-голяма безопасност, отколкото ако те охраняват сто войници.

— Напълно ти вярвам, но както сам видя, за съжаление не ми е възможно да дочакам пристигането им. Ако настоявам да остана тук, Краля на петрола ще продължи без мен.

— Убеден съм в това, защото знам и причината. Най-вероятно той страшно се бои от подобни спътници.

— И да си прав, и да не си, остава ми само следният избор: или да продължим заедно с Гринли и да се изложим на опасностите, на които ни обърна внимание, или да се откажа от една сделка, която ще ми донесе милиони, ако излезе успешна.

— Това е вярно. Аз си изпълних дълга, а ти най-добре знаеш какво решение да вземеш.

— Трудно е, много е трудно, още повече че трябва да реша толкова бързо. До този час имах пълно доверие в Гринли, но то вече, кажи-речи, се разклати. Какво да направя? Да се откажа?

Ще е най-голямата възможна глупост, ако работата излезе напълно честна! Мистър Баумгартен, тук ти си ми най-близък, какво ще ме посъветваш?

Младият немец внимателно следеше разговора, но без да се намесва. Едва след като се обърнаха направо към него и го подканиха да говори, той отвърна:

— Работата е толкова важна, че се отказвам да ви давам съвети. Иначе върху мен би паднала такава отговорност, каквато не съм в състояние да поема. И тъй, с ваше разрешение, сър, няма да ви дам директно съвет, но мога да ви кажа какво бих сторил на ваше място.

— Е? Да се откажа ли, или да тръгна срещу опасностите?

— Нито едното, нито другото.

— Но трета възможност няма!

— О, има!

— И коя е тя?

— Продължаваме заедно с Краля на петрола, без да се излагаме на опасност.

— Как ще стане това?

— Ще помолим тези двама джентълмени, мистър Франк и мистър Дрол, да ни придружат.

— Хмм! — промърмори банкерът. — Мислиш ли, че това може да ни е от полза?

Изглежда, той не вземаше двете дребни човечета много насериозно.

— Несъмнено! — отговори му счетоводителят убедено. — Който е бил тъй дълго с Винету и Олд Шетърхенд, както тези мои скъпи съотечественици, на него може да се разчита. А да не говорим за това, че и бездруго мистър Франк и мистър Дрол са мъже, които много-много не си поплюват.

— Така си е! Но дали ще се съгласят да тръгнат с нас?

— Надявам се, ако ги помолим.

— Не, няма да дойдем — отвърна Хобъл Франк.

— Няма ли? — попита Баумгартен. — Защо?

— Първо, защото трябва да останем тук, за да се срещнем с Шетърхенд и апача, и второ, защото имаме навика да се присъединяваме само към хора, които ни имат доверие.

— Та ние ви имаме доверие!

— Не е вярно.

— От къде на къде?

— Нима мистър Ролинс не изрази съвсем ясно съмнението си дали ще сме ви от полза?

— Той не вложи в думите си такъв смисъл. Освен това ти го разтревожи и следователно сам си виновен, ако той проявява някакво съмнение. Що се отнася до мен, аз ви смятам тъкмо за онези хора, от които имаме нужда, и мисля, че няма да изоставите на произвола на съдбата един съотечественик.

— Хмм, туй за съотечественика е вярно. Един немец винаги и навсякъде може да разчита на нас. Тъй че аз навярно бих дошъл, но нали знаеш, налага се да останем тук.

— Налага се? Едва ли. Винету и Олд Шетърхенд могат да ни последват или, ако не желаят, да почакаят тук, докато се върнем. Не забравяй, че до реката Чели имаме само три дни езда. Значи времето за път до там и обратно прави шест дни, а това сигурно не е кой знае колко много за хора, които нямат нужда толкоз точно да си броят часовете. Тъкмо обратното — те са господари на времето си. За теб и за тях дори месеците и годините нямат чак такова значение.

— Признавам, че е така. В това отношение ние сами сме си господари, и то не какви да е, ами графове и князе. Впрочем убедени сме, че прославените ни приятели с радост ще ни почакаят или даже ще ни последват, стига само ранчерото да ги помоли от наше име. Те и не подозират, че се намираме тук, и още самото удоволствие да ни видят тъй неочаквано ще ги накара да изпълнят желанието ни. Какво ще кажеш, братовчеде Дрол?

— Тръгваме с тях — отговори му веселякът, взел набързо решение. — Олд Шетърхенд сигурно ще ни последва, а също и апачът. Горя от нетърпение внимателно да проверя какви ги върши Краля на петрола и тъй като той не иска да чака, не ни остава нищо друго, освен да го придружим. В случая за нас съществуват две важни причини: става въпрос за сделка, струваща милиони, и мистър Баумгартен е немец, който има право да очаква от нас съчувствие и помощ. — Благодаря ви! — каза Баумгартен и стисна ръцете на двамата. — Аз също ще бъда откровен и ще призная, че никога не съм имал пълно доверие в Краля на петрола. Именно затова помолих мистър Ролинс да ме вземе със себе си. Пътюм непрекъснато наблюдавах Гринли, не го изпусках из очи, но не забелязах нищо, което би могло да засили подозренията ми. Отсега нататък, след като знам, че с нас са такива хора като вас, вече не ме е страх за последствията. Да си стиснем ръцете и да станем добри приятели!

Той отново им подаде ръка, а и банкерът последва примера му. Изглежда, вече се радваше, че е намерил такива придружители. Ранчерото се беше приближил до тях, бе чул последната част от разговора им и се обади:

— Правилно постъпвате, мешърс, дръжте здраво един за друг! Не мисля, че това е необходимо заради Краля на петрола, защото не мога да кажа лоша дума за него, но ви давам този съвет заради индианците. Нихорасите и навахите са изровили бойната секира, а казват, че вече дори и на иначе толкова миролюбивите моки не можело да се има доверие. Значи няма да останете тук. А какво да кажа на Винету и Поразяващата ръка, ако дойдат?

— Кажи им да ни почакаят или, което ще е далеч по-добре, незабавно да ни последват към Чели — отговори Дрол. — Но много ще те помоля да не споменаваш и дума пред Краля на петрола!

— Обещавам ти, че нищо няма да научи. Но къде ли се е запилял? Ще отида да видя какво прави.

Той излезе пред портата, откъдето неотдавна бе минал Гринли, и се огледа за него. В същия миг забеляза група ездачи, които се приближаваха към ранчото от юг. Но тези хора бяха все още твърде далеч и в момента можеше да се различи само това, че водеха със себе си и товарни животни. Малко по-късно Форнър разбра, че сред тях се намираха също жени и деца.

Неколцина от ездачите имаха коне, останалите бяха яхнали мулета.

Начело яздеше дребно човече, облечено в дълга и твърде широка ловджийска шуба от козя кожа. Това беше Сам Хокинс, който заедно с двамата си другари Дик Стоун и Уил Паркър бе поел водачеството на преселническия керван и се беше отклонил от първоначално предначертания път, за да не заобикалят излишно. Той накара старото си муле Мери да премине от бавния си ход в галоп, спря пред Форнър и го поздрави:

— Good day, sir? Това поселище се нарича Ранчото на Форнър, нали?

— Ау (англ.) — Тъй вярно, точно така. Б. пр.), мастър, така е — отвърна фермерът, като огледа първо дребосъка, а после и следващите го ездачи. — Мастър, изглежда, сте преселници, а?

— Йес, ако нямаш нищо против.

— Нямам, стига само да сте честни люди. Откъде идвате?

— Тъй малко от Тусон.

— Тогава сте изминали много тежък път, още повече че сред вас има и деца. А накъде сте тръгнали?

— Към Колорадо. Ранчерото у дома ли си е?

— Йес, както виждаш. Това съм самият аз.

— Тогава ми кажи ще ни разрешиш ли да останем при теб да си починем до утре сутринта?

— Нямам нищо против, понеже се надявам, че ако ви дам това разрешение, няма да съжалявам.

— Няма да те изядем, можеш да бъдеш сигурен. А каквото получим от теб, с удоволствие ще ти го заплатим.

Той слезе от седлото. Отначало Краля на петрола стоеше доста настрани, но после се приближи и чу всичко. Вече знаеше, че пред него бяха преселниците, за които беше слушал от брат си и от вероломния водач. Намиращите се на двора хора също се приближиха до портата, и то тъкмо в момента, когато там се озова и групата ездачи, които слязоха от животните. Но не всичко мина тъй гладко, както се очакваше. Мулето на госпожа Розали, изглежда, беше твърде своенравно и не пожела да й позволи да слезе на земята, а искаше да продължи нататък. Винаги галантен, Хобъл Франк се притече да й помогне, но това толкова възмути мулето, че то подскочи едновременно с четирите си крака и я хвърли от гърба си. Сигурно жената щеше да падне много лошо, ако Франк не се оказа тъй сръчен да я подхване още във въздуха. Но вместо да му изкаже благодарността си, тя рязко се освободи от него, здравата го ръгна в ребрата и гневно го сръза:

— Sheep's-head! — което означава овча глава.

— Sheep's-nose! Овча муцуна! — отвърна й той по своя тъй добре познат бърз и находчив начин.

— Clown! Палячо, грубиян! — продължи тя разгневено, като размаха пред носа му десния си юмрук.

— Stupid girl! Глупава гъска! — изсмя се Франк и й обърна гръб.

Госпожа Розали го беше взела за американец и затова си послужи с онези английски ругатни, които знаеше, обаче това «Stupid girl!» така я разлюти, че тя хвана ръката му и понеже словесното й богатство на английски се беше изчерпило, започна гръмогласно да го ругае на немски език:

— Магаре такова! Как може тъй да нагрубявате една дама! Знаете ли коя съм аз? Аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер. Ще ви дам под съд! Първо подплашвате мулето ми, а после пък смазвате талията ми с ръчищата си и най-сетне ми отправяте в лицето такъвиз ругатни, дето никой свестен човек не бива дори да знае. Туй деяние непременно заслужава мъст! Ще поискам да ви накажат за назидание. Разбрахте ли ме? Тя го погледна най-предизвикателно и войнствено сложи ръце на кръста. От изненада Хобъл Франк отстъпи крачка назад и попита:

— Какво? Името ви Розали Еберсбах ли беше?

— Да — отговори тя, като от своя страна го последва с една крачка.

— По баща Моргенщерн? — продължи той, правейки други две крачки назад.

— Разбира се! Или може би имате нещо против? — отвърна тя и пристъпи две крачки към него.

— Овдовяла Лайермюлер?

— Разбира се! — кимна тя.

— Амче тогаз сте навярно немкия?

— И то каква! Кажете само още някоя дума не на място и ще има да ме помните! Свикнала съм да се отнасят към мен с галантност. Разбрахте ли ме?

— Та нали бях галантен към вас?

— Галантен ли? Хайде бе! Да не би да е галантно от ваша страна да посягате на мулето ми?

— Искях само да го задържа, защото не ви се подчиняваше.

— Не се подчинявало ли? Е, туй вече надхвърля всякакви граници! Запомнете, че на мен ми се подчинява всяко магаре! А освен това почти ме смазахте в прегръдките си. Дъхът ми секна, а от очите ми буквално изхвърчаха искри. Най-строго ви забранявам такова поведение. С една дама трябва да се отнасят съвсем нежно и внимателно. Ний сме по-красивият и по-ефирен пол и искаме да се държат с нас деликатно. А който ни посяга като хамалин...

Тя замлъкна, защото я прекъснаха. Причина за това бе възклицанието, разнесло се зад гърба й, възклицание на удивление и възхита:

— Божичко, ами че туй навярно е прочутият Хобъл Франк!

Франк бързо се извърна и щом съзря човека, който извика, със същото голямо удивление възкликна:

— Нашият кантор Хампел! Нима е възможно? Слизайте от седлото и полетете в прегръдките ми!

Непохватният ревностен привърженик на оперното изкуство както обикновено и този път бе изостанал назад и едва в този момент се беше добрал до портата. Той вдигна предупредително показалеца си и отвърна:

— Кантор емеритус, ако мога да ви помоля, господин Франк! Нали знаете, че е само заради изчерпателността и за да се избегне евентуално объркване с някой друг човек. Твърде възможно е да съществува и втори кантор Матеус Аурелиус, който все още не се е пенсионирал. И освен това, преди да слеза от коня, ми се иска да ви обърна внимание и на още нещо.

— И к'во е то?

— Веднага ще ви кажа.

— Нали виждате колко съм нетърпелив да го чуя, мой многоуважаеми и скъп господин кантор. Канторът предпазливо се свлече от коня и с величествени движения прегърна съотечественика си. Франк се засмя и каза:

— Тук пувидимому (Във връзка с особения начин на изразяване на Франк сравни стр. 36 от «Синът на ловеца на мечки», Варна, 1983. Б. пр.) се намираме в Дивия запад, дето всъщност не е необходима никаква изчерпателност. Но ако ви доставя радост и удоволствие, ще ви казвам господин кантор.

— Моля, моля, господин кантор емеритус!

— Добре де, добре! Но сега ми кажете най-напред отде и как се довахте тъй неочаквано. Съвсем официално можете да сте сигурен, че не съм смятал за възможен никакъв резервоар тук с вас.

— Навярно искате да кажете ревоар ((фр.) — До виждане. Б. пр.), което ще рече среща, виждане! Това много ме учудва. Трябваше да сте готов за среща с мен. Нали ви е известно намерението ми да композирам една опера?

— Да. Споменахте за някаква опера от три или четири действителности.

— Дванайсет! И не действителности, а действия! Ще бъде героична опера и тъй като сте ми разказвали за Героите на Запада, исках да тръгна с вас на пътешествие из Запада, за да събера материал за тази опера. За съжаление заминахте, без да ме уведомите, но тъй като горе-долу знаех накъде сте поели, ето че ви последвах.

— К'ва непредпазливост! Да не си мислите, че тук хората се срещат тъй лесно и бързо както у дома в мазето или на тавана? Действали сте с направо опасна непредпазливост и непременно трябва да ви направя строга забележка заради вашите репризи, защото има...

— Навярно искате да кажете капризи — прекъсна го канторът, — макар че не съм съгласен с вас.

При тези думи Франк сбърчи чело и с много строг и сериозен глас заяви:

— Слушайте, господин кантор, вече за трети път ми противоречите. В никакъв случай не мога и не бива да търпя подобно нещо. Първите два пъти ви се разминаха безнаказано, но няма повече да разпъвам на кръст снизхождението си. Вий знайте не само кой съм и к'во съм, но и на що съм способен. А сега си позволявам да ви представя моя приятел и братовчед, след което се надявам да ме запознаете с вашите спътници.

Канторът назова имената на всички хора, пристигнали заедно с него. Вдигна се весела врява, докато лично се запознаваха мъжете, които бяха слушали толкова много един за друг и особено когато Сам, Дик и Уил разбраха, че ще се срещнат с Винету и Поразяващата ръка. Имаше много да си разказват, да се отговаря на хиляди зададени въпроси. Но най-напред беше необходимо да направят лагера и да се погрижат за животните. Всичко друго трябваше да се отложи за по-късно.

Докато се занимаваха с работата си, известно време Краля на петрола мълчаливо ги наблюдаваше. Беше се видял принуден да обещае, че ще сложи ръка на кervана и ще го заведе при брат си и неговия спътник. Ето защо той използва един миг, когато Сам Хокинс се отдели от останалите, учтиво го поздрави и каза.

— Сър, чух, че ти си Сам Хокинс, прочутият уестман. А дали са ти споменали моето име?

— Не — отговори дребосъкът също тъй учтиво. Краля на петрола беше несъщ брат на Бътлър и двамата не си приличаха. Затова Сам не можеше и да подозира, че пред него е застанал един толкова близък роднина на онзи бандит.

— Казвам се Гринли. По тези места ме наричат Краля на петрола, защото знам едно място, където има изключително богато нефтено находище.

— Нефтено находище? — незабавно попита Сам с интерес. — Ами тогава си голям късметлия и можеш да станеш страшно богат човек. Ти самият ли ще се заемеш с експлоатацията на находището?

— Не, твърде съм беден за такава работа.

— Значи ще го продадеш?

— Да.

— Имаш ли си вече купувач?

— Намерих един. Седнал е вътре на двора, казва се мистър Ролинс, banker от Браунсвил в Арканзас.

— В такъв случай не му позволявай да те изиграе и му поискай колкото можеш повече! И сега заедно с него си на път за петролния извор, така ли?

— Да.

— Далеч ли е оттук?

— Не особено.

— Well, разбира се, мястото е твоя тайна и няма да те разпитвам. Но ти ме заговори и си вадя заключението, че имаш някаква причина, за да поискаш да се запознаеш с мен.

— Така е, сър. Преди малко се спомена, че сте тръгнали за Колорадо, нали?

— Вярно е.

— Моят петролен извор е край реката Чели и оттук нататък пътят ми съвпада с вашата посока.

— Наистина е тъй, но защо го казваш тъкмо на мен?

— Защото искам да те помоля за разрешение да се присъединя към вас.

— Заедно с твоя banker?

— Да, и с неговия счетоводител, който го придружава.

Сам огледа Краля на петрола от глава до пети, а после отговори:

— Хмм, тук човек страшно трябва да внимава в избора на спътниците си, което сигурно ти е известно.

— Много добре го знам. Но я ми кажи, сър, нима приличам на човек, комуто не можеш да имаш доверие?

— Не твърдя подобно нещо. Защо искаш да пътуваш с нас? Едно петролно находище се държи в тайна и затова е малко странно, че държиш да се присъединиш към нас, ако не се лъжа.

— Що се отнася до това, убеден съм, че човек като Сам Хокинс няма да вземе да ме измами.

— Well, с тези думи улучи самата истина. Сигурно е, че чрез мен и моите другари няма да изгубиш нито капка петрол.

— Имам и една друга причина, дори са две. Червенокожите са се разбунтували и сред вас ще се чувствам по-сигурен, отколкото ако продължа пътуването си само с двама неопитни придружители. Надявам се ще ме разбереш, нали?

— Много добре те разбирам.

— И освен това мистър Франк ме постави в извънредно трудно положение. Най-откровено споделихме с него какво ще правим горе край Чели, а той отвърна на искреността ни с това, че събуди в банкера съмнения. Мистър Франк не вярва, че край Чели има петрол.

— Хмм, не мога да му се сърдя. Длъжен съм да ти кажа, сър, че и аз не вярвам.

— Сериозно ли говориш?

— Напълно.

— Значи и ти ме смяташ за измамник?

— Не.

— О, така е. Изобщо не съществува друга възможност, щом не вярваш на думите ми.

— Мисля, че самият ти си бил заблуден.

— Никой не ме е заблудил, защото самият аз открих находището.

— Нямах ли друг човек с теб?

— Не.

— Много просто, тогава сам си се заблудил и си взел някаква друга течност за петрол.

— Не е възможно, сър. Та каква ли ще е тази друга течност?

— Не знам, но мога да се закълна, че край Чели няма никакъв петрол.

— Познаваш ли онези местности?

— Да, веднъж бях там.

— За по-дълго време ли?

— Не, само за няколко дни, но и не е необходимо да стоиш дълго. Даже не е нужно да си бил в онази местност, за да знаеш, че там не може да се намери петрол. Е да, ако беше казал, че си открил злато и сребро или някакъв друг метал, навярно бих ти повярвал, но петрол — никога!

— Дадох да го изследват!

— Аха! И какво излезе от експертизата?

— Напълно ме задоволи.

— Нищо не проумявам. Тогава е станало някакво чудо и ти признавам, че изпитвам голямо желание да видя този странен петрол.

— Можеш да го видиш, сър. Ако ни разрешиш да се присъединим към вас, ще го видиш.

— Ще ме заведеш до находището?

— Да.

— Well, това наистина е страшно интересно. Значи мистър Франк не повярва в съществуването на петрола, а навярно също и мистър Дрол, а?

— И двамата.

— И естествено това те ядосва, нали?

— Всъщност не това, а по-скоро фактът, че заради тях и банкерът стана недоверчив. Нямам нищо против те да се съмняват десетократно или стократно. Но не биваше да му втълпяват какви ли не подозрения. Така те много лесно могат да ми провалят сделката.

— А мистър Ролинс действително ли се разколеба?

— Да. И именно по тази причина те помолих да ме вземеш с вас. Тогава те ще знаят, че са под вашата закрила, и няма повече да мислят, че кроя нещо срещу тях. Ще ми направиш ли тази услуга, сър?

— С удоволствие, но преди това ми се иска да попитам и моите приятели.

— Нима е необходимо, сър? Нима външността ми вдъхва толкова малко доверие, че да се налага ти, който, изглежда, си им предводителят, първо да вземеш разрешение от другите?

— Положението не е чак толкова лошо. Ако нямаш нищо против да бъда искрен към теб, най-честно ще ти кажа, че не те смятам за мошеник, но не и за противоположното. Мисля, че си човек, който, за да бъде правилно преценен, трябва най-напред да се опознае и изпита. Ето защо исках първо да се допитам до Дик Стоун и Уил Паркър.

— По дяволите, сър! Твоята искреност съвсем не е комплимент за мен!

— Все пак така е по-добре, отколкото пред теб да любезнича, а зад гърба ти да действам, воден от подозренията си. И за да видиш, че мнението ми за теб не е чак толкова лошо, няма да питам първо другарите си дали да те вземем с нас, или не, а направо ти давам съгласието си.

— Включваш също банкера и счетоводителя му, нали?

— От само себе си се разбира, сър.

— Кога ще тръгнете оттук?

— Утре в ранни зори, ако не се лъжа. А ти кога искаше да продължиш?

— Още днес. Ще се опитам да склоня мистър Ролинс и мистър Баумгартен да почакаят до утре.

— Опитай, сър, защото животните ни са изморени, а жените и децата също, тъй като не са свикнали да яздят. Надявам се да не съжалявам, че съм ти дал съгласието си.

— Не се безпокой, сър! Аз съм честен човек и мисля, че го доказах, като въпреки евентуалната опасност, на която се излагам, съм готов да ти покажа находището. Друг едва ли би постъпил така.

— Вярно е, поне аз бих внимавал много да не издам тайната си на някой друг освен на купувача. Значи се споразумяхме, сър, утре призори потегляме.

Той му обърна гръб и се отдалечи. Краля на петрола се отправи към двора като процеди едно проклетие и после гневно промърмори под нос:

— Damned fellow! ((англ.)) — Проклетнико! (Негоднико!) Б. пр.) Ще ми платиш за това! На мен да ми кажеш подобно нещо в очите! Първо трябвало да бъда наблюдаван и изпитан, за да можело да ме смятат за честен човек! Гръм да те поразят! Вече и аз се радвам, че брат ми иска да спипа тези негодници. А отначало никак не ми се щеше да се занимавам с тях. След тази обида за мен ще е направо блаженство да ги вкарам в клопката му. Да, те наистина ще видят петрол, и то какъв!

Седлата на конете, мулетата и катърите бяха свалени и в момента животните пасяха свежата трева или се наслаждаваха на речната вода. С помощта на пръти и върлини, заети им от Форнър, както и с одеяла бяха издигнати импровизирани палатки, тъй като толкова много хора не можеха да бъдат подслонени във вътрешността на ранчото. Палатките бяха опънати на двора. После жените разгърнаха оживена дейност, в резултат на която скоро дворът се изпълни с аромата на печено месо и топли царевични пити. На последвалото угощение бяха поканени Хобъл Франк и Леля Дрол. Останалите трябваше да се погрижат сами за себе си.

Франк започна да се усмихва под мустак, щом забеляза какви грижи полагаше за него госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер. Тя му поднасяше най-хубавите парчета и той беше принуден да яде много повече от обикновено, а когато най-сетне не бе в състояние да погълне нито хапка, взе най-енергично да ѝ благодари, защото тя искаше да го насили да изяде още една вдигаща пара царевична питка. Жената го помоли:

— Господин Хобъл Франк, вземете де, само още и тази! Давам ви я със страшно удоволствие. Разбрахте ли ме?

— О, да — засмя се той. — Още отпреди забелязах, че с голямо удоволствие искате да ми раздадете някои неща. За малко щях да получа дори шамари.

— Щото не знаех кой сте всъщност. Ако ми бяха казали, че сте прочутият Хобъл Франк, туй недоразумение изобщо нямаше да се случи.

— Значи към някой друг щяхте да сте груба?

— От само себе си се проумява. Таквост поведение е истинска обида, а аз не позволявам да ме обиждат, щото съм не само образована, ами и храбра жена и знам много добре как трябва да се държа, щом като не се отнасят към мен с полагаемата се на всяка дама нежност и състрадателност.

— Повтарям ви, че и дума не може да става за грубост или обида. Просто исках да проявя към вас рицарско внимание, тъй като мулето ви се беше зайнатило. Съвсем погрешно отпратихте упреците си към мен, а всъщност то беше съществото, което не се прояви като джентълмен спрямо вас.

— Но що ви трябваше да го нападате? Нямахте ни най-малка причина. Щях и сама да се справя с него. Умея да излизам на глава с магарета, от който ще вид да са те. Но вий все ще ме опознаете. Ако някой път изпитате нужда от много решителна личност, обърнете се към мен. Не ме е страх ни от магаре, ни от муле, нито от червенокожи индианци, нито от бели бледолики. Господин кантор емеритусът ни е разказвал толкоз много хубави и мили неща за вас, че ви обикнах и съм готова да ви се притека на помощ в каквато и да било беда и опасност. Можете да разчитате, че за вас ще се хвърля и в огъня, щом се наложи. Ето, вземете и туй парченце говеждо печено, то е най-хубавото, което съм избрала за вас.

— Благодаря, благодаря! — възпротиви се той. — Не мога повече, наистина не мога! Натъпкал съм се догоре и ако продължа да ям, не е изключено да си навлека някое опасно устройство.

— Навярно искате да кажете разстройство, господин Франк — прекъсна го канторът. При тези думи дребосъкът гневно го сръза:

— Я мълчете, загубен емеритехникус такъв! К'во ли разбирате от гръцки и арабски речници!

Вярно, можете да свирите на орган, а вероятно и да компотирате опери, но иначе не бива и «тък» да казвате, още повече в присъствието на прериен ловец и учен като мен. Река ли да се впусна с вас в някой научен спор, винаги ще сте принуден да си подвиете опашката!

След като най-сетне месото бе изядено, свариха кафе, от което всеки получи по две-три чашки. На следващия ден си бяха поставили за цел да стигнат до едно усамотено публо, разположено на южния склон на планините Моголон. За да се доберат до него още преди свечеряване, трябваше да тръгнат съвсем рано и пътем не биваше да спират да почиват често и продължително. Въпреки това тази вечер не си легнаха да спят кой знае колко навреме. Хората, които никога не се бяха виждали, а толкова бяха искали да се запознаят, имаха много да си приказват. Тази вечер между Хокинс, Стоун и Паркър, от една страна, и Франк и Дрол, от друга, бе сключено побратимство, както обикновено правят уестманите помежду си. Само най-изтъкнатите ловци имат обичай в това отношение да проявяват съдържаност и в такива случаи никой не се осмелява да им предложи подобни близки и сърдечни отношения.

Що се отнася до Краля на петрола, той много оживено участваше в разговорите. Това стана възможно, защото банкерът също не разбираше немски и заради него често използваша английски. Така и Гринли можеше да вземе участие в приказките. Той явно полагаше всички

усилия, за да предизвика симпатия, което като че донякъде му се удаваше сред немските преселници, макар те да не разбираха кой знае колко английски. Изглежда, съмненията на банкера започнаха да се разсейват. Както подобаваше на възрастта им, Ши Со и младият му спътник Адолф Волф участваха в разговора само когато някой ги попита нещо. При чудатия характер на хитреца Сам Хокинс, при веселостта на Дрол и особнячеството на Хобъл Франк се разбираше от само себе си, че разговорът бе изключително оживен. Времето минаваше извънредно бързо и всички бяха учудени, когато най-сетне Уил Паркър напомни, че вече минава полунощ. Оставаха им само четири или най-много пет часа за сън. Затова си легнаха. След броени минути всички заспаха. Не беше необходимо да поставят стражи, защото навън пазеха ратаите на ранчерото.

Шеста глава В пубелото

Когато се зазори, Форнър се беше погрижил вече за кафето и за току-що изпечен царевичен хляб с формата на питка, тъй че преселниците нямаше нужда да се грижат за закуската, нито да губят време. Отведоха животните на водопой и ги оставиха да се напият до насита, защото до вечерта нямаше да намерят вода. Платиха на ранчерото всичко, каквото им беше доставил. На ратаите дадоха бакшиш и после поеха на път.

Сам Хокинс се беше погрижил жените да могат удобно да седят на своите мулета., Така ездата не ги изморяваше повече от мъжете. Децата намериха място в кошовите — всяко муле носеше по два: един отляво и един отдясно. Покритите със слама дъна на кошовите предлагаха места, от които нямаше никакви оплаквания. Така ездачите можеха вече да накарат животните да препуснат в галоп.

Колкото повече се отдалечаваха от реката, толкова по-неплодородна ставаше земята. Там, където има влага или течаща вода, в онези области избуява изключително богата растителност, но където липсва живителното поточе, не се вижда нищо друго освен пуцинаци и съвсем безутешни пустини.

Предобед температурата все още беше поносима. Но колкото по нависоко се издигаше слънцето, толкова по-голяма ставаше жегата, излъчвана от безплодната камениста земя, както и от свършено голите скалисти склонове на планините, тъй че немските преселници, непривикнали на такъв ужасен пек, едва издържаха.

Още няколко часа от следобеда продължиха да яздат през плитки падини или по необятни равнини, където не се виждаше и следа от растителност. После се появили планински възвишения, които обаче не радваха окото, защото тук тъй скъперническата природа не ги бе дарила с нито едно-единствено дърво, нито дори с някой храст. Само нарядко на по-закътани места, където слънцето нямаше възможност да пече от сутрин до вечер и следователно поне за някой и друг час имаше сянка, тук-там се мяркаше самотен кактус с най-фантастична форма, чиято безцветна и безжизнена сивота въпреки всичко не можеше да зарадва пътника.

Точно по време на най-голямата жегата по пладне преселниците спряха да си починат на един стръмен планински склон. Там имаше малко сянка, но отсрещните скали толкова силно излъчваха горещина срещу насядалите хора, че те предпочетоха отново да яхнат животните. Най-сетне (слънцето вече силно клонеше към хоризонта), изглежда, жегата взе да намалява, и то по-бързо, много по-бързо, отколкото всъщност бе обичайно. Сам Хокинс внимателно огледа небето и по лицето му се изписа лека загриженост.

— Защо гледаш тъй нагоре? — попита го Хобъл Франк. — Като че хоризонтът не ти харесва, а?

— Може и да си прав — отговори ловецът.

— И защо?

— Защото въздухът започна да изстива тъй неочаквано и бързо.

— Ах, навярно идва буря?

— Струва ми се, че има основание за подобно опасение.

— Би било добре! След такава суша и жегата една буря ще ни бъде добре дошла.

— Благодаря! В тези райони обикновено бурите изглеждат малко по иначе, отколкото навярно си ги представяш. Има години, когато тук не пада и капка дъжд. Да, дори имаше и такива времена, когато не бе валило две или три години. И тогава, извие ли се някоя буря, то тя е страшна. Нека побързаме да се доберем до пубелото.

— А още колко път ни остава?

— След половин час сме там.

— Тогава няма никаква опасност. Все още по небето не се вижда нито едно облаче, тъй че могат да изминат часове, преди да се забули и смрачи над главите ни.

— Не се заблуждавай! Тук са необходими само броени минути, за да почернее небето. Мога да кажа, че просто надушвам насъбралото се във въздуха електричество. Я погледни моята Мери, виж я колко бърза, как издува ноздри и как размахва уши и опашка! Тя много добре знае, че наближава буря. Умното ми добиче!

Действително беше така. Старото муле направо напираше напред и проявяваше такова безпокойство, което не можеше да остане незабелязано. И въпреки всичко неопитният човек не бе в състояние да забележи нищо застрашително. След като Франк сподели с братовчед си Дрол опасенията на Сам, приятелят му отвърна:

— Аз също си мислех вече за нещо подобно. Погледни само онази жълтеникава ивица, опасала целия хоризонт! Тя ще се надига все по-нависоко и по-нависоко и щом достигне зенита, бурята ще се развихри. Добре, че скоро ще се подслоним!

— В пубелото ли?

— Да.

— Навярно там има само палатки, през които ще прониква дъждът.

— Какви ги приказваш! Нима още не си виждал пубело?

— Не съм.

— Ще има да се чудиш, като стигнем. Много странно изглежда едно пубело.

Той беше прав, като твърдеше, че пубелото предлага твърде своеобразна гледка. Самата дума идва от испански и означава «населено място», с което се има предвид както една отделна къща, тъй и цяло село. Индианците, живеещи в пубелоси, се наричат пубело-индианци или направо пубелоси. Към тях се числят племената тано, тао, техуа, хемес, керес, акома, зуни и моки, а в по-широк смисъл също и пима, марикопа и папаго, живеещи по течението на Хила и южно от нея.

Пубелото се прави или от камък, или от адобес (тухли, сушени на слънце, кирпич-), или пък и от двете. Обикновено такава постройка се опира на някоя скала, която ѝ служи като задна стена, а евентуалните каменни късове и отломки се използват за зидовете. Строежът се издига винаги стъпаловидно нагоре, тъй че всеки по-горен етаж се отдръпва малко навътре в сравнение с подолния и всички етажи имат плосък покрив. По такъв начин пред първия етаж остава свободно място, което представлява предната част от партерния покрив, където е отворена дупка, образуваща входа за партера. Вторият етаж е разположен върху първия, но също отстъпва малко назад, като пред него остава предната част от плоския покрив на първия етаж. В зида на партера няма никаква врата. Изобщо никой от етажите няма врата в истинския смисъл на думата, а само по една дупка в покрива, откъдето се спускат обитателите. Стъпала не съществуват, а само подвижни дървени стълби, които се подпират отвън на зидовете от етаж на етаж и после се изтеглят. И тъй, който пожелае да влезе в партера, трябва да се изкачи на първия етаж и оттам да се спусне през дупката, намираща се на покрива на партера.

Близостта на скитащи се наоколо диви разбойнически орди е принудила най-старите уседнали и работливи жители на онези земи да преминат към подобен начин на строеж. Колкото и да е проста конструкцията на едно такова пубело, то представлява крепост, която не е възможно да бъде превзета с тогавашните средства за водене на война. Необходимо е само да се изтеглят стълбите и врагът не може да се изкачи нагоре. А ако нападателите носят със себе си стълби, то трябва да атакуват и превземат от долу на горе всеки етаж поотделно.

Най-често индианците пубело са много миролюбиви хора и са под надзора на различните индиански агентури. Но в по-отдалечените и пусти области има и пубелоси, които се смятат за свободни и на тях трябва да се гледа като на непокорните скитащи се наоколо племена. Към същия вид индианци се числеше и пубелото, което нашите ездачи си бяха избрали за цел през този ден. Обитателите му бяха нецивилизовани индианци от племето на нихорасите, чийто вожд се казваше Ка Маку. Ка означава «три», а Маку е множествено число от «пръст».

Следователно Ка Маку означава Три пръста. На вожда бе дадено такова бойно и почетно име, защото в една битка бе загубил два пръста на лявата си ръка. Той беше известен като храбър, но алчен воин, на чиято дума и приятелство в обикновени времена човек може би можеше да се осланя, обаче в момента, когато различни племена изровеха бойната секира, бе твърде рисковано безрезервно да му се довериш.

Пуеблото му се издигаше самотно, обляно от пурпурните лъчи на вече залязващото слънце. Освен приземния етаж то имаше още пет етажа, прилепени към отвесната каменна стена на планината. Зидовете на долните етажи бяха изградени от големи и здрави скални късове, свързани помежду си с адобес. Горните етажи се състояха изключително от сушените на слънце тухли. Постройката положително беше по-стара от половин хилядолетие и въпреки това по нея не се забелязваше ни най-малката пукнатина.

По терасите се виждаха да седят жени и деца, всички заети с някаква работа и със сериозен израз на лицата, какъвто бе и характерът на тези червенокожи. Но някой внимателен наблюдател може би щеше да забележи, че жените, а също и децата често и настойчиво поглеждаха на юг, като че очакваха някой да дойде оттам. Мъже, а да не говорим за воини, изобщо не се мяркаха.

Но ето че в този момент от дупката на третата тераса се появиха трима души, един индианец и двама бели, които се спряха на платформата и насочиха вниманието си на юг. Червенокожиат беше вождът Ка Маку, който имаше висока жилеста фигура и едно гарваново перо, забодено в косата. Лицето му не беше покрито с бои — признак, че пуеблото му живееше в мир. Затова и в пояса му бе затъкнат само ножът за скалпиране. Двамата бели до него бяха Бътлър, предводителят на дванайсетте Търсачи, и Полър. След като не забелязаха нищо в споменатата посока, Бътлър се обади:

— Още ги няма, но сигурно ще дойдат преди да се свечери.

— Да, несъмнено ще побързат — съгласи се вождът. — Сред тях има умни мъже, на които едва ли ще им убягнат признаците на приближаващата буря. Те ще ускорят ездата си, за да пристигнат тук преди да се е разразила.

— Значи ще удържиш на думата си. Мога да разчитам на теб, нали?

— Аз не лъжа. От дълго време ти си мой брат и към теб ще бъда честен. Но се надявам, че и аз мога да разчитам на теб и ще получа наградата, която ми обеща.

— Нали си стиснахме ръцете, това има стойността на клетва. Ти само се погрижи в най-скоро време да имам възможност да разговарям с Краля на петрола, без някой да ни види!

— Ще го доведе при теб. Навярно нямаше да ми е лесно да удържа на думата, която ти дадох, но тъй като наближава буря, бледоликите няма да искат да останат под открито небе, а ще се качат в пуеблото, за да не се измокрят. Тогава ще мога да ги пленя без никаква съпротива.

— Ще трябва да отделиш от тях онези, които ти описах, за да повярват после, че ги е спасил Краля на петрола.

— Ще стане както казваш. Уф! Задават се ездачи, сигурно са те. Бързо се скрийте!

Двамата незабавно се изкачиха до най-горния етаж и там изчезнаха. Вождът остана на мястото си и зорко започна да наблюдава приближаващите се хора.

Това бе дълга върволица от ездачи и товарни животни, дълга и затова, защото всички се бяха подредили по маниера на червенокожите в индианска нишка. Само първите трима конници язدهа един до друг, а те бяха Сам Хокинс, Дрол и Хобъл Франк. Когато се приближиха достатъчно и братовчедът на Дрол ясно видя пред себе си издигащите се една над друга тераси на пуеблото, той каза:

— Такваз постройка още не ми се е изпречвала на пътя. Какъв ли ще е тоз архитектонен стил?

Дали е византийско-вавилонски, или еврейско-мавритански? Може би е готическо-обективистичен, а може да е и гръцко-субективистичен. Във всеки случай за такъв експерт като мен е извънредно интересно да види с каква терасоподобна равномерност тези индианци пуебло са се заселили да живеят един връз друг. Драги Сам, ти проявяваш ли архитектоническо разбиране за подобно амфидалектическо оформяне на сградите?

Двамата се усмихнаха скрито и весело един на друг. После мълчаливо продължиха да яздат, докато стигнаха в подножието на постройката.

Стълбата, която служеше за качване на приземния етаж, беше изтеглена. Освен жените и децата по различните тераси се виждаха само неколцина мъже. Заел горда и неподвижна стойка, вождът очакваше пътниците да го заприказват. Използвайки обичайния за онези места говор,

който представлява пъстра смесица от английски, испански и индиански думи, Сам вдигна глава и подвикна към него:

— Ти ли си Ка Маку, вождът на това пуебло?

— Да — кратко отговори индианецът.

— Искаме да си починем тук. Може ли да получим вода за нас и за конете ни?

— Не.

Отказът му беше само привиден. Планът на Ка Маку предвиждаше да задържи тези хора.

Следователно трябваше да им разреши да вземат вода. Но не биваше в тях да се породят подозрението, че той има голямо желание да им обърне далеч по-сериозно внимание.

— Защо не? — попита Сам.

— Малкото вода, която имаме, едва стига за нас и нашите животни.

— Не виждам нито воините, нито конете ви. Къде са те?

— На лов. Скоро ще се върнат.

— Но тогава сигурно ви е останала вода. Защо отказваш да ни дадеш?

— Не ви познавам.

— Не виждаш ли, че с нас има жени и деца? Значи сме миролюбиво настроени хора. Трябва ни вода. Ако не ни дадеш, сами ще си потърсим.

— Няма да я намерите.

— Мислиш ли, че белите мъже нямат очи?

— Търсете! После ще разбера дали можете да виждате.

Той им обърна гръб и се престори, сякаш повече не иска и да ги знае. Това бе твърде много за доблестния Хобъл Франк. Той каза гневно на братовчед си Дрол:

— Всъщност к'во си мисли тоз негодник, за какви ни взема? Ако ми хрумне, мога да проникна тиквата му с куршум и после сигурно ще стане по-учтив. Ний сме отбрани и възвишени хора, които могат да си покажат зъбите, и няма да се оставим да ни изгонят от високата порта като последни скитници. Предлагам да си поговорим с този консистентен мъж със сериозна компресия. Или си на друго мнение!

— Да — отвърна му алтенбургецът, — хич не е приятно да си жаден, а да нямаш вода, ама сигур ще намерим. Само трябва хубавичко да се озърнем наоколо.

Ездачите слязоха от конете, за да потърсят извора. Тук имаше достатъчно влага, защото близо до пуеблото растеше трева, а недалеч имаше и няколко градинки, засадени с царевица, дини и други растения, чието отглеждане предполагаше обилно напояване. Но въпреки усиленото търсене не успяха да открият водоизточника, тъй че накрая Франк недоволно възкликна:

— Глупаци сме ние и нищо друго! Ако Поразяващата ръка или Винету бяха налице със своето присъствие, отдавна щяха да открият водата. Мисля, че щяха даже да я надушат.

— Нямаме нужда от тези прочути воини — обади се Ши Со, синът на навахския вожд, който не взе участие в положените до момента усилия да намерят вода, а с кротка усмивка ги бе наблюдавал. — В случая, вместо да се търси, трябва да се размисли.

— Тъй ли? Ха, ами че мисли де!

На Хобъл Франк му стана неприятно, че е възможно младежът, който, кажи-речи, все още беше хлапак, да прояви по-голяма проникателност от него.

— Вече го сторих — отговори Ши Со.

— Наистина ли? Тогава имай добрината да ни съобщиш официалния резултат от твоята напрегната духовна работа!

— Пуеблото е укрепление, което не може да съществува без вода. Тя му е най-необходима по време на обсада, когато защитниците му нямат възможност да излязат от него. Вземем ли се предвид това обстоятелство, човек лесно може да се досети къде се намира кладенецът.

— А-а, ти мислиш, че навярно е във вътрешността на постройката, нали?

— И къде по-точно?

— Във всеки случай не и на някой от горните етажи — усмихна се младият индианец.

— Не, и аз още не съм виждал кладенец на черковна камбанария. Ще трябва да го търсим най-долу.

— Където е бил издълбан още преди столетия, когато е било строено и пуеблото.

— Правилно! Туй е ясно като мътеница. Слушай, скъпи ми млади приятелю, като че ти не си чак толкова глупав, колкото изглеждаш. Продължиш ли да се развиваш тъй и занапред, може би отчасти ще е възможно от теб да излезе нещо. Значи трябва да търсим в приземния етаж. Амче

как ще влезем вътре? Не виждам никаква субективна входна порта, нито пък право или вито стълбище, а обичайните подвижни стълби специално са ги прибрали. Ако направим една египетско-вавилонска пирамида, като единият се покатери върху раменете на другия, неколцина от нас ще могат да се качат горе на покрива и оттам да се спуснат вътре в партера, дето се намира търсената аква дестилантериум. (Дестилирана вода (деформиран латински) Б. пр.)

При тези думи Сам Хокинс се обади:

— Но това би означавало насила да получим достъп до водата, нещо, което по възможност трябва да избегнем, ако не се лъжа. Струва ми се, че можем да го избегнем. Вождът се кани да слезе. Мисля, че иска да говори с нас.

Действително в този момент Ка Маку се спусна до първата платформа. Пристъпи до ръба ѝ и попита:

— Бледоликите намериха ли водата?

— Разреши ни да се изкачим при теб и тогава ще я намерим — отговори му Сам.

— Мислиш, че тече тук горе?

— Не, а под теб, където е приземният етаж.

— Отгатна. Бих ви дал малко вода, но тук тя е такава рядкост, че...

— Ще ти я платим — прекъсна го Сам.

— Това е добре! Но дали моят бял брат знае, че няколко червенокожи племена са изровили бойната секира срещу бледоликите? Нима може тогава да се довериш на белите?

— Няма защо да се страхуваш от нас. Навярно си чувал вече за нас. Тези двама воини, дето стоят тук, и мен ни наричат Детелиновия лист. Зад гърба ми пък...

— Детелиновия лист? — бързо го прекъсна вождът. — Но тогава ви знам имената. Те са Хокинс, Стоун и Паркър.

— Да.

— Защо не ми каза веднага? Детелиновия лист винаги е бил приятелски настроен към червенокожите мъже. Вие сте наши братя и ще ви посрещнем с добре дошли. Ще получите вода даром, и то колкото ви е необходима. Нашите жени ще ви я изнесат.

На вика му се отзоваха няколко жени. Те слязоха на най-долната платформа и от кладенеца, намиращ се в приземния етаж, с големи глинени съдове изнесоха вода, с която лесно слязоха долу при преселниците, тъй като до първата тераса бяха изправени няколко подвижни стълби. Цялата сцена изглеждаше толкова миролюбива, че нито Сам Хокинс, иначе толкова умен и прозорлив, нито който и да било от спътниците му можа да се досети, че дружелюбното поведение на вожда бе само преструвка.

Докато хората се освежаваха, а после напоиха и животните, цветът на небето се промени по твърде застрашителен начин. Отначало то порозовя, после стана тъмночервено и най-сетне — виолетово, за да премине накрая в мрачно черно, и то без да може да се каже, че по небосклону има облаци.

— Лоша работа — обърна се Уил Паркър към Хокинс. — Какво ще кажеш, Сам? Изглежда, ще има ураган или торнадо.

— Не ми се вярва — отговори дребосъкът, след като доста продължително и внимателно оглежда небето. — Но че ще има буря, ще има, и то каква, и страшно много вода ще се излее. Най-добре щеше да е, ако можехме нейде да се подслоним, а също и конете ни, иначе ще се подплашат и разбягат.

След тези думи той се обърна към вожда, който все още стоеше на платформата и го попита:

— Какво ще каже моят червенокож брат за тези съмнителни и опасни признаци за промяна на времето? Какво се задава?

— Силна буря с толкова много дъжд, че след броени минути тук всичко ще плувне във вода.

— И аз мисля така, но нямам намерение да плувам или да допусна дъждът да повреди всичките ни вещи. Не е ли възможно да ни пуснете в публото?

— Нека моите бели братя се изкачат горе при нас заедно с жените и децата си. Върху тях няма да падне и капка дъжд.

— Ами нашите животни? Няма ли да се намери за тях някое място, откъдето не ще могат да избягат?

— Ей там наляво, зад ъгъла на публото се намира един корал, в който можете да ги затворите.

— Добре, тъй ще направим. Междувременно нека жените се качат при вас.

Спуснаха още няколко стълби, по които жените и децата се изкачиха на тераса на втория етаж, а оттам през дупката се спуснаха във вътрешността на първия етаж. Същевременно от горе слезоха няколко индиански скуоу заедно с вече поотрасналите си хлапета, за да вземат сваления от мулетата багаж и да го занесат на първата платформа, а оттам през съответната дупка в пода да го спуснат в приземния етаж.

От едната страна на публото, която им беше посочил Ка Маку, се намираще открито четириъгълно място, обградено от доста високи стени. Там отведоха конете. След като животните се озоваха в сигурния корал, Сам и другите преградиха входа с пръти, краищата на които поставиха в определените за тази цел дупки в зидовете. Тъкмо когато свършиха с тази работа, изведнъж блясна такава светкавица, сякаш цялото небе бе обхванато от пламъци и веднага след това трясна такъв гръм, от който земята потрепера. После започна да вали така, че можеше да се вижда едва на няколко крачки и най-неочаквано се изви толкова силна буря, че хората бяха принудени да се притиснат към зидовете, за да не бъдат повалени на земята. Мъжете Се затичаха към стълбите.

Банкерът и счетоводителят не бяха толкова опитни и сръчни като останалите и затова последни се добраха до тях. С най-голямата възможна бързина всички се заблъскаха да се качат на втората платформа и оттам през дупката, по единствената стълба, за която имаше място, да се спуснат на първия етаж. Тъй като можеха да минават само един по един, цялата работа не вървеше тъй бързо, както им се искаше при този дъжд, наподобяващ по-скоро водопад. Всеки мислеше само за себе си и се блъскаше напред. За всичко друго хората бяха слепи и глухи. По тази причина никой не обърна внимание на петимата или шестима индианци, появили се най-неочаквано до вождя, ръководещ слизането на преселниците в приземния етаж.

До краката му лежеше капакът, с който се затваряше дупката, служеща за вход и изход. Наблизо се виждаха няколко големи камъка, тежки по четиридесет-петдесет килограма, но те също никому не направиха впечатление. Както вече споменахме, банкерът и счетоводителят Баумгартен останаха последни. Тъкмо когато първият от тях се канеше да сложи крак на най-горното стъпало на стълбата, вождът му подвигна:

— Стой! Отдръпни се назад! Ти не бива да слизаш долу!

— Защо? — попита Ролинс.

— Ще разбереш.

Заедно със споменатите индианци Ка Маку се нахвърли върху двамата, които, преди да се осъзнаят и да успеят да помислят за съпротива, се видяха повалени на земята и вързани. Виковете им за помощ бяха погълнати от разбеснялата се буря и тътена на гръмотевиците. Със същата бързина вождът изтегли стълбата от дупката и хвърли капака върху нея, а хората му отърколиха отгоре тежките камъни. Спусналите се долу преселници не можеха вече да излязат оттам. Бяха пленници.

Тогава червенокожите поведоха банкера и Баумгартен към по-долния етаж и с помощта на ласа ги спуснаха в приземния етаж. После затвори и неговия вход с друг подобен капак. След това вождът изпрати един от хората си да отиде някъде. Човекът слезе най-напред от публото по най-долната стълба и въпреки светкавиците и гръмотевиците, бурята и дъжда се затича, свърна зад ъгъла и след около десетина минути стигна до едно място, където, изглежда, се беше срутила някаква скала и отломките ѝ представляваха хаос от разхвърляни каменни късове, които предлагаха чудесно скривалище. Тук се бяха оттеглили воините от публото заедно с конете си, за да заблудят белите, че са отишли на лов. Пратеникът им съобщи, че планираният удар е успял и вече могат да се върнат.

Да, планът им успя, и то много по-лесно, по-добре и по-бързо, отколкото беше мислил вождът. Наистина, за тази неочаквана сполука най-много бе допринесла тъй неочаквано разразилата се буря, но едва ли беше по-малка и «заслугата» на непредпазливостта, с която преселниците и ловците попаднаха в капана.

И тъй жените и децата се бяха спуснали от третата тераса долу на втория етаж. Когато се озоваха там, те се видяха в едно помещение без прозорци, високо около пет лакти. Освен дупката на тавана му, откъдето бяха слезли в него, никъде в зидовете нямаше и най-малък отвор. Този етаж бе разделен от четири стени на пет «стаи», средната от които беше най-голяма. Точно там се намираха жените и децата. В една ниша гореше малка глинена лампа, на чиято мъждукаща светлина можеше да се вижда само на две-три крачки.

Госпожа Розали се огледа, поклащайки глава. След като из цялото помещение освен стълбата и лампата не забеляза никакъв друг предмет, тя каза възмутено:

— Е, ама такъв чудо още не бях чувала и виждала! Нима може да напъхаш гостите си в една дупка, дето няма ни канапе, нито къорав стол! Амче тук е също като в изба! Де да седне човек? Де да си закачи дрехите? Де да запали огън? Де да си свари кафе? Не се види ни прозорец, ни огнище! Ама наистина ще протестирам най-енергично! Ние сме дами, а дамите не подобава да ги напъхаш в... Мътните го взели! — прекъсна се тя изплашено, когато чу първия гръм. —

Стори ми се, че падна нейде съвсем наблизко! Нали?

— Да, тоз гръм удари наблизко, и то как! — отвърна госпожа Щраух. — Тъкмо гледах нагоре към дупката и ясно видях как се светна.

— Е, ами тогаз съберете се сички накуп в най-задния ъгъл! Чух пътем мъжете да говорят за това, че тук бурите били съвсем различни от наш'те бури в родината. Ако една такваз американска светкавица мине през горната дупка, ей тъй, както си седим, сички ще изпукаме на място. Добре поне, че тук няма ни сено, ни слама и изобщо никакви запалими неща. Разбирате ли ме? Чувате ли само как горе плющи дъждът? Боже господи, добрите ни мъже ще се наквасят до кости! После пък ще има настинка, хрема, болки в стомаха и корема и кой ще се тревожи, кой ще се страхува? Естествено, както се самоподразбира, ние, съпругите, ние, жените, ние, дамите! Дано дойдат по-скоро!

Желанието ѝ се изпълни мигновено, защото в този момент първият от тях, а именно Хобъл Франк, се спусна по стълбата, а след него лека-полека последваха и останалите. Щом стъпи на пода, той се отърси от водата, огледа се и разочаровано каза:

— Що за мизерна дупка е тва? Да не би туй да мяза макар и на провизорно жилище? Покорно благодаря! Ни лъч ведра дневна светлина! Ако тез червени джентълмени нямат за нас някое по-хубаво помещение, в най-скоро време ще им изпратя през океана един кралски саксонски строителен майстор. Нека той им покаже к'ва е разликата между мойта превъзходна вила «Меча лой» край Елба и таз подземна хекатомба. Амче де да седне човек, като е изморен и му се ще да рискува някоя следобедна дрямка?

— Навсякъде, господин Франк — отговори госпожа Розали. Има достатъчно място.

— Как? К'во казахте? — раздразнено попита Хобъл Франк. — Навсякъде ли? Амче вий що не седнете? Сигур щото не ви отърва, а? А к'вото не ви се харесва, трябва да е достатъчно добро за мен, тъй ли? Тогаз ме бъркате с някой друг. С моите смайващи заложи и таланти аз не изпитвам нужда да се задоволявам с онуй, дето не е угодно и на другите.

— Мълчи, Франк! — подкани го Сам. — Тук не му е нито времето, нито мястото за подобни дразни. Имаме друга, по-важна работа.

— Тъй ли? И к'ва е тя?

— Преди всичко трябва да изпушим лулата на мира, ако не се лъжа.

— С тези индианци?

— Да, поне с вожда им. Нали сам знаеш, че може да бъдеш сигурен в един червенокож едва след като си пушил с него калюмета.

— Добре го знам. Но тогаз трябваше да го пушим още отвън!

— Защо?

— Заради безопасността ни.

— Та нали много бързахме!

— Въпреки лошото време трябваше да намерим някоя и друга минута. А сега ни пъгнаха в таз изба и ако червенокожите не са искрени към нас, то тогаз все едно че сме... Хиляди дяволи! Видиш ли, историята започва! Ето че изтеглят стълбата. Дръжте я, дръжте я!

Франк се втурна напред и с високо протегнати ръце подскочи нагоре, за да се докопа до стълбата, обаче закъсня. Тя изчезна през отвора.

— На ти сега! — извика гневно той. — Ето че загажихме също като Питагор в бъчвата!

— Май че е бил Диоген — поправи го Сам през смях. — Но тази работа със стълбата и на мен ми се струва донейде съмнителна. Защо ли я изтеглиха? Дали спешно им е трябвала за някой от другите етажи? При подобна буря това е твърде възможно. Я да видим дали всички са тук! Оказа се, че банкерът и счетоводителят му липсваха. Ето защо Сам доволен заяви:

— Вече съм спокоен. Онези двамата са от нашата група и следователно също трябва да се спуснат при нас. Стълбата спешно се е оказала необходима на някое друго място, ако не се лъжа.

— Ами защо сложиха горе капака и затвориха входа? — подхвърли Дрол.

— Как можеш още да питаш? — отвърна му Франк. — Действително се срамувам, че си ми братовчед и приятел! Когато вали, всеки разумен човек си затваря и вратата и устата. А тук не само че вали, ами дъждът се лее като из ведро. Затуй затвориха и изхода — да не ни вали «прима визита» върху кратуните. Толкоз ли не можеш да го проумееш?

— Да, скъпи приятелю и братовчедо Хелиогабелус Морфеус Едевард Франке, разбрах го, понеже умееш да обясняваш тъй добре.

— Да, сигурно туй ще е причината — съгласи се и Сам. — Имаме време. Нека поразгледаме жилището си, докато вождът слезе при нас. Тъй като разполагаме с лампа, можем да си го позволим.

Съвсем не останаха възхитени от «жилището». Помещенията бяха абсолютно празни. Нямаше къде да седнат, нямаше одеяла, не се виждаше и следа от слама, сено или шума, от които да приготвят постеля, макар за един-единствен човек. Това значително понижи настроението на измокрените до кости хора. Но Сам не изгуби самообладание и след като се върнаха в средното помещение, той каза:

— Скоро нещата ще се променят. Нека само дойде вождът. После ще получим всичко необходимо.

Младият Ши Со не взе участие в огледа на помещенията. Облегнал гръб о зида, той седеше на пода и замислено се взираше пред себе си, но когато чу утешителните думи на Сам, наруши досегашното си мълчание:

— Сам Хокинс се лъже. Скоро нищо няма да се промени.

— Защо мислиш така? — попита дребосъкът.

— Ние сме пленници.

— Пленници ли? По дяволите! Как стигна до това заключение?

— Индианец съм и знам как стоят нещата, а вие сте опитни уестмани и също можете да се досетите. Когато бяхме на терасата, преди да се спуснем през отвора, забелязах две стълби, облепени на стената на по-горния етаж. Ако са имали спешно нужда от стълба, защо не са взели някоя от тях, след като им бяха тъй удобно подръка, а изтеглиха тъкмо нашата?

— А-а! Аз също видях онези две стълби. Наистина е странно, че взеха именно тази, дето беше тук.

— И още нещо — продължи младежът. — Къде е Гринли, който се нарича Крал на петрола?

— Мътните го взели, имаш право! — възкликна слисаният Сам.

— Защо липсват тъкмо двамата, които много вероятно той иска да измами? Знае, че ние няма да допуснем да се извърши подобна измама, и има намерение да ги отдели от нас. За да постигне целта си, се е обърнал за помощ към вожда.

— Но как и кога?

— Спомни си двамата бели, които заварихме в ранчото на Форнър! Гринли разговаря с тях. Научих, че дори е бил доста време с тях зад къщата.

— Ако е така, действително нещата се връзват по начин, който ми вдъхва опасения. Но как могат да поемат риска да държат тук затворени толкова много хора? Та ние сме отлично въоръжени и можем да си пробием път и да излезем на свобода.

— Откъде и как?

— Като отворим капака.

— Опитайте де! Сигурно е невъзможно. ,

— Тогава през външния зид.

— Той е направен от камъни и от хоросан, който е по-твърд и от тях.

— А през тавана?

— Опитайте да видим дали ще си пробием път с ножовете!

— Но освен вожда отвън забелязах само жени и деца!

— Войните са се били скрили. Казаха, че са на лов. Та какъв ли дивеч ще се намери по това годишно време в тази пустинна местност? Нали знаеш, че няколко индиански племена са изровили бойната секира. Щом те са тръгнали по бойната пътека и по всяко време е възможно да се появят на всяко място, нима тогава войните от някое друго племе ще проявят непредпазливостта да напуснат укрепления си лагер, за да отидат на лов и така да изложат живота си на опасност? И нима публосите изобщо ходят тъй масово на лов?

Не преживяват ли по-скоро от добивите, получени от техните градини?

— Прав си. Не мога да оборя доводите ти.

— Да, ние сме пленници.

— Тогава нека се убедим дали е така и преди всичко да опитаме дали капакът може да се отвори.

Дик Стоун и Уил Паркър застанаха един до друг. Сам се качи върху раменете им, за да достигне капака, и като го натисна с плещи, се опита да го отмести. Напразно. Капакът не се помръдна нито на сантиметър.

— Вярно, затворили са ни — каза той, докато слизаше на пода. — Но ще им покажем на тези мерзавци, че криво са си направили сметката.

— Как? — попита Стоун.

— Ще пробием дупка и ще се измъкнем, или през зида, или през тавана. Да се захванем най-напред със зида.

На светлината на малката лампа огледаха първо няколко места в зидовете на различните помещения на етажа. Оказа се, както бе споменал Ши Со, че по цялата си дължина външната стена се състоеше от масивни камъни, свързани помежду си с такъв хоросан, който никакъв нож не можеше да изкърти. А с други, по-здрави инструменти те не разполагаха. Ши Со остана да седи на мястото си, без да взема участие в огледа на зидовете.

После се заловиха с тавана, откъдето може би щяха да съумеят да си пробият път. Всички мъже участваха в търсенето на подходящо място, като винаги двама от тях заставаха един до друг, а трети се качваше на раменете им, за да се опита да издълбае с ножа си каквато и да било дупка. Но стана ясно, че най-долният пласт на тавана се състои от гредоред, направен от здрав като желязо дървен материал, който дори в продължение на столетия не беше пострадал от влагата и оказваше на ножовете непреодолима съпротива. Така пленниците изобщо не разбраха от какво се състоеше по-горният пласт.

Жените наблюдаваха тези усилия с боязливо и нетърпеливо очакване. След като всичко се оказа безполезно и опитите бяха прекратени, госпожа Розали гневно извика:

— Нима е възможно да има толкова лоши хора по света! На тези индиански обесници не сме им сторили и най-малкото зло и въпреки туй ни затварят тук, сякаш сме негодници, осъдени на десет години строг тъмничен затвор. Де да ми бяха тез подлещи ей тук пред очите, господи боже мой, как щях да им кажа истинското си мнение! Ей ти на още едно доказателство за туй, к'во става, като се осланяш на мъжете! И те ми били наш'те естествени закрилници, вместо да внимават и да ни закрилят, сами ни водят към най-големи нещастия!

— Мълчи де! — помоли я мъжът ѝ. — Нали ще обидиш господата с вечното си недоволно мърморене.

— К'во? Как? Вечно ли? — попита тя ядосано. — Че откога съм почнала да говоря? Най-много от две-три секунди. А ти на туй му викаш вечно. Хич не ме е еня дали ще обидя някого, или не, щото съм в законното си право. А който има право, няма що да си трае. Бяхме толкова глупави да позволим да ни затворят, ама аз нямам никаква вина. Все пак ми се ще да попитам к'во ни очаква и к'во ли ще стане с нас?

— Как може още да питате! — обади се Хобъл Франк, като ъгълчетата на устата му присмехулно потрепнаха. — Амче съвсем ясно е к'во ще стане с нас.

— Е, и к'во например?

— Най-напред ще ни сложат ремъци на краката и ръцете...

— Да не би и на нас, дамите?

— Естествено! После ще ни вържат на кола на мъченията...

— Също и нас, дамите ли?

— Разбира се! А след туй ще ни убият...

— И дамите ли?

— Без съмнение! И когато умрем, ще ни скалпират.

— Чумата да ги тръшне! Ама сигурно не и нас, дамите?

— То се знае, че и вас! Дори червенокожите имат обичая да скалпират женорята приживе, изобщо не изчакват докато умрат, защото, нали знаете, дамите имат по-хубава и по-дълга коса, което придава на скалпа особено висока стойност...

— Покорно благодаря за такъвиз ласкателства! — прекъсна го тя.

— Моля, моля — отвърна той. — ... и защото кожата на главата се смъква по-лесно от жив човек, отколкото от труп.

— Истината ли казвате, или искате да ме изплашите, господин Франке?

— Туй е самата истина, на която напълно можете да се осланяте.

— Тогаз тия индианци са истински безмилостни варвари! Но аз няма да допусна да ме скалпират нито жива, нито умряла! За нищо на света няма да им дам косата си. Ще се отбранявам. Ще защитавам скалпа си от първия до последния миг. По-добре хич да не се залавят с мен, щото аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер, и ще им дам да се разберат!

При другата група пленници, а именно при банкера и неговия счетоводител, не бе така оживено и шумно. Те лежаха в приземния етаж. Там не гореше никаква лампа и беше тъмно. Влажността на въздуха и бълбукащите звуци, които се дочуваха от време на време, ги наведоха на мисълта, че изворът се намира нейде наблизко. Околните зидове бяха толкова дебели, че бушването на бурята почти не се долавяше. След като ги спуснаха долу с ласа и затвориха дупката над главите им с капака, отначало няколко минути двамата внимателно се ослушваха. Но всичко около тях остана тихо и спокойно, нищо не издаваше присъствието на друг човек. Ето защо банкерът поде разговор, разбира се, на английски:

— В безсъзнание ли си, мистър Баумгартен, или ме чуваш?

— Чувам ви, сър. Но положението ни наистина е за припадане. Какво сме им направили на индианците, че се отнасят с нас така?

— Хмм, и аз туй се питам. Защо ни плениха нас двамата, а не и останалите?

— Що се отнася до това, предполагам, че и на тях не им е провървяло повече, отколкото на нас.

— Мислиш, че и те са пленени, така ли?

— Да.

— Имаш ли основателна причина за подобно твърдение?

— Дори няколко. Но преди всичко една от тях е меродавна за мен: не е възможно червенокожите да пленят нас двамата, без да задържат и нашите спътници, защото в противен случай те сигурно ще се опитат да ни освободят.

— Това е вярно, но същевременно е и тъжно за нас, тъй като трябва да се простим с всяка надежда да се видим на свобода.

— И през ум не ми минава да се отчайвам! Аз се надявам до последния миг.

— На кого и на какво?

— Преди всичко на божията помощ. И освен това въпреки всичко съвсем не е изключено да можем да разчитаме на спътниците си. Вероятно и те са затворени като нас, но може би не са вързани. Разполагат с оръжията си. При това имайте предвид какви хора има сред тях! Вярно, че този Хобъл Франк е чудновата и странна личност, но сигурно е безстрашен, храбър човек и славен уестман. Същото може да се каже и за Хокинс, Паркър, Стоун и Дрол, а що се отнася до останалите, с изключение на неблагонадеждния кантор положително няма да се намери нито един, който страхливо да скръсти ръце в скута си.

— Well, и аз мисля така. Но защо ни плениха? Ето какво ми се ще да разбере. Може би, за да искат откуп?

— Едва ли. Подобно нещо би било в стила на бели бандити, но не и на индианци.

— Значи просто за да ни ограбят, така ли?

— И това не е причината, поне не е само тя. Ако беше така, още начаса щяха да ни изпразнят джобовете, вместо да ни вземат само оръжията. Не съм уестман и не мога да твърдя нищо определено, но предполагам, че поведението на червенокожите е последица от избухналата война между тях и белите.

— All devils ((англ.)) — Всички дяволи, по дяволите! Б. пр.)! В такъв случай не бива на нищо да се надяваме, тогава ще сме, тъй да се каже, военнопленници и навярно ще заплатим с живота си.

— Поне намеренията на индианците ще са такива.

— Хубави намерения, няма що! Да те изпекат на кола на мъченията и да те скалпират!

— Още не се е стигнало дотам! Както вече казах, аз не губя надежда до последния миг. Нека най-напред опитаме дали няма да можем да се освободим от ремъците!

Положиха всички усилия, налягаха сили до краен предел, ала без какъвто и да било успех. Ремъците бяха много здрави. Разбира се, ако на тяхно място бяха Олд Шетърхенд и Винету, навярно само след броени минути двамата щяха да се освободят. Но банкерът и счетоводителят му бяха неопитни хора и им липсваше онази находчивост, която намира изход дори и от най-

трудното положение. Те се отказаха от усилията си да скъсат ремъците, а изобщо не се досетиха, макар и с вързани ръце, поне да направят опит взаимно да си развържат възлите. Лежаха един до друг тихо и безмълвно и чакаха. Както им се стори, измина дълго време. И ето че над главите си доловиха някакъв шум. Капакът изчезна. Двамата зърнаха обсипаното със звезди небе. Бурята бе утихнала и дъждът бе спрял. Беше се свечерило. Те видяха как някой спусна стълбата и по нея слезе вождът. Той се наведе над тях и ръцете му ги опипаха. След като се убеди, че все още са вързани и са лежали кротко, той им каза:

— Белите кучета са по-глупави и от виещите койоти. Направо влизат в жилището на червенокожите воители, без да помислят, че в момента между тях и нас е изровена бойната секира. Те заграбиха земите ни, нашите свещени места и ни прогониха. Продължават непрекъснато да ни преследват и мамят. Отначало дойдоха малцина бели, но после станаха милиони, а ние бяхме милиони, ала сме осъдени да изчезнем, както изчезнаха мустангите и бизоните от прериите. Но ние не умираме, без да си отмъстим. Бойната секира е изровена и всички бледолики, попаднали в ръцете ни, са загубени. Също и вие. Рано утре, още щом се зазори, коловите на мъченията ще бъдат издигнати и болезненият ви вой така ще проехти във въздуха, че лешоядите ще се стекат на ята, за да разкъсат месата ви още докато сте живи. И това ще стане, защото го казва вождът Ка Маку!

След тези думи той се изкачи по стълбата, изтегли я подир себе си и отново закри отвора с капака.

Заплахите му накараха двамата пленници да потреперят. Те ги приеха съвсем на сериозно, защото не знаеха, че вождът действува по чуждо поръчение и рисува пред тях очакващата ги участ с такива мрачни краски само за да ги накара по-късно да бъдат толкова по-благодарни на мнимия си спасител.

Посещението на вождя окончателно съкруши банкера, а и Баумгартен съвсем не беше вече изпълнен с такова упование както преди. Още в ранни зори щяха да бъдат на кола на мъченията! Та това щеше да стане ужасно бързо и имаше твърде малко време за спасение! Двамата споделиха опасенията си. Блъскаха си главите, за да намерят някакъв изход. Отново започнаха да опъват ремъците си, и то така, че те се врязаха в месата им, но без ни най-малък успех. И ето че след като навярно изминаха няколко часа, те пак доловиха някакъв шум. Погледнаха нагоре. Капакът се отмести встрани и в отвора се появи човешка глава.

— Пет, пет, мистър Ролинс, долу ли си? — чува някой тихо да пита.

— Да, да! — отвърна банкерът доста високо от радост, защото у него се породиха нови надежди.

— Тихо! Ако ни чуят, загубен съм. Дали и мистър Баумгартен е при теб?

— Да, и аз съм тук — отговори немецът.

— Най-сетне ви намерих! Хиляди пъти изложих живота си на смъртна опасност, за да ви спася. Съпротивлявахте ли се? Ранени ли сте?

От думите му лъхаше кажи-речи, нежна загриженост.

— Не, здрави и читави сме — отговори Ролинс.

— Тогава почакайте мъничко. Ще видя дали ще мога да донеса стълба. Навсякъде по горните тераси стоят постове, но с радост ще рискувам живота си, стига само да ви спася.

Главата му изчезна от отвора.

— Слава богу! Ще избягаме! — обади се банкерът с въздишка на облекчение. — Това беше Гринли, нашият Крал на петрола, нали?

— Да — отговори счетоводителят. — Наистина не успях да видя лицето му, но го познах по гласа, макар че можеше да разговаря с нас само шепнешком.

— Той ще ни измъкне оттук. Рисува живота си, за да ни освободи. Това не е ли от неговата страна и смело, и доблестно, изключително смело и доблестно?

— Да, много!

— Ето още едно доказателство как хора с иначе твърде проникателни умове могат да се излъжат в някого. Искаха да го заклеят като мошеник. Сега вече можем да сме твърдо убедени, че той заслужава безрезервното ни доверие. Сам виждаш колко е почтен и верен. Сигурно никога повече няма да се усъмня в него.

В този миг Краля на петрола отново се появи в отвора. Спусна една стълба и тихо подкани двамата:

— Успях, ето ви стълбата, качвайте се горе!

— Не можем, вързани сме — отвърна му Ролинс.

— Това е лошо, ще изгубим скъпоценно време, защото се налага да сляза при вас.

Той се спусна долу, опипа ремъците им и ги сряза. Двамата мъже се изправиха и протегнаха ръце и крака, за да възстановят нарушеното си кръвообращение. Същевременно Ролинс се обади:

— Сър, никога няма да забравя какво направи за нас! Я ми кажи как успя да...

— Шшт, тихо! — прекъсна го Краля на петрола. — После ще говорим за това. Сега нямаме време. Трябва бързо да изчезваме, защото всеки миг е възможно да дойде някой, за да види какво правите. В такъв случай сме загубени! Качвайте се бързо! И не се изправяйте в цял ръст, иначе незабавно ще ви забележат. Налага се да се отдалечим пълзешком.

Той се заизкачва по стълбата и двамата го последваха. Горе се прилепиха плътно към терасата.

— Погледнете нагоре! — прошепна им той. — Виждате ли постовете?

На фона на светлото звездно небе те забелязаха застаналите по горните платформи индианци. С цялата им неопитност на двамата изобщо не им направи впечатление, че долу при тях, където постовете бяха най-необходими, не се мяркаше жив човек. И също така не се досетиха, че застаналите горе пазачи много добре ги виждаха и че цялото поведение на Краля на петрола не беше нищо друго освен чиста измама. Той остави дупката открита и стълбата спусната в нея и прошепна на двамата:

— Следвайте ме безшумно до ръба, където съм подпрял друга стълба. Слезем ли долу, без да ни забележат, едва тогава няма да има от какво повече да се боим.

Те запълзяха към края на първата тераса и видяха облегнатата стълба. И това не им направи никакво впечатление. Един подир друг се спуснаха долу и така се озоваха извън публото.

— Най-сетне, най-сетне! — обади се Краля на петрола. — Успяхме. А сега бързо да изчезваме!

— Още не, мистър Гринли! — каза съвестният Баумгартен. — Нашите спътници не са ли също в плен?

— Разбира се.

— Нима ще ги изоставим? Не е ли наш дълг да...

— Глупости! — прекъсна го Гринли. — Що за хрумване! Вождът ни излъга. Воините му съвсем не са на лов, а са тук. Какво ли можем да направим ние тримата срещу шейсет или седемдесет добре въоръжени индианци? Бихме отишли на сигурна гибел. Радвайте се, че измъкнах вас двамата! А всяко забавяне неминуемо ще ни погуби.

— Може и така да е, но ми е жал за хората, които нямаме възможност да спасим.

— О, те сами ще се погрижат за себе си. Та нали между тях се намират неколцина способни уестмани, които сигурно ще намерят някакъв изход.

— Това ме успокоява. Ами как ще се придвижваме? Вероятно ще ни преследват. Ех, ако разполагаме с конете и оръжията си. А и нашият багаж ще ни липсва.

— Всичко е налице. Спасих го.

— Какво? Как? Та това е невъзможно!

— О, всеки храбър човек прави за приятелите си дори невъзможното възможно. Вярно, че ако бях съвсем сам, нямаше да се справя. Намерих помощ и подкрепа.

— От кого?

— От двама доблестни джентълмени, при които ще ви отведа. И тъй, бързо елате, не бива да се бавим повече нито миг.

Той ги поведе покрай външната стена на публото, а после се насочи към онзи хаос от скални отломки, където същия ден се бяха крили индианците. Там те се срещнаха с Бътлър и Полър и при тях намериха не само конете и оръжията си, но и цялата си останала собственост. Това вече нямаше как да не ги учуди, обаче Краля на петрола пресече всичките им въпроси с думите:

— Сега трябва незабавно да се махнем оттук, защото, както ти самият съвсем правилно предположи, ще ни преследват, а в такъв случай е необходимо да спечелим възможно най-голяма преднина. Пътем ще научите как се случи всичко.

Той си беше съчинил една достоверна история и беше убеден, че двамата щяха да я приемат тъй, както му се искаше. Възседнаха конете и препуснаха в галоп. Банкерът бе преизпълнен с чувство на благодарност към своя спасител и останалите в публото хора не го интересуваха, ала Баумгартен не можеше да се отърси от мисълта, че всъщност бе техен дълг поне да се опитат да спасят своите спътници.

А спътниците им се намираха в наистина сериозно положение, което обаче си имаше и своята комична страна, и то заради чудатостите на няколко от намиращите се сред тях лица. Отначало всички бяха убедени, че капакът, закриващ изхода, пак ще бъде отворен, за да се присъединят към тях банкерът и счетоводителят му. За пръв път това мнение беше разклатено от твърдото уверение на Ши Со, че са пленници, и след като изминаха дълги часове, без някой да вдигне капака, стана ясно, че младият индианец имаше право. Естествено това промени дотогавашното спокойно настроение на затворените хора. Опитните устмани бяха свикнали да се владеят, но пък в толкова по-голяма възбуда изпаднаха немските преселници, които от безпокойство просто бяха извън себе си. Разбира се, те смятаха, че индианците не само са хвърлили око на имуществото им, но възнамеряват и да ги убият. Единственият човек сред тях, запазил самообладание, беше канторът, на когото и през ум не минаваше, че тук е възможно насилствено да бъде сложен край на творческата му дейност и възжеления. Както човек лесно може да си представи, устата на госпожа Розали не млъкваше. Най-напред тя обсипа с ругатни индианците, а после дойде ред на Сам Хокинс и приятелите му, които тя смяташе виновни за сегашното си незавидно положение.

— Та кой можеше да очаква подобно нещо от тоя дърт червенокож индиански кмет! — обади се пак госпожа Розали. — Човекът бе тъй нежен и мек като най-хубавото жълто прясно масло. Беше тъй любезен и мил, че по едно време ми се стори, сякаш се гласи да ме покани да изкараме един валс. А сега пък се оказва, че всичко е било притворство, измама и коварство. Тоя тип би трябвало да получи плесници, здрави хубави шамари ту от едната, ту от другата страна, ту от едната, ту от другата страна! Амче к'во иска всъщност от нас? На к'во ли е хвърлил око? На вещите ни, или на парите ни? Кажете ми де, господин Хокинс? К'во стоите като някой пън, дето изобщо не може да продума! Искам и трябва непременно да знам как стоят нещата!

— Естествено, че са хвърлили око на имуществото ни — отговори Сам.

— Естествено ли? Хич не го намирам тъй естествено като вас. Мойто имущество си е мое имущество и никой няма право да го докосва. А който посегне на законната ми собственост, е негодник, разбрахте ли ме! И за такива в Саксония има определени параграфи, които най-строго се спазват от полицията. Който «свива», бива арестуван или дори го пххват в пандиза!

— Туй е съвсем вярно, но за съжаление не се намираме в Саксония.

— Не сме в Саксония ли? Хайде бе! Аз все още далеч не съм станала американка. Вярно, понастоящем съм тук, но въпреки туй още не съм се отказала от хубавото си саксонско поданство. Засега си оставам жителка на хубавата саксонска провинция край Елба. Саксонците са побеждавали в повече от два̀сет битки и ще съумеят да ме измъкнат и оттук. Разбрахте ли ме? Цели трийсет години съвсем точно и почтено съм си плащала всички данъци, такси, както и вноски за образованието, не съм останала длъжна нито един пфениг и следователно имам право да настоявам родината ми смело да се застъпи за мен, в случай че някой червенокож индиански негодник и нехранимайко иска да ме измами и ограби! Няма да допусна да бъда обрана и после да ме изгонят без пукната пара в джоба.

Сам хвърли на разлютената жена един от своите особени искрящи погледи и каза:

— Криво си представяте нещата, госпожо Еберсбах. Няма да бъдете ограбена и после изгонена.

— Няма ли? Ами к'во тогаз?

— Когато индианецът граби, той също и убива. Вземат ли ни имуществото, ще ни вземат и живота, за да не можем по-късно да си отмъстим.

— Господи боже мой! Да не би да искате да кажете, че ще ни изтрепят?

— Да.

— Наистина ли? Е, ама туй е вече прекалено! Значи сте го знаели и въпреки всичко ни доведохте тук? Господин Хокинс, не ми се сърдете, ама вий сте чудовище, вий сте звяр, вий сте змей, какъвто не можеш намери по цялата земя!

— Извинявайте, но откъде можех да знам какви са намеренията на индианците? Пуеблосите са известни като дружелюбно и благонадеждно племе. Невъзможно беше човек да си представи, че ще поставят такава клопка.

— А трябваше ли да скочите право в нея? Можехме да останем и отвън.

— При тази буря?!

— Ами, буря! Предпочитам на главата ми да се излеят десет бъчви вода, отколкото да ме ограбят и убият. Горещо-долу и вие можехте да се досетите, че е така. Боже милостиви! Ще бъдем

убити! Че кому ли би минало през главата! Амче аз се преселих, за да поживея още сума години по американски, а ето на, че едва кракът ми е стъпил на таз земя, и вече ме посреща самата смърт. Ще ми се да видя човека, който може да понесе подобно нещо.

Тогава канторът се приближи до нея, сложи длан върху ръката ѝ и я успокои:

— Не се тревожете напразно, скъпа ми госпожо Еберсбах. В случая и дума не може да става за смърт.

— Тъй ли? Що мислите така?

— Докато съм заедно с вас, вие сте извън всяка опасност. Аз ще ви закрилям!

— Вий?... Мен...? — попита тя и го измери с невярващ поглед от глава до пети.

— Да, аз — вас! Нали знаете, че ще композирам героична опера в дванайсет действия?

— Естествено, принудена съм да го чувам прекалено често.

— Е, добре! Композиторът е апостол на изкуството и вие можете твърдо да разчитате на това, че могъщата богиня, закрилница на изкуствата, няма да позволи да умре никое от чадата ѝ.

— Ама аз не композирам!

— Няма значение, вие сте под моя закрила. Заради голямата ми опера музите ще съумеят да направят така, че да се върна здрав и читав у дома, тъй като в противен случай светът би изгубил едно направо незаменимо произведение на изкуството. По време на цялото ми пътуване из Америка от главата ми и косъм няма да падне. Следователно и всеки, който е с мен, е в пълна безопасност.

— Хубаво! Тогава ще... исках да кажа, щом сте толкоз сигурен, че нищо не може да ни се случи, имайте добрината да ни измъкнете от тази каша, дето сме затънали!

При думите ѝ той се почеса зад ухото и в отговор промърмори:

— Изглежда, не ме разбрахте правилно, многоуважаема госпожо. Не бива музикална пиеса, над която е поставено «ленто», да се изпълнява «алегро виваче». Ако съм споменал, че в мое присъствие не може да ви се случи никакво нещастие, то с това съвсем не съм искал да кажа, че аз съм човекът, който ще отвори портите на настоящия ни затвор. За тази работа тук си има други хора. Ще ви назова само името на господин Франк, извършил вече многобройни подвизи, който в никакъв случай няма да ни изостави в беда. Нима не съм прав?

Въпросът му бе отправен към Хобъл Франк. Веселякът се почувства поласкан и отговори по познатия си маниер:

— Да, съвсем вярно го казахте, съвсем вярно, господин кантор емеритикус, и доверието, с което по такъв превъзходен начин ме ласкаете, не ще бъде измамено. Наистина аз съм човекът, на когото можете да разчитате в опасност. Онуй, дето ѝ за най-умният е трудно, за Хобъл Франк е детински лесно. Квото ще да става, аз ще ви освободя!

— Как? — попита Сам.

— Ти да не би да не ми вярваш?

— Нека първо чуем дали не си на крив път.

— Пътят ми е съвсем верен, както скоро и сами ще разберете. Чукахте къде ли не по стените и човъркахте по тавана без никакъв успех. Ножовете ви не можах да проникнат между камъните. Но аз се хващам на бас, че тук има дупки, в които ще трябва да поставим лостовите на освобождението, ако искаме да разкъсваме оковите на пленничеството.

— Дупки ли? Че къде са?

— Къде ли? Да, ще трябва първо да ги потърсим.

— Значи не знаем нищо повече отпреди, когато търсихме и нищо не намерихме.

— Я мълчи! Ако туй търсене бе станало под мойто върховно географско ръководство, веднага щяхте да намерите тоз «казус беладона». Но сте направо окъоравяли и на всички ви носовите пет пари не струват. Горещи онзи капак е затворен и сякаш няма друг отвор. Но ако беше тъй, тук би трябвало да се задушим, щото вследствие на нашия консервиран кислород щеше да ни се свърши въздухът за дишане. Или поне би воняло тук на спарено и гнило. Амче я погледнете колко хубаво си гори лампата и си понапрегнете обонятелните органи, за да усетите дали се чувства и следа от лош въздух! Убеден съм, че той непрекъснато се сменя, което ученият нарича с думата вертикация. Когато строих вилата си «Меча лой» аз изследвах тази вертикация съвсем подробно. Тя става винаги по един и същ начин — отдолу влиза свежият въздух, а пък отгоре се измъква застоялият. Значи и горе, и долу трябва да има дупки, също както в моята вила на Елба. Непрекъснато става течение, което се налага да открием. И знайте ли как най-добре може да се импровизира туй откритие?

— Навярно имаш предвид лампата, а? — попита Сам.

— Да, с лампата. Видиш ли, от време на време и при теб има някои моменти, когато не изглеждаш съвсем застрелян! И тъй, вземете лампата и минете с нея покрай стената, като я държите ниско над пода. Тъй ще откриете местата, дето влиза свежият въздух. И ако след туй изследвате и тавана по същия начин, сигурно ще намерите панамските канали, през които застоялата атмосфера си пробива път към външната вселена.

— Слушай, Франк, тази идея наистина си я бива! — възкликна Сам Хокинс. — Наблюденията ти са правилни. Тук въздухът е напълно чист. Значи трябва да има нещо като вентилация. Ще потърсим.

— Разбра ли най-сетне, че съм умна глава! Ако не бях аз... Но я чуи!...

Той сам се прекъсна и заедно с останалите се заслуша към тавана, откъдето в момента доловиха някакъв шум. Бурята беше отминала. Вече нямаше гръмотевици и ясно се чуваше всичко, каквото ставаше на платформата — някой отърколи тежките камъни настрани, а после капакът се отмести на около педя. След това се разнесе гласът на вожд:

— Нека белите мъже слушат какво ще им кажа! Те сигурно вече знаят, че са мои пленници.

Между нас и бледоликите има война и всъщност би трябвало да ги убия, но ще бъда милостив и ще им подаря живота, ако доброволно ми дадат всичко, каквото притежават. Нека техният предводител ми отговори!

Под предводител той имаше предвид Сам Хокинс. Ловецът незабавно му отговори:

— Ще получиш всичко, каквото пожелаеш. Пусни ни да се изкачим горе и ще ти го дадем!

— Моят брат говори с езика на змията. Пусна ли ви да излезете, няма да дадете нищо и ще се отбранявате.

— Тогава слез долу и вземи каквото искаш!

— В такъв случай ще ме задържите при вас. Нека най-напред бледоликите съберат оръжията си и ги свържат с ремъка, който ще им хвърля. После ние ще спуснем ласата си и ще изтеглим вързопа. Нека предводителят ми каже дали е съгласен с предложението ми!

— А дали вождът Ка Маку ще удържи думата си да ни освободи след като му предадем всичко?

— Да.

— Да? Хи-хи-хи-хи! Не ни мисли за толкова глупави като теб и побързай да изчезнеш оттам, иначе ще понижа главата ти с куршум! Ние знаем много добре какво можем да очакваме от вас, лъжци и изменници такива! От нас няма да получите и толкоз, колкото може да побере един напръстник.

— Сериозно ли говориш?

— Напълно.

— Тогава ще трябва да умрете!

— Не прибързвай! И да ви дадем всичко, пак ни заплашва смърт. Но грешно сте си направили сметката. Ние имаме пушки и ще ви принудим да ни пуснете и без откуп.

— Моят брат се лъже. Оръжията ви са съвсем безполезни, защото изобщо няма да се стигне до схватка. Затворени сте и не можете да излезете. Ние няма да ви нападаме и няма да ви се наложи да се отбранявате, но вие сте и без вода, и без храна. Ще почакаме докато умрете и тогава без борба ще вземем каквото искаме. Хау!

Капакът се затвори, след което пленниците чуха как върху него индианците отново търколиха камъните.

— Ама че глупост! — измърмори Дик Стоун. — Можеше да постъпиш и по-умно!

— Как? — попита Сам.

— Изобщо да не му отговаряш, а да го застреляш.

— Нямам такова намерение!

— Защо не? Вярно, че негодникът държеше главата си назад, но челото му ясно се виждаше, тъй че можеше да се продупчи с някой куршум.

— Добре го знам и аз, стари Дик, но нима мислиш, че щяхме да имаме някаква полза? Така само щяхме да влошим още повече положението си. Не, не проливам човешка кръв, щом не е необходимо. Нека преди всичко опитае да се освободим с хитрост.

— Тогава ще трябва да последваме съвета на Франк. Налага се да побързае, защото лампата няма да гори дълго и после ще останем на тъмно.

Оказа се, че Хобъл Франк е прав. Съвсем ниско над пода във външния зид имаше дупки, през които въздухът намираще достъп в помещението, а скоро и на тавана откриха малки отвори,

откъдето застоялият въздух имаше възможност да излиза. Тези отвори минаваха косо през тавана. Ако бяха отвесни, щяха да ги забележат много по-лесно, защото така щяха да видят звездите на небето. Диаметърът на дупките бе около шест сантиметра. Отворите във външния зид бяха значително по-широки.

— Сега вече навярно ще намерим изход — обади се Уил Паркър. — Преди ножовете ни не свършиха никаква работа, но сега ще опитаме с острата стомана да разширим дупките. Остава само въпросът откъде искаме да излезем. През зида ли?

— Твърде е дебел — рече Сам. — За да направим в него достатъчно голяма дупка, ще трябва да се мъчим няколко дни.

— Значи през тавана, така ли?

— Да. Наистина това ще ни затрудни, защото всеки, който работи, ще трябва да стои или да седи върху раменете на други двама. Но след като се преборим с една от гредите, работата ще потръгне по-бързо. За съжаление ще имаме светлина още най-много за половин час, а после ще останем на тъмно. Нека си изберем най-подходящото място!

Скоро намериха каквото търсеха. Решиха Сам и Франк да започнат първи. Сам се настани върху Стоун и Паркър, а Франк върху двамата немци Еберсбах и Щраух. Щом се изморяха, други щяха да ги сменят. Когато се заловиха на работа, Ши Со направи забележката:

— Скоро лампата ще угасне. Може би по-късно ще ни е по-необходима, отколкото в момента. Защо тогава да я оставяме да гори?

Той имаше право и затова угасиха пламъка. В помещението настана пълна тъмнина. Чувахе се само тихото човъркане и стържене на ножовете, както и учестеното дишане на двамата, които работеха. Те така налягаха сили, че още след четвърт час трябваше да бъдат сменени. За сън и дума не можеше да става. Цяла нощ стъргаха, дълбаха и човъркаха, докато най-сетне направиха в гредите на тавана такава дупка, през която можеше да се промъкне човек. Оттук нататък трябваше да продължават пробиването на дупката през материала от външната страна. А той се състоеше от твърда като камък здраво утъпкана глина: Напредваха извънредно бавно и вече бе станало обед, когато звукът от дълбаещите ножове им издаде, че скоро щяха да пробият тавана. — Продължавайте колкото е възможно по-тихо — нареди Сам Хокинс, — иначе ще ни чуят. Едва бе изрекъл тези думи, когато отвън над главите на работещите хора проехтя изстрел и няколко мига по-късно Дик Стоун, който дълбаеше дупката рамо до рамо с Дрол, извика:

— All devils! Ранен съм!

— Как е възможно? Че къде? — попита Сам.

— В ръката над лакътя. Мерзавците стреляха по нас.

— През тавана ли? Значи са чули шума от ножовете ви. Зле ли си ранен?

— Не вярвам. Вероятно е само одраскване. Костта не е засегната, но усещам, че тече кръв.

— Тогава бързо слизайте! Те пак могат да стрелят и да ви улучат в главите. Дай да прегледаме ръката ти!

Сега се видя колко добре бяха постъпили, като не оставиха лампата съвсем да догори. Секунди след като се бяха отдръпнали от мястото под дупката, горе се разнесоха още два-три изстрела. Чуха как куршумите се забиха в пода. Сам Хокинс изрева доста силно.

— Защо крещиш? — попита Паркър. — Улучиха ли те?

— Не. Искам само да разбера къде са застанали тези негодници.

Откъм платформата проехтяха радостни крясъци. Индианците чуха вика на Сам, помислиха, че са го ранили, и дадоха израз на задоволството си.

— Много добре! — изсмя се Сам. — Тези типове лежат или клечат точно край самата дупка и подслушват. Да им изпратим няколко куршума. Франк и Дрол, елате! В двучевките ни има общо шест куршума. Всеки от нас дава и двата изстрела бързо един след друг. Едно... две... три!

Изстрелите изтрещяха и над главите на пленниците незабавно се разнесоха виковете на ярост и болка.

— Well! Отлично! Хи-хи-хи-хи! — изкиска се Сам. — Изглежда, улучихме неколцина от тях. Не ми се вярва пак да седнат над нас, за да подслушват.

— Ама и аз няма пак да застана под дупката, та да се изложи на куршумите им! — недоволно измърмори Стоун.

— Никой няма да го иска от теб — отвърна му Сам. — Я ми покажи ръката си!

Оказа се, че раната бе съвсем лека и лесно можеше да се превърже. Когато свършиха тази работа, Хобъл Франк каза:

— Не трябваше да пробиваме тавана, а ей тук зида. Горے на терасата стоят индианци и чуват какво правим. Офейкаме ли през стената никой няма ни да ни види, ни да ни чуе.

— Работата е значително по-тежка — подхвърли Сам.

— Предпочитам тежка работа, при която не рискувам живота си, отколкото лека, дето ще вземат да ме опушкат. Туй е мойта немеродавна компенсация, с която сигурно имам право. Съгласиха се с него. Направиха кратко съвещание, в резултат на което решиха да последват съвета му. Вентилационните отвори във външния зид бяха толкова големи, че в тях една до друга можеха да проврат цевите на две карабини и да ги използват вместо лостове. Така, разбира се, след дълги часове напрегнат труд успяха да разкъртят свързващия материал между камъните дотолкова, че да продължат работата си с ножовете.

Тъй измина следобедът. Когато най-сетне откъртиха първия камък от стената, се беше вече свечерило. Първия! А колко още трябваше да извадят! Ами какво бе положението на пленниците! Дойдоха тук с намерение да си починат и пренощуват, но откакто бяха пристигнали, намериха време само да се напият с вода, ала не и да се нахранят. Вече стояха затворени повече от един ден, без да сложат и зальк в уста. Започнаха да ги измъчват глад и жажда. Засега това нямаше кой знае какво значение за възрастните, но децата искаха храна и вода и не можеха да бъдат лесно успокоени.

През цялата нощ работата над дупката не престана. Напредваха извънредно бавно, защото зидът беше дебел, а хоросанът, кажи-речи, по-твърд и от камъните. Най-сетне пробиха стената. Един камък падна навън. Малката образувала се дупка пропусна в помещението сивкавия сумрак на настъпващото утро. Оттук нататък работата потръгна по-бързо. След половин час отворът беше вече толкова широк, че през него можеше да се провре и мъж.

— Победа! — заликува госпожа Розали. — Вярно, че таз дупка не е съвсем удобен изход за една благоприлична дама, ама щом става дума за свободата ми, ще пропъляз даже и през комин. Та нали после мога да се измия. А сега напред, господа! Кой ще е пръв? Естествено учтивостта изисква ний, дамите, да бъдем спасени преди всички други. Затуй правя предложение аз да съм първа.

Тя вече се навеждаше, за да провре глава през отвора, когато Хобъл Франк я дръпна назад и каза:

— Мадам Еберсбах, имате ли акъл? К'во ви текна? Таз работа не е за женурия. В такъв случай галантните господа трябва да поведат хорото.

— Кой? — попита тя. — Галантните господа ли? Да не би и вий да се причислявате към тях?

— Естествено!

— Ха, амче тогаз толкоз по-жалко за галантността ви. Аз съм дама. Нима не сте чували, че към дамите трябва да се отнасят любезно и внимателно?

— Да, знам го много добре и винаги съм постъпвал тъй!

— Я не ме будалкайте! Разбрахте ли ме? Покорно благодаря, щом един такъв грубиянин на сичко отгоре сам се нарича галантен господин!

— Не ви разбирам, скъпа, любезна, уважаема госпожо Еберсбах! Та аз съм страшно любезен към вас!

— К'ви ги дрънкате? И в к'во се изразява любезността ви?

— Ами в туй, че най-любезно искам да се промуша преди вас.

— О-о-о! Обръщате всичко наопаки.

— Добре де, таз дупка е най-малко на пет лакти над долната тераса, нали?

— Да.

— Значи ще трябва да скочите от такава височина.

— Естествено!

— А можете ли?

— Надявам се. Щом става въпрос за свободата и живота ми, ще скоча, пък колкото ще да е високо или ниско.

— С главата надолу?

— Че с главата, разбира се, как иначе?

— Паднете ли с главата надолу от пет лактя височина, тя така ще хлътне между раменете ви, че изобщо няма да се вижда. Скача се с краката надолу, а не с онази телесна част, дето

обикновено се съхранява здравият човешки разум. Значи човек ще трябва да се провери през дупката с краката напред.

— И все пак туй е погрешно, щото на краката нямам очи. А нали, щом се измъкна, веднага ще трябва много добре да се огледам дали наоколо няма някой, дето иска да ми стори зло! За тази работа са нужни очите и затуй човек трябва да тръгне с главата напред.

— И туй го признавам. Но все пак веднага ще проумеете, че като искам да вляза в отвора преди вас, постъпвам изключително деликатно. Да предположим, че индианците са чули шума от падащите камъни, дето ги избутахме навън. В такъв случай те сигурно са застанали на стража и наблюдават дупката. И появи ли се първият от нас, несъмнено ще му пратят някой куршум, без да ги е еня дали зората ще освети най-напред краката или главата му. Ако все още държите да сте първа, нямам нищо против. Моите почитания!

— Е, тогаз наистина благодаря, много благодаря! Аз съм дама и като такава не съм длъжна заради галантните господа да играя ролята на мишена.

При тези думи тя бързо отстъпи назад. Франк също не получи разрешение да бъде пръв, а Сам Хокинс, запази тази опасна привилегия за себе си. С главата напред той бавно запълзя през отвора. Когато очите му стигнаха до края на дупката, той светкавично отдръпна глава, върна се обратно и съобщи:

— Действително долу на платформата има няколко поста. Значи дупката ни е открита.

— Видяха ли те? — попита Дик Стоун.

— Не.

— Как са въоръжени?

— С пушки.

— Тогава във всички случаи ще стрелят. Застанали са на платформата, върху която ще трябва да скачаме, а ние можем да се измъкваме само един по един. Вероятно дупката се наблюдава и от горе. Я да проверим!

Той взе дългата си карабина, сложи върху дулото ѝ своята неопикуема и невъзможна шапка и бавничко започна да провира пред отвора цевта така, че на хората отвън непременно да се стори, сякаш нечия глава се кани да надникне от дупката. Откъм терасата се чу вик и в същото време се разнесоха няколко изстрела. Дик отдръпна пушката и след като огледа своята «мекица», каза:

— Пробили са я два куршума, единият отдолу, а другият — отгоре. Какво ще кажеш, драги Сам?

Доста време измина, преди Хокинс да му отговори. Всички с голямо напрежение очакваха да чуят какво ще каже, а когато най-сетне отвори уста, думите му прозвучаха доста обезкуражително:

— Пазачи има и над нас, които надничат над ръба на горната тераса и наблюдават дупката. Над нас постове, под нас постове, това е лошо, много лошо!

— Ще ги опущкаме! — обади се бодро Хобъл Франк.

— Опитай се!

— Че защо да не се опитам?

— Първо помисли, после говори. Можеш ли да застреляш онези, които се намират върху платформата над главите ни?

— Не. Затуй наистина не бях помислил, но пък толкоз по-лесно ще очистиш онези, дето са под нас.

— И как ще го направиш?

— Ами само трябва да насоча пушката си към тях и да натисна спусъка!

— По-лесно е да се каже, отколкото да се извърши. Отворът е толкова тесен, че ти би могъл да се прицелиш в тях само ако измъкнеш навън двете си ръце и главата. Но още преди да заемеш това извънредно опасно положение, в главата ти ще има вече няколко куршума.

— По дяволите! Вярно! Значи сега си имаме тази хубава дупка, а не можем да излезем навън.

— За съжаление, за съжаление! Напразно се трепахме. Не можем да се измъкнем нито през тавана, нито през стената.

— Пусто опустяло! Наистина ли? — попита госпожа Розали.

Повече от истина е — заяви Сам.

— Нима няма никакъв друг изход? Може би през пода, а?

— Не, сигурно и под нас има бдителни стражи.

— Амче тогаз пак ще стоим като телета пред шарени порти! И туй ми било галантни господа! Ако аз бях мъж, непременно щях да знам к'во трябва да направя!

— Е, какво?

— Да ама и аз не знам, щото не съм мъж я, а дама. Господата са тук, за да ни закрилят.

Разбрахте ли ме? А сега си изпълнете дълга. Изобщо не е нужно аз да си блъскам главата по какъв начин ще ме избавите от плен. Но едно знам, непременно трябва да се измъкна оттук, тъй че ви подканям да си напрегнете сичките сетива и да измъдрите как ще ме спасите, а че и себе си при туй!

Настъпи продължително мълчание. Всички усилено мислеха дали все пак нямаше някакъв път за спасение. Тъй, в мрачно настроение и мъчителни размисли измина цял час, след което най-сетне се чу гласът на Ши Со:

— И да мислим, и да не мислим полза няма. Не можем да излезем навън, защото би трябвало да използваме от дупката един по един и също тъй един по един ще бъдем застреляни. Но въпреки всичко мисля, че ще се спасим.

— Как? Как? Откъде? По какъв начин? — обсипаха го с куп въпроси.

— Олд Шетърхенд и Винету ще се срещнат в ранчото на Форнър. Форнър ще им каже от наше име да ни последват и съм сигурен, че тези двама прочути мъже ще тръгнат по дирите ни. Значи ще стигнат и до публото.

— Да — обади се Сам с дълбока въздишка, — това е единствената ни надежда. Мога да се закълна, че ще дойдат. И ако издържим дотогава, ще ни спасят.

— Но туй са само двама души! К'во ли ще направят срещу толкова много индианци? — подхвърли госпожа Розали.

— Я мълчете, ако обичате! — нареди й Хобъл Франк. — К'во ли разбирате от герои като тез двама мои приятели и покровители! Аз ви казвам, че дори да ни охраняват и хиляда червенокожи, Олд Шетърхенд и Винету пак ще ни измъкнат, било то с хитрост или пък със сила, според това, какво им се прииска. Вършили са и къде-къде по-трудни неща. Попаднат ли веднъж на следите ни, после няма защо повече да се тревожим. Ще ни освободят от плен, а и не само нас.

— Че кой друг още?

— Ами и банкера, стига да е жив.

— Не ми се вярва все още да е между живите — каза Сам, — нито той, нито счетоводителят му. Та нали към тях двамата индианците, изглежда, имаха някакви особени намерения, иначе нямаше да ги отделят от нас.

И той имаше право, само че в друг смисъл. Наистина към двамата намеренията на червенокожите бяха по-особени, но не и такива, че вождът да желае смъртта им.

Седма глава

Освобождаването

Банкерът и неговият счетоводител заедно с Краля на петрола, Бътлър и Полър яздиха на север, без да спират, чак до обед, когато за пръв път в планините Моголон срещнаха гора, която им предлагаше сянка, прохлада и вода. Слязоха от седлата и седнаха на брега на един поток, за да си починат, а и да дадат възможност на конете си също да отдъхнат. Тук Краля на петрола разказа измислиците си, с които се опита да обясни на банкера събитията, случили се вечерта, и усилията му се увенчаха с пълен успех. От този момент Ролинс непоклонно вярваше, че Гринли е почтен човек, и се радваше, че в лицето на Бътлър и Полър бе намерил толкова свестни и честни спътници.

След като си отпочинаха, те отново възседнаха конете и продължиха да яздят до свечеряване, когато намериха едно много подходящо за нощен бивак място. Там имаше вода и предостатъчно сухи клони, за да поддържат огън през цялата нощ. Нито на Ролинс, нито на Баумгартен направи впечатление, че Краля на петрола, Бътлър и Полър бяха богато запасени с провизии, които са могли да вземат единствено от публото. Щом Полър запали огъня, Бътлър се обади малко разтревожено:

— Намираме се близо до земите на нихорасите. Няма ли да е по-добре, ако се откажем от огъня, който може да ни издаде?

— Не съществува никаква опасност — заяви Краля на петрола. — С нихорасите съм в приятелски отношения.

— Но те са изровили бойната секира!

— Няма значение. Дори и по време на боен поход за мен те не са опасни.

— Възможно е, обаче те живеят на север отук, а хиленьосите — на юг. Следователно ние се намираме на границата между земите на двете племена, а такива погранични райони винаги са опасни, защото там най-напред започват евентуалните враждебни действия и там се водят битките. В подобни случаи се срещат отделни скитащи се индианци, които са най-опасни, и щом имат от нещо изгода, не щадят ни враг, ни приятел.

— А аз те уверявам в следното: можеш да си спокоен, че в цялата околност освен нас няма жива душа. И тъкмо това място е много закътано, струва ми се, че съм единственият, на когото то е известно, защото, когато и да съм идвал тук, никога не съм срещал друг човек, нито пък съм намирал каквато и да било следа. Съвсем сами сме в цялата местност и спокойно можем да оставим огънят да гори.

Той бе напълно убеден, че е прав, и все пак не беше прав, тъй като на север от тях имаше двама конници, които, без да се виждат един друг, изглежда, се стремяха към една и съща цел — мястото, където бивакуваше Краля на петрола заедно със спътниците си.

Двамата конници се намираха на около три английски мили от споменатия бивак и само на една миля един от друг. Както единият, тъй и другият се бе насочил на юг.

Първият от тях беше бял и яздеше великолепен вран жребец с червени ноздри и дълга грива, нахъдрена между ушите по онзи начин, който сред индианците минава за сигурен признак на превъзходни качества. Седлото и оглавника бяха фино изработени от индиански ръце. Този човек не беше нито много висок, нито много широкоплещест, но, изглежда, имаше жили от стомана и железни мускули. Загорялото му от слънцето мъжествено лице бе обрасло с голяма тъмноруса брада. Носеше украсени с ресни легинси, ловджийска риза, която по шевовете си също имаше ресни, високи ботуши, чиито кончови беше издърпал чак над коленете, както и широкопола филцова шапка. По целия й шнур бяха нанизани върхове от уши на сивата мечка гризли. В широкия му колан, изплетен от отделни кожени ремъци, който целият бе натъпкан с патрони, бяха затъкнати два револвера и един закривен ловджийски нож. Освен това по колана му висяха няколко различни кожени торбички. От лявото му рамо към десния хълбок се спускаше навито на руло ласо, изплетено от няколко ремъка, а на врата си на дебел копринен шнур той носеше украсена с перца от колибри лула на мира, върху чиято глава бяха гравирани индиански фигури и знаци. Десницата му държеше пушка с къса цев, затворът на която имаше особена конструкция — това беше карабината «Хенри», способна да стреля дващест и пет пъти без зареждане. На гърба му висеше двуцевен мечкоубиец от най-голям калибър, каквито днес вече не се произвеждат. На седлото му бяха окачени два чифта подкови на винтове, както и четири кръгли дебели плоскости, изплетени от тръстика и слама, снабдени с токи и ремъци. Истинският прериен ловец пет пари не дава за чистота и блясък. Колкото по-опърпан изглежда, толкова повече го уважават, защото значи толкова повече е препатил. Той гледа с пренебрежение на всеки, който полага някакви грижи за външността си. Но няма по-голям ужас за ловеца от добре излъсканата пушка. Според убежденията му уестманът няма време да се занимава с толкова второстепенни неща. А ето че по този мъж всичко изглеждаше тъй чисто, сякаш току-що бе тръгнал от Сент Луис за Запада. Като че пушките му едва преди час бяха излезли от ръцете на оръжейния майстор. Ботушите му безукорно бяха намазани с вакса, а по шпорите им не личеше и най-малкото петънце ръжда. По дрехите му нямаше и следа от тежък път или преживени несгоди и... виж ти, наистина той си беше измил не само лицето, но дори и ръцете! Действително никак не бе трудно човек да предположи, че е някой ловец любител. И колко често заради чистата си външност този уестман бе смятан за ловец любител от хора, които не го познаваха и го виждаха за пръв път! Но чуеха ли името му, разбираха колко погрешна е била преценката им, защото той не бе кой да е, а Олд Шетърхенд, най-прославеният, най-смелият и при това най-разсъдливият ловец на Дивия запад, непоколебим приятел на всички червенокожи народи и същевременно неумолим враг на всички злодеи, каквито имаше, а и до ден-дневен има отвъд Мисисипи.

Олд Шетърхенд, Поразяващата ръка, беше бойното му име, образувано от английската дума «shatter» — разбивам, съкрушавам, сразявам. Той проливаше кръвта на неприятелите си само когато това бе съвсем неизбежно, но дори и в такъв случай не убиваше, а само ги раняваше. Макар че едва ли някой би предположил у него да има такава физическа сила, по време на ръкопашен бой той обикновено поваляше на земята противниците си с един-единствен юмручен удар в слепоочието. Оттам бе дошло и името, дадено му както от белите, тъй и от червенокожите ловци.

Другият конник, който яздеше на една миля западно от него, беше индианец. Жребецът му много приличаше на коня на Поразяващата ръка.

Има хора, които още в първите мигове на срещата с тях, преди да са проговорили, ни правят дълбоко, незаличимо впечатление. Без да са проявили някакво определено дружелюбно или враждебно поведение, без да са могли да го проявят, просто защото току-що ги виждаш за пръв път, ти веднага съвсем ясно усещаш дали ще ги намразиш, или обикнеш. Този индианец, изглежда, беше такъв човек.

Той носеше ловна риза от бяла шавена кожа, украсена с червено индианско везмо. Легинсите му бяха от същата материя и по шевовите бяха украсени с ресни и бродерия. Никъде по облеклото му не се забелязваше петно или каквото и да било изцапано място. Малките му крака бяха обути в мокасини, украсени със стъклени манисти и бодли от бодливо свинче. На врата му висяха малка торбичка със скъпоценен амулет, изкусно изработена лула на мира, както и тройна огърлица от нокти на сива мечка, един трофей, който той беше взел от най-страшния хищник на Скалистите планини, излагайки живота си на най-голяма опасност. Около стройната си талия имаше широк пояс, направен от едно от онези салтилски одеяла, известни с високата си стойност. Както и при Олд Шетърхенд, оттам се подаваха дръжките на два револвера и на закривен ловджийски нож. Индианецът нямаше шапка. Той носеше дългата си гъста синкавочерна коса във висока, шлемовидна прическа, където бе вплетена кожата на гърмяща змия. Никакво орлово перо, нито някакво друго отличие украсяваше косата му, но въпреки това още от пръв поглед си личеше, че този червенокож воин сигурно е вожд, и то не от обикновените. Чертите на красивото му мъжествено и сериозно лице напомняха лика на римлянин. Скулите му изпъкваха едва забележимо, лицето му бе голобrado, устните му пълни и все пак изящно очертани, а цветът на кожата му представляваше смесица от матово светлокафяво с лек бронзов оттенък. Напреки на седлото пред него лежеше пушка, чийто приклад бе нагъсто обкован със сребърни гвоздеи.

Ако го срещнеше някой уестман, който никога не го е виждал, той веднага щеше да го познае по тази пушка, защото тя често е била предмет на разговор край хиляди лагерни огньове. В Запада имаше три пушки, с чиято слава не можеше да се мери никоя друга. Това бяха карабината «Хенри» и мечкоубиецът на Олд Шетърхенд, както и Сребърната карабина на Винету. И така този червенокож ездач беше Винету, вождът на апачите и изобщо най-прочутият вожд на Запада, най-верният и самопожертвователен приятел на приятелите си и същевременно най-страшният противник на всичките си врагове.

Той не яздеше по нашия маниер, а седеше приведен и някак отпуснат върху гърба на коня си. Погледът му изглеждаше уморен и замечтан и не се отделяше от земята, ала който го познаваше, знаеше, че сетивата му са изострени като у никой друг и от омото му нищо не убягва.

Ето че апачът внезапно се изправи. Със същата бързина грабна Сребърната карабина и я насочи към едно дърво. Разнесе се изстрел. Гърмежът бе къс, остър и звучен. Винету смуши коня си да се приближи към дървото, после стъпи върху седлото, бръкна с ръка в хралупата, зейнала близо до най-долния клон, и измъкна животното, по което бе стрелял. То имаше размерите на средно голямо куче и жълтеникавосива козина, а само връхчетата на космите бяха черни. Опашката бе дълга колкото половината му тяло. Това животно беше миеща мечка, наречена от американците коати или раун, и за всеки ловец бе извънредно желано печено.

Едва-що миещото мече бе увиснало в ръката на апача, а от изстрела му не бяха изминали повече от десетина секунди, когато от изток се разнесе друг изстрел, който проехтя някак особено тежко.

— Уф! — изненадано възкликна индианецът и добави на себе си: — Акайа Селкхи-Лата!

Тези думи са от езика на апачите и означават: «Там е Поразяващата ръка!» И странно: до изстрела на апача Олд Шетърхенд също бе следвал своя път с привидно безразличие и сякаш унесен в мислите си. Но веднага след като го чу, той спря коня си и тихо промълви: — Това е Винету, вождът на апачите! Познавам гласа на неговата Сребърна карабина. Той изрече тези думи на немски език — един безпогрешен признак, че е немец. Бързо свали от рамото си мечкоубиеца и даде изстрел, по който Винету мигновено разпозна приятеля си. На европейца, а също и на всеки друг, който не е стъпвал в Дивия запад, това ще му се стори невъзможно. Но опитният уестман умее да различава гласа на всяка пушка, която познава. Сетивата му са изострени, защото от чувствителността им животът му е зависел стотици пъти, а и в бъдеще щеше да зависи. Онзи, който не успее да придобие необходимата изостреност на сетивата, загива. Колко различни са човешките гласове! Ти долавяш гласа на своя познат измежду хилядното множество. Ами например кучешкият лай? Нима не разпознаваш веднага по гласа воя на Цезар, Буби или Нерон? Така е и с пушките. Всяка от тях си има свой собствен глас, но това се знае и се различава само от онези хора, които имат слух за подобни неща. След като се разнесоха изстрелите, по които двамата приятели се познаха, те промениха следваната дотогава посока и препуснаха един към друг — Олд Шетърхенд на запад, а Винету на изток. За да се намерят по-лесно, всеки от тях стреля още веднъж, после се срещнаха на една малка поляна, скочиха от конете и се поздравиха.

— Какво преживя моят бял брат от времето, когато го видях за последен път? — попита Винету.

— Много неща! Не всеки ден е хубав, а сред цветята на прерията има и някои отровни. Прерията прилича на миналото ни. Когато седнем край лагерния огън, ще си разкажем кой какво е видял и преживял. Знае ли моят брат някое място, където можем добре да си отпочинем?

— Да. След още един час езда ще стигнем до малка рекичка, в която се влива поточе. Мястото, където то извира, е обградено от всички страни с храсти и дървета, а през тях погледът не може да проникне. Там ще си позволим да запалим огън, за да изпечем миещото мече, което току-що убих. Нека моят брат ме последва!

Продължиха ездата под короните на високите дървета. Тук не беше вече тъй светло, понеже слънцето се беше спуснало почти до хоризонта, което не можеше да се забележи в гората.

След около час те достигнаха малката тясна рекичка, спомената от Винету. Прекосиха я и... незабавно спряха конете, защото в тревата забелязаха по-тъмна ивица, образувана от стъпканите стръкове, една диря, която идваше отляво и продължаваше надясно по брега на реката. Двамата слязоха от седлата, за да огледат следите и да ги «разчетат». Само след десетина секунди пак се изправиха. И двамата бяха еднакво опитни в разчитането на дири.

— Петима ездачи — обади се Олд Шетърхенд — с доста изморени коне.

— Минали са оттук преди броени минути — допълни Винету. — Ще бивакуват наблизко. Какво ще реши Олд Шетърхенд?

— Не бива да ги отминаваме току-така, а непременно трябва да разберем що за хора са. Моят брат сигурно знае, че томахокът на войната е изровен. В такъв случай човек трябва да бъде предпазлив.

Те закрачиха към гъсталака, който растеше наблизко, вкараха вътре жребците, за да ги скрият на първо време, завързаха ги за дърветата и сложиха длани върху ноздрите им. За коне с индианска дресировка това бе знак да стоят спокойно и да не се издават, да речем, със силно пръхтене.

После Винету и Олд Шетърхенд се върнаха при реката и с бавни, безшумни крачки тръгнаха по следите. И двамата бяха майстори в тайното промъкване. Използваха за прикритие всяко дърво, всеки храст, всеки завой на рекичката.

Бяха вървели едва пет минути, когато Винету спря и дълбоко пое въздух през носа си. Олд Шетърхенд направи същото и усети миризма на дим.

— Наблизко са и са запалили огън — прошепна той на Винету. — Сигурно са бели, защото един индианец няма да бъде тъй непредпазлив да избере такова място за бивак, което да е открито към посоката, откъдето духа вятърът.

Винету кимна и безшумно продължи да се промъква напред. Тук потокът се виеше вече между дървета, сред които растяха високи храсти. Те предлагаха великолепно прикритие за двамата ловци. Скоро видяха огъня. Беше запален съвсем близо до водата и гореше с високи пламъци.

Това бе такава непредпазливост, каквато истинският уестман никога не би извършил.

Земята в гората бе покрита с мек мъх, тъй че нямаше да се чуят дори стъпките и на по-неопитни хора от Винету и Олд Шетърхенд. Огънят гореше зад четири дървета, които растяха съвсем близо едно до друго, а между тях имаше и храсталаци. Всичко това образуваше нещо като «параван», зад който двамата лесно можеха да се скрият. Внимателно допълзяха до там и се прилепиха плътно до земята, с глави към храстите. През най-ниската им част, там, където липсваха листата, можеха да виждат какво става отвъд тях. Съвсем близо пред себе си забелязаха петима мъже. Огънят гореше на около четири-пет крачки от дърветата. Откъм близката страна, облегли гръб на стволите, седяха Краля на петрола и брат му Бътлър, а срещу тях се бяха настанили банкерът и счетоводителят му Баумгартен. Вдясно Полър се занимаваше с купчина сухи клони, като ги чупеше и хвърляше в пламъците. Сигурно тези хора се чувствуваха тук в пълна безопасност, защото не смятаха за необходимо да водят разговора си тихо, а тъкмо обратното — приказваха толкова високо, че поне на двайсет крачки всяка дума се разбираше съвсем ясно, едно обстоятелство, което можеше само да радва двамата притаили се ловци.

— Да, мистър Ролинс — обади се Краля на петрола — уверявам те, че ще направиш блестяща и грандиозна сделка. Там петролът плува над водата на слой, който е дебел поне един пръст. Сигурно под земята има голямо нефтено находище. Ако не беше така, изобщо нямаше да го открия, защото се намира на толкова скрито и затънтено място, че съм готов да се обзаложа, че там никога не е стъпвал човешки крак и едва ли ще стъпи през следващите десетилетия, макар реката Чели нерядко да се посещава от бели ловци, а навярно още по-често и от индианци. Както вече казах, сигурно щях да подмина онова място, ако вниманието ми не беше привлечено от миризмата на петрол.

— Нима тя беше толкова силна? — попита банкерът.

— И още как! Бях може би почти на половин миля оттам и въпреки това носът ми надуши петрола. Значи можеш да си представиш в какви количества трябва да се намира. Убеден съм, че сондата няма да има нужда да достигне на кой знае каква дълбочина в земята, за да се натъкне на подземния нефтен басейн. Neigh-day ((англ.) — възклицание, изразяващо радостно учудване. — Б. пр.), ама какъв фонтан ще изскочи тогава! Да се обзаложим ли, сър, че ще е висок поне сто стъпки?

— Никога не се обзалагам — отговори Ролинс спокойно, което обаче му струваше усилия, защото особенният блясък на очите му издаваше обзелата го едва сдържана алчност, — но се надявам, че положението действително е такова, каквото го описваш.

— А нима може да е друго, сър? Нима мога да те лъжа, след като ти сам на място веднага би разбрал измамата! Досега не съм поискал от теб нито долар. Ще ми платиш едва когато се убедиш, че не съм те излъгал и сделката е напълно честна. Възможно е да има измама само в случай че поставя условието предварително да ми се плати.

— Да, ти постъпи като почтен човек, с удоволствие го признавам.

— Освен това няма да получа сумата в брой, а във вид на чек, който ще ми бъде изплатен в Сан Франциско.

— Надявам се, с тези думи не искаш да изразиш съмнение, че чекът ще бъде осребрен във Фриско, нали!

— И през ум не ми минава! Знам, че твоят подпис ще е достатъчен дори ако става въпрос и за един милион, но я ми кажи нещо друго, ти носиш ли в момента чековете в джоба си?

Някой наблюдателен човек навярно щеше да забележи, че при задаването на този въпрос Краля на петрола не съумя веднага да заличи напрегнатия израз, който се изписа по лицето му. Изпълнен със зле прикрита алчност, погледът му се впи в банкера и това си имаше своята основателна причина.

Историята с нефтеното находище бе пълна измама. Ролинс щеше да бъде заблуден и след като платеше, щяха да го убият заедно със счетоводителя. Ако носеше сумата у себе си в брой, тя отдавна щеше да му е отнета, а самият той нямаше да е вече между живите. Ако чековете бяха в джоба му, попълнени и подписани, те имаха стойността на суха пара и не беше необходимо нито миг повече да се разправят с него. Един куршум в главата му и друг за счетоводителя и цялата сума все едно че беше в ръцете на Краля на петрола. Но ако платежните документи все още не бяха готови, тогава трябваше да продължат да разиграват комедията докрай.

Ролинс не обърна внимание нито на злия му поглед, нито на израза, изписал се по лицето му, а отговори с въпрос:

— Сър, защо ме питаш за това?

— Защото е много важно и за мен, и за теб. Ние се намираме в такива пусати и дивни местности, където човек никога не е сигурен за живота си или най-малкото за собствеността си. Нали сам го разбра в публото. Ами ако ни нападнат и ограбят, ако ти вземат ценните книжа и отидат с тях във Фриско, за да вземат парите?

— Това не може да се случи, защото проявих предпазливост. Вярно, че нося чекове, но те нито са попълнени, нито подписани.

— Добре си постъпил. Това ме успокоява. Ами как ще ги попълниш? Да не мислиш, че по бреговете на Чели растат перодръжки и вместо вода там тече мастило?

— Не се безпокой! Естествено, че съм се запасил с няколко перодръжки, а нося и малко шишенце с мастило. Що се отнася до вчерашните събития в публото, аз все още се чудя как на вождата Ка Маку не му мина мисълта да ни изпразни джобовите. Наистина не мога да си го обясня.

— О, обяснението е съвсем просто. Червенокожите бяха толкова заети с пленяването на другите хора, че не им остана време да ни ограбят. Отложиха го за по-късно.

— Мислиш ли, че имаха намерение да ни избият?

— Естествено! Във всички случаи още на разсъмване щяха да те вържат на кола на мъченията.

— Тогава ние двамата сме ви много задължени на вас тримата, а на мен ми е толкова повече жал за нашите келти спътници. Вероятно в този момент никой от тях не е вече жив.

— Да — обади се и Баумгартен, — най-жестоко се упреквам, че избягахме, мислейки само за нас самите. Наш неотменен дълг беше да опитаме всичко възможно да спасим и тях.

— Казваш го само защото сега си в безопасност и ти се струва лесно да измъкнеш и онези хора от публото. А аз те уверявам, че това щеше да е не само неимоверно трудно, но дори и невъзможно. Не само щяхме да рискуваме живота си, но и непременно щяхме да се затрием, без да допринесем някому и най-малката полза. Аз имам опит в Дивия запад и можеш да вярваш на всяка казана от мен дума. Няма защо да се упрекваме ни най-малко. Нещо повече, уверявам те, че от бягството ни нашите спътници са имали по-голяма полза, отколкото ако бяхме останали, за да ги спасим, при което щяхме да проиграем живота си, без да им помогнем с каквото и да било.

— Как така?

— Ами те са спечелили време. Тази сутрин още на разсъмване индианците са открили бягството ни и сигурно незабавно са тръгнали да ни преследват. Следователно днес няма да имат време да измъчват и убият пленниците си. Да предположим, че изгубят един ден в преследване и един, докато се върнат — това прави отсрочка от два дни, а какво ли не е възможно да се случи за два дена, още повече щом става въпрос за толкова способни, опитни и храбри мъже. Да, можеш да си съвсем спокоен!

— Хмм — промърмори банкерът, — това, което казваш, не е лишено от логика. Хобъл Франк наистина е голям особняк, но несъмнено не е от хората, които се оставят да ги пречукат, без да си помръднат пръста, за Дрол бих казал същото, а да не говорим за тримата ловци, дето се наричат Детелиновия лист! Те пък още по-малко имат вид на хора, които позволяват да се шегуват с тях.

— Имаш предвид Сам Хокинс ли? — попита Бътлър.

— Да, него, Дик Стоун и Уил Паркър. И тримата са уестмани, които могат да служат за пример. Мистър Бътлър и мистър Полър, вие не сте ги виждали, а и аз все още не съм ви разказал как тримата са се срещнали с немските преселници. Трябва да чуете историята.

— Сър, а ти беше ли там? — попита Полър.

— Не. Разправяха я по време на ездата от ранчото на Форнър до публото. Така я научих. И банкерът разказа каквото беше чул. При това не подозираше, че Бътлър и Полър знаеха всичко много по-добре и по-подробно, защото самите те бяха присъствали. След като свърши, той ги попита:

— Нима не са славни мъже, щом по такъв начин са се разправили с всяващите ужас Търсачи?

— Да, тъй е — отвърна Бътлър, като се усмихна насила. — Особено тоя Хокинс ми изглежда изключително хитра лисица.

— Лисица ли? Защо го наричаш така? Сър, това не звучи съвсем дружелюбно. Да не би да го познаваш? Обиждал ли те е някога?

— Ни най-малко. Никога не съм го виждал, дори не съм чувал името му. Важното е, че вече разбра колко прав бях преди, когато ти казах, че няма защо да се тревожиш заради пленниците в публото. Мъже като тези, за които ти току-що спомена, умеят да се измъкнат и от най-трудното положение. Почти съм убеден, че те изобщо не се нуждаят от помощта ни, за да се освободят. Когато червенокожите, тръгнали да ни преследват, се завърнат у дома си, затворените птички ще са излетели — обзалагам се на каквото пожелаеш.

— Не се обзалагам, но ми се иска да излезеш прав. В такъв случай може би самите ние се намираме в далеч по-голяма опасност, отколкото хората, за които напразно се тревожихме толкова много.

— Защо мислиш така?

— Нали ти каза, че ще ни преследват.

— Да.

— Ами ако червенокожите ни надушат? Ако видят огъня ни, който гори тъй открито и силно?

— Сигурно няма да успеят. Няма да ни настигнат.

— Не се заблуждавай, сър! Не познавам Дивия запад, но много съм чувал да говорят за него, а още повече пък съм чел. Индианците са ужасни хора, които по цели месеци остават по петите на човек, когото искат да заловят, и не се отказват, докато не го спипат.

— В случая това няма да стане, защото аз ще се погрижа да изгубят следите ни. Но това наистина не е необходимо, понеже те не могат да ни догонят. Помисли само кога тръгнахме ние от публото и че те са могли да започнат преследването едва след разсъмване! Следователно имаме преднина, която не е възможно да наваксат.

— Защо не? Трябва само да продължат да яздят, докато ние седим тук, и още преди полунощ ще се доберат до бивака ни.

При тези думи Краля на петрола избухна в смях и извика:

— Преди малко заяви, че нямаш никаква представа от Дивия запад, сър, и наистина си бил много прав. Действително хабер си нямаш. Твърдиш, че индианците можели и през нощта да ни преследват, нали?

— Да. Поне ако са умни, ще го направят, за да стопят преднината, която имаме.

— И как ще я подхванат тази работа? Нима знаят къде се намираме?

— Не, обаче е необходимо само да следват дирята ни и ще ни намерят.

— Сър, нима следите могат да се надушат или да се видят през нощта?

— Е, това, разбира се, е невъзможно.

— Тогава могат ли червенокожите да следват дирята ни сега, след като се е стъмнило?

— Не.

— Вярно, не могат. Ще трябва да чакат, докато се развидели. И как тогава ще наваксат преднината ни, още повече че утре сутринта дирята ни в никакъв случай няма вече да се забелязва? Не, сър, нямаме ни най-малко основание да се страхуваме и ще стигнем до Глуми Уотър, където се надявам успешно да сключим нашата сделка.

— Глуми Уотър? Какво е това?

— Мястото, където открих петрола.

— И то носи това име, така ли? Но ти спомена нещо съвсем друго.

— Какво, сър?

— Каза, че там навярно не бил стъпвал още човешки крак.

— Наистина го казах и такова е твърдото ми убеждение.

— Но там сигурно са ходили хора!

— Каква причина имаш да твърдиш подобно нещо?

— Ами нали мястото е наречено Глуми Уотър. Значи си има име.

— Е? Продължавай! Все още не те разбирам съвсем.

— Щом си има име, сигурно някой му го е дал. Нали?

— Разбира се.

— Следователно несъмнено съществува човек, който е дал на мястото това име и този човек сигурно е бил там. Защо нищо не се знае за него? Той трябва да е видял петрола също тъй добре, както си го видял и ти.

Този аргумент постави Краля на петрола в затруднение. Въпреки че беше изпечен хитрец, в момента не му хрумна никакъв отговор, за да се измъкне. Той запълни настъпилото кратко

мълчание с полувисок смях, който трябваше да изразява превъзходство. Но за негово щастие в същия миг се намеси брат му Бътлър:

— Мистър Ролинс, несъмнено си мислиш, че си направил много остроумна забележка, нали?

— Остроумна ли? — отвърна bankerът. — Не, съвсем не мисля така, но във всеки случай тя е делова. Мястото си има име, значи там трябва още преди мистър Гринли да е ходил някой и да го е кръстил така. И тъй като името е известно, този «някой» сигурно е говорил често и много за мястото. Защо тогава не е споменал и за петрола, който не е възможно да не е открил. А ако го е открил, не би му минало и през ум да разправя наляво и надясно за мястото, а в името на собствената си изгода е трябвало да си мълчи. Следователно, както виждаш, тук има някой противоречия, на които на всяка цена съм длъжен да обърна внимание.

— Нямам нищо против, но нека ти кажа, че тези противоречия са само привидни.

— Можеш ли да ги обясниш?

— Нищо по-лесно от това!

— Е?

— Странно, много странно, че човек трябва тепърва да ти го казва, а не можеш сам да се досетиш! Онзи «някой», за когото говориш, е бил именно нашият мистър Гринли, Краля на петрола.

— А-а! — рече bankerът слисано.

— Да, той е бил и той е кръстил мястото Глуми Уотър, защото..

— Защото — бързо се намеси Краля на петрола — там е много мрачно и водата има почти черен цвят.

Той бе извънредно радостен, че Бътлър му помогна да се измъкне от това трудно положение, и му хвърли поглед, изпълнен с благодарност, на който брат му отговори като леко и неодобрително поклати глава. Нито този поглед, нито поклатането на главата бяха забелязани от Ролинс или Баумгартен. Изглежда, Краля на петрола изгуби всякакво желание да продължи разговора. Той стана и се отдалечи, като подхвърли, че щял да събере още дърва за огъня.

За Олд Шетърхенд и Винету беше време да се оттеглят, защото, ако останеха още, непременно щяха да бъдат открити от Гринли. За тяхно щастие той тръгна нагоре по брега на потока, без да хвърли поглед на онази страна, където лежаха те. Ако се беше обърнал натам, сигурно щеше да ги види.

Той бе седял с гръб към тях и от него ги бяха отделяли дърветата и храстите. По тази причина Винету и Олд Шетърхенд не бяха успели да видят лицето му. Но след като се изправи, за да отиде за дърва, той бе принуден да се обърне, така че двамата ясно различиха чертите му. Те запълзяха обратно, навлизайки навътре в гората, й се изправиха едва след като светлината от огъня не можеше вече да ги достигне. После се върнаха при мястото, където бяха скрили конете си.

Ако бяха други хора, щяха да побързат незабавно да разменят мисли и забележки за онова, което бяха чули и видели. Но тези двама прочути устмани бяха замесени от друго тесто. Те се разбираха и без думи и имаха навика да разговарят само когато му дойдеше времето.

Винету измъкна коня си от хралала и водейки го след себе си за юздата, навлезе в гората.

Олд Шетърхенд го последва, без да пита защо апачът реши да мине през тъмната гора, където след смрачаване бе толкова трудно да се върви с конете. Той знаеше причината и ако беше сам, щеше да постъпи също като Винету.

Там, където бяха скрити конете, имаше и трева, и вода, две толкова необходими за тях неща, тъй че можеха удобно да останат да пренощуват на това място, и то без да се страхуват, че през нощта ще бъдат открити или дори обезпокоени от петимата подслушани от тях мъже. Но на сутринта не беше изключено някой случайно да се приближи и да ги види, или пък в случай че вече бяха тръгнали, да открие следите от бивака им. Ето защо решиха да се преместят.

Оставените дири в никакъв случай нямаше да си личат до сутринта, тъй като дотогава тревата сигурно щеше да се изправи. Двамата ловци непременно се нуждаеха от вода и паша за жребците си и бе съвсем разбираемо, че отново се върнаха при потока, но на едно доста отдалечено място. Те описаха голяма дъга през гората, минавайки по покритата с мъх земя, защото до утрото по мекия мъх нямаше да останат никакви отпечатьци от конските копита. Всичко това стана в безмълвно разбирателство и ето защо Олд Шетърхенд последва апача, без да му задава въпроси.

За да преминеш през гората, без да се блъскаш и удряш в клони и дървета, бяха необходими привикналите на тъмнина очи на Винету и Олд Шетърхенд. Двата вървяха около четвърт час между стволите с такава сигурност, сякаш беше ден, а после свърнаха надясно, за да излязат отново на потока. Точно на мястото, където стигнаха до брега му, в него се вливаше малко ручейче. Те прегазиха потока, тръгнаха нагоре срещу течението на ручей и вървяха, докато се озоваха при извора му. Именно за този извор беше говорил Винету и там искаше да лагеруват. Какво изключително и непогрешимо чувство за ориентиране трябваше да има вождът, за да намери извора в девствената гора въпреки тъмнината!

Разседлаха конете и ги пуснаха свободно да пасат. Можеха да си го позволят, защото враните жребци ги следваха навсякъде с кучешка вярност, отзоваваха се и на най-тихото повикване, и никога не се отдалечаваха от господарите си. Едва сега един от двамата ловци проговори и това беше Винету, който попита:

— Има ли моят брат нещо за хапване?

— Един къс сушено месо — отговори Олд Шетърхенд. — Не съм се запасил с повече, защото мислех утре да се отбия в публото на Ка Маку.

— Нека моят брат запази това месо, ще изпечем ракуна, който застрелях.

След тези думи апачът се отдалечи. Олд Шетърхенд не го попита къде отива. Той знаеше, че Винету ще огледа околността на извора, за да се убеди дали са в безопасност. Вождът се завърна след около десетина минути и донесе наръч сухи клони, което беше едно доказателство, че наблизо няма никакви врагове. Изключително острият слух на Олд Шетърхенд не бе доловил пукота при отчупването на клоните — още един пример за несравнимата ловкост на апача.

Скоро пламна малък огън, запален и поддържан по индиански маниер. Двата мъже седнаха край него, за да одерат кожата на миешката мечка. Не след дълго се разнесе онзи прекрасен аромат на печено, който не може да се усети в нито една кухня, а само край лагерния огън. Нахраниха се бавно и с наслада, без да разменят нито една дума. След като и двамата се наситиха, се заеха да опека и останалото месо за следващия ден, когато нямаше да имат възможност да се занимават с лов. Едва тогава Винету сметна, че е време да проговори:

— Носи ли моят брат ремъци?

— Около двайсетина — отвърна Олд Шетърхенд, който много добре знаеше защо апачът му задава този въпрос. Уестманът винаги е запасен с достатъчно ремъци.

— И аз имам толкова — заяви вождът, — но въпреки това ще нарежем кожата на ракуна на ивици, защото може би утре ще са ни нужни доста ремъци.

— Да, за войните на Ка Маку — кимна Олд Шетърхенд. — Наистина, този вожд никога не ни е посрещал враждебно, но, изглежда, утре ще ни се наложи да го принудим да направи каквото поискаме от него.

— Моят брат е прав. Познава ли той някого от мъжете, които подслушахме?

— Виждал съм само един от тях, онзи, когото наричат Гринли или Краля на петрола. Спомням си, че съм го срещал заедно с една банда разбойници.

— И без да знам това, си казах, че е опасен човек. Моят брат е бил с мен по бреговете на реката Чели, за която споменаха. Нека ми каже дали там има петрол!

— Нито капка!

— А дали Гринли е открил Глуми Уотър и той ли е дал името на онова място?

— Не. Още преди години ние двамата с теб бяхме при това малко езеро и още тогава то си имаше вече име. Краля на петрола е замислил някаква голяма измама и във всеки случай крои нещо много лошо на двамата мъже.

— Двойно убийство!

— Да. Двама от петимата мъже, които видяхме, ще бъдат измамени, а после убити. Ще им покажат уж някакъв петролен извор, ще го заплатят и после... никой няма да ги види повече.

— Трябва да ги спасим!

— Разбира се.

Нима моят брат иска веднага да се заложи с тази работа.

— Не. Но и ти нямаш такова намерение, защото в противен случай нямаше да се отдалечиш толкова много от бивака им. Схватката и разправията с тях само ще ни забавят и дори ако двамата измамени ни повярват, ще бъдем принудени да ги вземем с нас и така ще изгубим скъпоценно време, което ни е необходимо, за да освободим пленниците на Ка Маку.

— Да, на тези хора ще трябва да помогнем още утре и ето защо сега ще оставим Краля на петрола и спътниците му спокойно да продължат пътя си. По-късно непременно ще ги догоним.

— Значи моят червенокож брат е решил да променим първоначалния си план.

— Да. Искахме да се видим в ранчото на Форнър, а се срещнахме още тук. От ранчото се канехме да тръгнем към Сонора, за да посетим апачите, но това може да стане и после. В момента най-важното е да спасим живота на тези двама бледолики и да измъкнем пленниците от публото. Какво ще каже моят брат за вестта, че сред тях има и наши приятели?

— Разбира се, бях изненадан, когато я чух.

— Какво ли търсят тук Хобъл Франк и Леля Дрол?

— Принуден бях да обещая на Хобъл Франк някой път да му пиша. Така и сторих, при което споменах кога и къде мисля да се срещна с теб. И тогава сигурно този чудак е бил обхванат от треска по Запада, а тя го е накарала да прекоси океана. Разбира се, Дрол с радост се е присъединил към него.

— Ами Хокинс, Стоун и Паркър също са с тях! Уф!

Това възклицание изразяваше едновременно и учудване, и неодобрение. Олд Шетърхенд веднага ясно посочи причината за това неодобрение:

— Просто невероятно, че толкова опитни хора са се оставили да ги пленят! Та те не може да не са чули, че няколко племена са изровили бойната секира и затова е наложително да са двойно по-предпазливи! Не е трябвало да прекрачват прага на публото, без предварително да са изпушили с вожда лулата на мира. Само лошото време от миналия ден може да е виновно за това.

— Съвсем си прав! Вероятно бурята ги е принудила да влязат в публото, без да са имали време да си осигурят приятелството на вожда. Работата е ясна и лесно обяснима. Иначе този вожд е бил винаги дружелюбно настроен към белите.

— Да, едва ли е станало другояче. Но Ка Маку сигурно се е споразумял с Краля на петрола и е бил подведен от него. Утре несъмнено ще разберем, че предположението ми е вярно. Освен това нека моят брат Винету помисли и по един друг важен въпрос: нашият приятел Хобъл Франк е пристигнал в ранчото на Форнър заедно с Дрол, за да се срещнат там с нас. Той ни познава много добре и следователно е знаел, че ще дойдем точно в уреченото време. Защо тогава не ни е чакал? Защо се е присъединил към кевана на преселниците?

— Краля на петрола!

Винету изрече само тези думи, с което доказва, че за него не представлява никаква трудност да намери отговор и на този нелек въпрос.

— Съвършено вярно. Сигурно в ранчото Хобъл Франк е чул за мнимото нефтено находище, не е повярвал в съществуването му и у него са се породили подозрения. Той е славно човече с чувство за рицарско поведение и обича да се нагърбва с такива рисковани дела, които не са по силите му. Той и Дрол са си наумили веднъж да играят ролята на Винету и Поразяващата ръка и да се заемат със закрилата на двамата мъже, които предстои да бъдат измамени. Разбира се, те са споделили това със Сам Хокинс и двамата му приятели и Детелиновия лист се е съюзил с тях. Краля на петрола е подразбрал какво кроят и се е отървал от тях, като по някакъв начин е накарал Ка Маку да плени всички, а после да остави да избягат онези хора, които са му били нужни.

— Моят брат Шетърхенд изказва собствените ми мисли. Кога смята да тръгнем, за да освободим пленниците? Веднага ли?

— Не, сигурно и ти нямаш такова намерение. Яхнем ли конете сега, ще стигнем до публото още по светло и лесно ще ни забележат. Онова, което сме замислили, може да се извърши само през нощта. Ако потеглим утре сутринта, ще стигнем съвсем навреме.

Винету кимна в знак на съгласие:

— Малко преди смрачаване ще се озовем близо до публото и преди падането на нощта ще можем да го огледаме.

— Да, ще разузнаем как стоят нещата. С моя далекоглед ще виждаме всичко, без да е необходимо да се приближаваме дотам, че да се изложим на опасност да ни открият. А сега да изгасим огъня!

Докато Олд Шетърхенд отиде да донесе вода от извора и се зае да изгаси пламъците, Винету предприе още една обиколка около бивака, за да се убеди, че спокойно могат да се наспят. После двамата легнаха един до друг в меката трева. Не сметнаха за необходимо да се редуват да

стоят на пост, защото можеха да разчитат на отличния си слух, както и на конете, които имаха навика да издават с пръхтене приближаването на хора или животни.

Събудиха се рано сутринта и преди всичко заведоха конете на водопой, защото според предвижданията им повече от един ден едва ли щяха да видят вода. При пубелото нямаше да могат да ги напоят, понеже вече гледаха на обитателите му като на врагове. Двамата приятели изядоха част от месото, останало от снощи, после оседлаха жребците и смело поеха по своя път в утрото на настъпващия ден, чиято вечер обещавахе да бъде изпълнена с трудности.

От техния бивак до пубелото имаше цял ден езда, но не беше нужно великолепните им жребци да напрягат сили, за да стигнат целта си преди смрачаване. Двамата ловци познаваха местността не по-зле от Краля на петрола. Тъй като негодникът бе дошъл от същата посока, пътят им съвпадаше с неговия. Следите, оставени миналия ден от Гринли и четиримата му спътници, не бяха вече забележими за обикновения уестман, обаче острото зрение на Винету и Олд Шетърхенд все още ги различавахе тук-там. Те яздиха през целия предобед и спряха едва по пладне, за да си отпочинат конете им. До този момент бяха разговаряли само за преживелиците си след последната им раздяла, но за предстоящите събития все още не бе станало дума. Едва сега, докато си почиваха, Винету се обади:

— Моят брат вижда, че не сме се излъгали — Ка Маку се е съюзил с Краля на петрола.

— Прав си — кимна Олд Шетърхенд. — Ако не беше така, вождът щеше да преследва бегълците и ние или щяхме да го срещнем, или щяхме да се натъкнем на дирята, оставена от него и хората му. И както не сме се заблудили в това наше предположение, тъй ще излезем прави и за всичко друго.

Продължиха нататък, докато късно следобед им остана около един час езда до пубелото. Вече трябваше да бъдат много предпазливи, ако не искаха да ги забележат. Отново слязоха от конете да изчакат още известно време, понеже имаха намерение да се приближат до пубелото едва малко преди свечеряване.

Местността, където се намираха, беше равна и песъчлива и тази неплодородна равнина продължаваше нататък, стеснявайки се все повече и повече, като завършваше във формата на продълговат «залив», врязващ се в планините Моголон. Тук-там се срещаха големи самотни каменни блокове. Двамата ловци се спряха при една от тези скали, иззад която можеха да гледат на юг, където бе разположено пубелото. Ако някой се зададеше от същата посока, нямаше да може да види нито тях, нито конете им.

Не бяха седели дълго на това място, когато Винету посочи надясно и изненадано възкликна:

— Теши, глао чате!

На езика на апачите тези три думи означават: «Виж, много сърни!» Или: «Виж, стадо сърни!»

Но в случая не ставаше дума точно за сърни, а за един вид американска антилопа, която се среща извънредно рядко в Аризона. Това бе и причината за изненадата на вождя. С какво удоволствие биха препуснали и двамата подир бързоногите животни, за да се сдобият с извънредно крехко печено. Но работата, която имаше да вършат този ден, им повеляваше да се откажат от лова.

С елегантни скокове красивият дивеч се движеше на юг, където скоро изчезна зад хоризонта.

Подгонят ли ги, тези антилопи имат навика да бягат по посоката на вятъра, за да се скрият не само от погледа на преследвачите си, но да се изплъзнат и от обонянието им.

— Прекрасен дивеч! — обади се Олд Шетърхенд. — Но ни идва съвсем не навреме.

Той беше установил, че вятърът духа от юг.

— Лесно може да ни доведе неприятеля — отвърна Винету. — Стадото отива право към пубелото. Забележат ли го оттам, скоро тук като нищо ще се появят червенокожи ловци, защото вятърът идва точно от тази посока.

Започнаха да наблюдават южния хоризонт още по-внимателно. Измина повече от половин час, а все още нищо не се виждаше. Изглежда, антилопите не бяха забелязани. Но ето че по едно време там, накъдето бяха вперили погледи, изникнаха десетина малки точки, които бързо нарастваха.

— Уф! Идват! — обади се Винету. — Сега ще ни открият.

— А може би и няма — каза Олд Шетърхенд. — Имаме възможност да се скрием. Ако не се разделят, а преминат оттук на група, ще можем да се преместим на срещуположната страна зад скалата. Нека видим какво ще стане!

Те се изправиха на крака и хванаха по-късо поводите на конете си.

Да, антилопите бяха забелязани и се връщаха, а зад тях се виждаха четирима ездачи, които пришпорваха конете си до краен предел.

— Само четирима! — каза Винету. — Де да беше и вождът сред тях!

Олд Шетърхенд бързо извади далекогледа си от кобура на седлото и го насочи към ездачите.

— Той е с тях — съобщи ловецът. — Язди най-бързия кон и е пръв.

— Това е добре! — извика апачът и очите му засияха. — Ще го заловим ли?

— Да. Разбира се, не само него, а и другите трима.

— Уф!

След това възклицание Винету се метна на седлото и взе Сребърната карабина в ръка. В същия миг и Олд Шетърхенд се озова на гърба на своя жребец и приготви карабината «Хенри» за стрелба. Всичко това се разигра толкова бързо, че от мига, в който зърнаха завръщащите се антилопи до този момент едва ли бе изминала и минута. Бързоногият дивеч просто летеше напред и префуча на около хиляда крачки от двамата ловци. Четиримата индианци бяха доста назад. Чуваха се пронизителните им викове, с които пришпорваха конете.

— Хайде! — извика Винету.

Още с изричането на тази дума той излетя иззад скалата, следван по петите от Олд Шетърхенд, като се стремеше под ъгъл да пресече пътя на индианците. Щом видяха тъй изненадващо двама ездачи да се изпречват пред тях, червенокожите се стъписаха.

— Стой! — извика им Олд Шетърхенд и рязко спря коня си. Винету направи същото.

— Накъде е тръгнал Ка Маку с воините си?

Индианците с голяма мъка успяха да спрат конете си в бесния им галоп. Вождът гневно изкрещя:

— Защо ни спирате? Сега вече изгубихме месото!

— Изобщо щяхте да си останете с празни ръце. Нима бързоногата газела се ловува като бавния прериен вълк? Нима не знаете, че ще се доберете до месото й само ако успеете да я обградите, тъй че бързината й да не може да й помогне?

Едва сега на четиримата червенокожи се удаде да успокоят възбудените и разгорещени коне и вече можеха по-добре да огледат двамата ездачи, които им бяха провалили лова.

— Уф! — възкликна вождът им. — Поразяващата ръка, великият бял ловец!

— Помниш ли ме все още? А помниш ли и воинът до мен?

— Винету, прочутият вожд на апачите!

— Да, ние сме, не се лъжеш. Слизай с хората си от седлата и ни последвай до сянката ей на онази скала, където тъкмо си почивахме, когато видяхме, че се задавате.

— Защо да отиваме там? — попита Ка Маку.

— Искаме да говорим с вас.

— Не може ли да стане и тук?

— Разбира се, но слънцето пече твърде силно, а там има сянка.

— Няма ли да дойдат моите двама прочути братя с мен в пубелото, където ще могат да ми съобщят всичко каквото пожелаят не по-зле, отколкото ако останем тук?

— Ще те придружим до пубелото, но преди това трябва да изпушиш с нас лулата на мира.

— Нима е необходимо? Вече съм я пушил с вас.

— Тогава в тези земи цареше мир, а сега бойната секира е изровена. Затова се доверяваме само на онзи, който е готов да изпуши с нас калюмета. А откаже ли ни някой, ще го смятаме за наш враг. И тъй, решавайте, но бързо!

При тези думи Олд Шетърхенд си играеше с карабината «Хенри» по начин, който изплаши вожда. Ка Маку много добре познаваше тази пушка, смятана от червенокожите за омагьосана, и знаеше какво може да очаква, когато Олд Шетърхенд толкова демонстративно я държи в ръце. Ето защо макар и с не особено весел глас заяви:

— Щом моите прочути братя имат такова желание, тогава ние ще го изпълним.

Той с най-голямо удоволствие би пришпорил коня си и би си отишъл, но му беше ясно, че за съжаление не бива да поема такъв риск. Конят му не беше тъй бърз като куршумите на Олд Шетърхенд и Винету. Вярно, че и той имаше една стара пушка, също както и спътниците му, но в сравнение с пушките на двамата ловци можеше да се каже, че е все едно с голи ръце. И тъй вождът слезе от коня и неговите хора последваха примера му. След като всеки хвана юздите на жребца си, всички закрачиха към скалата и там насядаха. После Ка Маку обстоятелствено отвърза своя калюмет от шнурчето, с което лулата висеше на врата му, и каза:

— Торбичката ми за тютюн е празна. Може би моите прочути братя имат киникиник (Киникиник означава «смесица», «миш-маш», и е вид индиански «тютюн», приготвян от кората на явор и върба, листата на смрадлика, както и от корите и листата на други растения. Б. пр.), за да натъпчем калюмета?

— Имаме тютюн колкото ни е необходим — отвърна Олд Шетърхенд. — Но преди да изпусим с теб лулата на мира и да тръгнем към публото, за да ти гостуваме, искам да знам с какви воини ще се срещнем там.

— С моите.

— И никакви други?

— Не.

— И все пак ми казаха, че си дал подслон и на чужди воини. Както между няколко племена, тъй и между червенокожите и бледоликите е избухнала война. Ка Маку ще разбере, че в такъв случай се налага човек да е предпазлив.

— Ако моите братя ме посетят, няма да намерят нито един чужд воин.

— И въпреки това видяхме, че от ранчото на Форнър към вашето публо водеше голяма дияра от много хора и животни, която спираше дотам, а после продължаваха само следите на петима мъже.

Ка Маку се изплаши, но не го издаде, а най-решително увери:

— Моите братя сигурно се лъжат. Нищо не знам за такива следи.

— Когато става въпрос за някаква следа, вождът на апачите и Олд Шетърхенд никога не се лъжат. Те не само умеят точно да преброят отпечатъците, оставени от хора и животни, но знаят и имената на хората.

— Тогава моите прочути братя знаят имена, които ми са неизвестни.

— Да не би никога да не си чувал за Гринли, Краля на петрола?

— Никога.

— Това е лъжа!

При тези думи вождът хвана држката на ножа, затъкнат в пояса му, и гневно извика:

— Нима Олд Шетърхенд иска да обиди един храбър вожд? Тогава ножът ми ще му отговори!

Белият ловец леко повдигна рамене и отговори:

— Защо Ка Маку прави голямата грешка да ме заплашва? Нали ме познава и знае много добре, че куршумът ми ще пронизе главата му преди острието на неговия нож да ме докосне или ръката му да успее да насочи към мен пушката му!

Още докато изговаряше тези думи той със светкавично движение измъкна двата си револвера и насочи дулата им към него. В същия миг и в ръцете на Винету се появиха два револвера, с които той се прицели в останалите трима индианци, а Олд Шетърхенд най-спокойно продължи:

— В името на великия Маниту, когото почитат червенокожите мъже, те уверявам, че ако направите и най-малкото движение с оръжията си, нашите ще загърмят! Олд Шетърхенд никога не нарушава дадената дума, знаете го също тъй добре, както и всеки друг индианец! Виждали сте тези малки пушки, които държат ръцете ми и имат два пъти по шест куршума. Сега моят брат Винету ще ви вземе ножовете и пушките. Онзи, който се възпротиви или направи дори и най-малкото движение, за да ни окаже съпротива, незабавно ще получи куршум. Аз казах и думата ми важи! Хау!

С последното възклицание индианците потвърждават казаното. Така Олд Шетърхенд искаше да изрази своята решимост на всяка цена да осъществи заплахата си. Той не изпускате из очи вожда, който не посмя да се помръдне, докато Винету му вземаше ножа и пушката. И другите трима индианци кротуваха, когато апачът ги обезоръжаваше. След като свършиха тази работа, Олд Шетърхенд продължи:

— Червенокожите мъже виждат как стоят нещата — те са в ръцете ни. Могат да се спасят само ако признаят истината. Нека Ка Маку отговори на въпросите ми! Защо нарочно е оставил да избягат няколко пленници заедно с Краля на петрола?

— При нас не е имало никакви пленници — разгневи се вождът.

— И в момента ли не се намират пленници в публото?

— Не.

— Ка Маку лъже. Той би трябвало да знае, че Винету и Шетърхенд не са неопитни хлапаци, които могат да бъдат измамени. Сам Хокинс, Паркър и Стоун също са при вас.

Потрепването в очите на вожда издаде уплахата му, но той не отговори.

— При вас са и други двама бели воители, които се казват Франк и Дрол. Освен тях там е синът на един вожда на навахите, както и неговият млад бял приятел, а също и други четирима бели мъже заедно с жените и децата си. Ка Маку няма ли да го признае?

— Жив човек няма при нас — гласеше отговорът. — Да не съм някой окаян крастав пес, че да позволявам така да разговаряш с мен!

— Пфу! Ще започна да разговарям с теб още по-ясно! А дали другите трима червенокожи воители ще признаят онова, което вожда им тъй глупаво отрича?

Този въпрос бе отправен към придружителите на Ка Маку.

— Той казва истината — отговори един от тях. — При нас няма пленници.

— Както искате. Ние ще отидем до пуеблото и ще разберем как стоят нещата, а вас ще вържем, за да не можете да ни попречите. Винету ще започне с Ка Маку.

Апачът измъкна ремъците от джоба си. Тогава Ка Маку скочи на крака и яростно извика:

— Мен ли ще вържете? Аз ще...

Той не можа да продължи, защото получи от Олд Шетърхенд не по-малко бързо такъв юмручен удар в слепоочието, че в същата секунда рухна на земята и остана да лежи в безсъзнание. Това беше онзи удар, на който прочутият уестман дължеше името си. После Поразяващата ръка се обърна заплашително към останалите трима:

— Ето, виждате каква ви е ползата, ако се съпротивлявате! Трябва ли и вас да ви удрия по главите? Мирувайте, докато ви вържем, иначе ще ви се случи същото като на него!

Разгневеният ловец, който с един юмручен удар можеше да повали здрав и силен мъж, направи такова впечатление на тримата индианци, че те безропотно се оставиха да бъдат вързани. После двамата приятели стегнаха с ремъци ръцете и краката и на Ка Маку.

За да попречат на конете им да се разбягат, те ги вързаха с дългите юзди за забити в земята колчета. След това трябваше да се погрижат да отнемат на пленниците всяка възможност да се помръднат от местата си или въпреки вързаните си ръце взаимно да си помогнат. Човек може да се опита да избяга, като се претърколи, даже ако ръцете и краката му са стегнати с ремъци, обаче вързан ли е добре, никой не е в състояние сам да се освободи. Но затова пък може да развърже ремъците на другите пленници. Ето защо двамата забиха пушките на четиримата индианци дълбоко в пясъка на доста голямо разстояние една от друга, а после за всяка от тях здраво вързаха по един от пленниците, тъй че да нямат никаква възможност да се освободят. Докато двамата ловци вършеха тази работа, вожда дойде в съзнание. Когато видя в какво безпомощно състояние се намира, той изскърца със зъби. Олд Шетърхенд го чу и каза:

— Ка Маку сам си е виновен, че се отнасяме с него по такъв начин. Още веднъж го моля да ми каже истината. Ако ми обещае да пусне пленниците и да им върне всички техни вещи, той ще бъде развързан.

Вожда се изплю и не отговори, което беше обида за Олд Шетърхенд, но той я посрещна със съжалителна усмивка. След като още веднъж най-грижливо провериха дали пленниците все пак нямаха възможност по някакъв начин да се освободят, двамата приятели възседнаха конете и се отправиха към пуеблото.

Ка Маку ги изпрати със зловни погледи и промърмори на себе си:

— Тези две кучета бяха мои приятели, а ето че ми станаха врагове. Но се лъжат. Мислят си, че ще могат да освободят пленените бледалики, ала самите те ще бъдат заловени, защото няма да успеят да заблудят стражите ни. Вярно, че двамата са майстори в тайното промъкване, обаче човек не може да пропълзи до пуеблото, без да го забележат. В никакъв случай няма дълго да останем да лежим на това място, тъй като, ако не се върнем скоро, моите воители ще изпратят хора да ни търсят и те ще ни намерят.

По този въпрос обаче Ка Маку се лъжеше. На неговите съплеменници и през ум не им мина да го търсят с тримата му придружители като изгубили се деца. Никой не се обезпокои от това, че те не се върнаха. Преследването на бързоногите антилопи може да отведе ловците надалеч и завари ли ги нощта, винаги съществува възможността лесно да намерят причина да отложат връщането си за следващия ден.

Тъй като пуеблото бе разположено откъм южната страна на скалистия масив, то можеше да бъде наблюдавано само от тази страна и понеже Олд Шетърхенд и Винету се приближаваха от север, тоест от срещуположната посока, трябваше да заобиколят, описвайки дъга, ако искаха да постигнат целта си. При това бяха принудени да бъдат безкрайно предпазливи, защото всеки

миг пред очите им можеше да изникне някой индианец и да ги види също тъй добре, както и те него.

Слънцето току-що бе потънало зад хоризонта, когато двамата забелязаха пред себе си планинското възвишение и пубелото, разположено на стръмния му склон. Спряха конете и Олд Шетърхенд извади далекогледа си. След като минута-две гледа през него, той го подаде на Винету. Апачът скоро го свали от очите си и каза:

— Пленниците не са стояли със скръстени ръце. Моят брат видя ли дупката, която се намира в зида на втория етаж?

— Да — отвърна Олд Шетърхенд. — Пробили са я, но не могат да излязат, защото индианците я охраняват. Може би пленниците са се опитвали да се измъкнат и през тавана.

— Сигурно със същия неуспех, тъй като и там стоят пазачи.

— След смрачаване несъмнено ще запалят огньове, които страшно много ще ни пречат. Засега нека се задоволим с това, че забелязахме дупката, защото вече знаем под коя тераса се намират пленниците. Долу на зида е облегната стълба, сигурно са я оставили за вожда, да се изкачи, когато се върне. Колко хубаво ще е, ако не я изтеглят!

Двамата слязоха от седлата и седнаха на земята, за да изчакат да се стъмни. След като нощта се спусна, те видяха как на пубелото пламнаха няколко огъня. Тогава завързаха конете си за забити в земята колчета и се отправиха към мястото, където тази вечер трябваше да изпълнят един наистина майсторски номер. Било с хитрост или със сила тези двама мъже се канеха да излязат срещу многобройните индиански воители от пубелото.

Всъщност все още бе твърде рано за това безстрашно начинание и щеше да е далеч по-добре, ако можеха да изчакат няколко часа, когато все още будните индианци щяха да си легнат да спят. Тогава щяха да останат само няколко стражи, с които щеше да се наложи да се справят. Но въпреки това съществуваха различни причини, заради които не биваше да отлагат изпълнението на плана. Първо, не трябваше да забравят, че все пак не бе изключено да се появи някое неочаквано обстоятелство, благодарение на което плененият вожд и придружителите му да се освободят. Възможно беше някой от неговите хора да е ходил в онази посока и да се натъкне на него. А развържеше ли се Ка Маку и дойде ли в пубелото, освобождаването на затворените хора ставаше почти невъзможно. Второ, не се знаеше в какво положение се намират пленниците и какво ги заплашва. Всяко протакане лесно можеше да се окаже за тях съдбоносно. И трето, червенокожите все още не бяха разтревожени от забавилото се завръщане на техния вожд. Вероятно това щеше да стане едва на следващия ден, обаче не беше изключено и още същата вечер отсъствието му да им се стори странно. В такъв случай навярно щяха да изпратят хора да го търсят и щяха да чакат завръщането им. Това щеше да ги постави в състояние на възбуда, на всеобща бдителност, което неминуемо щеше да осуети плана на Олд Шетърхенд и Винету. Ето защо във всички случаи беше по-добре, ако незабавно се заемеха да изпълнят каквото бяха замислили.

След като се приближиха достатъчно до пубелото, Винету каза:

— Нека моят брат тръгне надясно, а аз наляво. Ще се срещнем в средата на пътя ни, където е стълбата.

Олд Шетърхенд разбра намерението му. Така най-напред щяха да претърсят околността на пубелото, за да видят дали го охраняваха и отвън или дали някой от червенокожите все още не се беше прибрал. Олд Шетърхенд последва подканата на приятеля си и не откри нищо особено. Когато двамата се срещнаха, се оказа, че забелязаната от тях стълба беше вече изтеглена.

— Уф! — обади се тихо апачът. — Няма я. Никой друг не може да се качи горе.

— Да, никой друг — кимна Олд Шетърхенд. — Но на нас това не ще ни попречи да достигнем най-долната тераса. Преди всичко трябва да разберем как са разпределени вражеските постове и къде се намират останалите хора от племето.

— Запалили са два огъня.

— Да, така е. Това са огньовете на стражите. Единият от тях е на терасата, под която са затворени пленниците, а другият гори върху платформата на по-долния етаж, за да осветява дупката, през която са се опитали да се спасят. Край огньовете стоят постове, горе има трима и долу са трима. Но къде са другите индианци?

— Във вътрешността на етажите. Моят брат не забеляза ли, че и вътре има светлина?

— Да, отворите, през които се влиза и излиза, са открити и оттам струи слаба светлина. Ако се съди по това, червенокожите заедно с жените и децата си живеят на горните етажи, докато двата долни са необитаеми и вероятно служат за складиране на припаси.

— Моят брат отгатна. Преди няколко години идвах тук и огледах вътрешността на пубелото.

— Хмм! Тогавашното вътрешно разпределение може да се е променило. Трябва да бъдем предпазливи. Вечерта е хубава и спокойно може да се предположи, че не всички индианци се намират вътре в помещенията. Много вероятно е някои от тях да лежат на открито по терасите, без да ги забелязваме оттук.

— Нима това ще ни попречи?

— Не.

— Тогава застани до зида така, че да мога да стъпя върху раменете ти!

Олд Шетърхенд изпълни желанието му и апачът леко се покатери върху раменете му. Но когато и оттам не успя да достигне ръба на най-долната платформа, той прошепна на приятеля си:

— Изпъни нагоре и двете си ръце, за да стъпя върху дланите ти!

Олд Шетърхенд направи каквото му бе казано и задържа така вожда, сякаш беше пет-шест годишно хлапе.

— Пак не става — обади се апачът.

— Колко не ти достига? — попита Олд Шетърхенд.

— Две-три педи.

— Не е беда. Пръстите ти са като от желязо. Докопаш ли се веднъж до ръба, ще можеш да се задържиш. После ще ти помогна с моя мечкоубиец. Ще броя до три и ще те подхвърля нагоре. Внимавай мигновено да се заловиш! Едно... две... три!

При «три» той с мощен тласък подхвърли апача нагоре. Ръцете на Винету достигнаха ръба и се вкопчиха в него като с железни скоби. Олд Шетърхенд бързо грабна мечкоубиеца и подпря с приклада единия крак на апача. Тази опорна точка помогна на Винету да се прехвърли върху терасата, където отначало той остана да лежи тихо и неподвижно, опитвайки се, напрегнал слух, да разбере дали наблизо се намира някой, който да го е забелязал или пък който можеше да го види. Апачът лежеше с присвито тяло, готов със скок мигновено да се нахвърли върху него, да го сграбчи за гърлото и да не му позволи да издаде предупредителен вик. Острите му очи огледаха терасата по цялата ѝ дължина — освен него там нямаше жив човек. Недалеч от себе си Винету съзря откритата четириъгълна дупка, водеща надолу към приземния етаж, а съвсем близо до нея лежеше стълбата, която индианците неотдавна бяха изтеглили.

С безшумни и ловки движения като змия той запълзя към отвора и се послуша. Надолу водеше стълба, а в помещението беше тъмно. Нищо не помръдваше. Изглежда, на приземния етаж нямаше никой. Тогава Винету запълзя обратно към другата стълба и я спусна до стената, където бе стояла облежната и през деня, за да може Олд Шетърхенд да се изкачи по нея. Щом белият ловец се озова горе, той легна до Винету и го попита:

— Има ли някой долу?

Олд Шетърхенд изобщо не попита дали има някой при тях на терасата, защото още от пръв поглед разбра, че са сами.

— Не долових никакъв шум — отговори Винету.

— Ще изтеглим ли отново стълбата?

— Не.

— Правилно! Възможно е да ни се наложи да бягаме и тогава тя ще ни трябва. А сега към следващия етаж!

Нагоре водеше друга стълба — индианците бяха махнали само най-долната. Но двамата не биваше да използват горната стълба, защото тя стоеше облежната по средата на етажа, където гореше най-долният огън, а край него седяха трима пазачи, на които беше възложено да охраняват пробитата в зида дупка. Ако Винету и Олд Шетърхенд се опитаха да използват тази стълба, стражите незабавно щяха да ги видят.

Платформата над тях беше широка около четири крачки и дълга около осемдесет. Огънят, който гореше в средата, по индианския обичай беше малък и светлината му не можеше да стигне до двата края на терасата. Следователно на тези места тя беше тъмна и двамата трябваше да се покатерят на горната платформа именно оттам — или от десния край, или от левия. Решиха да използват втората възможност, и то заради едно на пръв поглед незначително обстоятелство, което обаче им предлагаше твърде голямо предимство. Други хора навярно изобщо не биха му

обърнали внимание, но тези двама опитни ловци с толкова проникателен ум използваха винаги и най-малката дреболия, която можеше да им помогне да постигнат своята цел.

В случая ставаше въпрос за следното: тримата пазачи бяха насядали така, че двама от тях бяха с лице към дупката, която трябваше да надзирават, а третият се беше настанил от лявата ѝ страна, тъй че препречваше пътя на светлината и хвърляше зад гърба си по платформата дълга тъмна сянка. Именно тази сянка даваше възможност на двамата ловци да се приближат до тях, без да бъдат незабавно забелязани.

И тъй, те изтеглиха стълбата, която водеше от първия етаж към приземния, и я отнесоха към левия край на терасата. Това трябваше да стане с изключителна предпазливост. Щом стигнаха там, те я облегнаха на зида на втория етаж и се изкачиха по нея. След като се озоваха горе, известно време останаха предпазливо да лежат на едно място, както и преди, за да огледат и тази платформа.

— Пазачите са сами — прошепна апачът.

— Да, и това е добре — обади се неговият бял приятел. — Въпреки всичко ни предстои извънредно трудна работа. Тук няма никакво прикритие, нито храст, нито дърво, където да можем да се притаим.

— Но има сянка!

— Well! Обаче това не е достатъчно. Можем да се приближим най-много на двайсетина крачки от тях, а ако онзи обесник, дето хвърля сянка, се размърда, огънят ще ни освети и те сигурно ще ни забележат твърде рано.

— Ще отвлечем вниманието в обратната посока.

— Как? С малки камъчета ли?

— Да.

— Добре! Ако наистина се оставят да ги измамим така, значи са много глупави. След това ще трябва да измине двайсетината крачки за две секунди. Аз ще поваля на земята онзи, който е с гръб към нас. Ти ще се заемеш със следващия, а аз пък с третия.

— Но без абсолютно никакъв шум! — предупреди Винету.

— Естествено, защото иначе ще привлечем вниманието на тримата пазачи на по-горния етаж. Дори и да успеем незабелязано да се промъкнем до огъня, необходимо е само на някой от горните стражи да му хрумне да погледне надолу и ще ни види. Какво ще правим в такъв случай?

— Ще повалим и обезвредим тези тримата, а после бързо се качваме при другите трима.

Извадим ли и тях от строя, ще си открием пътя към хората, които искаме да освободим.

— Няма да мине без шум и цялото пуебло ще се вдигне на крак!

— Въпреки това Винету и Олд Шетърхенд няма да се изплашат. Ще изгасим огньовете и няма да ни виждат. Тогава няма да могат и да стрелят по нас.

— Добре! Да съберем сега камъчета!

Подхвърленият от Олд Шетърхенд въпрос, какво да правят в случай че ги открият, за което се и уточниха, се оказа от голямо значение за тях, защото по-късно действително ги видяха и те можаха незабавно да започнат да действуват в пълно разбирателство, без да губят скъпоценно време с въпроси и отговори. Потърсиха наоколо и намериха необходимите им камъчета. После се прилепиха плътно към земята и запълзяха към тримата пазачи. Преценката на Олд Шетърхенд се оказа съвсем точна: когато достигнаха на двайсетина крачки от тях, двамата се видяха принудени да спрат. Винету се понадигна леко и хвърли едно камъче над главите на стражите така, че то падна от другата им страна. Колкото и незначителен да беше шумът от малкото камъче, индианците го доловиха и като извърнаха глави надясно, внимателно се послушаха.

— Изглежда, ще успеем — прошепна Олд Шетърхенд. Винету хвърли още няколко камъчета и това накара тримата пазачи да предположат, че вдясно от тях се намира някакво живо същество, а може би дори и враг, поради което наостриха слух и зрение.

— Хайде! — тихо се обади Олд Шетърхенд. Двамата се изправиха. С пет-шест дълги и почти безшумни скока те се озоваха при пазачите. Юмрукът на силния бял ловец се стовари върху главата на първия от тях така, че той се просна на земята, без да гъкне. В следващия миг те страбчиха втория и третия за гърлото. Последва здраво притискане, няколко удара по слепоочията и двамата пазачи също изгубиха съзнание. Бързо ги вързаха, а в устата им натъпкаха парцали.

— Дотук успяхме! — прошепна Олд Шетърхенд. — А сега незабавно да отнесем стълбата до отвора, под който се намират пленниците. Искам да говоря с тях. Нека през това време моят брат Винету не изпуска из очи по-горния етаж! Възможно е някой от стражите да пристъпи до самия край на терасата.

Той изтегли стълбата, която избегнаха да използват, докато се намираха на долната платформа, подпря я на зида съвсем близо до пробитата дупка и се изкачи по нея. После тихичко подвижна в дупката:

— Сам Хокинс, Дик Стоун и Уил Паркър! Тук ли е някой от вас?

Той наостри слух и отвърте дочу глас:

— Я слушайте! Някой говори отвън! При дупката има човек!

— Вероятно някой от червенокожите подлещи! — обади се друг глас. — Перни го с един куршум!

— Глупости! — бързо се намеси трети. — Някой индианец няма да се осмели тъй удобно да си подложи кратуната, че да му светим маслото, ако не се лъжа. Сигурно е някой друг човек, който иска да ни спаси, може би дори да е Олд Шетърхенд или Винету. Направете ми място! Ще отида При дупката.

По израза «ако не се лъжа» Олд Шетърхенд разбра кой се беше обадил. Затова попита:

— Сам Хокинс, тук ли си?

— Тъй ми се струва — дойде в отговор отвърте. — Ами ти кой си?

— Олд Шетърхенд.

— Neigh day! Наистина ли?

— Йес. Искаме да ви измъкнем оттук.

— Искате? Говориш в множествено число, значи не си сам, нали?

— Не съм. С мен е и Винету.

— А има ли и други?

— Няма.

— Слава Богу, че дойдохте, очаквахме ви с голямо нетърпение. Но, сър, дали наистина си Олд Шетърхенд? Да не би да се казваш мистър Гринли, Краля на петрола?

— Би трябвало да ме познаеш по гласа, приятелю Сам!

— Абе я остави ти гласа! В тази дупка всички гласове си приличат, още повече че говориш тихо. Хубава история ще бъде, ако ти повярваме, а после се окаже, че Олд Шетърхенд се е превърнал в Краля на петрола. Не съм чак толкоз глупав Кун! Дай ми някакво доказателство!

— Какво?

— В момента носиш ли твоята карабина «Хенри»?

— Да.

— Я ми я подай през дупката да я опипам.

— Ето я, но бързо ми я върни, защото всеки миг може да ми потрябва.

Той побутна карабината в дупката и само след броени секунди я получи обратно, след което Сам се обади:

— Вярно, значи си ти, сър, слава Богу, че дойде! Ние не можем да излезем. Наистина има възможност да се спасим, но ще трябва да започнем ожесточено сражение, а не ни се иска да проливаме кръв. Как мислиш да ни измъкнеш?

— Имате ли стълба?

— Тези негодници я изтеглиха.

— А оръжия?

— Те са все още у нас. Не успяха да ни ги вземат. По-късно ще ти разкажа как се забъркахме в тази страхотна каша.

— Сигурно сте постъпили много мъдро! Наистина е било голям «майсторлък», и то от хора като вас! И кой още е долу с теб?

— Все твои добри познати: Стоун, Паркър, Дрол, Хобъл Франк и тъй нататък.

— А деца има ли?

— За съжаление!

— Well! Тогава слушай внимателно какво ще ти кажа! Първо ще ни подадете децата, но те не бива да издават никакъв звук. След това ще последват жените — надявам се, те също ще пазят тишина. После ще се промъкнат онези, които не познават Запада и нямат голям опит. Уместно е най-напред всички тези хора да излязат навън, за да не останат затворени, в случай че

индианците ни забележат. Тук седяха трима пазачи, които обезвредихме. Над главите ви се намират други трима, а те лесно могат да ни изненадат. Ако това стане, ще трябва бързо да действам. Ще се кача горе, за да се справя с тях. Успее ли, ще отворя дупката на терасата и ще ви спусна стълба, за да могат всички, които все още се намират в помещението, бързо да се изкачат при мен и да ми помогнат. И така, опитните хора ще останат последни. Разбра ли всичко?

— Да.

— Тогава започвай! Ще чакам тук, за да посрещна най-напред децата.

Само след броени секунди от дупката изникна едно момче. Олд Шетърхенд го измъкна и го подаде на Винету, който го пое и го остави до стената. По същия начин постъпиха с всички деца, а после и с жените. Това беше тежка работа, при която застаналият на стълбата Олд Шетърхенд трябваше да напегне всичките си сили. След като дотук всичко мина успешно и Сам Хокинс му съобщи, че започват да излизат мъжете, и то начело с немските преселници, ловецът му отговори:

— Те не се нуждаят от помощта ми, за да достигнат стълбата. Затова ще отида да наблюдавам какво правят тримата пазачи над вас.

Той слезе при Винету, подхвърли му тихо няколко обяснителни думи, а после бързо и безшумно се втурна покрай самия зид наляво, където се намираше стълбата, с чиято помощ се беше изкачил на тази платформа. Той я издърпа и я облегна на стената, за да се изкатери на следващия етаж.

Когато се озова горе и огледа осветеното от огъня място, той забеляза големите камъни, отърколени върху капака, за да го затискат, тъй че пленниците да не могат да излязат. Наблизо лежеше стълбата, която индианците бяха изтеглили, преди да затворят дупката. Друга стълба водеше към по-горната платформа. Пазачите седяха така, че двама от тях бяха с гръб към него. Олд Шетърхенд се изкачи на тази тераса, за да може незабавно да се нахвърли върху стражите, в случай че индианците ги откриеха. Ако пленниците успеяха да се измъкнат навън до последния човек, той щеше да слезе обратно, без изобщо да им се покаже. И тъй ловецът лежеше притихнал и изчакваше. Започна да пресмята по колко време ще е Необходимо на всеки, за да изпълзи от дупката, и колко души са могли вече да излязат навън. И тъкмо когато си мислеше, че навярно шестият е наред, в същия миг в нощта се разнесе силен и пронизителен женски глас:

— Божичко, господин кантор, амче внимавайте да не паднете върху мен!

Тримата пазачи незабавно скочиха на крака, приближиха се до края на платформата и погледнаха надолу. Видяха освободените бели, видяха и апача, който, изправен в целия си ръст, стоеше при огъня. Те го познаха и един от тях извика така, че гласът му проехтя над цялото публо:

— Акхане, акхане, арку Винету, нонтон, шие инте! — Насам, насам, Винету, вождът на апачите е тук!

Викът му още не беше съвсем заглъхнал, когато зад гърба им се разнесе не по-слаб глас:

— А тук е и Олд Шетърхенд, за да освободи пленниците!... Винету, посрещни тези двама юнаци!

Белият ловец се беше изправил едновременно с пазачите и се беше втурнал към тях. Още докато извикваше горните думи, той повали единия с юмрука си, а другите двама блъсна така, че паднаха от платформата на долната тераса, където бяха посрещнати от застаналите там хора. После той събори стълбата, водеща към по-горния етаж, за да не може нито един индианец да слезе от горе. След това изгъркаля настрани от капака тежките по петдесетина килограма камъни и отвори дупката, спусна в нея стълбата и подвижна надолу:

— Бързо се качвайте! Може да се стигне до схватка!

След тези думи той скочи с двата си крака в огъня, за да го стъпче, и понеже пламъците бяха малки, успя веднага да го изгаси. Стана съвсем тъмно, защото Винету угаси и долния огън. Олд Шетърхенд бе действувал с такава бързина, че не бе изминала и минута от мига, когато се разнесе непредпазливият женски глас. А ето че от отвора изскочиха и последните пленници. На терасата над главите им настана оживление. Дочуха се силни гласове. Появиха се светлини и по горните стълби се замяркаха тъмни силуети, които започнаха да слизат надолу. Тогава прозвуча мощният глас на Олд Шетърхенд:

— Нека червенокожите мъже останат горе, ако не искат да умрат! Тук са Олд Шетърхенд и Винету заедно с хората си. Който дръзне да се спусне при нас, ще бъде застрелян! Той не желаше да убива нито един индианец, но трябваше да им докаже, че наистина се намира в публото. Такова доказателство можеше да им даде само със скорострелната си карабина, която всички добре познаваха и от която се страхуваха. Олд Шетърхенд вдигна оръжието и се прицели нагоре в един индианец, който с главня в юмрука слизаше най-бързо от всички. Ловецът искаше само да го рани в ръката и натисна спусъка.

— Хай, лата-ши! — Ох, ръката ми! — изкрещя раненият и изпусна факела.

Още три бързи изстрела и също толкова факли изчезнаха. Някакъв глас извика:

— Това е омагьосаната пушка на Олд Шетърхенд! Нагоре, връщай се обратно!

По горните тераси също настана тъмнина и внезапно се възцари такава тишина, сякаш там нямаше жив човек.

— Всички ли са тук? — попита Олд Шетърхенд застаналите наоколо хора. — Никой ли не остана долу?

— Никой — отговори Сам Хокинс.

— Тогава спуснете и двете стълби и слизайте при другите! Мисля, че червенокожите ще ни оставят на спокойствие, докато напуснем публото.

Изпълниха нареждането му. Той се спусна последен. Щом се озова на по-долната платформа, видя, че съобразителният апач се беше погрижил вече за следващата стъпка. Освободените хора бяха започнали да слизат надолу. Винету нямаше никакво намерение да ги припира да бързат. Напротив. Заради жените и децата той ги предупреждаваше да бъдат предпазливи и да се спускат по-бавно, защото знаеше, че поне на първо време нямаше защо да се боят от индианците. Имената на Поразяващата ръка и Винету ги бяха сплашили.

И тъй слизането вървеше доста спокойно и по такъв начин, че бегълците вземаха стълбите надолу със себе си, за да затруднят червенокожите в преследването. А когато най-сетне се събраха в подножието на публото, Олд Шетърхенд каза:

— Успяхме, и то много по-лесно, отколкото мислех. А сега...

Тук неколцина го прекъснаха, за да му изразят благодарността си, но той незабавно ги сръза с думите:

— Мълчете! Засега не искам да слушам подобни неща! Преди всичко трябва да свършим най-належащото. По-късно, когато оставим това място далеч зад гърба си, ще можете да говорите колкото си искате. Къде са конете ви?

— Ей там в корала, вдясно зад публото — отвърна Хокинс.

— Всичките ви оръжия у вас ли са?

— Да.

— Ами другата ви собственост?

— Червенокожите негодници не можаха да откраднат каквото се намираше у нас, но сигурно са откъмнали всичко, което беше в кобурите на седлата.

— Имахте ли и товарни коне?

— Йес, те трябваше да носят вещите на преселниците.

— Дали тези неща все още са налице?

— Не знам. Бурята се изви над главите ни тъй внезапно, че изобщо не намерихме време да разтоварим и разседлаем животните.

— Хмм! Ако всичките ви вещи все още са при животните, можем веднага да тръгнем, но в противен случай ще трябва да принудим червенокожите да върнат заграбеното. Нека Сам Хокинс ме придружи до корала. Другите ще останат тук и няма да изпускат из очи най-долната тераса на публото. Разнесе ли се там някакъв шум, или пък мерне ли се някой червенокож, веднага ще стреляте, но ще гледате да не го улучите. Ясно ли е? Напълно достатъчно е да чуе как куршумът се удря до него в стената. Тези хора трябва само да знаят, че сме заели тук долу позиция, за да не им позволим да слязат от постройката. Междувременно моят брат Винету ще отиде да доведе нашите жребци.

Верен на своя характер, апачът безмълвно се отдалечи, а Олд Шетърхенд и Сам Хокинс се отправиха към обграденото място, където бяха отведени конете и мулетата. След като тримата мъже изчезнаха в нощта, канторът се обади:

— Значи това са двамата велики герои, които толкова копнеех да видя! В момента човек не може да различи лицата им, защото е тъмно, но самото им поведение страшно много ми импонира. Те ще заемат изключително важно място в моята опера.

— Ха, изчакайте само да ги видите на светло! — каза му Хобъл Франк. — Още от пръв поглед човек не може да не си каже, че се намира пред необикновени люде. Амче не се ли сбъдна пророчеството ми? Необходимо бе тези двама прочути мъже само да се появят и ето че сме вече свободни!

— Съвсем вярно! — съгласи се с него Дрол. — Истински подвиг е, че ни измъкнаха, без някому да падне и косъм от главата. А цялата работа щеше да мине и още по-добре, ако госпожа Еберсбах си беше държала устата затворена.

— Аз ли? — незабавно се намеси госпожа Розали. — Да не би да искате да кажете, че съм виновна, дето неволно извиках?

— Естествено! Че кой друг?

— Ами канторът, не аз!

— Моля, моля най-покорно! — защити се обвиненият от нея човечец. — Нали знаете, че съм емеритус! Бъдете тъй добра да не го изпускате постоянно! Нямаме право да твърдиме че съм нарушил пълната тишина, която трябваше да пазим. Устата ми не е издала никакъв звук, нито един-единствен, макар и в най-нежно пианисимо. Вие извикахте, госпожо Еберсбах!

— Изобщо не го отричам. Но защо извиках? Да бяхте стояли по здраво на краката си, емеритус такъв! Ако пак ви се прииска да се търкаляте по някоя стълба презглава, не го правете тъкмо тогаз, когато под вас се намира някоя уважавана дама! Ако поне с вашите музикални стълбици не се справяте по-добре, ще ми е страшно жал за хубавата ви героична опера. Разбрахте ли ме?

— Разбрах ви, уважаема, но вие не разбирате друго нещо, а именно, че с един син на музите трябва да се отнасяте учтиво. Обещах ви, когато му дойде времето, да не ви забравя и действително имах намерение да предвидя за вас една сопранова ария, но щом като по такъв начин говорите за изкуството ми, ще се откажа от първоначалния си план. Няма да имате честта да се появите в моята опера.

Той се канеше да направи още някаква забележка, обаче Хобъл Франк припряно му нареди:

— Шшт! Мълчете! Стори ми се, че видях как някакво същество бързо се мярна на първия етаж. Наистина, ей къде пак се промъква! Сега се спря и навежда глава да погледне надолу. Туй ще е някой индианец, който сигурно има намерение да разузнае къде сме се спотаили. Веднага ще разбере!

Той вдигна пушката си, прицели се набързо и натисна спусъка.

— Уф! възкликна изплашен глас веднага след изстрела.

Тъкмо в този момент Олд Шетърхенд се върна заедно с Хокинс.

— Какво има? Кой стреля? — попита той.

— Аз — отговори Франк.

— Защо?

— Този въпрос трябва да се отпрати към съдбата, но с удоволствие ще отговоря аз. Някакъв червенокож сенйор беше застанал на покрив номер едно и вероятно искаше да разбере кое време е вече. Показах му колко и за кого е ударил часът, ако незабавно не си плюе на петите. Веднага се оттегли, и то много компетентно.

— Улучи ли го?

— Не, прицелих се на около два лакътя вдясно от него. Ако ушите му са дълги по четири стъпки, тогаз е много вероятно куршумът ми да е пробил дясната му обичка, което, надявам се, ще му послужи като физхармонично предупреждение. .

— Значи вече са се осмелили да се спуснат на първата тераса! Ще трябва да внимаваме. Разбира се, ще стоим на такова разстояние, че да не могат да ни виждат, иначе ще започнат да стрелят по нас. Те трябва да са наясно, че сме тук и няма да им позволим да слязат. Затова нека Франк и Дрол пропъзят до зида и легнат плътно прилепени до него. Погледнат ли след това нагоре към небето, ще могат да забележат главата на всеки, който надзърне над ръба, за да види какво става долу. И тогава бързо ще му изпратят по един куршум!

— Но навярно, без да го улучваме, нали?

— Да. Не искам да убиваме никого.

— В такъв случай ще предпочета да не си хабя на вятъра хубавите куршуми! По-добре да не слагам никакви куршуми в цевта.

В този момент до Олд Шетърхенд се приближи Ши Со и като си послужи с немски език, го помоли:

— Господине, позволете ми да участвам в наблюдението на публото! Шест очи виждат по-добре от четири.

— Това е съвсем вярно — отговори ловецът, взирайки се в младежа, чиито черти на лицето не можеше да различи.

Струва ми се, че още сте твърде млад. Имате ли силно зрение?

— Да.

— А опит?

— Моят баща ми е бил учител — скромно отвърна Ши Со.

— А кой е баща ви?

— Нитзас-ини, вождът на навахите.

— Какво? Моят приятел Големия гръм? Та тогава вие сте Ши Со, за когото съм чувал, че е в Германия?

— Да, аз съм.

— Ето ти ръката ми, млади приятелю. Много се радвам, че те срещам тук. Веднага щом разполагаме с повече време, ще си поговорим. Ако беше по-светло, навярно щях да те позная. Тъй като си Ши Со, знам, че спокойно мога да изпълня желанието ти. Върви заедно с Франк и Дрол и застанете на такова разстояние един от друг, че да наблюдавате цялата платформа! Синът на вожда се отдалечи горд от това, че желанието му бе изпълнено. Тъкмо когато тръгваше, се завърна Винету с двата коня, които вързаха за забити в земята колчета достатъчно далеч от публото. Щом свършиха тази работа, апачът се обърна към Олд Шетърхенд:

— Чух един изстрел. Чия пушка стреля?

Белият ловец му отговори, а после продължи:

— Товарните животни на хората, които освободихме, се намират ей там в корала. Целият багаж и всички седла и оглавници са изчезнали:

— Сигурно са в публото!

— Така е. Следователно не можем да тръгнем, а се налага да останем, за да принудим индианците да върнат всичко.

— Няма да е трудно, защото вождът им се намира в ръцете ни.

— Прав си. Трябва да го доведем. Желаете ли моят червенокож брат да поеме тук ръководството? В такъв случай ще тръгна заедно с Хокинс, Паркър и Стоун, за да докараме Ка Маку.

— Нека моят брат върви. Когато се завърне, ще завари тук всичко наред.

Трите «детелинови листа» с радост се съгласиха да яздят заедно с Олд Шетърхенд. Отправиха се към корала, за да вземат своите животни. Наистина конете бяха без седла и юзди, но това беше безразлично на ездачите. Те ги възседнаха и ги подкараха на север. От само себе си се разбира, че пътем Олд Шетърхенд ги разпита как са се срещнали с преселниците и как са попаднали в плен. Разполагаша с достатъчно време да му разкажат и подробностите, както и да опишат характера на всеки един от преселниците. След като ги изслуша, ловецът леко поклати глава и каза:

— Странни хора и при това съвсем непредпазливи! Значи вие тримата сте се засели да се грижите за тях и ще ги придружавате?

— Да — отговори Сам. — Те се нуждаят от помощта ни, а на нас ни е все едно в каква посока ще яздим. Ти какво ще кажеш по този въпрос, сър?

— Хмм! Искях заедно с Винету да прехвърля границата, но смятам за свой дълг да се заема с тези преселници, още повече че се канят да минат през такива местности, където без помощта на опитни хора неминуемо ще загинат, понеже човек не може да има никакво доверие на червенокожите, с които ще се срещнат по пътя си. Струва ми се, че трябва да сме снизходителни към тях. Например този пенсиониран кантор може да стане дори и опасен.

— Вече стана. С най-голямо удоволствие бих го изгонил да си върви, ама няма как. А какво ще кажеш за историята с Краля на петрола?

— Измама!

— Well, и аз съм на същото мнение. Имаме ли право да вървят към гибел?

— В никакъв случай. Ще тръгнем по петите на Гринли, който много вероятно има и други имена, и вярвам, че ще го догоним навреме. Страшно съм любопитен да разбера с каква ли вълшебна пръчица е извадил петрол от земята или пък се кани да извади.

Бяха яздили доста бързо и вече се намираха недалеч от мястото, където оставиха вързан вожда заедно с хората му.

Олд Шетърхенд разказа на Детелиновия лист как четиримата индианци им бяха паднали в ръцете, а после добави:

— Вождът отрече всичко и заслужава наказание. Известен съм като приятел на червенокожите и обичам да живея с тях в мир. Затова ми се иска да се отнеса към Ка Маку с възможно най-голямо снизхождение. Ще видим дали все пак няма да направи признание. Ако ви забележи, веднага ще разбере как стоят нещата. Затова ще избързам напред, а вие ме последвайте бавно. Яздите ли право на север, ще се натъкнете на скалата, зад която сме оставили пленниците. Наоколо беше много тъмно и в тази равна местност, където нямаше никаква опорна точка или белег, всеки друг навярно би се объркал. Но Олд Шетърхенд можеше да разчита на чувството си за ориентиране и достигна целта си с такава точност, сякаш яздеше не в тъмна нощ, а посред бял ден.

Той беше убеден, че ще заvari четиримата индианци в същото положение, в което ги бяха оставили, но въпреки това трябваше да е предпазлив. Все пак не беше изключено по някакъв начин да са се освободили и сега да чакат него и Винету, за да си отмъстят. Ето защо на подходящо разстояние той слезе от коня, завърза го за колче и пеша се запромъква към скалата. След като се приближи достатъчно, легна на земята и продължи пълзешком. Скоро от лявата му страна изплува високата и широка скала. Той описа къса дъга и тогава видя легналите пленници. Но възможно беше те да са свободни и коварно да са останали в същото положение. Затова ловецът все още не се издаде, а продължи да пълзи, докато се озова зад самия вожд. Всичко стана толкова тихо, че индианецът не долови и най-малкия шум. После Олд Шетърхенд вдигна ръка и опипа заровената в земята пушка, за която бе вързан Ка Маку. Положението на ремъците не беше променено, все още не бяха развързани. Тогава той стана и неочаквано се изправи пред пленниците, сякаш бе изникнал от земята.

— Сигурно времето се е сторило на Ка Маку твърде дълго — поде белият ловец. — Тъй като устата му е била запушена, не е могъл дори да разговаря с другарите си. Аз пак ще му дам възможност да си служи с гласа.

Той измъкна къпата от устата му и после продължи:

— Вождът е имал време да размисли. Ако е готов да признае, че в пубелото му се намират пленници, ще го освободя и всичко ще остане без никакви лоши последици за него.

От думите му Ка Маку заключи, че Олд Шетърхенд все още не знае нещо определено, и затова реши нищо да не признава. Тъй като познаваше нрава и характера на белия ловец, вождът беше убеден, че животът му не се намира в опасност. И тъй нищо нямаше да признава и предпочиташе да остане да лежи на мястото си, докато хората му дойдеха да го освободят. Мислеше си, че скоро след зазоряване щяха да тръгнат да го търсят. Пред очите му стоеше само Олд Шетърхенд. А къде ли беше Винету? За да разбере това, той попита:

— Защо вождът на апачите не дойде да разговаря с мен?

По гласа му си личеше, че къпата, с която бе затыкната устата му, е затруднявала дишането му.

— Наложил се да остане в околността на пубелото, за да го наблюдава.

Съдейки от този отговор, Ка Маку предположи, че усилията на Винету и Олд Шетърхенд са останали напразни и белият ловец е дошъл само за да го разпита и така да понаучи още нещо. Ето защо с нескрита подигравка в гласа индианецът каза:

— Винету ще види и чуе само това, което вече ти казах — при нас няма нито един пленник.

Защо двамата храбри мъже дебнат тайно около пубелото? Защо не поискат да ги пуснем в него, за да се убедят сами, че казвам истината и имам искрени намерения?

— Защото ви нямаме доверие и сме убедени, че и ние ще бъдем пленени.

— Уф! Къде остана мъдростта на Олд Шетърхенд? Великият дух му е отнел разсъдъка. Аз бях негов приятел, но понеже той се отнася с мен като към враг, между нас всичко ще реши ножът.

— Нямам нищо против. Значи наистина не държите в плен никакви мъже, жени и деца във вашето пубело?

— Не.

— Не забравяй, че за мен и Винету няма да е трудно да ги освободим! Но тогава ще си понесеш наказанието. А признаеш ли си, ние ще си спомним, че си бил наш приятел и брат, и ще се отнесем към теб снизходително.

— Олд Шетърхенд може да мисли каквото си иска и да постъпи както си иска. Аз казах истината и ще си отмъстя!

— Твоя воля! Но я чуи! Кой ли идва?

Разнесе се конски тропот, който приближаваше. Ка Маку се поизправи, доколкото му позволяваха ремъците, и извика от радост. Ездачите, които идваха, сигурно бяха неговите хора, тръгнали да го търсят. Те се появиха иззад скалата и спряха. Вождът не можеше ясно да различи фигурите и лицата им, но беше толкова сигурен в предположението си, че им извика:

— Аз съм Ка Маку, когото търсите. Слизайте от конете и ме развържете.

Тогава Сам Хокинс му отвърна през смях:

— Вярвам ти, че си Ка Маку, но не ми се вярва, че ще те развържа. Олд Шетърхенд ще каже какво да правим с вас. Позна ли ме по гласа, стари негоднико?

— Сам Хокинс? — буквално извика вождът от уплаха.

— Да, Сам Хокинс и Дик Стоун заедно с Уил Паркър — потвърди Олд Шетърхенд. — Все още ли мислиш, че Великия дух ми е отнел разсъдък? Или аз бях прав, когато казах, че няма да ни е трудно да освободим пленниците? Ние обърнахме копието и го насочихме срещу вас:

Пленниците ви са свободни и сега самите вие сте пленени. Никой от воините ти не може да напусне пубелото, защото ще посрещнем с куршум всеки, който се опита да избяга. Дойдохме, за да те вземем. Ще ви вържем върху вашите коне и ви съветвам да не се опитвате да се съпротивлявате, освен ако не желаете да се запознаете с ножовете ни.

Детелиновия лист слезе от конете и се залови с четиримата индианци, а те бяха толкова слисани, че и през ум не им мина да оказат съпротива. И бездруго тя щеше да е напразна.

Вързаха ги върху техните животни, които стояха досега спънати с ремъци, а после поеа по обратния път, без да разменят нито дума, чак докато се озоваха пред пубелото. Там накараха Ка Маку и хората му да слязат на земята и ги поставиха под строга охрана. Въпреки тъмнината индианците скоро забелязаха, че всички техни пленници без изключение са свободни. Човек лесно може да си представи обзелата ги ярост.

Белите, особено по-темпераментните между тях, с удоволствие биха прекарвали цялата нощ в приказки. Но Олд Шетърхенд не им разреши. Той им обърна внимание, че на следващия ден сигурно им предстоеше тежка и продължителна езда и най-сетне успя да ги придума да легнат да спят, разбира се, с изключение на сменящите се на всеки час постове.

Нощта премина, без червенокожите да се осмелят да слязат от пубелото и да се опитат да ги нападнат. Щом се зазори, белите видяха, че индианците са се оттеглили на горните платформи. Повечето от тях спяха, но щом малко от малко се развидели, бяха събудени от стражите, които и те бяха поставили. Събраха се горе на групи и започнаха да заплашват белите. Все още не можеха да забележат, че вождът им е пленен.

Винету и Олд Шетърхенд бяха решени да не се впускат в дълги преговори. Ако искаха навреме да догонят Краля на петрола, не биваше да губят никакво време. Затова двамата отидоха да се споразумеят с Ка Маку. Останалите образуваха около тях кръг, за да чуят разговора, а пък онези, които нямаше да могат да го разберат, само да погледат. Тъй като Винету предпочиташе да мълчи и имаше навик да говори само когато бе абсолютно необходимо, Олд Шетърхенд взе думата:

— Ка Маку добре вижда, че всички негови пленници са на свобода, нали?

Вождът не отговори. Ето защо със заплашителен тон уестманът го предупреди:

— Не обичам да приказвам на вятъра. Искаме да се отнесем към теб колкото е възможно по-снизходително. Но мълчиш ли, сърди се сам на себе си, ако не ни остане друг избор, освен да ти отмъстим. И тъй, отговори ми на въпроса:

— Виждам, че са свободни — гневно изръмжа той.

— А че воините ти са наши пленници?

— Не виждам подобно нещо.

— Така ли? А нима някой от тях може да напусне пубелото против волята ни? Дори не е необходимо да ги търпим да стоят по горните платформи. Куршумите ни ще стигнат и до най-високата тераса и можем да ги накараме всичките да потърсят убежище вътре в помещенията. Откъде ще вземат храна и вода? Няма как да отидат до долния етаж, където е кладенецът, както и складовете за провизии. Освен това ти и твоите другари сте в ръцете ни. Какво мислиш ще направим с вас?

— Нищо!

— Ха, наистина ли?

— Да, защото никой от вас не е пострадал.

— Но за това не трябва да се благодари на вас, а на Винету и на мен. Вашите намерения са били съвсем други. Няма да се разправам с теб надълго и нашироко. На хората все още им липсват много вещи, които се намират в пубелото. Върнете ли им всичко, ще ви освободим и ще си тръгнем. Но ако откажеш, ще те застреляме и ще изгорим скалпа ти, тъй че ще се видиш принуден да отидеш във Вечните ловни полета без него. Същото ще се случи и с другите трима пленници. Решавай бързо! Ето виж, тъкмо в момента слънцето изгрява. Щом се издигне на педя от хоризонта, искам да имам твоя отговор. Няма да чакам по-дълго. Аз казах!

Той стана и се отдалечи заедно с Винету, в знак че няма намерение повече да си хаби думите. С намръщено лице Ка Маку гледеше втренчено пред себе си. Той често беше чувал за човеколюбие на хората, които го победиха, и не вярваше, че ще изпълнят заканата си. Искането им да върне цялата плячка му се струваше прекалено. След като слънцето се издигна до определеното от ловеца място, двамата отново се приближиха и Олд Шетърхенд попита:

— Какво реши Ка Маку? Преселниците ще получат ли всичко, което им принадлежи?

— Не! — процеди той през зъби.

— Well! Преди малко ти казах последната си дума. Повече няма да се разправам с теб. Отнесете тези типове ей при онази скала и им одерете скалповете, а после застреляйте всички с куршум в главата! Нямам намерение да си хабя думите на вятъра.

Сам, Дик и Уил, Франк и Дрол хванаха четиримата пленници и ги помъкнаха към посочената скала. За индианеца, който умре и бъде погребан без скалп, са загубени всички радости на Вечните ловни полета. Ето защо, когато Хокинс хвана с лявата си ръка косата на вожда, а с десницата си размахна ножа, Ка Маку изкрепя:

— Чакай, чакай! Ще получите всичко!

— Добре! — кимна Олд Шетърхенд. — Крайно време беше, но да не се отметнеш от думата си, защото тогава няма да има вече милост! Искам да върнете абсолютно всичко до най-дребния предмет. Нека жените ви ни донесат тези неща. Дръзнат ли да се появят и мъже, ще ги застреляме. Съгласен ли си?

— Да — каза Ка Маку.

— Тогава нека ей този воин съобщи на хората ти какво сме решили. Ако до пет минути не започнат да връщат имуществото на преселниците, ти си загубен.

Той посочи един от пленниците. Развързаха ремъците му и после му дадоха една стълба, за да се изкачи на пубелото. Едва сега от него индианците научиха, че вождът им е пленен. Те нададоха силни крясъци и със заплашителни жестикулации затичаха горе по терасите насам-натат, но, изглежда, пратеникът се зае сериозно да ги убеждава и след уговорените пет минути първите жени бяха вече слезли долу с различни товари, които предадоха на преселниците. Всеки от ограбените хора вземаше каквото му принадлежеше и съобщаваше какво все още му липсва. Решително и остро настояваха да бъде донесена и най-незначителната вещ. Това, разбира се, създаде много работа и затруднения, но най-сетне всичко се оказа налице и беше разпределено между хората. Тогава вождът каза:

— Направихме каквото искахте, а сега ме развържете и се омитайте оттук!

— Лъжеш се — спокойно му отговори Олд Шетърхенд, — все още не сте ни обезщетили за всичко.

— Какво друго искаш?

— Времето, което изгубихме.

— Нима мога да ви дам време, да ви подаря часове? — възрази Ка Маку.

— Заради теб всички ние изгубихме ценно време и непременно трябва да го наваксаме. А това няма да стане с лошите коне, които имат неколцина от нас. Видях, че във вашия корал се намират много хубави животни. Ще разменим срещу тях нашите лоши коне.

— Само посмей! — извика Ка Маку и очите му гневно засвяткаха.

— Пфу! Нима за това е необходима някаква особена смелост? Да не мислиш, че ме е страх от теб? Кой ще ни попречи да извършим размяната? Ти си в ръцете ни, а воините ти не могат да слязат долу, за да осуетят намеренията ни. Нашите пушки бият по-надалеч от техните. Не те ще улучат нас, а ние тях. Знаят го много добре, тъй че ще внимават да не се приближават до нас.

— Но това е кражба, грабеж!

— Само отмъщение! Вие сте крадци и ние ще ви накажем. Нима искаш да ви се размине ей така, че пленихте всички тези хора и ги ограбихте? Трябва да ви се покаже, че честният винаги възтържествува над безчестния. И тъй, няма никаква полза да се опъваш. Нека Винету, Сам Хокинс и Дрол дойдат с мен, за да изберем конете!

Четиримата се отправиха към корала. Вождът изпадна в безсилна ярост. Започна да се гърчи и да опъва ремъците си и изобщо се държеше така, сякаш беше обезумял. Тогава към него се приближи госпожа Розали и гневно го сръза:

— Ще млъкнеш ли веднага, кресльо такъв! Амче ти к'во представляваш всъщност? Казваш, че си вожд? Ако си мислиш, че го вярвам, имаш много здраве! Нехранимайко си ти, крадлив обесник! Разбра ли ме? Трябва да ядеш пердах, хубавичко да ти нашарят гърба! Беше ни затворил, нас, нещастните хорица! И сега, когато справедливото възмездие се изсипа върху теб като пипера върху супата, се правиш на чиста вода ненапита. Внимавай някой път да не ми паднеш в ръцете! Ще ти оскубя косата косъм по косъм! Тъй, вече знаеш как стоят нещата и с кого си имаш работа. Поправи се! Може би все още не е късно. Инак с теб ще се разправя полицията и жандармите!

Тя му хвърли един унищожителен поглед и му обърна гръб. Макар че той нищо не разбира, думите ѝ не останаха без резултат. Толкова по-разбираем му беше нейният тон. Слисано я проследи с поглед, без да отвори уста. Не я отвори дори и когато не след дълго конете бяха изведени от корала и оседлани. Между тях се намираха най-хубавите животни. Макар нищо да не продумваше, погледите, които вождът хвърляше, говореха толкова по-ясно. По тях си личеше, че Ка Маку замисля отмъщение.

Щом застаналите по горните тераси червенокожи забелязаха, че белите се канят да тръгват, с помощта на останалите им стълби започнаха да се спускат към долните етажи. Бяха си въобразили, че могат да рискуват подобна стъпка, защото бледоликите не се държаха вече враждебно. Но позволиха ли им да изпълнят намерението си, нямаше да е възможно да се оттеглят необезпокоявано. Ето защо Олд Шетърхенд насочи към тях карабината «Хенри» и заплашително извика:

— Останете горе, иначе ще стреляме!

Тъй като не се подчиниха веднага на заповедта му, той даде два предупредителни изстрела, но нарочно не улучи никого. Тогава индианците закрещяха и се оттеглиха по-нагоре. Впрочем според обстоятелствата те се бяха отървали много леко, защото освен факлоносците, улучени от Олд Шетърхенд в ръката, никой друг от тях не беше ранен. Убити изобщо нямаше. Въпреки това, след като Олд Шетърхенд свали карабината си, вождът попита:

— Защо стреляш по хората ми? Не виждаш ли, че вече нямат никакви враждебни намерения?

— А ти не видя ли, че и моите намерения не бяха враждебни? — отвърна му ловецът. — Или си мислиш, че съм искал да ги раня, но не съм ги улучил? Пожелая ли, моят куршум никога не пропуска целта. Искях само да предупредя воините ти.

— Нима не забелязваш, че горе стоят неколцина с превързани ръце? Те ги повдигат, за да ми покажат, че са ранени.

— Нека благодарят на добрината ми, че се целих само в ръцете, а не и в главите им. Всъщност всички вие заслужавате да бъдете застреляни.

— А нима наричаш добрина и това, че ни взехте конете?

— Разбира се. С подобно наказание можете да сте много доволни. Собствено вие сте заслужили далеч по-голяма и по-сурова присъда.

— Така мислиш ти. А знаеш ли какво мисля аз да направя в бъдеще?

Олд Шетърхенд пренебрежително махна с ръка, обърна му гръб и без да отговори каквото и да било, възседна жребеца си. Другите вече бяха яхнали конете. Тогава, възмутен от подобно пренебрежение, Ка Маку гневно извика подир него:

— На всеки човек, дошъл при мен, ще казвам: Винету и Олд Шетърхенд, които толкова се гордеят с имената си, са станали конекрадци, а конекрадците обикновено ги бесят!

Ловецът се престори, че не чува тази обида, обаче дребничкият Хобъл Франк така се ядоса, че накара коня си да се приближи до вожда и гневно започна да го ругае:

— Мълчи, подлецо! Такъв изключителен негодник като теб трябва да се радва, че самият той не е увиснал на някое много яко въже. А за теб щеше да е още по-добре с воденичен камък на врата да те удавят в Индийския океан, там, дето е най-дълбоко. Туй е то мойто мнение, а сега адио!

Франк обърна жребеца си и препусна, за съжаление, без да помисли, че Ка Маку нищо не разбра от конското евангелие, което той му държа на немски.

Осма глава

Край петролното езеро

Когато между две индиански племена бойната секира е изровена, което означава, че между тях ще се води борба на живот и смърт, най-напред най-важното и за двете страни е да изпратят съгледвачи, за да се опитат да научат къде се намира неприятелското племе и колко боеспособни воители може да събере. Да се открие на кое място пребивава племето е необходимо затова, защото тъй наречените дивни племена изобщо не водят заседнал живот, а макар и в определени граници, непрекъснато местят вигвамите си според своите нужди и намерения. Но с това не се изчерпва задачата на съгледвачите. Остава им по-трудното: те трябва да се опитат да раззнаят по какъв начин врагът смята да води войната, дали добре е запасен с провизии преди тръгване, по кой път ще поеме и на кое място възнамерява да се срещне с противника. За тази цел са необходими опитни мъже, които освен храброст и нужните предвидливост и предпазливост притежават и качеството хитрост.

В по-маловажни случаи, когато опасността не е толкова голяма, за съгледвачи се използват и по-млади воители, за да им се даде възможност да проявят своята смелост и ловкост, както и да си спечелят бойно име. Но ако работата е по-сериозна, се избират по-възрастни мъже, доказали вече качествата си. Дори и самият вожд може да тръгне на разузнаване, стига да сметне, че случаят е достатъчно важен.

Тъй като естествено и от двете страни се изпращат съгледвачи, понякога се случва те да се натъкнат едни на други. Тогава най-важното е да призват на помощ цялата си хитрост, лукавство и смелост, за да убият вражеските разузнавачи. Ако това им се удаде, противникът остава без каквито и да било сведения, може изненадващо да бъде нападен и значително по-лесно победен.

Човек лесно може да си представи, че при подобна среща често се проявяват далеч по-голяма хитрост, ловкост и дързост, отколкото по-късно по време на истинската битка. При това се извършват такива подвизи, които после още дълги години се носят от уста на уста.

Както вече неколкостранно се спомена, тъкмо по това време между няколко племена бяха започнали много сериозни военни действия и по-специално между нихорасите и живеещите тогава на север от тях навахи. Реката Чели, приток на Рио Колорадо, образуваше границата между тези две племена. Следователно можеше да се предположи, че в някоя от местностите, през които тече тази река, щяха да се срещнат враждуващите страни. И именно тези местности съгледвачите трябваше предварително да раззнаят.

Опасност застрашаваше не само индианците, но и белите, защото опитът учи, че когато червенокожите започнат да воюват едни срещу други, и двете страни гледат на бледоликите като на врагове. Ако искаме да използваме едно образно сравнение, можем да кажем, че в подобен случай белите попадат между чука и наковалнята.

Глуми Уотър, накъдето се беше отправил Краля на петрола, се намираше край реката Чели. Гринли знаеше какви опасности очакват всеки бял, който решише точно сега да тръгне натам, но мислеше, че може да поеме подобен риск, понеже никога досега индианците от тези две племена не се бяха държали към него враждебно. Може би въпреки това щеше да се откаже от опасния си план, но нямаше никакво време за губене, а и обстоятелствата го принуждаваха да постъпи така. Трябваше да бърза, ако искаше да постигне целта си. Не биваше да дава възможност на банкера да се опомни и да размисли, нито пък поради някаква случайност да бъде предупреден за измамата.

Що се отнася до Ролинс и неговия счетоводител, те наистина бяха чули, че нихорасите и навахиите са скъсали приятелските си отношения, но двамата нямаха необходимия опит и познания, за да са наясно каква опасност ги заплашва. А Краля на петрола, разбира се, нямаше никакво намерение да им отвори очите.

Петимата мъже се намираха на около един ден езда от Чели и препускаха по открита тревиста прерия, осеяна тук-там с храсталаци, когато внезапно видяха срещу тях да се задава самотен конник. Той беше бял, беше завързал за седлото зад гърба си кожена торба и яздеше яко индианско пони, на което му личеше, че здравата е напругало сили. Изненаданите конници спряха.

— Hallo! — извика непознатият. — Ама можехте да сте и червенокожи!

— Тогава щеше да останеш без скалп — отговори му Краля на петрола, като принудено се засмя, за да прикрие смущението си, понеже неочакваната среща изплаши и него.

— Или пък вие — отвърна другият. — Не съм човек, който ще позволи току-тъй да му одерат кожата от главата.

— И когато си сам срещу петима ли?

— И тогава, стига да са червенокожи. Изправял съм се и срещу повече от тях и все пак съм си запазил скалпа.

— В такъв случай човек не може да не изпита уважение към теб, сър. Ще ни кажеш ли кой си?

— Защо не? Нямам причина да се срамувам от себе си — рече той и като посочи кожената торба зад гърба си, поясни: — Впрочем въпросът ти ме учудва. Изглежда, не сте истински уестмани. Ей по този предмет би трябвало да разберете, че съм пощенски куриер.

И така той беше един от онези храбри мъже, които на бързите си коне безстрашно яздят през прериите и Скалистите планини, разнасяйки писма и други подобни пратки. Но в последно време тези куриери вече не се срещат.

— Дали сме уестмани, или не сме, това не те засяга — отвърна му Краля на петрола. —

Наистина видях кожената ти торба, обаче знам, че из тукашните места никога досега не се е появявал куриер. Тези хора имат навика винаги да се движат по пътя между Албукерк и Сан Франциско. Ти защо си се отклонил от него?

С полупрезрителен израз човекът спря погледа на умните си очи върху Гринли и му отговори:

— Всъщност не съм длъжен да ти давам сведения, а и нямам кой знае какво желание, но тъй като виждам, че се каниш нищо неподозиращ да отидеш към гибелта си, ще ти кажа защо се отклоних от пътя си — заради навахите и нихорасите. Посоката, в която бях поел, щеше да ме отведе право към местата, избягвани в момента от всеки умен човек — района на реката Чели. Нима не знаеш кои са се хванали там за гушата?

— Ти да не се мислиш за най-умния човек в целия Запад?

Навярно Краля на петрола щеше да постъпи по-разумно, ако се държеше учтиво, но уплахата от неочакваната среща го беше ядосала и той не смяташе за необходимо да прикрива безцеремонния си характер пред самотния ездач. Куриерът изпитателно огледа и петимата един подир друг, без да отвърне на грубостта му с грубост, после кимна като на себе си и посочвайки към банкера и счетоводителя, спокойно каза:

— Мога да твърдя, че поне тези двама мъже не са виждали досега кой знае колко много кръв. Щом си толкова умен, че не ти е необходим съвет, ще приканя поне тях да бъдат предпазливи. Може би те изобщо не знаят какво вършат и какво рискуват. Никой що-годе разумен човек не си пъха главата в менгеме, което тъкмо предстои да бъде затегнато.

Тези сериозни думи накараха банкера да се осведоми:

— Какво искаш да кажеш, сър? За какво менгеме става дума?,

— То се намира зад гърба ми по бреговете на Чели. Изглежда, вие искате да налетите право в него. Мешърс, върнете се, иначе ще се озовете между ножовете за скалпиране на двете племена, които се канят взаимно да се избият, а каквото остане от вас, ще бъде изядено от лешоядите и прерийните вълци. Послушайте ме! Мисля ви доброто!

Един поглед в откритото му лице и честните очи бе достатъчен, за да се убеди човек, че говори истината. Ето защо Ролинс попита:

— Действително ли мислиш, че опасността е толкова голяма?

— Да, тъй мисля. Рано тази сутрин видях следи и те ми издадоха, че съгледвачите вече се дебнат един друг. А това обстоятелство винаги е било едно предупреждение, с което се съобщава всеки разумен човек. Непременно ли трябва тъкмо сега да отидете в онзи район? Не можете ли да отложите това непредпазливо пътуване за По-добри и мирни времена?

— Хмм, бихме могли! Щом твърдиш, че опасността е толкова голяма, наистина смятам за по-уместно да...

— И дума да не става! — прекъсна го Краля на петрола. — Нима познаваш този човек? На него ли ще имаш по-голямо доверие, или на нас? Ако той се е изплашил от някаква следа в тревата, това си е негова работа, а не наша.

— Обикновено куриерите са опитни хора.. Изглежда, казва истината и ако става въпрос за живота ни, тоест за най-важното, не е уместно да проявяваме безразсъдна смелост. Мисля, че няма никакво значение дали ще сключим сделката днес, или няколко дни по-късно.

— Напротив, има! Защото нямам никакво намерение да се мотая тук вечно, сър!

— Аха, значи става дума за сделка! — засмя се куриерът. Well, тогава няма да се бъркам.

Изпълних дълга си и ви предупредих. Повече никой не може да иска от мен.

При тези думи той хвана юздите на понито си, за да го подкара отново.

— Та ние и не искаме повече — грубо го сръза Краля на петрола. — Изобщо нищо не сме искали от теб, тъй че спокойно можеш да запазиш мнението си за себе си. Махай се от пътя ни! И сега поведението на Гринли не може да накара куриера да изгуби самообладание. С тона на учител, който назидателно се обръща към свой ученик, той му каза:

— Не съм срещал досега такъв грубиян като теб. Какви ли хора не се скитат из Запада! — И като се обърна към банкера, продължи: — Преди да се подчиня на заповедта на този великомогъщ джентълмен «да се махна от пътя ви», трябва да ти кажа още нещо и то е следното: щом става дума за сделка по тези места, то тя дори в обикновените мирни времена винаги е опасна. Но ако и при настоящите обстоятелства не търпи отлагане, тогава тя е вече не само опасна, а направо подозрителна сделка. Внимавай, сър, да не би да ти струва главата! Той се намери да се отдалечи, обаче Краля на петрола извади ножа си и му кресна:

— Човече, това е обида! Да те ръгна ли между ребрата с тази остра стомана? Ха си казал още една дума, ха съм го направил!

В същия миг в ръцете на куриера пробляснаха цевите на два револвера, но още по-силно пробляснаха светкавиците в очите му, когато с презрителен смях му отговори:

— Я се опитай, my boy! Веднага прибири ножа, иначе ще стрелям! Мешърс, тук има дванайсет куршума. Вдигне ли някой от вас, макар и невъоръжена ръка срещу мен, ще направя дупка в нещастната му глава. И тъй, хвърли ножа! Ще броя до три! Едно... две...

По поведението му си личеше, че не се шегува и ще изпълни закана си. Затова Гринли благоразумно не изчака до «три», а прибра ножа си, преди куриерът да довърши броенето.

— Ха така! — засмя се куриерът. — Не те съветвам да поемаш такъв риск. Засега ти стига.

Срещнем ли се някога отново, тогава ще научиш повече неща от мен!

Той си тръгна, без да сметне, че си заслужава труда поне веднъж да се обърне. Гринли посегна към пушката си с намерението да я насочи към него, но счетоводителят сложи длан върху ръката му и почти строго каза:

— Сър, престани да вършиш шуротии! Да не искаш да го застреляш?

— Да престана ли? — попита Краля на петрола. — Нима вече съм извършил някаква шуротия?

— Разбира се.

— И каква?

— Грубостта ти, цялото ти поведение беше шуротия. Очевидно човекът ни мислеше доброто и аз наистина не виждам нито причина, нито повод да се отнасяш с него така.

Гринли се намери гневно да му се тросне, но промени намерението си и отговори:

— Ако съм бил груб към него, то сега ти си груб към мен. Тъй че вече сме квит. С

предупреждението си онзи тип показва, че е страхливец.

— Но когато ти му извади нож, той съвсем не се държа като страхливец, а ти беше онзи, който се видя принуден да отстъпи.

— Това съвсем не е позор. Нека дяволът стои и гледа спокойно, когато в гърдите му са насочени дулата на два револвера с по шест куршума. Стига сме приказвали за това! Да продължим!

Докато траеше цялата сцена, Бътлър и Полър се държаха доста спокойно, но все пак по лицата им си личеше, че появяването и поведението на куриера, както и особено предупреждението му, ги бяха немалко ядосали. По време на ездата и те също като Краля на петрола хвърляха угрижени и изпитателни погледи към Ролинс и Баумгартен, за да разберат по изражението им какво впечатление им беше направило това предупреждение.

Настроението на групата съвсем се бе променило. Никой не говореше, всеки изглеждаше потънал в мислите си и това продължи чак докато слънцето залезе и намериха удобно за

нощуване място. Не се налагаше да се грижат за вечеря, защото Краля на петрола се беше запасил с достатъчно количество провизии от публото. Мълчаливо се нахраниха и едва след като се стъмни, Баумгартен се обади:

— Ще запалим ли огън?

— Не — отговори Гринли.

— Значи все пак мисълта за индианците те тревожи, нали?

— Да ме тревожи ли? Не! Познавам тези местности и индианците много по-добре от куриера, който навярно за пръв път минава оттук. И дума не може да става за тревога или страх, но никога не бива да се забравя предпазливостта. Ако онзи човек е видял следи, то не е речено, че непременно са оставени от съгледвачи. Въпреки това за предпочитане е да не палим огън, за да не ме упрекваш по-късно, че съм пропуснал да взема всички необходими мерки за сигурността ни.

— Хмм! — промърмори замислено банкерът. — Значи си убеден, че споменатата от куриера опасност изобщо не съществува, така ли?

— За нас не съществува. Можеш да бъдеш сигурен. Но за да разсея и последните ви съмнения и да ви успокоя, макар да е излишно, ще направя повече от необходимото и утре ще изпратя Полър и Бътлър да яздят на известно разстояние пред нас.

Двамата му другари бяха очаквали подобно нареждане и нищо не казаха. Но банкерът попита:

— Защо? Какво ще трябва да правят?

— Те ще са нашите разузнавачи, ще яздят напред и ще се грижат да не се натъкнем на някоя опасност. Както виждаш, държа сметка за всичко, което е възможно да се случи, и се надявам, че вече ще се чувстваш спокоен.

— Хубаво! Значи утре сутринта няма всички заедно да тръгнем на път, така ли?

— Точно така. Аз ще остана тук заедно с теб и мистър Баумгартен. Само Бътлър и Полър ще яхнат конете. Ще си отворят очите на четири и открият ли някаква опасност, незабавно ще се върнат да ни предупредят.

— Това ме успокоява, мистър Гринли. Все пак куриерът донякъде ме изплаши.

Той не подозираше, че успокоилата го мярка имаше за цел да подготви измамата, жертва на която трябваше да стане самият той.

Тъй като Бътлър и Полър щяха рано да тръгват на път, разговорът беше прекратен и легнаха да спят. Един трябваше да остане на пост. Според реда, който определиха, пръв бе Баумгартен, а втората стража се падна на банкера. След като Ролинс събуди третия пост, Краля на петрола, а самият той легна да спи, Гринли седя неподвижно около половин час, но после внимателно се наведе над банкера и счетоводителя, за да разбере дали са заспали. Когато се убеди, че е така, той тихо събуди Полър и Бътлър. Тримата станаха и се отдалечиха достатъчно, за да не могат нито да ги видят, нито да ги чуят. Трябваше да разговарят тайно.

— Помислих си, че ще ни събудиш — каза Бътлър. — По дяволите онзи куриер, дето тъй лесно можеше да ни развали играта! Впрочем не биваше да се държиш така!

— И ти ли ще ми правиш упреци? — недоволно измърмори брат му.

— Нима те учудва? Онзи тип съвсем не се оказа безобиден и тъй да се каже, те би по целия фронт.

— Охо!

— Пфу! Признай си, че беше така! Колкото повече се горещеше ти, толкова по-спокоен ставаше той. Още по хладнокръвие те превъзхождаше. Несъмнено Ролинс и Баумгартен са имали същото впечатление. Ами после онази история с ножа! Какво страхотно излагане, когато стояхме ей тъй, без да смеем да се помръднем!

— Ама и ти не смееше.

— Естествено. Наистина много ми се искаше да покажа зъбите си на онзи тип, но той говореше напълно сериозно. Действително щеше да стреля. Петима срещу един. Какво ли са си помислили за нас Ролинс и Баумгартен!

— Нека мислят каквото си щат! Ние пак спечелихме доверието им. Да говорим за нещо по-приятно! Съвсем точно ви описах местоположението на петролното езеро. Вярвате ли, че ще го намерите?

— Непременно.

— Ако тръгнете достатъчно рано и нищо не ви забави по пътя, следобед ще бъдете там. Смятате ли, че ще откриете и пещерата тъй лесно, както Глуми Уотър?

— Разбира се.

— Там ще намерите всичко необходимо: четирийсетте бурета петрол, инструментите и всичко друго. А сега добре внимавайте! Щом пристигнете, ще трябва незабавно да започнете работа, защото после ще ви е нужно двойно повече време, докато заличите следите от дейността си. Ще изтърколите буретата едно по едно до самата вода и след като ги излеете в езерото, пак ще ги върнете в пещерата. Ще затворите входа ѝ по същия начин, както ще го заварите. Той не бива да бъде открит дори и от най-острото зрение. После ще премахнете всички следи, оставени от буретата. Дано до вечерта приключите с цялата история.

— А какво ще правим след като свършим работата при езерото? — попита Бътлър.

— После ще си отспите и на следващото утро ще тръгнете срещу нас да ни пресрещнете и съобщите, че сте намерили езерото и че пътят до там е безопасен. При това най-важното е да покажете колко сте въодушевени от нефтеното находище.

— Бъди спокоен. Ще се погрижим да предадем на двамата въодушевлението си. Но надявам се, че и ти ще изпълниш задължението си!

— Естествено!

— По колко се канеше да ни дадеш?

— Вие двамата ще получите общо петдесет хиляди долара, които ще си разделите.

При тези думи той посегна към ръката на брат си и я стисна, за да му покаже, че това обещание е само една примамка за Полър. За бившия водач на преселниците Гринли беше предвидил не пари, а нож или куршум. Но Полър нищо не подозираше, вярваше на двамата мошеници и затова възкликна тихо и радостно:

— Петдесет хиляди, които ще си разделим! Значи аз ще получа двайсет и пет хиляди!

— Да — кимна Гринли.

— Чудесно! Цял съм ваш и телом, и духом! Де да можеше сухите парички да ни паднат в ръцете!

— За съжаление това е невъзможно. Ще ни плати в чекове, които ще осребрим в банката във Фриско.

— Значи после тримата заедно ще яздим до Сан Франциско, нали?

— Да.

— Е, с голямо удоволствие ще измина този път. За двайсет и пет хиляди долара човек с радост ще стигне и много по-надалеч.

— Well! Само едно предупреждение. Що се отнася до индианците, аз в никакъв случай не съм толкова спокоен, както се престорих. Бъдете нащрек! Внимавайте да не ви видят, за да можете да стигнете до Глуми Уотър и да извършите приготвянията. Би било ужасно, ако след като пристигна с двамата, заварим в езерото само чиста вода!

— Не бой се — обади се Бътлър.

— Тогава нека се връщаме в бивака. Ако някой от двамата се събуди и забележи, че ни няма, може да заподозре нещо.

Когато отидоха при Ролинс и Баумгартен, ги завариха все още дълбоко да спят и безшумно легнаха при тях. Нощта премина спокойно и щом се зазори, Бътлър и Полър потеглиха на път. Ролинс и Баумгартен си бяха помислили, че двамата разузнавачи ще яздят напред само на известно разстояние и после ще спрат, за да ги изчакат, обаче Краля на петрола ги поучи:

— Подобна мярка би била половинчата и неразумна. Те тръгват като съгледвачи, ще трябва навсякъде да се оглеждат и ще са принудени да яздят бавно. Следователно скоро ще ги догоним и всеки път ще се налага отново и отново да спираме и да чакаме.

— И кога ще ги последваме?

— Утре призори.

— Толкова късно!

— Не е късно. Самият ти пожела да бъдем много предпазливи. Ако пътем двамата се натъкнат на врагове, ще се върнат да ни предупредят. Не се ли появят до довечера, това ще е сигурен признак, че няма от какво да се страхуваме, защото значи нищо особено не им е направило впечатление. И тогава утре сутринта, след като конете ни си отпочинат добре, ще можем да изминем разстоянието до нашата цел с удвоена бързина.

Понеже нямаша никакъв опит, банкерът и счетоводителят намериха това обяснение за убедително и оставиха Гринли да се грижи за всичко, без да му правят повече никакви забележки.

Денят измина и се свечери, без Бътлър и Полър да се завърнат, което накара останалите трима да станат по-уверени и да изпаднат във весело настроение. През цялата нощ банкерът не можа да мигне. Намираше се в състояние на трескава възбуда. Значи утре, утре беше големият ден, когато щеше да сключи най-грандиозната и най-значителна сделка на своя живот, една блестяща сделка, за каквато дори не беше и сънувал! Той щеше да стане крал на петрола, собственик на неизчерпаем петролен извор! Името му щеше да се споменава редом с имената на най-големите милионери и дори навярно съвсем скоро той щеше вече да се числи към прочутите тъй наречени четиристотин на Ню Йорк! Тази мисъл не му даваше покой. Когато взе да се развиделява, той дори не бе направил опит да подремне и разбуди Гринли и Баумгартен, за да ги подкани да тръгват.

Те се отзоваха с готовност и щом слънцето изплува на хоризонта, яхнали отпочиналите си коне, бяха изминали вече няколко мили.

Местността, през която яздеха, беше планинска. Възвишенията бяха обрасли с гъсти гори, а долините покрити със сочна трева. От време на време в нея те откриваха следите на своите спътници, които бяха избързали напред. Стана обед и трябваше да дадат около едночасова почивка на конете.

— Скоро ще намерим подходящо място — обади се Краля на петрола, — една дълбока котловина, в чийто южен край слънчевите лъчи не достигат дъното ѝ. Там е прохладно. След петнайсетина минути сме там.

Най-после те се озоваха на доста стръмен планински склон. След като го изкачиха, обраслият с иглолистна гора терен започна да се спуска тъй главоломно надолу, че се наложи да слязат от конете и да ги поведат за юздите, за да ги предпазят от нараняване.

— Само още около двеста крачки — обади се Гринли — и котловината ще се отвори пред очите ви. Тя не е голяма и в средата ѝ има огромен къс скала, до която се издига вековен червен бук. Когато изминаха споменатото разстояние, спътниците на Гринли спряха, изненадани от разкрилата се пред очите им гледка. Пред краката им скалата падаше почти отвесно надолу. Бяха застанали в самия край на котловината, заобиколена от високи каменни стени, която имаше два тесни изхода. Ездачите се намираха на едно по-ниско място откъм западната ѝ страна, наподобяващо балкон. Единият вход бе разположен на юг, а другият на север. Скалата, която носеше «балкона», се врязваше толкова навътре в котловината, че огромният каменен блок, споменат преди малко от Краля на петрола, се намираше недалеч от тях. Червеният бук до него беше с такава красива форма, че гледката му би накарала всеки художник да изпадне във възхищение.

— Какво великолепно дърво! — възкликна Баумгартен. — Толкова...

— Шшт! — обади се предупредително Гринли, като го хвана за ръката. — Тихо! Не сме сами тук. Виждаш ли двамата индианци ей там, откъм северната страна на скалата? Изглежда, конете им пасат отвъд нея.

Наистина беше така. Двамата индианци седяха близо до скалата, точно там, където тя хвърляше сянка. На това място те бяха защитени от палещите лъчи на слънцето. Лицата им така бяха нашарени с бойните цветове, че не беше възможно да се различат чертите им. Единият имаше забити в косата си две бели орлови пера. Едва сега на тримата наблюдатели направи впечатление тъмната черта в тревата, която започваше при южния вход и като опъната по конец водеше до самотната скала.

— Тази черта е дирята, оставена от двамата червенокожи — обясни Гринли на спътниците си. — Дошли са от юг и щом си отпочинат, ще продължат на север.

— В такъв случай ние не можем да се спуснем долу — отбеляза загрижено банкерът. — От пленяването ни в пубелото нямам вече доверие в нито един индсман. Какви ли ще са тези двамата?

— Познавам ги и дори знам името на единия. Той е Мокаши, вождът на нихорасите.

— Какво означава това име? — осведоми се счетоводителят.

— Мокаши ще рече бизон. Когато из саваните и през планинските проходи все още се скитаха големи стада бизони, вождът е бил прочут ловец на тези животни. Оттам идва и името му.

— Но щом го познаваш, може би и той те познава, а?

— Да, защото няколко пъти съм посещавал племето му.

— Как се отнася към теб?

— Приятелски, поне тогава беше така, и отношението му към мен в мирно време едва ли ще се промени. Но в момента секирата на войната е изровена и не бива да му се доверявам.

— Хмм. И какво ще правим?

— Наистина не знам. Спуснем ли се долу, може да ни посрещне дружелюбно, а може би, не. Във всички случаи ще е по-добре да не разбере нищо за присъствието ни.

— Не е ли възможно да избегнем срещата с него, като заобиколим?

— Разбира се, но това заобикаляне ще е толкова значително, че днес няма да стигнем до нашето петролно езеро. А още по-малко ще успеем да се натъкнем на Бътлър и Полър, които вероятно вече са тръгнали обратно, за да ни посрещнат. Наистина е страшно неприятно, че тъкмо тук двамата нихораси са... я чакайте, — прекъсна се той, — какво ли е това?

Той забеляза нещо, което не можеше да не накара и тримата да изпаднат в изключително напрегнато очакване. Откъм южния вход, откъдето идваха следите на нихорасите, се зададоха двама индианци, но не на коне, а пеша. И техните лица бяха покрити с цветовете на войната. Единият от тях беше забол в косата си едно орлово перо и следователно не бе изтъкнат вожд, но все пак сигурно се беше отличил с качествата си на храбър и достоен воин. Двата бяха въоръжени с пушки.

— И тези ли са нихораси? — попита Ролинс.

— Не, навахи са — тихо отговори Краля на петрола, сякаш червенокожите можеха да го чуят.

— Да не би да ги познаваш?

— Не. Онзи с перото е все още млад воин. Сигурно е получил това отличие едва след последното ми посещение при навахите.

— Мътните го взели! Легнаха на земята. Защо ли постъпват тъй?

— Не се ли сещаш? Нали са врагове на нихорасите. Тук ще се срещнат съгледвачите на двете племена. Ще се лее кръв! Навахи са попаднали на следите от нихорасите и тайно са ги преследвали чак до котловината. Внимателно гледайте какво ще стане!

Той трепереше от вълнение, а и двамата му спътници се намираха в същото състояние.

Мястото, където бяха застанали, бе разположено така, че имаха възможност спокойно да наблюдават цялата сцена, без самите да бъдат забелязани.

Двата навахи бавно пълзяха, като използваша само дланите на ръцете и пръстите на краката си. Следвайки дирята на нихорасите, те се приближаваха към скалата.

— По дяволите! — обади се Краля на петрола. — Останат ли седнали само още една минута, Мокаши и придружителят му са загубени.

— Господи! Не можем ли да предотвратим това кръвопролитие? — възбудено попита счетоводителят.

— Не, не... и... все пак — отвърна Гринли, задъхан от силно вълнение, — трябва да използваме положението.

Двата навахи се намираха само на десетина крачки от скалата. Достигнеха ли я, с нихорасите бе свършено, защото щяха да бъдат нападнати в гръб.

— Да го използваме ли? Как? — осведоми се банкерът, който едва смееше да диша.

— Веднага ще видиш.

С бързо движение Гринли свали двуцевката си от седлото и се прицели.

— За Бога, да не би да стреляш? — Баумгартен понечи да осути намерението му, но първият изстрел вече изтрещя, а след секунда го последва и вторият. Навахът, който имаше перо в косата си, бе улучен от първия куршум в главата и умря на място. Другият бе ударен от втория куршум, успя да скочи на крака, после направи една крачка и рухна на земята.

— Боже Господи! Ти ги застреля! — извика Ролинс, обзет от ужас.

— За мое и твоё добро — отговори му студено Краля на петрола, като свали пушката си и пристъпи към края на скалата така, че да могат да го видят отдолу.

В мигове на първоначална уплаха нихорасите светкавично се изправиха, но незабавно пак се хвърлиха на земята, притискайки се плътно в тревата, за да представляват колкото е възможно по-малка цел. Помислиха си, че изстрелите са предназначени за тях, защото не можеха да видят двамата мъртви навахи, които се намираха зад скалата. И понеже смятаха, че стрелецът се крие зад канарата, бавно и предпазливо запълзяха покрай нея, за да се доберат до ъгъла ѝ, откъдето се надяваха да разберат кой бе стрелял. В този момент Краля на петрола се провикна от «балкона»:

— Мокаши, вождът на нихорасите може да се изправи без страх. Не е нужно да се крие, защото враговете му са мъртви.

Мокаши вдигна поглед към него, забеляза го и след като извика от изненада, попита:

— Уф! Кой стреля?

— Аз.

— По кого?

— По двамата навахи.

— Къде са?

— Зад скалата, до която се намирате. Идете да ги видите! Мъртви са!

Предпазливият индианец съвсем не последва подканата му незабавно, а продължи да пълзи до ъгъла и оттам най-напред надникна изключително внимателно. После понадигна глава, извади ножа си, за да е готов на всичко, и едва тогава с няколко бързи скока се втурна към трупите. Щом разбра, че в тях няма и искрица живот, той се изправи и подвижна на Краля на петрола:

— Прав си, наистина са мъртви. Слез долу!

— Не съм сам, с мен има и други мъже.

— Бледолики ли?

— Да.

— Колко са?

— Двама.

— Доведи ги!

— Ще изпълним ли желанието му? — попита Ролинс Краля на петрола.

— Естествено — отвърна му той.

— Не е ли опасно?

— Ни най-малко. Спасих живота на двамата нихораси, така че те са ни много задължени.

— Сър, но това е убийство, двойно убийство!

— Пфу! Не се разстройвай чак толкова. Тъй и тъй двама индианци сигурно щяха да умрат. Ако не бях предприел нищо, това щяха да са нихорасите. Ако им бях извикал, за да ги предупредя, между четиримата щеше да се завърже схватка, от която едва ли някой щеше да оцелее. Просто щяха взаимно да се изколят. И ето аз подхвърлих на двамата навахи фаталния жребий и така спечелих благодарността и приятелството на Мокаши. Вече няма защо да се тревожим. Нашата сделка с петрола сигурно ще се осъществи, тъй като нихорасите ще ни закрилят. Хайде, следвайте ме смело!

Двамата се подчиниха, но не можаха да се отърсят от обзелото ги чувство на ужас пред този човек, който заради собствената си изгода беше отнел живота на двама души и при това, без да са му сторили нищо лошо. Пътят им ги отведе покрай котловината до южния ѝ вход. Когато минаваха през него, те не забелязаха двете искрящи от гняв очи, втренчили се в тях иззад храстите. Тримата изчезнаха в тесния пролом и тогава един индианец се изправи от храсталака и промърмори:

— Уф! Значи този високият, кльощавият е убиецът! Не можах да помогна на моите братя, но ще отмъстя за тях. Сега ще започнат да търсят следите ни, но мен няма да ме намерят.

Той отново се сниши и изчезна в гъсталака. Беше навах. Сигурно го бяха накарали да остане на това място на пост, за да бди за сигурността им, докато двамата му нещастни другари се намираха в котловината.

Краля на петрола заедно с Ролинс и Баумгартен спокойно насочиха конете си към вожда, който ги очакваше до скалата. Но когато Мокаши видя Гринли тъй близо пред себе си, нашареното му с бои чело се покри с мрачни бръчки.

— Откъде идват тримата бледолики? — попита той. Краля на петрола очакваше далеч по-дружелюбно посрещане. След като слезе от коня си и неговите спътници последваха примера му, той разочаровано отговори.

— Пътят ни започна от Рио Хила.

— И къде ще завърши?

— При водите на Чели.

— Сами ли сте?

— Да.

— Не идват ли и други бледолики след вас?

— Не. А ако идват, не са наши приятели.

— Знаете ли, че строшихме лулата на мира?

— Да.

— И въпреки това се осмелявате да дойдете насам?

— Нали враждата ви е насочена само срещу навахите, но не и срещу белите!

— Бледоликите са по-лоши и от кучетата навахи. Когато тук все още не е имало бели, между всички червенокожи мъже царял мир. Само бледоликите са виновни за това, че томахокът продължава да сее смърт сред нас. Затова ние няма да ги щадим.

— Нима искаш да кажеш, че сте наши врагове?

— Да, ваши смъртни врагове.

— И все пак вие двамата дължите живота си на моите куршуми! Нима за отплата ще ни изпечете на кола на мъченията?

По лицето на вожда пробягна презрителна усмивка и той му отговори:

— Говориш за кола на мъченията тъй, сякаш вече се намиращ в ръцете ни, при все че ние сме само двама, а вие трима. Изглежда, имаш храбростта на жабата, която скача в пастта на змията веднага щом тя спре погледа си на нея.

Обидното поведение на вожда несъмнено не беше последица само от установилите се в момента враждебни отношения. Много вероятно репутацията на Гринли сред нихорасите още отпреди съвсем да не е била такава, каквато я беше описал той на спътниците си. Краля на петрола почувствува, че на тях непременно щеше да им хрумне тази мисъл, и затова се опита да я предотврати с въпроса:

— Навярно храбрият вожд Мокаши вече не ме познава, а?

— Очите ми не са забравили лицето на нито един човек, дори да съм го виждал само веднъж, и то за кратко време.

— Никога не съм причинявал зло на воините на нихорасите!

— Уф! Защо говориш така? Ако беше обидил някой от воините ми макар с най-незначителното движение на ръката, ти вече нямаше да си жив.

— Защо се държиш толкова враждебно към мен? Нима животът ти има толкова малка стойност, че не посрещаш спасителя си поне с едно «добре дошъл»?

— Първо ми кажи кога видя навахите, които току-що уби, и откога ги преследваш!

— Видях ги две минути, преди да ги застрелям, за да те спася.

— Какво зло ти бяха сторили?

— Никакво.

— И въпреки това ги уби?

— Само за да те спася.

— Куче! — прогърмя гласът на Мокаши, а очите му замятаха мъгли. — Мнозина ловци и воини ми дължат живота си, но аз не съм го споменал нито един-единствен път, макар да са изминали години. А ти си само от броени минути пред очите ми и вече пет пъти се нарече мой спасител. Щом като сам се възнаграждаваш с такива хвалебствия, не бива да очакваш от мен отплата. Нима съм поискал от теб да ме спасяваш?

Гринли се сви като пребито куче, но въпреки това намери смелост да подхвърли:

— Не, обаче, ако не бях аз, сега щеше да си мъртъв.

— Кой ти го каза? Това е лъжа! Ти сам виждаш до скалата нашите коне, които винаги издават приближаването на всеки човек. Тъкмо ги бяхме чули да пръхтят и вече посягахме към ножовете си, когато се разнесоха изстрелите ти. Навахи не ти бяха сторили нищо. Ти не се изправи срещу тях да се бориш, а ги застреля от засада. Ти не си воин, а убиец. Ето къде лежат труповете. Нима имам право да взема скалповете им? Не, защото тези воини паднаха от коварните ти куршуми. Ако не се беше появил ти, предупреден от пръхтенето на конете ни, щях да ги посрещна с нож в ръка и тогава щях да имам правото да украся пояса си с техните скалпове. Познаваш ли онзи, в чиято коса е забодено перо? Името му е Касти-тине, Стария мъж, макар времето, което е живял, да не е повече от два-сет лета и зими. Той получи това почетно име, защото беше умен и храбър. Ето какъв воин уби ти! А ми отне славата да го победя! И на всичко отгоре искаш от мен награда вместо отмъщение!

Краля на петрола бе обзет от сковаващ страх, а и спътниците му не се чувстваха по-добре.

Вождът продължи:

— Като теб са и всички други бледолики. Колко ли са добрите между тях? На един като Олд Шетърхенд, в чието сърце се е вселила любовта, се падат сто пъти по сто други, които ни носят

гибел. Останете тук да ме чакате, докато се върна! Осмелите ли се да се отдалечите, свършено е с вас.

Той направи знак на другия нихорас и заедно с него, оглеждайки внимателно дирята, тръгнаха покрай нея, като се насочиха към входа на котловината, където двамата изчезнаха.

— Олеле мале! Положението се оказа съвсем различно от очакваното — завайка се банкерът. — Ти ни надrobi такава страхотна попара, че ако ни се наложи да я сърбаме, можем да се задавим с нея.

— Да, убиец! — потвърди счетоводителят. — Вождът е прав. Защо стреля? Този Касти-тине е толкова млад, а е бил вече толкова прочут воин. Не те ли побиват тръпки на ужас пред собственото ти дело?

— Я мълчи! — сопна му се Краля на петрола. — Тъй е, както казах. Спасих вожда от смърт. Туй за пръхтенето на конете е само измислица, чиста лъжа!

— Съмнявам се. Той няма вид на човек, който не знае какво говори. Нима не стояхме пред него като провинили се ученици? Сигурно най-добре ще е да си плюем на петите, преди да се е върнал.

— Хич не рискувай, мистър Баумгартен! Изглежда, наблизко има и други воители. Тръгнем ли си, той ще се лепне по петите ни с тях и тогава няма спасение. А така все още е възможно да ни пусне да си вървим по пътя. И тъй, ще чакаме!

Докато се върнат нихорасите, измина повече от четвърт час. След като се приближиха, Мокаши каза:

— Отмъщението е вече по петите ти и гибелта ще те връхлети, без аз да посягам на живота ти. Наваките са били не двама, а трима. Третият е стоял на пост при входа на котловината и навярно е видял всичко, без да може да предотврати убийството. Мокасините му няма да се отделят от твоята диря и той ще те преследва, докато забиеш ножа си в сърцето ти. Твоят скалп не стои на главата ти по-здраво от дъждовната капка на клончето, разтърсвано от вятъра. Не искам да имам работа с теб нито за добро, нито за лошо. Защо сте тръгнали към реката Чели? Какво ще правите там?

— Отиваме заради едно парче земя — малодушно прозвуча от устата на Краля на петрола, който допреди малко бе толкова самоуверен.

— Твоя ли е земята?

— Да.

— Кой ти я е подарил?

— Никой.

— И въпреки това твърдиш, че е твоя собственост!

— Да. Въз основа на тъй наречения «Tomahawk-Improvement!» ((англ.-амер.) — Буквално означава «подобрене, облагородяване, мелиорация с брадвата». Б. пр.).

— Съжалявам, че трябва да чуя подобно нещо.

— Защо?

— Защото тези две думи означават кражба и разбойничество! Парче земя край реката Чели! И било твое! А тук стои Мокаши, вождът на нихорасите, законните господари и собственици на цялата област около Чели! Ах вие, крастави песове такива! Какво ще кажат бледаликите отвъд Голямата вода, ако ние отидем там и започнем да твърдим, че земята им е наша? А излиза, че ние трябва да търпим, когато те се нахвърлят върху нас, за да ни заграбят всичко! Имал си парче земя край Чели, макар че никой от нас нито ти го е продавал, нито ти го е подарявал! Би трябвало юмрукът ми да те смаже, но той е твърде горд, за да се докосне до теб. Изчезвайте отгук, вървете при късчето земя, за което копнеят душите ви! Настанете се на него, но няма да чакате дълго и то ще ви донесе кървава жетва!

С повелителен жест той протегна ръка към северния изход. Без да се бавят, белите възседнаха конете и бързо се отдалечиха в тръс, зарадвани от все сърце, че могат здрави и читави да напуснат мястото, което за малко щеше да се окаже съдбоносно за тях.

За да разберем думите и поведението на вожда, трябва да знаем обикновено по какъв начин белите се сдобиваха със земя. Според тъй наречения «закон за домашното огнище» всеки, който е глава на семейство, както и всеки мъж, навършил двацет и една години, щом е поданик на Съединените щати или заяви, че иска да стане такъв, може да получи без каквото и да било заплащане някой все още свободен парцел земя от 160 акра. Само се задължава да остане да

живее на него най-малко пет години и да го обработва. Освен това милиони акра земя се продават на безценица на железопътните компании.

Що се отнася до тъй наречения «Tomahawk-Improvement», според него, за да бъде признат някой човек за собственик на определения му парцел, е напълно достатъчно да направи с брадвата си знак кои дървета смята да отсече, да си построи къщурка и да засади малко жито. Никой не си задава въпроса какво ще кажат индианците, господарите на тези земи!

След като излязоха от котловината, известно време тримата бели мълчаливо продължиха да яздат един до друг през рядката гора. Краля на петрола много добре разбираше, че пред вожда на нихорасите се беше изложил далеч повече, отколкото пред куриера. Отношението на Мокаши към него го беше вбесило и сега той усилено размисляше как би могъл отново да укрепи в очите на банкера и счетоводителя авторитета си, за който може би бе малко да се каже, че се е разклатил. Нарушавайки най-сетне продължителното мълчание, той рече:

— Такива са си тези червенокожи мерзавци! Безкрайно неблагодарни! Може да си живял колкото си щеш години с тях в мир, да си им правил какви ли не благодеяния и въпреки всичко някой хубав ден те ще ти изменят и ще забравят колко са ти задължени.

— Йес — кимна Ролинс. — В много опасно положение бяхме изпаднали. Можем да се радваме, че се отървахме тъй леко. Вече си мислех, че ще се простим с живота си.

— Животът ни наистина щеше да е в опасност, ако вождът тайно в себе си не ми бе дал право, че съм го спасил, нещо, което е невъзможно да не е разбрал. Но на мен никога повече няма да ми хрумне да върша добрини на някой индианец.

— Правилно! Тези червенокожи негодници не заслужават човек да се занимава с тях.

От тези думи на банкера си пролича, че той не беше кой знае колко склонен да осъжда Краля на петрола заради постъпката му. Ролинс спадаше към онези чистокръвни янки, които пет пари не дават за един човешки живот. Опасността се беше вече разминала, а също така бе избледняло и впечатлението, което в първия момент му направи убийството на двамата навахи. Но с Баумгартен положението не беше същото. Той бе замесен от съвсем друго тесто. Смяташе постъпката на Гринли за престъпление и затова със сериозен и укорителен глас попита Краля на петрола.

— Сър, нима някога си вършил добрина на някой индианец?

— Аз ли? Що за въпрос! Стотици от тези червенокожи нехранимайковци ми дължат живота си, а хиляди са получили от мен месо, хляб, барут, олово и много други неща.

— И нихорасите ли?

— Преди всичко те.

— Но ако се съди по поведението на вожда, едва ли е било така.

— Защото той е неблагодарен негодник.

— Хмм! Тогава ти защо не му напомни?

— От чисто благородство, сър.

— Глупости! В такова положение, в каквото бяхме изпаднали, според мен най-голямата шуротия е да вземеш да проявяваш благородство.

— Това го казваш ти, понеже не познаваш Запада.

— Може и така да е! Но ако бях на твое място, щях да припомня на вожда, че той и племето му са ми задължени. А ти не обели нито дума. Може би благодеянията, за които споменавах, съществуват само във въображението ти.

— Сър! Искаш да ме обидиш ли? — изфуча Краля на петрола. — Да не би да ме смяташ за лъжец?

— И през ум не ми минава. Казвам само мнението си, а всеки човек има това право!

— Да, но ако не засяга честта на някой друг. Когато говориш за мен, би трябвало да се изразяваш малко по-предпазливо и по-внимателно.

— Тъй ли? И защо? Защо пък тъкмо когато говоря за теб?

— Защото не само ще ми бъдеш много задължен, но и вече си ми задължен. Нали тъкмо сега се каня да ви направя страшно богати.

— Не и мен, а само мистър Ролинс, но затова ще ти се плати повече от добре.

— Избавих те от плен в пубелото!

— И така да е, но най-искрено ще ти кажа, че колкото повече се замислям над този случай, толкова повече въпроси възникват, на които не мога да си отговоря.

Гринли му хвърли остър, изпитателен поглед. Понечи гневно да избухне, но след като размисли, промени намерението си и спокойно попита:

— Какви ли са тези въпроси? Мога ли да ги чуя?

— Не смятам че е необходимо.

— Тъй ли? Много е вероятно да мога да ти отговоря.

— Не само е вероятно, но дори сигурно, че ще можеш, но се съмнявам дали наистина ще го направиш.

— Щом мога, ще го направя, сър. Разчитай на мен.

— Възможно. Въпреки това предпочитам да говорим за нещо друго. Но само защото така силно подчертаваш, че сме ти толкова много задължени, а и за в бъдеще ще има повод да сме ти благодарни, ще ти кажа, че пилците се броят на есен.

— Какво искаш да кажеш?

— Твърде е вероятно да станем с теб квит, тъй че повече да нямаш право да се позоваваш на благодарността ни.

— Много ми се иска да разбера как ще стане това!

— Съвсем просто: относно сделката, която ще сключим, не можеш да очакваш никаква благодарност, защото, както вече споменах, на теб ти се плаща. А за това, че ни избави от публото, вече сме ти го записали на сметката, но може би твърде скоро тази точка ще трябва да бъде зачеркната, тъй като ти застреля двамата навахи.

— Че какво общо има това с тази сметка?

— Не задавай такива въпроси, сякаш си някой новак! Никак не е изключено да се натъкнем на навахите.

— И какво от това?

— Те ще отмъстят за смъртта на двамата си съгледвачи.

— Пфу! С това твърдение току-що доказва, че изобщо не си запознат със Запада. Та откъде ще знаят какво се е случило?

— Какво? Нима не чу думите на Мокаши? Навахиите не са били двама, а трима. Третият ще тръгне по петите ни.

За миг лицето на Краля на петрола придоби сериозен и замислен израз, но после той се засмя подигравателно и рече:

— Вижда се какъв голям умник си бил! Да не би да вярваш, че Мокаши ни е казал истинското си мнение?

— Да.

— Наистина ли? Тогава ме принуждаваш да ти кажа, че от теб никога няма да излезе истински уестман. Мокаши е тръгнал на разузнаване срещу навахите. Фактът, че сам се е нагърбил с тази задача, а не е изпратил обикновени воители, показва че ѝ придава особено голяма важност. Той се натъкна на трима неприятели, на трима съгледвачи и трябва да направи всичко възможно, за да ги убие. Аз застрелях двама от тях. Третият остана жив и видя нихорасите. Той няма да ни преследва, а ще се върне при племето си, за да съобщи, че Мокаши се намира тук. Но вождът на нихорасите трябва на всяка цена да се опита да му попречи и ще тръгне по следите на наваха, за да го догони и убие. Проумяваш ли го, или не?

— Хмм! — промърмори Баумгартен. — Може би е така, както казваш, а може и да не е.

— Уверявам те, че друга възможност няма и... Той замлъкна, спря коня си и съсредоточено се загледа в далечината. В момента те се намираха в неголяма открита прерия и на хоризонта пред тях се виждаше черна линия, където започваше гора. На този по-тъмен фон се открояваха фигурите на двама конници, които също спряха, защото и те от своя страна бяха забелязали тримата ездачи.

— Двама мъже — обади се Гринли. — Както изглежда, са бели. В такъв случай залагам сто срещу едно, че пред нас са Бътлър и Полър. Трима срещу двама, значи няма защо да се страхуваме. И тъй, напред!

Те продължиха пътя си към двамата ездачи. Щом двамата забелязаха това, също смушиха конете си и тръгнаха срещу тях. Скоро взаимно се разпознаха. Да, наистина бяха техните спътници. Когато се приближиха достатъчно, за да могат да ги чуят. Краля на петрола им извика:

— Вие ли сте? Това е добър знак. Свободен ли е пътят?

— Да — отговори Бътлър, — свободен е като по време на най-трайния мир. Не се натъкнахме на следите от нито един индианец.

— А намерихте ли Глуми Уотър?

— Йес.

— Е? Какво ще кажеш за петрола?

— Великолепна гледка, направо великолепна! — отвърна брат му и по лицето му грейна добре изиграно възхищение. Той се обърна към банкера и продължи:

— Имай добрината да подушиш на какво миришем! Как намираш аромата ни, сър? Да не би това да е розово масло?

Вследствие на извършената от тях работа естествено двамата силно «ухаеха» на петрол. Ролинс незабавно изпадна във възторг. Той отговори:

— Е, наистина не е розово масло, но се радвам не по-малко. Мешърс, колко време минава, докато се събере един пфунд розово масло! А петролът с такава готовност и бързина извира от земята, че ежедневно могат да се пълнят стотици варели. Уханието, което се разнася от вас, ми е много по-приятно от всички други аромати на света. Мистър Баумгартен, не си ли на същото мнение?

— Да — кимна счетоводителят, проявявайки същата веселост и ведро упование като Ролинс.

— Well! Досега ти все не искаше напълно да повярваш в тази работа. Често го забелязвах по изражението ти. Ще си признаеш ли?

— Не го отричам, сър.

— Ами сега? Навярно подозренията ти съвсем са се разсеяли, а?

В този момент се намеси и Краля на петрола:

— Естествено и аз забелязах, че мистър Баумгартен ми няма доверие, но бях твърде горд, за да се почувствам обиден от държанието му. Сега сигурно е разбрал, че има работа с джентълмен, който заслужава пълно доверие. Но да не стоим тук в откритата прерия! Наоколо се навъртат индианци, които лесно могат да ни забележат.

— Индианци ли? — попита Бътлър, яздейки към гората, откъдето се беше появил заедно с Полър. — Да не би да сте се натъкнали на някакви червенокожи?

— Да.

— По дяволите! Кога?

— Преди малко.

— Какви бяха?

— Нихораси. Дори и вождът им беше с тях.

— И как се разделихте?

— Горещо-долу с добро. Можеше да бъде и по-зле.

Гринли им разказа случката и естествено Бътлър и Полър заявиха, че одобряват поведението му. Междувременно достигнаха гората, което сложи край на разговора им, защото тя беше толкова гъста, че се видяха принудени да яздят един подир друг. Това не бе особено приятно за банкера, тъй като той гореше от нетърпение да узнае още подробности за петролното езеро. След известно време дърветата останаха зад гърба им и пред очите им отново се ширна тревиста савана. Конниците пак имаха възможност да яздят заедно и Ролинс продължи да ги разпитва. Бътлър и Полър задоволиха любопитството му по начин, който още повече засили нетърпението му и го хвърли в трескава възбуда. А когато заяви, че едва издържа да дочака мига на пристигането им, Бътлър го успокои с думите:

— Що се отнася до това, търпението ти няма да бъде поставено дълго на изпитание, защото имаме още най-много час и половина път.

— Час и половина? А ви срещнахме преди около половин час, което прави общо два часа. Значи сте тръгнали от петролното езеро едва преди два часа, така ли?

— Горещо-долу.

— Защо не по-рано? Новина като тази, която ми донесохте, човек трябва да научи колкото е възможно по-скоро.

Този въпрос бе изключително неудобен, защото Ролинс не биваше да узнае нищо за тежката работа, извършена от двамата при Глуми Уотър. Все пак Бътлър съумя да се измъкне от трудното положение, като отговори:

— Имахме за задача да се погрижим за нашата безопасност. За тази цел трябваше преди всичко да претърсим цялата околност на езерото. Това не беше лесно, понеже теренът е сложен и

всичко вървеше бавно, защото се налагаше да бъдем предпазливи. Поради тези причини свършихме работата си едва преди няколко часа.

— И не открихте нищо, по което да се заключи за съществуването на някаква опасност за нас?

— Нищо, абсолютно нищо. Няма защо ни най-малко да се тревожиш, сър.

Ролинс се почувства не само успокоен, но също тъй радостен и уверен, както рядко през живота си. На онова място, от което го делеше малко повече от час, се намираше огромен капитал от много милиони долари! Идваше му да прегърне всичките си спътници, но се задоволи само да стисне ръката на своя счетоводител и да му каже:

— Най-сетне, най-сетне сме при целта! И най-сетне се отървахме от мъчителната несигурност! Не се ли радваш и ти?

— Естествено, сър — гласеше простичкият отговор.

— Естествено, сър — повтори Ролинс, като поклати глава. — Това звучи толкова студено, толкова безучастно, сякаш цялата история изобщо не те засяга!

— Не си мислете така! Нали знаете, че за всички ваши работи винаги полагам такова старание, сякаш са лично мои. И аз се радвам, но обикновено не изразявам прекалено шумно чувствата си.

— Well, добре те познавам, мистър Баумгартен. Но в този случай можеш да се поотпуснеш. Още нищо не съм ти казал, ала сигурно и сам ще се досетиш, че след като съм те взел със себе си, преследвам някаква определена цел. В това ново предприятие ти ще вземаш далеч по-голямо участие, отколкото ти е минавало досега през ума. Да не мислиш, че имам намерение с цялото си семейство да напусна Арканзас и да се заселя тук в Дивия запад? Няма да ми хрумне подобно нещо. Разбира се, най-напред ще свърша всичко, което е необходимо тук, но постоянното ми местожителство ще си остане в нашия Браунсвил. Ще трябва да назнача инженери и за техен ръководител един търговски директор, на когото мога да разчитам. Ти как мислиш, кой ще бъде този човек?

При тези думи той погледна счетоводителя с многозначителна усмивка и след като Баумгартен не му отговори веднага, продължи:

— Или възнамеряваш до края на живота си да останеш в Браунсвил?

— Мистър Ролинс, досега не съм имал повод да помисля над този въпрос.

— Well, тогава бъди така добър да поразмислиш! Ами какво ще кажеш, ако директорът, за когото споменах, се казва Баумгартен?

Когато чу това, немецът поизпъчи гърди на седлото и попита:

— Сър, сериозно ли говорите?

— Йес. Нали знаеш, че щом става въпрос за толкова важна работа, аз нямам обичая да се шегувам. Този пост е много отговорен и труден. Затова освен заплатата, ще получавам и процент от печалбата. Ще приемеш ли предложението ми?

— С най-голяма радост!

— Тогава се споразумяхме! Ето ти ръката ми. Баумгартен също му подаде ръка и каза:

— Мистър Ролинс, не искам да говоря излишно, познавате ме и знаете, че не съм неблагодарен човек. Най-голямото ми желание е да се покажа достоен за този пост.

— Убеден съм, че си достоен.

— Не мога да го твърдя с такава увереност. Онова, което мистър Гринли вече няколко пъти изказа, е истина — аз не познавам Запада, а тук ще са необходими оправни хора, дето пипат здраво и никому не цепят басма.

— Ще имам грижата да ти намеря такива помощници.

— Ще има сражения.

— Сражения ли? Какви сражения?

— С индианците. Или мислите, че спокойно ще гледат как се настаняваме тук, и то по начина, който налага подобно мащабно нефтодобивно предприятие?

— Нищо не могат да предприемат срещу това.

— Хмм! Сигурно ще настояват, че тази земя им принадлежи и...

— Я не се тревожи излишно! — прекъсна го Краля на петрола. — Нали чу какво ми каза Мокаши? Спокойно да отида при моето «късче земя» и да се настаня на него.

— Едва ли говореше сериозно.

— О, напротив.

— Добре! Но онази земя наистина ли е собственост на нихорасите? Не е ли възможно и други червенокожи, например навахите, да изявят претенции, че е тяхна?

— Може да ни е съвършено безразлично какво ще кажат и твърдят тези типове. Аз разполагам с моя «Tomahawk-Improvement», който ще ти преотстъпя. Документът е тук в джоба ми. Нали в Браунсвил го носихте на проверка. Казаха, че е истински, валиден и ще стане твой веднага след като ми дадеш чека, който ще осребря в Сан Франциско. Стане ли това, тогава според правните разпоредби на Съединените щати ти ще бъдеш законният собственик на Глуми Уотър и никой червенокож не може да те изгони оттам.

— Съвършено вярно, сър, но ако червенокожите не се съобразяват със съществуващия в Съединените щати закон?

— Тогава ще бъдат принудени. Разбира се, ти ще наемеш само хора, умеещи да си служат с пушката и ножа. Това ще респектира индсманите! Впрочем можеш да си сигурен, че твърде скоро твоето предприятие ще привлече бяло население, което ще е достатъчно многочислено не само за да отбие успешно всяко нападение, но и да прогони всички червенокожи от цялата област. Докарай и постави първо машините си! Нали знаеш, че машината е най-големият и непобедим враг на индианците.

Той имаше право. Там, където белият се появи с железните лостове и бутала на парната машина, червенокожиат е принуден да отстъпи. Неумолимата съдба го налага. Машината е непобедим противник, но все пак не е така безжалостна като пушката, огнената вода или едрата шарка и другите болести, на които станаха и все още стават жертва безброй индианци, подобно на бизоните в саваната, изстребени дотам, че само в някои зоологически градини се пазят като голяма рядкост малобройни екземпляри.

Още преди изтичането на определения час и половина петимата ездачи се озоваха между височини, обрасли с гъсти и тъмни борови гори. Само тук-там се мяркаха широколистни дървета, чиято светлозелена шума донякъде смекчаваше мрачното впечатление, което правеха иглолистните. След като Ролинс подхвърли една забележка в това отношение, Краля на петрола се обади:

— Почакай само да стигнем до Глуми Уотър! Там е още по-мрачно, отколкото тук.

— Има ли още много път?

— Не. Следващата клисура ще ни изведе до целта.

Скоро стигнаха до клисурата и свърнаха в нея. И от двете ѝ страни нависоко се издигаха тъмни скали. По дъното ѝ ромолеше тънкоструйно поточе, по което плуваха мазни петна. Щом ги забележа, Гринли хвърли на Бътлър и Полър доволен поглед. Дотогава не беше имал възможност тайно да разговаря с тях и затова, без да го показва, се тревожеше дали двамата са изпълнили възложената им задача така, както им беше обяснил. Но сега вече той се почувствува успокоен и посочвайки към водата, каза на банкера:

— Мистър Ролинс, я погледни насам! Оттук се изтича Глуми Уотър. Какво мислиш, че плава по потока, а?

— Петрол ли е? — попита банкерът, като се взря надолу.

— Да, петрол е.

— Действително, действително! Жалко, страшно жалко, че тъй отива на вятъра!

— Нека си отива, и бездруго е съвсем малко. Най-хубавото на моето находище е именно обстоятелството, че от езерото изтича само това тясно и незначително поточе. По-късно можеш да вземеш мерки да не ти се губи дори и туй нищожно количество.

— Наистина, наистина! Мистър Гринли, не усещаш ли и ти миризмата?

— Естествено, че я усещам. Можеш да бъдеш сигурен, че като откривател на това знаменито място съм я надушил много преди теб.

— Колкото повече напредваме, толкова по-силна става тя.

— Почакай само да стигнем до езерото. Ще има да се чудиш!

С всяка измината крачка миризмата на петрол се засилваше. Ето че изведнъж стените на клисурата се раздалечиха и пред смаяните очи на банкера и неговия счетоводител се откри овална и дълбока котловина, чието дъно бе изпълнено от петролното езеро дотам, че между бреговете му и скалите, образуващи трудно достъпните ѝ склонове, оставаше само тясна ивица земя; където от гъстите храсталаци извисяха върхари великански черни борове. Такива дървета растяха и наоколо по скалите, достигайки чак до високостеблената гора, възправила се горе като страж, за да не допусне нито един слънчев лъч да проникне в котловината.

Въпреки че беше светъл ден, долу цареше сумрак. Никакъв ветрец не полюляваше клоните, никаква птичка не се мяркаше, никаква пеперуда не пърхаше около цветята. Всичко живо изглеждаше измряло. Изглеждаше ли? О, не, не само изглеждаше, ами действително беше измряло, защото в езерото плуваха безброй мъртви риби, чиито сребристи тела се открояваха странно върху тъмната, мазно блещукаща водна повърхност. Към всичко това се прибавяше и извънредно силната миризма на петрол. Това неподвижно и неосветено езеро, застинало пред ездачите като изцъклено мъртвешко око, с пълно право носеше името Глуми Уотър — Тъмната (Мрачната) вода. Впечатлението, което правеше, бе толкова силно, че Ролинс и Баумгартен доста дълго стояха на брега му, без да проговорят.

— Е, това е то Глуми Уотър — наруши Краля на петрола възцарилата се тишина. — Какво ще кажеш, мистър Ролинс, харесва ли ти?

Изтръгнат от смайването си като от сън, банкерът дълбоко пое въздух и отговори:

— Дали ми харесва ли? Ама че въпрос! Струва ми се, древните гърци са имали една река, през която минавали починалите, за да отидат в царството на мъртвите. Сигурно онази река е изглеждала досущ като това езеро. Без никаква разлика.

— Нищо не съм чувал за тази гръцка река, но мога да твърдя, че изобщо нямаме право да я сравняваме с нашето Глуми Уотър, понеже хич не ми се вярва и там да е имало нефт. Сър, слез от коня и поразгледай петрола, а ние ще направим една обиколка около езерото!

Ездачите скочиха от седлата. Наложиха се да вържат конете, защото животните прехтяха, удряха копита в земята и не искаха да останат на това място. Нетърпимата миризма на петрола им беше противна. Гринли се приближи до водата, гребна малко от нея с ръка, помириса я, огледа я, и после тържествуващо каза на банкера:

— Сър, тук плуват милиони долари. Убеди се сам! Ролинс също гребна шепа вода, отиде малко по-нататък и отново гребна. Така на различни места той изследва каква е водата. Не проронваше нито дума. Само непрекъснато поклащаше глава. Изглежда, беше изгубил способността си да говори. Очите му блестяха, движенията му станаха припрени и несигурни, почти се олюляваше. Ръцете му трепереха и сякаш му беше необходимо да напрегне всичките си сили, за да успее най-сетне с кажи-речи, писклив глас да извика:

— Кой можеше да го предположи! Кой можеше да го помисли! Мистър Гринли, всичко, което виждам тук, надхвърля твоите обещания!

— Наистина ли? Това ме радва, сър, страшно ме радва! — засмя се Краля на петрола. — Сега най-после убеди ли се, че съм почтен човек, който има най-искрени намерения към теб?

Ролинс му протегна и двете си ръце, като отговори:

— Дай си ръцете! Трябва да ги стисна и разтърся! Ти си джентълмен, какъвто досега не бях срещал. Прости ни, че няколко пъти доверието ни към теб се поразклати, но вина не беше наша!

— Знам, сър, знам — добродушно кимна Гринли. — Онези хора ти объркаха главата и те накараха да се съмняваш в мен. Не биваше да ги слушаш. Но сега всичко, всичко е наред! Сър, огледай петрола, пипни го, помириси го!

— Вече го огледах, вече го помирисах.

— Е, и...

— Това е най-хубавият, най-чистият петрол, какъвто може да се намери. Езерото има ли приток?

— Не, от него изтича само това малко поточе. Сигурно има някакъв подземен извор, един или дори два — от първия излиза вода, а от втория — петрол. Както виждаш, необходимо е само да се черпи и да се пълнят с него буретата.

От радостно възхищение Ролинс не можеше да си намери място. Но Баумгартен мислеше по-трезво и при последните думи на Гринли подхвърли:

— Да, необходимо е само да черпиш петрола. Ами след като го изчерпиш, после каквО? След колко време пак ще се насъбере достатъчно количество?

— Естествено бързо, толкова бързо, че изобщо няма да се наложи прекъсване на работата.

— Не ми се иска да приема тези думи без възражения. Възможно е да се насъбира точно толкова, колкото и изтича. А я погледни колко оскъдно количество изтича в потока, довел ни дотук. Мисля, че туй ручейче не носи във водите си за час дори и един литър петрол. Ето това е добивът, целият добив, на който можем да разчитаме.

— Така ли? Само толкова? Не повече от литър на час? — попита банкерът страшно разочарован.

От уплаха устата му остана широко отворена. Лицето му пребледня като платно.

— Да, мистър Ролинс, така е — отвърна счетоводителят. — Не може да не признаете, че извиращото количество няма как да е по-голямо от изтичащото. И какво от това, ако допуснем, че е по-голямо десет и дори сто пъти? Какво са сто литра петрол на час? Нищо, абсолютно нищо! Сложете в сметката размера на оборотния капитал, стойността на съоръженията, отдалечеността на тази местност, съществуващите опасности, трудността на пласмента! И стоте литра на час!

— Все пак не е ли възможно да са повече? Нима е изключено да се заблуждаваш?

— Не, не и пак не. Колко ли е старо това езеро? Годишите му не могат да се преброят. От образуването му са изминали столетия или хилядолетия. То изтича толкова слабо. Ако на дъното му извираше повече петрол, то неговият слой върху повърхността трябваше да е къде-къде по-дебел! Не, оттук не може да се изкара нищо, абсолютно нищо!

— Нищо, абсолютно нищо! — повтори банкерът и с две ръце се хвана за главата. — Значи напразни са били всичките ни надежди, цялата ни радост! Напусто сме били този дълъг път! Нима може да се понесе подобно нещо? Нима човешките нерви могат да го издържат?

Думите на счетоводителя изплашиха и Краля на петрола. С какви усилия и при какви опасности в продължение на колко време буре по буре беше домъкнал и скрил тук петрола! Какво му бе струвало всичко това! И когато бе стигнал тъй близо до успеха, нима всичко щеше да се окаже напразно?! Причерня му пред очите. Почувствува се безпомощен, не можа да каже нито дума и търсейки подкрепа, отправи поглед към своя несъщ брат.

Бътлър нееднократно вече бе доказвал, че го превъзхожда по хитрост. И сега се видя, че предишният предводител на Търсачите не можеше тъй лесно да изгуби самообладание. Той се изсмя с чувство на превъзходство и се обърна към банкера с думите:

— Мистър Ролинс, защо си се завайкал? Не те разбирам! Ако всичко, което казваш и мислиш, беше вярно, то на Гринли и през ум нямаше да му мине да възлага толкова надежди на Глуми Уотър.

— Така ли смяташ? — бързо попита Ролинс, почувствал се наново окуражен.

— Да, тъй смятам. И ако тук можеше да се пълнят буретата с петрол без никакви затруднения, той нямаше да ти предложи да купиш това място, а щеше да го задържи за себе си. Именно там е работата, че добивът на петрол изисква твърде скъпа подготовка, за която му липсват необходимите средства.

— Подготовка ли? Каква?

— Хмм! Много ми е чудно, че и сам не се сещаш. Учил ли си някога физика?

— не.

— Хм! Жалко! Тогава не е нужно да ти давам подробни разяснения, но ще се опитам да ти обясня нещата. Да предположим, че конят ти лежи на земята и ти се качиш на седлото. Ще може ли животното да се изправи с теб?

— Да.

— Значи не мислиш, че ще му е много трудно?

— Не, ще стане.

— Well. Но да предположим тогава, че вместо кон тук лежеше някое глезено пуделче. Ще може ли и то да се изправи с теб на крака?

— Не.

— И защо?

Защото товарът ще му е прекалено тежък.

— Е добре, я приложи тогава същите разсъждения и за петрола!

— Как? — попита Ролинс, който не можеше да се досети какво иска да му каже Бътлър.

— Моят пример показва, че по-тежкото тяло, поставено върху друго, по-леко, го държи притиснато. Навярно го проумяваш, нали?

— Сега вече да.

— И ти ли, мистър Баумгартен?

— Да — кимна Баумгартен, който внимателно следеше думите на Бътлър. Предводителят на Търсачите продължи:

— А знаеш ли кое е по-тежко, петролът или водата?

— Водата — отговори счетоводителят.

— Very well! ((англ.)) — Много добре. Б. пр.) А сега си помисли каква ли тежест може да имат водните маси в това езеро!

— Стотици и хиляди тона.

— А на дъното му се намира петролен извор, което ще рече една малка дупка, откъдето се мъчи да излезе петролът, но отгоре го притискат хиляди тона вода. Нима тогава може да изскочи?

— Не.

Баумгартен влезе в клопката. Той беше търговец. Малко разбираше от физическите закони. Не знаеше, че именно защото петролът е по-лек от водата, той трябва да изплува на повърхността. Гринли отново си отдъхна. По лицето на Бътлър се появи победоносна усмивка. Той продължи: — И тъй, петролът, който се стреми да избликне от земните недра, не може да се изкачи нагоре. Тук виждаме само минималното количество, което се процежда през някаква малка земна пукнатина. Но я докарай една помпа и изпомпай водата от езерото или пък намери някакъв друг начин да го изпразниш. Тогава ще видиш как нагоре ще се издигне нефтен фонтан на сто, че и на повече стъпки височина. Тогава ще имаш такъв петролен извор като онези в Пенсилвания, дето ще пълни на ден по неколкостотин бурета. Ако Гринли разполагаше с пари за такива помпени съоръжения, и през ум нямаше да му мине да се обърне към теб. Ето как стоят нещата. Прави каквото искаш, само не се колебай дълго. Винаги и по всяко време ще намерим предприемач, който ще притежава достатъчно разум и смелост срещу една мизерна сума да сложи в джоба си милиони.

Тези думи не останаха без резултат. Банкерът отново заликува, а Баумгартен забрави всичките си съмнения. Виждаше се, че тук има петрол. Необходимо беше само да му се проправи път. Продължиха припряно да говорят ту за едно, ту за друго по такъв начин, че главите на двамата купувачи съвсем се завъртяха. Ролинс взе решение да сключи сделката и само колкото да спазва всички формалности заяви, че преди това иска да огледа цялото езеро.

— Разгледай го, мистър Ролинс — каза Гринли. — Нека Полър те разведе.

Скаутът се отдалечи заедно с Ролинс и Баумгартен. Когато те се скриха от очите им, Краля на петрола въздъхна с облекчение и каза:

— Хиляди дяволи, ама че неприятно положение! За малко, и то пред самата цел, тези типове щяха да се откажат! Хрумването ти беше отлично!

— Да — засмя се Бътлър. — Ако не бях аз, можеше да си запазиш твоето петролно езеро за себе си. Но сега съм убеден, че ще се хванат на въдицата.

— Човек направо да не повярва, че толкова наивно приеха за чиста монета твоите физически обяснения!

— Пфу! Ролинс е твърде глупав, а немецът — твърде честен.

— С Полър ще минат край пещерата. Няма да забележат нищо, нали?

— Няма. Но много пот проляхме, докато свършим тази къртовска работа. Затова пък ти се погрижи още днес да сключиш сделката. Не бива да губим нито час, защото не можем да имаме никакво доверие на червенокожите. Не бива да оставаме тук след разсъмване. А как ще се отървем от тези двама тъпаци, с нож или с куршум?

— Хмм, ще ми се да избегнем и едното, и другото.

— Значи да ги оставим живи, така ли? Що за хрумване?

— Разбери ме правилно! Само не искам да гледам как умират. Такъв спомен е твърде тягостен. Какво ще кажеш, ако ги тикнем в пещерата?

— Тази мисъл не е лоша. Ще ги вържем и ще ги затворим там. Така ще пукнат, без да се налага да гледаме как става.

Съгласен съм. А кога?

— Веднага щом пипнем парите, всеки от тях ще получи удар с приклад по главата.

— Също и Полър?

— Засега не. Вероятно още ще ни е необходим. Докато оставим тези опасни местности зад гърба си, все ще е по-добре да сме трима вместо само двама. После по всяко време можем да се отървем от него.

Да, местността наистина беше опасна за тях. Те изобщо не подозираха, че някой ги наблюдава. Недалеч, там, където клисурата излизаше на езерото, зад храсталака лежеше скрит един индианец и наблюдаваше всичко каквото ставаше пред очите му. Това беше същият навах, който бе принуден да гледа убийството на двамата си другари, без да може да го предотврати. В

този момент Гринли и Бътлър се изпънаха в тревата. Щом индианецът видя това, промърмори на себе си:

— Значи ще останат тук, засега няма да напуснат тази местност. Имам време да отида при нашите воини и да ги доведа.

Той изпълзя от храстите и изчезна в клисурата, без краката му да оставят никакъв отпечатък по земята.

След известно време тримата бели завършиха обиколката си около езерото и се върнаха при Бътлър и Гринли.

— Е, мешърс — попита Гринли. — Видяхте всичко, какво мислите да правите?

— Да купувам — отговори банкерът.

— Значи се убеди, че ще направиш хубава сделка?

— Да, макар и да не е чак толкова голяма, колкото си мислиш.

— Я остави тези лафове, сър! Няма да смъкна нито един долар от първоначалното си искане и изобщо нямам намерение да си губя времето, защото не е изключено червенокожите да са по петите ни и хич не ми се ще да им оставя скалпа си.

— Тогава нека побързаме да се махнем оттук — каза страхливо Ролинс.

— Да, но не и преди да сме сключили сделката. Бяхме се уговорили да я уредим още тук при езерото. Щом подпишем договора и разменим документите, веднага тръгваме на път.

— Нямам нищо против. Мистър Баумгартен, имаш ли все още някакви съмнения?

Преди счетоводителят да успее да му отговори, Гринли се намеси с рязък тон:

— Мистър Ролинс, ако продължаваш да говориш за съмнения, аз действително ще взема думите ти за обида. Кажете накратко искате ли, или не!

Сплашен от реакцията на Краля на петрола, банкерът заяви:

— От само себе си се разбира, че искам.

— Е добре, значи можем да преминем към сключването на сделката. Документите отдавна са изготвени и остава само да се подпишат. Извади мастилото и перодръжката!

Ролинс измъкна от кобура на седлото си каквото му поискаха и след като Гринли си сложи подписа на документа за собственост и договора за покупко-продажба, самият той подписа готовия вече чек, издаден до банката в Сан Франциско. Краля на петрола го взе в ръка и започна да го оглежда с алчни очи. После се засмя по много особен начин и каза:

— Тъй, мистър Ролинс, сега ти си собственик и владетел на тази великолепна местност, тъй богата на петрол. Желая ти много щастие! И понеже тук вече всичко ти принадлежи и аз не мога нищо да използвам, ще ти разкрия една тайна, която сигурно ще ти бъде твърде полезна.

— Каква е тази тайна?

— Една скрита пещера.

— Само това ли?

— Охо! Казваш «само това ли», сякаш пещерата е нищо! На първо време тя може да служи на теб и на хората ти като склад за припаси, както и за скривалище в случай на индианско нападение. Дори не е изключено да е свързана с подземния петролен басейн, който непременно съществува.

— Ах, петролен басейн? Нима е възможно?

— И то как. Все още не съм я изследвал.

— Тогава бързо ми кажи къде е тя! Трябва да я видя. По-късно ще наредя да я проучат.

— Ела, ще ти я покажа.

Те повървяха малко по брега до онова място, където скалите се приближаваха до водата. В подножието им бе струпана висока купчина от по-дребни камъни. Бътлър и Полър започнаха да я разравят откъм върха. Скоро се показа дупка, която водеше навътре в скалата.

— Ето я пещерата, ето я! — възкликна банкерът. — Да разширим входа ѝ, бързо! Мистър Баумгартен, помогни ми!

Двамата се наведоха, за да помогнат при работата. Тогава Бътлър се изправи и въпросително погледна Гринли. Краля на петрола му кимна. Те грабнаха пушките си и всеки нанесе по един удар с приклада — банкерът и Баумгартен рухнаха по очи на земята. Вързаха им краката и ръцете и след като достатъчно разшириха входа на пещерата, внесоха вътре двамата пленници и ги оставиха в задния ѝ край. Ако не бяха в безсъзнание, те щяха да видят многобройните бурети, които се намираха в нея.

После отново натрупаха натрошения камънак така, че отворът се закри. Едва ли е необходимо да споменаваме, че с изключение на дрехите, тримата убийци взеха цялото имущество на жертвите си. След това те се върнаха при своите коне.

— Най-сетне! — обади се Краля на петрола. — Никой друг удар не ми е струвал толкова много усилия и тревоги като този. И въпреки всичко все още не сме успели напълно. Сега трябва да занесем чека до Сан Франциско. Надявам се щастливо да се доберем до града! Естествено незабавно ще тръгнем на път, нали?

— Да — отвърна Полър. — Но първо трябва да делим.

— Какво?

— Всички неща, които взехме от двамата.

— Нима е нужно веднага да стане?

— Не чак толкова, но все е по-добре всеки да знае какво му принадлежи.

На Гринли много му се прииска веднага да го простре на земята, но си каза, че всичко, каквото Полър получиеше сега, по-късно пак щеше да му бъде отнето. Ето защо със сговорчива готовност в гласа той отсече:

— Е, добре, разбира се, няма да делим конете, а за останалите предмети няма да се караме. Ние сме приятели и братя и не ще влизаме в разпри заради някакви дреболии.

Те насядаха на земята и разпростряха пред себе си ограбените оръжия, часовници, пръстени, кесии и други предмети, за да определят стойността им и да ги разделят според нея.

Докато се занимаваха с тази работа, през клисурата, водеща към езерото, се промъкваха осем индианци. Бяха навахи, предвождани от съгледвача, който неотдавна се беше появил при езерото. Щом излязоха от клисурата, те спряха и скрити зад храстите, се огледаха и послушаха. Видяха седналите трима бели.

— Уф! — прошепна най-възрастният от тях, обръщайки се към съгледвача. — Наистина е така, както ни съобщи моят брат — езерото е покрито с петрол. Откъде ли се е взел?

— Сигурно бледоликите знаят — отвърна другият.

— Нали моят брат беше преброил петима бели? А аз виждам само трима.

— Преди бяха петима. Двама липсват. Тези тримата видях заедно с Мокаши, вожда на нихорасите.

— И кой от тях уби нашия брат Касти-тине?

— Онзи, дето в момента държи в ръцете си две карабини. Индианецът имаше предвид Краля на петрола.

— Той ще умре от страшна смърт, но и другите двама ще бъдат вързани на кола на мъченията.

Уф! Поделят си нещата, които са пред тях в тревата. Четвъртият и петият са изчезнали. Тези предмети са били тяхна собственост. Дали са ги убили?

— Ще разберем. Кога ще ги пленим?

— Сега, веднага. Цялото им внимание е насочено към плячката и така ще се изплашат, че изобщо няма да ни оказат съпротива. Нека братята ми бързо ме последват.

Придружен от седмината, той се втурна към тримата бели. Това нападение бе тъй изненадващо и светкавично, че тримата се видяха вързани, преди да намерят време да извикат или да вдигнат ръка за съпротива. От страх си глътнаха езичите.

Отначало и червенокожите не пророниха нито дума. Петима от тях насядаха при пленниците, а другите трима тръгнаха да огледат близката околност на езерото. Когато се завърнаха, един от тях съобщи:

— Двамата бледолики са изчезнали. Никъде не ги видяхме.

— Дали не са се изкатерили по скалата? — попита най-възрастният индианец.

— Не, в такъв случай щяхме да забележим следите им.

— Веднага ще научим къде можем да ги намерим. Той извади ножа си, допря острието му в гърдите на Краля на петрола и го заплаши:

— Ти си мерзавецът, който уби Касти-тине, нашия млад брат. Не ми ли кажеш незабавно къде са отишли двамата бледолики, дето доскоро бяха заедно с вас, ще ти забия това желязо в сърцето!

Заповедническите му думи страшно изплашиха Гринли. Подчинеше ли се, индианците съвсем сигурно щяха да измъкнат банкера и счетоводителя му от пещерата, което не биваше да стане. Не се ли подчинеше, можеше да се очаква, че червенокожият ще изпълни закана си и ще го

наръга с ножа. Как да постъпи? Ето че по-хитрият му брат отново се намеси и го спаси и от това опасно положение. Бътлър подвижна на индианеца:

— Лъжеш се. Мъжът, когото искаш да прободеш, не е убил Касти-тине. Ние не сме виновни за смъртта му.

Навахът остави Краля на петрола на мира и се обърна към Бътлър:

— Мълчи! Ние знаем много добре кой е убиецът.

— Не, не знаете!

— Ето този наш брат го е видял. Червенокожият посочи съгледвача.

— Той се лъже — въпреки всичко продължи да твърди Бътлър. — Казва, че ни е видял заедно с вождата на нихорасите, но когато двата изстрела се разнесоха, ние стояхме на такова място, че изобщо не е възможно погледът му да ни е забелязал.

— Тогава може би искаш да отречеш, че си присъствал на убийството на нашите двама братя, а?

— Не. Никога досега не съм изричал лъжа и в този момент също нямам намерение да оспорвам истината. Убийците са онези двама бледалики, за които ти попита.

— Уф! — възкликна индианецът. — Не ги виждам, значи са си отишли и ти се опитваш да спасиш себе си и своите другари, като прехвърляш вината върху двамата!

— Отишли са си, казваш ти? Че къде ли ще отидат? Нали сте съгледвачи, тоест воители с много остро зрение. Нима видяхте някъде следите им, които сигурно щяхте да забележите, ако те действително си бяха тръгнали?

— Не. Значи искаш да кажеш, че двамата са все още тук?

— Да.

— Къде?

— На едно място, където не можете да ги видите.

— Кое място имаш предвид?

— Ей това.

При тези думи Бътлър посочи към водата.

— Уф! В езерото ли са?

— Да.

— Значи са се удавили?

— Да.

— Не лъжи! Няма да се намери човек, който да влезе в тази мазна и мръсна вода.

— Прав си, доброволно никой няма да влезе. И те не искаха, но бяха принудени.

— Кой ги накара?

— Ние. Ние ги удавихме.

— Вие... ги... удавихте? — попита индианецът. Той бе само един «дивак» и все пак чувствуваше толкова голямо отвращение пред подобно злодеяние, че изговори думите със запъване. — Удавихте ги? Защо?

— За наказание. Бяха наши смъртни врагове.

— И въпреки това бяха заедно с вас. Обикновено никой не пътува в компания със смъртните си врагове.

— Не знаехме, че имат враждебни намерения към нас. Разбрахме го едва след като пристигнахме тук.

— Какво сте им сторили?

— Нищо. Те искаха сами да притежават това петролно езеро и затова се канеха да ни убият.

Щом научихме как стоят нещата, ние ги изпреварихме и ги хвърлихме във водата.

— Не се ли съпротивляваха?

— Не. Съвсем неочаквано ги повалихме с прикладите.

— Защо не се виждат трупове им?

— Защото за краката им вързахме камъни и така потънаха на дъното.

Минута-две индианецът мълча. Размисляше дали може да се вярва на думите на Бътлър. После каза:

— Ще ти повярвам, че говориш истината, но изпитвам ужас от вас. Значи сте удавили собствените си братя, тъй както се хвърлят във водата крастави кучета. Убили сте ги коварно, без да се биете с тях. Вие сте зли хора!

— Нима можехме да постъпим иначе? Трябваше ли да чакаме, докато приведат плана си в изпълнение и ни застрелят в гръб? Защото те това възнамеряваха да направят. Ние ги подслушахме.

— Не ме засяга какво мислиш по този въпрос. Никой червенокож мъж няма да вземе да удави друг индианец, дори и да е най-върлият му враг. Идвали ли сте и преди при това езеро?

— Да, аз — отговори Краля на петрола.

— Кога?

— Преди няколко луни.

— Имаше ли и тогава във водата петрол?

— Да. Именно затова тръгнах оттук, да доведа още неколцина бели и да им го покажа. Заедно с тях исках да основа дружество за добив на петрол. А двамата, за които стана дума, се канеха да ни убият и така да останат единствените собственици.

— Уф! Никога преди тук не е имало петрол. Сигурно е избликнал от земята малко преди да дойдеш. Но как може да си мислите, че сте собственици на езерото! То принадлежи на червенокожите мъже. Бледоликите са разбойници, които идват при нас, за да ни отнемат всичко, каквото имаме. Томахокът на войната е изровен. Да си бяхте останали у дома! Ездата ви до тук ви е довела право в ръцете на смъртта.

— В ръцете на смъртта ли? А вие честни воини ли сте, или убийци? Та ние не сме ви направили нищо лошо!

Мълчи! Нима Касти-тине и неговият другар не са убити?

— За съжаление е така, но не сме ги убили ние.

— Вие също бяхте там. Трябваше да попречите на това злодейство.

— Невъзможно беше. Онези двама негодници стреляха тъй бързо, че нямаше време дори да извикаме.

— Това няма да ви спаси. Придружавали сте убийците, тъй че и вие ще умрете. Ще ви отведем при нашия вожд. Там старейшините ще направят съвещание, за да решат по какъв начин да умрете.

— Ние наказахме двамата убийци и вие би трябвало да сте ни благодарни.

— Благодарни ли? — подигравателно се изсмя индианецът. — Да не би да мислиш, че си ни направил някаква услуга? Ние предпочитаме да бяха все още живи. В такъв случай можехме да вземем скалповете им и да гледаме как умират на кола на мъченията. Но вие ни отнехте цялото удоволствие. Нима с това искаш да се хвалиш? Участиа ви е решена — очаква ви смърт. Аз казах!

Той им обърна гръб, с което искаше да покаже, че повече няма да си отвори устата. След това им изпразниха джобовите. Индианците си присвоиха всичко, каквото намериха. Само когато предводителят им видя чека, той предпазливо го хвана с върховете на пръстите си и внимателно го тикна обратно в джоба на Гринли, като каза:

— Това е магьосничество, говореща хартия, която никой червенокож воин не иска да държи в ръка, защото по-късно тя ще издаде всички негови мисли, думи и дела.

Естествено това зарадва Краля на петрола. Той се надяваше да избяга, а в такъв случай беше по-добре, ако чекът се намира в джоба му.

Деният вече преваляше и край езерото започна да се смрачава. При обикновени обстоятелства индианците щяха да останат да пренощуват тук, обаче миризмата на петрола ги прогони. Те вързаха пленниците върху конете им и после потеглиха обратно през клисурата, като навлязоха малко в гората до едно място, където имаше вода. Там слязоха от седлата, вързаха пленниците за три дървета и се заеха с приготовленията за бивакуване. Изглежда, тук се чувстваха в пълна безопасност, но ако знаеха какво ставаше недалеч зад тях, непременно щяха да продължат да яздят, за да се отдалечат колкото е възможно повече.

След като белите се отдалечиха, вождът на нихорасите Мокаши прояви предпазливостта да разгледа още веднъж следите, оставени от съгледвача на навахите, и то по-подробно от първия път. Още отпреди му беше станало ясно, че освен двамата убити е имало и трети човек. Мокаши искаше да узнае накъде се е отправил той.

След по-продължително търсене откри дирята му. По заобиколен път тя го изведе при следите от бледоликите, а после продължи подир тях.

— Този навах иска да отмъсти на убийците. Тръгнал е по петите им. От това може да се заключи, че в същата посока се намира отряд от червенокожи воители, към който се числи и той. Ще яздим след него и ще пленим тези навахи.

При тези думи вождът смуши коня си най-напред в противоположна посока и язди така, докато достигна малка поляна, скрита дълбоко в гората, където лагеруваха около трийсетина воители на нихорасите. Бяха съгледвачите, изпреварили основния многочислен отряд от индиански воители. Заедно с тези хора Мокаши се върна при следите на навахи и белите и продължи по тях. При това той прояви достатъчно голяма предпазливост да изпрати един от съгледвачите си далеч напред.

Така те се озоваха в непосредствена близост до клисурата, която водеше до петролното езеро. Там се скриха. Не след дълго видяха как от клисурата се появи разузнавачът на навахите, който много бързаше. Един от нихорасите направи движение, като че се канеше да стреля по него. Вождът го възпря с един жест и му прошепна:

— Остави го на мира! Той скоро ще се върне и ще доведе други навахи. Тогава ще заловим и тях.

След сравнително кратко време се оказа, че предположението му е правилно, защото съгледвачът се върна заедно с други седмина ездачи, които незабавно навлязоха в клисурата. Явно възнамеряваха при изхода ѝ да слезат от конете и да нападнат белите.

Нихорасите зачакаха. Мокаши се учуди немалко, когато видя навахите да излизат от клисурата само с трима бели. Беше решил да ги нападне именно в този миг, но сега направи на хората си знак да останат скрити. Първо искаше да разбере защо липсват двама бели. Ето защо не попречи на враговете им да отминат, а после с неколцина от хората си навлезе в клисурата, отправяйки се към Мрачната вода. Претърсиха бреговете колкото можеше по-бързо и предпазливо, ала без да открият никаква следа от изчезналите бледолики.

— Не е възможно да са си отишли — обади се Мокаши. — Те не са живи вече и тъй като не виждам труповете им, сигурно са ги хвърлили във водата.

Заедно с придружителите си той обърна гръб на езерото и се върна при скривалището на основната част от хората си. Там оставиха конете под охраната на двама пазачи и с останалите двайсет и осем мъже Мокаши тръгна пеша да преследва навахите, които несъмнено нямаше да стигнат кой знае колко далеч, тъй като вече се свечеряваше и можеше да се предположи, че скоро ще спрат да бивакуват.

В момента бе все още толкова светло, че се различаваха следите на неприятелите. Те ги отведоха навътре в гората, където, разбира се, вече нищо не се виждаше. Но това не смути Мокаши. За да открие търсените от него хора, бе необходимо само да продължи в същата посока.

Не след дълго той надуши миризмата на дим и почти веднага забеляза слабата светлина от малък индиански огън. Вождът спря и пошепна на хората си:

— Тези навахи не са воители, а хлапета, които нямат разум. Кой разузнавач пали огън през нощта! Нека моите братя ги обградят и се нахвърлят върху тях веднага щом чуят от устата ми бойния вик! Трябва да ги заловим живи, за да ги вържем на кола на мъченията.

Бързо и безшумно нихорасите изчезнаха между дърветата, като безплътни сенки. Мокаши се промъкна колкото можеше по-близо до огъня и си набеляза един от навахите, когото мислеше да плени. Когато след няколко минути сметна, че хората му са готови, той наведе остър вик, който проехтя из гората, и се хвърли сред навахите, за да сграбчи въпросния човек. В същия миг неговите воители повториха бойния му вик и от всички страни врхлетяха върху неприятелите, които не вярваха, че е възможно тук някой да ги изненада и бяха толкова слисани, толкова изплашени, че в първия момент не помислиха за съпротива. И тъй, те се видяха победени, без някой от тях да намери време да посегне към ножа, пушката или томахока си.

— Слава Богу! — прошепна Краля на петрола на двамата си спътници. — Спасени сме! .

— Кой знае! — отвърна Полър.

— о, сигурно! Мокаши ни пусна вече веднъж да си ходим. За какво ще му е сега да ни задържи?

— За нищо. Но тези червенокожи подлеци просто не си задават подобни въпроси.

— Нека изчакаме! Ще видиш, че съм прав.

Никой не обърна внимание на този кратък и тих разговор. Навахиите лежаха вързани на земята. Нихорасите си разделиха оръжията им. Застанал гордо изправен край огъня, Мокаши със заповеднически тон каза:

— Нека синовете на навахите ми кажат кой е техният предводител!

— Аз съм — отговори най-възрастният.

— Как ти е името?

— Наричат ме Бързия кон.

— Изглежда сполучливо име. Когато бягаш от неприятели, сигурно си по-бърз и от прерийния мустанг.

— Мокаши, вождът на нихорасите лъже. Досега нито един враг не е виждал гърба ми!

— Ти назова името ми, значи ме познаваш, така ли?

— Да, виждал съм те. Ти си умен и храбър воин. Как ми се иска да мога да се бия с теб! Тогава скалпът ти ще увисне на пояса ми!

— Скалпът ми никога няма да стане притежание на някой мой враг, а още по-малко на такъв като теб. Нима Великият дух ви е създал без мозък? Не знаете ли, че и съгледвачите на нихорасите са тръгнали срещу вас също както и вие срещу тях? Кой разузнавач върви през гората и по тревата, без да се оглежда за следите от неприятелите си? Умният съгледвач се стреми преди всичко да остане незабелязан, а вие палите такъв огън, сякаш давате мило и драго да ни привлечете към бивака си. Е, вече никога няма да имате възможността да правите подобни грешки, понеже ще умрете на кола на мъченията, като преди това ще бъдете изтезавани така, че виковете ви от болка ще се понесат над всички планини.

Бързия кон му отговори:

— Измъчвайте ни! Ще умрем като воини, без да ни трепне окото и без да чуете от устата ни стон. Воините на навахите са научени да презират и най-силните болки. Какво ще правите с тези бледолики?

Щом Краля на петрола чу този въпрос, побърза да отговори:

— Благородният и прославен вожд Мокаши ще ни освободи.

Но същият благороден и прославен вожд му кресна:

— Куче! Кого попитах, теб или мен? Как се осмеляваш да говориш, преди аз да съм си отворил устата?

— Защото знам, че ще постъпиш така, както казах.

— Скоро ще разбереш как смятам да постъпя. Веднъж ви пуснах да си вървите, за да ви покажа, че ви презирам, но това няма да се повтори. Нали бяхте петима? Къде са другите двама бледолики?

— Мъртви са — отвърна Гринли доста по-малодушно от преди.

— Мъртви ли? Кой ги уби?

— Ние.

— Защо?

— Защото разбрахме какво кроят. Исаха коварно да ни убият.

Мокаши учудено вдигна вежди и възкликна:

— Уф! Коварно да ви убият? Тези хора! Кой ви излъга?

— Това не е лъжа, а истина. Подслушах разговора им, когато си мислеха, че не можем да ги чуем.

— Куче, това е лъжа! Аз внимателно се вгледах в очите и лицата на тези двама мъже. Те бяха добри и честни хора, а вие сте убийци и крадци, които трябва да бъдат унищожавани като диви и отровни животни. Къде са труповете им? Не ги видях.

— Във водата.

— И там не забелязах следи от кръв. Значи не сте ги убили, преди да ги хвърлите във водата, нали?

— Не.

— Тогава сте ги удавили, така ли?

— Да.

Краля на петрола трябваше да положи големи усилия, за да изговори това «да». Резултатът не закъсня — вождът го ритна, заплю го в лицето и извика:

— Отвратително чудовище! Ти не си човек, а мръсна гадина и ще умреш от такава смърт, каквато ти подобава. Не само да вземе да убие спътниците си, които с нищо не са го обидили, ами дори и да ги удави! Ти си ги нападнал в гръб също тъй коварно, както уби и Касти-тине! Щом Бързия кон чу тези думи, той поизправи тялото си, доколкото му позволяваха ремъците, и попита:

— Какво каза току-що. Мокаши? Кой е убил Касти-тине?

— Този бледолик, който се осмелява да мисли, че ще го освободя.

— Уф! Но мизерникът каза, че двамата удавени били убийците.

— Лъжа! Самият той се похвали пред мен, че е убил двамата съгледвачи на навахите. Този страхлив подлец, сега трепери от страх и прехвърля вината върху двамата почтени мъже, които е убил. Но двамата застреляни разузнавачи и двамата удавени бледолики ще бъдат отмъстени по ужасен начин, въпреки че никой от тях не е от моето племе. Воини на нихорасите и навахите, погледнете лежащите пред вас трима бели мъже, те ще трябва да понесат страшни мъки, без да могат да умрат, и накрая ще бъдат удавени, както и те са удавили жертвите си. Хау — аз казах! Той отново заплю Краля на петрола в лицето, тегли по един здрав ритник на Бътлър и Полър и после им обърна гръб.

Изпратиха един воин да доведе конете. Когато пристигнаха животните, индианците извадиха сушено месо от прикрепените към седлата торби и се нахраниха. Пленените навахи също получиха по нещичко, но на белите не дадоха и зальк.

— Дяволска история! — прошепна Бътлър на брат си. — Това измислено удавяне може да ни струва главите. Може би беше по-добре да кажем истината.

— Не — отговори Краля на петрола. — Червенокожите негодници щяха да освободят банкера и немца, без това да подобри с нещо положението ни. Преди всичко щяхме да загубим чека.

— Пфу! Каква ли полза от него, ако ни опекаат на кола на мъченията!

— Все още не се е стигнало дотам.

— Но ще се стигне. Не чу ли какво каза вождът?

— Казват се много неща, но не всички се изпълняват.

— Значи не си изгубил надежда?

— Естествено! Не за пръв път загазвам така. Но винаги съм се отървавал сравнително леко.

Дори ако съм вързан на кола на мъченията, пак няма да изгубя надежда чак до последния си дъх. Както ти е известно, не един и двама са увисвали вързани на кола и все пак са се спасявали.

— Но са имали приятели, които са ги освобождавали. А ние какви приятели имаме?

— Хмм!

— Не познавам нито един човек, който заради нас да рискува да влезе в бой с тези червенокожи. Не успеем ли да се освободим сами, загубени сме.

Той беше съвсем прав. Ако бяха достойни да имат приятели, сега избавлението от бедата щеше да е много по-близко, отколкото мислеха или можеха да предположат, защото недалеч имаше хора, които бяха в състояние да им помогнат, а именно — Олд Шетърхенд и Винету.

Още от момента, когато подслушаха Краля на петрола и спътниците му, тези двама мъже взеха решение да тръгнат по следите на петимата към Глуми Уотър. Заради това, че първо им се наложи да яздят до публото, за да освободят пленниците, Гринли спечели два дни преднина.

Наистина отначало преднината му се стопи наполовина, тъй като изпрати Бътлър и Полър да отидат до езерото, а той остана цял ден на лагер. А и почти целият втори ден бе наваксан от Винету и Олд Шетърхенд, защото те взеха най-добрите коне на публосите. Следователно яздеха по-бързо от обикновено. Освен това те съвсем не следваха дирите, оставени от Краля на петрола. Винету знаеше по-пряк път и ето как стана така, че същият този ден малко преди свечеряване групата им се озова най-много на два часа езда от езерото. Тяхното постижение заслужаваше още по-голямо признание, особено като се има предвид, че между преселниците имаше жени и деца.

От публото чак до тук не се бяха натъкнали на никаква следа. Но на това място следите на Олд Шетърхенд се сляха с дирята, оставена от Краля на петрола. Това стана на една обширна горска поляна. Следите от хората на Гринли я пресичаха в широка и права линия. Колоната на преселниците спря. Винету и Олд Шетърхенд слязоха от конете, за да огледат дирите. Другите останаха на седлата. Бяха свикнали в подобни случаи да дават предимство на двамата колкото прочути, толкова и проникателни мъже. Дори и тъй опитният и хитър Сам Хокинс обикновено се намесваше само когато те го подканеха.

Изглежда, разчитането на тези следи не бе никак лесно, защото Олд Шетърхенд тръгна успоредно с тях в посоката, в която водеха, а Винету закричи срещу тях. Измина почти четвърт час, преди двамата да се обърнат и да започнат да се връщат един срещу друг. Срещнаха се точно там, където чакаха ездачите, тъй че и те чува разговора им.

— Какво ще каже моят червенокож брат за тази диря? — попита Олд Шетърхенд приятеля си. — Съвсем рядко съм срещал следи, които да са толкова трудно разбираеми. Винету гледаше право пред себе си и не даде отговор на въпроса, който се криеше там. След малко отвърна с онази свойствена за него увереност, от която винаги си личеше, че всяко заблуждение е изключено:

— Утре ще видим три различни групи хора — бледолики и воините на две червенокожи племена.

— Да, и аз съм на същото мнение. Червенокожите са навахи и нихораси. В момента тези три отряда се намират в околностите на Глуми Уотър, за да се дебнат едни други.

— Както винаги и сега моят бял брат отгатна истината. Отначало оттук са минали пет конници. Това са били бледоликите, които преследваме. После е дошъл един самотен ездач, а по-късно е последвал отряд, който по всяка вероятност се състои от три пъти по десет мъже.

След тези думи той погледна на запад, за да види докъде е слязло слънцето, и после продължи: — За нас ще е твърде изгодно да се доберем до Глуми Уотър още днес, но времето е твърде малко, а опасността твърде голяма. Какво ще каже Олд Шетърхенд?

— Прав си. Нощта ще падне, преди още да сме стигнали езерото, и следователно ще е много късно да предприемем каквото и да било. Няма да успеем да видим нищо, но затова пък неприятелите ще ни забележат. И най-сетне да не забравяме, че нашият отряд не се състои само от воини или мъже.

— Съвършено вярно! Ние можем да се приближим до езерото едва утре след разсъмване и затова скоро ще се разположим на лагер.

— Къде?

— Винету знае едно място на час път от Глуми Уотър. Там ще можем дори да запалим огън, който няма опасност нито да се види, нито да се надуши. Нека моите братя ме последват! С това за апача въпросът беше решен. Той продължи да язди, без дори да се обърне да види дали другите ще тръгнат подир него. Олд Шетърхенд остана на мястото си и с лека усмивка проследи как и другите устмани наскочаха от конете, за да огледат и те дирите.

Започнаха да търсят насам-натам, тихо разменяха мнения, но, изглежда, не можаха да стигнат до единодушно заключение. Най-сетне Олд Шетърхенд им напомни:

— Мешърс, побързайте! Винету е вече далеч напред и ще го изгубим в гората.

— Да, сър — отговори Сам Хокинс, като се почесваше по главата, — лесно ви е да говорите вие двамата, нали сте майстори. Но хора като нас не могат тъй бързо да проумеят как стоят нещата, ако не се лъжа.

— Какво неясно има?

— Ами това за двата индиански отряда.

— Много лесно може да се разбере.

— Не го намирам за толкова лесно. Отначало са минали петима ездачи — естествено това е бил Краля на петрола с хората си. После са дошли около трийсетина коня, яздени от червенокожи. Това е бил първият индиански отряд, нали?

— Да.

— Ами вторият?

— Всъщност това е самотният индианец, който преследва белите.

— Не е ли възможно да е от отряда на трийсетината червенокожи?

— Не.

— Може да е бил изпратен от тях напред.

— Не, защото в такъв случай щеше да се върне при отряда, за да му съобщи какво е видял и научил, а това не е станало. Ние знаем, че бойният томахок е изровен. Ако по тези земи се стигне до битка, то тя може да е единствено между нихораси и навахи. Предварително тези две племена ще изпратят едни срещу други разузнавачи. Трийсетината конници, яздени оттук, представляват отряд съгледвачи. Те са се натъкнали на следите от самотния индианец и са тръгнали по петите му, за да нападнат другарите му.

— Другарите му ли? Че имал ли е такива?

— От само себе си се разбира. Никое червенокожо племе, което е започнало война, няма да изпрати на разузнаване един самотен воин. Съгледвачите тръгват на отряди. Поради някаква причина той се е отделил от хората си и сега се връща при тях. А враговете му го преследват.

— И всичко туй става тъкмо по следите на белите?

— Защо не? Това може да е както случайност, така и преднамерено действие. Никой съгледвач не бива да подмине току-тъй срещнатата диря, без да ѝ обърне внимание. Трябва да я следва дотогава, докато разбере всичко за нея. Дори ще се осмеля да определя към кои племена се числят тези разузнавачи.

— И аз го мога туй! — намеси се припряно Хобъл Франк.

— Наистина ли? — попита Олд Шетърхенд.

— Да. За човек като мен хич не е трудно да определи дали Херодот е бил макавей, или Самсон японец.

— Хубаво! Кажете тогава!

— Е, ами трийсетимата са били нихораси, а самотният е бил навах. Ако не е така, името ми да не е Хобъл Франк.

— И кои причини те навеждат на това предположение?

— Амче те са ясни като мътеница. Нали е доказано, че навахите са храбри?

— Да.

— И са по-храбри от нихорасите?

— Възможно е.

— Е, кое свидетелства тогава за по-голяма храброст — когато на разузнаване тръгнат заедно трийсет души, или когато в една толкова опасна местност дръзне да навлезе самотен воин?

— Второто.

— Виждаш ли! Той е рискувал повече от другите. Затова е навах, а пък другите са нихораси. Нима не съм на прав път?

— И аз съм убеден, че той е навах, а трийсетината са нихораси, ала по съвсем други причини. Но няма време да ти обяснявам. Винету не се вижда вече. Хайде да го настигнем!

Уестманите се метнаха на седлата и препускаха в тръс, докато догониха апача. Преди още слънцето да беше съвсем изчезнало, Винету свърна вляво от дирята и навлезе в гората, където скоро се озоваха пред една падина, наподобяваща шахта или срутена минна галерия. Той посочи надолу и каза:

— Ето там ще лагеруваме. Оставим ли тук горе един пост, ще можем долу да запалим огън, без да има опасност някой враг да ни открие.

Пътят надолу не беше особено стръмен, тъй че без големи трудности поведоха конете за юздите. На дъното на падина по растящите там храсти животните намериха достатъчно храна за през нощта. Горе остана да стои един пост, а долу запалиха огън, на който приготвиха вечерята.

Разбира се, тема на разговора бе следващият ден, но хората не седяха дълго на приказки, защото след продължителната езда всички бяха толкова изморени, че твърде скоро легнаха да спят. Преди да последват примера им, Олд Шетърхенд и Винету се разбраха с няколко думи. Белият ловец каза:

— Не е изключено утре да се стигне до сражение и ние не бива да излагаме жените и децата на подобна опасност. А никак не ми се иска и преселниците да са с нас. Те са неопитни хора и само ще ни пречат. Няма ли да е по-добре да ги оставим тук? Мястото е безопасно и е много подходящо за скривалище.

— В случай че ни предстои битка, моят брат има право. Но какво ще правим, ако ни се наложи бързо да напуснем околността на Глуми Уотър? Може би няма да ни остане време да се върнем до тук и да вземем хората.

— Хмм, да! Наистина може да се очаква, че всяка минута ще ни е скъпа. Опасявам се, че индсманите ще заловят петимата бледолики.

— Винету мисли, че това вече се е случило.

— Тогава би трябвало бързо да тръгнем подир тях, за да ги освободим. Но ако преди това се видим принудени да се върнем, само ще изгубим скъпоценно време. А от друга страна, е опасно заедно с жените и децата да поемем право към езерото.

— Има само един начин да избегнем тази опасност и същевременно да не изгубим време.

— Знам. Един от нас двамата трябва да тръгне на кон още в ранни зори, за да разузнае околността на Мрачната вода.

— Така е — кимна Винету.

— Кой ще се заеме с тази работа? Аз съм готов.

— Не, аз ще я свърша. Моят брат Олд Шетърхенд трябва да остане тук, защото той може да общува с тези хора по-добре от мен. Винету е воин, той ще закриля белите жени и деца, защото така е обещал, но му липсва умението да ги развлича с приказки. Ще тръгна още преди съвсем да се е развиделило. Нека малко по-късно моят брат бавно ме последва с останалите хора. Необходимо е само да язди по дирите ми и тогава в случай на опасност ще се натъкне на моите предупредителни знаци или пък самият аз ще се върна.

Тази уговорка остана в сила. Когато Олд Шетърхенд се събуди на сутринта, апачът беше вече тръгнал. След около час всички потеглиха на път. Уестманите провериха дали оръжията им са в добро състояние, но много внимаваха да не издадат с нещо на преселниците, че ездата през този ден може би щеше да им донесе опасности. Казаха им само да пазят пълна тишина.

Винету се беше погрижил да остави лесно забележими следи. Яздеха по тях бавно, за да му оставят необходимото за разузнаване време, така че едва след почти два часа достигнаха близката околност на езерото. Тогава видяха апача да се задава срещу тях.

— Мътните го взели, това не е добър признак! — обади се Сам Хокинс.

— А аз пък съм тъкмо на обратното мнение — заяви Хобъл Франк. — Сигурно иска да ни каже как стоят нещата. След туй ще знаем вече откъде духа вятърът. Ако не беше дошъл, в кратуните ни щеше да продължава да цари сегашният пълен мрак.

— Не. Ако всичко е наред, той щеше да ни изчака при езерото.

— Я стига си спорил, стари ракуне! Ей сега веднага ще разберем кой е крив и кой е прав.

Ето че апачът стигна до тях. Цялата колона спря и Винету обясни следното:

— Не се върнах, защото ме задържа една опасност, но тя вече отмина. Тръгнах обратно само защото в момента нямаше какво да правя. Нека братята ми ме последват!

Когато неколцина се опитаха да го разпитат, той каза:

— Винету ще говори на самото място, но не и по-рано. Продължиха да яздат. На някои места следите от конниците, минали оттам предишния ден, все още личаха твърде ясно. Само където земята беше камениста, бе необходимо острото зрение на апача, за да различат оставените дири. Така те достигнаха входа на клисурата, водеща към езерото. На това място Винету спря и обясни:

— За да стигнем до Глуми Уотър, трябва да минем през тази къса клисура. Винету претърси всичко наоколо и разбра какво се е случило тук вчера.

Той посочи към планинския склон и продължи:

— Ей там горе са бивакували седем съгледвачи на навахите. Осмият, който също е от техния отряд, е самотният конник, чиято следа забелязахме вчера. Преследвал е белите и докато те са били при езерото, той е довел другите седем воини, за да ги нападнат.

— И това вече станало ли е?

— Да. Белите са били победени. Междувременно дошли трийсетина нихораси и се скрили ей тук, зад тези дървета. Моите братя ясно могат да различат следите им. Изчакали са, докато навахите се върнат от езерото заедно с пленниците си, и после са тръгнали по петите им.

— За да ги нападнат, нали?

— Да.

— А защо не са го сторили още тук? Това място като че ли е специално създадено за нападение.

— Винету мисли по този въпрос, без да намери истинския отговор. Може би по-късно ще открием причината, поради която нихорасите са изчакали. Заедно с пленниците си навахите са свърнали наляво и са навлезли в гората до едно място, където има вода. Там са се разположили на лагер и там са били нападнати от нихорасите.

— Значи е имало схватка и се е проляла кръв?

— Погледът ми никъде не успя да открие нито капка кръв и затова не вярвам да се е състояла истинска борба. Навахите са били толкова изненадани, че са ги вързали навярно, преди още да помислят за съпротива.

— Пфу, срамота! — извика Хобъл Франк. — И тези страхливци ги нарекох «храбри хора»! Ако знаех, че току тъй са се оставили да ги пипнат за ушите, щях да им дам съвсем друго име. Който

допуска да го заловят без никаква съпротива, во веки веков губи цялото ми възвишено уважение.

Винету не обърна внимание на тази реч, държана на немски език. Продължи да обяснява:

— И тъй, навахите и белите се намират в ръцете на нихорасите, които са пренощували на същото място, а на сутринта са потеглили заедно с пленниците си.

— Накъде? — попита Сам Хокинс.

— Не знам. Нямах възможност да проследя дирите им, защото останах да чакам пристигането ви.

— Трябва да ги преследваме! Тук не става дума за Краля на петрола и двамата негодници, които са заедно с него. Нямам нищо против да ги скалпират. Но банкерът и счетоводителят му трябва да бъдат освободени. Само още едно нещо не ми е ясно: при езерото има вода и достатъчно паша за конете. Защо червенокожите не са останали там? Защо са лагерували в гората, ако не се лъжа?

До този момент Олд Шетърхенд не бе казал нито дума и слушаше обясненията на апача, но иначе вниманието му беше насочено към плиткото поточе, което се процеждаше от клисурата. При последните думи на Сам Хокинс той посочи към водата му и отговори:

— Струва ми се, че обяснението тече ей там!

— Какво искаш да кажеш?

— Нима нищо не надущваш? Огледай водната повърхност. По нея плуват мазни петна.

Сега вече всички погледи се отправиха към поточето, хората започнаха дълбоко да вдишват въздух и откриха, че мирише на петрол.

— Да не би моят брат да е забелязал в езерото петрол? — попита Олд Шетърхенд апача.

— Да.

— Значи Краля на петрола е осъществил плана, който подслушахме. Да влезем в клисурата. Трябва да видя как стоят нещата!

— Но ще изгубим време — подхвърли Сам Хокинс. — Нали ще преследваме нихорасите!

— Те няма да ни избягат. Пленниците ще ги забавят. Във всеки случай ще ги догоним навреме.

А сега преди всичко друго искам да огледам Глуми Уотър.

Той насочи коня си към клисурата и останалите го последваха. С всяка крачка миризмата на петрол ставаше все по-силна и по-силна, докато най-сетне видяха пред себе си езерото.

Открилата се гледка така им подежда, че всички безмълвно вторачиха погледи в тъмната зловеща водна повърхност. Само върху един-единствен човек Глуми Уотър оказа точно противоположното въздействие и този човек беше госпожа Розали Еберсбах. Щом съзря езерото, тя нададе вик на удивление, смъкна се от коня си, забърза към брега, потопи един пръст във водата, после го огледа, помириса, и накрая извика:

— Бре, да се не види, к'во знаменито откритие! Господин Хобъл Франк, я веднага помиришете пръста ми! Усещате ли к'во е туй?

Тя тикна пръста си под носа му. Той отдръпна глава назад и отговори:

— Я ме оставете на мира с този ваш показалец! Не ми е нужен, за да разбере за к'во става въпрос. Ако искам да видя на к'во мирише, ще си пхна носа в езерото. Тогаз ще изпитам блаженството на петролното ухание от първа ръка.

— Значи и вий признавате, че туй е петрол?

— Естествено! Или си мислите, че съм го взел за малиновка? Тогаз зле познавате обонянието ми. Често то е по-изтънчено от самия мен.

— К'во количество, к'во количество! — възкликна тя все още съвсем списана. — Вярно, бях чувала вече, че петролът в Америка си тече ей тъй, просто от земята, ама не ми се вярваше. А сега го виждам със собствените си очи. Оставам тук. Никой не може да ме помръдне от туй място.

— Тъй ли? Амче к'во ще правите тук?

— Започвам търговия с петрол. Така ще я развъртя, че няма да има друга като нея. Тук петролът е направо без пари, а в Саксония трябва да платиш за литъра, кажи-речи, два гроша. Вече е решено — ще се заселя тук и ще търгувам с петрол!

При тези думи тя плесна с ръце много енергично, което беше знак, че решението ѝ е непоклатимо. Франк ѝ отговори през смях:

— Хубаво! Влезте във владение на таз красива местност! Но още на първия ден ще дойдат индианците и ще ви оскубят цялата коса косъм по косъм. Да не си мислите, че ще можете да се

настаните тук също тъй удобно и уютно като на стола на дядо си или в нишата на камината у дома? Искате да търгувате? Че кой ли ще купи нещо от вас? От к'во ще живеете? И на к'во ще замиришете? Останете ли тук само три дни, цялата ви несравнима личност ще придобие таквозухание, дето няма да можете да измиете и с целия трансатлантически океан.

Резултатът от това предупреждение беше, че госпожа Розали направи замислена физиономия и се обърна към мъжа си, за да чуе и неговото мнение. Междувременно останалите се съвзеха от смайването си. Накляха по брега, взеха да разглеждат петрола и на висок глас да си подхвърлят забележки. Най-спокойни бяха Винету и Олд Шетърхенд. Те се отдалечиха от другите, за да направят обиколка на езерото и да огледат бреговете му по-внимателно, отколкото апачът бе имал възможност да го стори преди.

Но все пак петролът направи най-силно впечатление на кантора. Останалите отдавна вече бяха престанали да се учудват, а той продължаваше да стои пред потока и с широко отворени очи и също тъй широко зяпнала уста втренчено гледаше във водата. Когато Хобъл Франк го забележа, той се приближи до него, тупна го с длан по гърба и каза:

— Навярно целият ви човешки разум е блокирал, а? Я се опомнете! Съвземете се и си припомнете, че едно таквоз езеро, пълно с кафе, сигурно ще е много по-хубаво на вкус, отколкото може да се каже за сегашните му съставни части! Ама наистина, изглежда, съвсем сте си глътнали родния език! Ако не сте в състояние да проговорите, то поне се опитайте да изпеете няколко ноти, господин кантор!

При тези думи на музикалния господин му се възвърна способността да говори. Той пое дълбоко въздух и отговори:

— Кантор емеритус, ако смея да ви помоля, господин Франке! Чувствам се някак грандиозно затрогнат. Тази гледка е неопишуема. Обзема ме една мисъл, една мисъл ви казвам, която е също тъй грандиозна и неопишуема като това езеро.

— И к'ва е таз мисъл, господин емеритикус?

— Емеритус, скъпи приятелю. Добавихте една сричка в повече.

— К'во? Как? Една сричка в повече? Една цяла сричка? Онзи, който ви е метнал тъй, още не е научил дори азбуката. По-скоро ще изчезнат слънцето, луната и звездите, отколкото аз да изговоря една сричка в повече. Мойта сричкова мярка си е винаги у мен. Тя ми е вродена.

Постъпвам също като продавача на сливи — по-скоро ще взема една от кантара, отколкото да добавя някоя в повече. Можете да разчитате на това. Искях просто между другото да вметна тази забележка. Но главното, за което говорихме, беше грандиозната мисъл, дето ви е дошла. Мога ли да я чуя?

— Да, на вас ще я кажа, но при условие, че няма да я раздрънкате.

— О, що се отнася до това, можете да сте сигурен в мойта най-голяма дискретизация. Нима мисълта ви е чак толкоз голяма тайна?

— Изключителна! Ако я узнае някой друг композитор, веднага ще я използва за себе си. Нали знаете за моята героична опера, а?

— Да, в дванайсет действия.

— Тъй е. А знаете ли какво ще покажа, какво ще има в тази опера?

— Разбира се, че знам.

— Е, какво?

— Музика ще има.

— Естествено! Това се разбира от само себе си. Имам предвид съдържанието на музиката, а също става Дума относно декора, сценировката.

— Трябва да кажа, че съм се занимавал с какви ли не науки, но тепърва ще й дойде редът на музикалната сценировка. И тъй, продължавайте! К'во ще има в операта?

Канторът приближи устни до ухото на Франк и през свитите си на фуния длани му прошепна:

— Ще представя точно такова петролно езеро.

Франк стреснато отстъпи крачка назад и попита:

— Да не би да искате да кажете на сцената?

— Точно така, от само себе си се разбира.

— Божичко, петролно езеро на сцената, което ще рече върху дъските й! Нима е възможно?!

— Смаяхте се, нали? — тържествуващо попита емеритусът. — И тогава ще удари в земята дори Бен Акиба (Йозеф бен Акиба (50 — 137) — юдейски учен. Б. пр.).

— Бен Акиба ли? Че к'во общо има той?

— Той твърди, че на този свят нямало нищо ново, ама петролно езеро на сцената още никой не е виждал.

— За езерото и сцената може да сте прав, ама за Бен Акиба сигурно се лъжете.

— Защо?

— Защото обърквате идентични личности. Знаете ли кой е бил онзи, дето е казал, че на тоя свят нямало нищо ново?

— Ами тъкмо този Бен Акиба.

— Не. Ако твърдите подобно нещо, значи не знаете к'во приказвате. Думите «на този свят няма нищо ново» са казани от Бенджамин Франклин, щото след като изобретил гръмоотвода, минал край една плевня, дето вече отдавна имало поставен гръмоотвод. А Бен Акиба е бил съвсем друг човек, той е персийски пълководец и е победил гръцкия император Граникус в морската битка при Гидеон и Айалон.

— Драги господин Франк, Гидеон и Айалон се срещат в Библията, в книгата за съдиите, където Исус...

— Благоволете да млъкнете! — прекъсна го обиденият Франк. — Къде се срещат си е моя работа, а не ваша. Не ми се бъркайте в моята наука и аз няма да се бъркам във вашата. Аз как не ви преча да правите к'вото си искате. Все ми е тая дали ще поставите операта си в туй петролно езеро, или пък петролното езеро в операта си. Правете к'вото си щете. Но виж, към Бен Акиба аз имам претенции, той е мой, няма да ви позволя да вземете да ми го композирате.

Франк възмутено му обърна гръб и се присъедини към Дрол, Сам, Дик Стоун и Уил Паркър, които видяха какво правят Винету и Олд Шетърхенд и също започнаха да търсят. Олд Шетърхенд забеляза намеренията им, бързо дотича и ги помоли:

— Мешърс, внимавайте да не унищожите следите! Какво искате да откриете?

— Ще потърсим мястото, където петимата бели са били изненадани и пленени — отговори Хокинс.

— Не можете вече да го намерите. Конете ни са изпотъпкали следите. То е ей там, близо пред входа. Ние искаме да открием нещо друго, далеч по-важно.

— Какво, сър?

— Пещерата, в която, както вече ви разказах, са били скрити буретата с петрол.

— Но тя все ще се намери!

— Съвсем не е тъй лесно, както си мислиш. Онези негодници са заличили дирите изключително умело.

— Да не повярва човек! Пещера, в която са съхранявани толкова много бурета, трябва да е голяма, а сигурно и входът ѝ не е малък. Буретата са били изкарани навън, изтъркаляни до водата, а после, след като са ги изпразнили, отново са ги прибрали в нея. От цялата дейност непременно са останали следи!

— Естествено. Но за съжаление са заличени направо майсторски.

— Нека и ние потърсим с вас, сър! Тогава все ще ги намерим, гледайте да не унищожите някоя следа.

Иначе толкова наблюдателните и проникателни устмани започнаха да претърсват цялата котловина на езерото, но минаваха час подир час без никакъв успех. Винету, ненадминатият майстор в издирването на следи, най-сетне изгуби всякаква надежда и каза на Олд Шетърхенд: — Нека моят бял брат прекрати усилията си. Пещерата може да бъде открита навярно само случайно.

Но Олд Шетърхенд беше по-упорит. Той се ядоса. Нима хората щяха да разправят, че не е бил в състояние да намери едно място, чието съществуване бе доказано? Постигането на тази цел бе за него направо въпрос на чест и затова отговори:

— Каквото може да стане случайно, сигурно можем да свършим и ние. За какво сме се учили да мислим?

Той притвори очи, за да не бъде смущаван от нищо, и известно време постоя така безмълвен и неподвижен. Винету, който го наблюдаваше, забеляза как по лицето му за миг се мярна особена усмивка и го попита:

— Моят брат откри верния път, нали?

— Да — отговори Олд Шетърхенд и отново отвори очи — поне се надявам. Ако не се лъжа, не само че не е трудно, ами дори е твърде лесно да се намери пещерата. Пълните бурета са били тежки и са били четиридесет на брой А там, където два пъти претъркаляш толкова бурета,

тревата така се смачква, че е невъзможно да бъде изправена с ръце. Няколко дни ще остане легнала. Тази работа тук е била извършена едва вчера или най-много завчера. Следователно тревата би трябвало да е все още смачкана. Ще ми даде ли моят брат Винету право?

— Олд Шетърхенд е прав — съгласи се апачът.

— И тъй въпросното място сигурно се намира там, където няма трева, и то по целия път от брега до скалата, в която е пещерата.

— Уф, уф! — възкликна Винету и медно-бронзовото му лице се зачерви — може би от радост, а може би и от срам, че на самия него не му бе хрумнала същата мисъл.

— Освен това — продължи Олд Шетърхенд, — при изпразването на буретата наоколо непременно се е разлял петрол, а сигурно и брегът е пострадал. Ако брегът беше покрит с трева, щяха да си личат следи и от едното, и от другото. Но ако е бил от пръст или камъни, тези следи лесно могат да се заличат. Нека сега моят червенокож брат претърси целия бряг. Навсякъде ще намери само трева и морави с изключение на две места, които ние незабавно внимателно ще огледаме.

Едното от тези места се намираше недалеч от входа на долината. Двамата се отправиха натам, последвани от уестманите, които бяха любопитни да узнаят дали проникателният ум на Олд Шетърхенд и този път е намерил верния отговор на загадката.

От скалата до езерото там се простираше гола ивица земя, широка около три лакътя и покрита с пясък и чакъл. Близко до брега ловецът коленичи и я помириша.

— Открих го! — извика той. — Тук камъните миришат на петрол. Разсипали са малко от него.

Той разрови с ръце по-надълбоко и наистина долният пласт беше мокър от петрол. За да го прикрият, отгоре бандитите бяха нахвърляли други дребни камъни.

— Значи буретата са изпразвани тук — каза той. — И да е пострадал брегът, следите лесно са били заличени, тъй като той е покрит с речен чакъл. Главата си залагам, че трябва да търсим пещерата там, където тази ивица земя се среща със скалата. Да проверим!

Ловецът тръгна по голата ивица, която свършваше при скалата с висока камара от дребен камънак. Другите го следваха от двете му страни. Той се спря пред купчината, огледа я миг-два и после заяви:

— Да, ето ни при целта. Пещерата е зад този куп камъни.

На Хобъл Франк много му се искаше и той да влезе в ролята на прочут уестман и затова попита:

— Само с един поглед ли разбра всичко, мистър Шетърхенд?

— Да — отговори му ловецът.

— Би трябвало и аз да мога да го забележа. Да погледна ли и аз?

— Заповядай!

Франк огледа купчината от всички страни, но, изглежда, нищо не откри.

— Е? — попита Олд Шетърхенд. — Какво виждаш, скъпи Франк?

— Ами камара като всички камари, тоест една каменна камара, състояща се от куп камъни.

— Нима виждаш само камъните?

— Да, само тях.

— И нищо друго ли?

— Съвсем нищичко.

— Не забравяй, че при подобни обстоятелства и най-дребният предмет може да е от голямо значение!

— Тъй, значи трябва да търся нещо малко, ама нищо не намирам.

И застаналите около него хора започнаха да търсят, но също така безрезултатно. Само апачът издаде едно тихо, изразяващо задоволство «уф!». Погледът му падна върху някакъв мъртъв бръмбар-бегач, наполовина затиснат под един камък.

— Странно! — усмихна се Олд Шетърхенд. — Само Винету видя онова, което имам предвид. Франк, нима не забелязваш черния бръмбар, чието тяло се подава наполовина изпод онзи камък?

— Да, бръмбара, него отдавна го открих. ,

— Е, и...?

— Е, и...? кво значи туй «е», че и туй «и». Тва е просто един бръмбар и нищо повече.

— Нищо повече? Даже е твърде много, защото ми казва, че сме пред пещерата.

— Кво? Бръмбарът? Че к'во ли може да ти каже той? Дори и докато е бил жив да е имал разбираем език, то сега е мъртъв.

— Да, мъртъв е. От какво ли е умрял?

— Знам ли? Може би от дифтеритерия или възпаление на ушното тъпанче.

— Я го вземи и го огледай!

За да може да измъкне бръмбара, Франк се видя принуден да повдигне камъка.

— Камъкът го е смачкал — обясни той след като го разгледа.

— Много правилно! Как ли е могло да се случи? Да не би животинчето само да се е напъхало под камъка тъй, че той да го е смазал?

— Не, туй бръмбарче не е имало таква сила. Камъкът е бил хвърлен върху него.

— Чудесно! Най-сетне си на прав път! Щом е бил хвърлен, значи е имало и някой, който да го хвърли. Това го схващаш, нали?

— Да, схващам го...

Той замлъкна, няколко секунди размисля, после се плесна с длан по челото и извика:

— Сега най-после хванах бика за рогата! Вече загарявам! Нима човек ще повярва, че толкова умна глава като мен може да прояви такава колосална тъпота! Тези камъни са били нахвърляни едни връз други, при което бръмбарът е прекратил земното си съществуване. Тази купчина, дето се състои от куп камъни, е била първо преместена настрани, а после отново нахвърляна тук. Защо и за какво? Защото закрива входа на пещерата и...

Хобъл Франк замлъкна и внимателно се послуша.

— Какво има? — попита го Олд Шетърхенд.

— Чух нещо — отговори Франк.

— Къде? В пещерата ли?

— Да.

— Какво?

— Някакъв звук, сякаш от подземен глас. Прозвуча тъй глухо. Боже Господи, да не би вътре да има някоя мечка?

— Едва ли.

— Кажи-речи, на мечка ми заприлича.

— И дума не може да става за мечка. Ако беше така, тук щеше да има дупка, през която животното да влиза и излиза.

— Ами ако просто са я затворили вчера?

— - Тя едва ли би го позволила.

— Я слушай! Пак го чух.

Олд Шетърхенд приклепна и внимателно се послуша. Само след броени секунди той скочи на крака и възкликна:

— Господи, вътре има хора! Викат за помощ. Махнете камъните, бързо, бързо!

Пет-шест души незабавно проявиха готовност да изпълнят това нареждане. Само след броени мигове дупката се показа.

— Има ли някой вътре? — попита на английски Олд Шетърхенд.

— Йес — едновременно отговориха два гласа.

— Кои сте?

— Казвам се Ролинс... А аз Баумгартен — отвърнаха двамата.

— Ролинс и Баумгартен! — прозвуча от устата на всички. Това беше голяма изненада. Всеки си мислеше, че след като са били заловени от навахите, двамата са попаднали в плен на нихорасите. Банкерът и счетоводителят бяха щастливи, че отново чуват човешки гласове и виждат дневната светлина, която нахлуваше при тях през все по-разширяващата се дупка. Но все пак не беше изключено отвън да се намират Краля на петрола заедно с Бътлър и Полър. Затова банкерът се осведоми какви хора има пред пещерата. Отговори му Хобъл Франк, това човече, което винаги с удоволствие беше готово да обслужи:

— Ами ние сме, спасители в бедата — Олд Шетърхенд, Винету, Дрол, Сам, Дик и Уил. А кой съм аз ще разберете веднага, защото идвам при вас!

Той се провря през дупката, откъдето проехтяха радостни викове. Не измина много време и цялата купчина камъни бе разчистена. Входът беше висок колкото среден човешки бой . и бе толкова широк, колкото петролните бурета спокойно да могат да се търкалят навън и навътре. Когато и другите се накатиха да последват Франк, той им подвикна:

— Стойте отвън! Ние ще излезем. Само трябва първо да разрежа ремъците на тези клетници.

Да, те излязоха, смъртнобледи, съсипани и измъчени от преживения страх, както и от силната петролна миризма в пещерата. Двамата подадоха ръка на онези хора, които познаваха от ранчото на Форнър, а после спряха изпълнените си със страхопочитание погледи върху Винету и Олд Шетърхенд.

— Мешърс, за малко да се простите с живота си — каза Олд Шетърхенд. — Дълго време напразно търсихме тази пещера и вече бяхме решили да си тръгнем оттук. Ако си бяхме отишли, щяхте бавно и мъчително да загинете от изтощение.

Естествено сте жадни и гладни, нали?

— Нито едното, нито другото — отговори Баумгартен. — Благодаря ти, сър! Не сме мислили за храна и вода, а само за мизерната смърт, която ни очакваше, ако не бяхте дошли.

— А нима не помислихте, че тези хора заедно с преселниците ще ви последват дотук?

— Как да ни мине през ума! Нали знаехме, че са пленени в публото. Мога да те уверя, че благодарността, която ви...

— Да не говорим за това! — прекъсна го Олд Шетърхенд. — Запазете си благодарността за по-късно! Сега преди всичко ми се ще да научим някои неща, които трябва да знаем, ако не искаме да пропуснем едно или друго. Дано само не сте толкова изтощени, че да не можете да отговаряте.

— О, щом пак се намираме на чист въздух и сме свободни, всичко е наред.

— Хубаво! Вече узнах най-необходимото за вас. Искане ми се само да попитам какво ви се случи през последните дни. Впрочем вие двамата не сте ми съвсем непознати. И Винету, и аз сме ви виждали вече.

— Ха! Кога и къде? — осведоми се банкерът.

— На един ден път след публото, където вечерта бивакувахте край потока. Ние допълзахме зад дърветата толкова близо до вас, че можахме да чуем разговора ви.

— Good luck! Тогава навярно сте научили, че ставаше дума за петролно езеро?

— Да.

— И че сме тръгнали към Глуми Уотър?

— Където няма никакъв петрол. Да, чухме го.

— Ти мислиш, че тук не може да има петрол ли? Ами защо не се показахте? Защо не ни предупредихте?

— Защо ли? Защото беше под въпрос дали щяхте да ни повярвате. И преди това други хора са ви предупреждавали, но е било безрезултатно. Впрочем тогава няхахме никакво време да се разправяме с вашия знаменит Крал на петрола. Трябваше да отидем до публото, за да освободим пленниците.

— И успяхте ли, сър?

— Както виждаш, успяхме.

— А кой ви помогна? С вас е имало и други хора, устмани, опитни прерийни ловци, нали?

— Не, бяхме сами.

— Сами ли? — възкликна Ролинс и от учудване опули очи. — Само двамата ли бяхте? И освободихте пленниците?

— Да — отговори Олд Шетърхенд, тайно развеселен от безкрайното смайване на банкера.

— Не е възможно! Двама души! И никой друг! Ами как я свършихте тази работа, сър?

— Друг път ще ти разкажа, мистър Ролинс. А сега ми се иска да чуя от теб как избягахте от публото и какво се случи после. Седни на земята и разказвай!

Всички се разположиха на тревата и банкерът описа преживелиците си през последните дни. Човек лесно може да си представи как се изрази накрая за Гринли, Бътлър и Полър. Но точно тогава Олд Шетърхенд го прекъсна с думите:

— Недей да мърмориш само по техен адрес, ами се отнеси по-критично и към себе си, сър! Не мога да проумея как си могъл да имаш такова доверие в тези негодници. Не разбирам също и... как да го нарека... и наивността, с която сте влезли право в приготвената ви клопка. Не ми се сърдете, но сами сте си виновни за всичко, което ви се е случило. Каквито сте неопитни, само двамата, без каквато и да било закрила, да вземете да се доверите на такива мерзавци! Това е нечувано!

— Но аз смятах Гринли за почтен човек — смутено се защити Ролинс.

— Пфу! По очите му си личи, че е подлец! И на всичко отгоре, когато става дума за толкова голяма сума, за такова значително предприятие, човек би трябвало да вземе съвсем други мерки.

— Но той не искаше. Настояваше всичко да се върши тайно.

— Аха! Ами да не би мистър Баумгартен да е експерт по петрола?

— Не е.

— Що за хора сте! Трябваше да вземете със себе си поне един специалист!

— Гринли каза, че на първо време не било необходимо. Тъй като петролът плувал открито по водната повърхност, нужно било да хвърля само един поглед, за да имам доказателството, че ще направя блестяща сделка.

— И после, когато дойде и видя как хубаво плува прекрасният петрол, ти изпадна в безмерно възхищение, нали?

— Естествено! Сър, ще признаеш, че тук се намираме пред изключително нефтено находище. Преди да му отговори, Олд Шетърхенд му хвърли един почти слисан поглед:

— Струва ми се, че дори и сега ти все още не знаеш как всъщност стоят нещата. Смяташ езерото за естествен петролен басейн, нали?

— Ами да, поне в това отношение Гринли каза истината. След като чекът беше вече в ръцете му, те ни повалиха на земята и ни затвориха в пещерата, за да загинем. Вероятно после се кани да продаде езерото на някой друг.

— Нима не се огледахте в пещерата?

— Как да се огледаме? Когато дойдохме на себе си, наоколо беше съвсем тъмно. Но тъй силно миришеше на петрол, че най-вероятно самият петролен извор се намира някъде в нея.

— Правилно. Само че не става дума за един извор, а за множество «извори», направени от дървени дъги.

— Дървени дъги ли? Не те разбирам.

— Е, все още ли не сте огледали пещерата?

— Не, от прекомерна радост очите ни виждаха само едно — откритата дупка, през която нахлуваше дневната светлина.

— Тогава влез вътре и виж какво ще намериш! Самият аз все още не съм бил в пещерата, но ми се струва, че добре знам какво съдържа. Преди това ми се иска да те попитам дали когато пристигнахте, ти внимателно разгледа петрола.

— Разбира се, че го разгледах.

— И как го намери?

— Направо отличен!

— Да, аз също — засмя се Олд Шетърхенд. — Изобщо няма качествата на суровия петрол, който първо трябва да се преработи. Този петрол е вече рафиниран. Нима не ти направи впечатление?

— Не. Да не би да искаш да кажеш, че тук няма суров нефт?

— Да, това имам предвид.

— Ами че какво друго може да е?

— Влезеш ли още веднъж в пещерата, сам ще си отговориш на този въпрос. От колко време се намира петролът в езерото, ти как мислиш?

— Че кой може да знае! От столетия или от още по-отдавна.

— Кой знае ли? Аз например знам, и то съвсем точно. За столетия и дума не може да става. В такъв случай изворот отдавна щеше да е открит и експлоатиран.

— Но мястото не е било известно никому. Гринли е единственият човек, чийто крак е стъпвал тук.

— Ако това е вярно, значи и аз, и Винету не сме хора, защото още преди години и двамата сме идвали при езерото.

— Ти... също си бил тук? — смаяно попита Ролинс. — Бил си тук и не си използвал това петролно богатство?

— Не.

— Не го разбирам, сър! И защо?

— Защото не се виждаше нито капка петрол.

— Значи се е появил по-късно, така ли?

— Да, завчера.

— Зав...че...ра? — повтори банкерът. — Пак не те разбирам, сър.

— Така ли? Е, тогава трябва да стана по-ясен. Нали имаш очи и виждаш колко много мъртви риби плуват по водата?

— Естествено.

— Каква ли е причината за смъртта им?

— Петролът, разбира се. Някоя риба не може да живее в петрол.

— Чудесно! Откога ли са мъртви тези животни?

— Може би от два дни, не повече.

— А къде са се намирали, докато все още са били живи? Да не би да са се разхождали ей тук, между дърветата?

При тези думи Ролинс обидено отвърна:

— Ще те помоля все пак да не забравяш, че не съм дете, а мъж. Не съм слабоумен и прекрасно знам, че рибите са живели в езерото.

— Много добре, мистър Ролинс! Сега вече ще те накарам да направиш верния извод. Рибите са умрели преди два дни, тъй че до завчера са живели ей в това езеро. В петрола няма за тях живот. Е, тогава откога се намира петролът във водата?

Едва след тези думи банкерът се досети за какво всъщност става въпрос. Той скочи на крака, втренчи първо поглед в Олд Шетърхенд, после очите му зашариха по лицата на останалите, устните му се раздвижиха, сякаш искаше да каже нещо, но не издаде нито звук.

— Е, сър, няма ли да ми отговориш? Щом от завчера тук се намира такъв сорт петрол, който е бил пречистен в някоя рафинерия, на човек все пак му се иска да попита как да си обясни този извънредно интересен и объркан случай. Отговора ще намериш в пещерата. Влез вътре, мистър Ролинс!

— Ще вляза, ще вляза! — извика банкерът. — Идва ми една толкова невероятна мисъл, че изобщо не съм в състояние да си представя подобно нещо. Ела с мен, мистър Баумгартен! Винаги досега сме били заедно и в този момент също трябва да си с мен.

Той дръпна счетоводителя за ръката, накара го да се изправи и двамата изчезнаха в пещерата. Останалите откън хора внимателно се заслушаха. Отначало се чуа няколко викове. После доловиха шум от блъскане и търкаляне на бурета. След това банкерът излетя навън силно възбуден и извика:

— Каква измама! Какво изпечено мошеничество! Петролът е бил докаран тук, за да ми измъкнат парите!

— Проумя ли го най-после? — попита Олд Шетърхенд. — И какво намери в пещерата?

— Известен брой празни бурета от петрол.

— И нищо друго?

— Освен няколкото инструмента, нищо друго. Няма и следа от извор.

— Така е, сър. Когато чух онези мошеници да говорят за петрол, който уж се намирал на това място, още същата минута бях убеден, че има някаква измама. Бътлър и Полър не са били изпратени напред, за да видят дали пътят е безопасен, а за да излеят буретата в езерото и после да ги скрият в пещерата. Цялото мошеничество е отдавна подготвяно и е струвало големи усилия, защото не е била малка работа лека-полека да се пренесат дотук около четирийсет тежки бурета, пълни с петрол.

— Но и заплащането им хич не е лошо, хи-хи-хи! — засмя се Сам Хокинс. — Мистър Ролинс, ще изгребеш ли петрола от водата, за да напълниш пак буретата, или ще си ги вземеш празни?

— Не ми се подигравай! — извика банкерът. — Парите ми, хубавите ми парички! Непременно трябва да си ги върна. Мистър Шетърхенд, трябва да ми помогнеш!

— На първо време не става дума за самите пари, а за чека — отговори ловецът. — Мислиш ли, че действително ще го осребрят в Сан Франциско?

— Съвсем сигурно, стига само негодниците да успеят да се измъкнат от ръцете на индианците и да се доберат до Фриско. Преди малко, по време на моя разказ, ти подхвърли, че те са пленени от нихорасите, нали?

— Така е. Първо са били нападнати от навахите, но после и едните, и другите са заловени от нихорасите.

— Вероятно те са ограбили белите. Не си ли на същото мнение, сър?

— Несъмнено.

— Значи са взели чека от Краля на петрола. В такъв случай вероятно е чекът да не бъде представен за изплащане.

— И аз мисля, че това няма да стане, но съм склонен да твърдя, че не са му взели чека. Вярно, има някои индиански племена, които са повлияни от цивилизацията дотам, че могат да четат и дори да пишат, но тукашните червенокожи не се числят към тях. «Дивият» индианец смята всяка писменост за магия и не иска да има нищо общо с нея. Ето защо е твърде вероятно нихорасите да оставят чека в джоба на Краля на петрола. А успее ли да им избяга, той съвсем сигурно ще се отправи към Фриско, за да прибере парите.

— Тогава най-добре ще е да го изпреварим. Какво ще кажеш, сър, ако аз и мистър Баумгартен незабавно потеглим за Сан Франциско и уведоим тамошната банка? После, когато негодникът дойде, ще бъде задържан.

— При обстоятелствата, пред които сме изправени тук, за предпочитане е да се откажеш от този план. Няма да стигнеш далеч. Впрочем съвсем не е необходимо да се предприема дългото пътуване чак до Сан Франциско, а е достатъчно да се отиде до Прескът, да се поставят тамошните власти в течение на нещата и оттам чрез пощата да се уведоми съответната банка.

— Вярно, напълно вярно! Значи тръгваме за Прескът!

— Не бързай толкова, мистър Ролинс! От тук до Прескът има да яздиш поне десет дни, тъй като по права линия разстоянието сигурно е около петдесет географски мили (Географската миля възлиза на 7.420 м. Б. пр.). И което е най-важното, ти знаеш ли пътя?

— Не. Може би някой от вас, който го знае, ще прояви желание да ни придружи срещу добро заплащане.

— Навярно между нас няма да се намери човек, който да иска да стане наемен водач. Не бива да се забравя, че пътят за Прескът минава през такива местности, които при сегашните обстоятелства са не само несигурни, но дори и опасни. Значи само трима души, вие двамата и един водач? Даже ако той е някой смел и способен човек, пак може да се очаква, че живи няма да стигнете целта си.

— Тогава значи да не предприемам нищо и да се простя с парите си, така ли?

При тези думи младият навах Ши Со се приближи до Олд Шетърхенд и каза:

— Сър, ще ми разрешиш ли да отговоря на въпроса на мистър Ролинс?

— Разбира се! — кимна ловецът.

Ши Со се обърна към банкера с глас, от който лъхаше увереност:

— Сър, няма защо да се тревожиш. Ще си получиш обратно чека.

— Наистина ли? — попита зарадвано Ролинс. — Как?

— С моя помощ.

— С твоя помощ? Да не би ти да го вземеш от Краля на петрола?

— Да.

— Ами как ще се добереш до него? Нали знаеш, че се намира в ръцете на нихорасите!

— Аз съм навах. Сега нихорасите са наши врагове. Те са пленили осем воини на навахите, а те са мои братя. Мой дълг е да направя всичко възможно, за да ги освободя. В такъв случай ще им измъкна и Краля на петрола. Ще му взема чека и ще ти го дам.

Банкерът учудено погледна младия индианец, който говореше толкова категорично и уверено, и го попита:

— Навахите ли искаш да освободиш, мой млади сър? А знаеш ли колко са на брой нихорасите?

— Само трийсетина.

— Само?! И ти, ти самичък ли ще им излезеш насреща?

— Не ме е страх от тях. Впрочем няма да съм сам. Ще потърся воините на моето племе.

— А знаеш ли къде се намират?

— Те са тук. Щом съгледвачите на навахите са осем, това означава, че воините ни не са далеч.

— Но докато ги намериш, ще мине време и нихорасите ще се изплъзнат.

— Няма да се изплъзнат — намеси се Олд Шетърхенд. — Та нали и ние сме тук! Какво ще каже моят брат Винету за решението ми?

До този момент той не беше споменавал решението си нито с една дума, но въпреки това, отгатвайки го, апачът незабавно отговори:

— Одобрявам го. Ще преследваме нихорасите, ще освободим навахите и ще отнемем на Краля на петрола онази хартия.

— Благодаря ви, благодаря ви! — тържествуващо извика Ролинс. — Щом вие го казвате, значи е сигурно, че ще си получа чека обратно и следователно ще си спася парите. Кога потегляме? Естествено незабавно, нали, господа?

— Веднага щом ни е възможно — отговори Олд Шетърхенд. — Нека най-напред поразгледаме тази пещера, а после Винету ще ме заведе до мястото в гората, където нихорасите са лагерували заедно с пленниците си.

И така първо претърсиха вътрешността на пещерата. Тя не беше изкуствена, а естествена, издълбана от водата, процеждаща се от високостеблената гора през скалата, откъдето после сама си намираше път да се оттече към езерото. Ето как се беше появил пясъкът, а и дребният чакъл, които образуваха тясната ивица, водеща от пещерата до Мрачната вода. Намериха четиридесет празни бурета от петрол, няколко кирки и една брадва. Нищо друго. Начупиха дългите на буретата на две. Щяха да вземат парчетата им със себе си, защото представляваха превъзходен горивен материал, който щеше да им послужи, в случай че попаднеше в местност, където нямаше да намерят дърва за огън.

После Винету и Олд Шетърхенд тръгнаха, за да огледат бивака на нихорасите. Останалите налягаха в тревата да изчакат завръщането на двамата. Темата за разговор на всички бе една и съща — преживелиците през последните дни. Говориха и за това, че всички дължаха избавлението си само на Винету и Олд Шетърхенд. Надпреварваха се в хвалебствията си по адрес на двамата устмани.

Особено интересни истории за тях знаеше Хобъл Франк и седеше при немските преселници и по своя драстичен начин разказваше различни епизоди от приключенията преживени заедно с Винету и Олд Шетърхенд. Канторът следеше с най-голямо внимание и използвайки една кратка пауза подхвърля следното:

— Това е то, от което имам нужда. Такива подвизи искам да покажа на сцената, те дават онзи ефект, който възнамерявам да постигна. Но в цялата работа има една трудност и може би вие, господин Франк, ще сте в състояние да ми помогнете да я преодоля.

— Амче к'ва ли ще е тя? Най-много обичам тъкмо трудностите. За нещо лесно изобщо не мога добре да се кондензирам, но ако е нещо трудно, дето да те озори и да ти струва усилия, то туй по всяко време ми е било любимата специалност. Ето защо винаги съм предпочитал да държа страната на духовно извисяващите науки и изкуства, отколкото на телесно принизяващите. И тъй, смело се обърнете към мен, господин кантор емеритикус! Аз съм подходящият човек и герой за вас! Що за трудност имате предвид? Ще я отстраня с най-голяма лекота и компетенция.

— Хмм! Чували ли сте някога да пеят Олд Шетърхенд и Винету?

— Да пеят ли? Не!

— Но тези мъже сигурно пеят, а? Или не мислите така?

— Дали могат да пеят! Що за шурав въпрос! Не се ли срамувате да мислите и говорите такъвиз допотопни неща? Щом ви казвам, че двамата могат всичко, к'вото и да е то, значи могат и да пеят.

— Само не бъдете толкова груб, господин Франк! Нямах никакви лоши помисли. Какво е мнението ви, дали някой път Олд Шетърхенд ще запее, ако го помоля за това?

— Хмм! — промърмори Франк и по лицето му се изписа съмнение.

— Ами Винету?

— В никой случай. Във всички неща той е знаменит и затуй съм убеден, че е и голям певец и вокалист, но ако трябва да съм откровен, ще кажа, че изобщо не мога да си го представя да пее.

— Наистина ли?

— Не мога. Та помислете си само как тоз прочут воин ще стои в концертната зала — широко разкрячен и с разкряната уста ще пее скандинавската ария, дето започва така:

«Луна сребриста, ти кротко скриваш твоя лик зад крушата съседска!» Можете ли да си го представите?

— Думите ви не са съвсем неоснователни. Но съм сигурен, че индианците също пеят.

— Разбира се. Много пъти съм ги чувал да пеят.

— Ами как звучеше? Какво пееха? Как пееха — едногласово или многогласово? За мен е много важно да го знам.

— Ама слушайте, що за епилептичен въпрос ми задавате пак! Щом някой пее, туй е винаги едногласово. Или може би си мислите, че един-единствен човек може да пее на осем гласа? А пеят ли дванайсет души, тогава ще е дванайсетгласово. Туй сигурно ще го схване дори и всеки

полицай! Искате да знаете как звучи индианското пеене? Е, не е чак като при големите композитори Моцарт, Галвани и Кореджо. Никак не е лесно да се опише. Представете си един огромен ковашки мех, в който са напъхани една бяла мечка, един пуяк и три малки прасенца. Започнете тогаз да надувате и отпускате меха и навярно каквото чуете, ще звучи досущ като истинска индианска гражданска оперета. Разбрахте ли ме?

— Да. Примерът ви е достатъчно ясен.

— Е, ами к'во мислите да правите с Винету и Олд Шетърхенд? Защо ви е притрябвало да пеят?

— Защото ми се иска да знам какви гласове имат.

— Естествено имат добри гласове, дори много хубави гласове. Ако някой мисли обратното, направо ги обижда.

— Нямам предвид дали гласовете им са добри, или лоши. Искам да знам дали са тенори, баритони или басы.

— Че нима е толкова наложително да го знаете?

— Да. Та нали ще бъдат главните герои на операта ми! Следователно трябва да знам дали гласовете им са високи, или ниски.

— Глупости! Дали гласовете им били високи, или ниски! Де се е чуло и видяло гласът да се измерва с аршин. Случвало се е високи хора да имат ниски гласове и обратно. Следователно гласът не може да има височина, за пръв път чувам подобно нещо. Би трябвало да го знаете, щом сте се заели да композирате опера в дванайсет действия. А налага се да ви смърдя и затуй, че искате предварително да знаете всичко за гласовете им. Туй съвсем не е необходимо. Олд Шетърхенд и Винету ще се появят на сцената и ще пеят. Е, хубаво, просто поизчакайте и тогаз веднага ще разберете к'ви гласове имат — дали тенори, дали басы, или баритони. Изобщо не е нужно преждевременно да си създавате подобни грижи.

Хобъл Франк сигурно с удоволствие щеше да продължи разпалената си реч, но в този момент Винету и Олд Шетърхенд се върнаха и белият ловец нареди на лагеруващите хора да се приготвят за тръгване. Той сподели с уестманите:

— Проследихме дирите на няхорасите на известно разстояние. Изглежда, са се отправили към Чели и това ни е добре дошло, тъй като съвпада с нашия път.

Девета глава

Номера на кантор емеритуса

Отрядът потегли. Нямаше никакъв смисъл отново да затрупват входа на пещерата и затова го оставиха да зее.

След като минаха през клисурата, Винету, който яздеше начело, свърна към гората, където няхорасите бяха пренощували. Натъкнаха се на някаква следа. Тя водеше нагоре по височината, а после се спускаше в дълга долина, която излизаше на открита равна савана с такива размери, че не беше възможно да се видят границите ѝ. Дирите на индианците водеха през тази равнина в съвършено права посока.

Тук нямаше защо да се страхуват от неочаквана среща с неприятели, защото още отдалеч щяха да забележат приближаването на какъвто и да било човек. Затова двамата предводители нямаха нищо против спътниците им да яздят както си искат и да разговарят на висок глас.

Канторът не остана доволен от сведенията на Хобъл Франк, за които го беше помолил. Ето защо той приближи коня си до неговия и попита:

— Господин Франк, ще ми направите ли една услуга?

— Що не? Ами к'ва е тя?

— Забелязах, че сте в близки отношения с Олд Шетърхенд. Може би на вас ще изпълни желанието, което на мен би отказал.

— Тъй ли? Ако мислите така, не сте се излъгали. Аз се радвам на особено голямо приятелство и благосклонност на този прочут мъж.

— Тогава я го помолете някой път да изпее една песен, пък макар било то и само една строфа!

Ще го направите ли?

— Не, скъпи приятелю, няма да го направя!

— Няма ли? Защо?

— Ако го помоля да легне да спи до някоя гризли или да хване див бик за рогата, би го направил, защото е истински мъж. Но да пее? Не, не мога да искам подобно нещо от него. Тогава той хубавичко ще ме нареди, разбрахте ли ме? Опитайте сам. Не искам да си изпята. Впрочем винаги говорите само за музиката на операта си, но не и за текста ѝ. Той готов ли е вече?

— Не е.

— Е, ами не бива да се губи време. Незабавно се обърнете към някой поет, който притежава необходимия талант!

— Мисля сам да напиша либретото.

— Тъй ли? Вий самият? — попита Франк и го измери отстрани с бегъл поглед. — Та нима сте изучавали науката за истинския размер на стиха? А к'во е положението с героите, дето искате да изтъпанчите пред декорите, ще можете ли да ги разчлените в отделни стихове и думи, тъй че да се римуват?

— Надявам се. Впрочем усилията ми тук да намеря някой поет ще останат напразни.

— Тъй ли? Бре да се не види! Значи си мислите, че тук не се намират поети?

— Да.

— Слушайте, тогаз сте жертва на оптическа измама, от която трябва да ви излекувам, защото сред нас има един поет.

— Наистина ли?

— Да. И то какъв!

— Че кой ли ще е той?

— Не отгатвате ли?

— Не.

— Хмм, просто да ви съжали човек! Достатъчно е само да го погледнете и веднага ще разберете, че в главата му има изключително редки поетически заложби. Доказват го неговите благородно одухотворени и мелодично деликатни черти на лицето.

Канторът изпитателно огледа ездачите един по един и после попита:

— И кого имате предвид?

Тогава Франк посочи с пръст самия себе си и с голяма важност и тежест изрече краткото:

— Туй съм аз.

— Ах, себе си ли имате предвид? Пишете ли стихове?

— И то как!

— Невероятно!

— Хайде бе, невероятно! Аз мога всичко! Трябва най-сетне да го разберете! Кажете ли ми една дума, веднага ще ви направя двайсет нейни рими! Най-много за два или три часа ще ви съчиня страхотно либрето. Владее родния си език с такваз свършеност, че римите хвърчат из главата ми просто като рояци мухи. Ако се съмнявате, ви давам разрешение да ме изпитате.

— Да ви изпитам ли? Ще ми се разсърдите.

— Хич нямам таквоя намерение! Как може лъвът или орелът да се сърди за нещо на врабчето! Изобщо не съм сръдлив, което при благородния облик на характера ми се разбира от само себе си. И тъй, дайте ми някоя задача, спокойно ми кажете к'во трябва да съчиня. И през ум няма да ми мине заради туй да ви прегриза гърлото.

— Е, хубаво, нека опитаме. Представете си първото действие от операта ми. Завесата се вдига. Вижда се голяма девствена гора. В средата на сцената е легнал Винету и бавно и безшумно се промъква към някакъв неприятел. Какво бихте предложили да пее?

— Да пее ли? Естествено нищо.

— Нищо? Защо? Нали трябва да пее нещо. Щом се вдигне завесата, публиката ще иска да слуша някаква музика.

— Амче тогаз таз публика ще е страшно тъпа! Винету да пълзи към врага и при туй да пее!

Нима не проумявате, че врагът ще го чуе и ще офейка?

— Да, но тук, в Дивия запад, а ние говорим за сцената. Той трябва да пее, непременно да пее.

— Е, щом наистина трябва, щом е толкова необходимо да се чуе гласът му, тогаз нямам нищо против да пее.

— Ас какви думи? Публиката все още не го познава, следователно песента му трябва да ѝ каже кой е той.

— Добре! Вече съм готов. Значи той пълзи по земята и пее следното:

Аз, великий Винету, във Америка роден, с орлов поглед ху-ху-ху, и две уши съм надарен! По корема си пълзя, всичко душа със носа.

След като издекламира тези рими, Франк хвърли такъв победоносен поглед към кантора, сякаш очакваше от него изключително признание. Но понеже емеритусът замълча, той го попита:

— Е, к'во ще кажете? Удивих ли ви, или не?

— Не — призна си канторът.

— Не ли? Все пак се надявам, че с необходимото страхопочитание ще съумеете да оцените онуй, дето току-що го чухте. Кажете ми мнението си!

— Ще се обидите.

— Съвсем не. Никое същество, което е под мен, не е в състояние да ме обиди. С духовната си извисеност витая високо над таквиз неща.

— Добре, тогава да ви осведомя, че съчинихте, бездарни стихове в четиристъпен хорей. Освен това, че Винету бил роден в Америка, че имал две уши и остро зрение, че всичко надувал с носа си, а не, да речем, с ушите си, че пълзи по корем, а не по гръб — ами всичко туй е толкова ясно и самопонятно, че изобщо не е необходимо да се казва, а още по-малко да се пее. И тъй, моля ви, измислете някакви други рими.

След като Хобъл Франк чу тази оценка, очите му започнаха да се разширяват, веждите му се качиха високо на челото, той се закашля и изобщо имаше вид, сякаш не вярваше на ушите си.

После отвори уста и избухна:

— Кво казахте? Що издумахте? К'ви работи съм съчинил? Четиристъпни бездарни стихове ли?

— Да, тъй е прието да се наричат подобни стихове, господин Франк — непринудено отвърна канторът.

— Бездарни стихове, бездарни стихове! Чувал ли е някой досега таквиз нещо! Аз, прочутият прериен ловец, уестманът Хобъл Франк, съм бил съчинил бездарни стихове! Е, ама туй вече на нищо не прилича! Никой не ми го беше казвал, нито един-единствен човек! Първо ме карате да кажа кой е Винету и к'во иска, а после, като ви казах, рекохте, че било излишно да казвам таквиз неща! А аз ви уверявам, че ще е най-добре да признайте сам на себе си, че самият вий сте излишен, ама съвсем излишен човек. Защо вече не сте на служба? Щото сте излишен, един уволнен, отминал и изчезнал емеритикус. А аз все още се намирам по средата на своя професионален път като прериен ловец и сътрудник на прочутия шутгартски седмичник «Добрият другар», следователно като признат писател и пермутиращ либретист. И тъй, слезте от коня и ми лъснете обувките, нещастен арфист такъв, смотан драскач на дванайсетактови комедии! Всъщност би трябвало да ви тегля едно таквиз конско, наречено на гръцки «филипине», че да ви писнат ушите, но смятам, че туй е далеч под мойто квалифицирано достойнство. Затуй предпочитам да си замълча и да изчеткам праха от краката си, което горедолу означава, че слагам край на приятелството ни, подписвам ви уволнителното и отсега нататък ще се движа само в такива сфери, дето балонът, на който летят моите мисли, няма да може да бъде достигнат и аклиматизиран от вашия поглед. И тъй, аз ви казвам сбогом в настоящето ни земно съществуване! Отсега нататък за вас ще живея в страната на блажените духове и на олимпийските си другари, до които вий нивга няма да успеете да припарите. Той пришпори коня си и се понесе в галоп навътре в саваната.

— Чакай, Франк, къде отиваш? — подвикна подир него Дрол.

— Изчезвам отвъд вашия духовен хоризонт — отвърна му той през рамо.

— Тогава дръж се здраво и гледай да не паднеш отвъд хоризонта!

Навярно дребното разгневено човече щеше да продължи да препуска надалеч, ако Олд Шетърхенд не му извика заповеднически да се върне. Франк се подчини и се приближи до Дрол.

— Какво ти стана? — попита го приятелят му. — Направил си такава разярена физиономия. Пак ли си ядосан?

— Мълчи! Не се бунтувай срещу моята снизходителност и упорита търпеливост! Бях неоценен и непризнат по такъв начин, че косата ми се е изправила.

— От кого?

— От някогашния канторист и органист.

— Той ли те обиди?

— В най-висша степен по скалата на Реомюр, Песталоци, Гал и Фаренхейт!

— С какво?

— Не е необходимо да знаеш. Гледай си собственото спокойствие и не закачай неприкосновените ми граждански права!

Дрол се засмя тихичко и млъкна. Той разбра, че ще е най-добре да остави Хобъл Франк на спокойствие, защото и бездруго гневът му винаги бързо се изпаряваше.

Голата неплодна равнина изглеждаше безкрайна, земята под краката им най-често представляваше твърда скала, където не бе възможно да вирее какво растение. Намираха се сред платото на река Колорадо, което край самата нея както и край някои от притоците ѝ се спуска надолу, образувайки стръмни пропасти и отвесни каньони.

Тук човек трябваше да има много остро зрение, ако не искаше да изгуби следите на нихорасите. Безпогрешността, с която яздещият начело Винету откриваше и разтълкуваше останалите тук-там съвсем незначителни белези от преминаването на индианците, бе наистина изключителна и предизвикваше възхищението на спътниците му. Естествено с изключение на Олд Шетърхенд никой от тях не бе в състояние да забележи какъвто и да било отпечатък.

Около пладне спряха заради жените и децата. Дадоха им двучасова почивка. После пак продължиха напред, докато привечер апачът отново спря и слезе от коня си. Олд Шетърхенд направи същото.

— Защо спираме тук? — попита Сам Хокинс. — Нима ще пренощуваме на това пусто място, което никак не е подходящо за бивак?

— Не — отвърна апачът, — но предпазливостта ни повелява да изчакаме тук, докато се стъмни. — Защо?

— Защото сме само на половин час път от Чели, а там има гора, където вероятно нихорасите ще бивакуват. Тъй като местността е равнинна, те ще ни забележат, ще се скрият и изненадващо ще ни връхлетят. Затова се налага да почакаме да падне нощта — така няма да ни видят.

— Но тогава и ние няма да можем да ги видим.

— Ако не днес, то утре съвсем сигурно ще ги намерим. Останалите също слязоха от конете и се разположиха в кръг. На северния хоризонт се виждаха да се реят няколко лешояда. Те описваха съвсем тесни кръгове. Олд Шетърхенд обърна внимание на спътниците си върху тези птици и каза:

— Където видиш лешояди, там има мърша или някаква друга храна за тях. Те не отлитат, а кръжат над същото място. Значи очакват някаква плячка. Предполагам, че там е лагерът на нихорасите.

— Моят бял брат отгатна — съгласи се Винету. — Тези птици ни показват пътя. Още днес ще се промъкнем до бивака.

— Но ще трябва да сме много предпазливи. Тези трийсет нихораси са изминали дългия път от Глуми Уотър до Чели, без да спират. Щом съгледвачи постъпят така, е ясно какво означава това — върнали са се там, откъдето са тръгнали. Следователно предполагам, че край Чели са се събрали всички воители на нихорасите, за да почнат похода си срещу навахите.

— В такъв случай разузнавачите са им предали пленниците и сега ще е двойно по-трудно и по-опасно да се опитаме да ги освободим — обади се Хокинс.

— Те ще бъдат свободни — каза Винету с обичайния си твърд и решителен глас, — само не бива да постъпваме непредпазливо.

След като изчакаха до свечеряването да остане около четвърт час, продължиха ездата. Но още преди да започне да се смрачава, забелязаха, че на северния хоризонт се появи тъмна ивица.

— Това е гората по бреговете на Чели — обясни Олд Шетърхенд. — Почакайте тук! Ще продължа сам още малко нататък, откъдето ще мога добре да я огледам с бинокъла. Самотният ездач ще бъде забелязан оттам много по-трудно, отколкото целият ни отряд.

Той се понесе в тръс и недалеч спря коня си. Видяха го как насочи далекогледа към гората. После се върна и им каза:

— Сигурно знаете, че по това годишно време в Чели има вода. И тук тя протича през дълбок пролом точно в нашата посока. Стръмните му склонове са обрасли с гора. Тази гора образува тъмната ивица, която огледах с бинокъла си. Ако нихорасите се бяха разположили на лагер там, непременно щях да ги видя. Значи се намират долу, край самата река. Да продължим напред! В онези райони здрачаването трае много кратко време. Бързо се стъмни и вече можеха да бъдат сигурни, че не е възможно да ги забележат откъм обраслия с дървета ръб на речния пролом. Не

измина и четвърт час, когато по звука от конските копита разбраха, че земята е покрита с трева, а веднага след това се добраха и до края на гората. Там спряха и слязоха от седлата.

И дума не можеше да става да палят огън. Тъй като индианците бяха наблизо, налагаше се да останат както на тъмно, тъй и на такова разстояние от тях, че те да не могат да чуят, ако някой от конете им изцвилеше. За тази цел естествено трябваше да узнаят къде точно се намираха.

Олд Шетърхенд и Винету бяха убедени, че са недалеч от местността, над която видяха да се реят лешоядите. Следователно нихорасите сигурно бяха нейде наблизо. Двамата устмани се отправиха на разузнаване. Навлязоха в гората и измина повече от половин час, преди някой от тях да се върне. И този някой беше Олд Шетърхенд.

— Озовали сме се тъкмо на най-подходящото място. Действително трябва да похвалим невероятния усет на апача, с който ни доведе до тук. Горната ивица на гората не е по-широка от трийсетина метра. Спуснахме се доста надолу, а при тази тъмнина това съвсем не беше лесна работа, и забелязахме три огъня, но не е изключено да има и други, които не сме успели да видим. По броя на огньовете може да се заключи, че долу се намират не само трийсетината съгледвачи, а всичките воини на нихорасите. Ако искаме да освободим пленниците, ще бъдем поставени пред тежко изпитание.

— А къде е Винету? — попита Сам.

— Върнах се да ви уведомя. Ако и двамата се забавехме по-дълго, лесно можехте да се разтревожите. Апачът слезе до самата река, за да огледа всички подробности. Струва ми се, че не можем да го очакваме, преди да е изминал един час. Теренът е много тежък, а за да се промъкнеш незабелязано около лагер, в който горят толкова много огънове, е необходима голяма предпазливост, както и доста време.

Оказа се, че ловецът дори беше подценил трудностите, защото изминаха почти цели два часа, преди апачът да се появи. Той седна до Олд Шетърхенд и каза:

— Освен онези три огъня Винету забеляза и други два.

Значи общо са пет и край тях са се разположили на лагер може би над триста нихораси.

— Точно както предполагаме. Кой е предводителят им? Успя ли да го откриеш?

— Да, Мокаши, когото и ти познаваш.

— Бизона, един воин, когото уважавам. Ако идвахме като приятели, сигурно нямаше да ни посрещне враждебно.

— Но понеже искаме да освободим пленниците, сме врагове и не бива да се мяркаме нито пред него, нито пред хората му. Очите ми съзряха и самите пленници.

— Всички ли видях?

— Да, осем навахи и тримата бледолики. Легнали са край един от огньовете и воините са ги обградили с двоен кръг.

— Олеле мале! Значи ще е трудно да ги измъкнем.

— Не само че е трудно, ами е и направо невъзможно. Днес нищо не може да се направи, ще трябва да изчакаме до утре.

— Съгласен съм с моя червенокож брат. Би било лудост да рискуваме живота си, щом изгледите за успех са толкова несигурни.

— Позволи ми да ти кажа, че не проумявам защо вземате подобно решение — обади се Хокинс. — Мислите ли, че утре ще успеем да постигнем нещо повече, отколкото днес?

— Положително.

— От къде на къде? Изгледите ни за успех няма да са подобри.

— О, напротив.

— Мислиш ли? И защо?

— Нали споделяш мнението ни, че нихорасите са тръгнали на боен поход срещу навахите?

— Естествено!

— Вярваш ли, че са решили да си създават затруднения с тези единайсет пленници?

— Хмм! Наистина не допускам, че ще вземат да ги мъкнат със себе си.

— Виждаш ли! Ще ги оставят някъде под охрана. Ще изчакаме това да стане и тогава задачата ни ще е много по-лесна, отколкото в момента.

— Сега загреях. Изобщо не помислих за това, ако не се лъжа. Де да знаехме само кога се канят да тръгнат!

— Предполагам, че още утре сутринта.

— Би било чудесно. Останат ли по-дълго тук, ние се излагаме на опасността да ни открият.

— Налага се да поемем този риск.

— Така е, но по-лесно е да се каже, отколкото да се направи. Тук горе няма никаква вода. Конете ще страдат от жажда по-малко от нас, защото наоколо ще намерят трева. Обаче ние! Заради петрола от Глуми Уотър не можахме да пийнем нито глътка вода. Днес по време на цялата езда не видяхме и капка. Ако и утре не успеем да утолим жаждата си, ще започна да се тревожа за жените и децата. За нас самите изобщо да не споменаваме.

— о, тъкмо за нас трябва да се спомене — намеси се Хобъл Франк. — Засега все още не сме станали безсмъртни души, а сме хора, чиято тленност е доказана фактологически. На всяко смъртно същество му трябва вода и в интерес на истината ще призная, че изпитвам ужасна жажда и с удоволствие съм готов да платя три марки за няколко глътки вода или чаша отлежала бира.

При тези думи канторът не можа да се сдържи и със състрадателен тон го увери:

— Страшно съжалявам, господин Франк. Ако имах вода, с радост щях да я разделя с вас.

Той беше много добродушен човек и вече се разкайваше, че бе ядосал Хобъл Франк, а дребничкият саксонец, който от своя страна не беше по-малко добродушен, изпитваше същото. Тайничко си казваше, че всъщност се е отнесъл твърде грубо с кантора и следователно бе настроен помирително, обаче смяташе, че е под достойнството му да го показва, и затова на уверението на емеритуса отговори:

— Ами знайте ли дали ще приема от вас вода?

— Надявам се.

— Не се надявайте толкоз! Колкото и да е голяма жаждата ми, моят инат е още по-голям. И целия океан да ми докарате тук, капчица няма да сложа в уста. Знайте ли, като казахте за онез «бездарни стихове», тъй отблъснахте най-добрия си приятел. А туй е страшно тежка загуба за вас и можете да сте твърдо уверен, че през целия ви живот ще си остана за вас незаменим. Таз констанцията е тъжна за вас, ама е вярна и при най-добро желание не мога да ви помогна. Тези думи жегнаха кантора толкова силно, че не му излизаха от ума. След като вечеряха и легнаха да спят, той не можа да мигне. Питаше се как ли да се помири с Франк, докато най-сетне му хрумна една идея, която той смяташе за блестяща, макар че едва ли можеше да измисли нещо по-глупаво. Франк се оплака от жажда и беше готов да плати три марки за няколко глътки вода. Ами ако самият той, канторът, утолеше жаждата му? Това сигурно щеше да го трогне, още повече че набавянето на вода беше не само трудно, но дори и опасно. Долу през пролома течеше реката, а той имаше кожена чаша за вода. Вярно, че беше забранено да се слиза долу. Ако искаше да изпълни намерението си, това трябваше да стане тайно. Канторът се понадигна и внимателно се ослуша. Всички спяха с изключение на Дик Стоун, който бе на пост и в момента се намираше при конете.

Емеритусът си беше подложил седлото вместо възглавница. В кобурите му се намираше и кожената чаша. Той я извади и пълзейки, безшумно се отдалечи. Решението му бе продиктувано от две причини: първо, да се помири с Франк и второ, защото самият той имаше желание поне веднъж да бъде «герой на Запада». Мисълта да се промъкне до неприятеля и да донесе вода, го изпълваше с гордост. Как ли щяха да се смеят, когато му се удадеше успешно да изпълни плана си! Успешно ли? Та нима изобщо имаше някаква друга възможност? Разбира се, че не, стига да проявеше необходимата предпазливост.

И тъй, той продължи да пълзи все по-нататък и по-нататък, докато най-сетне сметна, че Дик Стоун не може вече нито да го види, нито да го чуе. Тогава се изправи и пипнешком закрачи напред. Скоро започна спускането в пролома и едва след това дойдоха истинските трудности. Той се обърна и бавно взе да се спуска надолу, пълзейки на четири крака, и то наопаки, с краката напред, като внимателно опипваше с тях терена. Можеше да премести единия си крак едва след като с другия бе разучил какво има на земята зад него. Наоколо се намираха остроръбести камъни и трънливи храсталаци, на които си изподра ръцете, но не обърна внимание на това. Колкото повече напредваше, толкова по-силно ставаше желанието му да доведе начинанието си до успешен край. От време на време губеше опора под краката си и се пързляше два-три метра надолу по корем. Естествено това не минаваше безшумно, но увлечен от трескавото си усърдие, той не чуваше нито търкалянето на подритнатите камъни, нито пращенето и пукането на счупените клони.

По едно време емеритусът забеляза светлината на лагерните огньове. Помисли, че вече е спечелил играта, и припряно забърза все по-нататък и по-нататък. Все повече се приближаваше

до огньовете. Той не видя, че привлече вниманието на насядалите край тях хора. Пет-шест индианци, които доловиха шума, скочиха на крака и бързо се втурнаха към мястото, откъдето идваше. После се спряха и зачакаха. Канторът дишаше толкова тежко, че те го чуваха съвсем ясно.

— Уф! — прошепна единият от тях. — Това не е животно, а човек!

— Дали са неколцина? — попита друг.

— Не, сам е. Ще го заловим жив. Канторът се озова вече съвсем близо до тях. Те се наведоха, за да могат по-добре да го различават на фона на пламтящите огньове. След като се убедиха, че наистина е сам, протегнаха ръце към него. Щом усети как внезапно го сграбчиха, той така се изплаши, че не издаде нито звук, макар да се опита да извика. Подвикнаха му няколко думи, които не разбра, но затова пък толкова по-добре разбра езика на ножа, допрял се до гърдите му. И през ум не му мина да се отбранява. Когато го помъкнаха със себе си, канторът ги последва, без каквато и да било съпротива. Човек лесно може да си представи какво вълнение породил появянето му в лагера, но това вълнение не предизвика никакъв шум. До лагера се беше промъкнал един бял и го бяха заловили. Не беше възможно да се е намирал сам в околността. Сигурно е имал спътници, които са наблизил. Следователно налагаше се да избягват всякакъв шум.

Индианците незабавно образуваха около кантора кръг, но никой от тях не проговори. До него в центъра на кръга стоеше вождът Мокаша. Преди всичко той направи онова, което всеки благоразумен предводител е длъжен да направи — изпрати няколко съгледвачи, за да претърсят околността на лагера. После попита пленника за името му и неговите намерения. Канторът не разбра нито една дума и за да каже онова, което смяташе за необходимо, си послужи с немски. Тогава вождът се обади:

— Той не знае нашия език и ние не разбираме неговия. Нека го покажем на тримата пленени бледолики, може би те го познават.

Кръгът на индианците се разтвори и отведоха емеритуса при огъня, където лежах пленниците. Щом го видяха, Полър изненадано възкликна:

— Немският кантор! Откаченият тип! Тоя умопобъркан човек сигурно е избягал от публото, където беше пленен.

Той изрече тези думи на обичайната смесица от английски и индиански, която канторът не разбираше. Но все пак емеритусът се досети, че казаното го засяга, и след като позна някогашния водач на преселниците, служейки си с немски език, който Полър владееше, канторът възкликна:

— Е-хей! Та това е нашият пътеводител, нашият «дух», както би се изразил един композитор. И на всичко отгоре със завързани крайници! Господин Полър, как се озовахте в туй неприятно положение? Естествено страшно се радвам пак да ви видя.

— Тези негодници ни плениха — отговори му скаутът, разбира се, на немски.

Но ето че вождът бързо се намеси и заплашително им каза:

— Забранявам ви да говорите така, че да не ви разбирам! Или искате да забием ножовете си в телата ви? Познаваш ли този човек?

— Да.

— Кой е той?

— Идва от Германия.

— Германия ли? Това не е ли онази страна, където е роден Олд Шетърхенд?

— Да.

— Значи навярно и той е прочут ловец?

— Не. Той не умее да си служи с оръжия. Иска да съчинява музика и да пее. Той е луд.

След тези думи вождът вече далеч не гледаше кантора толкова враждебно. Съществуват някои нецивилизовани народи, които не само че не се отнасят към умопобърканите хора съжалително или презрително, но дори им засвидетелствуват уважение. Те са на мнение, че лудият е завладян от някакъв дух, от някакво неземно същество. Доста индиански племена споделят тези възгледи и не се осмеляват да посегнат на никой умопобъркан, дори ако се числи към народ, с който са в неприятелски отношения. Ето защо вождът продължи да разпитва:

— А ти сигурен ли си, че този човек не е с всичкия си?

— Съвсем съм сигурен. — отвърна Полър, комуто хрумна мисълта, че може би ще извлече някаква полза от това обстоятелство. — Нали дълго яздих заедно с него и спътниците му.

— А кои бяха те?

— Също немци, прехвърлили океана, за да купят земя, която принадлежи на червенокожите мъже.

— Това им е внушено от злия дух, защото закупят ли земя, тя ще е заграбена от нас, обаче няма ние да получим парите, а крадците на нашата собственост. Всеки, който дойде в тази област да купува земя, е наш враг. И този човек ли желае да притежава парче земя?

— Не. Той иска да опознае червенокожите мъже и герои, а после ще се завърне в родината си, за да пее песни за тях.

— Тогава той съвсем не е опасен за нас. Ще му разреши да пее колкото иска. Къде са неговите спътници?

— Не знам.

— Ами попитай го!

— Не мога.

— Защо?

— Защото ти ни забрани да приказваме думи, които не разбираш. А той говори само езика на своята страна. Значи на този език би трябвало да разговарям с него и в такъв случай, както ти спомена, ще ме наръгате с ножовете си.

— Ако това е истина, действително се налага да разговаряш с него на родния му език. Разрешавам ти.

— Умно постъпваш, защото предполагам, че така чрез мен ще научиш много важни неща.

— Важни неща ли?

— Преселниците, към чиято група се числи и той, не са сами. Заедно с тях пътуват и прочути ловци, а те може би са вече нейде наблизко. Дори мисля, че сигурно са наоколо, защото не мога да проумея как този човек, който нищичко не разбира и при това е луд, би съумял съвсем сам да се озове в тази местност.

— Уф! Прочути ловци! Да не би да имаш предвид бледолики?

— Да. .

— Кои?

— Сам Хокинс, Дик Стоун, Уил Паркър, Дрол, Хобъл Франк, а може би и някои други.

— Уф, уф, уф! Все прославени имена. Вярно, че тези мъже никога не са били наши врагове, но сега, когато бойният томахок е изровен, трябва да сме десетократно по-предпазливи. Искам да науча къде се намират те. Но внимавай да не ме излъжеш! Щом от устата ти излезе някоя лъжа, всички сте загубени!

— Не се безпокой! Ти се отнесе към нас враждебно, но въпреки това ще ти докажа, че сме ваши приятели. Дори веднага мога да ти дам едно доказателство, като ти разкрия, че положихме доста усилия да обезвредим тези бледолики мъже, което е от полза и за вас.

— И как успяхте да го направите?

— Подмавихме ги в пубелото на вожда Ка Маку.

— Уф! Ка Маку е наш брат. Те отидоха ли при него?

— Да. Той ги плени всичките, белите ловци и преселниците заедно с техните жени и деца.

— Също и този умопобъркан човек?

— Да.

— А ето че той сега е при нас! Не е възможно сам да е изминал такъв дълъг път. Трябва да узная какви хора го придружават и къде се намират в момента.

— Да го разпитам ли?

— Да, но гледай да не ме излъжеш! Каквото и да ми кажеш, няма да ти повярвам на нито една дума, преди сам да съм се убедил кое е истина и кое не е.

Тогава Полър се обърна към кантора и го подкани да му разкаже всичко.

След като се опъва известно време, емеритусът започна да го осведомява за всичко, каквото му беше известно. Доскорошният водач на преселниците с учудване научи за присъствието на Винету и Олд Шетърхенд. Разказът на кантора бе прекъснат от вожда, защото той бе обзет от подозрения. Беше решил да сложи край на продължителния им диалог, от който не разбираше нито дума. Полър го успокои, като го увери:

— Но сега узнавам много важни за теб неща. Трябва да разпитам този луд, а това изисква доста време, защото разумът му почти съвсем го е напуснал. И тъй, остави ме да говоря с него. После сам ще разбереш, че постъпвам като ваш приятел.

Най-сетне канторът свърши разказа си. Когато Полър узна всичко, той се обърна към вожда: — Първо ще научиш най-важното. Горе на височината се намират двамата най-прочути мъже на Дивия запад. Ще отгатнеш ли кого имам предвид?

— Може би Олд Шетърхенд?

— Да.

— И Винету, вождът на апачите?

— И него.

— Уф, уф! Истината ли казваш?

— Да. Дошли са, за да ви нападнат.

— Тогава ще трябва да умрат. Откъде идват, къде са се скрили сега и колко хора водят със себе си?

Полър подробно го осведоми, защото и през ум не му мина да излъже и заблуди вожда.

Разчиташе на благодарността на индианците. Най-изтъкнатите им воини стояха наблизко и чуха думите на Полър. Когато бившият скаут нямаше какво повече да каже, Мокаши постоя замислено със забит в земята поглед, а после се обърна към хората си и им рече:

— Моите братя чува какво ни разказа този бледолик. Но езиците на белите са раздвоени, на единия от върховете им живее измамата, а на другия притворството. Трябва сами да се убедим дали ушите ни са чули истината, или лъжата. Затова нека разузнавачите, които избира сега, се изкачат горе.

Той тръгна от огън на огън, за да определи воините, които смяташе за способни незабелязано да се промъкнат до хора като Винету и Олд Шетърхенд. После съгледвачите, въоръжени само с ножовете си, поеха по своя опасен път. След това вождът се върна пак при Полър и посочвайки към кантора, каза:

— Тъй като този бледолик е обладан от дух, който не желае нищо друго, освен да пее, ние няма да му сторим нищо лошо. Няма да го връзваме и ще може свободно да се разхожда из лагера ни. Но ако му хрумне да бяга, ще получи куршум. Кажи му го!

Естествено Полър се подчини. Щом емеритусът чу думите му, тържествено възкликна:

— Ето, видяхте ли, че бях прав? За един апостол на изкуството не съществува никаква опасност. Музите ме закрилят. Запомнете, че ние, композиторите, не сме обикновени хора!

Полър се ядоса на това голямо самочувствие и отговори:

— В този случай и дума не може да става за вашите музи. Да, наистина сте под особена закрила, но тя е съвсем друга.

— Тъй ли? Че каква ли е тя?

— Закрилата на лудостта.

— Лу... дост... та? Мога ли да попитам какво искате да кажете?

— Защо не? Никой индианец не причинява зло на умопобърканите и затова имате възможност да се разхождате наоколо почти съвсем свободно.

— Умопобърканите ли? Да се разхождам? Да не би да искате да кажете, че...

Той замлъкна и втренчи поглед в лицето на Полър.

— Да, точно това искам да кажа — кимна бившият скаут.

— Че ... че ме смятат за умопобъркан?

— Сигурно, съвсем сигурно е така!

— Ама защо, по каква причина?

— Защото не могат да проумеят как един разумен човек ще прекоси океана и ще тръгне за Дивия запад само за да се срещне с различни хора, които да го въодушевят за някакви си музикални измишльотини.

— Музикални измишльотини? Много ви моля, господин Полър, изразявате се съвършено неправилно. С «музикални измишльотини» се занимават кръчмарските цигулари или латернаджии, а аз съм композитор. Ще композирам героична опера в дванайсет действия и вие също ще имате честта да се появите в нея.

— Много благодаря, но ви моля да не ме включвате! Всъщност индсманите май имат право, защото, ако искам да бъда искрен, трябва да ви кажа, че на вас действително нещо ви хлопа, и то как!

— Какво? Наистина ли мислите така?

— Да. Не бива да ми се сърдите, защото сред индианците минава за голяма чест да те вземат за луд.

— Благодаря за такава чест, много благодаря! Предпочитам да лежа като вас вързан на земята, но да ме смятат за разумен човек. Кажете го на вожд!

— Нямам подобно намерение. Обстоятелството, че можете свободно да се разхождате из лагера, може да ни е изключително полезно. Но не злоупотребявайте с него и гледайте да не ви хрумне идеята да се отдалечите! Ще ви убият на място.

— Ами! Никой няма и да си помисли такова нещо. Аз съм под закрилата на изкуството.

— По дяволите, я зарежете това ваше изкуство! Нямам нищо против да мислите каквото си щете, но помислете също и за онези, на които можете да бъдете полезен! Виждате ли как вождът гледа към нас, как ни наблюдава? Не бива да разговаряме твърде дълго, иначе ще го обземат подозрения. Но отсега нататък обръщайте повече внимание на поведението ми. Направа ли ви знак, значи имам нещо да ви съобщя. Тогава ще се приближите към мен колкото е възможно по-непринудено, изобщо няма да ме поглежда и ще останете наблизко, докато чуете какво искам да ви кажа. Сигурно ще е от голяма полза за приятелите ви. Имате ли нещо против?

— Разбира се, че ни най-малко, господин Полър. Наистина ние, апостолите на изкуството, витаем из по-висши сфери и по-късно влизаме в историята, както и в съкровищницата, която е собственост на идните поколения, но аз съвсем не съм се възгордял и ако в обикновения живот мога да бъда полезен някому, в никакъв случай не отказвам да сляза от моя пиедестал. На Полър много му се искаше да отговори нещо грубо, обаче сметна за по-уместно да се въздържа и каза:

— Обезоръжили са ви, затова гледайте тайно да се докопате до един нож! Надявам се, че сте достатъчно хитър и съобразителен, за да изпълните това мое желание.

— Хитър ли? И още как! Абсолютно невъзможно е да съществува композитор, който да не е хитър и находчив. Ами за какво ви е нож?

Този въпрос съвсем не свидетелствуваше за хитрост и находчивост и на Полър много му се искаше да му го каже, но се опасяваше да не го обиди и затова му обясни:

— За да се освободя и да освободя също и вашите спътници.

— Но те не са пленени.

— Добре ми е известно, обаче човек никога не знае какво може да се случи. Не казах на вожд истината, но въпреки това не е изключено благодарение на най-дребната случайност съгледвачите му да попаднат на вярната следа. И тогава като нищо е възможно приятелите ви да бъдат заловени, ако не им се случи и нещо още по-лошо. В такъв случай ще могат да бъдат спасени само ако тайно ми набавите нож. В момента нямам време да ви обяснявам с подробности защо ми е необходим. Не бива да водим дълги разговори. И тъй, ще ми помогнете или не?

— Да. Щом така мога да бъда полезен на приятелите си, за мен няма кой знае какво значение, ако веднъж вляза в ролята на джебчия и открадна от индианците един нож.

Полър имаше право, защото в този момент вождът стана на крака и се приближи с намерение да раздели двамата. Но вниманието му бе отвлечено, тъй като съгледвачите се завърнаха.

Съобщиха му, че всичко е точно така, както им го бе описал Полър.

— Има късмет! — обади се Мокаши. — Ако ни беше излъгал, още тази нощ щяхме да го убием.

Той предаде бледоликите и сигурно си мисли, че в замяна на това ще бъде милостив към него, но се заблуждава, защото предателят е по-презрян и от най-презрения неприятел.

Вождът накара съгледвачите да му опишат с най-големи подробности всичко каквото бяха видели и после каза:

— Ще ги изненадаме, докато спят, и навярно изобщо няма да има нужда да се бием. Върху всеки един от тях ще се нахвърлят по двама наши воини, върху Винету обаче трима, а върху Олд Шетърхенд четирима. Ще определим трима и за застаналия на пост бледолик, за да го повалим бързо и безшумно. Пушките си ще оставим тук, ще вземем само ножовете и томахоките, както и ремъци, за да вържем пленниците. Такива велики и прочути воини не се убиват веднага, защото, ако ги заловим и отведем при нашето племе, ще се покрием с голяма слава, а позорът за тях ще бъде толкова по-голям, тъй като ще паднат в ръцете ни без борба и без да получат нито една рана.

Той избра от хората си най-силните и най-надеждните и се отправи с тях към лагера на белите. Луната се бе издигнала над пролома, но нейната бледа и слаба светлина не проникваше през

короните на дърветата, между които в този миг изчезна отрядът от избрани воители, за да поеме предпазливо и безшумно по стръмния склон.

Горе цареше дълбока тишина и спокойствие. Допреди няколко минути на пост бе стоял Ши Со, но вече беше сменен от Дрол. За да не задреме след уморителната и напрегната езда, белият ловец започна да крачи нагоре-надолу бавно и безшумно. Всички други спяха здраво.

Изключение правеше само Хобъл Франк. Той бе имал тревожен и изнервящ сън, по време на който се беше карал с кантора, и то така, че накрая се втурна към него, за да го сграбчи. Но точно тогава се събуди. Отвори очи и видя над себе си бледата луна. Зарадва се, че кавгата му с кантора е била само сън. Обърна се на другата страна, за да хвърли един поглед към емеритуса, легнал да спи недалеч от него... но този човечец не беше вече там. Дали не си бе потърсил някъде другаде място за спане? Не изглеждаше много вероятно. Франк седна и се огледа наоколо. Никъде не го видя. Преброи спящите хора. Един липсваше. Тогава Хобъл Франк събуди съседа си, Сам Хокинс, и му прошепна:

— Сам, не се сърди, че те компенсирам от сън. Не виждам кантора. Къде ли може да се е даял? Да събужда ли и другите?

Сам се прозя и също тъй тихо му отговори:

— Да ги будиш ли? Не, всички се нуждаят от сън. Но тъй като мен вече ме събуди, а и ти си се разсънил, нека двамата сами оправим тази работа. Тоя непредпазлив човек сигурно пак се е запилял нанякъде, за да може необезпокоявано да си блъска главата над своята знаменита опера. Ела да го потърсим!

— В каква посока?

— Във всеки случай едва ли е рискувал да навлезе в гората и да се спусне надолу, където бивакуват индианците.

— Не, сигур се е филтрирал извън лагера там наляво и е навлязъл в равнината, за да възпее луната от друга безперспектива. Нека тръгнем на тази страна. Ще вземем ли пушките си? Едва ли ще ни потрябват.

— Дали ще ни потрябват, или не е все едно, устманът никога не зарязва пушката си.

Непременно ще взема моята Лиди.

Преди да се отдалечат, те попитаха и Дрол дали е забелязал нещо. След като ловецът разбра, че емеритусът е изчезнал, ги увери:

— Сигурно е тръгнал, преди още да застана на пост. Побързайте да го намерите, иначе като нищо ще направи някоя шуротия.

— Все ще го доведем, ако не се лъжа — каза Сам. — Ако опишем полукръг, непременно ще се натъкнем на следите му. Вярно, че луната не свети кой знае колко силно, но мисля, че въпреки това ще го забележим. Спипахме ли го, този път лошо му се пише.

Хокинс и Франк повървяха известно време на запад покрай гората, а после, връщайки се на изток, описаха полукръг, в чийто център остана техният лагер. Бяха принудени да вървят ниско приведени, за да могат да различават оставените следи. Тъй като никъде не видяха търсения от тях човек, те решиха, че се е отдалечил твърде много от бивака им.

Дрол ги проследи с поглед, докато изчезнаха. Ето защо не успя да забележи, че в същия момент от гората излязоха трима индианци и с безшумни стъпки се отправиха към него. Внезапно той усети как две ръце го стиснаха за гърлото. Понечи да извика, но от устата му се изтръгна само кратко хъркане. А после един удар с томахок го просна на земята в безсъзнание.

Сам Хокинс и Хобъл Франк изминаха около две трети от пътя си, без да открият никакви следи от емеритуса, когато изведнъж дочуха силния боен вик на Винету, а само миг по-късно проехтя и гласът на Олд Шетърхенд:

— Ставайте, врагът е...

Той не можа да продължи и думите му замряха в задавено хъркане, достигнало чак до двамата.

— Господи, нападнали са ни! Бързо да се връщаме! — извика Франк и се обърна, за да се втурне към лагера. Но Сам го сграбчи за ръката и го задържа.

— Ти да не си луд! — прошепна му той. — Я чу! Всичко свърши. Нищо повече не можем да направим.

В този миг проехтя многогласен индиански победен рев. Хобъл Франк направи опит да се отскубне и възкликна:

— Трябва да отида, трябва! Нима ще позволим да изколят приятелите ни, без да се опитаме да им помогнем?

— По-тихо, по-тихо, вестителю на нещастия! — предупреди го Сам. — Аз ти казвам, че ще можем да им бъдем полезни само ако стоим по-далеч от лагера. Изобщо не е имало борба. Нападнали са ги по време на сън. А това може да ни успокои.

— Да ни успокои ли? Ти с всичкия ли си си? Това, че приятелите ни са нападнати, трябвало да ни успокои! И да не им се притека на помощ? Пусни ме. иначе може да пронижа с някой куршум твоята френология ((гр.) — Лъженаучна теория за разпознаване характера на човека по формата на черепа му. Б. пр.)!

Той се боричка със Сам. Но Хокинс го държеше здраво и взе да го поучава:

— Не забравяй лунната светлина! Враговете ще ни видят, като се приближаваме, и ще ни застрелят, преди да успеем да си помърднем и малкото пръстче за нашите приятели. Нищо лошо не им се е случило именно защото са нападнати и пленени по време на сън. Сега лежат вързани един до друг и ако подхванем умно нещата, навярно ще можем да ги спасим.

— Да ги спасим? Това звучи по-приятно за слуха ми. Бих жертвал живота си, за да ги освободя.

— Да се надяваме, че това няма да е необходимо. Сега се радвам, че ти ме събуди да търсим кантора. Ако не се бяхме отдалечили от лагера, ние също щяхме да лежим при нашите спътници с вързани ръце и крака. А така сме свободни и доколкото познавам стария Сам Хокинс, той няма да миряса, преди те да са се измъкнали от плен, ако не се лъжа, хи-хи-хи-хи! Хобъл Франк все още не се чувстваше съвсем убеден в правотата на думите му. Той беше силно развълнуван и стоеше внимателно заслушан в шумовете с приведено напред тяло, сякаш бе готов всеки миг да хукне към лагера. Ето защо Хокинс продължаваше здраво да го държи и да го увещава, докато най-сетне Франк се успокои. Тогава Сам го повлече след себе си. Щом достигнаха гората, продължиха да се примъкват покрай нея в непрогледната сянка на дърветата. Не се бяха отдалечили още кой знае колко, когато изведнъж спряха, защото проехтя силен вик:

— Уста арку етенте! — Ей, вие, мъже, качете се горе!

— Стой — прошепна Хокинс. — Хората, които вождът извика, ще се изкатерят ей по този склон и ако продължим да вървим в същата посока, ще налетим на тях. Я чуй!

Гласът на вожда беше достигнал долу до реката. Скоро двамата доловиха търкалянето на камъни, чупенето и прашенето на клони, както и шума от стъпките на много крака. Тъй внезапно нападнатите и пленени бледолики трябваше да бъдат откарани долу в пролома, а за тази работа бяха необходими повече индианци от онези, които се намираха горе. За да се транспортират хора като току-що пленените не бяха достатъчни петдесет или шейсет воини. Освен това трябваше да отведат долу конете им и да отнесат всички вещи, които им бяха отнели.

Настана голяма суматоха, един през друг различни гласове заповядваха, питаха и отговаряха. После двамата притаили се ловци дочуха тропот от конски копита и шум от човешки стъпки. Видяха покрай тях да минава дълга върволица от хора и коне. Тъй като луната ги осветяваше, можеше ясно да различат отделните човешки силуети. Всичките им приятели бяха с вързани ръце и крака, като ремъците на краката им позволяваха да правят малки крачки. Никой не липсваше освен канторът. Винету, както и Олд Шетърхенд, вървяха между четирима яки, широкоплещести индианци.

Щом колоната отмина, Хобъл Франк заплашително вдигна юмрук и каза:

— Как ми се иска да разкъсам тези червенокожи негодници на парчета, и то така, че да се разхвърчат из въздуха като перушина! Ама аз все ще съумея да им отворя очите, та да разберат какво представлява Хобъл Франк, когато гневно се разлюти и люто се разгневи! Ей на, отидоха си, а ний стоим тук като два счупени чадъра и сякаш сме пуснали корени в земята. Амче няма ли да тръгнем подир тях?

— Няма.

— И защо не?

— Защото така само ще заобикаляме. Заради транспортирането на пленниците те са принудени да изберат най-удобния път и затова тръгнаха по продължение на възвишението. После на някое подходящо място ще се спуснат надолу. А ние ще се промъкнем по склона право до там, откъдето те са се изкачили, за да ни нападнат.

— Ами след това?

— След това ще видим какво ще правим.

— Добре, тогава напред. Сам! Сърбят ме ръцете да сграбча тези негодници за гръцмуля.

Бавно и предпазливо двамата започнаха да се спускат в пролома. Когато се озоваха долу, промъкването им бе улеснено от горящите огньове, по които се ориентираха. Те пълзяха през гората малко над индианския бивак, докато се добраха до едно място, където две високи и тънки каменни плочи се опираха една о друга така, че образуваха нещо като полска колиба или навес, под който двама души можеха криво-ляво да се подслонят. Отпред растяха няколко ниски конифери (Конифери — шишаркови, иглолистни растения (Coniferae). Б. пр.), чиито долни клони закриваха входа. Хобъл Франк и Сам пропълзяха вътре и легнаха по такъв начин, че главите им се озоваха под короните на дръвчетата и двамата можеха да гледат между стволите им.

След като се настаняха колкото можеха по-добре, Франк сръга с лакът своя другар и му пошепна:

— Видя ли, че голямата ми ясновидска дарба не ме излъга? Ей го къде седи край огъня она загубеняк. Значи наистина той ни е издал, тоя емеритикус в дванайсет действия!

— Да, прав беше, действително е бил той.

— Не ми изглежда да е пленен. Защо ли не са го вързали?

— И за мен е необяснимо.

— А виждаш ли кой лежи ей там?

— А-а, Краля на петрола! Другите двама сигурно са Бътлър и Полър.

Освен тях Сам и Франк успяха да преброят около сто и петдесет индианци. Следователно също толкова хора се бяха изкачили горе, за да пленят белите и после да ги доведат в лагера. По брега на реката спяха или пасяха конете. Оглавниците и юздите им бяха свалени, а седлата струпани на няколко купчини. В момента всички лагеруващи индианци бяха скочили на крака и очаквателно гледаха нагоре из пролома. Оттам проехтяха победоносни резове и те им отговориха. Споменатата преди малко колона се приближаваше към бивака.

Отначало се появи малък отряд червенокожи, последван от Олд Шетърхенд и Винету с техните осем пазачи. На тези двама мъже изобщо не им личеше, че са пленени или че се чувстват унижени. Те пристъпваха изправени, с гордо вдигнати глави и с открити бдителни погледи оглеждаха лагера и хората, застанали или налягали край огньовете. И поведението на останалите уестмани не издаваше униние, обаче очите на немските преселници страхливо шареха наоколо, а още по-сломен вид имаха жените им, които полагаха големи усилия да накарат децата да преглътнат сълзите си. Изключение правеше само госпожа Розали Еберсбах. Тя също беше вързана, но гордо крачеше с ремъци на краката и се оглеждаше с напруго предизвикателно изражение на лицето.

Навярно едва сега канторът най-сетне взе да проумява каква грешка беше извършил. След като донякъде си изясни положението, той се приближи до Олд Шетърхенд и му каза:

— Господин Франк се оплака, че е жаден, и затова се спуснах към реката. Исках тайно да го зарадвам и...

— Мълчете! — сръза го ловецът.

Няколко индианци дръпнаха емеритуса настрани, за да не разговаря със спътниците си.

Нихорасите образуваха кръг около пленниците. В средата му застана вождът им заедно с най-изтъкнатите воини и обръщайки се към Винету, той каза:

— Винету, вождът на апачите, дойде, за да ни убие. Затова той ще умре на кола на мъченията.

— Пфу!

Апачът му отговори само с тази единствена дума и после седна на земята. Той бе твърде горд, за да се защитава. Вождът на нихорасите гневно смръщи вежди и предпочете да заговори Олд Шетърхенд:

— Всички бели мъже ще умрат заедно с апача. Бойната секира е изровена, а те имаха намерение да ни убият.

— Кой ти каза? — попита го Олд Шетърхенд.

— Ей този човек.

При тези думи той посочи към кантора.

— Но той си служи с език, който ти не разбираш. Как си могъл да разговаряш с него?

Вождът показа с пръст към Полър и отвърна:

— С помощта на този, който ми беше преводач.

— Тогава преводачът е лъжец и мошеник. Ти ме познаваш. Нима някой има право да нарече Олд Шетърхенд враг на червенокожите мъже?

— Не, обаче сега избухна война и всеки бледолик е наш враг.

— Също и ако изобщо не ви е обидил?

— Да.

— Добре, тогава поне знаем как стоят нещата. Погледни тримата бледолики, които си пленил преди нас! Те са лъжци, измамници, крадци и убийци. Ние дойдохме в тези земи само за да ги заловим, а не за да ви досаждаме, а камо ли да се бием с вас. Предадеш ли ни ги, ние ще продължим пътя си, без да се намесваме във вашите работи!

— Уф! Нима Поразяващата ръка изведнъж е станал дете, щом изобщо му минава през ума да ни постави подобно искане? Да му предадем тези бледолики? Но те са наши, ще украсят победоносното ни завръщане и после ще умрат на кола на мъченията. Същото ще се случи с Поразяващата ръка, както и с всички, които заловихме заедно с него. Кой вожд на червенокожите мъже ще върне такива пленници! Но дори и да се съглася да го направя, Олд Шетърхенд ще поиска още куп неща от мен.

— Какви например?

— Взехме като плячка конете ви, а и останалите вещи, които имахте. Сега всичко това ни принадлежи. Но най-великолепните неща, които получихме, са Сребърната карабина на Винету, твоят прочут мечкоубиец и омагьосаната пушка, с която можеш да стреляш колкото си искаш пъти, без да е необходимо да я зареждаш. Нима няма да поискаш да ви върнем всичко, ако ви пуснем да си отидете?

— Ще поискам.

— Тогава виждаш, че имам право. Няма да ви върнем плячката, а ще задържим и вас, защото смъртта ви на кола на мъченията ще направи племето ни по-прочуто от което и да е друго племе на червенокожите мъже и след като отидем във Вечните ловни полета, ние ще се числим към най-отбраните покойници, защото вашите отлетели души ще трябва там да ни прислужват. Въпреки вързаните си ръце Олд Шетърхенд направи един направо неподражаемо горд жест и попита:

— Пфу! Непоклатимо ли е решението ти?

— Да.

— Но ние не сме ваши врагове.

— Ние обаче ви смятаме за врагове и следователно сте такива.

— И тъй, ти каза вече последната си дума, а сега чуй и моята: вие не сте в състояние да ни задържите, ще бъдете принудени да ни върнете и плячката си. Нашите души няма да прислужват на вашите, защото, щом пожелаем, дори веднага, още в този миг, ще ви изпратим във Вечните ловни полета, където вие ще трябва да ни прислужвате вместо да е обратното. Аз казах.

Той се накланя да му обърне гръб, но вождът направи още няколко крачки към него и му кресна:

— Как се осмеляваш да разговаряш тъй с мен, върховния вожд на нихорасите! Нима ние сме ваши пленници, а не вие наши? Преброй хората си, те са малцина и са вързани, а ние сме свободни, въоръжени и наброяваме повече от три пъти по десет и пак по десет храбри воители.

— Пфу! Поразяващата ръка и Винету не са свикнали да броят враговете си, а дали сме вързани, или не, ни е все едно. Нямахме желание да станем ваши неприятели, а най-миролюбиво да се разделим с вас. Ти обаче направо ни принуждаваш да сме врагове. Е, добре, приемаме предизвикателството ти. Нека бойната секира бъде изровена между мен и теб, между нас и вас.

Не броят на хората ще се окаже решителен, а превъзходството на оръжията и силата на духа.

Той хвърли кратък поглед към Винету и в знак на съгласие апачът едва забележимо кимна с глава. Двамата се разбраха без думи. В гнева си вождът на нихорасите нищо не забеляза. С разтреперан от ярост глас той извика:

— Къде са ви оръжията, къде е духът, за който говориш? Вашите три прочути пушки висят ей тук, на рамото ми и...

— Духът, за който споменах, ще ти ги отнеме! — прекъсна го Олд Шетърхенд.

Още в същия миг ловецът се озова до него, вдигна вързаните си ръце и с един удар на двата си юмука го просна на земята в безсъзнание. Винету веднага се намери зад гърба му, светкавично измъкна ножа от пояса на изпадналия в несвят Мокаши и преряза ремъците на ръцете на Олд Шетърхенд, след което белият ловец сръза неговите. Ето че ръцете им бяха свободни. Още два замаха с ножа и ремъците от краката им паднаха на земята. Всичко това стана толкова бързо, че индианците изобщо не намериха време да се помръднат, за да им попречат. Нещо повече — те

стояха като вкаменени от смайване, че двама мъже дръзват да постъпват така сред триста неприятели. За Винету и Олд Шетърхенд бе много важно да използват този миг и да осуетят всеки опит на нихорасите да се нахвърлят върху тях от всички страни. Ето защо с лявата си ръка белият ловец вдигна като перце вожда от земята, десницата му измъкна ножа и той извика: — Отдръпнете се назад! Ако един-единствен нихорас се осмели да пристъпи крачка напред, ножът ми мигновено ще се заби в сърцето на вашия вожд! А погледнете и Винету, вожда на апачите! Искате ли с куршумите на омагьосаната ми карабина да ви пониже главите?

Винету беше грабнал карабината «Хенри» и я държеше в ръце, готова за стрелба. Влиянието на такива личности е изключително голямо, още повече когато става дума за суеверни хора. И въпреки всичко този миг беше извънредно опасен. Ако само един-единствен нихорас проявеше смелост да премине в нападение, трябваше да го застрелят, а после никой нямаше да може да спре отмъщението на индианците и пленниците щяха да бъдат избити до крак. Все още лицата на всички бяха като окаменели от безкрайното смайване, все още никой не се осмеляваше да направи каквото и да било движение, обаче не беше изключено в следващата секунда тази магия да изгуби силата си. И ето че точно тогава двамата устмани получиха помощ, каквато смелият ловец навярно не беше очаквал. Откъм гората проехтя силен глас:

— Назад, нихораси! Тук се намират и други бледалики. Ако не отстъпите незабавно, куршумите ни ще ви пометат. За предупреждение най-напред ще свалим перото на втория вожд. После идва ред на главите ви. И тъй, огън!

Вторият вожд, за когото ставаше дума, бе застанал близо до Олд Шетърхенд. Като отличителен белег на своя сан той носеше забодено в косата си едно орлово перо. Мрачните войнствени погледи, които хвърляше към двамата дръзки мъже, показваха повече от ясно, че няма намерение да се остави да го сплашат. Но в този миг в тъмнината на гората, от мястото, където се намираха споменатите две каменни плочи, изтреща изстрел и куршумът отнесе перото от главата му. Това оказа мигновено въздействие. Заплахата, която той добре чу, можеше още в следващата секунда да бъде изпълнена. Първия път се целиха само в перото му, но вече ставаше въпрос за живота му. Той не подозираше, че в тъмнината се бяха притаили само двама души. Мислеше си, че понеже се държат тъй дръзко, те сигурно са мнозина. Ето защо индианецът изплашено извика и отскочи назад от огъня. Останалите нихораси последваха примера му и също тъй бързо се отдалечиха.

— Слава Богу! — прошепна Олд Шетърхенд на апача. — Спечелихме. Гласът, който чухме, е на Сам Хокинс. Хобъл Франк сигурно е при него. Прицели се във вожда, аз имам нужда от ножа, за да освободя и другите от ремъците!

Белият ловец отпусна на земята вожда, към когото Винету насочи дулото на карабината, и после се обърна към спътниците си, за да им пререже ремъците. Това стана извънредно бързо, тъй че индианците нямаха време да се решат да му попречат. Всичко взето от пленниците нихорасите бяха свалили долу. Следователно тук се намираха и оръжията, нахвърляни на куп край огъня. Белите трябваше само да се наведат, за да си вземат обратно ножовете и пушките. И ето че преди да изминат и две минути от началото на опасната сцена, всички се видяха свободни и въоръжени.

— А сега конете и после след мен в гората! — нареди Олд Шетърхенд.

Самият той улови юздите на коня си, както и юздите на жребца на Винету, а апачът вдигна на ръце вожда на нихорасите, за да изчезне с него в посоката, откъдето се разнесе гласът на Сам Хокинс. Мястото около огъня остана празно. Индианците го зяпаха с втренчени погледи, сякаш все още не можеха да проумеят как се бяха оставили да ги изненадат по такъв начин.

Двамата герои на това светкавично освобождаване не бяха имали време и възможност да обърнат внимание на една случка, чиито последици по-късно щяха да им създадат много големи ядове. Пенсионираният кантор изведнъж се сети, че в горния джоб на жилетката си, който не беше претърсен, той носеше своето сгъваемо ножче. Искаше му се да поправи сторената от него грешка и докато погледите на всички останали бяха приковани само в Олд Шетърхенд и Винету, чудакът се приближи до Полър, седна при него и каза:

— Току-що ми хрумна, че имам джобно ножче. Ето го, давам ви го, защото ще помогнете на другарите ми.

— Чудесно, чудесно! — отвърна възхитеният Полър. — Легнете до мен и прережете ремъците на ръцете ми, но така, че никой да не забележи! А после, като ми дадете ножа, сам ще се погрижа за останалото.

— Но след това трябва да освободите и моите спътници!

— Естествено, естествено! И тъй, побързайте, побързайте!

Канторът изпълни подканата на скаута и му подаде ножа в същия момент, когато Олд Шетърхенд сам се зае да реже ремъците на белите. Щом забеляза това, емеритусът каза:

— Виждате ли какво става там! Помощта ви вече е излишна. Шетърхенд ще освободи и вас.

Можете да ми върнете ножчето.

— Нямам такова намерение! — отговори Полър. — Вървете бързо при вашите хора, ние тримата веднага ще ви последваме!

Канторът се изправи на крака и щом разбра какво правеха другите по заповед на Олд Шетърхенд, също се втурна към коня си, за да го яхне и да се отдалечи заедно с тях.

В момента положението бе такова, че край огъня останаха да лежат само Бътлър, Полър и Краля на петрола. За да не стоят пред неприятелите си като съвсем лесна за улучване мишена, индианците се бяха отдръпнали в тъмнината по посока на реката, а белите се прикриха между дърветата в подножието на издигащата се нагоре стена на пролома. Оттам Олд Шетърхенд подвикна на червенокожите:

— Нека воините на нихорасите останат спокойни. При най-малкия признак на враждебност или ако някой от тях се опита да се промъкне към нас, за да разузнава, ние ще убием вожда им. Щом настъпи денят, ще започнем преговори за Мокаши. Ние сме приятели на всички червенокожи мъже и ще посегнем на вожда само ако се видим принудени да се защитаваме.

Индианците смятаха за съвсем естествено той да удържи на думата си, макар че дори и да нападнаха белите, на Олд Шетърхенд и през ум нямаше да му мине да извърши убийство. Даже и в този случай той бе на мнение, че отнемането на живота на беззащитен пленник е убийство, а вождът в момента наистина беше беззащитен, тъй като му бяха вързали ръцете и краката. Сам Хокинс и Хобъл Франк бяха изпъззели изпод каменните плочи. По своя странен начин на изразяване Сам каза:

— Ама червенокожите джентълмени едва ли са си мислили подобно нещо! Триста такива юнаци се изплашиха от двама мъже. Де се е чуло и видяло подобно нещо! Но дори и да не бяхте успели, макар и малко по-късно, цялата работа пак щеше да приключи тъй, защото ние двамата се бяхме притаили тук, за да ви освободим, хи-хи-хи-хи!

— Да — подкрепи го Хобъл Франк, — бяхме твърдо решили да ви измъкнем. А дали индианците са десет, или триста ни беше все тая.

— Да, и двамата сте изключителни герои — обади се Олд Шетърхенд полу ядосано и полуразвеселено. — Къде се бяхте дянали? Изглежда, че вместо да спите, сте тръгнали да се разхождате, а?

— Да се разхождаме не е точната дума. Имах някакъв сън, който ме извади от душевно равновесие. Затуй се събудих и за мое учудване забелязах, че господин канторът е изчезнал. Тогаз разбудих моя скъп приятел Сам и тръгнахме, за да възстановим присъствието на отсъстващия господин. Междувременно последва нападението, което нямаше как да предотвратим. Скрихме се и видяхме как индианците ви преведоха покрай нас. После се спуснахме в пролома и се спотаихме, за да издебнем мига на подходящия момент и да ви освободим от плен. За нас бе цяло щастие, че господин емеритусът се беше нейде запилял, защото, ако не беше станало тъй, нямаше да тръгнем да го търсим и също щяха да ни пленят.

— Тук навярно се лъжете — отвърна Олд Шетърхенд. — Убеден съм, че ако този нещастник беше кротувал, изобщо нямаше да ни нападна. Ами сега къде е? Не го виждам.

— Тук съм — обади се канторът иззад едно дърво.

— Добре! Но я ми кажете, за Бога, как ви хрумна идеята да се отдалечите от лагера?

— Искях да донеса вода, господин Шетърхенд.

— Вода! Тук, долу, от реката?

— Да.

— Просто да не повярва човек! Нима жаждата ви беше толкова голяма, та не можехте да потърпите до сутринта?

— Водата не беше за мен.

— Ами за кого?

— За моя добър приятел господин Хобъл Франк. Оплакваше се, че е жаден, а при един спор ние се скарахме. Искях да се сдобрим, като му помогна да утоли жаждата си.

— Какво безумие! Заради някаква си съвършено глупава кавга да изложите живота на всички ни на такава опасност! Ако не се намирахме сред толкова диви пушинаци, незабавно щях да ви изгоня. Но за съжаление тук не мога, защото неминуемо ще загинете.

— Аз ли? Не се заблуждавайте! Който има да изпълнява такава висша мисия, посветена на изкуството, каквато е моята със своите цели дванайсет действия, той просто не може да загине!

— Не ставайте смешен! В бъдеще всяка вечер ще съм принуден да ви връзвам, за да не можете да вършите други подобни шуротии. И щом се доберем до първото цивилизовано селище, незабавно ще ви зарежа. После нямам нищо против да търсите сюжета за прочутата си опера при когото искате и където искате. А нима успяхте да се доберете до реката?

Емеритусът отговори отрицателно и разказа всичко, каквото му се беше случило — от залавянето му, та чак докато даде ножчето си на Полър.

— Мътните го взели! — възкликна Олд Шетърхенд. — Този човек ни носи само беди, ще трябва бързо да вземем мерки онези тримата да не ни се изплъзнат. Ще рискувам да се върна при огъня и пак да ги вържа. Да се надяваме само, че на нихорасите няма да им хрумне да ме... В този миг го прекъснаха силни крясъци, нададени от нихорасите. Когато хвърли поглед към огъня, той разбра каква е причината. Полър, Бътлър и Краля на петрола внезапно бяха скочили на крака и вече тичаха в посоката, където се намираха конете на индианците.

— Бягат, бягат! — закрещя Хобъл Франк. — Бързо на конете и подир тях, иначе...

Той не довърши мисълта си, понеже се нахрани незабавно да превърне думите си в дела, обаче Олд Шетърхенд го хвана здраво за ръката и му нареди:

— Стой тук и кротувай! Слушайте!

Видяха и чуха, че индианците се втурнаха към конете си, но тримата бегълци се оказаха по-бързи, защото въпреки гневните крясъци скоро съвсем отчетливо доловиха тропота на галопиращите коне, с които бандитите бягаха.

— Ето че офейкаха, отидоха, загубени са за нас во веки веков! — завайка се Франк. — Искях да ги подгоня. Защо не ми разреши?

— Защото нямаше да има никаква полза, а щеше да е и много опасно — отговори му Олд Шетърхенд.

— Опасно ли? Да не мислиш, че се боя от тримата негодници? Тогава, както изглежда, все още не ме познаваш добре!

— Имах предвид индианците. Не сме преговаряли с тях и ще трябва да сме много внимателни. Ако се бяхме втурнали да преследваме бегълците, вероятно щяхме да попаднем в ръцете на нихорасите. Ще останем скрити на това място, докато се разберем с тях.

— И ще позволим на тримата мерзавци да избягат?

— Нима щяхме да успеем да ги заловим още сега, в нощта? Ако съществува такава възможност, нека я предоставим на индианците. Слушайте! Те препуснаха подир бегълците, значи няма смисъл и ние да си правим труда.

— Ами! Човек сам най-добре си върши работата! Нихорасите няма да си дадат кой знае колко зор.

— Така само биха доказали, че са умни. Ако изчакаме да се съмне, ще можем да виждаме дирите и да ги проследим.

— А преднината, която ще имат тогава тези типове?

— Все ще я наваксаме. Няма да е трудно да ги заловим, защото няма да могат да се защитават. Те разполагат само с ножчето, което нашият хитроумен господин кантор им е дал на заем, а на него все пак не може да се гледа като на някое особено страшно и опасно оръжие.

Всички разбраха, че той е прав. Франк също го призна. След известно време отново доловиха тропот от конски копита, а после всичко притихна. Индианците се върнаха от преследването с празни ръце. Ако бяха заловили бегълците, сигурно щяха да вдигнат голяма врява.

Тъй като се очакваше следващият ден да е много напрегнат, всички трябваше отново да легнат да поспят. Само Винету и Олд Шетърхенд останаха да бодърстват, за да наблюдават нихорасите — все пак не беше изключено да предприемат опит да освободят пленения си вожд. Но през цялата нощ те се държаха спокойно и когато се зазори и хората се събудиха, видяха, че индианците седят на брега на реката. Вероятно нито един от тях не беше мигнал.

До този момент никой от белите не бе разменил и една дума с Мокаши, а и той не си бе отворил устата. Нещо повече — през цялото време вождът бе лежал все тъй неподвижно и безмълвно, сякаш ударът на Олд Шетърхенд го бе убил. Но той беше жив и с изпитателен поглед се

оглеждаше наоколо. Вече бе време да му се каже какво искаха от него. Затова Олд Шетърхенд се нареди да вземе думата. Винету отгатна намерението му, направи му знак, с който го помоли да мълчи, и съвсем в противоречие със своите привички, самият той се обърна към Мокаши:

— Вождът на нихорасите е силен мъж, голям ловец и много храбър воин. С една-единствена стрела е убивал и най-силния бизон. Затова го наричат Мокаши. С радост бих искал да разговарям с него като с приятел и брат и го моля да ми каже кой съм аз!

Привидно това негово желание бе твърде странно, но то не беше неоснователно и преследваше определена цел. Изглежда, Мокаши си помисли същото и ето защо с готовност отвърна:

— Ти си Винету, вождът на апачите.

— Отговорът ти е правилен. Защо не спомена някое определено племе на апачите, към което принадлежи и аз?

— Защото всички племена на този голям народ те признават за вожд.

— Така е. А ти знаеш ли към кой народ се числи племето на навахите?

— Те са апачи.

— А какви са нихорасите, които са те избрали за вожд?

— Също са апачи.

— Устата ти говори истината. Щом нихорасите, както и навахите са част от големия народ на апачите, значи са братя. Ако един баща има няколко деца, то те трябва да се обичат и взаимно да си помагат в беди, опасности и неволи, а не да се карат и даже да воюват помежду си. Ей там на югоизток живеят команчите, смъртните врагове на апачите. Всяка година воините им потеглят на поход, за да воюват срещу апачите. Ето защо племената ни би трябвало здраво да се сплотят срещу тези крадци и убийци. Но те не постъпват така, напротив, те враждуват помежду си, взаимно се избиват и после, когато е необходимо да отблъснат общия враг, се оказват твърде слаби. Замисли ли се душата ми за това, сърцето ми натежава от грижи и мъка. И нихорасите, и навахите ме наричат вожд на апачите, а те също са апачи. Затова ушите им би трябвало да се вслушат в моите думи. Ти ме плени заедно с белите ми братя, макар че не сме ви причинили никакво зло, въпреки че и аз, и ти сме от едно и също племе и от един и същ народ. Можеш ли да ми посочиш поне една причина, която да се видя принуден да призная?

— Да.

— Коя е тя?

— Сърцето ти е привързано повече към навахите, отколкото към моето племе.

— Заблуждаваш се. И едните, и другите са мои братя.

— Продад си душата си на бледоликите, а те са наши врагове.

— И това е заблуда. Обичам всички хора, независимо от цвета на кожата им, стига само да вършат добро. И съм враг на всички зли хора, без да питам дали са индианци, или бели.

Секирата на войната е изровена и сега братът тръгва срещу брата, за да пролее кръвта му. Това не е хубаво, а лошо и ето защо в момента не съм ваш приятел. Но не бива да си мислите, че съм и ваш враг. Няма да помагам нито на вас, нито на навахите и ми се иска да ви посъветвам отново да заровите томахока на войната и да заживеете в мир.

— Това не е възможно. Томахокът, грабнат веднъж от ръката на воина, не бива да се оставя да бездейства, преди да е вкусил кръв. Няма да се вслушаме в никакви предложения за мир.

— И в мен ли няма да се вслушате?

— Не.

— Тогава виждам и чувам, че всички мои думи ще бъдат напразни. Винету няма навика да говори на вятъра, затова няма да кажа нищо повече. Решавайте враждите си с навахите чрез война, но внимавайте да не въвлечете в нея мен и моите бели братя! Ти се отнесе с нас като с неприятели. Нека го забравим. Но сега се намираш в ръцете ни, животът ти е в наша власт. Нима в шатрите на вашите врагове трябва да се разказва как Поразяващата ръка и Винету, само тези двама мъже, са пленили Мокаши, макар че той е бил заедно със своите триста воини? Нима трябва край всички лагерни огньове ти и твоите воини да станете за смях и подигравка? Искаш ли хората да казват за теб, че си бил принуден да освободиш дори белите жени и децата, които са се намирали в твоя власт?

Винету имаше пълно основание да му зададе тези въпроси. Несъмнено за Мокаши беше голям позор, че е пленен при такива обстоятелства, въпреки многобройния отряд от негови воини.

Щяха да му поставят като условие да пусне доскорошните си пленници необезпокоявано да си отидат, в замяна на което самият той щеше да бъде освободен. Не се ли съгласеше, тогава

обещанието пред никого да не споменават за позора му сигурно щеше да го направи поговорчив. В момента Мокаши гледаше мрачно пред себе си и мълчеше. Затова Винету продължи:

— Воините ти вече знаят, че ако ни нападнат, ще бъдеш незабавно убит. Чу ли и ти тези думи на моя брат Шетърхенд, когато ги подвикна на твоите хора?

Мокаши кимна.

— Значи си наясно какво можеш да очакваш. Но няма да загубиш живота си и свободата ще ти бъде върната. В замяна искам да ни оставите безпрепятствено да се оттеглим, както и да получим обратно всичките вещи, които ни взехте и все още не сте ни дали.

— Но те са вече наша собственост!

— Не са. Няма да оставим във ваши ръце дори игла.

— Тогава нека се стигне до битка!

— В такъв случай ти пръв ще умреш!

— Аз съм воин и не се боя от смъртта. Моите хора ще отмъстят за мен.

— Лъжеш се. Ние се намираме тук под закрилата на скалите и дърветата, а освен това никога не сме бродили враговете си. Все ни е едно дали са триста, или по-малко, нали воините ти знаят какви пушки имаме. Казвам ти, че в никой случай няма да ни победите.

— Тогава нека воините ми умрат заедно с мен. Та нали и те се покриха с позора, за който ти спомена.

— Ако си умен и те ти се подчинят, петното на този позор няма да остане върху вас. Обещаваме ти никъде да не говорим за него.

При тези думи очите на Мокаши радостно просветнаха и той извика:

— Обещавах ли ми?

— Да.

— И ще удържиш на думата си, нали?

— Нарушил ли е някога Винету дадената дума?

— Не е. Но я ми кажи как ще се отнасяте с нас след като ви пуснем да си отидете?

— Ще зависи изцяло от поведението ви към нас. Тръгнете ли отново по петите ни, за да ни нападнете, ще се отбраняваме.

— Накъде ще се отправите?

— Все още и ние не знаем.

— Може би към навахите?

— Налага се да преследваме тримата избягали пленници. Ще поемем в посоката, в която яздят и те. Ако са отишли при навахите, и ние ще отидем при тях.

— И ще им помагате ли срещу нас?

— Ще ги подканим да сключат мир, също както постъпихме и с теб. Нали вече ти казах, че не сме ваши врагове, но не сме и техни. Бързо решавай! След малко трябва да тръгнем, защото иначе бледоликите ще спечелят твърде голяма преднина.

Мокаши притвори очи, за да премисли всички «за» и «против». После отново ги отвори и заяви:

— Ще ви върнем всичко, което е било ваше, и след това можете да си вървите.

— И няма да ни преследвате?

— Няма да мислим повече за вас, но в замяна на това вие не бива никъде да споменавате как попаднах в ръцете ви!

— Съгласен съм! Готов ли е моят брат Мокаши да изпуши с нас лулата на мира, за да подкрепим това споразумение?

— Да.

— Чакай! — намеси се Олд Шетърхенд. — Моят брат Винету забрави нещо важно. Той не помисли за осемте навахи, които се намират в ръцете на нихорасите.

— Помислих — отговори апачът.

— Трябва да искаме и тяхното освобождаване.

Но при тези думи Мокаши гневно избухна:

— Какво ви засягат те? Да не са ваши пленници? Нима ги заловихме заедно с вас? Казахте, че не сте нито техни, нито наши врагове, и аз ви повярвах. Нима съм се излъгал? Проявих добра воля, що се отнася до вашите хора и вашите вещи. Но тези навахи, които са наши врагове, са ви съвсем чужди, изобщо не ви засягат и нямате никакво право да ги искате от нас. А ако въпреки

всичко продължите да настоявате, ще оттегля обещанието си и нека борбата между вас и нас започне, макар да ме заплашихте, че ще бъда първият, който ще умре.

Все пак човечността подтикна Олд Шетърхенд да не отстъпва от своето искане. Винету обаче мислеше че могат да постигнат целта си и по друг начин. Затова той тайно даде знак на белия ловец и се обърна към вожда на нихорасите:

— Моят брат Мокаши е прав. Ние нямаме право да искаме от него и тези навахи, защото те не са наши спътници, но ти добре знаеш, че както на вас, тъй и на тях гледам като на мои братя и затова ще изкажа една молба в тяхна полза.

— Нека Винету говори, ще го изслушам.

— Какво възнамерявате да правите с тези пленници?

— Ще умрат на кола на мъченията също както и всички други навахи, които ни паднат в ръцете.

— Тогава те моля да не допусках да умрат още сега.

— Ами кога?

— След като приключи битката и бойната секира отново бъде заровена.

— И без да ме молиш, ще стане така. Ти си най-прочутият вожд на апачите и следователно трябва да познаваш обичаите на всички племена. Пленниците не се измъчват по време на бойния поход, а едва след като победителите се завърнат в своите села. Тъй ще постъпим и ние.

— Знаех го. Вече се споразумяхме и по този случай ще изпушим лулата на мира.

— Тогава ме развържете и нека заедно излезем на открито пред дърветата, за да видят и воините ми, че пушим калюмета. Така ще разберат, че няма защо да се тревожат за мен и че между нас и вас е сключен мир.

Желанието му бе изпълнено незабавно. Развързаха ремъците му и после всички насядаха на открито, където предишния ден бяха горели огньовете. Там Винету натъпка с тютюн своята лула на мира, запали я и я подаде на Мокаши пръв да дръпне от нея. След това тя тръгна от ръка на ръка. Дори жените и децата трябваше поне да я сложат в уста, иначе според индианските схващания споразумението нямаше да се отнася и за тях, тъй че можеха да бъдат нападнати и дори убити, без това да даде право на когото и да било да обвини червенокожите във вероломство.

След като церемонията приключи, Мокаши подаде ръка на всички, дори и на децата, а после отиде при хората си да ги уведоми за сключената спогодба.

— Много ми се искаше да освободим и осемте навахи — каза Олд Шетърхенд. — А ето че сме принудени да ги оставим в ръцете на нихорасите.

— Нека моят брат не се безпокои за тях. Нищо лошо няма да им се случи — увери го Винету.

— Това не е чак толкова сигурно, колкото изглежда си мислиш.

— Сигурно е. Нихорасите ще бъдат принудени да освободят и тези пленници.

— Кой ще ги принуди? Навахи ли?

— Да.

— Откъде ще разберат за пленниците?

— Ние ще им кажем.

— Значи смяташ оттук да тръгнем право към навахиите?

— Така ще постъпим, защото Краля на петрола е при тях.

— Хмм! Наистина има причини, които говорят в полза на това предположение. Тримата негодници нямат оръжия и не могат да убият никакъв дивеч. Липсва им и огниво. Ще гладуват и ще се видят принудени да отидат при хора, а натам, накъдето са тръгнали, други хора освен навахиите няма. Разбира се, никой не знае как те ще ги посрещнат.

— Сигурно добре.

— Съмнително е, макар и твърде възможно. Ако кажат, че са врагове на нихорасите и са били техни пленници, но са им избягали, тогава ще ги приемат горе-долу приятелски.

— Нека моят брат не забравя, че могат да кажат и други неща. Ще споменат за съгледвачите на навахиите и може би ще разкажат, че предводителят им Касти-тине е убит от нихорасите. Могат да хвърлят вината също върху теб или мен и да съчинят какво ли не, само и само да спечелят благоразположението на навахиите.

— И да поискат от тях помощ — оръжия и всичко каквото им е необходимо. Мислиш ли, че навахиите ще изпълнят желанията им?

— Зависи какво ще им разкажат. Нитзас-ини, великият вожд на навахите, е много умен човек. Преди да им повярва, той ще провери всяка дума, която чуе от устата им. Но я погледни към нихорасите! Те възседат конете си.

Мокаши беше съобщил на хората си, че е сключил мир. Те не бяха кой знае колко съгласни, но трябваше да се подчинят, защото споразумението бе подпечатано с изпушването на калюмета. Ядосани от този съвсем не бляскав край на това приключение, те нямаха никакво желание да остават повече тук и да гледат белите. Затова се метнаха на конете си и препуснаха. Неколцина от тях останаха, за да донесат всички предмети, които преселниците имаха още да получават. Вярно, че някои дребни вещи липсваха, но стойността им бе толкова незначителна, че не си заслужаваше да отварят дума за тях. Защо да споменават такива дреболии, когато само малко преди това ставаше въпрос за съвсем по-други неща — за живот и смърт!

Десета глава

Чекът сменя собственика си

Междувременно изминаха два дни. Там, където реката Чели се влива в Рио Сан Хуан, наричана също и Рио дел Навамос, върху тесния нос от сушата, намиращ се между двете реки, имаше доста голям индиански лагер. В него навярно се бяха събрали около шестстотин навахи, и то не за да ловуват, защото в такъв случай щяха да донесат и шатрите си, а те не се виждаха. Следователно ставаше въпрос за военен поход, още повече че лицата на всички бяха покрити с бойни цветове.

Мястото беше изключително подходящо за бивак. Имаше формата на триъгълник, чиито две страни бяха обградени и защитени от реките, така че само откъм третата страна съществуваше възможност да бъде нападат. Трева се намираще повече от достатъчно, както и храсти, и дървета, а пък за липса на вода изобщо не можеше да става дума.

На ремъци, опънати между дърветата, бяха окачени за сушене нарязани тънки парчета месо — необходимите провизии за планирания боен поход. Индианците или лежаха бездейно в тревата, или се къпеха в реките. Други дресираща конете си или се упражняваха в употребата на своите оръжия.

В средата на лагера бе издигната колиба от клони. В земята до вратата ѝ бе забито едно копие, украсено с три орлови пера. Следователно в колибата живееше Нитзас-ини, върховният вожд на навахите. Той не се намираще във вътрешността ѝ, а седеше пред входа. Навярно все още не бе навършил петдесет години, имаше яка, съразмерно развита фигура и което не можеше да не направи впечатление, лицето му не беше изрисувано с бои. По тази причина чертите му си личаха съвсем ясно. Впечатлението от тях можеше да се изрази с две думи: бяха благородни. В погледа му се четеше необикновена интелигентност, а и такова спокойствие и ведрина, които обикновено не се наблюдават у индианците. В никакъв случай той не правеше впечатление на див или полуцивилизован човек. Ако някой решеше да потърси причината за това, то бе достатъчно само да хвърли поглед на съществото, което седеше от едната му страна и разговаряше с него. Това беше... една скуоу.

Нечувано! Жена във военен лагер, и то седнала до вожд! Та нали е известно, че дори най-любимата индианска жена не бива да рискува така открито да сяде до своя мъж, в случай че той заема някакво що-годе по-изтъкнато обществено положение! А тук ставаше въпрос за върховния вожд на едно племе, което бе в състояние да Събере над пет хиляди воители. Но тази жена не бе индианска скуоу, а бяла. Нека го кажем накратко, тя беше майката на Ши Со, която се бе омъжила за вожд на навахите и му беше оказала благотворно, превъзпитаващо и облагородяващо влияние, както веднъж вече споменахме.

Облегнат на седлото на коня си, пред двамата се беше изправил висок и сух мъж, чието телосложение издаваше много голяма сила. Дългата му брада бе сребристобяла. Още от пръв поглед си личеше, че не е свикнал да бездейства нито минута и че е виждал и преживял повече, отколкото хиляди други. Тези трима души водеха разговор, и то на немски език. Вождът също си служеше с него, което се обясняваше, разбира се, само с това, че жена му беше немкиня.

— И аз започвам да се безпокоя — каза в този момент белобрадият. — Разузнавачите ни се забавиха толкова дълго, че вече е крайно време най-сетне да получим някакво известие от тях.
— Сигурно им се е случило нещастие — обади се жената.
— Нямам такива опасения — намеси се вождът. — Касти-тине е най-способният съгледвач на племето и взе със себе си девет опитни разузнавачи, така че не ме е страх за тях. Вероятно не са могли тъй бързо да се натъкнат на нихорасите и са били принудени дълго да търсят, докато намерят следите им. Наложило се е да се разпръснат в различни посоки и да обходят по-големи участъци, а после не им е било толкова лесно отново да се съберат. Всичко това им е струвало твърде много време.
— Да се надяваме, че е така! И тъй, аз тръгвам и ще избира няколко воина да ме придружат.
— Вземи колкото искаш. Онзи, който яхва коня си и отива на лов за антилопи, не бива да е сам, а трябва да има достатъчно хора, за да изтощи дивеча.
— Тогава сбогом, Нитзас-ини!
— Сбогом, Маитсо!

Белобрадият се метна на коня и обикаляйки бавно из лагера, подкани няколко воина да го придружат. Те се съгласиха с радост, защото за индианците в онези райони ловът на антилопи е такова развлечение, което те страстно обичат. Белобрадият бе наречен от вожда Маитсо, а на езика на навахиите тази дума означава вълк. От това можеше да се заключи, че немското име на мъжа е било някога Волф. Ако читателят си спомни, че младият другар и приятел на Ши Со се казваше Адолф Волф, няма да е трудно да се досети, че Маитсо бе онзи чичо, когото Адолф искаше да посети.

Белобрадият и придружаващите го индианци навлязоха надалеч в равнината и успяха да убият няколко антилопи. На връщане, когато все още им оставаше доста път до лагера, те забелязаха трима конници, които бавно се приближаваха от изток. Несъмнено бяха имали продължително и тежко пътуване, защото още отдалеч си личеше, че конете им са страшно изморени.

Щом видяха индианския отряд, тримата ездаци спряха конете си, за да се посъветват как да постъпят. После се приближиха. Тези хора бяха Полър, Бътлър и Краля на петрола.

— Добър вечер, сър! — поздрави Гринли. — Виждам, че си бял, и затова предполагам, че ще ни дадеш верни сведения. От кое племе са индианците с теб?

— Навахи са — отговори Волф, като огледа непознатите с не особено благосклонно изражение на лицето.

— Кой ги предвожда?

— Нитзас-ини, върховният им вожд.

— А ти? Кой си ти? Невъзможно е да си навах!

— Защо не?

— Защото си бял.

— Пфу! Може да има и бели навахи. От дълги години живея близо до племето им и се причислявам към тях.

— Къде се намират в момента?

— Хмм, защо ми задаваш този въпрос?

— Защото непременно трябва да разбера къде са.

— Непременно ли? С други думи, трябва да ти кажа, така ли? Никой не е длъжен да ти го каже, а още по-малко пък аз.

— Въпреки всичко ще ми отговориш. Искаме да посетим Нитзас-ини, за да му предадем много важно известие.

— От кого?

— От неговите съгледвачи.

Ако Краля на петрола мислеше, че така веднага ще хване белобрадия на въдицата си, той се лъжеше. Напротив, белият ловец го загледа с още по-голямо подозрение от преди и каза:

— Съгледвачи ли? Не ми е известно да сме изпращали такива!

— Не се преструвай! Можеш да ни имаш доверие. Действително ви носим много важно известие от тях.

— Е, да предположим, че наистина няколко наши разузнавачи са се отправили нанякъде и че имат да ни съобщават нещо. Ти вярваш ли да им хрумне мисълта да ни изпратят вестта си по трима бледолики? Сигурно ще дойде някой от самите тях.

— Да, стига да може!

— Че защо да не може?
— Защото са пленени.
— Пленени? По дяволите! От кого?
— От нихорасите.
— Мътните те взели! Хора като нашите съгледвачи не попадат тъй лесно в плен.
— И въпреки това ги плениха!
— Къде?
— На два дни езда оттук, нагоре по долината на Чели.
— Колко са?
— Осем души.
— За съжаление броят им не съвпада, наистина не съвпада!
— По дяволите, ама че си недоверчив! Много добре знам, че са били десет. Двамата липсващи са убити от нихорасите.
— Убити ли? Слушай, мастър, внимавай! Никой от вас двамата няма физиономия, която да ми харесва. Имай грижата всичко, казано от вас, да е истина, иначе ще ви се случи нещо лошо!
— Както искаш! Не сме чак толкова умрели да ти правим услуга, а в замяна да получаваме само обиди и грубости!
— Не се ежи много-много! Виждам, че нямате оръжия и сте безпомощни. Не е необходимо кой знае какво въображение, за да ви сметне човек за скитници.
— Само защото сме бегълци ли?
— Ах, тъй ли? И откъде идвате?
— От нихорасите, където бяхме в плен.
— Хмм! Значи сте били техни пленници заедно с нашите съгледвачи?
— Да. Вдигай колкото щеш рамене! Ще дойде време да ни благодариш, че се изпречихме на пътя ти. Знаеш ли езерото Глуми Уотър, дето е от другата страна на Чели?
— Да.
— Е, недалеч от него Мокаши застреля вашия Касти-тине заедно с още един разузнавач, а останалите осем бяха пленени край Глуми Уотър и после отвлечени към Чели. Ние тримата също бяхме в ръцете на нихорасите, но успяхме да избягаме. Ако щеш вярвай, ако щеш недей — все ми е едно!
След като Волф чу името на Касти-тине, не можеше повече да се съмнява. Той изплашено възкликна:
— Касти-тине застрелян? Истина ли е? Ами останалите пленници? Мътните го взели, значи лошо ги чака!
— О, там има и други хора, чието положение не е по-розово!
— И други ли? Кои са те?
— Винету, Олд Шетърхенд, Сам Хокинс и още няколко уестмани, а заедно с тях и цял керван немски преселници.
— Ти луд ли си? — процеди Волф. — Олд Шетърхенд и Винету пленени?
Тогава се намеси Полър:
— Това съвсем не е всичко. Сред тях се намира и Ши Со, който идва от Германия заедно с един друг младеж на име Адолф Волф.
При тези думи белобрадият буквално изкрепя:
— Адолф Волф? Немец? Сигурен ли си?
— Разбира се. Нали бях водач на кервана. Мога да говоря немски и спечелих доверието им.
— Небеса! Ами тогава трябва да ви кажа, че аз съм чичото на Адолф Волф. Той идва при мен. Значи и той, и Ши Со са пленени? Бързо, бързо, елате с мен да отидем при вожда! Трябва всичко да ни разкажете, а после незабавно тръгваме да им се притечем на помощ. Той пришпори коня си и препусна към лагера в галоп. Тримата бели го последваха, като скришом си размениха погледи, изпълнени със задоволство. Зад гърба им язدهа индианците. Единствената цел на Полър, Бътлър и Краля на петрола беше да се снабдят от навахите с оръжия и муниции, а после по най-бързия възможен начин да продължат пътя си. Естествено знаеха, че ще бъдат преследвани, и в никакъв случай нямаха намерение да се оставят да ги заловят. Можеше да се очакват само два варианта: или щяха да успеят да се измъкнат от навахите веднага след като се въоръжат с тяхна помощ, което бе най-изгодното решение за тримата, или щяха да ги задържат и да ги принудят заедно с тях да тръгнат на поход срещу

нихорасите. В този случай най-важното беше да спечелят време и да изчакат някоя удобна възможност за бягство, а това можеше да се осъществи само ако се предотвратеше срещата на навахите с Олд Шетърхенд и неговите хора. Докато яздеха към лагера, Краля на петрола размисляше именно как да стане това. Отначало нищо не му хрумваше, но най-сетне му дойде на ум една подходяща мисъл. Олд Шетърхенд, Винету и спътниците им се намираха на левия бряг на реката Чели. Успееха ли да накарат навахите да останат на десния ѝ бряг, срещата им сигурно щеше да се забави поне с няколко дни и можеше да се очаква, че междувременно все щеше да им се предложи удобен случай за бягство. Ето защо, за да не го чуе яздещият начело Волф, с приглушен глас Краля на петрола даде на двамата си другари следните указания:

— Попитат ли ни нещо, оставете ме аз да отговарям и преди всичко запомнете най-важното: не сме били на левия бряг на реката, а на десния, и Олд Шетърхенд с хората си се намира откъм същата страна на Чели.

— Защо е необходимо всичко това? — осведоми се Бътлър.

— Ще ти обясня по-късно, сега няма време.

Той беше прав, защото тъкмо в този момент ездачите влязоха в лагера. Намиращите се в него индианци отправиха учудени погледи към тримата непознати бели, понеже едва ли бяха предполагали, че ще се срещнат с бледолики в тази затънтена местност и при това когато бойната секира бе изровена. Волф продължи да язди заедно с тях до шатрата на вождя, който все още седеше пред входа ѝ, там скочи от коня си и каза:

— Срещнах тези бели мъже и ги доведох при теб, защото ти носят много важно известие.

Нитзас-ини, Големият гръм огледа тримата новодошли, които също скочиха от седлата, и после попита Волф:

— Поздрави ли ги като приятели?

— Да.

Челото на вождя се покри с бръчки и той каза:

— Опитното око разбира още по кората на дървото, когато то е загнило отвътре. Ти не си държал очите си отворени.

Тримата бели не му бяха направили добро впечатление. Трябваше да са глухи, за да не го разберат от думите му. Затова Краля на петрола направи две-три крачки към него и полуучтиво полуукорително му каза:

— Има дървета, които вътрешно са здрави, макар кората им да изглежда болна. Нека Големия гръм съди за нас едва след като ни опознае!

Бръчките по челото на вождя станаха още по-дълбоки и гласът му прозвуча строго и недружелюбно:

— Изминали са неколкостотин лета, откакто бледоликите са дошли в нашите земи, тъй че сме имали достатъчно време да ги опознаем. Сред тях се броят на пръсти онези, които могат да бъдат наречени приятели на червенокожите мъже.

— Ние сме тъкмо от тях и ще ви го докажем.

— Ще имате късмет, ако можете!

— Късмет ли? Струва ми се, че няма от какво да се боим при вас, тъй като мистър Волф ни посрещна приятелски.

— Каквото той е направил и казал, не е обвързващо за червенокожите мъже. Аз съм върховният вожд на навахите, при които се намирате, и съдбата ви зависи не от неговата воля, а от моето решение.

При тези думи тримата мъже усетиха как страх свива сърцата им. Краля на петрола обаче не се издаде, а уверено продължи:

— Чувал съм, че Великия гръм е справедлив и мъдър предводител. Той сигурно няма да се отнесе враждебно към воини, дошли при него, за да спасят и него, и хората му.

— Вие ли ще ни спасявате? — попита вождът и погледът му отново се плъзна презрително по фигурите на тримата. — Но този, който ще спасявате, трябва преди всичко да се намира в опасност.

— Точно такъв е случаят.

— Тогава ми кажи от каква опасност се каните да ни избавите!

— Опасността идва от нихорасите.

— Пфу! — възкликна вождът и направи пренебрежително движение с ръка. — Нихорасите са мъже, които ще смажем!

— Ти си мислиш така, но те далеч ви превъзхождат по численост.

— Дори да са десет пъти по сто пак ще ги унищожим, защото един навах струва колкото десет нихораси взети заедно. И вие искате да ни помогнете, вие, дето нямате никакви оръжия? Само някой страхливец може да позволи да му вземат пушката.

Тези думи бяха обида. Ако Краля на петрола я преглътнеше, наистина щеше да мине за страхливец и понеже това му беше съвсем ясно, той разгневено отговори:

— Дойдохме, за да ви направим добро, а ти ни отвръщаш с обидни думи, така ли? Незабавно си тръгваме.

Той се приближи до коня и си даде вид, че иска отново да се метне на седлото. Но вождът скочи на крака, повелително протегна ръка и извика:

— Насам, воини на навахите! Не позволявайте на тези бледолики да направят и крачка оттук!

На вика му незабавно се притекоха индианците и след като заобиколиха белите от всички страни, той продължи:

— Да не мислите, че при нас всеки може да идва и да си отива когато си поиска, също както прерийният заек влиза в дупката си и излиза от нея? Намирате се в ръцете ни и няма да напуснете това място, преди да съм ви разрешил. При първата крачка, която направите без съгласието ми, куршумите на моите хора ще ви повалят!

Думите на вождя прозвучаха заплашително, а и положението изглеждаше не по-малко заплашително, тъй като не една и две пушки се насочиха към тримата. Но и този път Краля на петрола успя да прикрие тревогата си. Той свали крака си от стремето и ръката от седлото, а после с възможно най-спокойния глас каза:

— Както искаш! Разбирам, че сме във ваша власт и трябва да се подчиним, но и с всичките си пушки няма да ни принудите да ви съобщим вестта, която искахме да ви донесем.

— Вестта ли? Знам я.

— Не я знаеш.

— Пфу! Искате да ми кажете, че онези песове нихорасите са изровили бойната секира срещу нас.

— Не. Не е необходимо да ти го казваме, понеже ти вече го знаеш.

— Тогава сте искали да ми съобщите, че са тръгнали от вигвамите си. Но и за това нямам нужда от вас, защото съм изпратил съгледвачи, а те ще ме уведомят навреме.

— Ето тук се лъжеш. От твоите съгледвачи не можеш да получиш никаква вест.

— Защо?

— Защото са пленени.

— Пленени? От кого?

— Именно от нихорасите.

— Това е лъжа! Избрах най-опитните и най-умните мъже, на които и през ум няма да мине да се оставят да ги заловят. Прозирам те. Отгатнах всичките ти мисли!

— Тъй ли? Нима си толкова умен, че да можеш да надникнеш там, където се таят мислите ми?

— Да. На теб ти е известно, че винаги се изпращат разузнавачи, и можеш да се досетиш, че и ние сме постъпили така. Затова говориш за нашите съгледвачи, без да знаеш каквото и да било за тях.

— Тъй ли мислиш? За вас наистина щеше да е по-добре, ако не се беше случило онова, което знам. Ще ти покажа в какво голямо заблуждение си изпаднал. Ти си изпратил десет съгледвачи, предвождани от Касти-тине. Така ли е, или не е?

— Уф! Така е — учудено призна вождът.

— Тогава слушай по-нататък! Касти-тине беше застрелян заедно с още един воин...

— Уф, уф! Кой го застреля?

— Мокаши, вождът на нихорасите. Другите осмина бяха пленени също като нас.

— Също като вас ли? И вие ли бяхте в ръцете на нихорасите?

— Да. Успяхме да избягаме, но без оръжията си, защото ни бяха взети. Затова пристигнахме тук с голи ръце. И поради тази причина ти ни взе за страхливци. Как ще наречеш тогава собствените си разузнавачи, които също бяха принудени да предадат оръжията си, но нямаха необходимата съобразителност и енергия, за да намерят начин да избягат?

— Уф, уф, уф! — възкликна вождът. — Съгледвачите ми пленени, а Касти-тине застрелян! Това изисква отмъщение! Трябва незабавно да тръгнем и да нападнем тези песове нихорасите. Ние...

Той беше извънредно силно възбуден, което съвсем противоречеше на обичайното индианско спокойствие, и понечи да влезе в шатрата, за да вземе оръжията си. Но Волф, който до този момент беше мълчал, го хвана за ръката и каза:

— Стой, почакай! Трябва да разбереш къде се намират нихорасите, щом искаш да ги нападнеш. Тези мъже ще ти обяснят. Те знаят и други, далеч по-важни неща.

— По-важни ли? — попита вождът и се обърна. — Какво ли може да е по-важно от това, че Касти-тине е мъртъв и нашите разузнавачи са пленени!

— Ши Со също е в плен!

— Ши...

Вождът се опита да изрече цялото име на сина си, обаче устните му промълвиха само първата сричка. После той замръзна на мястото си, сякаш се вкамени, и само неспокойните му очи показваха, че все още е жив. Воините му се забутаха един друг, пристъпвайки все по-напред, но никой от тях не издаде нито звук. Краля на петрола разбра, че трябва да използва именно този миг, и с ясен и силен глас каза:

— Да, така е. И Ши Со е пленен. Той ще умре на кола на мъченията.

— А също и моят племенник Адолф, пристигнал заедно с него от Германия, е в ръцете на нихорасите — добави Волф.

При тези думи самообладанието на вождя се възвърна. След като се опомни, той си каза, че е под достойнството му да позволи на околните да разберат колко дълбоко го е засегнала тази вест. Затова той си наложи външно да изглежда спокоен и попита:

— Ши Со е пленен? Сигурен ли си?

— Напълно — отговори Краля на петрола. — Не само че лежахме вързани наблизко, но дори разговаряхме с него и с всичките му придружители.

— Какви хора има заедно с него?

— Един негов млад приятел на име Волф, няколко немски семейства, изселили се от Германия, както и цяла група от прочути уестмани, за които сигурно няма да повярвате, че са се оставили тъй лесно да ги пленят.

— Кой са тези мъже?

— Олд Шетърхенд...

— Олд Шетър... Уф, уф!

— Освен това Винету.

— Най-великият вожд на апачите! Уф, уф, уф!

— Сам Хокинс, Дик Стоун, Уил Паркър, Дрол, Хобъл Франк, а това са несъмнено все хора, които ти едва ли ще причислиш към страхливците.

Наоколо се разнесоха силни викове на удивление, та дори и на уплаха, а това даде на вождя време да се овладее, тъй като самообладанието му отново се канеше да го напусне. Той разблъска хората, изпречили се на пътя му, и се втурна в шатрата си. Отвътре се чу гласът му, както и гласът на жена му, после двамата излязоха навън и жената извика:

— Нима е възможно? Истина ли е? Синът ми е попаднал в ръцете на нашите врагове нихорасите?

— Да — отговори Краля на петрола.

— Тогава трябва бързо да го спасим! Разправи ми всичко каквото знаеш, и ми кажи къде са враговете ни! Не бива да се бавим. И тъй, хайде, започвай, говори!

Естествено като жена тя съумяваше далеч по-малко да овладее вълнението си, отколкото вождя. Тя хвана Гринли за ръката и го разтърси, сякаш по този начин можеше да ускори получаването на тъй желаните сведения. А Краля на петрола й отговори спокойно:

— Да, наистина дойдохме да ви уведомим за всичко станало, обаче вождът ни посрещна като врагове, тъй че сега предпочитаме да запазим за нас каквото знаем.

— Куче! — грубо се обърна към него Големия гръм. — Не искаш да говориш ли? Има средства да ти отворим устата!

— Едва ли ще помогнат — отвърна Краля на петрола със самоуверена усмивка.

— Ще ви печем на бавен огън!

— Пфу!

— Ще ви вържем на кола на мъченията!

— Пфу! Ние сме храбри мъже и знаем да мрем.

В този момент жената сложи ръце върху рамото и ръката на своя съпруг и настоятелно го помоли:

— Бъди дружелюбен с тях! Искали са да ни донесат това известие и не заслужават да се отнасяш враждебно към тях.

— Лицата им не са лица на добри мъже. Нямам им доверие — отговори ѝ мрачно той.

Жената на вожда продължи да го моли, а и Волф се присъедини към нея със своите упреци и възражения, защото се тревожеше за племенника си. С всеки нов поглед, хвърлен към тях, и на него тримата бели все по-малко му харесваха, но те не му бяха причинили никаква злина, а благодарение на техните сведения той можеше да спаси своя роднина. Това му даваше достатъчно основание също да се застъпи за тях. Вождът, който къде-къде предпочиташе да се отнесе към бледоликите сурово, не успя да устои на настояването на двамата и най-сетне заяви:

— Да бъде както искате. Нека бледоликите ни кажат в мир каквото имат да ни съобщават. И тъй, говорете!

Тази подкана бе отправена към Краля на петрола. Ако вождът мислеше, че Гринли незабавно ще я последва, то той се лъжеше, защото негодникът му отговори:

— Преди аз да изпълня желанието ти, трябва да знам дали вие ще изпълните нашите желания.

— Какви желания имате?

— Нуждаем се от оръжия. Ще ни дадете ли оръжия, ако ви направим услугата, която искате от нас?

— Да.

— Всеки ли ще получи по една пушка и нож?

— Да.

— А муниции?

— Също.

— Ами запаси от месо, тъй като не знаем дали скоро ще се натъкнем на дивеч?

— И месо ще получите, макар че е излишно, защото, докато сте при нас, няма да гладувате.

— Твърдо сме убедени в това, но за съжаление не можем дълго да останем тук.

— Кога искате да си тръгнете?

— Веднага след като ви разкажем случилото се.

— Невъзможно е.

— Защо?

— Ще трябва да останете при нас, докато се убедим, че всичко, което ни казахте, е истина.

— Но това недоверие е обидно за нас. Каква причина можем да имаме, за да ви излъжем?

— Не знам. Но причините могат да са какви ли не.

— Нямаме нито една. Съществуват две възможности: или сме ваши приятели, или ваши врагове. В първия случай и през ум няма да ни мине да ви измамим, а във втория никога не бихме дръзнали да дойдем в лагера ви.

— Думите ти звучат така, сякаш човек спокойно може да ти се довери, обаче бледоликите имат двоен език. С единия говорят едно, а с другия друго.

— Ние не сме такива. Бяхме пленници на нихорасите, те искаха да ни убият и ние им се изплъзнахме с голяма мъка, излагайки се на не една и две опасности. Като ти казвам, че имаме желание да си отмъстим, ти трябва да ни повярваш. Само че не можем да изпълним намерението си, защото сме твърде слаби. Ето защо дойдохме при вас.

Вождът се канеше да продължи с възраженията си, но неговата бяла скуоу настоятелно го замоли:

— Повярвай им, иначе ще изгубим скъпоценно време и ще пристигнем твърде късно, за да спасим нашия син.

Тъй като и Волф се присъедини към молбата ѝ, Големия гръм отговори:

— Вятърът поема в своя определена посока, но пресрещнат ли го високи планини, се вижда принуден да се обърне в друга посока. Вятърът е моята воля, а вие сте планините. Нека бъде както искате.

— Значи можем да си тръгнем когато пожелаем? — попита Краля на петрола.

— Да.

— И няма да ни създавате никакви пречки?

— Никакви.

— Значи сключихме споразумение. Нека го подкрепим, като изпушим лулата на мира.

При тези думи вождът веднага се навъси и викна:

— Не ми ли вярвате? Да не ме смятате за лъжец?

— Не, но по време на война никой не е задължен да спазва обещанието си, ако е дадено без дима на калюмета. Спокойно можете да запалите лулата на мира, защото намеренията ни са напълно честни. Ние говорим истината и ако пожелаете, ще ви го докажем.

— Ще ни го докажете? С какво?

— Най-напред със самия разказ, който ще чуете от нас. Веднага след това непременно ще стигнете до убеждението, че всяка негова дума е истина. А после мога да ви покажа дори и една хартия, чието съдържание ще потвърди всичко.

— Хартия ли? Пет пари не давам за нея, защото тя сигурно съдържа повече лъжи, отколкото устата е в състояние да изговори. А освен това не съм се учил да разбирам знаците, които се изписват по вашите хартии.

— Но мистър Волф несъмнено може да чете. Той ще ти каже, че сме почтени и откровени хора. Искаш ли сега да изпушиш с нас лулата на мира?

— Да — отговори вождът, щом забеляза умолителния поглед на жена си.

— И това ще важи за теб и всички твои хора?

— Да, за мен и за тях.

— Тогава вземи калюмета, нямаме време за губене.

Нитзас-ини носеше лулата на мира окачена на врата си.

Той я отвърза от шнура, натъпка с тютюн красиво гравираната ѝ глава и я запали. След като според обичая дръпна от нея шест пъти, той я подаде на Краля на петрола, а от него тя премина в Бътлър и после в ръцете на Полър. Когато свършиха тази процедура, Краля на петрола сметна, че са вече в безопасност. Той не обърна внимание на това, че Волф не получи калюмета и следователно не се чувствуваше обвързан от споразумението им.

Най-накрая всички насядаха на земята и Гринли започна разказа си. Той спомена за нефтеното находище, но без да назове мястото му, осведоми ги също за продажбата му на банкера, както и за пътуването си в планините. Разбира се, че премълча истината. Каза, че още в ранчото на Форнър се бил срещнал с Бътлър, Полър и преселниците, както и с Винету, Олд Шетърхенд и други ловци. После всички попаднали в ръцете на нихорасите, а там те заварили вече пленените съгледвачи на навахите и от тях научили, че Касти-тине бил застрелян от Мокаши.

Навахите го слушаха мълчаливо, но човек лесно може да се досети, че както вождът, тъй и неговата скуоу вътрешно съвсем не бяха толкова спокойни, колкото изглеждаха. Та нали вече знаеха, че синът им се намира в голяма опасност. Волф също беше впил поглед в устните на разказвача и с напрегнато внимание очакваше всяка негова дума. Никой от тях не подозираше, че пленниците са вече на свобода и че само заради собствената си изгода Краля на петрола лъжеше, та се късаше. В този момент той млъкна за малко и вождът се възползва от това, за да го попита:

— А вие как успяхте да избягате?

— С помощта на малко джобно ножче, което нихорасите не бяха забелязали. Вярно, че ръцете ни бяха вързани, но въпреки това един от моите двама другари успя да бръкне в джоба ми, да извади ножчето, да го отвори и след като сръза моите ремъци, можах и аз да освободя ръцете му.

Минута-две Големият гръм гледа замислено пред себе си, после бързо вдигна глава и попита:

. — И по-нататък?

— След това бързо скочихме на крака и се втурнахме към конете. Възседнахме първите три животни, които ни се изпречиха, и препуснахме.

— Преследваха ли ви?

— Да, но не ни догониха.

— Защо освободихте само себе си, а не помислихте и за другите?

Това беше опасен въпрос, при който Нитзас-ини отправи пронизващ поглед към Краля на петрола. Гринли разбра, че в този момент трябва много да внимава, и отговори:

— Защото няхаме време. Един от пазачите забеляза, че се размърдахме. Приблужи се към нас. Естествено, че в такъв случай не ни оставаше нищо друго, освен незабавно да си плюем на петите.

Той си помисли, че обясненията му са напълно достатъчни, и ето защо не успя да прозре коварството, скрито в следващия въпрос на вожда:

— Ножчето все още ли е у теб?

— Да.

— Лежахте ли близо до другите пленници?

— Да.

Далеч по-добре щеше да е, ако беше казал «не», но вече нямаше как, защото бе потвърдил тъкмо обратното. Той започна да подозира каква цел преследваше Големия гръм и ето че в момента вождът с много суров глас каза:

— Ако не бяхме пушили с вас лулата на мира, щях да заповядам да ви вържат с ремъци!

— Защо? — изплашено попита Гринли.

— Защото сте или лъжци, или подли страхливци.

— Не сме нито едното, нито другото.

— Мълчи! Или сега ни лъжете, или сте се отнесли към другите пленници като истински мерзавци.

— Нямахме възможност да ги спасим!

— О, имали сте! А дори и друго да ви е било невъзможно, то си могъл поне да дадеш ножчето на човека, който е лежал най-близо до теб.

— Времето ни беше съвсем недостатъчно.

— Не лъжи! Дори и да си прав, тогава би трябвало да надхитрите нихорасите. Докато са ви преследвали, сте могли тайно да се върнете и да освободите пленниците.

— Беше невъзможно. Ако са ни преследвали двайсет или трийсет души, в лагера са останали другите двеста и седемдесет.

Едва бе изрекъл тези думи и вече съжаляваше. И наистина незабавно се разбра, че е направил голяма и непростима грешка, понеже вождът го попита:

— Значи нихорасите са триста, така ли?

— Да.

— Виждаш, че ние сме много повече от тях и въпреки това преди ни каза, че били далеч по-многобройни от нас. Внимавай, езикът ти е раздвоен!

— Не бях преброил точно воините ти — оправда се Гринли.

— Тогава по-добре си отваряй очите! Щом посред нощ си видял каква е числеността на нихорасите, би трябвало сега посред бял ден да знаеш по-точно колко воини са се събрали тук. На кой бряг на реката бивакуват нихорасите?

— На десния.

— Кога се канят да тръгнат?

— Едва след няколко дни — излъга Краля на петрола, — защото очакват и други воини.

— Опиши ни мястото по-подробно!

Гринли изпълни желанието му, доколкото бе възможно, а после добави:

— Вече ви казах всичко каквото знам и се надявам, че и ти ще удържиш на думата си. Дай ни оръжия и ни пусни да продължим пътуването си!

Големия гръм замислено поклати глава и след кратко мълчание отговори:

— Аз съм Нитзас-ини, върховният вожд на нихорасите, и никога не съм нарушавал думата си. А вие доказахте ли, че сте ни казали истината?

— Ти трябва да признаеш, че всичко, което ти казах, е вярно!

— Вярно е, но въпреки това не е изключено да си негодник.

— Тогава ще ви представя едно необоримо доказателство — то изцяло ще разпръсне съмненията ви.

Той не забеляза или пък не обърна внимание на предупредителните погледи, хвърляни му от Бътлър и Полър. Бръкна в джоба си и извади чека, адресиран до банката в Сан Франциско, който беше получил от банкера. Подавайки го на Волф, той каза:

— Ето, хвърли един поглед на този документ за изплащане на голяма парична сума! Не смяташ ли, че подобен чек за толкова много пари, и то като се имат предвид особените обстоятелства, може да бъде даден само на един почтен човек?

Волф внимателно огледа чека, а после прочете съдържанието му на вожда. Както вече на няколко пъти досега, Нитзас-ини се загледа замислено в земята и след малко каза:

— Значи името ти е Гринли?

— Да.

— Как се казват двамата ти спътници?

— Ето този е Бътлър, а другият е Полър.

В този момент Волф понечи да върне чека на Краля на петрола, обаче вождът бързо го дръпна от ръката му, сгъна го, тъй както го носеше и Гринли, пхна го под пояса си и продължи да говори, сякаш не бе направил нищо особено:

— Чувал съм за един бледолик на име Гринли, когото наричат Краля на петрола. Ти познаваш ли го?

— Това съм аз — отвърна Гринли.

— Освен това съм чувал и за друг бледолик на име Бътлър, който бил предводител на Търсачите. Познаваш ли този човек?

— Не.

— Да не е този тук!

— Не е.

— Къде се намира петролният извор, който си продал?

— Край Чели.

— Не е вярно, по бреговете на реката няма капка петрол.

— Прав си, исках да кажа недалеч от Чели.

— Къде?

— Край Глуми Уотър.

— И това не е вярно.

— О, вярно е!

— Не ми възразявай! Тук не е останала и педя земя, където да не е стъпвал кракът ми. По тези места няма никакъв петрол. Ти си мошеник!

— Гръм и мълния! — избухна Краля на петрола. — Нима трябва да...

— Мълчи! — прекъсна го вождът. — По лицата ви веднага разбрах, че не сте честни хора, и изпуших с вас калюмета само защото ме принудиха.

— Изглежда, търсиш повод, за да се отметнеш от думата си, а?

Големия гръм направи горд и пренебрежителен жест и след като по лицето му се плъзна неизказано презрителна усмивка, отговори:

— Заради хора като вас нито един истински мъж не би казал някога зад гърба ми, че не съм удържал на думата си.

— Тогава ни дай оръжия, муниции и месо и ни пусни да си вървим по пътя! И ми върни хартията! Защо я взе?

— Няма да я върна на теб, а на онзи, комуто принадлежи. Ти с измама си получил тези пари от бледолика, купил от теб петролният извор, където няма никакъв петрол. Вълка сигурно знае какво трябва да направи.

Той измъкна чека от пояса си и с многозначителен жест го върна на Волф. Белият бързо го пхна в джоба си.

— Чакай! — извика Гринли и очите му гневно заблестяха. — Този документ е мой!

— Добре — каза Волф и по лицето му се плъзна твърде доволна усмивка.

— Тогава ми го дай!

Няма — отговори му Волф със същата доволна усмивка.

Защо? Да не искаш да ме обереш?

— Не.

— Давай го тогава!

— Няма.

— В такъв случай си крадец и аз...

Но ето че Волф го прекъсна със съвсем друг тон:

— Мери си думите, мистър Гринли! Обидиш ли ме, с теб е свършено. Аз не съм крадец.

— Защо тогава задържах чека, който е мой?

— Защото някои неща от разказа ти не са ми съвсем ясни и защото настояваш тъй бързо да си тръгнеш оттук. Хора, които с такава мъка едва са се отървали от пленничество и смърт, се нуждаят от почивка и грижи. И едното, и другото можете да получите тук, но вие искате да си вървите. Освен това всеки друг на ваше място би се присъединил към нас в похода ни срещу нихорасите, за да си отмъсти. А вие и туй не желаете. Гледате само да си тръгнете, и то колкото е възможно по-скоро. Естествено такова поведение навежда на мисълта, че по петите ви идват хора, от които ужасно много се страхувате.

— Не е твоя работа какво мислим и какво искаме — надутото му отвърна Краля на петрола. — Аз пуших с вождя лулата на мира, което е обвързващо и за всичките му хора. Той е длъжен да изпълни обещанията си и няма право да ми взема каквото и да било.

— Съвсем правилно, сър! Големия гръм сигурно ще удържи на думата си.

— Тогава ми върни чека!

— Аз ли? Нямам такова намерение! В никой случай няма да го открадна, а само ще го запазя.

— Пъкъл и сатана! За кого ще го пазиш?

— За онези, които идват по следите ви — отговори му той, а щом видя, че Краля на петрола се кани гневно да избухне, Волф го сръза, като доста енергично му викна:

— Затваряй си устата! Не си въобразявай, че ти си човекът, който ще ме сплаши! Ако сте честни хора, можете спокойно да останете при нас. Дали тези пари ще ти бъдат изплатени три-четири дни по-рано, или по-късно, няма никакво значение, това няма да те докара до просешка тояга. Ще ви кажа какво мисля. Отначало ви сметнах за джентълмени, но след като изслушах твоя знаменит разказ, нещата се промениха.

— Но това е самата истина!

— Глупости! Нали каза, че заедно с вас са били пленени Олд Шетърхенд, Винету, Сам Хокинс, както и други ловци?

А сте избягали само вие тримата! Мистър Гринли, това е извънредно странно. Ти спомена имената на такива мъже, които далеч по-лесно могат да избягат, отколкото хора като вас. А може би дори тъкмо вие сте ги предали в ръцете на нихорасите: Но както и да е. Винету и Олд Шетърхенд сами ще се погрижат за себе си. В момента за мен най-важното е този чек. Ние ще освободим пленниците, тъй че няма как да не се срещнем с тях, или пък те сами ще се освободят и по следите ви ще дойдат до тук. Значи и в този случай ще се запознаем. Тогава естествено ще се видим с банкера Ролинс и ще му покажем чека. Ако работата ти е чиста, спокойно можеш да останеш при нас, но ако си лъжец и измамник, този път целият ти труд е бил на вятъра.

При тези думи Краля на петрола скочи на крака и изкрещя:

— Тъй ли смяташ да постъпиш? Това ли ще ми кажеш?

Така ли ще се отнесеш с мен? Какво те засяга, че трябва бързо да продължа? Нима е нужно да ти обяснявам съображенията си? Аз държа на своето: лулата на мира е изпушена и никой няма право да ме задържа тук!

— Нито един човек няма да се опита да те задържи — спокойно отговори Волф.

— И трябва да получа всичко, каквото ми бе обещано!

— Оръжия, барут, куршуми и месо ли? Да, ще ги получиш.

— Искам да ми върнете и чека! Той е мой!

— Едва след като го докажеш!

— Не, сега, веднага! Не бива нищо да ни вземате, защото вождът пуши с нас калюмета от свое име, както и от името на всички свои хора.

— Вярно е. Но мистър Гринли, да не би да ме смяташ и мен за индианец, за навах?

— Не ми задавай такива глупави въпроси!

— Добре! Значи аз не се числя към племето на Големия гръм. А да не би и аз да пуших с теб калюмета?

Гринли втренчи поглед в лицето му и нищо не отговори.

— Да, така е — каза Волф с усмивка на превъзходство. — Иначе може и да си голяма лисица, но днес съвсем не се прояви като хитрец. Напротив. Тук в Дивия запад човек не се разхожда със стотици хиляди долари в джоба си и ако все пак някой го прави, то поне не ги изважда и никому не ги показва. Вече чу каквото имах да ти казвам. И така, разбрахме се.

Той се изправи и се нареди да се отдалечи. Тогава Краля на петрола го сграбчи за ръката и му кресна:

— Давай чека или ще те удуша!

С мощен замах Волф го отхвърли надалеч, измъкна револвера си, насочи го към него и заплашително отговори:

— Дръзнеш ли да направиш само една-единствена крачка към мен, куршумът ми ще ти прониже черепа! Остани при нас или се махай, все ми е едно, но няма да видиш чека, преди да освободя племенника си и преди да разговарям с банкера! Стига толкова приказки!

Той действително си тръгна. Скърцайки със зъби, Краля на петрола беше принуден да гледа как Волф се отдалечава, без да може да го задържи. Побеснял от ярост, той се обърна към вожда, но Нитзас-ини усмихнато го изслуша, а после с непохватно спокойствие му отвърна:

— Вълка е свободен човек и може да постъпва както си иска. Ако останеш при нас, ще си получиш хартията.

— Трябва да тръгна!

— Тогава нека банкерът допълнително ти я изпрати. Ти ни донесе едно известие и в замяна на това ти давам оръжия, муниции и месо, макар че навярно не ни каза истината. Не искам нищо повече от мен. Ще останеш ли при нас?

— Не.

— Тогава незабавно ще получиш уговореното. После можете да продължите пътя си.

Той отиде да даде необходимите заповеди, а и другите навахи се отдръпнаха от тримата бели също както гълъбите отстъпват на нивата пред враните. Негодяите останаха сами. Никой не можеше да ги чуе и затова, без да се стесняват, те свободно дадоха воля на чувствата си.

— Какъв проклет тип е този Волф! — започна да ругае Гринли. — Наистина не иска да ми върне чека!

— У мен се породиха подобни подозрения още когато видях, че се каниш да им го покажеш — обади се Бътлър. — Излезе такъв глупак, какъвто и със свещ да търсиш, не можеш намери!

— Мълчи бе, тъпако! Нямах друг изход. Нали не искаха да ми повярват и някак си трябваше да се легитимирам.

— Да се легитимираш! С чек, придобит чрез измама! Къде се е чуло и видяло подобно нещо! Е, вече сам видя какъв успех пожъна с тази легитимация.

— Не можех да го предвидя.

— Но аз го предвиждах. Къде остана наградата ни за всички положени усилия, за всички опасности, които преодоляхме? Един-единствен миг ни отне всичко.

Препирнята им продължи доста време. Когато най-сетне и Полър започна да му прави упреци, Гринли го застави да млъкне с няколко груби ругатни и после продължи:

— Възможно е и да съм бил непредпазлив, но все още далеч не всичко е загубено. Пак ще си върнем чека.

— От Волф ли? — попита Бътлър с усмивка на съмнение.

— Да.

— Да не би да искаш да останеш тук и да чакаш, докато дойдат нихорасите или Олд Шетърхенд и Винету?

— Нямам такова намерение! Ще си тръгнем.

— Тогава ще отпишем чека!

— Няма. Казах, че ще си тръгнем, но това няма да стане преди да сме принудили Волф да ни го даде.

— И как ще го принудиш?

— Не забравяй, че ще получим оръжия.

— Значи ще се бием с него, така ли?

— Да, ако не ни остава друг избор.

— А индианците? Чия страна ще вземат в случая, как мислиш?

— Няма да се намесят. Изпушихме с тях лулата на мира и докато не напуснем лагера им, те нямат право да застават на негова страна и да предприемат действия срещу нас. Та нали той заяви, че не се числи към тях. Положението ще е друго, ако напуснем лагера и после решим да се върнем. Тогава калюметът ще е изгубил силата си. Вижте, носят ни месото! Скоро ще последват пушките и ножовете и тогава ще направя едно посещение на Волф. Ще ми помогнете, нали?

— Естествено! За такава сума човек ще поеме и по-голям риск: Можем да опитаме как ще потръгнат нещата. Стане ли твърде опасно, ще гледаме навреме да се откажем от това спречкване. Но там неколцина индианци възсядат конете си. Накъде ли тръгват?

— Може да ни е безразлично. Едва ли ни засяга.

Бътлър много се лъжеше. Вождът се приближи до тях заедно с един воин, който носеше дълги тънки парчета сушено месо.

— Кога се канят да ни напуснат бледоликите? — попита той.

— Веднага щом получим каквото ни обеща.

— И накъде ще насочите вашите коне?
— Надолу към коритото на Рио Навахо. Искаме да се спуснем по течението на Колорадо.
— Тогава можете веднага да тръгнете. Ето ви месото.
— Ами останалото?
— Също ще го получите. Виждате ли онези конници?
— Да.
— Те взеха за вас три пушки, три ножа, барут и олово.
Ще яздите заедно един час, а после, след като ви дадат тези неща, те ще се върнат в лагера ни.
Тримата се спогледаха разочаровано. Вождът много добре забеляза изражението на лицата им, но се престори, че нищо не е виждал.
— Защо не ни ги дадете още сега? — попита Бътлър.
По устните на Големия гръм заигра особена усмивка и той отговори:
— Чувал съм, че бледоликите имат обичая да изпращат скъпите си гости с почетна свита. Точно това ще направим и ние.
— Приемаме с благодарност, но и сами можем да носим оръжията си.
— Защо ще си правите този труд? Нали в момента не ви трябва. Вижте, хората тръгват! Те обичат да яздят бързо. Гледайте да не изостанете, защото, ако пристигнат на мястото, където им наредих да ви предадат оръжията, а вас ви няма там, нищо няма да получите.
Той направи с ръка движение за сбогом и със сияещо от злорадство лице им обърна гръб. Беше изпълнил обещанието си и същевременно бе осуетил плановете на белите.
— Каква хитра лисица е този червенокож! — процеди Гринли. — Изглежда, е подозирал намеренията ни.
— Така е — съгласи се Бътлър. — Ами нали този червенокож негодник е приятел на Олд Шетърхенд и Винету! Когато човек си има работа с такъв тип, може със сигурност да се заклъне, че ще бъде надхитрен и измамен. Сега няма на какво повече да се надяваме.
— Пфу! Съвсем не съм изгубил надежда.
— Наистина ли? Мислиш ли, че все още е възможно да постигнем нещо?
— Да.
— Как?
— Ще изчакаме, докато шестимата подлеци поемат обратно, и тогава ще се върнем.
— За да се разправим с Волф?
— Да.
— Би било нова глупост, защото всички червенокожи ще го подкрепят. Нали ти сам каза, че напуснем ли веднъж лагера им, калюметът губи силата си.
— Да, ако го нападнем открито, наистина ще е глупост.
— Значи ще стане тайно, така ли?
— Да. Можете да се досетите, че в най-скоро време навахите ще тръгнат да освобождават мнимите пленници, и ние знаем, че ще поемат по десния бряг срещу течението на реката. Ще яздим подир тях, докато достигнем мястото, където ще спрат да пренощуват. Там тайно ще ги наблюдаваме и много бих се учудил, ако не ни се удаде някой изгоден случай да се докопаме до Волф.
— Може и да си прав. Тази мисъл отново ми вдъхва надежда. Дано само онзи тип носи у себе си чека!
— Че къде иначе ще го дене? Тук в Дивия запад няма огнеупорни каси, където човек да съхранява излишните си пари.
Те възседнаха конете си и потеглиха, без да се сбогуват.
Та на кого ли можеха да кажат «сбогом»? Изглежда, никой не им обръщаше внимание, но това бе само привидно, защото всъщност очите на всички тайно ги следяха.
Когато Краля на петрола и двамата му спътници започнаха да се спускат по стръмния склон към реката и изчезнаха от погледите на индианците, Волф отново се появи. Той се беше оттеглил зад няколко дървета и в момента се отправи към шатрата на вожда, пред която Големия гръм свика на съвещание най-изтъкнатите си воини. Бялата му жена много се тревожеше за техния син и подканяше мъжа си час по-скоро да тръгне, за да нападне нихорасите. Той я утеши с това, че Ши Со се намирал в компанията на толкова прочути, храбри и опитни воини. А от своя страна Волф добави:

— Освен това пленниците се убиват едва след като войната свърши и индианците се завърнат в селата си. Но тя все още изобщо не е започнала, тъй че няма защо да се страхуваш за сина си, както и аз съм далеч от мисълта да се тревожа за племенника си който знае колко. Преди всичко трябва да помислим за най-належащото. В никакъв случай не бива да забравяме да поставим скрит съгледвач долу при реката.

— Защо? — попита вождът.

— Ако не се лъжа в предположенията си, след като получат оръжията, тримата бели ще се върнат и ще тръгнат по петите ни. От такава огромна сума човек не се отказва току-така, без да е направил всичко възможно да си я върне.

— Мислиш, че ще се опитат да те принудят да им дадеш хартията ли? — попита вождът.

— Нека дойдат! Те напуснаха лагера ни и димът на калюмета не може повече да ги закриля. Ще се запознаят с куршумите ни.

— Да, но ако ги видим, а те много ще внимават да не се мярнат пред очите ни. Сигурно ще се промъкват тайно подир нас, за да издебнат подходящ случай да ме нападнат. Поради тази причина и заради моята безопасност трябва да знам дали изобщо са решили да се върнат. Ето защо те моля да изпратиш долу при реката един съгледвач на кон.

— Защо да е на кон?

— Защото скоро ще тръгнем оттук и без кон ще му е трудно да ни догони.

Вождът изпълни молбата му и после вече можеше да започне съвещанието за похода срещу нихорасите, който по необходимост се ускори тъй много.

Всъщност нямаше какво чак толкова да обсъждат. Действително можеше да се предположи, че Гринли, Бътлър и Полър не им казаха цялата истина, но беше очевидно, че са били пленени, защото бяха дошли без каквито и да било оръжия. А и това, че съгледвачите на навахите, Олд Шетърхенд и Винету заедно със спътниците си са попаднали в ръцете на нихорасите, също можеше да се приеме за истина. Във всеки случай и нихорасите бяха изпратили съгледвачи, които сигурно са открили вече лагера на навахите, тъй като противниковите разузнавачи не са могли да им попречат. Несъмнено нихорасите вече са решили да преминат към нападение и това тяхно намерение се е затвърдило от бягството на тримата бледолики. За нихорасите не е било трудно да се досетят, че бегълците ще отидат при навахите, за да потърсят закрила и да ги известят за случилото се. Това предимство на врага можеше да се заличи само чрез бързо нападение, тъй че нихорасите сигурно незабавно са потеглили в поход срещу навахите.

Навахите пък от своя страна бяха на мнение, че не бива да изчакват това нападение, а сами да го изпреварят или поне да тръгнат да пресрещнат неприятеля. Ето защо започнаха да се стягат за път и бяха готови едновременно със завръщането на шестимата ездачи, придружавали Гринли, Бътлър и Полър. Когато ги попитаха как са се държали тримата, индианците заявиха, че след като получили оръжията и мунициите, белите спокойно продължили пътя си, без да издават с каквото и да било, че таят никакви намерения отново да се върнат. Въпреки това съгледвачът остана долу при реката и в случай че бледоликите се завърнеха, получи нареждане да ги пропусне да минат покрай него, да ги наблюдава кратко време и после, описвайки широка дъга, да ги заобиколи и изпревари, за да догони и уведоми другарите си.

Естествено колоната тръгна по десния бряг срещу течението на реката, защото навахите повярваха в думите на Краля на петрола, че нихорасите трябва да се търсят именно там. Когато слънцето клонеше вече на заниз, се появи съгледвачът и съобщи, че тримата бели действително са се върнали и следвали навахите по петите. Тъй като успяха да научат намеренията на бледоликите, индианците нямаше защо да се страхуват от тях.

Продължиха да яздят през цялата вечер и спряха едва към полунощ, понеже според свършено погрешните си представи смятаха, че всеки миг е възможно да се натъкнат на нихорасите.

Разположиха се на лагер, но не запалиха огън, защото той можеше да ги издаде.

Отначало възнамеряваха да поставят няколко стражи в посоката, откъдето бяха пристигнали, за да попречат на тримата бели да се приближат до бивака им, но Волф, който единствено ги интересуваше, разубеди навахите, като им обясни, че това е излишно. Със сигурност можеше да се очаква, че Бътлър, Полър и Гринли нямаше да се появят, защото в тъмнината им бе невъзможно да проследят дирите на индианците. Луната щеше да изгрее доста по-късно.

Изпратиха няколко поста напред, защото това го изискваше всеобщата безопасност. Издигнаха шатрата на вождя, за да може бялата му жена да спи в нея. Тя легна върху одеялата, но от грижи

и тревоги по сина си не можа да намери покой. Въздухът в шатрата бе толкова задушен, че след известно време тя стана и излезе навън.

Луната се беше издигнала над крайбрежните дървета и отразяваше лика си във водите на тясната, но доста дълбока река. Наоколо цареше пълна тишина. Само понякога изпръхтяваше кон или пък шибваше с опашка, за да прогони комарите, които гъмжаха край реката. Иначе не се долавяше никакъв друг шум. Наистина ли никакъв? Май не бе така, защото тъкмо в този миг откъм другия бряг внезапно се разнесе нещо като тананикане в такт шест осми:

— Фитифитифити — фитити — фитити — фитити- фи-тифитифити — фитити — фитити — ти! Индианците се стреснаха от сън и учудено наостриха слух. Човешки глас ли бе това, или някакъв инструмент? Вождът тихо се приближи до жена си и я попита:

— Чу ли тези звуци? Никога досега не съм слушал подобно нещо. Какво ли може да е?

— Някой имитираше цигулка и си тананикаше валс — отговори тя.

— Цигулка? Валс? Не знам какво означава това.

Тя понечи да му обясни, но не успя, защото в същия миг отсреща се разнесе:

— Клилилилилили — лилили — лилили — клилилили-лили — лилили — лилили — лилили — ли!

— Сега пък нещо друго! — прошепна вождът.

— Това е имитиране на кларнет.

— Кларнет ли? За пръв път чувам такова нещо. Мисля, че отсреща...

— Трарара та — та — та — трарара та — та — та...! — прекъснаха го звуците отсреща.

— Това е тромпет — обясни жената, която също не знаеше какво да мисли. И преди вождът да успее да ѝ отговори, звуците продължиха:

— Чингчингчинг чингбумбум — чингбумбум — чинг-бумбум — чингчингчинг — чингбумбум — чингбумбум — бум!

— А това е големият барабан с чинелите — обади се жената, чисто смайване нарастваше с всяка изминала минута.

— Тромпет, барабан, чинели? — попита Големия гръм. — Но това са все думи, които не разбирам. Да не би отсреща да има някакъв зъл дух?

— Не, не е дух, а човек.

— Сигурна ли си?

— Да. Той имитира с гласа си различни музикални инструменти.

— Но това не е музиката на червенокожите мъже, нали?

— Не, на бледоликите е.

— Дали този отсреща е бледолик?

— Възможно е.

— Но нали всичките са пленени! Ще изпратя няколко разузнавачи да се промъкнат тайно до това странно същество.

Няколко минути по-късно малко по-надолу, където необикновеният инструменталист не можеше да ги забележи, четирима навахи преплуваха реката, изкатериха се по отсрещния бряг и запълзяха нагоре срещу течението. Не след дълго се разнесе сподавен вик, а после, държейки наполовина над водата някакво човешко тяло, четиримата отново прекосиха реката. Когато изправиха човешкото тяло на краката му, един от индианците докладва на вожда:

— Ето този бледолик беше. Стоеше облегнат на едно дърво и с пръсти барабанеше по корема си.

Големия гръм се приближи до странната фигура, огледа я и попита:

— Какво правиш тук посред нощ? Кой си и кои са хората, с които си тръгнал на път?

Нитзас-ини си послужи със смесица от английски и индиански думи. Непознатият човек не го разбра, но тъй като се досети какво го питаха, отговори на немски:

— Добър вечер, господа! Аз съм господин кантор емеритусът Матеус Аурелиус Хампел от Ключе край Дрезден. Това градче е прочут летен курорт и се намира на железопътната линия от Дрезден за Цитау или от Дрезден за Кьонигсбрюке и има един ресторант, където по време на големия летен сезон всяка седмица се организира музикална вечер. Защо прекъснахте моите творчески занимания? Измокрих се до кости.

Индианците не разбраха нито дума. Но човек лесно може да си представи радостната изненада на бялата жена, щом чу тъй познатите звуци на родния си език. Тя бързо се завтече към емеритуса и възкликна:

— Вие говорите немски? И сте немец, кантор от околностите на Дрезден? Как, за Бога, се озовахте тук, на брега на Чели?

Сега вече беше ред на господин канторът да се слиса. Той отстъпи няколко крачки назад и като плесна с ръце, извика:

— Да чуя моя роден език от устата на индианка! Една истинска индианка, която говори немски!

— Заблуждавате се. Вярно, сега съм жена на индианец, на вожда на навахите, но по рождение съм немкиня.

— И сте се омъжили за индианец? А как се казва вашият господин съпруг?

— Нитзас-ини, Големия гръм.

— Големия гръм ли? Та ние искаме да отидем тъкмо при него!

— Така ли? Казахте «ние», значи не сте сам?

— Опазил Господ! Събрали сме се цял отряд славни уестмани и герои, Винету, Олд Шетърхенд, Сам...

— Мога ли да науча къде се намират в момента спътниците ви?

— По петите на нихорасите.

— Но те се канят да ни нападнат.

— Да, ако не се лъжа, чух нещо подобно.

— Съобщавате ми изключително важна вест, защото сме тръгнали в поход срещу нихорасите. Искаме да ги изпреварим и първи да ги нападнем.

— Какво, тръгнали сте срещу тях ли? Струва ми се, че сте на погрешен път, уважаема госпожо вожд.

— Защо?

— Защо ли? Ами защото нихорасите се намират отсреща на левия бряг.

— Не са ли тук, на десния?

— Не.

— Наистина ли? Сигурен ли сте? За нас е много важно да не би да се лъжете.

— Изобщо не е възможно да се заблуждавам. Щом ние, апостолите на изкуството, знаем нещо, то го знаем със сигурност и както трябва. Та нали бяхме нападнати тъкмо от нихорасите!

— Това ми е известно. И трима от вашите хора са се спасили.

— Трима ли? Много вероятно имате предвид Бътлър, Полър и Краля на петрола. За съжаление те ни се изплъзнаха.

— Изплъзнаха ли се? Значи са избягали? Да не би да искате да кажете от вас?

— Да.

— Но те ни увериха, че са ваши спътници. Как е възможно тогава да бягат от вас?

— Така е, повярвайте ми!

— Ще трябва да ми обясните всичко по-подробно. Тези трима мъже ни разказаха, че когато им се удало да се спасят, Олд Шетърхенд и хората му все още били в плен.

— Това или е лъжа, или е някаква грешка в летоброенето. Когато те офейкаха, ние отдавна вече бяхме свободни. Нима сте срещнали тези три лица?

— Дори разговаряхме с тях.

— Тогава се надявам, че сте били предпазливи?

— Защо?

— Защото те са, изглежда, хора, на които, след като ги види човек, не бива да им има никакво доверие. Просто им личи, че са големи мошеници. Успяха да измамат дори мен, мен, сина на музите. А това несъмнено означава много, страшно много! Ще ви разкажа всичко по-късно, госпожо вожд.

— Добре, по-късно. Засега преди всичко искам да разбера къде се намират Олд Шетърхенд и Винету.

— Не знам.

— Така ли? Но от предишните ви думи излезе, че знаете.

— Възможно е. От една страна, самият аз не се интересувам особено от такива неща, защото мислите ми изцяло са заети с моята героична опера, а от друга, спътниците ми не споделят с мен чак толкова много, колкото, изглежда, предполагате. Това е израз на извънредно нежното им внимание към мен, за което наистина трябва да съм им благодарен. Те не желаят да ми досаждат с подобни простосмъртни дела, тъй като съм зает с далеч по-възвишено творчество. Затова не знам къде са в този момент Олд Шетърхенд и Винету. Мога само да ви кажа, че

преследват нихорасите. Ако ме бяха взели със себе си, сега щях да съм в състояние точно да ви посоча мястото, където да ги намерите.

— Кога се разделихте с тях?

— Още преди обяд. Взеха със себе си само Ши Со.

— Какво? Ши Со? Моя син?

— Вашия син ли? Той син ли ви е?

— Да. Не знаехте ли?

— Не. Знаех само, че е син на Нитзас-ини, но че е и ваш син, това не ми беше известно.

— Но нали ви казах, че съм жена на вожда!

— Вярно. Но знаете ли, за един апостол на изкуството хич не е толкова лесно да се оправи в семейните отношения на една фамилия, в която майката е бяла, а бащата има меденикав цвят на кожата. Ще премисля нещата много щателно и после е доста вероятно да се намери за вас в операта ми, да речем, ролята на червенокожата героиня, защото за бялата вече имам прототип в лицето на госпожа Розали Еберсбах.

Канторът се стори на жената доста чудноват. Тя леко поклати глава и после попита:

— А всъщност какво правехте преди малко на мястото, където ви намериха?

— Композирах.

— Тоест работехте над операта си?

— Да. Композирах героичния триумфален марш.

— Толкова шумно?

— Така се налага, няма как иначе. Трябва добре да чуя как звучат отделните инструменти.

— Но това много лесно може да ви струва живота!

— Няма такава опасност!

— О, има! Ами ако наблизко се намираха неприятели?

— Е, да, ама нямаше.

— Толкова ли бяхте сигурен?

— Да.

— Откъде знаехте?

— Сам Хокинс ми каза. Затова и не ме надзираваше толкова строго, тъй че успях да се измъкна, без да ме забележат. Отдалечих се достатъчно, за да не могат да ме чуват и започнах да репетирам отделните партии на оркестъра. Но за съжаление точно тогава внезапно бях прекъснат. Сграбчиха ме за гърба, стиснаха ме за гърлото така, че композирането ми направи стана невъзможно, и ме довякоха до тук. Надявам се, че пак ще ме върнат на отсрещния бряг.

— И това ще стане. Има ли много път до лагера ви?

— Е, сигурно ще трябва да повървите не по-малко от четвърт час, тъй като бях принуден да се отдалеча на достатъчно голямо разстояние, за да не ме чуят.

— А кой ръководи хората?

— Сам Хокинс пое главното командване. Олд Шетърхенд даде само указанието да ги следваме по дирите им колкото е възможно по-бързо. След свечеряване естествено бяхме принудени да бивакуваме, защото в тъмнината следите не се виждаха достатъчно. А сега ще поговоря с нея. Тя се нахрани да му обърне гръб, но той я задържа за ръката и я помоли:

— Не забравяйте да му кажете, че съм апостол на изкуството и син на музите! Не бива така да ме влачат през реката, както направиха преди!

Товага към него се приближи Волф, който до този момент стоеше настрана и слушаше разговора им, и троснато му каза:

— В такъв случай по-добре да си бяхте останали у дома. Дивият запад не е място за синовете на музите!

— Защо? — попита канторът.

— Защото, ако поне донякъде ви приличат, всички те са съвсем смотани и откачени хора.

— Охо! Ще трябва да ви помоля да смените тона, с който ми говорите...

— Мълчете! Извършили сте непростима непредпазливост! Ако Сам Хокинс е повярвал, че наоколо няма неприятели, значи се е излъгал. А това, че сте се отдалечили от лагера, без да поискате разрешение, е могло лесно да струва живота на всички. Ами ако вместо нас оттук бяха минали нихорасите?

— Но те са отсреща, на левия бряг!

— Не е изключено да са прехвърлили реката. Тогава с вас беше свършено. Впрочем ние не смятаме сведенията ви за меродавни. Ще се наложи да изпратим няколко съгледвачи, за да разберем дали разказът ви отговаря на истината, или не.

— Всичко е чиста истина! Давам ви честната си дума.

— Пет пари не давам за думата ви. Изглежда ми толкова сбъркан в главата, че никак не завиждам на онези, които са принудени да се разправят с вас. Кой знае колко пъти вече сте им донесли нещастие.

— Нито веднъж! Изобщо от изкуството може да се очаква само щастие и благодат.

— Но от вашите апостоли едва ли, ако приличат на вас.

— Господине, това е обида! Вие говорите немски, кой сте всъщност? Да не сте мой съотечественик?

— Да.

— В такъв случай би трябвало да сте по-учтив. Когато се срещнат съотечественици толкова далеч от родината, е редно да се радват, а не да се дразнят един друг!

— Прав сте, но онзи, който не се раздражни при срещата си с такава «скица» като вас, сигурно ще е някой ангел. Вие не само застрашавате безопасността на спътниците си, ами дори излагате живота им на опасност, а това донякъде засяга и мен, защото, ако не се лъжа, при вас се намира и един човек, който ми е много близък.

— Че кой ли може да е той? Да не е госпожа Розали Еберсбах?

— Глупости! При вас няма ли един млад немец на име Волф?

— Да, разбира се, Адолф Волф.

— Е, аз също се казвам Волф.

— Ами тогава вие сте може би дори самият чичо, а?

— Откъде ви хрумна това предположение?

— Знам, че той отива при чичо си. Вие също се казвате Волф и споменахте, че ви е близък.

Тогава е естествено да си помисля, че е ваш племенник.

— Така е. С това доказахте, че сте в състояние да мислите логично, и предлагам да се помирим. Седнете! Ще се наложи да почакате тук, докато съгледвачите се върнат. Аз самият ще тръгна с тях.

После Волф преведе на индианците, каквото беше научил от кантора, и решиха той, придружен от двама червенокожи, да преплува реката, за да потърси лагера на белите.

И тримата бяха добри плувци. Лесно и бързо се прехвърлиха на отсрещния бряг, а след това се насочиха наляво, за да се приближат до лагера, промъквайки се покрай реката. Не бяха стигнали все още кой знае колко далеч, когато дочуха стъпки. Бързо се скриха зад няколко храста.

Хората, които се задаваха, разговаряха, обаче тихо. Когато наближиха, Волф забеляза, че са двама. Те се спряха и внимателно се послушаха.

— Ама наистина е ужасен човек — обади се един от тях — и никога не може да остане седнал на задните си части. Щом се разположим на лагер, веднага се измъква и дим да го няма. Сега трябва да го търсим по всички посоки на света и при това не бива да викаме името му, защото нейде може да са се скрили хора, които да таят не особено приятни чувства към нас. Стари приятелю Дрол, не мислиш ли, че след като го открием, ще трябва да го вържем?

— Да — съгласи се другият. — Операта, която иска да създаде, е откачена работа, а самият той е още по-откачен. Може да ни вкара в голяма беля. Наистина не ни остава никакъв друг изход — ще се наложи да го вържем!

Волф разбра, че си има работа с немци, и иззад храста ги поздрави:

— Добър вечер, господа, много се радвам да срещна тук съотечественици.

Но още в същия миг двамата изчезнаха от погледа му и той долови само как изчаткаха петлетата на пушките им. Още при първата му дума двамата сякаш потънаха в земята.

— Къде се изгубихте? — продължи Волф. — От поведението и бързината ви разбирам, че сте добри уестмани, но в случая предпазливостта ви е излишна. Нали чувате, че и аз говоря немски.

— Тия номера не ни минават — дойде в отговор иззад един храст. — по света има негодници, дето понявга също могат да си служат с немски.

— Но аз не съм негодник!

Когато с кратки думи той се представи като чичо на Адолф Волф и им разказа за срещата си с кантора, Хобъл Франк възкликна:

— По дяволите, добре, че не се изпозастреляхме един друг! Значи вий сте чичото на Адолф Волф? Тогаз няма защо да пълзите повече из онези храсталаци, ами излезте да се видим, стара немска кримка такава!

— С удоволствие, но първо да ви кажа още нещо. С мен са и двама воители на навахите. Как ще се отнесете към тях?

— Тъй дружелюбно, като че са ми единствените кръщелници. Навахите са наши приятели!

— Добре тогава, идваме!

Той излезе от скривалището си заедно с индианците. Двамата ловци също изникнаха като изпод земята. Единият от тях му подаде ръка и каза:

— Сега вече можем да отговорим на поздрава ви. И тъй, добър вечер и добре дошли сред приятели. Да се представим, за да знаете кои сме: аз съм господин Хелиогабалус Морфеус Едевард Франке, известен като ловецът на мечки Хобъл Франк. А този е моят приятел и другар, тъй нареченият Леля Дрол, алиас господин Себастиан Мелхиор Пампел.

— Радвам се лично да се запозная с двама толкова славни устмани. Ще ме заведете ли до вашия лагер?

— С голямо удоволствие. Позволете ми да бъда ваш цицерон (Франк отново прави един от своите каламбури, като явно има предвид думата «чичероне» (ит.) — водач из музеи и други забележителности. Б. пр.), но ми кажете преди това, къде собствено се намира нашият кантор!

— Той е в бивака ни — отговори Волф. — Видяхме се принудени да го задържим, докато узнаем с какви хора пътува и къде да го отведем.

— Мога да ви кажа къде да го отведете — в лудницата. Този човек ни е създал вече толкова много неприятности и главоблъсканици!

Когато достигнаха лагера, видяха, че там се намират само преселниците с жените и децата си. Другите бяха тръгнали да търсят кантора.

— Как ли ще ги уведомим? — попита Франк. — Не можем да ги върнем, защото не знаем накъде са поели.

— Изстреляйте една пушка — посъветва го Волф. — Тогава незабавно ще дотичат.

— Възможно е наблизко да има неприятели. С изстрела ще ги примамим насам.

— Няма такава опасност. Тъй като само аз съм запознат с разположението и на двата лагера, мога със сигурност да кажа, че няма от какво да се опасяваме.

Франк последва съвета му и стреля с пушката си. После внимателно се заслушаха, за да разберат дали скоро ще дочуят стъпките на завръщащите се хора.

Преселниците оглеждаха новопристигналите с любопитни погледи. Отначало се постреснаха при вида на двамата индианци, но обстоятелството, че ги бе довел Франк, бързо ги успокои.

Изстрелът наистина донесе очаквания резултат. За кратко време един по един отсъстващите хора се завърнаха. Човек лесно може да си представи колко много се зарадва Адолф Волф, когато неговият чичо му се представи. С какво удоволствие чичото и племенникът биха се усамотили някъде, за да си поприказват на спокойствие за родината, за роднините и за всичко, каквото им беше на сърцето и душата, но нямаше никакво време за такива разговори. Чувствата на отделните хора трябваше да отстъпят на заден план пред общата опасност. Понеже в момента Волф играеше ролята на представител на навахите, започнаха да се обръщат към него за всички по-важни въпроси.

След като поименно му представиха всички присъстващи, той най-напред се обърна към банкера:

— Ако не се лъжа, представиха ви като мистър Ролинс от Арканзас. Така ли е?

— Да, сър — отговори му той.

— Да не би да сте банкерът Ролинс?

— Да.

— И сте купили един петролен извор?

— За съжаление, да, но там няма никакъв извор.

— Тъй си и мислех. Измамили са ви.

— И то как! За съжаление тримата мерзавци ни се изплъзнаха. Много се надявам да успеем да ги догоним.

— Значи не желаете да ги оставите да си вървят по пътя?

— Не. Та нали ми взеха чека и се канят да отидат до Сан Франциско, за да го осребрят.

— Ако нямате друга причина да ги преследвате, оставете ги тогава на мира.

— Тъй ли? Такъв съвет ли ми давате? Откъде ви хрумна подобна мисъл?

— Имам ей това основание. Я вижте какво ще ви покажа! Той измъкна някаква хартия от джоба си и я подаде на Ролинс. Щом банкерът ѝ хвърли един поглед, радостно изненадан извика:

— Сър, та това е моят подпис, моят чек, който мислех, че е в ръцете на Гринли!

— Както виждате, сте се лъгали. Чекът не е вече у него.

— Така е, наистина е така. Е, сега всичко е наред. Няма защо да се страхувам, че ще изгубя тази сума. А всички останали разходи, направени досега, просто ще отпиша от сметката.

После накараха Волф да разкаже как се е добрал до чека. С кратки думи той изпълни това желание. А когато спомена, че Гринли, Бътлър и Полър са обърнали конете си и отново идват насам, Сам Хокинс попита:

— Мистър Волф, да не би тези типове да са тръгнали по петите ти?

— Естествено искат да издебнат някой удобен случай, когато се отдалеча от другите, за да ме нападнат и да си върнат документа.

— Така е, и аз тъй си представям нещата. Но не само че няма да успеят, ами ще ни паднат в ръцете.

— Да се надяваме.

— А после няма много-много да се церемоним с тях. Поне в едно съм сигурен, че няма пак да ни избягат. Къде сте се разположили на лагер?

— На около четвърт час път оттук надолу по реката на отсрещния ѝ бряг.

— Мислиш ли, че тримата са вече близо по петите ви?

— Не. Те са могли да следват дирите ни, само докато е било светло, но после са се принудили да чакат. Значи сме спечелили значителна преднина.

— Добре, значи утре ще ги заловим.

— А може и да не е утре!

— Защо?

— Защото сигурно ще се наложи да се разправяме с нихорасите.

— Хмм, вярно. Много ми се иска да знам какво ли ще предприемат тези негодници, щом стигнат до предишния ви бивак и видят, че птичките, които са имали намерение да уловят, са излетели.

— Лесно може да си представи човек.

— Смяташ ли? Аз не мисля така.

— Естествено те ще прехвърлят реката и ще тръгнат по следите ни.

— Не вярвам Мокаши да излезе толкова глупав.

— Глупав? Защо наричаш подобна стъпка глупост?

— Защото по численост далеч ги превъзхождате. Той води със себе си триста воители и сигурно ще изпрати напред съгледвачи да наблюдават лагера ви. Щом забележат, че сте го напуснали, те ще влязат с конете си в него, ще огледат подробно целия терен и тогава ще трябва направо да са слепи, за да не видят, че имате два пъти повече мъже от тях. Ще отнесат това известие на вожда и той ще се окаже достатъчно предпазлив, за да не ви нападне.

— И какво смяташ, че ще направи? Ще се откаже ли?

— Не. Той ще се оттегли и незабавно ще изпрати бързи вестовници до селото си, които ще трябва да доведат подкрепления. Ще нападне едва когато пристигне помощта.

— Нима ще очаква от нас да извършим подобна глупост — да стоим и да чакаме, докато той удвои броя на войните си? Не, не, мистър Хокинс, аз съм на съвсем друго мнение.

— Ами нека го чуем! Нещата могат да се изяснят истински едва след като всеки каже какво мисли.

— Действителното положение напълно се разминава с твоята представа. Краля на петрола ни излъга, когато каза, че нихорасите се спускали по десния бряг. Лесно могат да се прозрат подбудите, от които се е ръководил.

— Well. Искан е да забави битката между навахите и нихорасите и тъй да спечели време, за да изпълни своя план.

— Така е. Нихорасите яздят надолу по левия бряг, за да нападнат изненадващо навахите, а навахите се изкачват по десния бряг, за да ги изпреварят. От цялата история ще излезе такава криеница, която сигурно ще продължи достатъчно дълго, за да може междуременно Краля на петрола отново да се докопа до чека. Но всичко това не е известно на нихорасите. Те нямат представа, че Краля на петрола е бил при нас и ни е тръснал такава лъжа. Те ще намерят

изоставения ни лагер, ще видят следите и незабавно ще тръгнат по тях, за да ни нападнат в гръб най-неочаквано. Подобно нападение изневиделица напълно ще заличи численото превъзходство на навахите. Сигурно ще се съгласиш с мен.

— Нищо не мога да възразя, обаче ми се струва, че няма да постъпят както ти предполагаш. Впрочем в случая съществува и едно друго обстоятелство, с което трябва най-много да се съобразяваме.

— И кое е то?

— Това, че Олд Шетърхенд и Винету заедно с Ши Со. тръгнаха напред.

— Чух го вече, но все още не мога да разбера защо са постъпили така. Навярно имат намерение да наблюдават нихорасите, а?

— Всъщност не е там причината. Такова наблюдение е излишно, защото бяхме почти сигурни, че нихорасите ще насочат конете си право към навахите. Налагаше се самите навахи да бъдат предупреждени за предстоящото нападение.

— А-а, значи тримата са искали да дойдат при нас?

— Да.

— Но тогава те неизбежно ще бъдат забелязани от нихорасите, които се намират между нас и тримата.

— Това няма да стане, защото Олд Шетърхенд имаше намерение да яздыт, описвайки дъга. Той и Винету имат най-хубавите коне в целия Запад, а от останалите животни Ши Со избра най-бързия жребец. И тъй можеше да се очаква, че те навреме ще изпреварят нихорасите.

При тези думи лицето на Волф придоби замислено изражение, а после той каза:

— Не ми е приятно да чуя, че им е хрумнала подобна мисъл. Изобщо не е необходимо да ни уведомяват.

— Разбира се, че е необходимо! Нали съгледвачите ви са заловени! Не могат да ви донесат никакво известие!

— Нашите постове са много внимателни. Сигурно щяха да забележат приближаващия неприятел. А ето че сега сме принудени да се лишим от помощта на Винету и Олд Шетърхенд, двамата мъже, на които най-много може да се разчита.

— Да се лишим ли? Не разбирам защо.

— Разбира се, че ще се лишим. Дори и да успеят да заобиколят нихорасите и да ги изпреварят, пак няма да се срещнат с нас. Няма да ни заварят в лагера и няма да знаят какво да предприемат. Зад гърба им ще са неприятелите, а нас няма да ни има. Ще стоят, ще се споглеждат и смаяно ще поклащат глави.

При тези думи Сам избухна в смях и извика:

— Да стоят, да се споглеждат и да клатят глави? Хи-хи-хи-хи! Какви мисли ти идват само, мистър Волф! Твърдиш, че познаваш тези двама прочути мъже, но излиза, че изобщо не ги познаваш. А аз ти казвам, че няма да стоят като истукани, нито ще се споглеждат, а още по-малко пък смаяно ще клатят глави. Много ми се ще да науча кога и от кого някой от тях се е слисвал! Ако имаш такова мнение за тях, мога само да те съжалявам, страшно да те съжалявам!

— Мистър Хокинс, приемаш думите ми прекалено дословно. Да, познавам тези двама мъже, мога да го твърдя, и знам какво са вършили и какво са способни да извършат. Няма друг уестман, дето да ги превъзхожда. Но все пак и те са само хора, а има някои положения, когато дори и човекът, който е олицетворение на самата мъдрост, може да сгреша.

— Да, но не и тези двамата, ти казвам. Понякога наистина ти иде да помислиш, че са направили всезнаещи. У никой друг човек досега не съм забелязал подобни умения. Те притежават такава способност да предчувствуват нещата, която почти граничи с ясновидство. Естествено туй качество им е вродено, а после е доразвито и изтънчено с много упражняване. Убеден съм, че въпреки многобройните отпечатьци, оставени от конете ви при напускането на лагера, те ще открият следите на Гринли, Полър и Бътлър. Ще видят, че тримата са тръгнали подир вас, и кой знае какво ще предприемат. Може би ще направят нещо, за което никой друг няма и да помисли. Но ето че сега се сещам — не сме говорили още за Касти-тине и другите изчезнали съгледвачи. Не разбрахте ли къде са се забавили?

— Разбрахме.

— Е?

— Бяхме изпратили десет разузнавачи. Осем са пленени от нихорасите, а останалите двама са убити.

— От кого?
— Естествено от нихорасите.
— Това предположение ли е?
— Не е предположение, а го знаем със сигурност.
— От кого?
— От вашия Крал на петрола.
— Аха! Значи той ви го каза?
— Да.
— И му повярвахте?
— Разбира се. Защо да не му повярваме? Съгледвачите ни тръгнаха срещу враговете, били са заловени от тях и застреляни. Съвсем е просто.
— Не е толкова просто, колкото си мислиш. Чувал съм, че особено Касти-тине е бил отличен съгледвач, така ли е?
— Не само това. Въпреки младостта си той беше истински майстор в разузнаването.
— Тъй! И на вас не ви ли направи впечатление, че тъкмо когато не е бил сам, а е бил придружаван от деветима свои другари, той е проявил такава непредпазливост и е допуснал да бъде изненадан и убит?
Волф погледна изпитателно Сам в очите и го попита:
— Какво целиш с тези думи?
— Да те накарам да видиш истината. Не нихорасите са убили вашите съгледвачи.
— Ами кой?
— Краля на петрола.
— Краля... на петрола? — повтори Волф с тон, по който си личеше, че изобщо не го вярва.
— Да, Краля на петрола — потвърди Сам.
— Залуждаваш се. Кой те метна така?
— Слушай, мистър Волф, Сам Хокинс не може току-тъй да бъде метнат!
— Възможно е, но тогава си тъй озлобен срещу Краля на петрола, че озлоблението ти те е навело на едно неоправдано предположение, накарало те е да си направиш погрешно сметката.
— Нито съм предполагал нещо, нито съм пресмятал, а твърдението ми се основава на факти.
— Мътните го взели! Тогава говори! Какви са тези факти?
— Касти-тине си е свършил отлично работата. Той се е промъкнал до вожда на нихорасите толкова безпогрешно, че Мокаши непременно е щял да му падне в ръцете, но точно в този момент се е появил друг, свършено случаен човек и от засада е застрелял вашия съгледвач заедно с придружителя му.
— И убиецът, казваш... казваш... е твоят Крал на петрола?
— Не само аз казвам, ами наистина е бил той.
— Докажи ми го, докажи го!
— Нищо по-лесно от това. Имало е свидетели, двама мъже, които са искали, но не са могли да предотвратят убийството, защото е станало твърде бързо. И тези свидетели седят тук при нас.
— Тук ли? — попита Волф и търсещият му поглед обиколи всички наоколо.
— Да. Това са мистър Ролинс и мистър Баумгартен. Само ги попитай, нека всичко ти разкажат. Отначало Волф не искаше да повярва. Но след като банкерът най-подробно му описа случилото се, той не можеше повече да се съмнява и затова толкова по-яростно извика:
— Значи е бил този тип, този мерзавец! И тъкмо него го приехме сред нас като гост. Седеше в непосредствена близост до мен, тъй че можех да забия ножа си в сърцето му. И не сме подозирали нищо, нищо, абсолютно нищо!
— Така е, дори сте ги въоръжили тези хорица, хи-хи-хи-хи! — засмя се Сам по своя особен начин. — Много добре сте се справили, наистина изключително добре!
— Мълчи, мистър Хокинс! Как да си представим подобно нещо? Възможно ли е такова нахалство? Нима човекът, който е убил съгледвачите ни, може после да дръзне да дойде при нас и да ни поиска помощ и подкрепа?
— Току-що разбра, че е възможно. Добре, че поне си задържал чека. Но самия негодник сте го оставили да си отиде, а заедно с него и двамата му помагачи.
— Да, за съжаление. Но съм убеден, че е само временно. Може би още утре пак ще ни паднат в ръцете.
— Хмм! — обади се Сам.

— Какво има да «хъмкаш»?

— О, нищо, исках само да кажа, че често не всичко става тъй, както ни се иска.

— Пфу! Негодниците са по петите ни и не е необходимо да правим нищо друго, освен да ги почакаме.

— Правилно. Ами ако стане тъй, че да не можете повече да чакате? Колко лесно може да се случи нещо, което напълно да ви отвлече вниманието в съвсем друга посока! Или пък не е изключено и Краля на петрола да размисли иначе и да се върне.

— Тогава ще го преследваме и няма да мирясае, преди да го заловим! Още утре ще изпратя срещу него няколко съгледвачи, за да бъде сигурен дали действително е тръгнал по петите ни, или не.

— И той ще види тези съгледвачи и ще офейка.

— Нищо подобно, защото ще избира най-добрите си хора. Значи той, той е убиецът на Каститине! Вождът трябва да го научи, и то веднага! Той очаква вести. Трябва да те заведе при него, за да направим съвещание и да решим какво ще предприемем утре. Тръгваш ли с мен?

— Не — отговори Хокинс. — Нека той дойде тук.

— Не забравяй, че е изтъкнат вожд! Навярно има правото да очаква, че ще си тъй учтив да го посетиш!

— Какво? Как? Нима дотам си се поиндианчил, че цениш и поставяш един червенокож по-високо от един бял?

— Не, обаче той е вожд.

— Хубаво! Той е предводител на своите червенокожи воители, а аз съм временен предводител на тези бели лейдис и джентълмени. Изобщо не бива да ги напускам, дори и да искам.

— И защо?

— Днес, преди още да тръгне на път с Винету и Ши Со, Олд Шетърхенд ми каза, че ще бележи мястото, където ще останем да пренощуваме, като прекърши три млади дръвчета. Ние следвахме дирите му и привечер се натъкнахме на този знак. Трябва да останем тук.

— Защо?

— Той пожела да пренощуваме на това място. Не го попитах за основанията му. Сигурно има някакви причини, а щом човек като него смята, че ги има, значи те са достатъчно основателни, за да се съобразяваме с тях. А не е изключено и самият той да дойде.

— Още тази нощ?

— Да.

— Няма да може.

— О, той може каквото поиска.

— Щом е тръгнал към нашия последен бивак и при това е бил принуден да опише дъга, за да заобиколи нихорасите, не е възможно още тази нощ да се появи тук.

— Туй не ме засяга. Той е имал някаква причина да ми определи това място, където да го чакаме, иначе цялата уговорка ще е напълно излишна. Не бива да напускаме този бивак, тъй че изпрати някой да повика Големия гръм. Нека той дойде тук!

— Както искаш. Няма да настоявам.

Той възложи на двамата индианци, дошли заедно с него, поръчението да направят съответното съобщение на техния вожд и те незабавно се втурнаха да изпълнят заповедта му.

До този момент разговорът беше воден на английски език и тъй като немските преселници не го разбираха, не знаеха за какво бе станало дума. Ето защо госпожа Розали Еберсбах помоли Хобъл Франк да й каже най-важното, което той направи на немски. Щом Волф чу това, премина също на немски и започна да подхвърля тук-там по някоя забележка в разказа на Франк.

Изобщо, изглежда, Хобъл Франк му беше допаднал. Двата бързо размениха куп въпроси и отговори. При странния начин на изразяване, типичен за Франк, сериозното лице на Волф започна да придобива все по-развеселен израз, докато накрая той възкликна през смях:

— Ама ти наистина си бил голям оригинал, също както те описаха, но тогава не ми се вярваше.

— Описвали са ме? Че кой? — попита дребосъкът.

— Олд Шетърхенд.

— Какво описание ми направи той — устно или писмено?

— Устно, разбира се, устно.

— И как ме нарече? Оригинал?

— Да, или нещо подобно.

— Подобно ли? Покорно благодаря за супа без подправки! Аз не съм подобен, изобщо на никого не съм подобен. Онова, което съм, съм което трябва, от глава до пети. И щом многоуважаемият Олд Шетърхенд ме е нарекъл оригинал, ще бъда такъв, защото това е чест за мен. Измежду десет души едва ли ще намериш и трима оригинали, понеже не всеки е изучавал оригинални науки.

Накрая Франк се накланя да приключи разговора с думите:

— А утре ще им покажем на тези няхораси, че не струват повече от индианците, любители на горчица.

— Индианци, любители на горчица ли? — учудено попита Волф. — Какво искаш да кажеш?

— Не знаеш ли?

— Не, господин Франк, за пръв път научавам, че има индианец, който е любител на горчица.

— Тъй ли? Е, туй е вече нечувано! Има не само един, а дори двама индианци любители на горчица. И наистина ли не познаваш никого от тях?

— Не.

— Нито възрастния, нито младия?

— Не. И къде живеят тези индианци?

— Туй изобщо не е важно. Ще ти е достатъчно да знаеш, че са били във Вашингтон на посещение при Великия бял баща. Може би ти е известно кого наричат тъй?

— Да. Индианците са дали това име на президента на Съединените щати.

— Правилно! Както чувам, не си лишен от всякакви заложби за изучаване на науката. И тъй племето изпратило тез двама индианци във Вашингтон, за да изложат някои техни желания пред Великия бял баща. Като пратеници е трябвало да бъдат приети с изискано внимание и ето защо ги поканили на вечеря при президента. Седнали един до друг в най-отдалечения ъгъл на масата, която за малко да се счупи под тежестта на отрупалите я бутилки, паници и чинии. Имало ястия, дето двамата нивга през живота си не били виждали, а още по-малко пък били опитвали. При туй пред тях били сложени ножове, вилици и лъжици и те трябвало страшно много да внимават как ще се държат. Тогаз старият хитро пошепнал на младежа: «Нека моят млад брат зорко следи от кое ястие белите гости ще си вземат по най-малко. Сигурно туй ще е най-скъпата и най-прекрасната гозба. Точно от нея ще загребем здравата.» И тъй двамата внимателно наблюдавали и забелязали, че гостите гребвали най-мъничко от някаква кафеникава кашлица, поднесена в малки фини стъклени купички, дето били сложени върху сребърни подставки. Във всяка купичка имало по една лъжичка от черупка на костенурка. Тогаз старият индианец отново казал на младия: «В тез стъклени съдове се намира най-скъпото и най-вкусно ястие. Моят брат може да достигне с ръка един от тях. Нека той пръв си вземе от тази храна.» Младият индианец придърпал стъкления съд, гребнал пълна лъжица, а след нея бързо напъхал в устата си и още една. При туй се огледал да види дали някой не е забелязал, че наведнъж е изял две пълни лъжици. Никой не им обръщал внимание. Едва тогаз той започнал да разнася с език великолепно ястие из устата си и да го дъвче. Старият вперил в лицето му изпълнения си с напрегнато очакване поглед. Та туй лице постепенно взело да става жълто, червено и синьо и дори зелено, но оставало неподвижно и безизразно, щото даже при най-силни болки на един индианец не бива да му мигва окото. Но постепенно очите му взели все повече да се изцъклят и да сълзят, докато накрая по страните му неудържимо рукнали потоци от сълзи. Тогаз младият индианец със страшно усилие и прилив на безумна храброст преглътнал и... горчицата слязла в стомаха му и на него му станало по-добре, само дето от очите му все още неудържимо се стичали сълзи. Затуй старият индианец любопитно го попитал: «Защо плаче моят млад червенокож брат?» Младежът за нищо на света не искал да си признае, че прекрасното ястие тъй съсипало нервите му и тъй застрашило живота му, и ето защо отговорил: «Тъкмо си спомних как преди пет години баща ми се удави във водите на Мисисипи. Затуй плача.» При тез думи той побутнал купичката към своя съплеменник. Старият видял колко хитро постъпил по-младият му брат и последвал примера му — на бърза ръка налпал две пълни лъжици и после тутакси затворил уста. Но след малко устните му отново се разтворили и започнали да се затварят и отварят подобно на шаран, когато е на сухо или като човек, дето е пъхнал в устата си гореща хапка, а няма как да я извади. После челото на стария се покрило с бръчки, веждите му се качили нависоко, а от гърлото му се разнесло извънредно подозрително гъргорене. Цветът на лицето му взел да се сменя като на хамелеон. Едри капки пот закапали от всичките му пори. Очите му се налели с кръв и плувнали в сълзи, които скоро прелели и неудържимо потекли по

бузите му. Видял младежът и състрадателно го попитал: «Защо плаче моят по-голям червенокож брат?» Тогаз, призовавайки на помощ цялата сила на волята си, старият преглътнал горчицата и като простенал и дълбоко поел дъх, отговорил: «Плача, задето преди пет години не си се удавил заедно с баща си!» Тъй, господин Волф, туй е то прочутата история за двамата индианци, любители на горчица, които ти още не познаваш.

Последицата от тези сериозно изречени думи бе всеобщ гръмогласен смях. Във възцарилата се наоколо нощна тишина той сигурно се чуваше на четвърт час път. Ето защо не бе никак чудно, че откъм реката се разнесе висок глас, който извика на смесица от индиански и английски:

— Нима бледоликите са си загубили ума или са станали жени, та не умеят да се владеят? Когато човек не е у дома си в своята шатра, зад всяко дърво може да има скрит враг.

Беше Нитзас-ини, който идваше, последван от няколко от своите най-добри воители. Той водеше и бялата си жена, може би защото пратениците му бяха казали, че тук също има жени.

Лагеруващите се изправиха на крака, за да го поздравят. Той се спря пред отворения кръг от хора и острият му изпитателен поглед се спря на всеки един от тях. Когато забеляза Сам Хокинс, сериозният израз на лицето му се посмекчи и подавайки му ръка, вождът каза:

— И моят бял брат Сам ли е тук? Тогава знам, че това шумно веселие няма да ни докара някоя беда, защото Сам Хокинс изобщо няма да си отвори устата, ако знае, че наблизо се намират неприятели.

Той стисна ръцете на Дик Стоун и Уил Паркър, а после поименно му представиха и останалите мъже. Изобщо не обърна внимание на жените. Когато му споменаха името на Адолф Волф, Нитзас-ини сложи длан върху главата на младежа и каза:

— Ти си приятел на сина ми и племенник на моя бял брат. Бъди добре дошъл във вигвамите на навахите! Ти ще си като дете на нашето племе.

Когато погледът му се спря върху Хобъл Франк, който също му беше представен с името си, вождът се поусмихна и каза:

— Моят брат Франк знае всички тайни на небето и земята. Ще можем да научим много неща от него.

— Това е вярно — отговори Франк съвсем сериозно. — Радвам се, че великият вожд на навахите го знае и признава. Затуй ще поставя в негова услуга всичките си научни познания.

После Хобъл Франк направи поклон пред бялата скуоу и я заговори на родния си език:

— Почитаема госпожо, чувствам се много щастлив да се запозная с вас. Ако знаех, че все още нищо не сте чували за мен, щях да бъда тъй любезен да ви се представя с всичките си имена...

— Не е необходимо, господин Франк — прекъсна го тя с весела усмивка. — Вече ви познавам много добре.

— Навярно от разказите на моя приятел Олд Шетърхенд?

— Да. Понякога Винету също е споменавал за вас.

— Страшно се радвам. Въпреки туй дипломатично ви напомням, че истинската действителност или действителната истина никога не може да бъде напълно разкрита само от един разказ или с някакво си описание. Онуй, дето го знайте в момента за мен, е, тъй да се каже, като светлинка от мъждукаща свещ. Но остана ли при вас седмица, тогаз ще заблестя пред очите ви като слънце, чиито лъчи ще накарат всички звезди да избледнеят. Бъдете тъй добра да ми разрешите да ви запозная с тук присъстващите дами и господа! Преди всичко ей тук е застанала нашата доблестна госпожа Розали Еберсбах. После...

Той се наклони да премине към следващия, но госпожа Розали го избута настрана с думите:

— Квото си започнал веднъж да правиш, прави го както трябва! Разбрахте ли ме! Сама ще се погрижа за представянето си. За таз работа не ни е нужен никакъв си господин, дето казва, че уж бил учен, ама едно пълно име не може да запомни кат хората.

— Ха — обади се той, — да не би да искате от мен винаги да декламирам всичките ви имена, дето сте ги имали от люлката та чак до гроба? Споменах настоящето ви име и то сигурно е достатъчно!

— Достатъчно ли било? Хайде де! Да, при обикновени обстоятелства е достатъчно, но в случай че те представят, когато впечатлението от първия миг е толкова важно, човек трябва да бъде съвършено изчерпателен с имената.

И обръщайки се към бялата скуоу, тя продължи:

— И така аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн, овдовяла Лайермюлер, родом съм от Хаймберг в Саксония, а туй е Юлиус, мой втори съпруг и майстор ковач...

Така тя назова имена та на всички членове на преселническите семейства, а после покани жената на вожда да седне при тях. Бялата скуоу с готовност прие поканата ѝ и скоро жените завързаха много оживен разговор, воден по нейна молба на тих глас, защото в присъствието на мъжете си индианските жени трябва да мълчат, дори когато мъжете им не разговарят.

И в този случай отначало мъжете мълчаха. Вождът седеше до Сам Хокинс и без да пророни нито дума, дълго гледа мрачно право пред себе си. Индианската учтивост забраняваше на останалите да нарушат мълчанието му. След около четвърт час той най-сетне отвори уста:

— Нека моят брат Сам ми каже накъде отидоха Олд Шетърхенд и Винету!

— Те са по петите на нихорасите, за да ви предупредят, в случай че се окаже необходимо.

— Тогава нека Сам ми разкаже какво се е случило!

Сам изпълни желанието му. Без да се впуска в подробности, той осведоми вожда за всичко.

След като свърши, Нитзас-ини отново гледа известно време втренчено пред себе си, а после каза:

— Още утре наказанието ще сполети убийците. Готови ли са моите бели братя да ни помогнат?

— Да — отговори Сам. — Вашите врагове са и наши врагове, а нека нашите приятели бъдат и ваши приятели.

— Те са ни приятели. Да го подкрепим, като изпушим калюмета.

Той свали лулата на мира от врата си, отвори торбичката за тютюн и натъпка лулата. Щом я запали, Нитзас-ини се изправи на крака, дръпна и издуха дим към небето и земята, а после и към четирите посоки на света и каза:

— Всички бледолики, които са се събрали тук, ще бъдат наши братя и сестри. Говоря от името на цялото племе на навахите. Хау!

Всъщност според обичаите вождът би трябвало да държи дълга реч, но обстоятелствата бяха такива, че той предпочете да бъде колкото е възможно по-кратък. При последната индианска дума «хау», която означава потвърждение на казаното и е нещо като нашето «амин!», той подаде лулата на Сам и отново седна. Хокинс се изправи, също дръпна шест пъти от лулата и каза:

— Пуша и говоря от името на моите бели братя и сестри, събрали се тук. Нека бъдем като синове и дъщери на навахите и в мир, и във война да сме добре дошли при вас. Аз казах. Хау! Той пак седна на земята и върна лулата на вожда, който я задържа и я допуши. Когато лулата угасна, навахът я окачи на шнура и каза:

— Утре, преди още слънцето да се е издигнало над главите ни, кръвта на убиеца и на двамата му придружители ще изтече.

— Мислиш ли, че дотогава ще успеят да пристигнат тук? — попита го Сам.

— Те ще бъдат тук.

— Но няма да дойдат, яздейки открито, а тайно ще се промъкнат. Ще трябва да внимаваме много добре, за да ги забележим.

— Ще изпратя срещу тях двама мъже, които имат зрението на орела. Те ще ми известят точно къде ще се появят белите.

— Що се отнася до това, мястото може да се отгатне съвсем лесно.

— Какво иска да каже моят брат Сам?

— Естествено те ще следват вашата диря и ще се озоват на мястото, където лагерувате в момента. Необходимо е само да се скриете наблизо и те ще ви паднат в ръцете.

— Моят брат каза верни думи, но въпреки всичко ще изпратя двамата съгледвачи срещу тях, за да мога на всяка цена и съвсем сигурно да заловя тримата бледолики.

— Ами ако не ти остане време за тази работа?

— Че кой може да ми попречи?

— Нихорасите.

— Те няма да ми попречат да заловя убийците, напротив, ще ми помогнат. Нихорасите са тръгнали към нашия лагер. Ще го заварят изоставен и ще ни последват. Следователно убийците ще се озоват между тях и нас. Индианците ще ги вкарат в ръцете ни.

— Ще се радвам, ако не се лъжеш.

— Не се лъжа. Какво друго могат да направят нихорасите, освен да ни следват?

— Изглежда, Олд Шетърхенд беше на друго мнение.

— И все пак е тръгнал на път да ни предупреди, нали?

— Може би го е използвал само като претекст, за да не се види принуден да каже истината.

Минута-две вождът размисля над току-що чутото, а после, тъй като благодарение на проникателността си почти отгатна истинското положение на нещата, с приглушен глас попита: — Може би той си мисли, че нихорасите не са поели право към нашия лагер, а?

— Кажи-речи, тъй изглеждаше — също тъй тихо отвърна Сам.

— Тогава е възможно само едно — да са хвърлили око на други хора.

— Така е.

— На вас ли?

— Тъй предполагам. Олд Шетърхенд нищо не спомена.

— Премълчал го е, понеже сред моите бели братя има и такива, които сигурно ще се изплашат.

— Така и предполагам.

Волф пак се беше присъединил към тях. Тъй като седеше до вожда, той успя да чуе последните тихо разменени изречения и в момента изрази своето противоположно мнение:

— Според мен това, дето го каза, е съвсем погрешно. На нихорасите и през ум няма да им мине да си губят времето в опити да ви заловят, щом веднъж сте им избягали, и би трябвало да си кажат, че вече ще сте нащрек. Единствената правилна стъпка, която могат да направят и ще направят, е, първо, да нападнат нас, понеже сме по-силни от вас, а после, едва след като са ни победили, да се заемат с вас.

— Това становище си има своето пълно основание, ако не се лъжа — обади се Хокинс, — но ние се намираме в техния тил, а старо изпитано правило е, че винаги и преди всичко човек трябва да гледа тилът му да е свободен и сигурен.

— Вече казах, че Олд Шетърхенд и Винету едва ли могат да знаят какво е истинското положение и как да постъпят. След като заобиколят и изпреварят нихорасите, за да ни предупредят, двамата ще се озоват пред тях. И понеже няма да ни заварят в лагера, ще им бъде трудно да вземат правилно решение.

За да придаде по-голяма тежест на мнението си, той бе говорил по-високо, така че всички чува думите му. По тази причина Сам неволно също му отвърна с по-силен глас:

— И аз ще повторя каквото вече ти казах — за Винету и Олд Шетърхенд никога не е било трудно да вземат правилно решение. Те винаги знаят как трябва да постъпят. Никога не съм виждал някой от тях да се колебае какво да направи в следващия момент.

— И въпреки всичко има мигове, когато изменя разумът дори на най-умните.

— Туй не важи за двамата. И днес те много добре са знаели защо тръгват и защо ние оставаме тук на лагер.

В този миг откъм най-близките дървета се разнесе дълбок мъжествен глас:

— Само така, Сам Хокинс! Човек винаги трябва да защитава честта и доброто име на своите другари. Наистина знаехме много добре какво вършим и защо го вършим.

Тези думи бяха изречени от Олд Шетърхенд. Той се приближи, разтърси ръцете на навахите, на Волф и на бялата жена на вожда, а после се обърна към Нитзас-ини:

— Защо моите братя не са поставили стражи? Наистина нямало е от какво да се опасават, защото Винету и аз бяхме на разузнаване, но предпазливостта не бива никога да се забравя. Той не се учуди ни най-малко, че навахите се намираха вече тук, вместо в предишния си лагер. Същото безразличие показваше и Нитзас-ини. Той знаеше, че Олд Шетърхенд бе взел сина му Ши Со със себе си, но се връщаше без него. Защо? Как му се искаше да попита. Бащиното му сърце копнееше да види сина, но като воин, а още повече като вожда той не биваше да проявява тези чувства.

Когато забеляза Олд Шетърхенд, бялата скуоу скочи на крака. Тя не се осмеляваше да му зададе каквото и да било въпрос. Но къде беше синът ѝ? Погледът ѝ се опита да прониже тъмнината.

После със силен, ликуващ вик: «Ши Со, слънце мое!», тя се втурна към дърветата.

Присъстващите останаха неподвижни по местата си, без да проговорят нито дума. Вождът седеше с безизразно лице, сякаш беше каменна статуя. И ето че след около десетина минути от тъмнината дочуха да се приближават стъпки. Жената водеше сина си за ръка. Щом двамата достигнаха кръга от хора, тя пусна ръката му и най-спокойно отново седна на мястото си.

Ши Со се приближи до баща си и му подаде ръка. Вождът огледа сина си. Видя фигурата му, изпълнена с младежка сила, свежото му лице, интелигентните черти, ловките движения. За миг в очите му проблеснаха гордост и радост, но после лицето му си остана тъй безизразно, както и преди. Той не пое ръката на сина си, а се престори сякаш изобщо не я бе видял. Ши Со се обърна и седна до Адолф Волф. Той ни най-малко не се почувствува обиден. Знаеше колко

много го обича баща му. Известни му бяха индианските правила за благоприличие и вече съжаляваше, че е подал ръка на баща си. Беше го направил само защото идваше от Европа. А според нравите в родината му това не бе позволено. Все още той беше момче и в присъствието на мъже не биваше да прави нищо, което при сегашното положение не бе абсолютно необходимо.

Олд Шетърхенд наблюдаваше тази сцена с усмивка на задоволство. Той знаеше, че в това семейство имаше много повече любов и щастие, отколкото в някои изискани бели семейства, чиито членове в присъствието на други хора взаимно си оказват внимание и нежност, но останат ли сами, се държат един към друг като куче и котка. В този момент вождът го попита:

— Беше ли моят брат Олд Шетърхенд в предишния ни лагер?

— Не. Ако бях ходил до него, сега нямаше да е възможно да съм тук. Но Краля на петрола, Бътлър и Полър бяха вече там, нали?

— Да.

— И сте им дали оръжия и мунции?

— Да.

— Казаха са ви, че са яздили заедно с нас, че всички сме били заловени от нихорасите, но те са имали късмета да избягат, нали?

— Така е. Откъде го знае моят брат? Да не би да е разговарял с тримата убийци?

— Не — отвърна Олд Шетърхенд. — Изказах само мое предположение. Тези убийци са имали нужда от оръжия, тъй че са били принудени да дойдат при вас, защото освен навахите наблизко няма други хора, от които могат да ги вземат. При това е трябвало да ви излъжат и да ви кажат, че са съгътници и закрилници на Ши Со. Всичко е толкова близо до ума, че всяко дете би се досетило. Но дори и да имах време, пак нямаше да ми хрумне мисълта да отида до предишния ви бивак, защото още привечер научих, че вече сте го напуснали.

— Кой ти го каза?

— Собствените ми очи.

— Уф! Значи си ни видял?

— Да. Бях се покатерил на едно високо дърво от тази страна на реката, за да се огледам за нихорасите, и видях колоната ви да се движи по отвъдния бряг срещу течението на реката.

— Тогава може би и нихорасите са ни видели?

— Не са.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Откъде го знаеш?

— От самите тях. Те го казаха и аз го чух, защото ги подслушах. Ши Со беше заедно с нас. Той пазеше конете, докато Винету и аз се промъквахме към неприятеля. Сега се върнах с Ши Со, за да осведомя моите бели братя за положението на нещата и после да посетя червенокожите си братя. Винету остана там и продължава да наблюдава враговете. Много се радвам, че заварих тук моя брат Нитзас-ини и че не е необходимо да посещавам воините на навахите.

— И аз много се радвам след толкова дълга раздяла отново да видя моя брат Шетърхенд. Утре неприятелите ще ни паднат в ръцете.

— И аз мисля така, макар да знам, че мнението на моя брат се гради върху една лъжлива предпоставка.

— Поразяващата ръка се заблуждава. Аз мисля същото, което мисли и той.

— Невъзможно.

— Напротив. Нихорасите ще заварят лагера ни празен и ще тръгнат по дирите ни.

— На първо време нихорасите изобщо няма да се отправят към лагера ви, а ще нападнат нас. Те не подозират, че воините на навахите са изоставили бивака си.

— Уф! Нима моите бели братя ще бъдат нападнати?

— Да.

— Къде?

— Нихорасите са си въобразили, че ги следваме по петите, за да отидем при навахите и да ги предупредим. Затова са се установили на лагер край Зимната вода и замислят там да ни обградят.

— Край Зимната вода ли? Измислили са много умен план, защото няма друго място, което да е по-подходящо за нападение. Но моите братя няма да минат оттам, нали?

— Напротив, ще отидем право там.

— И ще се биете?

— Да. Но може би изобщо няма да се стигне до битка. Възможно е нихорасите да се предадат без каквато и да било съпротива.

— Уф! Как ли ще е възможно?

— Като воините на навахите ни помогнат. Мисля, че можем да разчитаме на тях!

— Щом пожелаеш, ще ви помогнем. Но ние мислехме да изчакаме неприятеля отвъд реката, при сегашния ни лагер.

— Не знам къде лагерувате в момента, обаче Зимната вода е много по-подходящо място за нашата цел.

— Моят брат е прав. Ще отидем с него при Зимната вода. Но как тогава ще заловим Краля на петрола и другите двама подли убийци?

— Искате да ги заловите? — попита Олд Шетърхенд и по лицето му се изписа лек израз на изненада, което иначе бе изключително голяма рядкост за този мъж.

— Да — отговори вождът.

— Но нали вие сте ги снабдили с пушки и муниции!

— Защото ни излъгаха.

— И безпрепятствено сте ги оставили да си отидат!

— Защото им бях дал думата си!

— А-а, сега вече се досещам! Ти още не си знаел, че Краля на петрола е убил двамата ти съгледвачи.

— Не, не го знаех.

— И си го научил едва от моите спътници?

— Така е.

— А сега искаш да ги преследваш, за да отмъстиш за смъртта на разузнавачите?

— Искам и трябва да отмъстя за тях, но не е необходимо да преследвам бледаликите, защото те ни следват по петите.

— Наистина ли? Странно! Би трябвало да се радват, че са се изплъзнали и от вас, и от нас! Тогава се намеси Волф, като по лицето му се изписа извънредно доволен и самоуверен израз:

— Е, да, но ако чекът все още беше в ръцете им!

— Не се ли намира вече у тях?

— Не. Аз им го взех и го задържах.

— А-а! И как стана това?

Волф разказа случилото се и после добави:

— После взехме мерки да ги наблюдаваме какво вършат и така научихме, че са тръгнали по петите ни. За да бъдем по-сигурни, се канехме на разсъмване да изпратим двама съгледвачи срещу тях.

— Хмм! Това не е безопасно. Те тъй и тъй сами ще дойдат, а съгледвачите лесно могат да ги прогонят.

— Вярно е, и аз също бих се отказал от изпращането на разузнавачи — каза вождът, — но кога смяташ, че трябва да потеглим към Зимната вода?

— Щом се разсъмне.

— Тогава тримата все още няма да са тук. Сам виждаш, че се налага да оставим няколко души да ги наблюдават.

— Да, за съжаление. Бих предпочел самият аз да се нагърбя с тази задача, но от мен ще има нужда при Зимната вода. От Волф и от теб също. Значи нямаме друг избор. Трябва да оставим някой да ги следи. Но избери най-добрите, най-хитрите и най-надеждните си хора!

— Тъй ще направя. Няма защо да се тревожиш.

— Кажим им, че е по-добре да ги застрелят, отколкото да ги оставят да избягат. Мразя кръвопролитията, но тези убийци са като диви зверове. Ще се лепнат по петите ни и ако не се доберат пак до чека, заплашва ни кървавото им отмъщение. И още нещо — не виждам кантора. Къде е той?

— В моя лагер. Беше избягал оттук и се беше отдалечил доста надолу по реката. Там пееше и вдигаше страшен шум. Изпратих няколко воина да прекосят реката. Те го плениха и го доведоха в лагера ни.

— Какъв непредпазлив и непоправим човек! Действително трябва да бъде връзван!

— Прости му! Намерих ви благодарение на виковете му и на шума, който вдигаше.
— Това не е извинение за глупостта му. Вече неведнъж ни е вкарвал в беда.
— Разумът му не си е на мястото, където трябва да бъде.
— Но не е и там, където не би трябвало да бъде, защото за съжаление, изглежда, изобщо му липсва.
— Да наредя ли да го доведат?
— Да. Тъй като не може да разговаря с воините ти, ще вземе да направи още по-големи щуротии, отколкото ги върши тук.
Изпратиха един индианец да доведе кантора. Едва след това Олд Шетърхенд започна да разказва за днешното си приключение.
Нито от неговия остър поглед, нито от погледа на Винету се изплъзнало, че нихорасите, чиято диря следвали, постепенно преминали към значително по-бавно темпо на езда. Каква ли била причината?
Двамата прочути мъже нямаха навика да се допитват за съвет или мнение до другите, когато сами можеха да се доберат до верния извод. Ето защо не споделили наблюдението си с никого от спътниците си, дори го премълчали и пред Сам Хокинс. Само удвоили вниманието си и разбрали, че не са се излъгали.
— Какво ще каже моят брат Шетърхенд? — попитал Винету.
— Както изглежда, никак не бързат да догонят навахите — гласял отговорът.
— Моят брат мисли също като мен. Навярно са решили да отложат нападението си срещу навахите. В такъв случай става ясно на кого са хвърлили око.
— Естествено на нас.
— Да, но защо? Най-умното, което могат да направят, е незабавно да нападнат навахите — те нямат никакви точни сведения, защото едни от съгледвачите им са убити, а останалите са пленени.
— Нека моят брат Винету не забравя, че сме по петите им и имаме няколко много добри коня. С бърза и усилена езда поне неколцина от нас могат да ги заобиколят и изпреварят, за да предупредят навахите.
— Уф! — кимнал Винету. — Това ще е причината.
— Да, вероятно е така. Те искат да предотвратят този наш ход и да освободят своя тил. Като нищо може да се очаква на вожда им Мокаши да хрумне подобна мисъл. И сега яздят по-бавно, за да са сигурни, че ще ги наближим още повече, и когато намерят подходяща местност, няма да им се наложи дълго да ни чакат. Ако предположението ни е вярно, е необходимо само да поразмислим кое място в тази посока ще им се стори най-удобно за нападение. Нали моят червенокож брат Винету отлично познава местността?
— Моят брат също я знае.
— Тогава нека размислим!
— Уф! — възкликнал Винету не след дълго. — Има едно такова място, което ще достигнат още преди свечеряване.
— И аз се сещам за него. Имаш предвид Зимната вода, нали?
— Да. И ти ли?
— Също.
Наистина е странно колко често тези двама мъже са имали еднакви мисли и едни и същи чувства. И двамата едновременно се сетили за Зимната вода.
— Възможно е там да ни очакват — обадил се Олд Шетърхенд.
— Сигурен съм — съгласил се апачът.
— Нали не искаш да налетим право на пушките и ножовете им?
— Не.
— Тогава трябва да се уверим как стоят нещата.
— Налага се да изпратим някой да ги наблюдава.
— Кого?
— Моят брат Шетърхенд е по-предпазливият и по-разсъдливият от нас двамата.
— Не съм, това е моят брат Винету, чиито поглед и сетива са много по-изострени от моите.
— Олд Шетърхенд е по-силен от мен. Много по-добре може да противостои на всяка опасност.

— А ти си по-ловък и по-пъргав. Но защо се сравняваме така един с друг? Зимната вода е твърде опасно място, което на самотния съгледвач ще отнеме прекалено много време и ще му струва прекалено големи усилия. Би трябвало да отидат поне двама.

— Тогава и двамата ще яхнем конете.

— Добре. Тук могат да се лишат от нас, понеже, докато отсъстваме, едва ли ще ги застраши някаква опасност. Зад нашите хора няма неприятели, а пред тях ще яздим ние. Все някак ще се справим. Всъщност би трябвало да вземем още някой.

— Защо?

— В случай че нихорасите искат да нападнат нас, ние двамата сме напълно достатъчни. Но ако нямат такова намерение и въпреки всичко са решили да се насочат към навахите, ще се наложи да предупредим Нитзас-ини. А никой от нас двамата няма да има възможност да се заеме с тази задача.

— Така е.

— Следователно ще трябва да вземем и трети човек.

— Кого ще избере моят брат Шетърхенд?

— Предлагам Ши Со.

— Добре. Той е отличен ездач и познава местността не по-зле от нас. Никой друг от останалите не е запознат с нея. Значи ще вземем сина на вожда. Ще кажем ли на другите защо и къде отиваме?

— Не мисли ли моят брат Винету, че е по-добре да премълчим?

— Да, така е. Сред преселниците има и мъже, които не са герои, както и жени и деца, а на тях не бива предварително да се говори за опасности. Ако узнаят всичко в последния момент, пак няма да е късно.

Колкото бързо било взето това решение, толкова бързо го и привели в изпълнение. Само след броени минути тримата препуснали напред в галоп, докато другите продължили пътя си в същото бавно темпо.

Единадесета глава Край Зимната вода

Теренът бил равен. Отляво се ширела гладката гола степ, а отдясно — реката, чиито брегове били най-напред отточени от горски пояс, а после и от тревна ивица, защото там имало достатъчно влага. Понеже въздухът винаги бил извънредно чист, виждало се много надалеч, освен ако реката не правела завой наляво. Следователно нямало защо да се опасяват че е възможно изневиделица да се натъкнат на нихорасите.

Продължили да яздат тъй до късно следобед, като от време на време спирали, за да разгледат внимателно дирята. Станало ясно, че все повече се приближават до индианците. Те нямали вече дори и един час преднина.

И тогава отляво, тоест от юг, се появила тъмна черта, която била съвършено права и се спускала перпендикулярно към реката. В далечината съвсем на юг тя се състояла от единични сухи мескитови растения. После тези храсти постепенно се съгъстявали, ставали все по-сочни и по-зелени, докато онези на юг били сиви и безжизнени. Колкото повече тримата се приближавали към реката, толкова по-нагъсто и по-буйно растели храсталаците, сред които накрая се издигали дори отделни дървета.

Този растителен пояс означавал къде е течението на Зимната вода, ако изобщо в случая можело да става дума за течение в смисъл на течаща вода.

През по-влажното годишно време, тоест по време на малкото дъждовни дни, водата се събирала в падина, наподобяваща речно корито, и за няколко седмици придавала свеж вид на растителността, която иначе била суха и бедна и представлявала печална гледка. Колкото по-близо се намирала до реката, толкова по-дълго можела да просъществува, а до самия бряг малкото дървета успявали дори целогодишно да останат живи. Несъмнено в главата, измъдрила името Зимна вода, разсъдъкът е бил още по-малко, отколкото водата в рекичката.

След като тримата ездачи се приближили до Зимната вода дотолкова, че вече, кажи-речи, съществувала опасност да ги забележат оттам, били принудени да продължат пътя си под прикритието на пояса от храсти и дървета. После слезли от седлата и потърсили подходящо скривалище за конете си, при които останал Ши Со. Другите двама му дали и пушките си да ги пази, защото те само пречат на съгледвача, когато започне да се провира между храстите, а да не говорим, ако запълзи по земята. После Винету и Олд Шетърхенд бавно продължили под короните на дърветата по брега на реката, вперили зорките си погледи напред, за да открият съевременно всеки нихорас, който евентуално, можел да се намира на това място.

Когато изминали половината от пътя, те се спрели и Олд Шетърхенд казал:

— Няма ли най-напред да се убедим дали нихорасите са останали край Зимната вода, или са продължили пътя си?

— Добре. Тези дървета са достатъчно високи.

— А и шумата им е достатъчно гъста, за да не ни забележат отдалече, когато се изкатерим на тях.

Те избрали две достатъчно високи дървета, които се издигали толкова близо едно до друго, че намиращите се в короните им хора да могат да се разбират, без да се налага да си подвикват по-силно. Като отлични катерачи, с бързината на невестулка двамата за миг се озовали горе.

Забелязали, че са направили добър избор, защото изгледът, открил се пред очите им, бил повече от достатъчен за тяхната цел. Над върхарите на дърветата, опасали Зимната вода, те можели да виждат надалеч из равнината, ширнала се на отвъдната страна. Тя била съвършено пуста.

— Все още са при Зимната вода — подхвърлил Олд Шетърхенд към близкото дърво на Винету.

— Да, не са продължили по-нататък, защото иначе трябваше да ги видим някъде в степта — отговорил апачът. — Нека моят брат извади далекогледа си.

По време на всичките си скитания Олд Шетърхенд носеше със себе си силен далекоглед. Обикновено той се намирал в кобура на седлото му, но малко преди да остави коня си на Ши Со, той го взел със себе си. Насочил го към храсталаците край Зимната вода и няколко минути останал неподвижно, седнал на клона. После свалил бинокъла от очите си и уведомил апача:

— Там са. Далекотгледът приближава храстите почти пред самия теб. Нихорасите са се разположили на лагер откъм другата страна на гъсталака в непосредствена близост до Зимната вода. Току-що връщат конете си от водопой откъм реката Чели.

— Ще можем ли да ги подслушаме?

— Сега не, сигурно по-късно, след като се стъмни.

— Моят бял брат има ли желание да го направим?

— Естествено! Ако можеш да чуеш за какво разговарят враговете ти, това винаги е от полза.

— Тогава да изчакаме, докато се стъмни, и да се промъкнем до лагера им.

— Добре, но няма да чакаме на дърветата, а ще слезем долу. На земята е по-удобно.

Той се накарал вече да се спусне от дървото, когато дочул учуденото «уф!» на апача.

— Видя ли нещо моят брат Винету? — попитал го той.

— Да.

— Какво?

— Конници.

— Къде?

— Отреща на другия бряг. Една дълга верига от ездачи, проточила се покрай дърветата. Нека моят брат почака, докато отново се покажат. Скоро ще излязат на онази тясна поляна, която се намира точно срещу нас.

Двамата съгледвачи зачакали със затаен дъх. Най-напред се появили двама самотни конници. Били индианци. Прекосили поляната в галоп и започнали да претърсват храсталаците. После единият се върнал малко назад и махнал с ръка. Не били открили нищо подозрително.

— Нека моят брат вземе далекогледа си. Може би ще успее да различи лицата им — казал Винету.

Олд Шетърхенд послушал съвета му и насочил бинокъла към откритото място. След знака на съгледвача останалите индианци излезли от гъсталака и се проточила дълга върволица от ездачи, чиито лица били покрити с цветовете на войната. Затова ловецът не можел да ги разпознае, но въпреки това много от фигурите му се сторили познати. В края на колоната имало двама конници и той веднага разбрал кои са те — Нитзас-ини и неговата бяла скуоу, чието лице

естествено не било покрито с бои. След като изчезнали сред храстите от другата страна на поляната, апачът се обадил:

— Това са воините на навахите, едва ли съществува друга възможност. Тъй като разстоянието е доста голямо, не успях да ги различа, но ми се стори, че в края на колоната яздеше жена. Моят брат можа да види с далекогледа си всичко по-добре. Позна ли някого?

— Да. Най-отзад яздеха Нитзас-ини и жена му.

— Значи, както и предполагам, са навахите. Сигурно са лагерували долу при устието на реката. Защо ли са напуснали бивака си?

— И защо яздыт отсреща по десния бряг?

— Да, това е странно. Та нали знаят, че нихорасите трябва да се търсят откъм тази страна на реката, където се намира и тяхната територия.

— Да не би да са били подведени от някоя лъжлива вест?

— Това е не само възможно, но и доста вероятно.

— Тогава се налага да си зададем въпроса, кой ли им е донесъл тази вест.

— Не е някой разузнавач, защото всичките им съгледвачи са пленени и няма как да отидат до тях.

— Съществува само една възможност.

— Коя?

— Да са били заблудени от Краля на петрола.

— Вярно! Той сигурно ги е посетил, за да получи от тях оръжия за себе си и за своите придружители. Нали и тримата останаха с голи ръце.

— Каква ли причина са имали да изпатят навахите нагоре по отсрещния бряг?

— Нека не си блъскаме сега главите по този въпрос. Непременно ще узнаем причината. Да слизаме надолу! Започва да се смрачава, а скоро можем да се натъкнем на нихорасите.

Те слезли от дърветата, защото долу се чувствали в по-голяма безопасност. Не било изключено поради някаква причина оттам да мине някой нихорас и тогава той щял да ги забележи много по-лесно на дърветата, отколкото на земята, където имали възможност да се скрият. След като пак се озовали долу, Олд Шетърхенд казал:

— По каквито и причини нашите приятели да са поели по отсрещния бряг, те много лесно могат да се разминат с преследваната от тях цел.

— Защо? — попитал апачът.

— Защото не е изключено нихорасите да са ги забелязали.

— Уф! Наистина. Те се намират на отсамния бряг, а навахите преминаха на конете си недалеч по отсрещния бряг!

— Вярно, че бреговете са обрасли с храсталаци и дървета, но нашите приятели няма как да са избегнали преминаването през поляната и там е могъл да ги забележи всеки човек, застанал близо до водата на отсамния бряг.

— Преди малко нихорасите водиха конете си на водопой. Дано да са свършили вече с тази работа и никой от тях да не се е намирал тъй близо до реката. Отново ще се изкатери на дървото, за да огледам онова място.

Винету пак се покачил горе, внимателно се взирал минута-две, после слязъл от дървото и казал:

— Край водата не се вижда жива душа и предполагам, че навахите са останали незабелязани.

— Това ме успокоява. Впрочем, след като подслушаме нихорасите, сигурно ще го узнаем. Ако са видели приятелите ни, няма как да не го споменат.

Здрачило се и двамата мъже тръгнали на път, който съвсем не бил безопасен. Отначало виждали на пет-шест крачки пред себе си, но после се стъмнило толкова бързо, че когато наближили Зимната вода, се възцарил мрак, който вече не им позволявал да се опанят само на зрението си, а трябвало да се придвижват и пипнешком. Но тогава им помогнало обстоятелството, че често били посещавали тази местност и я познавали много добре.

Реката Чели течала почти по права линия от изток на запад, а Зимната вода, както вече бе споменато, от юг на север, тоест тя се вливала в Чели под прав ъгъл. Бреговете и на двете реки били доста високи и покрити с гора и храсталаци. От високия бряг до водите на Чели имало около шейсет стъпки. По това годишно време в коритото на Зимната вода само тук-там били останали отделни локви, които ни най-малко не пречели на преминаването ѝ. Близо до устието на Зимната вода теренът бил много каменист, а бреговете толкова стръмни, че не било възможно да се спуснат по тях на кон. Който искал да премине на отсрещната страна, трябвало

първо да се изкачи на известно разстояние нагоре по брега срещу течението на Зимната вода до едно място, където двата бряга ставали по-полегати. Там бил единственият удобен брод за прекосяване на реката. Естествено там било удобно и за нападение. Тъй като навсякъде другаде преминаването на отсрещния бряг било невъзможно и човек волю-неволю щял да се види принуден да дойде до това място, било необходимо неприятелят му само да го изчака. Ако засадата не била поставена извънредно несръчно, жертвата неминуемо щяла да падне в ръцете на враговете си, стига само те да имали нужната численост.

Лагерът на нихорасите не бил при този брод. Те продължили да яздят надолу от отсманната страна на реката чак до устието ѝ, където се установили на бивак горе на високия бряг. Но там нямало вода. Онзи, който искал да напои коня си или да си донесе вода, трябвало да се върне към току-що описания брод и да се спусне до дъното на пресъхналото в момента корито на Зимната вода, а после да слезе до устието ѝ, където протича Чели.

Подобно обстоятелство създавало немалко затруднения. Нихорасите щели да имат много по-големи удобства, ако се били установили на лагер долу при самото устие, обаче това не било възможно да стане, без да оставят следи, които нямало да могат напълно да заличат, а тъкмо това трябвало да се избегне.

Толкова за характера на терена, който бил толкова важен и за двете страни.

Тъй като нихорасите лагерували на отсрещния бряг, естествено Винету и Олд Шетърхенд били принудени също да се прехвърлят отвъд пресъхналата река. Когато достигнали високия бряг на Зимната вода, между големите скални късове на срещуположната страна те видели светлината от лагерните огньове, които били запалени там.

— Каква непредпазливост! — обадил се Винету.

— Да — съгласил се Олд Шетърхенд. — Сигурно тези типове са убедени, че сме твърде далеч назад, за да успеем още днес да стигнем до тук.

— А колко лесно навахите могат да забележат огньовете им.

— Тъкмо това ме кара да предположа, че нихорасите са видели навахите, когато прекосяваха поляната. Вече знаят, че враговете им се намират отвъд реката и не могат лесно да се прехвърлят на другата страна.

— Скоро със сигурност ще разберем как стоят нещата, а сега да продължим.

Те се изкачили срещу течението на Зимната вода до брода и там се прехвърлили през реката. После по левия бряг на Зимната вода отново се запромъквали надолу. Колкото повече се приближавали до лагера, толкова по-предпазливи ставали. Прокрадвали се от дърво на дърво, от храст на храст, като избягвали всяко място, което било макар и слабо осветено от лагерните огньове.

След като се приближили толкова, че вече могли да различават отделните човешки фигури, разбира се, съвсем тихо Винету казал:

— Нека моят брат остане тук. Ще излезе от гората и ще се промъкне край лагера откъм откритата му страна, за да види къде са конете и дали са поставени стражи.

Той изчезнал бързо и безшумно. Изминал около половин час, преди да се върне. Съобщил следното:

— Конете са откъм срещуположния край на лагера и няма да могат да ни издадат с пръхтенето си. От страната на откритата равнина има поставени стражи. Тази мярка може да е взета единствено заради навахите и ето защо е сигурно че нихорасите не знаят къде се намират враговете им.

— Моят червенокож брат е имал възможност да огледа целия лагер. Дали е успял да види къде седи вождът Мокада?

— Да. Седнал е заедно с трима възрастни воители до широк каменен блок.

— Дали ще съумеем да се доберем до този къс скала?

— Възможно е само ако сме безкрайно предпазливи. Скалата е до самия край на брега, тъй че зад нея не може да има никакви нихораси. Ще тръгна пръв, нека моят брат ме следва!

Двамата легнали по корем и запълзели напред, използвайки находчиво и умело всяко дърво, всеки храст и всяко друго растение, което им предлагало някакво прикритие.

Крайната им цел бил големият скален отломък, споменат от Винету. Той бил дълъг и не особено широк, а на височина достигал почти два човешки боя. Тъй като отгоре растял мъх, с течение на времето падащата шума се задържала, вятърът не успявал да я отвее и лека-полека се образувала хумусна почва. Тя се натрупвала върху камъка в доста плътен слой, който на

местата, където имало пукнатини и процеци, станал още по-дебел. Ето защо върху този къс скала били пуснали корени няколко храста, чиито клони се надвесвали над ръба на камъка. Между скалата и стръмно спускащия се речен бряг оставало съвсем тясно място, но то било напълно достатъчно за целите на двамата съгледвачи. Те успели незабелязано да се озоват зад големия отломък. Мястото, където лежали, било широко не повече от плещите на мъж, тъй че те се намирали до самия ръб на стръмния склон. Ако там брегът бил ронлив, щял да се срути под тежестта на двамата мъже и те неизбежно щели да паднат от доста голяма височина в коритото на реката. Затова преди всичко внимателно опипали земята под себе си и за свое успокоение разбрали, че тя представлява здрава, твърда скала. Тогава се изправили, за да се изкатерят върху големия каменен блок. Щом веднъж се озовали горе, от другата страна точно под тях щял да се намира седналият вожд.

Имало едно място, където можело да намерят опора за ръцете си. Олд Шетърхенд се вкопчил здраво в камъка, стъпил на гърба на апача и оттам се метнал горе. Това бил изключително опасен номер, защото при най-малкото погрешно движение или погрешна стъпка ловецът щял да падне чак долу в пресъхналата река. При скока си върху камъка трябвало да бъде много предпазлив и да остане ниско приведен, защото в противен случай седящите откъм другата страна на скалата нихораси щели да го забележат. След като се озовал горе, той се притиснал плътно към камъка и спуснал на апача навитото си на руло ласо, за да може с негова помощ да го изтегли при себе си. И това напълно им се удало.

И двамата се намерили върху скалата. Но тежко им, ако нихорасите ги видели! В такъв случай въпреки цялата си сила, хитрост и ловкост щели да бъдат загубени. С тази пропаст зад себе си и изправени пред лагер с триста воители, нямало да им остане нищо друго, освен да се простят с пушките си и да се предадат.

Легнали върху каменния блок, двамата започнали предпазливо да пълзят към споменатите вече храсти, откъдето могли добре да огледат целия лагер.

Там горели не по-малко от осем огъня, на които тъкмо в този момент нихорасите приготвяли вечерята си. Точно под двамата, облегат на скалата по-встрани от обикновените воители, седял Мокаши заедно с трима от по-възрастните индианци. Те разговаряли, но не оживено, а с откъслечни изречения, между които настъпвало по-продължително или по-кратко мълчание. Както скоро притаилите се двама приятели разбрали, четиримата нихораси не били съвсем единодушни в становището си. Единият от тях, вече възрастен, но въпреки това все още доста як и държелив мъж с посивели коси, казал:

— Мокаши ще съжалява, че постъпи тъй, както днес си беше наумил. Трябваше да побърза и незабавно да нападнем онези песове навахите и да ги избием.

— Нали така и ще направим — отвърнал вождът.

— Но ще се забавим и ще закъснеем! Навахите няма да ни чакат толкова дълго.

— Нека моят по-голям брат не забравя, че те имат само един ден преднина. След като утре заловим бледоликите, веднага тръгваме срещу навахите!

— Преднината им е по-голяма от един ден, защото издехме по-бавно, за да позволим на бледоликите да се приближат още повече до нас.

— Няма значение. Онези чакали навахите няма да изоставят бърлогата си, преди да сме пристигнали. Няма да тръгнат от лагера си, докато не се завърнат изпратените от тях разузнавачи, иначе после те няма да ги намерят. Нека моят по-голям брат не забравя това!

— Не го забравям, обаче всяка година се състои от едно лято и една зима и всички неща на земята имат две страни. Тъй е и в този случай. Мокаши мисли, че навахите ще чакат, защото са изпратили съгледвачи, а аз съм на мнение, че няма да чакат.

— Защо?

— Именно заради съгледвачите. Тъй като те се бавят вече толкова дълго и все не се връщат, сигурно им се е случило някое нещастие. Така ще си помислят навахите и няма да чакат повече.

— Мисълта на моя брат е вярна само наполовина. Ако враговете ни наистина заподозрат нещо, в никой случай няма да тръгнат от лагера си с всичките свои воители, преди да разберат къде се намираме. По-скоро ще изпратят нови съгледвачи.

— С това положението няма да се промени, защото новите съгледвачи ще ни открият и ще известят вождя си. После ще ни нападат и ще ни заварят неподготвени.

— Ще бъдем подготвени, тъй като винаги поставяме стражи.

— По-добре ще е, ако Мокаши се беше отказал от новия си план. Вместо ние да изненадаме навахите, те ще ни нападнат!

Тонът на стария бил малко по-остър, отколкото обикновено е прието да се разговаря с един вожд. Ето защо Мокаши отвърнал следното:

— Моят брат носи на главата си снега на старостта. Видял е повече зими от мен и е преживял немалко неща. Затова може без страх да каже мнението си, когато то се различава от моето. Но предводителят съм аз, а не той. Макар да изслушвам какво мислят и другите опитни мъже, все пак аз решавам какво ще правим и всички трябва да ми се подчиняват.

Старият свел глава и продумал:

— Прав си. Нека бъде както ти искаш!

— Да, така. Ще бъде и ти ще разбереш, че моят план е най-добрият. Или може би вярваш, че ще успеем да изненадаме навахите?

— Да, тъй мисля.

— Не, невъзможно е. Те сигурно също ще поставят постове като нас. С помощта на нашите съгледвачи ще трябва първо да открием мястото, където се намират враговете ни. А колко лесно могат да ги забележат, заловят или дори убият, също както и ние пленихме разузнавачите на навахите. И това все още не е най-същественото. Има и нещо друго, за което моят по-голям брат, изглежда, не е помислил — навахите вече знаят, че сме тръгнали срещу тях.

— Уф! — възкликнал старият. — Че кой ли им го е казал?

— Тримата бледолики, които ни избягаха.

— Уф, уф! Наистина! Но ако действително са отишли при навахите.

— Съвсем сигурно са отишли при тях. Може би още днес са ги намерили и предупредили. В такъв случай навахите незабавно ще тръгнат в поход срещу нас и изненадващо ще ни нападнат. А аз чакам тъкмо това.

— Какво? Мокаши чака да бъде нападнат от враговете ни?

— Да.

— Нали моят брат Мокаши знае старото военно правило, че по-лесно побеждава онзи, който изпревари другия!

— Знам го. То е много мъдро, но не важи за всички случаи.

— И за нашия ли не важи?

— Не. Съвсем сигурно навахите са избрали за бивак някое място, което лесно може да бъде защитавано. Следователно победата ни ще е трудна и ще ни струва много кръв. Защо не постъпим като тях? Нека те дойдат и ни нападнат, но на такова място, където ще намерят гибелта си.

— И къде е това място?

— Тук.

— Край Зимната вода?

— Да.

— Значи Мокаши ще чака врага тук!

— Да.

— Но първоначалният план не предвиждаше подобно нещо.

— Така е. Аз исках да изненадам навахите, но това е вече невъзможно, защото са предупредени от тримата бледолики. Следователно беше необходимо да променя плана си. Ще се скрием тук край Зимната вода. Когато дойдат навахите, ще ги оставим да се спуснат от високия бряг долу в дълбокото речно корито и там ще ги връхлетим. Тогава те ще бъдат като в клопка и няма да могат да се отбраняват, защото, притиснати от двете страни от скалите, няма да имат нужното пространство.

— Уф, уф! — възкликнал старият и лицето му се разведрило.

— Сега съгласен ли е с мен моят по-голям брат? — попитал вождът.

— Да. Новият план на Мокаши е хубав и ми се струва, че ако не се появи някаква пречка, ще успее.

— Има само една-единствена пречка и утре ние ще я отстраним.

— Сега разбирам. Става дума за бледоликите зад нас, нали?

— Да. Те ни следват. Искат да посетят навахите. Пропуснем ли ги да минат, ще издадат на враговете ни, че сме тук и ги очакваме. Това не бива да стане. Затова ще пленим Винету и Поразяващата ръка заедно с всичките им спътници.

— Ще ги убием ли?

— Ако се съпротивляват — да.

— Ами ако не окажат съпротива?

— Само ще ги пленим и когато се завърнем победоносно у дома, ще ги отведем при нашите жени, старци и деца и те неудържимо ще заликуват, щом видят такива пленници. Край всички лагерни огънове ще се разнесе славата на онзи, който победи и залови Поразяващата ръка, Винету, както и другите придружаващи ги прочути воители.

— И каква участ очаква после тези знатни пленници?

— Не мога да ти кажа отсега. Съветът на старейшините ще реши. Ако не ги умъртвим на кола на мъченията, сигурно няма току-така да им подарим живота, а ще трябва да се бият за него.

— Уф, уф! Винету и Поразяващата ръка в борба на живот и смърт с нашите воители! Това ще бъде такова зрелище, каквото воилите на нилорасите никогла не са преживявали.

Очите на стария буквално заблестели от възторг и удоволствие, другите двама индианци дали израз на въодушевлението си с безспирни възклицания «уф, уф, уф»!, а Мокаши, зарадван от подобно одобрение, продължил да им обяснява:

— Няма друго по-подходящо място от Зимната вода, за да издебнеш неприятеля и без особено големи усилия и опасности да го плениш или унищожиш. Утре моите братя ще видят колко лесно бледоликите ще ни паднат в ръцете, макар че са предвождани от най-прочутите мъже на Запада.

При тези думи старият отново направил замислена физиономия и казал:

— Нима Мокаши наистина е толкова уверен в успеха?

— Да.

— Планът ти лесно може да се провали тъкмо защото сред враговете ни са и тези прочути мъже.

— Невъзможно.

— Обикновено на Поразяващата ръка и Винету хрумват мисли, които предвиждат хода на нещата. Мокаши сигурно знае, че те отгатват всичко.

— Знам, че са много умни хора и умеят да прозрат мислите на другите. Но няма да се досетят за нашия план. Ще си мислят, че сме потеглили срещу навахите и че изобщо не ни е грижа за белите. Няма и да подозират, че ги очакваме тук, а ще са убедени, че сме вече нейде надалеч.

— Много ми се иска да си прав, но си мисля за онова, което сами видяхме и разбрахме в последно време. Никой орел няма толкова остро зрение, никой мустанг няма толкова тънък слух и никоя лисица не е толкова хитра като Винету и Поразяващата ръка. Нима не бяха вече в ръцете ни? Нима не бяха дори вързани? И въпреки това се видяхме принудени да пуснем всички на свобода! И кой ни принуди? Само тези двама мъже, а те бяха обезоръжени и вързани с ремъци, докато нашите ръце бяха свободни, ние имахме оръжия и наброявахме три пъти десет по десет воители. Ако утре действително ги заловим и после искаме да ги задържим в плен, не бива да постъпваме както последния път. Ще бъдем по-умни. Още днес направихме всичко, каквото ни повеляваха разумът и предпазливостта. Дори се установихме на лагер тук горе вместо долу при водата, където щяхме да оставим следи. Когато утре бледоликите пристигнат, няма да намерят долу никаква следа и нищо неподозиращи, от мястото на брода ще се спуснат в дълбокото корито, докато ние ще останем тук, скрити и ще ги изчакаме. После те ще се отправят към водите на Чели, за да отведат конете си на водопой, и тогава ще ги върхлетим.

— Значи ти смяташ, че няма направо да прекосят брода, а известно време ще останат долу?

— Да. Никъде наблизо няма друго място, където да можеш да се спуснеш от високия бряг до водата тъй лесно, както от този брод. Това го знаят и те и ето защо няма да пропуснат такъв удобен случай.

— Моят брат сигурно има право, защото заедно с тях има жени и деца, с които са длъжни да се съобразяват. Мокаши наистина ли мисли, че ще ни паднат в ръцете без бой?

— Да.

— Ами ако се защитават?

— Тогава ще ги застреляме като кучета. Но и през ум няма да им мине да използват оръжията си, стига само ние да не направим някаква грешка. Щом стигнат долу при водата, ние бързо ще се спуснем и...

— Пеша ли?

— Да. Най-голямата глупост ще е да се втурнем надолу на конете.

— Тогава ще трябва да оставим няколко воители при животните.

— Не. Достатъчно е да ги вържем. Тук не бива да остава нито един човек. На това се основава планът ми. Щом белите видят колко сме многочислени, ще се откажат от всяка съпротива. Затова трябва да сме всички заедно, не бива да липсва никой от нас. Нека моят по-голям брат размисли в какво положение ще се озоват бледоликите. Отляво и отдясно ще бъдат обградени от отвесните скали на речното корито, по които не могат да се изкатерят, пред тях ще са водите на Чели, а зад гърба им внезапно ще изникнат триста неприятелски воители. Ще трябва да са безумци, ако им хрумне мисълта да се отбраняват.

— И все пак от тях може да се очаква подобно решение.

— Не е изключено, защото те са не само хитри, но и храбри, та дори и безумно дръзки, но ще са принудени да се съобразяват с жените и децата, чийто живот на всяка цена ще се стремят да запазят. В това отношение моят по-голям брат сигурно ще се съгласи с мен.

— Така е. Ами ако се опитат да избягат?

— Невъзможно е!

— О, напротив!

— Не! Та накъде ли ще избягат?

— Към Чели.

— Във водата? Изобщо няма да им мине подобна мисъл. Те знаят не по-зле от нас колко е лесно да застреляш плувец във водата. Но дори и да не е така, пак именно заради жените и децата няма и да помислят за бягство. Такива мъже като Винету и Поразяващата ръка и в най-голямата опасност няма да изоставят човека, потърсил тяхната закрила. А какъв позор ще е за тях, ако по-късно хората имат повод да разказват, че двамата са изоставили жените и децата, чиято безопасност им е била поверена!

— Мокаши е прав. Неговите думи разсеяха всичките ми съмнения. С пълна увереност в нашия успех можем да очакваме пристигането на бледоликите, защото те ще се видят принудени да се предадат без съпротива. А после и с онези кучета навахи ще постъпим по същия начин.

— Да, ще ги подмамим да слязат долу в дълбокото скалисто корито на Зимната вода и няма да им позволим да се изкачат обратно.

— Уф! Това ще бъде едно голямо удоволствие, защото ние ще се прикрием зад скалите, дърветата и храстите и отгоре ще избием навахи един по един, без някой от куршумите им да ни улучи.

— Да, всичките ще ги застреляме, защото ще имаме оръжия, с които ще можем да победим дори и най-силния неприятел.

— Какви оръжия? — попитал старият, защото не се досетил какво имал предвид Мокаши.

— Нима моят брат забрави Сребърната карабина на апача?

— Уф! И омагьосаната пушка на Поразяващата ръка! Прав си. Ще принудим бледоликите да ни дадат оръжията си.

— А после с омагьосаната пушка ще застреляме всички навахи. Изобщо няма да ни е необходима друга карабина.

Уф, уф, уф!

Тези думи възхитили четиримата индианци. Да можели само отнейде да разберат кой подслушва всичките им думи, кажи-речи, над самите им глави! Винету се оттеглил малко назад и подръпнал Олд Шетърхенд за ръката.

— Ще се връщаме ли? — тихо го попитал ловецът.

— Да. Чухме достатъчно, повече не ни е необходимо да знаем. Нека моят брат ме последва!

Те запълзели към задната страна на скалата, откъдето с ласото Олд Шетърхенд спуснал апача на земята. Слизането на белия ловец от каменния блок пак било опасно за живота му, но с помощта на Винету всичко преминало успешно.

Много важно било да напуснат мястото пак тъй незабелязано, както се и добрали до него. Пълзейки плътно притиснати до земята, двамата използвали същия път, по който дошли. След като нямало повече нужда да пълзят, те се изправили и оттеглянето им станало далеч по-лесно и по-удобно. Отправили се към брода и когато го прекосили и се озовали на другия бряг, били вече в безопасност. Там се спрели и Винету се обадил:

— Имат намерение да ни поставят клопка и наистина вярват, че ще ни заловят.

— Да, клопката е замислена добре, толкова добре, че ние ще влезем в нея.

— Моят брат мисли също като мен. Ние ще влезем в клопката.

— А после нека видят дали ще ни заловят! Естествено ще извикаме навахите, които забелязахме днес. Те ще затворят клопката зад гърба ни така, че нихорасите сами ще се озоват в нея. Но хайде да се връщаме при Ши Со! Не е необходимо да изпращаме при неговите навахи този млад храбър воин, защото самите ние ще ги посетим.

Той се накарал да се отдалечи, но Олд Шетърхенд го хванал за ръката и казал:

— Нека моят брат почака още малко! Ако искаме утре да влезем в поставената ни клопка без да си изпатим, ще трябва преди това да знаем със сигурност, че тя действително ще остане същата, каквато току-що чухме да я описват.

— Моят брат иска да каже, че е възможно нихорасите да променят планове си?

— Да. Тогава ще влезем в примката, без после да можем да я развържем.

— Значи един от нас двамата трябва да остане тук.

— Разбира се. Единият ще остане тук да наблюдава нихорасите. Аз ли ще съм?

— Не, аз ще остана. Моят брат Шетърхенд умее по-добре от мен да се разбира със своите бели мъже и жени. Затова нека той отиде да ги уведоми.

— Добре! Но не е необходимо през цялата нощ да стоиш тук при Зимната вода. Достатъчно е, ако утре в ранни зори отново дойдеш насам.

— Да, и аз трябва да отида при моя жребец, където ще пренощувам.

— Тогава да вървим!

Двамата се отправиха в посоката, откъдето били дошли. Вече нямало нужда да се крият, защото станало тъмно и никой не можел да ги види. Дори вървели през откритата степ и затова бързо напредвали. Същевременно се съвещавали за начина, по който на следващия ден щели да проведат своя план.

— Естествено предполагам, че още през нощта ще открия навахите — казал Олд Шетърхенд. — Те незабавно ще се съгласят с предложенията ми.

— Не само ще се съгласят, ами и страшно много ще се зарадват. Кога моят брат Олд Шетърхенд ще се върне тук?

— Не мога да ти кажа съвсем точно, защото не знам кога ще се срещна с навахите. Ако успея да се справя, още на зазоряване ще тръгна на път от мястото, където лагеруват в момента моите бели спътници.

Вече споменахме, че още докато яздеше към Зимната вода, Олд Шетърхенд бе намерил подходящо за бивакуване място и ясно го беше белязал за следващите го по петите другари.

— Тогава — обадил се апачът — нека, когато моят брат дойде, да ме почака на мястото, където преди оставихме Ши Со. Аз ще бъда наблизо и после ще ти кажа какво са правили нихорасите.

— Добре. И тогава ще знаем дали ще можем да приведем в изпълнение сегашния си план.

Много ми се иска да успеем, защото само в такъв случай ще ни е възможно без кръвопролитие да уредим конфликта, възникнал между двете племена.

— Как си представя Олд Шетърхенд провеждането на нашия план. Значи заедно с белите хора ще яздим към Зимната вода, така ли?

— Да.

— И ще се спуснем към брода, сякаш нищо не подозираме?

— Да.

— Заедно с жените и децата?

— Естествено!

— Но те ще се страхуват и ще ни пречат.

— Въпреки всичко няма да ги оставим назад, защото отсъствието им сигурно ще направи впечатление на нихорасите и може би ще заподозрат нещо нередно.

— Така е. Значи трябва да ги вземем с нас, но нека моят брат строго ги предупреди да не правят нищо, което може да ни навреди. След като се озовем долу между водите на Чели и отвесните скали и нихорасите се зададат, навахите не бива да се бавят нито миг повече!

— Нито секунда! Ще бъдат по местата си.

— Без нихорасите да ги забележат?

— Да.

— Тези индианци ще наблюдават пристигането ни. Какво ще предприеме Олд Шетърхенд, за да не видят те навахите?

— Много просто. Естествено навахите няма да пристигнат тук, следвайки ни по петите, защото така ще бъдат забелязани. Напротив, когато ние достигнем Зимната вода, те ще трябва да са

вече на определеното за тях място, тоест близо до брода. Отначало бели и навахи ще яздим заедно, но после, малко преди да е възможно нихорасите да ни видят, ще спрем. Това ще стане там, където ще се срещнем ние двамата. Там ще науча от теб как стоят нещата. Ако положението е благоприятно, белите ще останат да ме чакат, а аз, описвайки широка дъга, ще поведем навахиите на юг, към мястото, откъдето започват храсталаците край Зимната вода. Докато яздим по споменатия заобиколен път, ще се държим винаги на достатъчно голямо разстояние от нихорасите, за да не могат да ни забележат. А щом стигнем на юг до Зимната вода, по пресъхналото дъно ще заведе индианците надолу в непосредствена близост до брода, където ще ни чакат. После ще се върна при вас и ще тръгнем заедно с белите ловци и преселници.

— Добре замислено. Така си го представях и аз. Ще отведем белите до брода, ще се спуснем надолу, но няма да се изкачим по отсрещния бряг, а ще свърнем надясно към водите на Чели.

— Точно така! Там ще слезем от конете и ще се престорим, сякаш се каним да лагеруваме на онова място. Но същевременно трябва да вземем мерки да не попаднем в ръцете на нихорасите още при първата им атака. Наоколо има достатъчно много скали и камъни, зад които можем незабавно да се прикрием, щом забележим появяването на неприятеля. Твоята Сребърна карабина и моята «Хенри» първи ще поздравят нихорасите, а после навахиите ще се покажат в тила им.

— Ще стреляме ли?

— Само ако нямаме друг избор. Но ще гледаме по възможност да щадим живота им. Струва ми се, че кажи-речи, вече пристигнахме.

Въпреки тъмнината с острото си зрение той се ориентирал правилно. Двамата се приближили до гористия пояс, обрасъл брега, и подвикнали на Ши Со. Той им отговорил и заедно с конете се появил от храсталака, където се бил скрил.

— Лека нощ! — казал Винету, като уловил юздата на коня си и го повел обратно към гората.

— Лека нощ! — отвърнал Олд Шетърхенд и се метнал на жребеца си, готов да потегли.

Разбира се, заедно с конете двамата взели от Ши Со и пушките си. Може би младият индианец бил учуден от това кратко сбогуване, но от уважение към прочутите воители не посмял да направи никаква забележка, нито да зададе въпрос. Той яхнал жребеца си и последвал Олд Шетърхенд.

Отначало белият ловец започнал да язди в бавен тръс и известно време мълчал. После с присъщия си дружелюбен тон попитал младежа:

— Сигурно Ши Со иска да разбере какво сме видели.

— Нали все ще го узная — учтиво отвърнал младежът.

— Да, ще го узнаеш. Ако взема сега да ти разказвам, после ще трябва всичко да повтарям, а тъкмо това искам да избегна. Но ще ти съобща едно нещо, което ще те зарадва — видях родителите ти.

— Наистина ли? Къде? — попитал Ши Со радостно изненадан.

— На отсрещния бряг. Яздеха нагоре с многоброен отряд воители.

— Сигурно търсят нихорасите, нали?

— Да.

— Значи през нощта ще спрат да лагеруват! Да можем да отида при тях!

— Можеш. И аз трябва да отида при тях, а ти ще ме придружиш. Мисля, че още тази нощ ще имаш възможност да поздравиш баща си и майка си. Нямаме време за губене. Да пришпорим конете!

Само една негова дума била достатъчна да подтикне жребеца му да препусне в галоп, а Ши Со го последвал. Младежът се радвал, че отново ще види своите родители и особено майка си.

Този път нямало нужда от кой знае какви сетива и съобразителност, за да открие търсеното от тях място. Когато се приближили, между дърветата забелязали трептящата светлина на огъня. Олд Шетърхенд спрял коня си и казал:

— Каква непредпазливост — да запалят такъв огън! Наистина, убеден съм, че в момента тук не ги заплашва опасност, но никой разумен човек не пали огън, на който може да се изпече цял бизон! Положително Сам Хокинс много добре знае, че се намира в пълна сигурност. Да слезем от конете и тайно да се промъкнем до лагера! Нека видим и чуем какво правят и какво приказват. Дори още оттука може да се доловят силните им гласове.

Те скочили от седлата и тихо отвели конете си до края на гъсталака, където, както забелязали, се намирали и животните на ловците и преселниците. После се промъкнали още по-наблизо. Тогава за свое удивление видели вожда на навахите заедно със своята бяла жена.

— Родителите ти са тук — прошепнал Олд Шетърхенд на младия си придружител. — Виждаш ли ги?

— Да — отвърнал Ши Со.

Той произнесъл само тази единствена дума, но острият слух на белия ловец доловил как гласът на младежа потреперил от радостно вълнение.

— Как ли са се озовали тук? А колко ли са се зарадвали, щом са чули, че си при нас! Естествено те са разбрали, че съм те взел със себе си. Предполагам колко много ти се иска да ги поздравиш, но няма как, защото не са дошли сами, а ти трябва да се съобразяваш с присъствието на другите навахи. Почакай малко тук. Първо ще отида сам при тях.

Олд Шетърхенд се промъкнал още напред и чул за какво разговарят. След това последва вече описаната сцена.

Малко по-късно ловецът седна при Нитзас-ини, за да се съвещават относно действията, които трябваше да предприемат на следващия ден. Той разясни на вожда плана, нахвърлян от него и от Винету, и навахът се съгласи с всичко.

После доведоха пенсионирания кантор. Посрещането му не беше особено дружелюбно, защото Олд Шетърхенд му каза мнението си за него, без абсолютно нищо да премълчава, но, разбира се, не успя да го убеди, че върши само шуротии.

След това Олд Шетърхенд посъветва всички да легнат да поспят, защото ги очаква много напрегнат и изморителен ден.

Вождът на навахите не се завърна с жена си в своя лагер, а заяви, че иска да остане при тях. Но затова пък изпрати обратно воините си да предадат заповедите му в техния бивак.

На пост застана само един човек. Оставиха огъня да догори и после всичко притихна. Ши Со легна до майка си.

Беше станало твърде късно и краткото време до сутринта измина много бързо. Тъкмо се зазоряваше, когато Олд Шетърхенд събуди спящите хора. Когато слязоха при реката, за да се измият, видяха воините на навахите, които се появили на отсрещния бряг, яздейки в дълга върволица нагоре срещу течението. Щом се озоваха точно срещу тях, те накараха конете си да навлязат във водата, за да се прехвърлят на другия бряг.

Белите също бързо се приготвиха за път. Не след дълго колоната потегли надолу по реката, предвождана от Олд Шетърхенд и Нитзас-ини. Когато изпращаше вестоносеца към техния лагер, вождът му беше назовал имената на двама индианци, които нямаше да дойдат с всички други воини, а в ролята на съгледвачи щяха да тръгнат, за да посрещнат Краля на петрола и спътниците му и да наблюдават действията им. Нитзас-ини вярваше, че е поверил тази задача в най-добрите ръце, тъй като двамата бяха от най-ловките и най-хитри хора на племето му. Бяха получили заповед по-скоро да убият белите, отколкото да ги оставят да избягат, в случай че проявяха подобно намерение.

След като се развидели достатъчно, двамата воини яхнаха конете си и тръгнаха срещу очакваните бледолики, понеже такава бе заповедта на вожда. Предполагаха, че тримата бели ще яздат по следите на навахите. Понеже от мястото, където навахите бяха лагерували, нямаше навреме да забележат приближаването на бандитите, съгледвачите поеха обратно по дирята, за да се скрият на някое подходящо място, откъдето още отдалеч щяха да видят белите.

След около половин час те забелязаха, че на едно място храсталаците се връзват доста надалеч в откритата степ, образувайки дълга и тясна ивица. Насочиха се натам, вкараха конете си в гъсталака, вързаха ги и се скриха наблизо. Отвъд гористата ивица продължаваше откритата равнина, тъй че оттук те можеха да забележат Краля на петрола и спътниците му още от един-два километра. Ето защо те вярваха, че мястото е избрано много добре и че могат да бъдат съвсем сигурни в успеха си.

Но за съжаление положението беше свършено друго!

Както вече споменахме, Гринли, Полър и Бълър не успяха да проследят навахите чак до лагера им, защото междувременно нощта се бе спуснала и в тъмнината не виждаха дирята. Там, където ги завари мракът, те слязоха от конете, за да изчакат настъпването на деня. Преди да заспят, поговориха за събитията през последните дни, донесли им толкова беди, и естествено обсъдиха и позорния начин (според техните схващания), по който им бяха взели чека. Не бяха на себе си

от ярост и решиха да не се спират пред нищо, само и само да си възвърнат документа, и да не шадят никого, пък който и да е той.

За тази цел се налагаше да са безкрайно предпазливи. Внимателно премислиха как да постъпят, с най-големи подробности си припомниха всичко случило се и така стана дума за това, че същия ден се бяха натъкнали на следите от самотен ездач, които идваха отляво и се сливаха с дирята на навахите. Тримата не бяха придали никакво значение на това обстоятелство, но сега, когато след зряло обмисляне стигнаха до извода, че трябва да са изключително хитри и предпазливи, онази следа все пак им се видя важна.

Решиха да бъдат внимателни и ако неколцина навахи им бяха поставили засада, или да ги заблудят, или да ги избият.

Едва-що се беше зазорило, когато те отново се метнаха на конете и продължиха пътя си. Докато теренът бе открит, тримата яздеха по следите на навахите, но появяха ли се храсти, те заобикаляха. Скоро забелязаха пред себе си вече споменатата гориста ивица, врязала се в равнината.

Бътлър спря коня си и със замислен израз и присвити очи огледа ивицата. После каза:

— От тази страна на гората се е ширнала откритая равнина и ако не се лъжа, откъм другата страна тя продължава, тъй че едва ли има по-подходяща местност за индианците да видят пристигането ни още отдалеч. И ако наистина са решили да ни поставят засада, онези негодници са се сврели само в горската ивица и никъде другаде. Тайно ще се промъкнем и тежко и горко на песовете, които открием там! Хайде да вървим!

Той скочи от седлото и поведе коня си към реката. Другите го последваха. Щом се озоваха под короните на дърветата край речния бряг, те тръгнаха нагоре по него, като непрекъснато търсеха прикритие зад храстите, тъй че да не могат да ги видят откъм споменатата ивица. Естествено това ставаше твърде бавно и ето защо измина доста време, преди да достигнат онова място от брега, където започваше гористата ивица, врязала се навътре в откритата равнина. Там те завързаха конете си за дърветата, свърнаха под прав ъгъл с реката и тръгнаха по продължение на ивицата, за да я претърсят за индианци. Това стана броени минути, преди двамата навахи да се приближат до нея откъм другата ѝ страна.

Гринли и спътниците му си вършеха работата, като не забравяха да вземат всички необходими и възможни мерки, но не откриха никакви следи от човешки същества. Вече бяха достигнали почти самия край на ивицата и Краля на петрола се канеше да предложи да се върнат при конете и да продължат ездата си, когато Бътлър посочи към равнината и възкликна:

— Е-хей! Оттам идват двама червенокожи! Вероятно са онези, които търсим. Ще ги оставим ли да отминат необезпокоявани?

— Да отминат ли? — обади се Полър. — Но те, изглежда, нямат такова намерение. Струва ми се, че са се насочили право към нас.

— Наистина. Отдръпнете се! Трябва да разберем какво мислят да правят.

Бандитите се върнаха малко назад и се скриха толкова добре, колкото им позволяваше околността. Двата навахи се приближиха, скочиха от конете, вкараха ги сред храстите и после самите се прикриха в гъсталака. Индианците и белите се намираха на не повече от десетина крачки едни от други. Навахиите бяха убедени, че са сами, и затова не смятаха за необходимо да разговарят тихо. Белите ясно чуваха думите им.

— Дали бледоликите ще дойдат? — обади се единият от тях.

— Ще дойдат — каза другият. — Те много искат да вземат хартията, тъй че няма да се забавят.

— Значи ще влязат в ръцете на смъртта. Ако тръгнат по петите на нашите воини, ще бъдат заловени и измъчвани, а ако ги обземат подозрения и не ги последват, тогава ние ще ги застреляме.

— Чухте ли? — прошепна Краля на петрола на Бътлър и Полър. — Това напълно ни стига.

— Наистина вече знаем достатъчно — съгласи се с него Бътлър. — Какво мислиш да правим?

— Ще ги изпратим в ада.

— Well, готов съм! Вземете пушките и се прицелете в главите им! Той вдигна карабината си и започна да брои: — Едно... две... три...!

Трите изстрела изтрещяха. Храстите, където се криеха индианците, зашумоляха. Дочуха се кратки стенания и предсмъртно хъркане, после всичко утихна. Белите излязоха от прикритието

си и изминаха споменатите десетина метра. И двамата навахи лежаха мъртви в храсталака с простреляни глави.

— Тъй! — обади се Краля на петрола. — Тези вече няма да ни преследват, а и няма да ни застрелят. Нека останат тук да ги разкъсат лешоядите и вълците.

Полър кимна в знак на съгласие, а и Бътлър нямаше нищо против. Те им обърнаха гръб и се накаяха да се върнат при конете си, но изведнъж Бътлър се спря и каза:

— Чакайте! Нека вземем от нещата им онова, което можем да използваме.

Тримата бандити ограбиха мъртвците, чиито пушки и муниции им бяха особено добре дошли. Естествено те взеха със себе си и индианските коне, които можеха значително да ги улеснят. Когато беглецът има възможност да сменя коня си, той напредва по-бързо, отколкото, ако е само с един кон. За своя радост те намериха в дисагите на седлата значителни запаси сушено месо. Индианците се бяха запасили достатъчно с храна, защото се бяха подготвили за по-продължително отсъствие от племето си.

Тримата убийци продължиха пътя си, но вече с пет коня. Не беше необходимо да са вече така предпазливи, защото не очакваха друга засада, тъй че прищпориха животните да препуснат в галоп и яздиha така чак до онова място на брега, където бяха пренощували навахите. Слязоха от седлата, за да претърсят напуснатия бивак, но не намериха нищо интересно, освен следите, оставени рано сутринта от индианците, по отсамния бряг, когато бяха продължили да яздят нагоре срещу течението.

Тръгнаха по тази диря и след около четвърт час се добраха до мястото, където навахите бяха прехвърлили реката. Тримата последваха примера им и от другата страна откриха ясните следи от лагера на белите. Отново слязоха от седлата и изцяло посветиха вниманието си на това място. И тримата бяха все опитни мъже, тъй че не се излъгаха в онова, което се бе разиграло тук, макар и да не им беше възможно да отгатнат подробности.

— Тук е имало бивак — обади се Краля на петрола. — Знаете ли кой е бил на това място?

— Естествено Олд Шетърхенд със своите хора — отговори Бътлър. — Изобщо не е възможно да са били други ездачи. Я погледнете към храстите! Дирята им се изкачва по високия бряг и води право на запад.

— Да, навахите са прехвърлили реката и тук са се присъединили към тях. Съюзили са се и заедно са потеглили подир нихорасите. Това ще...

Краля на петрола замлъкна. По израза му си личеше, че се е изплашил.

— Какво има? — попита Бътлър.

— Хиляди дяволи!

— Кажи де!

— В момента ми хрумна една мисъл, една злощастна мисъл!

— Каква?

— Ако наистина е тъй, както мисля, можем незабавно да обърнем конете и да си вървим като стари песове, получили тояги, но не и храна.

— Но защо? Говори де!

— Да говоря ли? Та какво има толкоз за говорене? И сам би трябвало да се досетиш, ако ти е останало малко акъл в главата!

— Но аз наистина си загубих акъла, защото действително не знам какво имаш предвид.

— Това е съвсем необяснимо! Ти иначе хич не си толкова тъп. Простихме се с парите, туй е то.

Няма да видим нито долар, нито един цент.

— Мътните го взели! Защо?

— Защото чекът е отишъл по дяволите.

— Как така е отишъл по дяволите? Все още не те разбирам.

— Тогава наистина си загубил без остатък нищожната си способност да мислиш. Нали знаеш, че Олд Шетърхенд и Винету са големи приятели с навахите?

— Естествено, че знам.

— Тогава веднага щом са се срещнали с тях, индианците са им разказали всичко от игла до конец.

— Да. Вероятно са им казали, че сме били при тях и сме им изиграли такъв хубав номер.

— Не си въобразявай кой знае какво, защото сега ние сме онези, на които изиграха хубав номер.

У кого е чекът?

— У немеца Волф.

— Добре! Той е бил тук заедно с другите и естествено е видял банкера и е разговарял с него. Тогава какво се разбира от само себе си?

— Че той... сатана! Вече знам, какво имаш предвид. След като са разказали всичко, тогава... тогава Волф е дал чека на банкера. Това ли имаш предвид?

— Да.

— В такъв случай наистина губим всяка надежда. Всичко е било напразно и ти най-сетне трябва да проумееш и признаеш що за детинска шуротия беше от твоя страна да показваш чека на Волф.

Краля на петрола се опита да омаловажи допуснатата грешка и така се стигна до толкова разгорещена разправа, че за малко двамата да се сбият. Но тогава между тях застана Полър и след като ги разтърва, каза:

— Все пак, надявам се, нямате намерение да се изпотрепете! Така нищо няма да промените. Не разбирам защо веднага трябва да допуснем най-лошото и да се отчайваме. Все още не всичко е загубено.

— Тъй ли? — ядосано възкликна Краля на петрола.

— Не е, нищо не е загубено.

— Тогава вече аз съм онзи, който нищо не разбира. Чекът отиде по дяволите. Нали?

— Не, не е отишъл по дяволите. Отначало беше във Волф, а сега е в Ролинс. Каква е разликата? Все едно в чий джоб се намира, стига само да е налице.

— Не е необходимо да ми казваш това, и аз го знам. Но чекът вече просто го няма.

— Кой ти каза?

— Аз ти казвам, защото се разбира от само себе си, че Ролинс незабавно го е унищожил.

— Унищожил ли го е? Ще го повярвам едва след като бъде доказано. Унищожен означава скъсан. Но скъсаш ли някаква хартия, после не я пхаш пак в джоба си, за да я пазиш най-грижливо, ами я хвърляш. А виждаш ли нейде наоколо и най-малкото късче хартия? От снощи няма никакъв вятър. Не сме усетили ни най-малкия полъх, който би могъл да отнесе парчетата хартия. Би трябвало все още да са нейде тук. Нека потърсим, да потърсим съвсем старателно, но не само в лагера, а и в цялата околност.

Най-усърдно претърсиха всичко наоколо, но нищо не откриха. Тогава Краля на петрола дълбоко въздъхна с облекчение, лицето му отново се проясни и той каза:

— В такъв случай наистина пак започвам да се надявам. Доводите на Полър са правилни. Никой не прибира в джоба си накъсаната хартия, а я хвърля. Следователно банкерът не е унищожил чека, а го е запазил.

— Така е — обади се Полър. — Може би не го е унищожил само за да го запази като спомен за приключенията си в Дивия запад.

— Да, и това е възможно. Надеждите ми се възвръщат. Дори предпочитам чекът да е в неговия джоб, а не в джоба на Волф. От Волф сякаш да го вземем само при голяма опасност за живота си и чрез убийство, докато банкерът е неопитен човек, който дори няма да има куража да ни окаже по-сериозна съпротива. Да, ако чекът действително не е унищожен, съм убеден, че така ще се доберем до него много по-лесно. Нали?

— Разбира се — съгласи се Бътлър. — С Ролинс няма да се церемоним много-много. С него ще се справим далеч по-лесно, отколкото с когото и да било друг. И тъй, да вземем решение! Какво ще правим сега? Тук ли ще чакаме?

— Ще продължим по следите на съюзилите се бели и индианци.

— Но с двойно по-голяма предпазливост.

— Едва ли ще ни е необходима. Те са изпратили срещу нас съгледвачи, но не подозират, че застреляхме тези типове. Мислят си, че сме под наблюдение, и вярват, че ще получат вест от разузнавачите си, преди да се появим. Значи можем да яздим, без много-много да се оглеждаме. Отново се метнаха на седлата, взеха в ръка юздите на двата плячкосани коня и продължиха по следите на навахите и белите.

Нещата се развиха така, както бяха предвидили — никой не ги спря, никой не им попречи.

Движеха се все по високия бряг на реката, близо край пояса от дървета и храсти, а дирята, която следваха, не се промени, докато стигнаха до едно място, където тя стана значително по-широка, много по-ясна и добре отъпкана. Това сигурно си имаше своята причина. Те спряха конете и слязоха от седлата, за да огледат следите. Намираха се край гъсталака, където миналия ден вечерта Ши Со беше стоял при конете и бе очаквал завръщането на Олд Шетърхенд и Винету и

където апачът бе имал намерение рано сутринта на този ден да се срещне със съюзените бели и индианци.

— Тук мерзавците са останали по-продължително — обади се Бътлър. — Вижда се съвсем ясно. Конете не са продължили нататък, а са се спрели на това място, изпотъпкали са земята и дори тук-там са я разровили с копитата си.

— Каква ли е причината? — попита Краля на петрола.

— Кой знае! Вероятно ще я научим по-късно.

— Още отсега ми се иска да я знам. Вижте, оттук някакви следи водят към онзи храсталак! Я да видим какво е ставало там!

Те оставиха конете и се отпавиха към храстите. В същия момент дочуха някакъв глас да вика на немски:

— Помощ, помощ! Насам, елате насам! Тримата се спряха и наостриха слух.

— Това не беше английски — каза Краля на петрола.

— Приличаше ми на немски, но не го разбирам този език — обади се Бътлър.

— Но аз го разбирам — заяви Полър, някогашният водач на преселниците. — Някой вика за помощ и ни моли да отидем при него.

— Можем да си го позволим, защото, щом някой се нуждае от помощта ни, няма защо да се страхуваме от него.

— Ами ако е номер, ако искат да ни подмамят в някоя клопка?

— Не ми се вярва. Елате с мен!

Те продължиха по отпечатъците от човешки крака и конски копита, които водеха в храсталака, и скоро видяха два оседлани коня, вързани за близките клони. Изглежда, се бяха приближили до викация за помощ човек толкова, че той можеше да ги вижда, защото точно в този миг прозвуча:

— Насам, насам, господин Полър! Бъдете тъй добър да ме освободите!

— Той ме вика, значи ме познава! — каза Полър.

— Елате де, господин Полър, елате по-бързо! — разнесе се отново.

— По дяволите! Ако не се лъжа, това е гласът на побъркания кантор, дето иска да композира опера в дванайсет действия и върши шуротия след шуротия. Елате! Наистина няма от какво да се боим.

— Но сега той е от хората на Олд Шетърхенд и Винету — обади се предпазливо Краля на петрола — кой знае дали това не е някаква примка, която сами ще си нахлузим на врата.

— Едва ли! По-скоро съм убеден, че той отново им е изиграл някой- глупав номер и затова са го оставили тук. Спокойно можем да продължим.

Той навлезе още по-навътре в храсталака и двамата го последваха. И ето че предположението на Полър излезе вярно, защото те видяха кантора с вързани на гърба ръце й освен това вързан още веднъж с отделен ремък за ствола на едно дърво. Но всичко бе направено така, че да не изпитва болка. Облегнат с гръб на дървото, той седеше удобно в меката трева.

— Господин кантор, вие? — попита Полър. — Странна работа!

— Кантор емеритус, ако мога да ви помоля! Налага се както заради изчерпателността, тъй и заради разликата, защото един емеритус е преустановил активната си дейност, господин Полър.

— Да, наистина ми изглеждате по-скоро пасивен, отколкото активен. И как се озовахте в това положение на пасивност?

— Вързаха ме и ме оставиха тук.

— Това го виждам, но кой го направи?

— Стоун и Паркър.

— Но не е възможно да са го направили по собствена инициатива!

— Не. Олд Шетърхенд им заповяда.

— Защо?

— Не... знам... не знам — каза канторът, защото се притесняваше да спомене истинската причина.

— Олд Шетърхенд никога не прави нещо без основание.

— Не, сигурно и в този случай си е имал някакви основания, но аз наистина не ги знам, тъй че стига сте ме питали, а по-добре срежете ремъците ми!

— Това не може да стане тъй лесно и бързо, както си мислите.

— Защо?

— Искан ми се да ви помогна, но трябва да се убедя, че това е уместно и няма да докара някоя беда.

— Че каква ли беда може да докара?

— И аз не знам, но Олд Шетърхенд сигурно знае. Несъмнено е наредил да ви вържат тук, за да ви попречи да извършите някоя глупост. Въпреки това намирам, че е постъпил много несправедливо, като ви е стегнал тъй здраво с тези ремъци и ви е оставил в тази пустош сам и съвсем беззащитен.

— Сам ли? Че аз не съм сам.

— Така ли?

— Не съм. Тук има и още един човек.

— Кой е той?

— Господин Ролинс, банкерът.

— Банкерът? — попита Полър и по лицето му се плъзна доволна усмивка. — Няма ли и още някой?

— Не, само той.

— Също ли е вързан?

— Не, той е тук, за да ме пази. Сам предложи услугите си. Как ли не го молих да ме развърже, но не изпълни желанието ми. Той е безчувствен и жесток човек.

Това мнение на кантора беше във висша степен добре дошло за Полър. И за да налее още масло в огъня, той каза:

— Да, наистина е било жестоко от негова страна и той си е заслужил доста чувствително наказание. Всъщност би трябвало да ви развържат и на ваше място да вържат него.

— Да, справедливо ще е! Ще се радвам страшно много и не бих го развързал, колкото и да ми се моли! Ще го оставя да кисне тук и ще си тръгна, за да не слушам вайканиците му, а още по-малко и неговите упреци.

— Къде ще отидете в такъв случай?

— Ще тръгна подир другите, надолу към Зимната вода.

— Аха, значи другите са край Зимната вода?

— Да.

— Какво ще правят там?

— Искат да нападнат и пленят нихорасите, които са ни устроили там засада.

— Дали ще успеят?

— Сигурно! Олд Шетърхенд е убеден в това, а също и Винету. Апачът прекара цялата нощ тук, за да подслуша нихорасите. Не ме взеха със себе си, защото си мислят, че... че аз... хмм. Затова ме вързаха, а банкерът предложи услугите си да остане при мен, тъй като никой друг не изяви подобно желание. Предпочиташе да остане тук, отколкото да се изложи на опасността по време на битката да бъде ранен или може би дори и убит от диваците.

— Постъпил е много умно. А можете ли да ми кажете дали той вече разговаря с Волф?

— С немца, дето живее заедно с навахите?

— Да.

— Разбира се, че разговаряха.

— За какво?

— За какво ли не. Не обърнах особено внимание, защото мислите ми винаги са заети с моята героична опера.

— А ако не знаете това, все пак може би сте видели дали му е дал нещо, а?

— Да му е дал нещо? Ами да.

— Какво?

— Чека, който ви е отнел.

— Тъй! Сигурен ли сте?

— Не, защото не присъствах, но чух, когато другите го споменаха.

— Това ме радва. Значи документът най-сетне е попаднал у човека, в чиито ръце му е мястото.

— Да. Той сигурно няма да позволи пак да му го откънат.

— Значи навярно го е унищожил?

— О, не. Искан да го запази за спомен.

— Разбирам го. Чекът винаги ще му напомня за преживените приключения. Разбира се, той го е прибрал в портфейла си при другите документи, нали?

— Не, иначе постъпи, защото бе на мнение, че такъв чек бил много опасен за него. Ако попадне в чужди ръце и бъде представен в Сан Франциско за осребряване, съответното лице ще получи парите, а Ролинс естествено ще ги загуби. Ето защо той много добре скри чека.

— Скри ли го? Хмм, какво означава тук «скрил»? Понякога човек си мисли, че е съхранил нещо много добре, дори отлично, а все пак го загубва.

— Но не и Ролинс. Той пхна чека под подплатата на яката на палтото си. Там никой няма да го търси.

— Наистина хитро измислено. Но никъде не го виждам. Къде е той?

— Избяга. Седеше ей там, в края на храсталака, и ви видя. Хвана го страх и се скри.

— Нима ни е познал?

— Не. Бяхте все още твърде далече. Тъй като се появихте от тази посока, не беше възможно да сте от приятелите ни и той ви взе за врагове, на които човек не бива да се доверява. Предпочете изобщо да не ви се мярка пред очите.

— Значи избяга и вие не знаете къде се е скрил?

— О, знам къде е!

— Тогава ни кажете, за да го доведем и да му докажем, че му мислим доброто както на него, тъй и на вас!

— Доброто ли ни мислите? — отвърна канторът, като се помъчи да придаде на лицето си изражението на хитрец и на човек, който знае всичко. — Да не би да си въобразявате, че вярвам на думите ви, уважаеми господин Полър?

— Естествено.

— Нямам такова намерение. Нас, апостолите на изкуството, не можеш толкова лесно да ни метнеш.

— Но целта ми изобщо не е такава. Казвам самата истина — мисля доброто и на двама ви.

— На мен може би, но едва ли и на него.

— Защо?

— Защото се отнесохте зле с него.

— Само си въобразявате.

— Не е така. Историята с петролното езеро не беше истина. Искяхте с измама да му вземете огромна сума.

— Глупости! Претърси ли основно езерото, ще види, че такъв извор действително съществува. Но той нищо не разбира от тия неща и позволи на други хора да го настройат срещу нас. Сам можете да се убедите колко сме честни, като ви кажем, че когато бяхме при навахите, ние дадохме чека на Волф.

— Нима не ви го е взел насила?

— Не. Никой човек не позволява да му вземат толкова ценен документ. Той изобщо не знаеше, че притежаваме този чек, тъй че единствено ние може да сме му го казали.

— Това наистина е вярно.

— Ето защо много ни се иска да поговорим с банкера и да му кажем какво трябва да направи, ако все още иска да стане собственик на извора и да забогатее. И тъй, къде се е скрил?

— Хмм, и аз не знам дали да ви кажа.

— Тогава запазете тайната за себе си! На нас ни е все едно. Но си мислех, че ще ви достави удоволствие, ако го вържем на ваше място.

— Да, ще ми достави удоволствие, страшно удоволствие!

Заслужава го, защото остана глух към молбите ми.

— И после ще ви освободим.

— А иначе няма ли да ме развържете?

— Не.

— Но нали аз ви освободих, като ви дадох джобното си ножче! Ако ме оставите тук вързан за дървото, ще бъде невиджана неблагодарност!

— Това са два съвсем различни случая. В нашия случай ставаше дума за живота ни. Бяхме вързани от неприятели. При вас положението е друго — сигурно става въпрос за някаква доста основателна предпазна мярка и вие сте вързан тук от вашите приятели. Ако можех да ви освободя от враговете и да ви избавя от смърт, незабавно щях да ви развържа, но щом нещата стоят така, не ми се иска да предприемам нищо против волята на Олд Шетърхенд. Ще го направя само за да вържа банкера вместо вас и така да го накажа за проявената жестокост.

— Да, жесток беше, изключително жесток!

— И освен това си помислете каква сцена ще имате за вашата опера! Онзи, когото напразно сте умолявали, ще трябва после сам да ви моли да го развържете! Това е всеназидаващата справедливост, която е най-важното нещо за всяко театрално представление.

— Да, да, прав сте! — извика канторът като наелектризиран. — Каква сцена за моята опера, каква великолепна, прекрасна сцена! Отначало аз го умолявам. От това ще стане ария, в която се проси милост, изпълнявана от баритон. Той отказва да удовлетвори молбата ми, пеейки във втори бас. После освобождават баритона, а връзват втория бас. Тук отново ще има ария за милост, след която ще последва голям дует на втория бас и баритона. Това ще направи ефект, ще направи ефект, поразителен ефект! Изключително много съм ви благодарен, че ми обърнахте внимание на тази възможност.

— Тогава да отида ли да доведа банкера и да го вържа на ваше място?

— Да, доведете го!

— Къде е той?

— Каза, че нейде зад нас в скалите на брега имало тясна цепнатина, обрасла с храсти. Канеше се да се скрие в нея.

— Добре, ще намерим цепнатината. Само че преди това ще трябва да кажа на спътниците си за какво става дума и да ги попитам дали са съгласни.

Той им преведе съдържанието на разговора. Страшно им се прииска да се изсмеят в лицето на кантора, но не им остана време от радост, че толкова неочаквано им се откриваше щастливата възможност отново да се доберат до чека. Нямаха абсолютно нищо против да вържат банкера вместо кантора, защото, от една страна, трябваше да проявят благодарност към емеритуса, а пък от друга, на драго сърце пожелаваха на банкера да му се случат какви ли не злини.

И тъй тримата се отдалечиха за кратко време да потърсят пукнатината в скалата. Лесно я намериха недалеч от дървото, където бе вързан канторът. Когато разтвориха клонците, закрили скалната пукнатина, веднага видяха Ролинс. Те държаха ножовете си в ръка и Краля на петрола подигравателно подвикна:

— Хей, мистър Ролинс, какво правиш в тази дупка? Да не би да търсиш петролен извор?

Щом позна тримата мъже, банкерът се изплаши. Не беше и помислял, че е възможно те да са тримата конници, които бе забелязал. Естествено той бе съвсем наясно, че от тези хора не може да очаква нищо добро. Не беше герой, но все пак срещу един противник щеше да се отбранява, ала пред него се бяха изправили трима с ножове в ръка. Ролинс разбра, че всяка съпротива само щеше да влоши положението му.

— Бъди така добър да излезеш оттам! — подкани го Краля на петрола. — Та ти съвсем си зарязал поста, който са ти поверили.

— Какъв пост? — попита банкерът, докато страховито и смутено се измъкваше от пукнатината.

— Ами, сър, нали е трябвало да охраняваш своя добър приятел кантора! Защо си избягал?

— Видях трима ездачи, но не знаех, че сте вие.

— Аха! Значи, ако ни беше познал, нямаше да избягаш, а?

— Нямаше.

— Радвам се, че изпитваш към нас такива приятелски чувства и такова доверие. Тъй като вече знаеш, че онези ездачи сме ние, сигурно ще се върнеш заедно с нас при кантора. Хайде ела! Те го отведоха при дървото. Там Краля на петрола му взе двата револвера и мунициите, след което каза:

— Понеже се намираш под могъща закрила, не се нуждаеш от оръжия, обаче ние сме дяволски зле въоръжени. Сигурно с радост ще ни помогнеш. А сега трябва да ти кажа нещо страшно весело. Въпреки всички молби на кантора ти не си бил тъй любезен да го развържеш...

— Забраних ми — бързо го прекъсна той.

— Това не ни засяга! Разбира се, канторът е много разгневен и настоява ти също да изпиташ как се чувства човек, когато го вържат за някое дърво. Ние сме по-добросърдечни от теб и ще изпълним толкова скромното му желание.

— Какво искаш да кажеш? — заекна от уплаха Ролинс. — Какво означава това? Да не би...?!

— Да те вържем ли? Да.

— Слушайте, мешърс, няма да позволя!

Той изпъчи гърди, доколкото му бе възможно, и положи усилия да си придаде по-войнствен вид. Но Краля на петрола го потупа по рамото и през смях му каза:

— Сър, не се надувай излишно! Много добре те познаваме. Ще те вържем. Съпротивляваш ли се, ще употребим сила, а ти също ни познаваш достатъчно добре и ти е известно, че тогава няма да се отървеш здрав и читав. Подчиниш ли се доброволно, ние ще си продължим пътя, без повече да се интересуваме от теб. Просто искаме да изпълним желанието на кантора и нищо друго. След като си отидем, той ще може да те развърже. И тъй, какво ще кажеш?

Той зае заплашителна поза и започна да си играе с ножа. Бътлър и Полър последваха примера му. Банкерът се разтрепери от страх. Знаеше, че от тези хора не може да очаква пощада. Но гордостта му се почувства засегната. Той, банкерът, джентълменът, бе принуден да се унижава пред тези убийци и измамници. Това никак не му беше приятно, но той дори и не помисли да се възпротиви и да им окаже съпротива. Най-доброто решение беше да прояви здрав разум и да се подчини на волята им. Та нали искаха само да го вържат и после щяха да си отидат. Тръгнеха ли си веднъж, после канторът можеше да го освободи. Ето защо той преглътна гнева си и им отговори с такъв тон, сякаш никак не му бе трудно да участва в шегата им:

— Какво ще кажа ли? Нищо. Дали ще седя тук до това дърво, или другаде, ми е все едно. Щом ви доставя удоволствие да изпълните на този откачен човек още по-откаченото му желание, тогава направете го. И през ум не ми минава само заради това да започна да се боричкам с вас.

— Разумно постъпваш, много разумно — каза Краля на петрола. — Наистина идеята му е съвсем откачена. Ядосал си го и сега иска да те види вързан за дървото. Това е цялата работа. Обещахме да изпълним желанието му и ако направим каквото ти споменахме, то ще е само формално и за кратко време. И тъй, нека шегата започне!

Той развърза кантора. Ролинс се приближи до дървото, протегна им ръцете си и каза:

— Хайде, мешърс, направете си това евтино удоволствие!

Естествено той си мислеше, че ще го вържат също тъй внимателно и леко като кантора. Но незабавно разбра колко много се е заблуждавал. Полър го хвана за дясната ръка, а Бътлър за лявата. Така безцеремонно и грубо го дръпнаха да седне до дървото, че той силно извика от болка. След това извиха ръцете му назад и ги притиснаха около ствола. Докато двамата го държаха здраво, Краля на петрола стегна китките му с ремък и отговори следното:

— Да, мистър Ролинс, евтиното удоволствие започва. Но на теб то лесно може да ти излезе много скъпо.

— Мътните ви взели! — запроклина банкерът. — Какво си позволявате? Не сме се споразумели така!

— С теб може да не сме, но ние помежду си тъй се споразумяхме!

— Ще ми изкълчите всички стави!

— Няма да ти навреди! Не ще трае дълго. Потърпи само няколко секунди и не си движи главата, иначе ще ти отрежа ушите!

С две-три бързи движения на ножа той отпра яката от дрехата на Ролинс, който и да искаше, пак нямаше никаква възможност да се съпротивлява.

— Сър, какво правиш? — избухна банкерът. — Струва ми се, че дори започна да кълцаш с ножа си по мен!

— Да, наистина е така — каза Краля на петрола, — но животът ти не е в опасност, засега ни трябва само яката ти.

Той се изправи пред него и му показа отрязаната част от дрехата му.

— Яката... яката... яката ми! — изкрещя банкерът и лицето му се обезкръви.

— Яка ли? О, не! Ти мислиш, че това е яка на палто? Каква заблуда! А аз ти казвам, че държа в ръцете си модел по последната мода портфейли, в които се съхраняват ценни книжа.

— Портфейли... за ценни книжа... — заекна измаменият човек. — Какво... какво... искаш да кажеш?

— Незабавно ще ти покажа.

(Непреводимата двусмислица в оригинала се гради върху фразеологичния израз «става въпрос за (засяга) яката му» в смисъл на «ще му струва живота, животът му е в опасност». Б. пр.)

Той бръкна под подплатата на яката, измъкна къс хартия, разгъна я, хвърли й един поглед, после я тикна под носа на банкера и с победоносен тон продължи:

— Ето го съдържанието на този прекрасен портфейл. Надявам се, че познаваш документа.

Искал си да го запазиш за спомен, но мисля, че аз ще съумея да му окажа по-голямо уважение от теб. Такъв хубав чек не се пъха в яката на палтото, ами се занася във Фриско, за да се замени срещу чисто, звънящо злато.

— Ти си мерзавец... разбойник... ти си...

Ролинс се задави от ярост, тъй че не можа да каже нито дума повече. Устните му посиняха, а очите му сякаш се канеха да изскочат от орбитите си. Направи опит да се отскубне от дървото, при което ремъкът така се вряза в месата му, че той нададе пронизителен болезнен вик.

— Мълчи, успокой се! — каза Краля на петрола. — Аз само си вземам обратно онова, което незаконно ми беше отнето. Надхитрихме те, сър. Не се мъчи без чужда помощ да се освободиш от дървото. Така само си причиняваш болка.

Ролинс можа да му отговори единствено с безсилно скърцане на зъби. До момента канторът бе останал ням свидетел на тази сцена. Но вече сметна за уместно да се намеси. С възможно най-учтив тон той каза:

— Многоуважаеми господа, налага се непременно да ви помоля да ми кажете защо отрязахте яката на този господин!

— Защото мястото ѝ не е на шубата му — отвърна Полър през смях.

— Охо! Тази яка е собственост на господин Ролинс и следователно той може да я носи където си поиска, дори и на шубата си.

— Но това съвсем не е яка, а портфейл за ценни книжа.

— Тъй ли? А обикновено къде се слагат подобни документи?

— В джоба.

— Добре, тогава пхнете го в джоба на дрехата му.

— С голямо удоволствие ще ви направя тази услуга. Той взе от ръката на Краля на петрола яката, в която вече нямаше нищо, и я пхна в джоба на банкера.

— И чека също! — подкани го канторът.

— Не, това няма да го бъде. Този документ е собственост на мистър Гринли. Следователно той ще го задържи.

— Но чекът не е негов. Нали преди малко ми казахте, че когато сте били при навахите, доброволно сте го дали на Волф.

— Така е, а сега също тъй доброволно си го взимаме обратно.

— Тогава сте мошеници!

— Да, наистина сме такива, господин кантор.

— В такъв случай не заслужавате един апостол на изкуството като мен да продължава да разговаря с вас. Гледайте да си вървите час по-скоро!

— С удоволствие си отиваме. Сбогом!

— Сбогом, господа!

Той се поклони. Тримата разбойници се отправиха към конете си, възседнаха ги и препуснаха безкрайно доволни от успеха, постигнат през последния половин час.

Канторът седна на земята срещу банкера и започна да го оглежда с доволно изражение. Та нали се беше изпълнило желанието му — той беше свободен, а банкерът седеше вързан за дървото.

Ролинс не можеше да си обясни поведението му. Накрая то така го вбеси, че той гневно се развика и с най-страшни заплахи го подкани незабавно да го освободи. Ругаеше го на английски език, който за съжаление канторът не разбираше. Преди това пък, докато все още бе вързан на дървото, емеритусът беше отправял към него същата молба със същия неуспех, само че на немски, език, който пък банкерът не разбираше. Ролинс си бе помислил, че канторът мърмори по адрес на Олд Шетърхенд и на другите двама, вързали го тъй позорно. Бяха му забранили да го освобождава и на Ролинс и през ум не му мина, че канторът може да иска тъкмо това.

Емеритусът пък от своя страна си бе помислил, че другият изобщо не желае да го избави от неудобното положение. Ето защо преди толкова го бе доядяло на него и ето защо сега с такова спокойствие слушаше крясъците му и наблюдаваше усилията, полагани от Ролинс, за да се развърже или да скъса ремъците.

Докато банкерът сипеше всевъзможни ругатни, композиторът седеше срещу него, зяпаше го и си подсвиркваше една мелодия, от която щеше да се зароди замислената ария за милост. Ролинс се пенеше от ярост, предизвикана от поведението на седналия срещу него човек, и хилядократно проклинаше мига, когато сам беше предложил да остане при него. След като гневът му достигна връхната си точка, силната му възбуда внезапно бе заменена от голяма отпадналост. Следствие на това той започна да разсъждава по-спокойно. От своя счетоводител беше дочул и научил няколко немски израза, а както сам знаеше, канторът също беше запомнил

десетина английски думи. Дали с помощта на тези наистина оскъдни езикови познания все пак не бе възможно да се разберат? Той реши да опита и поде:

— Мистър кантор, to unbind, unbind! — беше отговорът.

— Да аз. Искате нещо да завържа? (Английският глагол «развързвам» и немският «завързвам» са близки по звучене. Б. пр.)

— Кантор емеритус моля!

— вържа ли? — попита канторът.

— А, какво?

Той не знаеше, че «unbind» означава «развързвам». И така двамата продължиха около четвърт час опитите си да разговарят. Но първо, канторът не разбираше банкера и второ, не виждаше причина защо да не остави да поседи вързан за дървото човека, който не го беше освободил от същото неудобно положение. После обаче неговата добросърдечност взе връх. Когато Ролинс поднови болезнените си усилия да скъса ремъците, канторът се приближи до него и с голяма мъка успя да развърже много здраво стегнатите възли. Мислеше си, че ще чуе някоя и друга благодарствена дума, но се беше излъгал. След като банкерът изпъна и раздвижи ръцете си, нанесе такъв юмручен удар по главата на емеритуса, че той залитна и рухна върху един храст. После Ролинс отвърза юздите на коня си, яхна го и препусна на запад, накъдето, както знаеше, бяха поели и спътниците му.

Канторът с мъка се изправи, опипа удареното място на главата си и промърмори:

— Благодарността е рядко срещана добродетел, добре ми е известно, но в замяна на добрата ти воля и за една такава услуга да ти стоварят по главата подобен юмручен удар, това надхвърля всякакви граници. Този тип е банкер, следователно сигурно има претенции да минава за образован човек. Но и в този случай пак виждам един пример за това, че истински образовани и културни хора, можеш да срещнеш само сред апостолите на изкуството. Главата ми бучи така, сякаш в нея звучат наведнъж десет арии, в които се моли за милост, изпълнявани все от втори басы. А ето че той си отиде. Ами аз какво ще правя тук сам? Да не би да чакам, докато дойдат някакви други негодници и вземат целия да ме оберат? Не, предпочитам да препусна подир него.

Той измъкна коня си от храсталака, покатери се на гърба му и се отправи на запад, накъдето водеха следите на белите и на навахите.

Но как всъщност се беше стигнало дотам, че добрият кантор бе оставен тук, и при това вързан? Първо, не беше никак чудно, че всичките му спътници гледаха на него като на тъй нареченото «ужасно дете». Той вършеше всичко наопаки и можеше да внесе хаос даже и в най-големия порядък. Освен това не само често бе създавал вече на всички невъобразими затруднения, но дори им бе докарвал такива беди и опасности, от които едва се бяха отървали. За щастие номерът му от предишната нощ, когато в тъмнината край реката беше репетирал различните партии за оркестъра, не бе имал никакви лоши последствия, но Олд Шетърхенд нямаше намерение да допусне да се повтори подобно нещо и беше заплашил емеритуса, че ще го вържат.

Рано сутринта на този ден, малко след като тръгнаха на път, канторът се приближи до Хобъл Франк и го попита:

— Господин Франк, сигурно много добре знаете накъде яздим?

— Да — отвърна му дребосъкът.

— Аз пък нямам представа. Знаете ли, нали бях принуден да стоя при индианците толкова дълго, а после, когато се върнах в нашия лагер, съвещанието бе вече свършило и в гнева си не обърнах внимание на приказките на другите хора. Ако поразмислите само какъв лош номер ми скроиха, ще разберете колко основателни причини съм имал да се разгневя.

— Не, не мога да разбера.

— Така ли? Винаги съм ви смятал за разумен и сериозен човек.

— Ами такъв съм си и никого не бих посъветвал да мисли друго.

— Но тогава би трябвало да разберете, че не съм извършил нищо лошо.

— Нищо лошо ли? Е, всъщност думата «лошо» е твърде бледа и слаба за онуй, дето сте го направили.

— Какво? Бледа и слаба ли? Значи и вие смятате, че не съм прав, така ли?

— Естествено! Никой разумен човек не застава през нощта наред Дивия запад, когато всичко живо е замлъкнало, за да почне с подсвиркване и тананикане да имитира всички музикални

инструменти тъй, че да го чуят на няколко часа път. Та така може да ни докара к'ви ли не врагове на главата.

— Наблизо нямаше врагове.

— Но вий не го знаехте. Нихорасите, дето отиваме сега, спокойно можеха да са нейде наблизо, а също и навахите, от които за щастие няма защо да се опасяваме.

— Значи сме потеглили срещу нихорасите? Точно това исках да науча от вас. И както изглежда, ще ги нападнем, нали?

— Да.

— Това ме радва много, страшно много ме радва!

— Защо?

— Какъв излишен въпрос. Нали добре знаете, че искам да композирам героична опера в дванайсет действия!

— Да, струва ми се, сякаш веднъж някой спомена нещо подобно.

— Във всеки случай аз вече ви го казах. Тук намерих героите, които са ми необходими, но всъщност все още не съм ги виждал как действат.

— Тъй ли? Е, ами струва ми се, че вече свършиха достатъчно работа, с която други хора нямаше да се справят току-така. Та ние просто непрекъснато летяхме от едно приключение към друго.

— С удоволствие признавам, че е така, но все още не сме видели онова, при което геройството може да блесне в целия си славен ореол.

— Какво ли ще е то?

— Една битка, всеобщо сражение, в което воините застават гърди срещу гърди и героят поваля на земята един враг подир друг.

— Защо е необходимо туй? Подобно нещо е опасно и човек изобщо не бива да си го пожелава.

— Необходимо ми е за моята опера. От само себе си се разбира, че в една героична опера не може да се размине без битки.

— Но това е само на сцената, само зарад туй не ви трябва истинско сражение и истинско кръвопролитие.

— О, напротив! Ако човек наистина е видял и преживял подобно нещо, къде-къде по-добре ще може да композира. Тътенът на битката, виковете и кръсците, пукотът на пушките, трясъкът на изстрелите, всичко това може вярно да се пресъздаде с музика само когато човек е чул всичко със собствените си уши.

— Туй може да ви струва живота и после пиши я загубена цялата хубава опера!

— Много се лъжете! Ние, композиторите, сме под специалната закрила на музите. Нищо лошо не ни се случва. Да не би да сте чули някога някой прочут композитор да е бил наръган с нож или застрелян от индианци?

— Не, не съм.

— Виждате ли! Ако се изпълни желанието ми, няма да бъде в ни най-малка опасност. Можете да ми вярвате. Мислите ли, че днес ще се стигне до битка?

— Хмм! Ако всичко стане тъй, както го замислят Олд Шетърхенд и Винету, враговете ще ни паднат в ръцете, без да гръмне нито една пушка. Ама ако не всичко мине така, могат да се случат много лоши неща.

— Как иначе може да мине?

— Ами възможни са различни ситуации. Предварително човек нивга не знае, к'во може да стане. Тъй например необходимо е само нихорасите да забележат засадата на навахите и данданията започва.

— Че как ще я забележат?

— По някакъв начин. Глупакът винаги пита повече, отколкото може да му отговори умният. Нали казах, че предварително не се знае к'во ще се случи. Тъй например, щом стигнем при бродата, на вашия кон може да му хрумне да свърне наляво вместо надясно и тогаз сме издадени. Думите на Хобъл Франк бяха донякъде иронични, донякъде шеговити, обаче по лицето на кантора се изписа израз на голямо задоволство и той попита:

— Значи наляво вместо надясно. Правилно ли разбрах?

— Да.

Той кимна развеселено като на себе си, а Хобъл Франк не можеше и да предположи на каква опасна мисъл беше навел жадния за битки кантор. Емеритусът реши да последва тъй неволно подхвърлената му идея и при бродата да свърне наляво. Вярно, че се позамисли за отговорността,

която поемаше върху себе си, но мисълта му бе далеч повече заета с изгодата, която вярваше, че ще може да извлече от едно сражение за композирането на своята опера. При цялата си непредпазливост и лекомислие все пак той си каза, че сигурно ще си навлече най-тежките упреци на останалите, и тогава му хрумна идеята тъй да нареди нещата, че укорите да не бъдат отправени само към него. Трябваше да си намери някой съучастник или съучастница и изборът му се спря на госпожа Розали, защото се надяваше, че тази енергична жена все някак си със зъби и нокти ще измъкне и себе си и него от неприятното положение. Докато язدهа, той приближи коня си до нейния и каза:

— Госпожо Еберсбах, не ви ли е страх от това, което скоро ще се случи?

— Да ме е страх ли? — отвърна му тя. — Че от кого да ме е страх?

— От нихорасите.

— Хъ, к'ви си ги мислите! През целия си живот не съм брала страх от никакви мъжки персони, затуй и през ум не ми минава да се страхувам от тез червенокожи.

— Но най-вероятно ще се стигне до битка.

— Не ми се вярва. Олд Шетърхенд каза, че днес всичко ще мине без кръвопролитие, а щом той каже нещо, то винаги става и толкоз!

— Нихорасите едва ли ще проявят желание тъй драговошно да влязат в клопката, която ще им бъде поставена. Несъмнено ще се отбраняват и тогава е сигурно, че из въздуха ще започнат да свирят куршуми.

— В такъв случай и аз ще засвира с тях. Понявга хич не е зле човек малко да си посвири.

— Предупреждавам ви, госпожо Еберсбах, да не гледате тъй лекомислено на опасността, срещу която сме тръгнали. Бъдете разумна и направете като мен!

— Тъй ли? И к'во ще направите?

— Ще свърна настрани.

— Амче кога и къде?

— Щом стигнем до Зимната вода. Там ще отбия коня си наляво.

— Но нали чухте, че ще яздим надясно в посока на реката!

— Правилно, но аз ще свърна наляво, където ще чакат навахите. Там ще съм в безопасност.

— В безопасност! Значи искате да отнесете безсмъртния си труп на безопасно място?

— Да! Ще дойдете ли с мен?

— Не, няма. А и вие ще се откажете от таз работа!

— Нямам такова намерение.

— Туй е против волята на Олд Шетърхенд!

— Все едно! Аз съм свободен човек и мога да върша каквото си искам!

— Не, не можете! Не сте свободен човек. Докато сте заедно с нас, ще трябва да се съобразявате с желанията ни.

— Въпреки това ще постъпя както съм си наумил! — каза той най-решително, защото напереното поведение на госпожа Розали го ядоса. — Сега е още по-сигурно от преди!

— Не, тъкмо сега още по-малко ще стане.

— Но, госпожо Еберсбах, вие наистина ли си мислите, че можете да ми забраните каквото и да било?

— Да, тъй мисля, мога, и то още как!

— Тая няма да я бъде!

— Ще я бъде и туй ви е напълно достатъчно. Не желая да вършите каквото сте си наумили и ще трябва да се съобразявате с волята ми.

— Хайде де! — гневно възкликна той.

— Хайде де ли? Тук хич няма к'во да се «хайде дека»! Ако не изпълните желанието ми, ще подкрепя думите си с по-енергични действия. Ваш'то намерение лесно може да ни докара някоя беда.

— Иска ми се да знам как ли? Решил съм да свърна наляво и ще наложа волята си.

— Бре, не думайте! Първо, изобщо нямате право на никаква воля и второ, след като я нямате, не бива на сичко отгоре и да я налагате. Нали ви е известно, че аз съм госпожа Розали Еберсбах, по баща Моргенщерн и овдовяла Лайермюлер и знам к'во трябва да правя. Няма да допусна зарад вас враждебно настроените индианци да ми направят главата на пихтия. Веднага ще разберете, че знам как да постъпя.

В този момент колоната спря, защото от храстите изскочи Винету. Той се приближи към Олд Шетърхенд и вожда на навахите и им съобщи следното:

— Нихорасите не са променили нито плана, нито позициите си. Следователно моите братя могат да постъпят така, както вчера говорихме и решихме с Олд Шетърхенд. Мисля, че е необходимо само едно незначително изменение.

— Какво е то? — попита Олд Шетърхенд.

— Взехме решение да се спуснем с конете долу до пресъхналия брод. Тогава воините на навахите щяха да останат скрити от лявата ни страна, а ние щяхме да свърнем надясно по сухото корито на Зимната вода и да стигнем до реката. Тогава нихорасите ще се втурнат от високия бряг подир нас, за да ни нападнат, и едва след това навахите трябваше да ги връхлетят в гръб. Моите бели братя и сестри няма защо да се страхуват и аз не се съмнявам, че всичко ще премине точно така, както си го представяме, но все пак е необходимо човек да помисли за всяко нещо и да не пропусне нито една предохранителна мярка, налагана от предпазливостта. Не бива да се пролива кръв. Обаче, ако нихорасите видят пред себе си само нас, е възможно да си въобразят, че спокойно могат да ни победят. Ние сме само шепа мъже и въпреки това ще удържим на първия им удар, но ако нихорасите стрелят, положително ще ранят или убият неколцина от нашите хора. Ето защо е нужно изобщо да не допуснем да използват пушките си. Моят брат Олд Шетърхенд несъмнено се досеща кой е най-добрият и най-сигурен начин да постигнем това.

— Като още в самото начало им покажем, че са загубени, ако решат да се стигне до сражение — отговори белият ловец.

— А как ще им дадем да го разберат? Те няма да виждат многобройните навахи зад гърба си, а само белите мъже и жени пред себе си.

— При нас трябва да има и навахи.

— Точно това имам предвид — каза вождът на апачите.

— Но те не бива да тръгват натам заедно с нас.

— Не.

— А ще трябва преди това да се озоват на въпросното място, и то незабелязано от нихорасите.

— Моят бял брат мисли също като мен.

— Много лесно могат да се отгатнат мислите на моя брат Винету. Нихорасите наброяват триста воители, а ние сме двойно повече. Достатъчно ще е, ако оставим в тила им петстотин души, а другите сто ще трябва ей от този висок бряг да се спуснат към реката и достигнат ли долу, да свърнат настрана и да се промъкнат близо до устието на Зимната вода. Там ще се скрият в гъсталака и ще чакат да се появим. Щом пристигнем и нихорасите се наканят да се нахвърлят срещу нас, тези сто воители ще излязат от скривалищата си и ще се присъединят към редиците ни. Това сигурно ще окаже очакваното въздействие, защото неприятелят ще се стъписа и тогава залегналите в засада наши петстотин воители ще имат време да го нападнат в гръб.

— Така е. Напълно съм съгласен с думите на Олд Шетърхенд. Нека Нитзас-ини, храбрият вожд на навахите, избере сто воители, за да тръгнат веднага и тайно да се промъкнат до устието на Зимната вода. После ще яхнат конете си и петстотинте мъже, а когато сметнем, че вече са достигнали мястото на засадата, и ние ще поемем по нашия път.

Така и стана. Отделиха сто навахи, които навлязоха в крайбрежната гора, за да се спуснат надолу към реката. Естествено те нямаше как да вземат своите коне със себе си, а тези животни трябваше да бъдат отведени от другите навахи. След като този отряд изчезна, и петстотинте воители тръгнаха на път.

Когато всички навахи напуснаха сборното място, Олд Шетърхенд се зае още веднъж да обясни целия план на немските преселници на родния им език, защото дотогава разговорите бяха водени на английски. Той ги помоли да не се тревожат, понеже всичко щяло да мине добре, и настоятелно ги предупреди да бъдат крайно предпазливи и да не правят нищо, което би могло да постави под съмнение успешното провеждане на плана му. Тогава госпожа Розали се обърна към него с думите:

— Ний, другите, съвсем сигурно няма да допуснем никаква грешка, но знам един човек, дето твърдо е решил да извърши голяма глупост.

— Кой е той?

— Кой е той ли? И още питате? Щом става дума за вършене на глупости, можете веднага да се сетите кого имам предвид. Естествено кантора. Искаше и мен да придума да участвам в таз шуротия. Когато стигнем до Зимната вода, си е наумил да се отклони наляво.

— Мътните го взели! Това може да ни обърка всички сметки. Наистина ли крои такъв план?

— Току-що ми каза. Предупредих го, но той грубо ми се сопна и заяви, че никой не можел да му заповядва. Съвсем е пошурял да направи квото си е наумил.

— Не бива да го допускаме! Истина ли е това, което госпожа Еберсбах току-що ми каза за вас?

Този въпрос беше отправен към кантора.

— Да — отвърна той, понеже нямаше как да го отрече.

— Значи, без да ме попитате, искате да тръгнете в друга посока, така ли?

— Да.

— Защо?

Канторът млчеше.

— Говорете!

Тази подкана бе изречена с най-строг глас. Канторът се ядоса от тона на ловеца и продължи да млчи. Тогава Олд Шетърхенд гневно го сръза:

— Ако не искате доброволно да говорите, насила ще ви отворя устата. Става въпрос за живота ни. И така, каква е причината за намерението ви?

— Моята опера — процеди с неохота емеритусът.

— Операта ви! Значи заради вашите умопобъркани фантасмагории отново ще ни излагате на опасност! Но как така тази прочута опера ще е причина за онова, което се каните да извършите? Канторът пак нямаше желание да си отвори устата. Тогава се намеси Хобъл Франк и каза:

— Знаем к'во го е накарало да скрои такъв фантастичен план.

— Е, какво?

— Преди малко разговарях с него и от думите му си вадя генералното заключение, че за операта си се нуждае от сцена на едно сражение.

— А-а, тъй значи! Той иска да предизвика тъкмо това, което ние се стремим да избегнем.

— Тъй е. Кани се да тръгне наляво, за да могат нихорасите да разкрият засадата ни.

— Нима е възможно подобно нещо! Това е не само лудост, а е направо престъпление. Какво да правим с такъв екземпляр? Слушайте, странни човече, ще ми обещаете ли незабавно да се откажете от намерението си?

Канторът трябваше да отговори само с едно «да» и всичко щеше да се уреди. Но нали беше твърдо заявил на госпожа Розали, че ще наложи волята си, не искаше да се изложи. Ето защо на подканата на Олд Шетърхенд той отново отговори с млчание. Ловецът продължи със същия тон:

— Питам ви дали ще ми обещаете да се откажете от намерението си.

Отново никакъв отговор.

— Добре! — каза Олд Шетърхенд. — Тогава ще се погрижа да не можете повече да ни вредите. Няма да дойдете с нас, а ще останете тук.

Това решение възмути композитора изключително много. Той отговори:

— Няма да допусна подобно нещо, господин Шетърхенд. Не съм нито войник, нито новобранец, който трябва да се подчинява и да търпи да го ругаят и да му крещят!

— Ще се подчините! Ще останете тук, а аз ще накарам някой да стои при вас, за да ви надзирава.

— Ще му избягам!

— Добре! Тогава ще направя това, с което вече веднъж ви заплаших. Ще ви вържа. Слизайте от коня!

Олд Шетърхенд сам скочи от седлото и тъй като канторът се противеше, го хвана през кръста и го свали на земята. После го отнесоха при едно дърво и там го вързаха. Съпротивата му остана безполезна. След това трябваше да решат кой да остане при него. Банкерът предложи услугите си, защото мисълта да бъде нападнат от нихорасите не му беше никак приятна. Олд Шетърхенд се съгласи, но му втълпи в никакъв случай да не развързва кантора, колкото и да му се моли.

По-късно щели да изпатят човек, за да вземе и двамата.

До този момент все още се виждаха петстотинте навахи, които яздеха на юг, но ето че най-сетне те изчезнаха на хоризонта и можеше да се предположи, че след кратко време ще достигнат целта си. Затова Олд Шетърхенд даде нареждане да продължат ездата.

Доверието, което немските преселници хранеха към белия ловец и Винету, бе наистина много голямо, защото се бяха отправили срещу многочислен отряд от нецивилизовани враждебно настроени индианци, и то без да се опасяват за себе си или за жените и децата си. Естествено това бе само една последица от влиянието на двамата мъже върху тях. В присъствието на апача и неговия бял брат просто нямаше място за страх.

Олд Шетърхенд напомни на всички да се държат колкото е възможно по-непринудено и да избягват да хвърлят любопитни или страхливи погледи в посоката, където знаеха, че се крият неприятелите им. Хората положиха всички усилия строго да спазват инструкциите му.

Сам Хокинс правеше какви ли не шегички. Смейше се на висок глас и караше другите да му пригласят. Целта му беше да приспи бдителността на нихорасите. Те трябваше да мислят, че никой от белите не подозира ни най-малка опасност.

Когато достигнаха мястото, където точно под краката им се намираше бродът, те бавно се спуснаха от високия бряг в пресъхналото речно корито. Винету и Олд Шетърхенд бяха начело. Въпреки че си даваха вид на хора, които абсолютно нищо не подозират, от острото зрение на двамата не се изплъзваше нищо.

Вляво от тях се намираха няколко големи каменни блока, заливани от реката по време на пълноводие. Иззад един от тях надникна човешка глава, главата на Нитзас-ини. Той бе дръзнал да се промъкне толкова напред, за да уведоми белите си приятели, че заедно с хората си е вече на уговореното място.

— Алтсоти — тук сме — прошепна им той на своя език и главата му отново изчезна.

Отрядът на белите свърна надясно и започна да язди в коритото на Зимната вода към нейното устие. Отляво и отдясно се издигаха високи стръмни скали, а малко по-надалеч пред тях течаха водите на Чели. На нейния бряг имаше тясна ивица земя, гъсто обрасла с храсти и дървета. Там спряха.

Олд Шетърхенд внимателно започна да оглежда гъсталака. Ето че нещо в него прошумоля и за кратък миг оттам се показа ръката на индианец. Това беше знак, че стоте навахи са на мястото си. И така, бяха успели да поставят на неприятеля две засади.

От лявата им страна скалите на брега се врязваха малко по-напред и образуваха неголям каменен «нос». Олд Шетърхенд посочи натам и каза:

— Нека жените и децата се оттеглят зад онзи «нос». Там ще са в пълна безопасност.

Те се подчиниха на решението му. Само една жена направи изключение и това беше госпожа Розали.

— К'во? Аз трябвало да се скрия? — извика тя. — Амче к'во ще си помислят тогаз индианерите за мен!

При тези думи тя взе пушката от ръцете на мъжа си, хвана я за цевта и заплашително размахва приклада ѝ над главата си.

— Шшшт! Недейте така, оставете пушката! — предупреди я Олд Шетърхенд. — Нихорасите ни наблюдават и от движенията ви могат да се досетят за онова, което ги очаква. Те ще се втурнат насам с викове и крясъци. Тогава всеки от нас ще вдигне пушката си срещу тях и ще се прицели, но без да стреля. Само в случай че това не ги възпре, ще се наложи да се отбраняваме. Ще дам команда за стрелба, но ви моля да щадите живота им и да се целите само в краката им. А сега сядайте и се дръжте така, сякаш нищо не подозирате за тяхното присъствие!

Изпълниха нареждането му. Всички хора насядаха с гръб към водите на Чели и с лице, обърнато към сухото корито на Зимната вода. Така те непременно щяха да забележат идването на нихорасите.

Олд Шетърхенд и Винету стояха един до друг и разговаряха съвсем непринудено. Привидно те не обръщаха никакво внимание на местността, намираща се в посоката, откъдето очакваха неприятеля, но въпреки това много внимателно наблюдаваха всичко наоколо. Когато реката силно придойдеше и коритото на Зимната вода се напълнеше, водната стихия довлечаше до устието многобройни каменни отломки и ги оставяше пръснати наблизо. Зад тези камъни човек можеше да намери прикритие и затова очакваха, че авангардът на нихорасите щеше да се приближи, промъквайки се тайно под закрилата им.

И това наистина се оказа вярно — зад един от тези каменни късове Винету забеляза за миг как нещо се мярва. Няколко секунди той се визира напрегнато натам и после каза на Олд

Шетърхенд:

— Зад онзи голям триъгълен блок се крие един от неприятелите ни. Забеляза ли го моят брат?

— Да. Видях го как пропълзя от намиращата се малко по-назад скала. Дори знам кой е той.

— Навярно вождът Мокаши, а?

— Да.

— Тогава решителният миг настъпва. Моят брат не смята ли, че ще е по-добре изобщо да не чакаме да ни нападнат?

— Да, така смайването им ще е толкова по-голямо. Искаш ли да разговаряш с вожда?

— Не. Нека моят брат се насме с това. Ти имаш пушка, която за индианците е омагьосана, тъй че твоят глас ще има по-голямо въздействие над тях от моя.

— Добре, тогава нека започваме! Той подвижна полувисоко няколко думи към хрсталака, където се бяха скрили стоте навахи, а после каза на белите:

— Нихорасите са тук. Станете и насочете пушките си натам!

Госпожа Розали се бе видяла принудена да върне пушката на мъжа си, но вместо нея беше грабнала една от резервните карабини. И когато мъжете наскочаха и вдигнаха пушките си, тя също насочи своето оръжие по посоката, откъдето очакваха врага. Като държеше в ръце готовата за стрелба карабина «Хенри», Олд Шетърхенд пристъпи няколко крачки напред и извика:

— Защо вождът на нихорасите Мокаши се крие, когато иска да ни посети? Нека се покаже! Ние знаем, че се намира тук заедно със своите триста воители.

— Уф, уф! — разнесе се иззад каменния блок и Мокаши се изправи. — Нима белите кучета знаят, че сме тук? И въпреки това дойдоха? Да не би Великият дух да им е изсушил мозъците, та шепа хора дръзват да се изправят срещу нас, за да се бият?

— Не ни е необходима никаква дързост. Вождът на нихорасите е изпаднал в голяма заблуда. Нима не вижда моите хора, застанали, готови да посрещнат неприятеля с пушките си? Нима не вижда и омагьосаната карабина в ръката ми? Кой може да ѝ противостои?

— Ние ще сме толкова бързи, че Олд Шетърхенд ще успее да стреля само два-три пъти. После моите многочислени воители ще го повалят на земята. Да му покажа ли колко е голям броят им?

— Известен ми е — триста.

— И те съвсем не са далеч, а близо. Бледоликите могат да направят само следния избор — или да се предадат, или да бъдат изтикани във водата и избити. Нека видят, че са обградени. Той вдигна ръка и след знака му иззад всички камъни наскочаха нихораси. Други, за които не беше имало място зад скалните блокове и по тази причина бяха останали по-назад, в момента се приближиха тичешком, надавайки такива бойни крясъци, които можеха да скъсат нервите на човек. Но не се хвърлиха в нападение, а се спряха зад своя вожд, понеже и той остана на мястото си. Мокаши отново вдигна ръка. Войнственият рев мигновено заглъхна и вождът извика на Олд Шетърхенд:

— Бледоликите разбират, че решат ли да се бият, загубени са. Ако са умни, ще се предадат.

— Да, човек може да се научи на ум от Мокаши, защото той е голям хитрец. Той знае и много добре вижда какво е положението. Повече от двайсет пушки са насочени срещу него и воините му, което ще рече, че в тези Двувески имаме четиридесет изстрела. Към тях ще прибавим и безбройните куршуми на моята омагьосана карабина. Преди нихорасите да ни достигнат, шейсет или дори повече от тях ще паднат мъртви, а после ще започне схватката с ножове и приклади. Това е много добре известно на Мокаши. Ако изобщо е възможно някога да бъдем победени, той знае, че ще изгуби далеч над сто воители и че той ще е първият, когото куршумът ми ще просне на земята. Ето защо ни подканя да се предадем. Ние не сме по-малко умни от него.

— Сметката на Олд Шетърхенд е грешна. Бледоликите ще бъдат в ръцете ни, преди още от нас да са паднали десетина воители, убити или ранени. Да, Олд Шетърхенд наистина е прочут ловец и много мъдър воин, но ако не се предаде, няма да постъпи умно.

— Благодаря на вожда на нихорасите за хубавите думи, които каза за мен. Но той съвсем не преувеличава нещата, защото съм далеч по-умен, отколкото си мисли. Ние, малцината бледолики, няма да се изплашим от триста нихораси, но въпреки това не сме сами. Когато Мокаши вдигна ръка, неговите воители се показаха. И аз ще вдигна ръката си, за да види, че и аз мога същото.

Олд Шетърхенд изпъна нагоре ръка. Незабавно стоте навахи изскочиха от хрсталака, светкавично образуваха двойна редица и насочиха пушките си срещу нихорасите. Воините на Мокаши нададоха крясъци, които изразяваха изненадата им. Никой от тях не беше дръзнал да

насочи пушката си срещу някого от белите, защото преселниците и ловците първи бяха вдигнали карабините си срещу тях и се намираха в по-изгодно положение. Който изпревари врага си, може да го застреля при най-малкото заплашително движение. Олд Шетърхенд направи знак, че иска да продължи да говори, и кръсците замлъкнаха.

— Сигурно сега Мокаши ще разбере, че съвсем не преувеличавам нещата. Напротив, ние ще убием не сто, а двеста нихораси, и то преди да са стигнали до нас. Току-що вождът на нихорасите каза, че мозъкът ми бил болен. А какво е състоянието на неговия мозък? Нима Мокаши не може повече да мисли, да вижда и да чува? Защо е втренчил поглед само напред, в нас? Нека се поогледа и зад гърба си!

Мокаши се обърна и воините му направиха същото. До този момент цялото им внимание бе насочено към неприятелите пред тях и те не бяха забелязали какво ставаше в тила им. Изобщо не смятаха за възможно нещо да се случи там. И ето че само на двайсетина крачки от себе си видяха петстотинте навахи, изпълнили цялата ширина на пресъхналото корито на Зимната вода, застанали един зад друг в десетина редици. Пред тях се беше изправил вождът им. Той подвикна на Мокаши:

— Тук са петстотин воители на навахите, а пред вас има още сто заедно с бледоликите, които са непобедими. Вождът на нихорасите желае ли да започнем да се бием?

От уплаха нихорасите зареваха като диви животни. Двойно превъзхождащите ги по численост навахи ги надвикаха, ала техните кръсци изразяваха радост. Тогава Олд Шетърхенд направи знак за тишина и всички мигновено млъкнаха. Ловецът заговори със силен глас:

— Аз питам Мокаши същото, което го попита и Нитзас-ини — дали да започнем битката. Над шестстотин куршума ще полетят към гъстата тълпа на нихорасите. И колко от тях ще останат живи? Нито един-единствен.

Мокаши не отговори веднага. Минута-две той гледа мрачно пред себе си а после каза:

— Ние ще умрем, но преди това всеки от нас ще убие поне един навах.

— Казваш го, но самият ти не си вярваш, защото, щом някой от вас вдигне пушката си, всички ние ще стреляме. Ще ти повторя думите, които ми каза преди малко: нима Великият дух ви е изсушил мозъците, та сте дошли тук да се биете с нас, след като ви превъзхождаме? Да не би изворът на мислите ви да е пресъхнал, та се подлъгахте да влезете в клопката, в която трябваше да попаднем ние? Ослепяхте ли, оглушихте ли, че нито чухте, нито видяхте как двамата с Винету се промъкнахме снощи в лагера ви, за да ви подслушаме? Ти беше седнал заедно с по-възрастните воители до една скала съвсем близо до високия речен бряг, а ние двамата лежахме горе върху тази скала. Оттам чухме целия ви разговор. Не знаете ли колко трябва да сте предпазливи, щом сте изровили бойната секира?

— Уф, уф! — възкликна слисаният Мокаши. — Олд Шетърхенд и Винету са лежали върху големият камък, до който седяхме?

— Да. Чухме, когато се съвещавахте как да ни нападнете. Защо превръщате във ваши врагове такива мъже, за които знаете, че не се страхуват от всички воители на племето ви?

Тогава Мокаши сложи пушката си на земята и каза:

— Великият Маниту е срещу нас. Той не пожела да победим. Нека Олд Шетърхенд или Винету дойде при мен, за да се бием. Онзи, който убие другия, ще донесе победата и за цялото свое племе.

— Що за думи чувам от устата ти? Да не искаш в отговор да пожънеш само подигравателен смях? Нима хората трябва да приказват, че думите на Мокаши са като бърборенето на децата или бръщолевенето на бабичките? Мислиш, че можеш да победиш Винету или мен? Да ти е казвал някой някога, че един от нас двамата е бил повален от неприятел? Твоето предложение с нищо няма да промени участта ви, няма да отмени вашата гибел. Ти непременно ще бъдеш победен, а заедно с теб ще са загубени и всичките ти воители.

— Тогава нека умрат с мен!

— Това може да стане и без двубой между теб и мен — отговори Олд Шетърхенд. — Обградени сте от всички страни. Започне ли битката, свършено е с вас. Как можеш тогава да искаш някой от нас двамата да се бие с теб и да поставяш съдбата на две племена в зависимост от изхода на този двубой! Няма нужда да воюваме за онова, което вече ми принадлежи. Победата и бездруго е наша. Защо ми трябва тепърва да се бия за нея?

— Значи не желаеш да премериш сили с мен?

— Не, защото сигурно ще те убия, а не ми се иска.

— Но въпреки това ще умра, защото ти самият каза, че първият ти куршум е определен за мен.
— Да, но ако се стигне до сражение, а аз съм на мнение, че е далеч по-добре да го избегнем.
— Че как ще го избегнем? Да не би, като се предадем без каквито и да било условия?
— Не, защото храбрите мъже не се предават по такъв начин, а нихорасите са много смели воители. Нима толкова малко познаваш Винету и Олд Шетърхенд, че очакваш от наша страна подобно искане, чието изпълнение неизбежно завинаги би покрило с позор и вас, и вашите деца и внуци?

При тези думи Мокаши въздъхна с облекчение и попита:

— Но каква друга възможност има да избегнем битката, без нашите жени и деца да ни сочат с пръст и да ни се присмиват?

— Точно това ще обсъдим. Нека Мокаши и Нитзас-ини дойдат тук при мен и Винету. Мокаши може да вземе оръжията си, защото той все още не се е предал и трябва да гледаме на него като на свободен мъж. Но докато трае съвещанието ни, нашите и вашите воители ще останат на същите позиции, където са в момента.

— Не е ли възможно съвещанието да се състои тук при мен?

— Сигурно може, но сам ще признаеш, че ние сме в по-изгодно положение и смятаме за по-правилно ти да дойдеш при нас.

— Като свободен човек и воин?

— Да.

Мокаши отново взе пушката си от земята и се запъти към Олд Шетърхенд. Щом стигна при него, той седна, запазвайки изпълненото си с достойнство поведение на вожд. Белият ловец се настани до него и Винету стори същото. Приблечи се и Нитзас-ини. Той трябваше да премине между нихорасите. Те му направиха път. Мнозина му мяха мрачни погледи, обаче никой не дръзна да го докосне с враждебни намерения, нито да му каже макар и една неприязнена дума. След като и той седна при другите, направиха знак и на Волф да се присъедини към тях, защото сред навахите и той минаваше за вожд.

Съвещанието можеше вече да започне, понеже се бяха събрали всички, които имаха някакво по-голямо влияние. Но за да спазят индианските обичаи, те седяха тъй около четвърт час, без никой да пророни нито дума. Всеки се занимаваше със собствените си мисли. Олд Шетърхенд и Винету изпитателно оглеждаха останалите трима, сякаш искаха да разгадаят и най-скритите им помисли. Накрая размениха по един кратък поглед. Разбраха се без думи. Тогава пръв проговори Винету, но само за да подхвърли пестеливия въпрос:

— Тук са седнали петима воители да се съвещават. Кой от тях ще говори?

За някоя и друга минута отново се възцари дълбоко мълчание. После Нитзас-ини отвърна следното:

— Нашият брат Олд Шетърхенд не искаше да се пролива кръв. Затова нека той говори!

— Хау! — обади се другите в знак на съгласие. Олд Шетърхенд поизчака, за да придаде на думите си по-голяма тежест, и след това поде:

— Моите братя знаят, че съм приятел на червенокожите мъже. Цялата земя от единия океан до другия е принадлежала на индианците. Но после дошли белите, отнели им всичко и в замяна им дали своите болести. Индианците се превърнали в бедни и болни хора и много скоро ще умрат. Белите са техни врагове и са ги победили не на последно място с помощта на раздорите, които са сели сред червенокожите народи и като са насъсквали едно племе срещу друго.

Червенокожите мъже не са били разумни и са допуснали това да се случи, а дори и до ден-дневен не са поумнели. Продължават взаимно да се изстребват, макар че все още могат да постигнат нещо голямо, стига само да забравят омразата помежду си и да станат един за друг онова, за което са родени, и такива, каквито трябва да бъдат — братя. Прав ли съм?

— Хау! — разнесе се наоколо.

— Да, прав съм, защото и тези две племена, изправили се тук едно срещу друго като врагове, също доказват, че е така, както твърдя. Нека моят брат Нитзас-ини ми каже към кой голям индиански народ се числи племето на навахите!

— Към народа на апачите — отговори вождът на навахите.

— А нека сега и Мокаши ми каже към кой народ се числят нихорасите?

— Също към апачите — отвърна вождът на нихорасите.

— Тогава моите братя ще разберат, че казвам самата истина. Нихорасите и навахите не са просто само част от червенокожите мъже, а те са деца дори на един и същ народ. Те би трябвало

да се обичат, да си помагат и рамо до рамо да се борят срещу своите общи врагове бледаликите. Вместо това те враждуват помежду си и така съдействат на неприятелите си. Нека моят брат Нитзас-ини ми каже защо е тръгнал на поход срещу нихорасите!

— Защото са изровили срещу нас бойната секира!

— Добре. Тогава нека и Мокаши ми каже, защо е повел войните си срещу навахите!

— Защото са изровили бойната секира срещу нас.

— Не разбирате ли какво искам да ви кажа? Щеше ми се да чуя причините, накарали ви да предприемете тази стъпка, а вие не можете да назовете нито една, само споменахте факта, че сте изровили бойната секира едни срещу други. Не постъпвате ли също като малките деца, които се сбиват помежду си, без да са имали някакъв съществен повод? Нима искате да ви вземат за деца? Нима искате хората снизходително да ви се усмихват като на деца, на вас, които иначе ще уважават и от които ще се страхуват, ако сте свързани в здрав и верен съюз! Тръгнали сте да воювате едни срещу други, да се изстребвате и добре, че вашите най-добри приятели Винету и аз се намесихме, за да ви кажем онова, което всъщност сами трябваше да знаете.

Той направи кратка пауза, за да подсили въздействието на думите си, а после продължи:

— Моят червенокож брат Нитзас-ини е не само прочут и храбър воин, но също е и разсъдлив, и умен повелител на своето племе. Той е разбрал, че индианецът е осъден да умре, ако с нищо не се промени. Затова е предначертал мъдри решения и ги е изпълнил. Взел е една бяла жена, която обича и на която дължи много неща. Без нея той никога не би ги опознал или притежавал. Той е изпратил сина си отвъд океана, за да се научи как пустинята се превръща в плодородна земя. Той знае, че войната носи само гибел и беди и че човешкото щастие може да се изгради единствено в мир. Нима Нитзас-ини неочаквано се е променил? Нима днес желае да пролее кръвта на своите червенокожи събратя?

— Уф, уф! Нямам такова желание! — възкликна навахът.

— Така си и знаех. Ако беше иначе, не бих искал повече да бъда твой приятел и брат. А как стоят нещата с Мокаши, вожд на нихорасите? Той е тръгнал на боен поход, без да има каквато и да било причина, и не е успял да постигне абсолютно никакво превъзходство над своите неприятели. Нещо повече, ако не иска устата му да изрече някоя лъжа, ще трябва да признае, че в този момент е изпаднал в извънредно опасно положение. Ще се съгласи ли с мен?

— Хау! — кимна Мокаши, който започна да проумява какви изключително миролюбиви намерения имаше Олд Шетърхенд.

— А нима един умен мъж, изпаднал в толкова голяма опасност, ще се инати да иска смъртта на противниците си, в чиито ръце е собственият му живот?

— Не.

— Чудесно, значи всички сме на едно мнение. Нито Нитзас-ини, нито Мокаши желаят да продължат враждебните действия. Следователно остава да се реши само въпросът чия кръв е била пролята досега и какво трябва да е отмъщението за това. Мокаши изгуби ли някой от войните си?

— Не.

Тогава той има ли да си отмъщава за нещо на навахите?

— Не.

— В такъв случай ще задам същия въпрос и на моя брат Нитзас-ини.

— Касти-тине и придружителят му са убити — обади се строго вождът.

— От нихорасите ли?

— Не, а от бледаликия, който се нарича Краля на петрола.

— Е, тогава нима трябва да отмъщаваш за смъртта на двамата си воители на нихорасите?

— Не.

— Значи и тук сте в равни позиции. Превъзходството на навахите се изразява в това, че напълно са обградили нихорасите и ако се стигне до схватка, ще пролеят кръвта им. Но Нитзас-ини заяви, че не иска кръвопролитие. От друга страна, нихорасите имат известно преимущество, понеже Мокаши е пленил осем воители на навахите. Нима едното не може да компенсира другото? Нихорасите ще освободят пленниците, а навахите ще пуснат нихорасите от клопката, където са попаднали. После бойната секира ще бъде заровена. Надявам се, че моите братя ще се съгласят с предложението ми. Затова сега ще направя нещо, което всички ще видят.

Той свали от пояса си торбичката с тютюн и от шнурчето на врата си лулата на мира, натъпка я с тютюн и я сложи на земята пред себе си. После ловецът попита Мокаши:

— Съгласен ли е вождът на нихорасите с предложението ми?

— Да — отвърна му индианецът, който тайно силно се зарадва, че тъй лесно и евтино щеше да се отърве от почти сигурна гибел.

— А какво ще каже вождът на навахите?

Нитзас-ини не побърза да се съгласи, а най-напред каза:

— Моят брат Олд Шетърхенд се застъпи повече за нихорасите, отколкото за навахите.

— Защо мислиш така?

— Защото те са в ръцете ни, а че имат осем пленници, не е никакво предимство, понеже тези пленници още от този момент все едно че са свободни. Необходимо е само да изпратя неколцина от воините си да отидат горе в лагера на нихорасите, за да ги развържат. И тъй, кажи ми, справедлив ли си към нас?

— Да, а за да се убедиш и ти в това, ще те попитам следното: на кого дължиш изгодното положение, в което се намираш?

— На теб и на Винету — искрено отговори Нитзас-ини, придържайки се към истината. Той беше честен човек.

— Да, на нас го дължиш. Не ти го казвам, за да се хваля, а за да те накарам да бъдеш справедлив към нихорасите. Какво ще каже моят брат Винету за моето мирно предложение?

— Все едно че самият аз произнесох твоите думи — отговори апачът.

— А Маитсо, Вълка?

— Напълно споделям мнението на Винету — изрази съгласието си белият.

— Тогава остава само Нитзас-ини да каже думата си.

Вождът на навахите задълго спря поглед върху позициите на своите хора, а после и на разположението на враговете. Навярно съжаляваше, че току-така трябва да се откаже от голямото превъзходство, което имаше, но и в този случай се прояви голямото влияние, оказано му с времето от неговата бяла скуоу. Някогашният див и нецивилизован индианец се беше превърнал в миролюбив и разумен вожд на племето си. Наистина той се поколеба още някоя и друга минута, но все пак накрая заяви:

— Давам право на моя брат Олд Шетърхенд. Нихорасите няма да бъдат повече обкръжени.

— И ти си готов да изпушиш с Мокаши калюмета?

— Да.

Тогава Олд Шетърхенд се изправи, обърна се към индианците и със силен глас извика:

— Нека воините на навахите и нихорасите отправят погледите си насам, за да видят какво е решението на вождовете им!

Той запали лулата и я подаде на Нитзас-ини. Вождът се изправи, дръпна от нея шест пъти, издуха дима към небето, земята и четирите посоки на света и за да го чуят всички присъстващи, силно извика:

— Бойната секира ще бъде заровена. Ще изпушим лулата на мира. Нихорасите ще освободят пленниците и после ще станат наши братя. Казвам това и пуша лулата от името на всички мои воини. Все едно че самите те са го изrekli и са изпушили калюмета. Аз казах — хау!

Сигурно навахите никак не бяха очаровани от изхода на преговорите. Имаха толкова голямо превъзходство над противниците си, че им беше доста трудно ей тъй, с лека ръка, да се откажат от него. Но тяхната дисциплинираност не им позволи да проявят непокорство, още повече че обичаят с изпушването на калюмета бе за тях толкова свещен, че никога не биха дръзнали да оспорят решението на вожда си.

Нитзас-ини подаде лулата на Мокаши, който също се изправи на крака, дръпна шест пъти от калюмета, а после със същия силен глас като Нитзас-ини обяви:

— Чуйте, воини на навахите и нихорасите, томахокът на войната отново е заровен в земята.

Мъжете на навахите ще разтворят кръга, който са сключили около нас, и тогава с тях ще бъдем братя. Потвърдих го с калюмета и това означава, че все едно моите воини са го казали и са изпушили лулата на мира. Аз казах — хау!

Но най-радостни бяха нихорасите, които едва ли бяха смятали, че е възможно тъй щастливо да се отърват от една толкова голяма опасност. Като свидетели на сключения договор Олд Шетърхенд, Винету и Волф също трябваше да дръпнат шест пъти от лулата, но не бе необходимо да държат и речи.

След това съвещанието приключи и дотогава толкова враждебната сцена се превърна в напълно миролюбива картина. Навахиите пуснаха нихорасите да излязат от клопката им и тъй като край

реката нямаше достатъчно място, приятели и неприязни се отправиха нагоре към лагера на няхорасите, за да отпразнуват сключването на мира и преди всичко да освободят пленниците. Винету, Олд Шетърхенд и Волф също тръгнаха нагоре, където на първо време присъствието им беше необходимо. Засега другите бели останаха долу. Всички те се радваха, че враждебните действия между двете племена завършиха по такъв начин.

Дванадесета глава Престъпление и наказание

Скоро всички се впуснаха в оживени разговори по повод на току-що случилото се. Франк и госпожа Розали поведоха особено разпаден диалог, в който за кратко време се включи и Адолф Волф, но скоро той изостави двамата, за да се присъедини към чичо си, отишъл горе на високия бряг в лагера на няхорасите. Когато се приближи до брода, младежът срещна навахите. Те бяха извели конете си от скривалището им и се канеха да ги отведат нагоре. Вождът им ръководеше тази работа, а близо до него стояха Винету и Олд Шетърхенд. В този момент високо на самия бряг над брода се появи един ездач. Той забеляза застаналите долу хора и подвижна:

— Мистър Шетърхенд, добре, че те виждам! Мога ли да слеза долу?

— Мистър Ролинс! — отвърна ловецът. — Какво правиш тук? Нали трябваше да стоиш при кантора, докато дойде някой пратеник. Защо си се измъкнал?

— Веднага ще ти обясня. Значи мога да слеза при вас, нали?

— Да.

Той бавно се спусна, яздейки, после скочи от седлото и възбудено заговори:

— Де да не бях оставал там, а да бях тръгнал с теб! Ако знаеш само какво преживях!

— Че какво си преживял толкова? Какво се е случило? Изглеждаш ми направо съсипан.

— Никак не е чудно. Бях вързан за дървото.

— Ти ли? А не канторът?

— Е, да, отначало беше той, но после се освободи и на негово място се озовах аз.

— И кой те върза? — смаяно попита Олд Шетърхенд.

— Краля на петрола. Този мерзавец отново ми взе чека.

— Краля на петрола ли? По дяволите! Как стана това? Разказвай по-бързо!

Банкерът го осведоми за случилото се.

— Човече — възкликна после Олд Шетърхенд, — хитро си го измислил, страшно хитро, няма що! Защо не унищожи тази хартийка?

— Да, наистина си прав, сега горчиво се разкайвам. Но, сър, коленопреклонно те моля, помогни ми да си върна документа!

— Е, да, първо ти ще вършиш грешките, а после аз ще ги поправам! Нека онези типове яздат накъдето си искат, все ми е едно! Да не си правил такава глупост!

Тогава Нитзас-ини се намеси:

— Не, те няма да яздат накъдето си искат. Краля на петрола уби двамата ми разузнавачи и аз трябва да го заловя. Нима Олд Шетърхенд и Винету няма да ми помогнат?

Винету кимна, а Олд Шетърхенд каза:

— Говорих така само от яд. Разбира се, че трябва да заловим онези негодници. Мистър Ролинс, ти видя ли в каква посока поеха?

— Да.

— Е, накъде тръгнаха?

— Нагоре срещу течението на реката, откъдето и дойдоха, откъдето дойдохме и ние.

— Значи все пак така е станало! Те са следвали дирите на навахите, за да нападнат Волф и да му отнемат чека. Но съвсем случайно са се добрили много по-лесно до документа. А кога се случи?

— Преди няколко часа. Канторът не искаше да ме развърже.

— Тогава трябва незабавно да потеглим.

— Срещу течението на Зимната вода ли? — попита вождът.

— Да, защото в никакъв случай не бива да пренебрегваме следите им, макар че тримата несъмнено са се отправили надолу по течението ѝ.

— Но този човек твърди тъкмо обратното!

— Ролинс също е прав. Бандитите са тръгнали срещу течението, но са стигнали само донякъде, а после навярно са обърнали конете и пак са се насочили надолу.

— Но в такъв случай е трябвало да минат покрай нас!

— Не, защото са се прехвърлили на отвъдния бряг.

— Уф! Моят брат има ли основание да мисли така?

— Да. Хартията е в техни ръце и искат да отидат с нея в Сан Франциско. В такъв случай са принудени да се спуснат към Колорадо по същия път, по който са яздили, когато са дошли в лагера ви. Сега не могат да минат оттук, защото, от кантора са научили, че ние сме на това място. Следователно са се върнали обратно срещу течението до мястото, където вчера бивакувахме, а после са се прехвърлили през реката. Нека моят червенокож брат тръгне бързо с отряд от своите хора надолу и щом намери подходящо място, да се прехвърли отвъд реката. Озове ли се на отсрещния бряг, ще потърси следите на негодниците и така ще разбере дали вече са напуснали тази местност.

— Сигурно са я напуснали!

— Не съм убеден. Предполагам, че са се скрили някъде отсреща, за да видят какъв ще е изходът от битката. Моят брат трябва да им препречи пътя колкото може на по-широк фронт, за да не им позволи да се промъкнат покрай неговите воини.

— А какво ще прави Олд Шетърхенд?

— Заедно с Винету ще яхнем конете и ще се отправим нагоре срещу течението, за да проследим дирята им. Разчитането й ще е извънредно трудно, защото тя съвпада с нашите следи. Затова ние двамата трябва да се заемем с тази работа. Не можем да се осланяме на никой друг. Естествено няма да яздим сами, а ще вземем и няколко придружители.

— Но нали изпратих съгледвачи срещу тези песове! Сигурно не са ги забелязали.

— Съществуват и други възможности. Или разузнавачите ти са били заблудени от бандитите, или дори са убити.

— Ако е така, белите непременно ще умрат на кола на мъченията!

— Първо да ги заловим, а после пак можем да поговорим за смъртта им. Нека моят червенокож брат незабавно тръгне на път и не пропуска никакви предпазни мерки!

В този момент горе на брега отново се появи един ездач. И той забеляза събралите се долу хора. Също като банкерът преди малко и той попита дали може да слезе при тях.

— Да, елате! — отговори му Олд Шетърхенд, а проблясналите искрици в очите му не предвещаваха нищо добро. Канторът се спусна до пресъхналия брод.

— Ето ме пак — каза той невинно. — Къде са другите немци?

— Там, където вие няма да отидете, за да не ни докарате нови беди, предател такъв!

— Предател ли? Защо?

— Казаха сте на Краля на петрола къде мистър Ролинс е скрил чека.

— Да, казах му. Попита ме и нямаше как да го излъжа.

— Човек може да постъпи разумно и без да лъже, глупаво плямпало такова! Определям ви следното наказание — пак ще стоите вързан!

— Няма да го бъде, няма да позволя! Вие нямате никаква власт над мен!

— Имам дори твърде голяма власт. Веднага ще ви го докажа.

На неколцина от навахите той подхвърли две-три думи, които канторът не разбра. Тогава те го обградиха заедно с коня му и го отведоха горе в лагера, където въпреки ожесточената му съпротива действително го вързаха. Не след дълго Нитзас-ини заедно с двама конници от своите воини препусна надолу по брега на реката. Мокаши, вече негов приятел, се присъедини към отряда му заедно с двама нихораси. А Винету и Олд Шетърхенд тръгнаха нагоре срещу течението. Придружаваха ги Сам Хокинс, Дик Стоун, Уил Паркър и десет навахи. Франк и Дрол също изявиха желание да дойдат с тях, но Олд Шетърхенд ги накара да останат заедно с Волф и да внимават в лагера да не се случи нещо, с което после да заслужат упреците му. Преселниците все още стояха долу край водите на Чели. Бялата скуоу беше при тях. Те разговаряха за бъдещето си, за предишните си планове и за промяната им, предизвикана от последните събития. В този момент отгоре се спусна Волф, за да види какво правят. Жената на вожда, която, ако му говореше на немски, се обръщаше към него на вие, докато на индиански двамата бяха на «ти», му махна с ръка да се приближи и каза:

— Говорим за плановете на нашите сънародници. Прекосили са океана, за да намерят тук нова родина. Нямаат никакви средства. Само семейство Еберсбах разполага с пари и искат да подпомогнат другите. Какво ще кажете? Ще поговоря с моя мъж по този въпрос веднага щом му остане свободно време.

— Не е необходимо — каза Волф.

— Защо?

— Защото вече свърших тази работа.

— Говорили сте с него за преселниците?

— Да.

— И какво каза той?

— Иска да ви достави радост, като разреши на немските преселници да останат в земите на племето му.

— Колко хубаво! Много се радвам! Знаех си, че непременно ще изпълни желанието ми, но съм двама по-щастлива, че не е изчакал да го помоля. Ами как си представяте цялата работа?

— Много просто. Хората ще получат даром толкова земя, колкото им е необходима. Тук има предостатъчно гори, орна площ и пасища — каквото пожелаят. Могат да си изберат. После ще отидем до Гуайолоте и Ла Тинахо, откъдето ще набавим земеделски сечива и всички необходими инструменти. Ще се погрижим също за коне, крави и овце, а при построяването на къщите им всички наши мъже и жени с удоволствие ще им помогнат, тъй че доста бързо ще бъдат готови. Само че в цялата работа има една пречка.

— Така ли? И каква е тя? — попита жената, леко обезпокоена.

— Да, една голяма неприятна пречка — повтори той усмихнато.

— Каква ли може да е тя?

— Състои се в един въпрос, от чийто отговор зависи всичко.

— Какъв е той? Говорете де!

— Въпросът е дали хората са съгласни.

— А-а! — въздъхна облекчено тя. — Вече ми се беше свилю сърцето.

— Каква полза, ако ние им дадем всичко, но те не пожелаят да го приемат! Как стоят нещата в това отношение?

Този въпрос бе отправен към преселниците. Разбира се, те отговориха с радостно «да»! Не можеха и да си пожелаят нещо по-хубаво. Ако някой им беше казал по-рано, че ще получат даром и земята, и всичко друго, от каквото имаха нужда, те нямаше да го повярват, щяха да мислят, че е невъзможно. Госпожа Розали, която обичаше да говори вместо другите, прегърна бялата скуоу, после подаде ръка на Волф и възкликна:

— Нека сега някой дойде да ми каже, че тез диваци не са далеч по-добри от образованите хора у нас! Никой човек в нашта родна страна няма да прояви такъв хуманност да направи такъв голям подарък на някой бедняк. Оттатък океана никой няма да вземе да ни предложи и една бразда, и една лехичка дори, а тук получаваме направо толкова много земя, че на нея може да се побере цяло рицарско имение, а освен туй ще имаме и добитък, и къщи, и дворове, и земеделски сечива! Отсега нататък съм на страната на индианците, а не на белите. Дано само и канторът не поиска да остане при нас! Той може да направи на пух и прах цялото ни щастие!

— Не, ще не ще, трябва да си върви — увери я Волф. — Този несретник ще ни носи само нещастия. А на вас ще ви хареса тук. Имам големи планове за културно развитие и в това отношение сте ни добре дошли. Нашата щедрост ще ви се види обяснима, като спомена, че Ши Со и моят племенник ще доведат по-късно започнатото от нас дело до край. Ще докажем, че индианецът напълно може да се сравнява с белия. Но я чакай! Какво беше това отвъд реката? Не беше ли вик? Прозвуча също като предсмъртен човешки вик. Да не би Краля на петрола да се е крил там заедно с двамата си съучастници и да са се натъкнали вече на нашите хора? Но това е невъзможно!

В същия миг дотича Хобъл Франк, който също беше доловил вика и искаше да попита Волф дали го е чул и той.

Само след минута-две се появи и Адолф Волф със същия въпрос.

— Чичо, отсреща някой извика. Ти чу ли го?

— Всички го чухме — отговори му Хобъл Франк. — Беше някакъв антропологично-човешки вик, а не животинско-зоологически. Поразходи се с мен нагоре до лагера! Индианците са

запалили огън и пекат на него месо, тъй че цялата речна долина ухае на печено. Навярно няма да са толкоз резервирани и ще ни подхвърлят по някое парче.

Той хвана Адолф за ръката и го затегли след себе си. Онова, което чуха, наистина беше предсмъртен човешки вик. Както предположи и Олд Шетърхенд, отначало Краля на петрола и придружителите му яздиха нагоре покрай реката до последния бивак на навахите и там се прехвърлиха на отсрещния бряг. Целта им бе оттам да се спуснат надолу към Колорадо, но по едно време им хрумна, че може би ще е уместно да разберат кое от двете племена ще победи. Тъй че не се отдалечиха от брега и щом се добраха до устието на Зимната вода, потърсиха удобно място, откъдето да могат да наблюдават събитията на отвъдната страна, без самите те да бъдат забелязани.

Но им се беше наложило доста да заобикалят, при което изгубиха толкова много време, че пристигнаха твърде късно. Всичко бе вече решено, тоест двете племена се бяха помирили, индианците се бяха оттеглили нагоре в лагера си, където не можеше да бъдат забелязани от отсрещния бряг, и стана така, че тримата бандити видяха само белите жени и мъже, които седяха и бърбореха край водите на Чели. Ето защо негодниците си помислиха, че възелът все още не се е разплел, и останаха скрити по-дълго, отколкото бе разумно за тяхната безопасност. Те не подозираха, че Олд Шетърхенд е вече по петите им и Нитзас-ини им е препречил пътя с четирийсет воина.

Както вече споменахме, Краля на петрола и Бътлър само използваша Полър за своите цели и по-късно се канеха да се отгърват от него. Бяха твърдо решили, че това може да стане само чрез убийство, ако не искаха след време той да се превърне в заплаха за тях. Тъкмо сега те сметнаха, че е настъпил подходящият момент, и се отдалечиха, за да обсъдят как да го очистят. Но Полър беше наблюдателен човек и от погледите и изражението на лицата им си извади заключение, че не му мислят доброто. Имаше чувството, че просто някаква опасност витае във въздуха, и започна по-внимателно да следи какво вършат. По едно време му направи впечатление, че двамата заедно се отдалечиха. Под прикритието на храстите той ги проследи и ги видя, застанали близо един до друг, тихо да разговарят. Успя да се приближи на две крачки от тях, но пак не можеше да разбере думите им, докато накрая Краля на петрола каза малко по-силно. — Сега ни се удава най-удобният случай. Съвсем неочаквано ще го наръгаме с нож и няма да помръдне. Намерят ли го после белите, ще си помислят, че индианците са го убили. За Полър бе съвсем ясно, че само него можеха да имат предвид, и толкова се възмути, че забрави всяка предпазливост и изведнъж изникна пред тях.

— Какво, с нож ли искате да ме наръгате, мерзавци проклети! — кресна им той. — Това ли ви е благодарността, че...

Не можа да продължи. Те видяха, че кроежите им са разкрити. Значи нямаше място за колебание! С един-единствен бърз поглед се разбраха, после със светкавично движение Бътлър здраво сграбчи скаута и Гринли заби ножа си в гърдите му. Острието улучи целта си толкова точно, че Полър успя само да нададе предсмъртен вик и после рухна мъртъв на земята. Те го обреха, оставиха го да лежи където си беше, и още около час наблюдаваха устието на Зимната вода.

Когато и след това отсреща не се случи каквото и да било, на тях им мина през ум, че времето им е твърде ценно. Метнаха се на седлата, поведоха коня на Полър за юздите и препуснаха, насочвайки се към откритата равнина.

Само пет минути по-късно пристигнаха Олд Шетърхенд, Винету и останалите. Тези съобразителни и проникателни хора бяха преодолели всички трудности и макар че следите на тримата се сливаха със старата диря, не ги бяха изгубили чак дотук. Видяха отпечатъците, а също и трупа.

— Господи, това е Полър! — ужасено възкликна Олд Шетърхенд и незабавно огледа трупа. — Убили са го, за да се отгърват от него. Мъртъв е, получи си заслуженото! Ей тук са лежали скрити и са ни наблюдавали отсреща...

— Нека моят брат не се бави повече — прекъсна го Винету. — Тръгнали са най-много преди пет минути. Ей къде дирята им излиза в откритата равнина. Бързо след тях!

Те изведоха конете извън храсталака и щом оставиха гористата ивица зад гърба си, се метнаха на седлата, за да препуснат в галоп по следите на двамата убийци. След около десетина минути ги видяха пред себе си в откритата равнина. В същия миг Бътлър случайно се огледа и забеляза преследвачите.

— За Бога, Олд Шетърхенд и Винету заедно с други бели и индианци! — извика той. — Давай, давай в галоп!

Те пришпориха конете си, но преследвачите бързо наближаваха.

— Тъй нищо няма да стане, догонват ни — изкрещя Краля на петрола. — Тук, в откритата прерия, няма да им се изплъзнем. Трябва да навлезем в гората!

Те свърнаха наляво към най-близките дървета и храсти, които като заострено зелено островче се врязваха доста навътре в равнината. Бяха същите гъсталаци, където бандитите убиха двамата съгледвачи на навахите.

Междувременно Нитзас-ини навсякъде беше препречил пътя към равнината с воините си. Тъй като бегълците можеха да се спуснат и между дърветата близо до реката, той навлезе в гъсталака заедно с неколцина от воините си и бавно започна да се придвижва нагоре срещу течението на Зимната вода. Оставиха конете си, защото им пречеха. Скоро навахите стигнаха до врязващата се в равнината гора и там намериха все още ясните отпечатыци. Проследиха ги и се натъкнаха на трупове на двамата си съгледвачи. Вождът бе обзет от страшен гняв. После доловиха тропот на копита. Забързаха към края на храсталаците и видяха как бегълците се приближават в галоп, а след тях и преследвачите. Вождът беше заплашил, че ще върже бандитите на кола на мъченията, но заслепилата го ярост му попречи в момента да мисли за това за щастие на двамата, защото бързата смърт все пак беше за предпочитане.

— Кучетата идват! — извика той. — Стреляйте по тях! Той изскочи от храстите, а хората му го последваха. Вдигнаха пушките си и се прицелиха. Краля на петрола и Бътлър видяха как пред тях изведнъж изникнаха индианците.

— Хиляди дяволи! — запроклина Краля на петрола. — Пред нас врагове и зад нас врагове! Това не е ли горичката, където очистихме двамата навахи?

— Да — отвърна Бътлър. — Какво да правим? Да опитаме ли да се измъкнем надясно?

Те спряха конете си за броени секунди. Но това бе достатъчно. Изстрелите на навахите изтрещяха, жребците на двамата бандити се изправиха на задните си крака, а после заедно със смъртно улучените ездачи продължиха в галоп напред към гората, където спряха със свободно провиснали юзди. Там застреляните бандити паднаха на земята точно до жертвите си. Само броени секунди по-късно пристигна и отрядът на Олд Шетърхенд. Мъжете скочиха от седлата пред храсталака и навлязоха в него. Тогава видяха вожда и хората му, застанали пред четирите трупа. Веднага разбраха какво се е случило както преди известно време, така и току-що.

— Каква присъда! — обади се Олд Шетърхенд, когото го побиха тръпки. — Наказанието ги сполетя точно на същото място, където са извършили убийството.

— А аз прибързах — добави вождът. — Трябваше да ги измъчваме до смърт. Бързо убиващите куршуми не са никакво наказание за тях. Вземете трупове на нашите застреляни братя и ги завържете върху конете! Горе, където лагеруваме, ще бъдат погребани като достойни и храбри синове на навахите. А тези бели кучета нека останат да лежат тук, за да ги разкъсат лешоядите! Тогава Сам Хокинс прошепна на Олд Шетърхенд:

— После тайно ще дойдем тук и ще ги погребем, ако не се лъжа. Те бяха престъпници, но все пак бяха и хора.

Безмълвно кимване с глава му показва, че ловецът е съгласен с него.

Повикаха и всички останали индианци от отряда. После с двата трупа тръгнаха на път, на едно удобно място се прехвърлиха отвъд реката и се насочиха към лагера. Там се разнесоха глухи вопли и оплакването на мъртвите продължи до вечерта, когато над убитите бяха издигнати две малки каменни могили.

Навахите и нихорасите останаха заедно още два дни, а после се разделиха. Естествено белите тръгнаха с навахите нагоре към Рио де Чако, където бяха колибите и шатрите на племето. Там прославените устмани бяха посрещнати с голяма радост, а преселниците — със сърдечно гостопримство.

И какво се случи после ли? За това може да се напишат други романи. Нитзас-ини удържа на думата си. Четирите семейства получиха всичко, обещано им от Волф при устието на Зимната вода, и стана така, както бе казала госпожа Розали Еберсбах — върху подарената на всеки от тях земя можеше да се побере цяло рицарско имение. Доброто им разбирателство с навахите никога не бе помрачено.

Уестманите останаха при тях доста време, за да помогнат при създаването на четирите стопанства със съвети и дела, колкото им позволяваха възможностите, а после, разбира се, не завинаги, се сбогуваха със своите бели и червенокожи приятели. Отправиха се към Калифорния и по време на пътуването си преживяха не едно и две необикновени приключения. В Сан Франциско другите се разделиха с Леля Дрол и Хобъл Франк, тъй като двамата смятаха, че все пак е техен дълг да придружат неопитния и вятърничав кантор до родината му. На сбогуване Сам Хокинс попита:

— И кога човек ще може пак да ви види вас двамата, най-големите герои на Дивия запад, хи-хи-хи-хи?

— Когато се поправиш, стари шегобиецо — отговори му Хобъл Франк. — Драсни ми едно писмо до моята вила «Меча лой». Ще се чувствавам много протежиран да чуя, че тук в Запада, се чувстваш канибалски добре!

А героичната опера в дванайсет действия? Щом нейните първи три такта бъдат готови, веднага ще ви съобщя.

Информация за текста

© 1991 Веселин Радков, превод от немски

Karl May
Der Oilprinz, 1894

Източник:
<http://bezmonitor.com>

OCR: Неизвестен любител на автора
За коригирането на текста много помогна Мария Попова

Издателство «Отечество», том 7, София, 1991
1893–1894
Originaltitel der Gesammelten Werke:
Der Oilprinz (Bd. 37)

Свалено от «Моята библиотека»
<http://www.chitanka.info/lib/text/1920>

Последна редакция: 2006-08-05 19:50:38

/9j/4AAQSkZJRgABAQEAYADIAAD/2wBDAAMCAgMCAgMDAwMEAwMEBQgFBQQEBQoHBwYIDA
oM
DAsKCwsNDhIQDQ4RDgsLEBYQERMUFRUVDA8XGBYUGBIUFRT/2wBDAQMEBAUEBQkFBQkUD
QsN
FBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBQUFBT/
wAAR
CAJiAZADASIAAhEBAxEB/8QAHwAAAQUBAQEBAQEAAAAAAAAAAAECAwQFBgcICQoL/8QAtR
AA
AgEDAwwIEAwUFBAQAAAF9AQIDAAQRBRIhMUEGE1FhByJxFDKBkaEII0KxwRVS0fAkM2JyggkK
FhcYGRolJicoKSo0NTY3ODk6Q0RFRkdISUpTVFVWV1hZWmNkZWZnaGlqc3R1dnd4eXqDhIWG
h4iJipKTlJWWl5iZmqKjpKWmp6ipqrKztLW2t7i5usLDxMXGx8jJytLT1NXW19jZ2uHi4+Tl
5ufo6erx8vP09fb3+Pn6/8QAHwEAAwEBAQEBAQEBAQAAAAAAAAECAwQFBgcICQoL/8QAtREA
AgECBAQDBAcFBAQAAQJ3AAECAxEEBSExBhJBUQdhcRMiMoEIFEKRobHBCSMzUvAVYnLRChYk
NOEl8RcYGRomJygpKjU2Nzg5OkNERUZHSElKU1RVVldYWVWpjZGVmZ2hpanN0dXZ3eHl6goOE
hYaHilmKkpOUlZaXmJmaoqOkpaanqKmqsrO0tba3uLm6wsPExcBHyMnK0tPU1dbX2Nna4uPk
5ebn6Onq8vP09fb3+Pn6/9oADAMBAAIRAxEAPwD3iznb+xLRCQU3vhcYOfVeYA+9JYPnR7L
njc/9Kc7hScGvxrGNu0fmdt3rSH20hhinK/88yOtZpyqgc8jp61p2o3Rz5Gf3bHk90KzRM
g6ZNCrb5Y/Mzl8KHodo55BPPahHlBPBA7dajwu8nOScd+Pypd3ydMHNrZMyHxzmMOCAQe/pT
YB50gU8BiM56/hTcg4HY9qlpBDIHChiuCA3lqYylKSTegX1VzStZvKeF1gWS2gcMxxjPJxn
/PasK+PnTbiMkZwTzxmtDjXufs8LMscbDJJGM4Jl6d6xpzhxwrAnkjiuvmN8iXQ3k3ZD4jy
MAGpQQoAzj6VTjkUgtNpPuoLHrz0rzeYwsaVs0ktpdwqcJtMrc85A4/nWdkZ68mpElyFtpA
3Arj271AexHWtZzcoryKbukTiTPT5vWkLduue4qPIHzEZ5pd4A756HisruxJueFbhLXW7GeQ
ZQSAkg4I96yryVptQnlZtxdySfXmpdPuBazJMefLORVadw91IwGFZic+ldTqP6uo36mvN+7U
fN/oOQ4P68UrMWVQeinOMUiH5jnn0NN8zLE9COSCK51JoyJQRzgcjdg+xpN+Dxg+tKCO5x3
p3bYx2QMHHOfWm5yc/ypjHaxA5pQO/aht7DJAp25APXpmjvkce2aSNyeOMHqKXehZu30q76D
JQ+V6kZPekViOnPPHvTfMyOp601jgnQM/nTlJ2QE6y7GOOCfSmqgZv8ACo1Ybhxj0PrUyfn8
wPTToCaV3LCnX23G1Qc9804rgnqp9qgBySPfinmUA4LAE8Ed6cpMESwuU6cc1I7na2Bk56n0q
qJQHHCOPWpEff0amqmluiUFgpB9McipPMPkbODjkZHNQNICCQ2RjnFMWVScjHNHO1pcrYlJL
ck80Ht0x3qLeMzJ+WpGkVTj16YNZXe40SDpjPFIXIORg/Smhx0NKkgPcY9qbbYxcswyTinPI
3TlXTSwzjNOIXJFvZMYvmMevXPaldFTkHBpgCg5pcDrmjmZQ772ecc1ljMpB7+1R7htA6f1p
wYHjHwld3GO2fMGz9KUfMBnnNCnBFL36Yq79ShFX5vXFPcblHQDPakAxx6VasUSW5WJgMP8A
L0rSHvSsuppDV2MLT1xo9kcd2PqetLooB96LDB0Ww753j9adOuVB/SujGfxWcdB+NifbA+Vc
MvJCHj1qgMHA+6PrirLx8u4AXcTE2ABk1WjhkcAGNwMddp/wrHeMUjN/Chm0byARjtSH5Oo
5oEbq/3WPP8ADNDJIWP7tvpPFQ9DjkZGQDTTox155xjrSGCUOMRntPqpMMrBgIn/wC+TXPs
7iJ4rgxsEV8ADg14L+0X4h1LQvEngeK11yfRrK6nu17vbqkmnxSL+7wZJUVMUD1CnGfevdPI
IDZEbnHopqIxykZEchbPHyGvQoYv2E1KSvb/ACOVd1vYzUmrnzv4H+J9xa+IdW06xt9U8Z3C
6TNeRT2PiKfVrRHjBZYGMsmflyMQACMk7gMc8O+H/wAdvFPivWPDUuKeiXZ1Gfy77TLfbFcW
KbsFGpPeQFRyRNGg496+hmhnZcbJSOuNrfn0qRljl/LlO/72Vbn6+tdMsfh5yk3QTbXVnXL
FUpczd09z5703436/fy30t9qugeHdSg1RrGPwpe6Zdz3ksYYAMWiYyEtzgpGV+U5NdJ4m8Ve
NNM+K+g+FbS90tLHWLa5u1vH0mSRby9xWM/vwHJAGT8v07V67LHccny5uBj7rflS+RLtAEc
vPba2K554yi5e7SS0fb5dFt56syliKbd4wS/rTpOPcfEPxc17S/GXibR7/VtK8H22kwxtYS6
jo8902ssVy0ke1x8u7jZHucbh1INV/Fvxi8XaZr+1WJhs9A0q60lLw6vd2Mix3E5HMAcLmvl
Y/55v+849xXOCsdzGBhLjg9gwFPjSdVyzqzIsecBgTWsMdhk43oJ29P8AL87lxxNGLV6adv67
fmeDy/GLxNF8PvDkptrKPxhq+oLBBAW1nPMk9tuladY3VSo+7nJwOoJB43tN17xjc/FnXfCN
1qUDWUGlRXdrq6aKEAmeRQRjeUfCluM579q9YZZ8vkTKX69Ru/xokjkC4w+Bz0OB+FZyxVPk
ap0kr37PW+lrrZLSxm8RDVVRgVwf6dD508PfHxzdPdrry694dfXruz1SW1tYbC3mtbu5hVgga
OFYHjFPLbjIvcdgTYv8A4q63P8UvGmhXfiCbwtO+12trNaNB4e+3zq8kSsY5CocA5J4I5IIU
jHP0EvnsuwGUjH3cms+y8N6dpOtX+rWunw2mq36ot1expsluFQYQO3cDtW0cXh5NzWH1+TV7
rurLrsn+psq9J3l7L9fzVl9x5xofjHxvffATUPEGp6R/Z/i+OzuJba2FmwMpX/VSG3OSrMOF
L/TnFYuk+PfiTc/8Kue+0iOztdWuFTVp4YTLIyEDJliMQ+ydc9T39K9yGVJySreucHNIZOpJ
5brlrv1RbVormvRWrb9Lrp6b/ojFVEr/ALve/wArr9D5g8Q/FP4oCXWzR7XVhPZar5EekT6
DybUMAX2LA+5fST7QCey16l8c9e8W6FoWhT+DUuHmn1Jl7treY+0stsUYkkeXIVGdvzbSR6H
ofTfPCjaZgMdF3jj8M0z7bbqMvPCvXkyqv8AWuieKhOpCaoJKN7rv+HT5m0q8XOMIS0XTv8A
geG+HvGfxOmuPGsUWnXGtR2umCfRpLzTzBHJdbhmMyNDbFztJIXywCVxu9dPwD4p1/VNe0RZ
dU8UX0k0Dtq1jqHhZbe0s5AmdvnlYjHhugUzbuOma9c+32YX5ry2GPWdP8aBrVntA+3WrAdM
3KH+tOWLhNSSopX9O1u3z0sEsRF81qVr/wCXp89LHzXP43+OV38NJZ7XS7i11TTpi9xfz6UD

d32+QCOGC12YCojbnkIP3cDvXonjNvinoNv431HS20/W7OaxEui26Hy7uwlWL5wIhCwuGLch
S3YDjOK9NPiLEcM+paetz/FeRj/ANmqN/FOjSDcNZ0w9gRfQ/8AxVKeKTknGgrenmn+npZ2
tYTrpu6pL+tf6/18On8S/Gh77wQmjaat1NeeFzc6nHrFr9ntV1EbsiV1QGOTgBY8qpJGcDNX
Nf8AF3xBsvgxb3umW3ii88ax39suoWd1pUKzIh3GVYUSMxvFxmC6ZINexf8JJoKfK2v6SC
eedRgz/6HQfGvhxs48RaONvX/iZQYA/77q1jEkrUFp5b+uhf1hK37pafj+B5t4H1n4nah8X1
PiawbS/Cl7pMl3Fp1vCskNjL5gEcMtwFy8+0FmAbAC2APlrE8cav8TI/iT4pttLl1628PR2s
R0t7TTTTLC0xjXdhktZmb5ichioyDz6ewP478MlwVvE2hq3QKdUt8/wDodRy/EjwbbKPN8W+H
o88DdrFsM/nJRSrz9r7SNBNWtazsEKsvac6pXVrWseCX/jr4k6dF8HtO1671jR9X1c3ia3b2
FhbS3twqEFGSLaVDBSDgDPU7ScCthtY+MK+HvHreGoNW1S2hFv8A2BdeJrCGDU5SSPtHlxbU
DhRnaZFBjHGTxXq8/jz4e3U9pPceJ/Cks8BLW082p2ZePPBKMXYM9OKuf8LQ8Exrg+MvDig+
ur23/wAXXQ687JRw3/kum9+1/I29rKytR/Dzv2PjvCF58UJr7VHFzrc2mDRLg+TrOnOsn23y
n8kwSyRRNv8AM25QKyY/i6Vz0F18dj4RTRSNXOrXNnHq7eIntYfMtyLVzJp23ABla4VFX5fu
uea90/4W34FRSzeNvDOW8bjrFtzxn+/6UxfjD4AJ+bxz4Y74/wCJzbf/ABdH1mrzN/Vl/wCA
vT8B+2nzN+x/A8j1W5+MDXXhVb061baIfD9u15No0Ba7bU9i+aLkRI0ikNnAUBD3PWrf/F6o
tA+HYjnuLrVG1iUaxJPYJAPsOE8v7YiM20A78ICGxjIBr1BvjP8ADxTtbx34YBHUVH7f+W+m
j42/DoEZ8e+GMk8f8Te36/8AfdR9YrWS+rLT+75NdvO4IVqWX7rby/4B57NefF+w1D4pSz2N
7qlS1tB4ei0YxxwGQ8StamdWJKjBYOG5B2jpT/hhD8TLb4j6QuqTeLlrwn6Xm142sRswivB
goMyYdPTGK5wK9CHxq+HfzE+O/DQwdpP9rQdf8AvqnH4zfD5T/yPHhte/8AyE4f/iqHWqun
KH1b4v7r7JdvK5TqTcJR9jv5eVjtWtyhGDx3pDwBnr9K4pvjb8PdxJ8d+HMF9hSH/wCKp6/G
nwBJn/iuPDx9ManD/wDFV5LwtfpTl9zOFUav8r+5na7VwCD7EYo2g4/nXHx/GHwGxAHjTQWx
zgahH/jU6ffwW1u1ynirR5LdBud1u0IUdySOgHrR9Vr/wDpt/cx+xqdYv7jqtobPH608AAD
jg81xrfGfwEzt/xV+jIATnN4vbrzUEnx2+HUCM0njfREVepN0OP0+IH1Wv8A8+39zK9jU/lf
3HdxjD5qUseo6Gud8J+OPD/jaG5l0DWLbV4rdlSZrUkhGZdyg5A6jmugDcnnNZNSpvlkrMhp
xdpaAQT3FT2zbJkYgHBB6VDtJOalgHzqcc5AzRF2krFRepiaawOiWGMcb/5064ztHUEmjTuf
D1g3Gdz9PrRcMGX/ABrrxmlVnJX/AlsjM1TRrXX9NuLS9N0sTxOubS5kgfISpviQe/rwea4y
z+DHhy0x5c/iBT03N4jvz/OavRIATFNggfuyetVYx0wO3WITxNajCMYsaXkXGvVpxShJo4t/
hNoVyq7rvX5FIGG/4SG9zj6+b0qH/hS/hveG368Svlz4ivyPy86u8kZS3T0Gc00ncxGMH61o
8dieIR/eJ4vEfzs4G5+Cfhe54d9dGP7niG+X+U1Rj4FeE3AB/tsjOMHxqFqH/AMer0AAenPpQ
CMnII4rJY/FX/iP7w+t1/wCdnAS/A/wjK2Wg1U4G0Z12/wD/AI9VVvgN4OOcwaqCBnXr/p/
3+r0diCSKhORjB+veplj8SnpUf3j+t1/52efL8BPBQwTY6k/PVtcvz/7XqcfATwPtGNNvTj+
9rN8f/a9d6i5AGR9MVIABg+IR9fxXW0/vD63X6TZ52vwC8DqDjSrs5PJ/ti9P85qVfgN4HTc
f7luG55DatesPXvNXobLjnHbPNeq2H7OuuahZW9yNS09BMiygHfkBgDzx711UZZhim1RcpW3
szWILF17qm27HzQPfG4CfLNd4fDljzvvro5P4y00fs+fD0HH/AAjEP/gVc/8Ax2vVNU0uTR9W
vLGZleW2meFinQISQSKseHfDWO+KNRSx021e6nfk46KP7zE8AfWuX6xjHLkU5X7XZkq2iLLk
Unf1Z53o/wAFfBNgT9m8OwIxXbkzTNkHjHLMq198CfAF5MfP8J2DnG3Beb8vv19MR/s5azCv
mPrFhGVG5iVfC+vOog9a8+u9AjHiKLTLTU7bUTLMkJu4Fbyt7Nt4J+8BnqPwr0KsMdQjH2rl
Ft99/wATapTxlGzqXV/P/gnjY/Z9+HAIJ8GaaxXoCZSPy31IP2ffhs3J8EaM3GAWidv5tX1J
/wAM0arwP7ZsQR/0yenD9mvVAc/23Y56cRPWqwmcr+f/AMC/4J0fVsxW3N9//BPlkfs8/DJB
x4D0LJ64tic/rTh+zx8MgePAWggR3+zHP86+oZ/2cNajQtDqthMwHCFXX9ea8/8AFHgrVvB1
2sOqWhgDn5JVO6OQd9rD+XX2rnrLM8Muas5pd7v87mFSGNormqcyXqzyVfgN8OFjATwLoPH/
AE5L/WnR/Az4dA5/4Qbw7uxjJ02M+3cV3u35c8YzW74L8GXfjbXU061ZliUaSSaQERGo7nHu
QB7muWGJxdWahTqSbem7/wAzKFxEVJKMJNt+bPLIfgl8PbfPleB/DyA8nbpsQz+G2kX4MfD5
WJHgbw6Cc5/4lcPOev8ADX08P2bbz+LXLy9ji3b/ABryvxH4eufDGs3Wm3YHn271SVGAw7MP
Ygg114iOY4ZKVZySfdv/ADN68MbQinVbSfn/AME88j+D/gOMfL4I8OfjpMB/9kqZPhL4HRTt
8F+HVI5H/Ept/wD4iusHHAq/oeltrOsWVgsnlNdTJCr7chSxxnH41wRrV6kklNtvzZyxqVpN
JSd35nDD4U+Chk/8Id4dHbP9kW//AMRU3/CtfB6jCeEPD4H93+yLf/4ivo9f2a3A515M+1sf
/iqkH7NbAY/t3/yU/wDsq9f+zM26J/8AgX/BPS+pY/s/v/4J84r8PfCke1V8K6CuOm3Sbbj/
AMcqRPAXhclAPC+hft+ybb/43X0X/wAM2jODr5H/AG6//ZV5z498IDwR4h/s37Qbz90kvmlN
v3s8YyfSufEYXmMLD2la6W3xf5Mwq0MXQjz1Lpev/BPPB4B8MKV/4pnRMg9RpNv/APG6tjwp
oiLtTRNMQen2CED/ANBr0fwb8K9b8aQ/a4FjtLFmwLm4Jw+Ou1Ry316V3UP7OKun7zXWye0d
rx+rVVD5jil89OMmu7dvzZVLC4yrHmgnb1t+p4AnhvSUCgaTpW5wLKI8AstPTw9pWc/2T
p/T/AJ84h/7LX0D/AMM4QnGdcMjH/TqP/iqcv7OVttwddnP/AG7L/wDFV0rKs1v8L/8AAI/m
dH1HHdn96/zPn/8AsTTQ3/IMsRjnH2SP/wCJqQ6Lp+SRp9kO+RbR/wDxNdF4n0UeHPEGo6YJ
TcC2mMYkYY3cDnFZW3A6DA714k51oScZSd15nmylUi3Ft3RVTtBMcioth64gT/CpRawIPkgh
APpEoz+lScDjnFOPzY4rJ1JNasnml1ZetrExyYY857Rj/CpBGqNgIoPsAKeBg98Gn8uctgcY
5oSbHdjdxVeHIHs1PaRyB87EcAjJpgTgHr6Ufn+FLmaKuwjaSMAea5xnocfhxUy3E4HEsh99

xqLlxyOtOBAwMAj2Nck1rcE2PZ2lxuYlvc5NOAIB9aYFz2xTx9Dii93djF9AKkjHzDByfao8
EA47c1JHgEMM8GqWjKRh6Z/yL2nAnvJn86fOPkIGPSO9MyfDun54wXH6098lenOa9DFK9ZnP
W1rSEtYjJfCkd7qE9elU055HbtV2zcxdp4H/ACzYHiqSKSoC5GR2rlktl28zOSXKh5wM4703
cSuf50m0lh6juKUKWPf6Vvk+5ixSpPGOT6UHHPT8KArFe+PftTST6jllddRWEbg4zmq5G3Bz1
71YOSCeAagcFcZB44rGepaHoNx4GT05Nsp2yN3aoo89cYxU4TGCSTnnisxAVPlkluxxxX2xo
POh6b6fZov8A0AV8VH7j8dQetfauhsH0TTiBgG2iPI/2BX6Bwz8VX/t39T6b196ny/U8Ktvg
5qXjDxrrV3d7tN0o30x89l+eUbz9wf8Asx4+teo3V74X+D2gqmEs42+5FH889y47+rH3PA9q
zte+N2g6D4mGkSiaYRuY7m6jX5IG9MdWx3x0963vFfhHSPiLoax3BSVHXfbXsOCyZH3lPcH0
6GvWw2FoUI1J4JqdVX1fft5f1dnp0aNKlGbwRUqi79/6/wCCfPXj/wCLmreOGe3DHT9K7WkT
ff8A+uh/i+nT2rmvBuP+Es0Unob2Aj/v4KseNfA+peBtUazvk3I+TDcRj5Jl9R7+o7VW8G7j
4t0Q5JAvYeMf9NBX5/OriKuMTxN+a636a/gfJylVniF7f4ro+y5yVSUg8gMQffFfJMnxR8Wl
2B8Q3oOccSgY/SvrZ+A+7kDOa8ofxt8KkZgbSxyDg/8AEsJ/9lr9BzjOryclDU993a+35H1
mY03U5bVVDfra+Xg/Bv4i+JNc8Vppt7dvqVvk8Ttl0qgtDgZDbgBwTgc+tejfFuwr/4e6z9p
CnyYTNgXhKup+Uj+X41gw/GTWOULJpyOqdfLs7HywfxXmXxl+MN541h+wWsB0/SwwZkZsy
Skn5HAA64H51588XRwmAnRr11Vk09td/wBF3ZyyxFLD4WVKpV9pJ38zz4jarc/nX0z8FfBY
8MeFUu54wuoiBNJkcpH/An5HJ9zXjXwj8G/8Jh4qiWZCbC0xPcZ6MAflT8T+gNft2qJdtp
ylg0Ud4Y2ELS52K+OCcdhXLw9g/ixk1tov1/y+8wyfDWviZLyX6/5HNaT8RLPVPho+G0A3W
0YMcwORJlv8ArF/4Dkfk1cp8evBR1PSO9etl91zZrsuAP4of73/AT+hNYuifBhXPoeu2eqRa
rp5uYJhKWZpDu5+YH5e4Jz9a9wnhjuoJIZUEkUilHRuhB4Ir24QrZnhallFw5Xd2/Nfdt6Hq
RhVxlCdPERs76fp9x8UBcDp1ro/hupl8e+Hs9Bexn9aXx74Uk8GeJbrTnVmt8+ZbyE/eiP3f
y6H6Vd+EFmLr4jaIM/cLaX/vlGNfnmHpShjIUpLVSSf3nyNGnKOJjTlumvzPpXxZcPZ+FdYn
iZo5Y7SV1dTGqdhWR18pf8ACXa4Qc6xfk8f8vT/AONfTvxJn+zeAPED9P8AQ3X8xj+tfJjK
Bggnl4r6fiOvVp1qcacmtOj8z2s4qTjUiotrQ+pvg/dz3/w80ue5mkuJm80NJK5ZjiRgMk15
F8ewR48kOP8Alzi/9mr1f4KkH4a6TjjmX/0Y1eU/Hv8A5H884/0SHr6fNXVmrcsppN6v3fyO
jHNvAU2/7v5Hvnht7OXw9prWGz7EbePygnQLtHH+e9eGfEy68ax+JbwSNqUdiZCLZbPeljGO
mNnf1zznNUPhZ4p8V22oJpGhBL2B23m3ulJiiHdywwVH06+ma+kFlmNtvndEKrukYHCDA5PP
br1rthNZ1hUqM5U+Xe23p0uvmdSazKguWThb7v8Agnyg914ml4fWOnXM1fTvhFpW8KaOzy5n
NnFvMmd27aM5zzn61wOrftBabZX8sNnYT38KHaLgTBA/uoIjx716PoeqLrmi2WoKhiW6hWYI
xyV3DOM96eU0qVKrUjCv7R9rPT8WLL6dOnOSHU5j5k+Jvy+P9dJGf9KPH4CuakclBkd810nx
R48f66f+nk/+giuXOSO9etfnmL0xFReb/M+Vr/xp+r/MU9utKDwMCjZ0P40gGPxrkaMh+7pj
Ap6j5c5wKiAz259aepIJBPB7CtltRcBckL7dqXjB6GmsTjrnFlueM8mpuihzc+3enBc9vam7
eQf0FPVcEN+FJK7KQKDmn9Dz2pAvzegzTiDnrj2o2QxwGTxTkYxHp60xCMEGnxL84zjGapat
FIxdHlPh6wPX5nIH40+V8Nx681Fow/4pvTj33OMfjVhsdSBYea9TEfx2jGtf20kUUKZRCBTw
ykHA60yNwqjJnHertpbtcw3RXjZGW/AdapRxZABbtwcVw1LpRa/rUwleyY7d6jGP1oEinHLY
xSyqoRRgn36U1G3tgxlQP4j369qnVaGbYv31bB49+tRnbnoPfNPNONwwCe/FDRgHjmobv8hEL
kDIxj1qJz696n2cZx+FRmPpgZrCSZVwQGHIBOOBUiv27/ypqqQcAY4x6VIIzt7c9fSoQmBb
CHPJwePwr7Q0HULT+w9N/wBlhGbeLrlo/gHvXxkFPYjjv601kVieFz9K+jyvM/7O524c3Nbr
bb5M9PA436k5e7e9uttjd8cSBvG2uFSGBvpiGU8ffNdL8MPizd+B7gWd0Hu9Gc5aEHLQk/xJ
/Veh9jXn2Plz07Yp6A7ec159DGVcPXdak7O/9I5KeIqUavtabsz681ZfDnj/AMPeTcXNrdWN
wu+OQSqrlezLnlWH/wBY18+3vhB/Anj7R45bqG6snvYmhuo3UhlDrndg/KR3/OuEMYJyFBz7
UpiG3AX9K9bGZpSxjjUdG0421vv5bfd2O/E4+GJcZunaS63/AOafadXrNh5cv+nW2drf8t09
PrXxWxPmN6ZpphUKDsG76VIyHA64GPwrDNcz/tNwtDI5b9b728l2Ix2O+ucr5bWv17jeSSSM
j3PWhTkkn8xTwwB68d6btY88V4LVjyz6f8AhTp+k+DfCUEcuoWK39zie5P2hMhj0Tr/AAjj
65rhPil8YtRh8TPZ+H9SNvZ2q7HlgCsJZOp5IPA6ce9eOGMHPyLz2xSmMAYHA+lfS1s6qPDR
w+HjyJdU9fyW/U9mpmUnRVGkuVLszsT8X/F7En+3bjj/AGUH/stejfb74rz6lcXmn+ItRVnw
Jbe6uWVOnDITwPQj8a8IAwDxz7d6ci8ZI4rkWubYqhWVSU3Jdm3ZnPPQx9ejUU3JvybZ9K/EX
TfdXjVdLeXVtPmlrcpvxeIpeEkB1zn8R7ir/AIS+HfhbwhqL6pp1x5kuwosk12rrGp64/wAT
Xy8Y84woH8qQRDaenuMV6n9sUPbuvLDpy0d79vkd6zKn7T2sqKcu9/8AgHunxu+JGnXOIyeH
9MuUu5pnX7TLCdylinO3d0JJA6dAK8MjPzD370mzr6AcClKkqMrgH0FeJcZPH1nWmrdEvl8
3E4mWKqe0kfRfwk8Y6HpngLTra81aztbhGl3RTTBWGWZCRkH2NcB8UJrDxf8AEeFbPVLJbR7e
JGvXIHlJjOcnufavMg3THpTgCecV24jNvrGGp4WVPSNuu9lbsddTH+2oxoyjor dex9N+EdV8
D+CtJW0sdbSmbnlnaYb5m9W/oO1eZ/FL4tSeKZH0vS3eLRwcSSdGuT7+i+3fqfSvM8cZzgGi
MbmAXnnoOoq8RnNsRQWGpRUI+Xbt/n3KrZjOpT9jCPKvllmLi2GHbrX0h4M+I/hqx8l6Nb3O
s2sNxFaRxyRxs3KwGCCMV82uNpIbKnsTxScg4rkWozTy+cp04p301MMLi5YSTIFXudF4/wBS
t9X8Z6vd2kq3FtLOWjkXowwORWAM454HQ5pQAozgZ9CaeX2rk9enJ6V59SbqTlUlu7s5pS55
OT66jBuyAQcdOaeUxyDketMJBTJYD8aeu0AfOAB71irbCQ0Mc/1qRMAnt9aQsA33l+uaUjOP

zxTTsNDeCD2701WDYOcg809RtOelOC5JGR9Khu4xVbqcVJ5gZRkdPam7Mj60qDjpxVp9CkwV
yD/Snk/MSeQTx7U1eCcDgdKeFAPSi+gxAeD0zUsly67j37UwDOF5GnqQH7HHAqi7NFR0Zi6I
d3hvTD1O6QgenNS3J45GfwqLQ2A8L6Wc4OZR9ORUtwcx3HAr0Ma3Gu7GOI0rSH6QREZx1Dx
ID+PFfScHwP8Gqq/8Spu3W5k/wDiq+arCby9w25LYApp8wr7RU9D9K+myGhRxFOXtYKVRbrb
c9/KaVOtCXtlp2tuvU+Mdctzbard2sK4giuJEXJ4ChyAPriqMkQWPqCwBzzXuupfs8S31/dX
I11EE0ryhTaE43MTjO7nrVVv2a5WznxAnp/x6H/4uvKnlOMcny0vxX+Z5kstxTbtT/Ff5nXa
P8G/CNxpVjNLpO6WSCN2Jnk5JUE9/U18/eMNNtM8U6vZW6+XbQXMiRpkaobAGTX17YW/2O
zt4N2/yo1j3dM4AGf0r5H+IB2+OtfVSP+P2X/wBCNepn2GoYejTdOCjd62Vuh6ObUKdGnBwi
lr0RgJHvbaoJJ4AHU+31r6N8I/AvQIPDtkNasDd6o6b52MrrtY87QAQOOn51558DPBZ8ReJD
ql1Hmy0whwG5DzfwD8PvH8K9T+NXjN/CvhQw2s5h1K/byYXQ4ZF6u49wMD6tWOVYShT08di
4px6Jr+t3ojPAYelToSxVeN10/rz2MH4i/BTRovC9zc6BYm3v7X99tEjP5qAfMuGJ5xyPpXz
6qgYyDzX178PPFaeM/CllqPAuCPKuEHRZV4b8+D9DXz38XfBv/CH+LJVgQiwvP39v6Lk/Mg+
h/QiozvAUowhjMNFKD3tt5P5kZphYKMcRQVove34M4YglwGeMVb0uBLrVLSFwSkk0aMo7gsA
R+tVH6nvmr3h1/8AiodMA5/0uH/0Na+Tp2dSKfc8CGslc+nP+FJ+DF4/sYYB/wCfiT/4qudf
w98JlytPpw5wR9uk/8Aiq9bk6P+NfEFxKfOkVefmYfqa+/zaeFy3k5MPB81+i6W/wAz67MJ
UCFy8tKLvfp2sfQgOD4R4AE2mnPH/H5J/wDFV0q/BrwcSP8AiTJg4/5ayf8AxVfKsEhO3HHT
Irc7ot8AVxfRf5CnlE8NmKm5YeC5bdf1uV186OM5ualFWt0PlPwToVlqvXKtNMurdZ7J7qVG
iJOCod4HXfPYfIXvFz8LPBNjay3Nxo1rFBEheSR3baqgZJPNeL/DVtvxfskDBj9sn479JK+jt
f0s61oV/pwk8k3UDwiTbnbuGM471lk2FoVcNUnOmpNSdrpdloZ5XRpzoTk4Ju73S7I83W3+E
aAYbST3GXc0u34RKc/8AEnz/AMDrHb9myWTGfElwOmLQ/wDxVKP2a5B/zMPP/Xof/iquQxS2
wMP/ACUqJ2/6BY/gVfE7/DtdY8OHTDp32QXh+3CINt8racbvbNdGLr4SJgbdI/79Of6V458Q
fCJ8CeIP7MN19sPkpN5v17PvZ4xk+lcyRnuwTkGvDnmaw9WcZ4aF77WWlklb8Dy3jfZTkpuY
3v226H1ToXhPwJ4jsvtel6Tpl5bBynmJDxuGMjn6iq/iDSvh74VaBdV07SrJpgTGHty24A89
AfWqH7PeT4Ek9Pt0uM/7qVyv7ST7dS0I5/5YSn/x5a+mrVaNLl1jFRjdpaWXU9qpUpwwaxCp
xu7aW7m7qGsfCw2Fz5UWl+cYm2FbRs7sHGPl65qH4J+EtF1rwWbrUdJtLy5+1SJ5s8Qdto24
GT+NeChiSf55r6S+ARz4B6dLyYf+g15WWYmnmOMXNSikovZb6o4sDWji8QuaCvK9l6fjxLF8
PvCU8MGq6bp9tJmpdFFmXyoOM8A96y4PEHwrunVPs+mJk43S2RVfxO2ofjL8PNb8Zatp9xpM
MUscNu0bmSZUwd2e/tXEWnwI8VTzqssdnoTzK04YD8FBjRqxNXEUsRKnsWilFbPlevz2Oiv
OvCs4U6Cce/L+p6fr3wY8Ma9aF7G3TTJ2XdHPZn5D6Er0I+n514FqHhW/wBN8SzaG8Rm1BZR
Eqxc7yehX6gg19VaFpUfhnw7ZWDTTh4rK3WNp5MKCAOWPYCvNvAl3Y+MPi94glu3xLBBwqlu5
H3jwm8fUKfwNVmWWYerOioJQnN2aXa13ptoPGYOIUITUVyyk9bdrXf3Fvwb8DNL0yCO41wDU
74jcYc/uLz6Y/i+p49qvan8TfBvhKY2dtAlxJD8rLp9uhVPbccD8iavfGPWbjRPAd5JauY5Z
3S33r1VWPzY/AefjXzEdg/54FYF/FUcolHD4Wmr2u29TPFYiGxtUsPBxtufRen/F7whr8q29
3AbQP8oa+t1MZ+rDOPxqTxT8F9B1+BptNjXsrwlJLcZif03L0x7ivnWNwQSfTj2r6J+BOPX
GoeB/LuHMgtbh4IyxzhMKQPOMmngMXSzWTw+LpRbtdNK3/BQ8LiY4+TpV4Jng2u6FeeHtUns
L6Lyrml/MB0I7MD3BFdf8E9Ph1DxqqXMMdxEtrK+yVAwzXg4P1rov2hrSKO90a6CgSyxyRuf
UKQR+WTWZ8AYy/jK7cDKpZPyPd1ryaGDWHzWOH3Sf4WucFOgqOOVLdJ/8E9f8QroHhjSZtRv
dNthbRbQ3l2qMxJIaWmetcgPix4GRcjT34H/AED1rS+N8oj8AXC7sF7iFR7/ADZ/pXziW4fn
sa9nNsylgcQqNOEbWT1XqejsXLDVeSnFbdj68s9P0y7tYbiKxtvLmRZFzAoOCmJpPffMXjil
QeL9aRAEQXcoCqMADcePavp7w8f+JDpeT/y6w/8AoAr5i8dHHjLXc/8AP5L/AOhUcRRiqFNp
Wu/0DNUITg0upjWsel3cRwRoXllcliL1ZicAV9R+EfcNI4U8O21k8ULyxpvnmQdznljK9v6
CvLfgZ4RF/qUmuXCfuLQ+Xb5H3pSOW/4CP1PtXYfGrxWNE8NjTonAutQyhGeViH3z+PC/ia5
8ooQwWEnj66vpp6f8Fk4GnHD0JYmovT+vM6Txf4StPFPh25sRHFHI43wyqoG1xyp47dvoa+Y
bm3ktJ5IzozHJGxR1b+FhwRX0N8IfFR8R+FUhmCNeWBEEnPJXHyN+XH4Vw3xu8Jf2dqKa3br
iC7OyYKOFI7N+I/UVWc4WnicPDH0FpbX0/4D0/4YrH0o16UcTTPLx6ntS5B7fWk5IFOP+cV8
R5Hzog/D8KVRlh1xSD0xn3pR8pGM0dSkYmg8eFtLOOQ0o/UVJdfKe/NQ6CzDwzpRJO3zJQPT
qKmu+VH1PP4V6mOs68kRil+/l8vyRJpEZmkkwOVXP6ivtCI71Q+uDXxZpE6wG4cgsRGcYPuO
a98h/aR8N7EP2LUXwP8Almn/AMVX0mQ4ihh6cvazUb23aXc9vKq9GhB+0klf/gnkuueOPEUe
u38a65qCxLcyqqrCsAAHOMc+1ZreO/ESKca9qXA6/an/AMetZeo3cd7qN1cICelmd1B64LEj
PvzVXOSRwOK+Ynia8m7VH97Pn516jbtJ/efa2iyNPpFhLISZht42YtySSoJzXyj42s5L34ha
1bQRNPcS6hIkcajJzi2AK9a0v9ofw/Z6da28llqJkiiSntqIRkKAcfn7V594Y8daHpvx1PpX
Hf2t3NHJLJLaRxpZWY/ebJAYBnGPWvrc2rYbGKjTjVjvq7rRWPoswq0MV7OErZfXyPoDwJ4
Uj8F+GLbTVfflv7yZ8DBkbG78M+Ypizwj4P8a6kl7qmpq8scYiT9RREUZzwM9cnmuK8cft
A2Gq+Gb2x0e3vL24TyvOnCqEQ/eIwxOcZH414KpUdFAAHTHFLMM2wdCMcNCCQs76K2y6LY
rMMPTSo04qcfw8j6+8F6H4Y8HLPbaPqUbi6dS0U8suWHA2jPU5/Him/FfwUPGnhSaGJAb+1
zPbH1YDlf+BDj64r5JhlMEqSRN5UsZDqyjBUjKEe+a+hNL/aU0kabbDUNPvvtwJUtTCEKF+5

GWBwTz+NVhM0wWNw88LWiqcbaK+ny0WwUMfh69KVCqlBf1+R4BIduV24I4wR0q94ckC+INLP
Jlu4jx7OtWPHOp6ZrHiW9v8ASIJrayuG8zyZgoKufvAAEjBPP41maXeJtTvs7phuWCaOQqP4
grA4/Svg7KlXSbuk91sfL2UKm90mfcDkMGPTOetfEF1lZmAJI3tj35NfQL/tK6E6MBpeo856
+WP/AGavnh33yk54JyMfWvquIsXQxHsvYzUrXvb5HuZtiKVfk9lK9r/oORirA/xZ719w2xzF
Cf8AZX+Qr4ZVtvi575r6Gg/aV0VIYwdJv9yqAfmj/wAaXDuMoYVVVWmo3tb8QynE0sPz+1la
9v1OD+Gc4T4uWcQAJN9MS2OcbZP8a+hvGUs0HhDWZbd5I50s5WjePO4NtOCMc5r5Y8LeKoPD
/ja21uSCSWGKeSYxKRuIYNxzn5q9f8A+GldHwB/Y1/9PMj/AMa7MnxuHo4WpSq1FFtu3zS1
N8uxVGlQnCPozbf5Hk58R+LpANuo6z74klph1zxc55vtaP8AwOavV2/aY0wE/wDEkvC44yZk
pf8AhpBTucaJeH/tun+FcDw9B/8AMf8Ag/8AMw9lQ/6CX+P+Z4hqo1OZ/tWopeSscKZrpXP0
G5v5VnB8OvyscnQB078nsK9V+JPxmtfHPhz+zItMntX85JvMklVx8ueMAe9eVbjg5GK+dxlO
nSq2p1PaLvt/meTiIqHUrTnzLufS/wCzy2fAcoxcG+l/9BSuU/aUwNT0LP8Azwl/9DWsP4bf
GO38B6BJpsulzXrPcNOJI5VQAEAYII9qyfibr8R4viHeWE8VjJYraxshWSUPuJYHsB6V9ViMb
h55THDqfv2jp6NHs1sTsl6pKXvWWhxcZlfr0PGR1r6W+AH/ACIJHpeTf+y180t8pyWyK9M+
Hnxmj8C+HjppaU16fOaUSJOEHZy4xg+leZkmJpYPFOdaVlZ/oceWVoUK3NUdlY7z4x/EjWfB
Wr6dbaW9ukc1u0snmwhzkNjjmvPG+PHi1lI+02inpkWi5H61k/En4gr8QdStbtbE2lt4TEVa
QSbstnPVyW7aQfX1q8dmteWJm8PVfJ0t6FYrHVXWk6U3y9DovEXxA8QeKIhDqOqS3Qn/lgg
CRk/7q4B/Gtj4Rkkaqqt3a7n2B4v8NweNPDdzpyBVnUPFMvIVhyre4/pXzXrvw78QeHbt4brTp
5Iwflnt0Mkbj2IH6HFS+Efirr3g6NlE4F1YrwLS6BZFH+yeq/gce1ehWX7SKeWv2rQnEnc2
9yMH8xX02Kr5bmyjUqTdOaXVX/4Hppj3KtXB4+0pycJHnGieAfEGvXKwWul3AVjgyzRmONR6
liP5ZNfR/grwvB4H8NQ6eJlxc7pZ52+UM55ZuegHTnsK84u/2kYfKP2fQpDIBx51yMfotcD4
t+KmveL4mhuJktrJza2oKqw/wBo5y348e1GFr5blKIUpzdSdu1v6/EKVXCYG8oSc5Gv8T/E
cvx8VCDSPb20so2SIQoWMh3l3AHbp+AzXWfALw7fafc6tfXdrNaxvGkKechQscknGR0GBX
lvjxg3gvxDHqYtxdkl0ZiLleCOTnnpXqE37RsXkEw6FJ5xHHmXI2g/guawwFfCzxH1/FVbT
u9LPtZEYWrRlV+tVp2ld6WNP9oK+WHwzp9ruAkmu9wHsqn6sK8DP3GPbB4rZ8W+MNQ8Zaob
2/ddyjZHFgmJEvoP6k81iEsRj1WvlzTFQxmKlVh8Oy+RwYyusRWc47H2B4dO7QNLPTNpD/6A
K+bPE+mz6x8R9TsLVPMuLjUHjQe5bqfYdfwrpNP+Pup2FhbWqaTaOilliBaR8naAMn8q5vRf
H82i+K77Xxp1vcXdyzSEkZtsRY5JXHPt9K+hzPGYPHRowVTRPV2ei+49XF4mhiVTgpaX10Pp
DQtHtvC+hWljCRHbWseC7cZxyzH6nJrjL34n+BNQmD3W28dRtV5LAucegJHSvPfEXxs1bxDo
1xp/2O2skuV2PJCzFtvcDP0rz05B46VeOzynTUaWDipRS6p28kloXiMyirQoJNeaPoaw+Kn
gmwklTb9kMhCs0ViYwfTJA6Cuz1/RLfxLotzYXGDDOmAw/hPVWH0ODXySnOe31r0PSPjbrek
aXbWQ7t7S5ECCNZlbcyjpndDPHFPB55TqQlTqxSi9rJ2811ChmMZKUK6SxKjjdU06bSNTubG
5UPcW7mNx7j+h6/jVQnBzn2rV8VeKJ/F+rfb7i2t7acoEf7OCA+OhOSee1ZAbLc9fWvi6vKp
uNN3jfr+R4c+XmajSPYc8Djvinpjp161Fu/X1pQehxmpW4o7mDoOf8AhGNM5P8ArJcenUVP
dHgL/Eehqv4c+bwxpYodwebP5jFXZo8rkAHrgGvQxi5sS0RitcRL5fkiG0hea2u9hxtiJPPF
Z0bHaPmpb5LyTRdSh06+/sy8li2pdeQs3l+pCNwfxrzuPwV47CDPxFNfOOceGrP/AOKrD2UJ
wi3UUX53/RMhU4SgrzS9b/omehA5/AdaeqrTjzXCQ+D/GvAb4jySemPD1ouPrzVp/C3i1jl
fHpUhc6Ban8fvf/AFq0VCC/5eR/8m/+RJ9jD/n4vx/yOrZiCcHrQOg54PcVxsnhDxg8n/JR
JFA7J4esxn880v8AwHiwIB/wsK6z6/2HZf/ABNYewgn/Fj/AOTf/lidKK+2vx/yOtdvbB9T
TEJPUflXHnwd4vZwf+Fi3YzztGhWWP8A0GkPgrxWc7viPfKfUaLYZ/LZWToQv/FX3S/+RD2c
f51+P+R2hbIBBxmpATzjg1w58F+KgwX8SNRC9s6LYf/ABugeB/FTqN3xL1dcHkppOnj/wBp
VKo07/xV90v/AJEXs4fzr8f8jtiNyd+mRzyaYOWPpiuSfwR4lduPiPqq8bcf2VYH8c+V1NQy
/D7xR98/EvXApOR5em6cPw/1J4rR0INX9qvul/8AliVOH/Pxfj/kdmJeSD27daUS5B4rjD4E
15oz/wAXF8QbuckWenj9Ps9K/gDXGBK/EjxKrHutvp/H521R7Cn/AM/o/dL/AORH7OH86/H/
ACoXEOyERkU9WG3kjrmuGX4d66HDN8TfFjAddsenqPxAtualX4dayZct8SvFxUcYDWSj9Lat
Y0MP1rL7pf5FKlSe9Rfc/wDI7bzPl6j8D1pRlp5yPTk9K4tfh5qe/LfEXxgRjgCezH/ttS/8
K71BDK/ELxkwAwV+1WoH6W1V7HD7+2X3S/yK9IS/5+r7n/kdiJgWPIOfWnpIO3GRXDf8K3vz
gf8ACxfGo5zn7baj/wBtqevw1vt2W+IfjbHTH262/wDkep9hQ39svul/kHsqX/Pxfg/8jtw4
DNg+/WnjBbO4Z+tcMPhhdsT/AMXC8cAY/wCgnDz/AOQKli+GVxEm2Tx542lz1ZtVjB/SEU1Q
of8AP2/yf+QvZ0v5/wAGdkZACBnBhRTg4A+8ufc1xZ+Gjn/md/G/X/oN8f8AoukPwwZsk+Nf
G474TXcf+06z9nR/5+fgLlp/zfgdxngLkD3HWmb8YHHHWuMX4TwNlxbxf44cnOQfEcy5z/ug
fpTT8JrU5A8V+N8HsPE9zVSpUX/y8/Bj5KX8/wCB2yk9AQRjpUm4luufauET4UWglz/wlpJz
jjkHxNc4qQ/CCwJ3N4l8aHj/AKGi7H8mpKlR6VPwYKNP+f8AA7ckr2yKVc4J5P4Vwg+DumLK
W/4SPxqS3XPiq8x/6FQPgzpUsRD+IPGbjoc+K73PXPxf7VqWGe9V/8AgP8AwSlcj1n+H/BO
+CfdxuP4Gnsrgfdb8jXny/BfQlAT+1PFh9CfFWo5H4+dU7/BrQGwzXviUt/e/wCEn1Efymq1
SwttKr/8B/8AtiuSh/z8f3f8E7gRyE5CMfwNPSF92Nrcf7Jrz2X4E+F53y8viP6/8JPqXP8A

5Hpo+BHHtbtMviLgcD/hJ9S/+P1HssKv+Xr/APAf/th+zo/zv7v+CekpBIBzG2PoaURSYOIn
P4GvO4fgT4TQh9uuMR0DeItRP/tepG+BfhCQMDBaryMZ/t/UM/n59Dp4bpUf/gP/ANsHLR/m
f3f8E9BWOXgmGTH+6ak8qQ5PIPkdmIa84j+A3gy15W01ViT/ABa/qB/9r1YPwQ8HyA7rPUXD
cHot35z/AOR6LYdac7/8BX/yQ+Wl/M/u/wCCd80E/H7iTP8AuGIvNj/AFMp9wh/wrZX/gH4
lbCnS73H/Yav/wD4/Vdv2ePAEjlpNEuCx/ibV74k/wDkep5cP/PL/wABX/yRSVL+Z/d/wT0/
yJuP3MvHrGaQW85GPiI9fuGvNf8Ahnj4ebRnw+7Dgc6nen/2tT0/Z5+HYUA+F4nG7d899dtz
6/66raw7+3L/AMBX/wAmVy0v5n93/BPSkgnX/lhL/wB8Gl+zzBcmKT67TXmcn7OHwynTEngu
wcYxhprg/wDtWmn9mT4VyyEv4F0nJGM5mH/tStDBvTnl/4Cv/ki1Gh/M/uX+Z6bsaM/MrKf
cYpxJA+lYHhH4f8Ah34e2lzaeHNHttGtrmQTSxWoba77doY5J7ACt/69T3rhmoXk1Bu3no/1
MZWT93YATjH3qkjPPI/CmBen8qfEGDLux1zxUrVhHVmB4ecf8I7pybcHfLzjkjIq7cHanB/C
qPh2THhvSUK5IkM59cleP0/Wr9z0yRnrXpY3/eGZ4r+PL5fkpDEHjuAVJ/dtVKNhsHzDpw
DS2GkL4n+IOheH7i81OzsdUs9QSWTS7n7PJGViUrJuweRzgEEZavQrf9kDQTCox4g/EhTxyd
fTlx9YK7MNIx1ujGpz8u/S/X1PVw2UzxdCNVSte5wSFMjLA+mDSEqWPIwehzXpZ/ZL8K2qFp
fFfj2Z15Lv4mlH6BAP0oj/ZS8LzK6t4i8dShRxnXLMpZworo/sVpW9quvZv/AGDU/nX3HmRU
YI70qbSD3x6d69OH7I/gyYBm1rxsHzkgeK7oL+VT237JXglDiTU/GMi4yfM8UXefpkMKayKV
/wClvuYv7BqL7a+48nZiQR+gFRBeBx19K9h/4ZJ8Aszt9s8W7STnHiq9wB2/jqvH+yJ4DL7G
v/f5j3YBbxVFDPHPPmZpPIjt/wAVfcx/2FNfbX3HIAQ8AKT+HSpEjOCApx6AV6wP2Pvh+zsx
/wCEqYKeN3ivUGH/AKNp/wDwxv8ADWRFDjXmWJJK/wDCV6iMf+RvrSXD57/xF93/AASHkc/5
19x5OsJA4Vt3fimlX3cK2MdcGvX/APhj74ZQsDHa+IpAOAT4s1I4I/7b0w/sf/DSRFDWWuO/
UH/hKtSAJ/7/ANa/6vz/AOfi+7/gk/2JP+dfceTJbiTOFMbehBwf8Ka9plhKMjg+m05r1Qfs
dfDGdHb7BrpY54bxRqXGf+29L/wyF8OYbYRHSStkhLAhJfEWonaw7gmckH6cEdc4o/1cqNfx
F9xP9jSX2/wPLVtZSMiKTd/uGlFpchQvT5cn/YP+Feqy/sffCshl/sC7kUqC3ma/qTfhzcVW
h/ZB+EsMkijwvtDZVt2ragxXjjkz9a6Vwz/0+/8AJf8AgIf2Ol/y8/D/AIJ5kbSXA3QSGn1Q
0eRKq/6qTHuhr1GT9kb4PGDbH4RSUnAYHUr7B/8AI/HSO8Ahkn4OwqfL8CWrpWmvfXjYwQc
czc80/8AVdvat+H/AASXlCX/AC8/D/gnmjWkox+4kz1zsNSLbSd4ZCT6oetelt+yZ8Hgwb/h
X+mhG3YzJcHH5yU2T9lj4QQ7Anw/0R1YeyImJyByOZDVf6qy/wCf3/kv/BD+yor/AJefh/wT
zdYJQ3zROAf9kinSZwoCN0PUV3s37LnwfYxgfDnQSpBOGikPptlgH7LXwfXzWf4b+Hfl4G6
0zuHsSfrxW0eFZLT2v4f8Ez/ALNgv+Xn/kv/AAThCAoAP6mLXCken1616DD+zF8GThW+Gnhg
Hqv/ABL1JP55qc/sxfCC2JD/AAz8LMWOQx0yPGfXp1p/6pSv/F/8l/4lv7Oh/wA/Pw/4J5uS
glbeg+rgUw3NvG3zXEKegaZBn8zXfTfs2/B6Jmi/4Vj4VlffxnSowMc+3vTB+zV8HVj3N8Jf
B8hY7vm0ilHmXnrWseD2/iq/h/wRRwNJfFN/d/wTgG1OyQ4a/swf+vmP/Gntq2nc51CyTi6
m6jH/s1el2f7O3woIVoPh4NgY4Jj/sC3P4cp1q3b/Bb4bxPLH/wrjwg20458PWmPfnYq2XB
6X/L38CvqND+d/cv8zyNtb0uPJOp6coHUM8iH/s1RjxRog4OtaWog5v4cn0/ir2d/gb8OGmV
Y/h94ShcgddAsif/AEVxVu2+BxgCS5jeLwh4TtpQcg/2BZZxweD5X+eKh8IRX/L78C1gKTEk
n9y/zPC38X+H4nIk1/R0YdQdRgH83qOTx54Yt0DSeJtDiTPVtVtwPz319Op8CvA9tDiXwb4b
mJPUEH7Lg57Exe9Z+pfB/wAJ2R3weDvDSqez6DacevAjql8KU3p7b8DWWWU4q7k/uX+Z82/8
LM8GnP8AxV3h7/wcW3/xyltviT4Qnl2xeK9AlbGdqarbscfg/wBK9+Pwy8PW7s0nhLwzhVwF
/sW1BY/XyuhqxJ4I0SIq8PhDw7GqgHZFo1rkf+Q/f9K1/wBUIf8AP78DH6LR/mf3f8E+e2+J
vg1ASf/h1QuAc6xbDHF/npSH4o+C9pb/hMvDgHTP9s22Pp/rK+gJPCWlCHJ8K+H4dq4BTSb
T5j348usbTfAsPnSo2laNcRkflP7ItQR+Uft3rZcHRd/3/4Gbw1CLsnL7l/meLL8V/A28D/h
NvDPPTGtWv8A8cob4teBlgxPjbw2oU8/8Tm24/8AllfSOkeGPDdrbx/a/C2jXZz88iaTaqP9
0/uxg1rHw34HnuYoG8I6baSPyzf2RasPx+Q+351g+ElHT2r+7/gnXHL6EldVH9y/zPldvi94
DXAPjrwMkgf8Tq27df4+1Rz/GbwBaIrT+OvDMasMhjrFvjGcZ+/68V9c33gLQre3L6P4f0d
LoEEL/ZNsR64Owc4rnbjTZ7CXY1jZ2DbicnT4AT/wCOYrSnwnQn/wAvX+H+RpPA0Kb1cn6W
PmNfj8OXbCePvDDAdxq8Bx/49TW+PPw3gBZ/H/hoDjkapCf5NX0hZazq0N7Ikf2R4EbaF8A
RISRk9c7P0FVfEWpa0iSSQTTrFGuSRFEF3duy8fhXQuDaN7e1f3r/ACOV0sKo815fcj53Px++
GoUMfH3h7aTwRqCHPtWatj44/D5oA48aaKV3FQRc55HXoPevZ5PFWtmZI3v2tkZl4AwXPX27
V1WheKr+8tj5lzM4JK5d+OO2RWj4MpQV/aP8P8iacMJN8qcvwPA/CHxI8L/EB7tPDmt2utGz
VHuBalj5SsSFjyB1IOPpXS7c9zVPx/q1y37RVxZSzo0R8H2swjYjgm/uOce4x+Q9Ku/eyTx3
5r4HNcFHA4l0Iu6SRjiIRp1OWDFRQQPX1pVBzwCaaGwDjr6U+NiJFx615cY3sYxv2jmfD7k6
Hpg5IDyn26j/AArWlUMvOB71naAFXwto7biX3z5HYcrWo+NpLA4xzjvXoYtf7U0zLEK2Ilf+
tCn4JuDF8avBce1Ss0Gprlhk5FurDH5V9U2r/ukB+9j8RxXyr4Qgab40+CZweLddSkxng5tt
o49t1fVVGPMG4NzjOT+n4e1ft5Z/u8F6/mz7jKf9yj6v8ywyq8TM+GG09Oear2/yWq+W27jB
Oausnl+UrrnK5ytRz26kBYwVTjqQCTXrSjbU9e5VjgUqSXLqDjggVN5WAXxjP6U1EMCrSck
98nHNI0+7ALESYAwBxUpRFqPVQ3zeYo7rlevTtoowr72PbgDoaq71mJBTJQ8N/CD7VKrNMu1
Q74PU/0q1JN6EmhEwboG24x8vY0MnVFBb+IsepqOMNOGEWQRn5h7U9T+7WQsWkxngg/AK66

IptENiusUJ4GSc7sdjTo4YiilckqB0NV3jcyZDhct9xsg5qCWRishR/IJAXqB+FaQXdGTsWJ
mVCSVBUNx702QvnIddmcDmknheaGIs5V+p2nGaWKLy03jLSA9T0pXlcTsRSZGOXOSCAtkZ6/
IUUkKRyLKy7/ADbkjdwPapN8rKPM2qwbPy9Dmoikjsyby9i55zj8KOZkNjKs0MUUp2j5IHIP
KkUpb7TEz4wyT/q/qOMH096JLlbnNP8AFjk/TpViGzk3Ahl3HHybsE9/6VvTcmZSXQpzKr24
BBTk5x2xUMflSynaHUBULyD9Pqx1PpzySAgn5QzEHOarJApTEcmRnIYnOBXfCyOWSbexU8o
CYMykAAg5PA+ntUf2GMSOzt+7JIXngDsfrVqCJNxiMvKn+/jjvS3AgtLKW5YknHlrV1IxXM2
ZqlKo1GKu2Qx2MeBsJ2jByFzk/0qwtmk4bMjcnac8gH+VZ2m+lbi1mlGr6HfWtkEV0uEh3Aj
uW5zx1PHetpTbkxukimFiCjdQQe/HaphXjVV4PY3nhZUbKa3Kw0e3eUtK5UEkY4569TVaayt
IVkYu0kZ/hAK4Pv7VtvYrKZJUj3KCPUHGOarXWn2p+cIGj4AO/8ASuiM/M55UrbJHOKilpI2
WYMw3DY2TilMX2O3MsczkzpOSuSRnr71srpSRRqVGzg5ycY9smia0ULtM+VAPyMCCdtwBXQq
iexyeyarT0xItTmTH+s4YDOM5HBrQHhu6muSdyLHjcSx4BNVpbqJGVVlK7F+Zh0B/L2pG1mU
SKkdxkgcmYZ/ACpfO/hNVyJWma0+kyC3jDuzRxxgBhHk4e4GeapXPh9vKws7+Yf8AgRxx4zVa
LXruCRiZIpTn8a1LPxPPAGkhhaNThijHPWp5akFc1TpVNDE1HwtqVxgKyMvBJBwG9cVLaaB
qkcTM3mqGOAPMPT8P5V1TIl2jOt4YGOOA44Paq8sE0UrAX7ycdTIN34DpR7VtW0H9WinzK5B
BoMcZiSRuANzfl39qo6pcWHh2Xzsvlq8iKKPLH2zU2otdafDmS+YvIAYgvknHWvPNU1O81Fn
USZ7UY43HIPGRWlKm6j1ehjXqxoLSOp2/wDwn+mKgb+zZSpJOAoGK1bfXdO8QW5s0SvMyMm1i
uQSD2BHNesLJdpj52StbvYsfy4/Gtzwf42utMgW3uLY51wNhflnxnGe9bVMMIHmhuZUcc5T
5Klkn5HYnQNLiwbLcWrR8hZJQCZ9z0prNp9nYTx3t19pjiZpBEGySB6c8nrXNNeMdr+22cdz
Hp5tJVO5pckJ14/Wuaa4aVT5hTAA3ICMjn19/WIToOau2XUxEacuWMf8gT4g+G7h55Ba31rG
rFTCV/eDBxgDHH41cl8VaPfeXb27XcTTDaY5IssD25BxWfex6RfahHNdWvy7VXy7d8dPUnr9
aW10zSbeTfpqTiRmlpLj5hzn9feu1whpozyo1K2z5beX+Vy3PpcGoaesbxmN34UnjGPU082w
gESwqy+WfnBBAJ/qe1bemWouLeRk1GPzI1y2UzjJ7n603UNCM9rJPNqyRrGpdi3GADk81h7X
W0mdXsdOaKPDviKJm/aPQzLTmvgq13sucYN9OVGcc45yfetIDK5Fcr4v1r7f+1LdwC4FxHH4
Qgj8xfmDbbYqJB9Bu4rq4hvcAsFXPU9q/GeJItZi0+yOCvNTqtr+tEMzjIJFPjGW4/WluIVi
c7JkmHqolZ+dJECXUdATXyqupJGUdGc14d58N6S24HLS/L6fNWtKxCE9CPSsjw9g+G9LwvG6
Ug+vzVpuD5XPTpXfjnbENnPiP94kP8Fuw+KfhfaRyL0nl6gQdK+nbK7jljA2gHAJ55r5U0tZ
LD4yeAVjkjmv31Au0R3D/jyZtv1H9K+ltFuGeRHL7kOchRnNfS5bPkpQi/P8z7zKF/sMfV/m
bpuPMcyDIQNoGec0hebaGBwOvXkCqC3QjUHcfLc/w9sGpFvo2BUEGQckq2e9e1v1PUuSN5jS
KGyHdWt05AqKJfmsUKQWXgYOTjpT2mXYm85wc7SeBvAW6AUgRgMDztPHasmktRXL9oqRBQJSJ
AxwT05+IX3ZCuEIG3oD6+1ZsdwxDDbgdCep5pd7bGO5SVP8ACO1bqVtBXRoHlxtbEjdBmKLn
fG7Ahs/OMdaqhDGVY AHPJycmifeWyik7edxPT/GtFJpEuz3LUkx3KcBiGyc8de1KJVQRqqZH
qPxTSKzlRkDk5yeMU8ksmQq7hxjtWik31FZETfMkiSFPIIPX3pHjJvhu8zOQoXofSllgl+WR
WVc8dM4qItMsiniC5yFReAaNepDIpBIQoy5BweDjHtUsCzpK++Rvm4XJHFSyT/K2VACnJyOa
j3M8LFuE5GSDiqSS6kDtrnajtEASSMkdakYrEjAt8646VHGR5wJwwBGwkcfUUqQxSykZZWY8
Z7n2rVK2zFcS+mL2Z2KnOfr9P51lRW7xHgspY8ZAAIHFPay2ytuU/wAPpzg5qtcwM/RflB96
64SbWxzzWtzPKrISSRI/KgL938+5qa03rI8SRiV7dBMS3Td/CvvyM/hTiwhBLSqEUE9B8vvz
6VwniTxrcadarc2RAdp/MVQ2PNCjC5Ppj71wZjj6OCpL2rtzaK2/wDSPRy7BzxNb3Oh5r8Z
vGGseC9Zm1C6k1K1s5lbzQkZalxkffUnoQT25571rfsufEm68feH9Z068dZho7qltKAVlhb
lcHqR79s4rjrbx94y1DxFeWt5JpL2txvkSfXnZrcykhTE6gHAZRgdsde9dF+x/pv2fw74snn
sjZ3EGrm0REJkRqAWMa/7Ibp6d68rJ1J1b3bTvvvb/hz6DOZJUPZtLS219/n5H0nDNMtgpuE
sO4GSKIhtz5G59nn9jux36+9P0+7WWwkiiwJFGF3HGEotRR2jeUjCKLzEOwnqR6819i00tD4
zR2bLL6Q8kALMOMEADn8zTZNGRRmWZ5AxxkcH6cVEbCVwDJLiWY/dJxipBG0I2oZnVSMkgdf
x7U1ddSWk+hHNoEUSeYEReB8Y8zGSP8ayn8lrBcSkyeecdazn5snrW68NwylkYkfw+/aqslj
M13uD88DeTuz+FaRnJdTKdKEN8Jnx6TC0QUMq7Txk5+uM1di09LMFY3jLsByTjOe3v8AWlOn
eWgWL/WKCrEqCV54qqqlneQ24ELK0mOCTyceg7Vpdydrkcqh73KOudUWJfsqEm4XCM3BGfr3
+tZ12bq5kYI+/cMgxD7uPWorawur1i08b7s7XD44we5Fa40W4j2ywL5c4P3l7fh+FX7sGZ3l
UV7aHOXemTyOGaGSXPALLk+/4Hiq9zo88dv5nkuqDkkjp6Vu3Oj69PMpW/l8kYJBk/w6UyHw
pdIokDzyNknLSE9+/r3rVVFHW6MZUuZu0Wcyx3hVkiJmwQwKj73Tj2rd07wrFdLdDQ2kqIGO
+GZeT649ua6RtJNjCswt0nuxyZOmP07Vy134w1qK6kSK2Cqo4ZU3d8dz16UueVTSBxsqdJ3q
/kP1XQ727jYDTpI2LIwJCr06fSsGfwldQIP3TQgDOSh557+1dJp+p+J5C1yjGa3wcqUUY9P
xqCbxzqzSrCsaMx4O6PgfWnGVVaK33kzhQl70m18jn7bR7e4u9lZFiPOWIG08Z7V1ui/DrTl
mjuRevPAo+aE4l6kF54qdra3W1lvbnbIdvMMB28/T1mLrxLba2x+yxTIFf5opcYPPHzDn8
aHKpV0gxxp0qOtRjnevpmmWFpLCqrHC+MqAF7+tcdJob3OqtaRxxxxurNvkG4Kv9aoWnjCeW
9MaWc985Hyqo3FR0P/663rgzQwxXWp3ZtYiAwErFQDjKg/j61lyzp6PqbuVOsvdWiPlXxb4a
HhX9qXUUBRFCww4aEiFiNixU3Zxxjp15rrVwAe/wCNVPi5Muq/tL6XewyCaNfBeGlRsh837gY7
EZB59atY6V+ScS1HPMW5b2X5Hz2lhGjVIGG3/AQe/pT4k+YcE+1R9R1xUyDy5MEZPtZxy8d0

Yx3RzmgW5h8J6Q+cqxnAUjphwKuykyJj0HXrVbQo5v8AhEdGZiDHJ57Rru5Hz4PHbkVMcxls
HBHTBr0cd/vDM8V/Hl8vyQvgxYD8aPARuD+7Emotz0OLN/8AGvoqKOKWL/QkkUneys6DH6V
85+ELxIfjL4HWTaBldQAP8XFoxwPwBr6e0lwyXiOfmDBmXHAHHSvqMspxqYSCe+v5n32TQbw
Ka8/zMiJTMMSGYrs5YHp+FaNpaLkun7sKTW/cf4Vq3WuWsV4yPbosichimTmlEkd4FkQrhlzh
VxmvYhRUVdO56E6U0ryRkSQYcqsZV8kiTtn6Z/Sm29tJvLIw8sAE7eRn/Jq9MrJc+W2GyThu
Pw/Go4pmh81WRCARgnAJ9yP601DmZzaIARC6kMCXTI3dD6j8qmEErSiVNoT0PT6VUmm3MHZA
yEY4IqZlhcKMhJx8yqT0+nfmrtqMmJkdmUkKw9eeKfa3MdxvZJEfy2Mb7eSCOMfhTUyWkUHY
EIw7MB17c1PFDI6MyFd567WDZ/KnbsNJkqybNq/wg9MU6UtG+1XDM5z0+6KIWyYIpljhuppq
qlZQqurP1wze/pWig+oO9gEz+UWfA4644qD7XG0hbecDr7VdeN3YgSFyV4yOPwqrNbts3bRt
AzwMYPtitXBmblYkPlyhMKCNB9/zqXzG7nKgqBg561X+zGa18xVVpGxjt+FTpDKGUbmHOTzw
ox2rRRZN0MZIo127HKcHHp9Kjit0iVWQLnrlhk5q08TRjldzdmGMUxmBBYJvIOFB4z602mtW
FkypIrEh2O2PBwvbnasqtGzY/ebgOCA3StOeYzRxxxhl3deOBXAfGLx8Phx4Wubq3iFzqLIY
7OIHHz4xk+wyP0q/aewi6k3oVToPETVOMtRnjfX5NH0bVY4Aj/Z7Yy3V233YVPAX1LnPA/Gv
jjx/8eE8U3Eeg6IZZNSVQqiFT3HXI4DexrZ+Inx0urP4T634MvXMfie81Qu0k5+ea3dQ6N+H
KH02isT9l74c6j4v165vL628m1t3En2jZjAGD5fvn/H1r5LGu1mFeNVrmt8K6Xf9fmfY4apH
KqPJGybbvLrbhTzdnb5eZr+DbHVL658J6ZdrcSzRs73EcyMMsZDuY5A5AIXjtg19peFPC6aP
o621siQwsxeQDktK33mOPoK8x8b6PLJ8RPA80UHS3Fw8G0jgk7ePyzXtVsn2K7v4Yz28qPvWM
jgZUH+YnxfS4Kh7CVuux8zi8Q8VHmfX/goS10qCKZHk+aQHcM54POPwrWljVQCQPZU61mzSB5
CkYHnEAEEkEDH86kyjSbGQgkZJOOPQ51u1zt6nLK0dEi1LlvpHvAJ5245P0p7zRquGfsRmq
wcTFmiU+aBjzSow7VDFI7R7mAJ5G88nj0p2K5i9kbcEtx74pURLhkHK9Bis+S/LymMERuOAX
GRnHp3qZYXddm0gg54bANME9SxviVc9CR0A96ZNCsiEhS7AErlqBaNcrA8pIdV5C/KCfpT57
cFQS7IAP4eaV0U030M+OZcKxikCgZPIAyParEWsW74O1gD3xnFQyrBHJt+bfno1yOc1FaahZ
3Vus6xlUPC+YDGTzjkEA9far0Zkm4mtG8bKGjAYH+7zWe5uWclDIQp4DLjIqxa3kIACCNM8g
Kw5OKmWdbLWQghSCNwb/ADzUbGzXNsZPBvWjwZljOeBt5/OoHsonUSzTq0vqUxmtYWMZwWLS
wPBLdKo/Y5t3G4HjknkHPWq5rmUoPqV3eMJJ5Vxs9QOntx2qlHpbT87o2Jb5lAzkf571tr6Y
nyiRAdrZz6+9OXTIXlLqGTr9zAp81thezct0Yw0REVt7MVk6kjH4VRk8P20lt5EsETbmyoOM
59TXV3skMcJVtrtj5VLAHj+VZaSMiGdIslAUBcqAP8A69Upy3InSgnZoxWgh0e7ikNvHGcB
AcDc3YYx2qfUldM8RW5h1KCJrRmHmRygFTjpx3OelXb7S57uT7SWZ9qkqoUch2FYkAvUvxFJ
CZ9wKpIYztBPc1ad9b6mEly+61oz5++I1qtr8fbKKFet7dPBq7IVUAYOotjAHpj9an3dcg5q
38YoAn7RNspJ3ReDF4xjrR5/DH61UHFfkfEbvmEvRHhY6PLWt5L8gzjHrUkH3x654qIEcVY
sgPtCfLuGehNfO01eSRxQV2kYuiXTyeD9Ag2BY4RcKG67syZP8xSScE8Yqp4fk/4pvSwcBcy
nA6klqtSgEZJocV6GYNuVlzxL5q8vl+SM/TCP+Fs+AHDBHSe/ZT/ANuTg/nmvp3QpT9otVVu
C5PXIzXypbzJF8Xfh8sh4ea/UDjn/RG/KvozS71kmi8vcmlwk7Y6Dv2r3ssm40Yfp8z9R4ep
82Wr1Zv687Lft5hxlSFRn8Km0W7aGPcnzqPyOwB4/Cuflvp76RVcl2XkSE8kZ6Gtfw1OINQ8
lwCso28c49/8+1e7RnzVvI9+vSaoWfQ6a6hVFkkYlK4O3bjjHvWMNCkvpGkDmJj9xFOR6itn
UWlSaGUoSjplhj5c47mqEYvLkSGPG6M/cA5K+1etrDQ+TIFSepj+NdSHhDT4p4oFu5pnEccL
fKB3OfyrhR4s1i5aWWa68qTduENsuxV/4F1q98VXu7to5JyRHfT2KcLzuySB1zg9fb3rj3vP
sqRrAcAKSswU7jjGPz+tfKY+vNVXFNpI+7yrCUnQjPlu2dINyUJbfzWd3fYAxJycE471asbho
40aBmhOfm2EqR9DXG2t46QCXzgm3acnqfwrpIZmuHEq/NG3zFg3T2xXHTk6nvHsyhFe7bQ9U
8Ma9Ne6Rc/aH82e3BZJGON4xxnHoe9eVzeIPL8QxhJcOGXLNnDZPb/Gur8N3Hk21yMMVkJXae
ecH2rz28VHvYpTEEAkQFGxxkV218VK1JP5nlUMJCM6vKt/8AI+jQSBEmquUIbz1/CkRmZjs
A2AkjOef/rVX0jZe6TY3Eigs1uvzfUD8KnuL21tHHmSxxsQMbjg19cmkrt6Hwjg27JEikrZl
NvGM08u4Hbr+teV1OymLIs8RBHJ3j+VSPqVpHEXWZHKCh5uRWnPG17k+yntYmV/M56gevrSg
lyRgAjJOKjSp47uLcoGVP5VNJMsETMzAbRkk8AVSkmri9m07MoX0pikWFHBuXBO0HG0dzXzN
+2xqqeGvA+navbme7/sqaSXUrS25kltXj2swB6lCFbHXAj7V7VrnxA03S7Ge9jIS5uJRgIp5
XBwAa/Pz9rT42XGswahpEc7OszFLmdSVxnkop7+lfMYvGqvVWHpLmvv2S/zPqMHg3h6bxNV8
qW3dvt6dz5x8a/EXXviD4l/te5u4dVgmkVbWTAV40AAGUHOevTqT0r9Q/wBk/wCHUngL4OWq
aikovb6Q3bxSsd0YIwuc+wz+NfMP7Bv7MnhrxhqF74p13Q4pBYKGhUs3E5OVbAI3AKDx3r9E
XtFW02pAy8dUAVRXuYSIFRuj5vF1alSb5mZN94fS6udM1BI932K+jlVc5O0gqxP03D8q6O7i
RLu4cjJaNsDvXgkZqujbojEsTIGXYQo7kcEVT0+7fUtVWKb9zcxWrwyrnvuHP04z+Nd0rKS8
/wDIyguam1bb/M0pLQFUYfMT90r9PWmR2ipufLeZzyep46VPBavDC0ZweTtJOeKmRT5JDqQT
wQarmVzHkK8aureWkYROo56f5zVqFN0RBUKBNkinLGBGFUkKOotUNSuZrdrVYpdn7wGT5dxZ
MH+veidVRVy6dJylYlls84clGk5xuOMft3qPybwoBuVXjc3NXZJAyE9cDqDisjWNeTtMe5
GWG3gnue1Q5qK5pM0jRlKSjFbkki3TsVWVQ+DuZOv/1qWZ73ylw7cZG5Fzn3Ncx4V8V/2xq4
jZXRiOf4lcdx+FdxNKsGZHOI+9FOrGpHmiOthqlGXJLcx0tPOheZ3nklUHDMO/birsNuTEga
RmYjnI4NLJrlnC5jeZFcDvJHFU38T2sdyfZSB1cAEe1be0XcwVDyLttZSRt8u35ejNgk/59

auwFTErIwdezAcGub8YeLLfwzbJI5Hmy/Kijqxxxx6Vzfg34rLf6Tql5qewR2nzJ5S/Mw5+X
Hc8VyLFQnX+rp+92PQWBqRw7xLVorqelOwT5icAdc1FHewTPtjmR3xnarZOPWuBsviLD4utJ
vJglso4DmUyMDkEcYx+orndQ+I1v4PaW+IOFIYQRwou6TplmA9h/SvJxGaewxX1dx0Ts32Ov
B4CeNpqdHW+1j1yaSGXdbvKqu4xtBwfaq9xocE0McRdwinOQ3JNeT6B8TNF8Sa5b2UPicPc3
R/dwzxGN2bsATxkema6KP4l2ejayumXNyWVVO+SZdqAgkHDdSeD2rajmd5WqR5U3o/6/Q0q5
RVi+VJtpXtZ7fcdDeeFZ7lZPLugFbOFdPmX2zzmodO8EXGnTrLHqRxB3bdpwOfrWlYa9CdPe
ZpfP2sRICGznkY/CqEnju0WOQokjun8DDFewsW3G54v1BKfmvM6JGlt7ZzK6zuoJ4wmfb0/G
gXVtdv5KzxmXG7y1dS2PpXnOoePp0cRO24S/8sljAwvvng1X07xTpa3sUi2JW5J2lXgZBIzw
Dx61jHEU27N2O2eDrRipJXR5Z8awq/tHQKvCr4MB68H/AlmRz/Ss0e9Wfi80R/aJs8Kqn/hC
/k2dCDqZzz3Pyiq4PPpX5rxBrjm/JHwmZL/aH6IOg5FWLNWadAgJye1QxrvbFWrGY29xuHB5
GemPevBpr3lfY4Ka1VzlfDwB8NaeB12yf+hVZkAxVfw9cM/hfSYwg2KJzkdSS4z/ACFWHAY/
3TXdjf48jnnr9/M5hnK/GD4eRhkAaa/IDg5Yi1bpX0LBqZSG2R2I2kqfl4HfGa+eri28z4r/
AA9IJAWC6vWKjq2bRwMfjXsN9eNFagrKzZCFwOe5r18FP2dCHz/ADP13hmKll6v3Z1f29Bc
lkZZAFJOeMn0/wD106PVvsuGhWQSSrjAA289SfSuXF/PI+QwRFI529f8aZ/a7RW3nG4McuRh
gAOPYV6yq2d7H03s+ZWpabbXI47FUnEk0ZiLySbsKg56nrRp/iCKSNI7WxcRAA74SHzjp9a8
w0vxy8V1H5pBRR+82nh+Oa9J8P6xprW5a2uo10kG8bflBHGRj+lfQUcRTqQ0PlsRhKtOadjl
fisFlhmd9qsrKu7HOCBn+VedylPtBKAduAsfTGA9P8Ai4IV0eCRAsn2l1CbRnJHP8jXkU07
pd3Eqxo4kyQFYfKQBk18hmSartH2OWWEHTKkjkMElihTbx7ntXT+HREtikOx2dBkMQTu57Gs
ewjj1AZKgLsIA3DlSenpWjoE1xYlYcII4WO4kjJVjj/AVhhVZtNHfN6eZ3+iXCwJMpwoOCMm
ul+wjUL8hm4DFmyeMV1kVrIbQyLtEecE56VyM4fQ5pd5MyyHapVeffn6V2VqbcYtrY56NuaS
T1dj2/wtcwT+FrNi+I4kMb85xtOKz7u4t7y4kubSVJVG7d1Xht6Vw/hHU430W6SWbZG53bC
2M8DqK6Twf5YvDFJJE6lAeD2zXsxoTgnG2rX4nz1TC+wnUm3s/w3HTy2k0LKBZ5pJJBxk/n
9ajSZYrWWJlGHdWDMelaXiLQYIEZyd0zL6dAOpXlLnW4LaJIJA04VeDkd/Irm3Sk1PQ2pQV
eF4XZ1/h7UJdOiZJljiBLmRiR8v1p3jrxFBa+DNSuoJ43UxGNWVGk8YrlbDxTFKq211Erw
kdHPP0I61j/Fa602y8ESR6VKFVZfPmjdvN6YGc+ma1q4uKwM3CWtrffoc9PBTEppxnH3W9Wf
PPi3xvPcg2cT5kjDhywEHU/pmvmzU2Gq67ITZR3484i3Wccl+zY78fyr2O/8J/2zBeC+1Hy
muX82REGG2kjAGPqTUtp4R0zTn0q6CbmiZo0QAAM9T757eteDhXSwyut2ezjIV8W1G1or+v
+HPrr4BeGNL8A/CTRljvEhlu4xc3Tkgb5G7fgMAV2zeM9NgYq+pICOpzkD8q8v8ABPhW90vw
hpszubnTJ0LywqcyWwP3XX+8MYyv4jpr20ttomnNERj/SFIP7yMnBPcf/AK6+lWJ5orl08j5u
WE5ZNL3vM3R8RbSLKG7LuCeUU4x2rPTx5bwanLexwy3MssYQbTjgexFVpNgCSS8p56B+OPw
qo2lRJHjveVME4HB5P8AOpVed9zT6v05Ddb4iGRMf2fJuJBAAQH0/OrDeLbpkGIBCw42uwH6
1zy28cBV2kkZ8ZJwP0NTWtsZZFVA8jp7A/TtR9YqdzT6rC1+U3rDxm15cpHeFkfjguhyM4qX
xdf/AGLTZZoXDKqEWRe2R1FVbKwhVcys6MThmVhlcdSfQYrlvE/iO1fUBbQAtawkpHgHDHGS
ffnitK1fkoc0pasnC4ZzxNlH3VuWNH8aXGlXTBpvtCFgxMzFmVe+PepNS8Z2msaXcxICohx8
rmsT14+nSuMvJFec7/M+Y8Kq9BjoRVSS8Mcrjau3a23qfw/GvI+u1eXlk7o+leBoOXOIzlr
wnr/ANI16FjOFQ5Upjhs/wD169Q1r4hlltDHbktKygybUBKn0wa8SFwLS4RpCF2Nw+On1PpX
X2inV3E4mgigCKNxxzuwO/T1roweJmociZy5nhITkqij5F2+14SStLJJKwO8Lt4PPAP0pg8S
eUsjs9xExYhcRn5s9jWTc6smnOVTbOjALvQkZqK3kXVZkkwI3ByQxPGO4A/Ku+ni1dU3JI8W
rl84xdVQb8hPFGobPEljcXE2TFp8SfMSeMtz7HgVX+FMmnjUdctb+ZUtqb2fZ5w4fk4wD1Y
ZB49KzfGVin9sCGCZpmaFWdmXaQxycVhLvuloZkBDgrtGACOV8Ah+NfNSrqjipYiOvpP/gH
20MEsTlsMNPtmgk/I9H8N6VfaZamwlRHeaUzGSM7iwxgHPTHHfEl/EnxZJe+Ibi1jXbJAvlK
obkZJ5Pvx+VdB4z+Ier6TqtVZ2Vx5DWgUxyR5UucZ2sx6iuG1DUbXxB4hOoxJ5bTZaaNxyp+
9j3AJP4VjUXt63t56t3v6/1cWV4T6hR9nT2SSX36/oYWnO2jaisodiIG3h425DdiO/H516p4
Y8SXfiWbTEtruRLqymWeWcrIpEycgE5zkt+teVSurXRds7JG3F+3410ekXn2ZbiWzZkkTbIu
04KgMDgd806jaSV33PapU+dcdl21V/L9T2bwTrWpNrGoza3q7NK2bVExthUq5IVF7HGevUnH
apNd8RSTyvDb3EmwnlEXDMP6f/Wql8PdMh1E2dhf2zSmcyTtIx+YMzE4OOhAwa6Xxf8ADW7s
raG8sgbzediIh/ecHvXo061WeGjyt6bs+ZxkKFPMJe0SV9FoktDiZdUupg7JcSOVJ+9z7dPS
ov8AhIbnTSkjt/vMZxjAHY9ufpUarNakfunQqxSRW4OfQ0l0ovbUyOkcSL1Bb5zn0XvWdOvK
M+aMgrYVOOsbo5S71ubXPjo087hpV8JoMgnp9vP+Arr+QeOK89htHt/jzGJIwhXwjnHUUnOoc
GvQ+3vXh5vLnxHN3S/I/Dc7hyY2cRwOM5qe0JLqc4+YcnpVUHmpoHAWd17V5MHZ08aD1Oa8P
FT4f0rauDtKz/wB91dfiTn8ar6E3/FMaRHgYUTEEAZ5fv+VTyn5sn0rtxzTzkzmr9/M5y62
x/E74fzSELSvb3B6cmzkAH6131zePI4DI7hMgJlgA9TmuCu1R/H/AIL8xGbE18UORj9fkfAx
19T+FdSL+8FqFWHAYsowC2f/AK/SvRw/+7Qt5/mfrnCuuA17s1k1q5FnChhEOG6nnlX19qrm
4NzZh3fayjpcY4ziqqw3Al3TIV3EsVLEFQB1HpWpa6LPcweYsDTEIPIB5wf7o6GuqHM76H2
bSSEs7qWSREitYlAQ5ZwGPtntXb+D9H1J5/OCB40KlpCvKk9h68Zqvofw2v4pYpb+RbGN023
PO4Vox2BUHvXT6z490fwxax6fpkbXaRKFRDRNgZ7ksepr0aUfZx5qzt/XY4atRzfJQXNfft95

hfEfxlLuaHT3bdLaoWaIljBP/wBb+decwPFHEZvK8yQowYB+Qe5/HitO41Vr2/vL4q/2q7yy
j7ysM4xu9Olc3Jfva3DuUzGrH5iMcjB6D8RXh4mcqlTmb3Pbw9JUqailY07W5WSX5rd4YoFA
STqc4zg/WrWmalOJTSYGPISWTPUE5rnJbyeWTBc7WYMERjgfSr1pcRWlrvlMs2MgEnrWqqTW
a6AqS5ryPXtPv43hkt0dJASGznOKzvES29vZ+e43Hj5Tz3x0/rXOeG/ENuF/fsscQBiMgMf
bNXdX1SK9sLyFHV9p+/gjdnpj26V3zr8sNNTFUHz3Ri2ErW8t0qExhwCO2Oo/rXpHhS7Eq2e
+T94hCsB37Z9a8sS4ktlV Ak2yoPl6tuHU1u6TrwsruNoizkLl89DjGamlW9m03sOrQ54NdWe
l+JtWurq9KL5oyqou0YBx1OawpNOujGy4DDjJFaGp297r0An0qdGIOHRpB8v07VisurRRyJK
hcxE5Upjj1+nvWteMqlR899Tz6HLCcJbPwIZNElZ2G0Z69fTpTh4ZOogRXUWA4OCx57ZNVLe
4N1hbl3c5+8D/SrkVvCoGE8wAgferkWGjLW2nqd7qSirc2voveWeP/hZBp6y6gt6k1txlIpCG
UE8k/iP/ANVeReJPDt2p2qZhn82O3tmnWathSAAfzwK+rdS061n6wgxsGDqBncPQivG/GvhO
ayu0mjQsEvVJd05eMgh19eM9PaoadCfK1p63HyKvC/N7x6J8A/iCmvW+n2f2hnjjiyisfmwR
06/hXomuWS6JNPqWnW5DyhtEIj+cZ+8B0zjjNflvwx1C+8JePEk+3JYaLHdKs3mccFCDz2B
JGB616zL8W774kuul+GHUKMNd30pKpAmesjLyDtPCD5jXoUaejSfo+1+h5FZpVodq3dd7du/
+Z69F4ltPJWX52SQEjaM9qrXHiG3ihDpayMWwdzNt+vGc1jeCPhZJpfhSK20fX112KGS4LR3
SFAXY7gquCSoUk8Nng9akksnt/LttRjk07UZE/druDxMR12vj36dR6Yrer7WD5behVF0Ki6p
9V1Gy+LZZRhdOX2bzCQPwpknjTUYsGOOKPsAnyonOpPsgtmxNkSZwAF3fr/WnLFA5CG3cEggG
IHP19q5ear3sejyUukU0UbrVry6IkknJHcMWfw6VC11Ilym8KOoKrzjvitz7BbWkRziwjPP
yx/L+XasrWNV0XQ7dphm7W3jxy2wHH1xUOM7+8zSMk1aKKLSxrlpmeQjvjH41FjZlYhSW9O+
K4u6+NvhiF/Jgup7t1bDiK3YBffmun8F+LdC8ZzTRaffGW4iQu1uR8yqP4h6getaOjUSu1oC
qx2TV/UJkRsE416n069Kn+23EURjSRvL3ZKitCfr7cw4VvNVIHygE+/WoVsl2ksdkYwTzjj6
VzpPobb6mLLqN4shYcKPRRk/T8K19K1Gb5P3xbJG5WXH49KifTURso/JH93j2NaGgsYb1YFj
85yp3F+Tj+IVG6LZjJJuFzl/EV48viK4f5ZNpVAElx0P8qt6NpzXN1GI2VIRIr46BST/Al1l
XsrnxVdDyxGm7dtx1/8A1Zro/DEezVVG8hMZwOR14rihUi5q/U9uslHDpLojxb4y3V2fiLr1
vK7SFJ18ot8uUaNeg9Otc7p8a2lrLKqYPPPr79a6b4rJ9r+JepTyEHed+WJ6KoA5+h6Vz/lb
beYI6jIlgA8Gu2r+7m1Y5MJHnoqTe1x9laPKsRZSUb16D/OKtJfSWkkjLGdincQRjpj8+lWd
EiyCR+8dF4G09fxp1/aGO6JydjdtY8c/wD164pSjJ2Z7lOPLBTXQ9U+FviM6jM1wzGOe3DS
MTxl3bj8ABgV7P4tv0t/A0GqLcPBLBC0qBDnc2eh9s4/KvnHwakuneZHEGjWdCXC9Djp1969
Q1a7Fx4FuotxkQxqoGCCHbkdP8813YGulCdNdj5nMcJz4inUl3X3f1c87hmN3HvacyYY7j/t
Zz+FWY7uE5DZ3duMd65XTLi7OpACRLiRtxXPdC9DmuvgiEqkLft2nBK9815U0oSs3e59Ap+0
Tstjj7gSS/HgM6kNF4SULnoAdQOf5D9K7bnOBxjiuPeIp8cZnIAY+FYIAHp9vfJ/QV2Rwegz
XDjUvarXovyP5v4pv/alTQb3PSp4PmkUDrmoc98Z571Pbj94GYdD0FcMVeSPkoK8kc/oIB8N
6Qeu5JTj/gZqeTlj2+nSq2g7f7A0lR1CSf8AobVYlyPz9Otd+Odaq8jHEfxpGC1v9r+J3w6jC
78aheEKOrf6DN0969q0fwKZXsXY1tahNweToT6jvXj9krj4rfdTo8B1vrvGT0P2KXB/z617v
f6VcXVskjv5kuN3EnBz7GuzDT5cNDS+/5n6twv8A7ile2rIL2xslFmLkK/mNubplgF6fj7Vm
/wDCU3jnFlYx2wZAFcqBjB4OK0Y/Cl5dyMscbgDoWZcdOn4YrJOiXAZHJH5bLwPM+8SDz/kU
pTrt8zuj7+CoNWb5mipenUrxnae8Du6EOA245rmJEUfUpeM0KMfvt8xbnp/n1rp57C4QKI0I
AznBxz9e9VrjT7kuDPHwQBUMgOO4rNxlurnXGa2/yMJ9Mna0ilUSRtEAuGGBtycgfWsi6iYy
IY4ihBYbZiMgemK3msbgwyMkspCsPl3Z+XPPHeo7p5rtWjWKOWTccMzYzj+tOSa1tqX7S75b
qxILFOqM5Kg7R8qjOB0IFNiGxHwjO+0DDrx16irltaXaSlvIkLA7cdFFXLaxndmkKqGxnPXr
TjPQHf9DEkgWBiyBwwblumPw/OtnTri4d9kq7s9XZeAKffWck4DSbgqjcdhwfT9atQRRNAA8
U2cABFVQcgdwa1hUWhk/aR0RSezluBlWMyx7e6HGB2xirZiiEDPLcB5DjIZgM/QdfSrNvbQvt
RLARFVRuMpBP4CrcdjC02TbRKxhligzn8faupJS0JvN6uxNZa7LYS4iZo0CjKxsQcepArcXx
VdyxRvLOZYn4CyJnj0PcfhXhlp8V4tb+KVp4X0qMXNtJcBJLxeVdgeVB9MV6rcWXmlooomTh
zjP/ANau6FSrTirrRnNUhSqSeqbW56DbNpOtKyveNBMqHbbsoZQfUHqfoaZqVnpdtY7oZoln
Dc+a+3I9hmvOXgeCYM7yBNuWKPjdx0JHXNQzRW81xmORI7kDk9O3FbqvCa21OJ4eUHDsdux1
ba8ttlpQQTAD5tp/SruoWVt4m08wTNDEUUOnlsMoT/8AWNcvYeRbrDJIZXIIbYASD6EjirUp
tJHadHkzKNzoSBnn19apwU48stUx3alzJWZ8r/tDabd6X4pg8K6fuS9vZFYzK2V8vvJ+Ax/S
up8K+MV+G/gaPw1a2MEUVtCxe8VtryuTgk/3j3B6gcV7B4j0rQ9bNtPdxRC5t0aCK94MsaN1
AP49D615d4n8HW1pA1hPPHLOzusaJhhMuDg5/wA4rmnWdOKpJe7+ZdHDc9R4iTvPp5L+v61P
UP2evHzFLo/ayYZ5iywPHhwRxn3Fe6+LLS01Xw+/2tW2jawZSUYN2wexHrXxp8HdcawvdP3R
LAhGJCw+42cEV9VeINaM3gu7LOFUONvJLk46/StlV3yTjPpsYV8OpVaVWG8mrlWGzW6gaKdW
FzBgCbb8k6Ho49Dxgj19iKreQwkIVd3OPITrVHwt4yOraPd2duqTXsafu88bz2GT0OfWsrVf
HFx8PvD99rvik2kQQQsyRy/Iqv2T6t2AJz2rtpL26Tg1cmrKWfK4VFqbviXjTpfhnTBDd3MF
pdX0otoZGfGWYdDnoT0GK+bfGk+u+JPEkWlBpNKAcdF+zzsYzMD9yYSjsemCMde458L8efEf
xR8dviFZ6LFOq+Vc/aGnu7f6MhXIUr3ccH6c8ZzX0b4W1WXxFG2j64TYeKrK1fN1cR7Bc+X
goykdScDPuTxg11ww8qcVKpv/l29Dz4YlV5ypUZxtr/XX+uhs+CPg9eWnie4bxLaCza5+fzf

RIAXAwwV0x5nGDwBkciuK+O0Xhr4I6jaa7o2tyBxIzedbLg2zqOjY+8MsARjowz1ri/j7+09
NpltDpesWmpRXViI7hPtMjilQrnCMSePrlyMjrXyX8TPire/FfXtQZBLpmkzsLi2t/Zg/lg
rh0yO2RnP4GuyCTinax5tScaLd3d+Wiv6bn6P/BP46aP8YtEtTbvDZ6xJbpMbQOAXHILIO4B
U8DpXb6blqPFJc7ZWAIAAXOK/Kv9lzUte0f4taBb22oG2is5i08cZ+RYwcvvg4yMjOR7V+rmt
6MbGUx21xBPAVV/tAuAodGBwwz9DXhY+nPD2nSheL/qx9Bl+NjiYuFR2a+XzMKGzuln8sXMi
px95gcjP6V2HhDTv7d1FpYsxJETHJInQ+35Vn6R4A1TxNo9tf2c8DxOSFM7kFR0zjv3rtr7U
IfBGnW2k2OHMQw7Y7nqx9ye3auOnzw5qmJ0Xpbc6J1YySo4V8zfnsZ+MfC02ka/eXb28n2d
8mKZSSFOcf171iK8sHh68uVv/LdxgSRDaUweoPY11Or+Nly51F41mV0TK4dc7m9vauU8S6m+
oaLPbtarCWH/ACz6H1J9/auGCI6inT2R9NB1vYqFVavqeP6ppq3F3JKZCzhsSODncSc96c1t
9nYx7CVByN3etw2IitpElyc5bPG4gCo3VZZhFhU4TtV1Ksqrlylq2ejhoQp01GOyJNOgkhnX
Aba6gY9uxq/qc6t5LGBRIO2lV6gD1PvVrTZozexRO6KqcDaefxqr4lt3juZ5oy7EoAx+h54r
F042N1VcW29kW01BE0+3UnYSWJIPqRx+ldxpV+g8KagJXCw29uz4L/NvI4Of5/QV53pFnHqc
MP74qF3K2wfNn0wa6zUdPkk8Ja3bRJJDm9tmNC3BA9fwqMPalUd9tTDE1IVKat01/U4DRrua
6uLoH5xISqDvXZaNaqlPKZMtjueffNeaaJOtrCB0dC0ShADyQwArulblIkSUIRJlu4scAc0Y
yL0cfkuDqgo3fuH2mO8+Mlw64DnvwEMZGRi/fp4ciurYYPJ4rvzSZmk+N12H27h4Xjxjrj7
ec/zFeig9hXnY13lH/Cj+f8AiqyzWrYQE+v4VLDwwyOvHWmYGM9aej/MuBk561wLc+SjujA0
SQ/8I5o2Bj93Jz7+YafOWL5OMfSo9EP/ABTWIAA4CSdv+mhqSUZ7ZzXfmH8aRhif40v66Gda
Ig+Jnw+aQDCalc7TjOCbKYf419JJHG1lEQFyB94AnIr5stzs+JXw6LOWQ6tOjKBncDZzDBr6
AsNftFRBbFpAq580RkK3uta060aWGjzvTX8z9R4Yi5YFcg6s6rSobJpQkAui28OY44sqpGc
k/X1qxNZQ3t1I7JdebGFYxCGCj6e9cDLr149y0UVxc2+4jcsZKlj1wcGrUTz3MLGC5nV8c+b
I2R+ZpLOaMUouk3Z/wBdT66Wcmnzc9r/ANdjpr/Q5UICxMIVVhgw4xn6cfjXJ6xapNKzTWwC
nopYLux146VHH54bzfNupHKkYi3Z9z1qCWA0ZVYRTpuwN5GOv1PFRWzB1VelTfzaOqjSdN+9
K/oUDDAm5BF5auAdz5OPoc5p0Gkl5hOYl4Jy5z931q3cz2unPsayW5HUFn6juQO1X7bVzGm6
1t9PEABADSnfn6cVEMa21Go0n/XkbzbSvBblH+yynyBHZj0Cn/Co4/CqXUzArJC38SoTuB9K
6bTb24zyz2sSjGfM3YUD9c1bk14WEcstyI7fbuLICST+HU11OvQdnKSod4ipDSK/E4rU/B0
FpaNPPfNaQIcs9w+FA/z/OuYsfE2n2U6vaG6v0K5ElcZgk549j6DvXVeOta8WzaXLPofhy
ltSpCT6zfpbBsqTkDOQOnX9O3yR8S/GHxM8OxXU+t67HpcDMsDQ6TfxyIRjsULNjGckeuDxX
v0MvptRIJ2frY4KmZ1YRva69L/1959L29/8A8JFa291aM8iSniKX5XjHqwx0xmvL/2h/HGo
eDNOi0GxlaDV9WDLu3fPHEPvFfr0+lfoeg/GSXw3rcU9lrF1ZXmFCXEb/Kw7ls8k4Pf8c1p+
P/im3jjx34f8Q3uv2epmztTA8scQdIWU5w6rnbuBzkdwRxxXVLLFTakpXVzNZz7SLglZ9zf+
D+lzaX8RvCmjlbT3NykxlTkbjnjA+nSvtC7sP7M83L/AGiYsQDGCfII6etfFPhbXrqS9svH
tsmm3NvoWoRm5trG5DXJRG3F1Xk4I5+mfSvp7RPifpmr+O/7NuJTHbpFmZwu/fM5DLjJBAAy
DpWzPqU7Je92+4ili05NN+6bf2C68sbkbnPByB+tV7e0Me0ykvknhXINeqXHhZoI33jiPy
uzgKaoJ4PguoCI2ijBY75M5xnsD+teXKdG9d+x6P1um1voefXll5iM5XAHrdxOBVKa2iRQ0q
gL6s+3t612F94R1GFRDDPE4PPmbh69CotYE3gDXeJZp7QQR87CORix/Ar/WsXX5XqmaqrTat
zbnLTWbyiQW0LoqK7eXjJPGTj16V5T4j16CTwfr1+s1vo2pR2E81rFdSeWcKMeahIwcFgPXJ
6d694bSL60YRhXI+9vZsKO/Wq1z4Q/tWCJb8GaBwY1hcB43U9VwwI5Bx0prGxs01e/T+v68z
WVG8E4b9z5F/Zf8AiDD4z09lutX87UQZFcTIVILDndjgnOM/X619V6r44t9K8LNBqOq29qG2
OwnmVc4UjPzjNfIXgb4SaD8Lvivrun+I4LFbaCWWRHudqBUL4QZyM8beB7V7RL478Hw30UO
jeHD4u1fiEfYbMOoz8oDTONowcZxn866a1NtrXpp2aM8HiHTw6lXteL6v/gC6f8AE97RZbnw
rbXviG4jmUD7GpSM88hnbHtnHavOPix+0hrHxC0XUraDUrDXtRCCOKHSf3kVi+CCuxsBpcjm
Q7lXBwMkV7B4H+C3iX4xauL.Txlqh8MaEljHJ4c0dztu8YP72Tg4BA+7jirni39nzw74KmfRN
MsbbTrdD5kAgQeaQAPldjy2R0PU16GEkqCXLG7fzt/wfQ5MfXqY2TW3Ku1rp9r6tetkcf8Ob
vXvh18F/DvjWEQ2es64ZRqMijyzEBgK4lAZlPBYP8HhT6Vhy/HKL4t6zB4Z8Zyp4d8S7f+JR4
is4y9vOG52Ptwq7gMq+QCMcKTg938RvjL4astAPw+W1drK3SG2leGEswcYJCY6MCcZ4PJrg
P4R6T4U8G2z3/mS6rf6rGtoi5BihjBdi3Tb16fWuV5jKSkq3qvRdvTcWFyya9mqbSk/i1117
9m9vkaniXRvHUPg+WbXdP0j4l6DA2+KOfyzcSBABV12cHbkcEfrXxE198L5fFV9Pqdrq3gTU
IrkeTp8FuJ4oPm+YFdwIAx93HOOOuK9n1q/8c+DorqHTvFviO18PWk8qwWasqQSRFjgRyqp/
eDeW+ccg18++KbGCXxd4lujqz6xDNYQJNcXcREpk2gxtgELIrKeVODjg816+HcnJtvmX3ev
U8bG8nKlZ817O9tulmtWfTPwK0bw7HrM2r+GNJl1952xNfgYwTgEMnzFQfm+nvg19F+G/iPZ
afR66L4hmfRoANu+7cT2jEMdrBH+4CG6K2Pw4rxL9if9m288M+JLbXEvUudOuIHn3KxTYEGR
HIScHJxg4Fe6/F3wrZeJLi9iVdL1jT5YpNhGcMCCsgBHK54l6fga5MVU19YjCr8DWj7O5vg
6cY0ZSpR1vrfr/wPwPedl8Zy+GbfT3ulrNtBRNqXmj8pIp+6zxNkgD1Qkc9K0INT8O+PdP1K
bSryGaWRisxTmRdvoDyM8c+9fp8A8GvAkXxh8Paimsm78PS2t7NFa6XZ3jpAkbeOPL3Z+XcW
wDwOmMYrzLw/K8Xi2+0rwf4su7fxPpF/PaT+H9TX7LerJETkqCSkmQolw2SD92iNKOLjKFWW
q8tPvRxto4dqVNP+vLrr/wAMevTAi+liyyiNGCr9cinmaFkZJdzIcYPFQW/iWbxIZbjULCXS

9Zt9q3UMsRUXA5Hmr2JzwQPY96fcbECgHcD7Dr6V8s4yw03FPVfNM/TqdWOMoxmlo/wZY1Lw
+z6ZDqax+XDIxVdwwTjjI9a5k+Hbmb/SkTLOc88HGfTv0rvBrwvtMtrG4RVW2BZGUYIz2rDv
I2uJElIkAjAADt3z7V0SnDmvHqRRpzjBxm/+G6GEIBpnmT+XucY28cnPtTNRv/OV5N2HcdDw
Qf8AIq/rULyFUkPPC8YwMf1rPby4wuQh2pyuMZ98+tEVpqY1KnJdlt2moR6ZbRFogJWOGbPA
P4V066vG/wBrDu0qtGybBwduBgfnXl+p3rSI779kTH5R0OfXB5p8uuXVtOlxbT5u4thkUA4A
I/IVKm36HKq8FdddDkdW1Z9Ku7jbbSIPNLPKTtUDHp+dSP8AFKBYooXinl25+ZVOOo/T3Fd5
4j8JweOtPlv9OnHnwYaSJgATnsD3+hrx7U9Hn0eVnmiZHQY2tgge+K9Dlp1bKS1R4162FnJw
ejO28BeL4NZ+MrWmcTr4bwMg8j7buIHHOMivaM8181/CbR4LX4+xzR3Et27+GJZC0nGxvtiK
Vx3619JgZxx6CvmMwio17LsvyPyLiVylmMpTVm0mL/t09jUluB5gYjr0FN2AdOR6VLa5kmC
r26cZ/8A11wJXaSPmoJXSRz+gkN4b0IR94RPkF8AbRqmkwCQRx71FoAz4c0hhnmN/wD0Y1SS
HDnofeu3H39v15MT/GI/XQpWMgT4l/D/ACA2dUmRTn7pNpNz0r6HiiBs41UrGijn+FSM/wCN
fNlwRJ4+8AxEKw1aVSG9DazdK9yjsJLaClpDLJFIPkAyFHOenSvPxEmNG701v95+rcLU08
CnfW7Oi3RWbHzr+JCSFVUAwPqearjf6aJNkGpTS4AXMScE9+3Sq6WPm2QjYIspU4faODUaa
JGr+fLDTHYvPIUfXIrwI4+M1KMYrX1Z9ioQTvKT/AA/yLtteJLCXV5VUA5LErj1qG6uEubkR
/aZ1V1xiEYBH+8RWNdXWIRS3DvqJ3SZyEbIAz09+ffisqfxdp2nc29tdXZACH2HA9gT0/Kk8
RiXHLopv5f8ADGqpRvc1dQj2TBTNdTBQCyDkv7//AKqutb6YlWO4kU2jHDbmfDcfz/LaNu/F
9xOUL3UGlxlC7FGZMe7Hp+ArzXxz8cdI8P3YhtS+oXoZg0rPxn0U5Nelhcvx1b47Rf3v7tvx
NJOMYqUnZHv1x4xtUDJBFNPxg7gFXHvn/CufvFE+pXa4tgISeht88H/e/wAK+bNG+P1/qGrL
c/YY5nJysUjFVC9OePpzmuzs/i5e3rJ/aDQWsSq0m22PTHZv8ele68qVFqU3drYWHnhp/Cvv
O58RKjSNLqNxpFtdcFiQD6ZPQV8yfETxfay61La2lvtmRsP5sj7XyPTGQOnQ/hXQ+O/j7eXW
o2ui+HZ9m+XE7Nt4XjkDqe/0rtNM0HwJf2LXF0kGq6pMocxzEeZkKQcAfNt5969rDqrRj7St
Bu/3/M5MXyYl+xw0lpvfRfI8S8O2dj4lubXw/qjW09hqDeU0E8YCozcA7yNyEZ4YEYIXPFct
43/Y2j8N7dQsNTW2hudzwMx3CQhsEHJzn1B9RnrXpfj7wbpvh5f7QsZLbTF2Ex2kYIDYP3gT
znGPyHSnfGDWtST4NeAfF9pcRTfadUmingeTd5cqrtY02GByQBj8K9yE5VKalTe36nzrowpV
HGvH7vQ8f0b4S+IvCrwXMviC1awik3NAy7G2jSpUnH4+9ej+GfGmj6brlmzzXksoBZnuEAak
/h5DfMoHrjpXNaP46XUQJLm3UDY8NCvp7Z5H0P51yGreKLfS/EpNswNuxyIpgzOMZweDtOK2
jVr6psbjh0k4fiz7Qvt2xxdZsLmWK7t1X5QLMDCgY+VlYEeo61qWv7W3g/SoQ13p2qtlmBlt
kvmDvztIHp718eJ440c2KeYW02KSRMB/uZPIAIHPOPeuQ8Y/ExLQ+RYXrzzysxVgoQIACZi4
YnIwO1ck6Pt6ilNXf9djqLVhCm7WXofc2oft7fCjQoHml0nxHfTJ0tvs0cfPpywFex+Bfiz4
b+LPge2162OnUDcScskUN7Eu8j+8Npwr7/Wvzz/Z9/ZkvPHOv23iPxml7pvh1mFhx4yZ7kgj
5ME9/wC9jGM19/wSpDZRw2n6fHZ2EcaxwRk/cUDAGB6YrnXm6FCn7GlGN+vl+voaYOIwXe/a
SuomosllLKIFWRkLZ3bB+vPvXm//AAgniddSuF1j4gX8Ok3FwRFZacQu5P8AfltpPoOBxXcW
t6dNH2iQi75OAU5btVWW/sdY1KIX0q2LRjCOc7MZ7+lebTxMcP8Aw7Oo+jfT5ntToynFxlfl
303uvTX7j5x8WfAPwVb/ABMTybKa+aeNjNjQnW07k5zkseehI6+le96Dpken25W0hRYyCguq
qxqoC/eyOtc7doNX8UXn2QQ4t3KRSPvSKyGE5PYEdK7fx5oV34e8FhobuC0cGMSLNjseQnsG
57Z4xmmp+2xTcPPrfcdU6OHwaiq0peV3svmcTB8Y7DS/EtjB4fltNTvbg7VRXKq7YJwHYyz
gE4B56V59r9zceLr6DxV43vLyK6tl/Ki0+1Kq87lmebu6jCjb0UDOOTnNM0PT4fGWS2ugXHh
1rXWLpgbS50vUhsMUb5aUqyqQMoeRzleldAPCGo+LfjtwBcxal4f2Szortte6l+UMpHUDnl
4lxXuwjaUlx2d2n006+vQ8KVZSVVz0cbaLRu72b3SW/S/wBxi+Fvh1d6tqPjDUNS0qW5sNcV
khn0yPz7ywcqAkmw8uAMMwGTleM5xXgPjn9oLxb8T7XWfDsvhxtG1nSLVtNW6sZgLeJxxNcF
iA5MjKccDaGxniVtjV/EWi+H9H1zQtb1mLQrq5jM9ndBxExlThVY8Eh1wVznaRX5wXnifX/E
H9p6Fok8N1dTLJfCX05TNuhY5LSH8Rg5J7VnToQlNwlG7j1tr/X5o53i6kEqsJcqd133/Xt2
O31r4twat8M9M0jTJEudWnhxcweXlhlrBSxOODwGB7A15P4N8K/8JZ43tJr7URluqz/2hciB
NyeRGSSfbksRkAEdOleoT+HvDPwz+E09skiazr2oILCCRIN582T5WZcDO1VJY/Suw/Zv+Cae
Lm8TywkRxaTZwWVrJC58szxnzNwOPuZHPcZNejGnTwilfZ6/f/kcFwRxx04X6WSXp39dX6n0
D8KtU0/VvBOnXltF9ntkLwLzjzQrkgbO+cA/nXpEukW3i6zeKJo01HYqRvMMq47owPXIyPyr
5w8A/FjQfCWv+I/CGrFNP03TJnvvtc1xn7Ksh3NCQF+dVckB19sgc17x4W1rTvFWkx6p4f1S
11jTg3l/bNPKEsasAdtLL91gMcHmvmsVGpGrKUK3B/l0+4+1wsqVfDRgmlJfn10Oc8Maqngr
UboSGVboWkl7HFEm5rpIcl/K5+dkAJKfewOnGaxm/wCFdfjt3Vr4v8N63HoXjGw8thrNgnly
3caMCqXMBwWKKyDj5l7Ej5a579tr+2NI+GomfEDwtidy1rwrqkGpTqobDc+WWGP4TuXep44z
718l+C9Bv/i745t9c+Ewg0/xLqc8t8/hNp/K+zTKQ5e0nIAZSWJMTYIx/EDx7GWUfddSL1e/
qtvlb9Uz5rMJxpz9nUjovkz9ONZ0+G8d0YDzh8rvGvAJHP51yF94Tu7ZZDGPMjQ4DAY/Sui8
L32t3XhmXuNY0sadr2yNf2eOI7gLhxnJGMg45PWpBqE1sgjlt4xNI3389PTvXz86EYyab+4
+0w1afs4uG2m+5xH9nXVvbM8sbKrYCjknGe+azXt83jAsw8pgWTJyMe1eiarZS6haK2CSPve
9cZrKyveGdkAwcYC8nPr3rBx5JaPQ9WnJVYw6mHfwC4nlmVniwc4GMjjism7huBkQo0sZGd2
PzHHf/PtXV2di11cxxurktzhf4sdqtWmn/arh4FiACZRVt+fv9a2VS70OGVN3s3Y89a1WSNL

eNXB+YBxyv8AjU2l6HHDefOZwVbO3OAPaumm0Mx3kiXCt1wC+OPTIqFrGymgAkzGgJlCYPz
pRrXTQnhlXkpLVi6DJDPaldY3CT/ALtgDwee/asnx1pFvr+lpFC4VomJjkY5bPUoT3B7Vfj0
pzcSOD/o/by8BSD2xWlY6QkgZZGHR5bDA/H0rWFXldr3FVw7qQuo2PGPh/fG0/aAtLFYQsT+
GJgCc5+W8B/Dr+Qr6DU//Wrye20i0s/2jxcFnkuZPCzshwCoAvVU59Dg/jXq4x0PWvKzDWqn
3SPwHiJOOY1E+IvyFL8fWpLRwLgbvaoByPap9PYR3MTHgKwJJ5A+tcFPWSPnqeskYOh4Xw7p
P/XJ+P8Ato1Pkxv19e9Q6lSfDOj5z/qn6cf8tGqaQDC3TNduO/jSOPEfxpmSkgj+JPw2LAH/
AInb9RnB+yz857V9Hy34mijMciOjKMMpGCP0xXzTKFb4nfDRCxUPrcikA9c2c/Fdf8AtGfF
WL4c+GLPStKKf2tejasQXiKAcMxx93+6Pqa8atSnipU8NDR/AJu/4H6pwy4wy/nl3Zt+Ovi0
+hXP2LRLFdSuSmWunb91G3oFHLn6cU/TdV1uy0b7X4kgubi+mUPFahSkQ68kdPbHavlWD9oG
DwDDeINWvDDBEp+x6ckQled8gBVJ6Lxkk8e9eH+Mf22fHfjTxHHdx3sel2YfYmn2ykrSHTd
83JI6ngewr6zA5RTw6caVNJ9/wDg/wCR9DVxdGnaUpb9P1PtLxn8WpLS3lU6a+nmPO4feYkn
gYIAGeua5LRvFmtajOZ7OeCO2Sxa0hmViCQf3eDyeATn/AV86+KP2hvEnjSw0G21G4+yw2wk
EvkMSLhcqYxKO+zBx6Z5rBufiFbT6xJLJvmp+q8tigVj1YY5/PpXqRwSj8S1MZZi2/den3H
s/jy98XxcEyx3seZgVacA7iuR8oP3R0PI5PIrl/DvgYam32q/gF5F8zbZCxfwTk+2f/rc1
W0T4nGS2hRZ54Q8aQ4GBkEjsR09x61uaf46tI9Tu59TtrWKeVWYXd8cM6gAAAeag49a15JQi
7Kxg5wrTTlJv1O1stT8DeBCn237VrRkwjBbgBSM5XB5H0rkPFPjw+LLpk0fQ/sGIJtaKfCzC
bHdpPXufT8K4TqWYdb1FEsoLYYmy0nl4RVI6gEjB9u9e0+KtU/4R3w7pcdrbLcXTQrnbGsCI
xAb3knlf881TpQp2lVsaqTrKShZRRyHgv4LXHIEltY1y8/svSVglMU6TI4kk4KqS3QAJB
I5A57ivL/HF3I3hyC80nTbzTNW0ghb29ivlkhmJcgSKgwVzwONw+UHIPFehSffHxFcqbeuG
SCaFkEe3bDjtwpySMY9q4jxX4gsbi0hITsbUXyceaisEzggnaTivQoVppEoS552Ip004ypS
enf9DCm+K2p+ItltxqlLNdwbkkaYBVfd0wOOX1rrvGerXD/Ajw9ZtcRi3t9QF3FDJyPMdG
XGeowBj8K860Lw7eelTjgt7eWVN53FEG0jPHvx1rsvi/pYs9H0rRLOzmLaEGbbboWJlWQDt
5Bxk5I6AVrCCSsv66nK605O8meWXGp3ccYktrpnkgw7lpPl3dlB+vr15xxTbC71fUrxZ3tJb
67ZmYRlyI2fp0I4AFdn4U+Bus6ppJ1LU0TRbSaxsVmBFzKSOckWMnjHOMe9ej6O3hHwBH51x
qqpN/wA+y7Wu5j/DtjH3fq2AOvtWyijPmk9j2H4X/sk6f478D2N/d6vcaHqlxbvcR23lo74T
ALKj8MOTzxxitfwd+y74S8HaumoCW58SaoreZ59+QY8/7vTAPI7Vn/AD4jav478SX88riW6t
tPkjsLWO581o0LBtgc4BfGckHpwK+kr2PS7OCB3nW3nuELBFUsRxyfIBIHv05r4rPcTXw1e
nToyfLKLuvu+u+x9Hl2Hw9aLlVV2n+nb8ivY6YkdHJGA7YCiMA/KP6DitZpDFbjaG4wTu5q
loN9Brbs2thqVILMnBjSTDJ9VOCPrp54b7SxaG7wpfkOSCp46g159KrSpL2lmr7vU+j50/d
vt0Gxt9lVYfFHIrypJAP5fhWShigVWe1WWQnKq53Bj6exrX02Fbucxy3MSv1Xgddq0ftnhjw
qWn1fWbCEgFmMkgZlAGThRk5rolg5Y5wrU5Jf1/VxSxEaV42bPG9He30/45W0dx572+yRpb
ZBnAU5wcep7+1d58UvFVx4gSwneHTodMSXF3ck5nQYJEC4YFzxlsY968g8Z67Pp/i0a9ody
skNzuRJ1U5eNxnKn3B6e5qv4h1CbVdDhTTZrkariImFt4hLKin7+wdAxx1Oe9d9CrOChC2nX
S+pvXpU6nPUnJ8y216PXr3/rY9C+HfiH/hF/F41W98Lvp9hHpkj2F3MuZZMnc8YLchsk5xtJ
54I5CfCDxPa+K/EHjTxFpsb7NRvYJXjeVpSjqm2RNx4OCAcDoGHArxZdc0rwd4tsXufiHFqD
gCxl0WVJbtpndvIjNpYiVJGccDkHINdp43svDXgqwtvEHhXVv7C8Q7C13a2AWS2utqFCsked
qMASN+QcdckCuzEVqkZKLqrr3dOt+ttjx6UKcYzqct3zPm8lbT1W+t7+pN+0e2i6lNMNqnjB
AGA2R5bYHp0718pXcVjaRXUYkkS3+8qDkE/3m4445z7VYn1jx34s1K+hDWWqyXcuGvpQdkZO
Bll4Dvk4Gdt/M1jTfDbV7w61H4h1SS8TSblftHh7yfsurgF8wK/M0YDDLfNjgnjr9BGpaK
T36s+UqRjOq3C7XY4nwwt74l8SNNf627aPZzusN35pMZAiyoQcnuM45xX2h8GfFWl+ErNbHU
pn8L+D7piJZr25EF3ddtwHYHrjrja+SPD3w20zUvGOv6TpepaxoSWMoL2TMkU8IfnyyAp5X
+8pwwwR1xX1B8Kfgv4Y01rC9c3Gqaoi7DfX0hllH94DdkY4xXm4ytGK956dj6DKKFWpUfs46
977fn+Cvffqj0e20/SNd+Icuu+FdDU6Po9hNY2c+oWyst35rBpPvffBweSOpzWPpegeFLKSS6
tNKvNHmupN88+h38lhJnaU+ZUOxyMnhlOCOK+ifhr4Wso7RkBS+tAgSOHZsMYHYH04ryH4i+
HRoXxA12CIbYPMR4FC4A3Dcefc5rzJzrU2qqdovRL+u+57OHOYZTeHqQvNat2s+i0e+n47kf
gbU7+PxxH4C8SapF4x8OaxpbTWN/eWiJO0ajZNBdADbITn72ATnnmvlfXv+yb42+B/7Q+g3P
wte7XRLy883TL1U8xtMYA7o3c8AAMQGbgriYRX0tDI+lfEm0ZQ0UlpO5JM5RXeT+764HQ+1
ddD491My7Z72zk80+Vg7RgE46gj9a3hmEcPJSitbar8iKuUTxikLROyb1drJu/f5nX6TqV+
ujwjWLyKfU9gE7wLtRpOp2j0pyRy3EZWFH0JIPbNctFcX2n3rmaZJoN3yAEfkME1Z0ua61
bUnmSC424w6gFB07Z614sqjmnc96NGNGNlLodjC6pEXZ9oPY8CsWXQYNQmuZ5XMiPjDFuh9K
6XTNNiNoFnsnkmdRzLJhUPsByarWPhYL2VW80wtxuWxAM/QipUotKFr/M5oYiMOZp2fy/zO
Wn0a0guF/WBb5YC98545rTC6daWyNAGcR/OB0IPviuoh0jSRM0FzeRnZyVa5BwPcVDdeq+Ht
O2W9utk6OuGllkOB27VMYyvd/qZSxbqySipM422vrO+dkuldMEfMuPIJ+tWLV4bxb28uWBY5
CWersRjuB+dXLXSNguJTC01rKDkqlvIW/DFS6r4mg05YrePSoBGRsfEpzn6VaUXHXf8AryNV
Vq+0tTT/AA/zPOtSsxPttAtwksa4LPHkqpPuR7VnRXkNq8cyTPMJMn5FJ3c4Iz9a7bTrDTNY
W4kft3jklHMUkq42g/7Q6Vky6dpthYSQpcWypDC+2N5C7ZzxyAAMfWt/Y8i5t/61PVhjJstD

IPNLedLv9oSzkUBQ/hSYsMfNxfIBnjgnP6e1enHhyP1rzDSrqK5+OcDI4bZ4VmXO4Hn+0I81
6gCWAwm+9eZjrKordkfgnFTf9qVUxobkgdDS26FX5fOTkbugoBAJxwfpSxsDIOM1wR3R8lDd
Iy9JA/4RbQipwflKb/7+tTzTgnijR2Y+FtHDDgJIF9/nOf50syE84OK7MfrXkcmJ1ry/roc4
8hb4r/DJQW41w8Dv/olxXE/GkXvixNcwqLiV5HgdGfGFOCFUDPAA/nXZX5Fv8SvhpcqSr
xa6SDj/p1nH9abdaNq/hfx2DLol1rFvFTXDborVpPMT07csg4G3AJBxwcVrl9HVVN5K/3XP1
Xh5J5ZZ6JysKfi/R9N1DwJq0OoaUs2uFY7fSdVM7bV+ZWlQgnbwoPJBIZXh2j31hp9lF9m0
959YZmEl1dOpgjGcDy4wMsT1JY4Geh619MftCtnijUg2n+GdYsdBa2FxGn2FgpiGWabGOjh
WO/oQPrXzXI9l9nNxGssFuWILvEd8p7EemOnFfdUE1GzVrkYlxU7Kzt+P+Zv+CtKvNcv2gso
bm+kwf3cKBzM7HGM9+1dv4p+HXiHwhOsWoaTc2vIkBcoyb2K525Awdvfmvb/wBi3SfCTaLq
mr21ybvXhBbk+zXX7hLaMKXeXziv90MfopzXDfGP9ry5vvEd5pvhzR47rTrVipl1GJrhZCpP
zgBhgNkYHXms58zqcsUa06cPZ883Y8nXULy3bCQTskEYXBJB+vb86pyLql8wSVbt3dyojiVm
wvTKkjjr069a7Hwz+0TYzXkn9qeDtJEUjBkmt4zCxxk9GzdRXT237QXhoSolh4WG+OTduQL
wSc5B4yP8iqTcXblIdOMtVNHM+EfBmuGcXEel6jclBsZLiKRg3XjBHUdf616b4d8leLvE1us
cunXKWSfux9pHlxj+Hb9R0wB29qT/hpuzR1C6LczRt9yBLpUKnsSMN6+xrJ1j9paSKB2tPCi
YbgS398853HrwoX+f1qnJztzR0NIwjTulPc7ib4F3qHzrvU9J0pE/d4a5WQoSOhC7jg/5xTx
8CdBuZ9t74ia4SibgNMsSyuMAk5k2AYOR+Rr5/8AF/x38U37oYb6GxRpC8dvZIsIjG0dCctj
7x5PWvOtf+JPiHVPITVda1O9+ff5L3TELg9RzjpnjvSjSd73Mpzhtv/AF8j6xmnutOvZ9A8
K6KNEtM4fWb2z3T3GBlgZZAERBxnZ2xk1y95+03b+EvN0/RtHuNVSAsk14J1gjnKk/NuUFyp
JLAHpk8V886t418Q6rZbdV1fUNQtcBvJvL+SZVXPyoQWPTghQKx9OjTuoZlZDKol5LoW2lvR
ifp29q7HZxUbf8E5ox5Xzb/p+P4noHxD/aS8ReJYnsdPktNltnADR2KmWSTPQGR8n8sY6dqw
fCHg/UNVaO/1EtIbh8+U38fPcgHNJongGO1u7ZbhmNwRu2M2RGmeA3+Br2zRvD0UdxbPHLCI
okOdg+XOMgc/Suac4wVonVGnOo9Trf2a7hfDnx0eaeWOJ4Ll5pN7YEEFKntwCT+A9a9E8d
fFq/+G37QXieW9s31PSrsxxRFZSCsAUFcg+76ZrwzwdvL8R7GCEod0qM7uT87lxlSR/wEcV
9O/HfwCPHNnDq0Cqb2whKFIXzIn3mGfVTnH4142a1KFR0aGJJeMlJN+tj1suo1rValDeLT/M
7LStc0zxK8N5LZxxCRwIbxZELISOOR78Y5rq9Q8WX/gywVnjGp6OVEbLlP2pxgOG7rngg9M
9cV8k/C6/tLPXetr+8aCC3OIXEhwGHO3PZTivpzT/Fov4LaO3jivYpnZHXlsoAM8fjXxNanV
yuu0W3F/dY+uozhjYczja35m5BfWeo2m+3ES7j87qpD9OQfrXxb8ZbLxBa+KrijRtFa5vC80
kEluHALI3zBtzYx8vGc9vevqG41hfDfiCHT7dC2j3Ma3MJlXEkRyAyA9wpPQ9iK+Zf20fBcN
nr2kel7GAvc6l/oDKrkeYzclKdOOPTrX0WBrt4mEJbSWn9ffscGY0l/VXUgrNPX+vuPYLPxB
4d8O+G9H066vYrm5htoYvJh/enesY3be55zUNrpHiHxta3UWh+GL3RNKkjKTXmp7oNqMvJA4
bnJlx2PSvRPA/g63GnaS1ro1vp1wlrHLJb2lslKwUbwdOHOc133jDxQul+DAks67pWUvK7f
e4wAc+3FbQikp1Lu/wDwT0Kjm/ZwiklZLu7W72XRdj5a0Z7DwRdf2Bp+g6bquuWpCjULyzzY
aWTjyzGnWSTDBmOQADjJ5xz3ibwXrenHxaFuLHxDBo1lbXcOozbYry6aQfaEZAdqJgtswOw
yTXsi6hZ+M9Em0a7aCCe7tDbx3jAb442dQ+D15AP6V5H+1X8PdQ8Cp8nhl57LS2kZJwmNsl
upBUsvf5lXt6+prro4uMqkaU42bvb5K+/m7niYvCRhCU09rPTqr2tbyX3GZ4p1LQmv8AVrCK
4glbR3W3vrK5gKi40mdRgIVUjIDqchsEZ78V5z45n1TxTqt/bXMs092lkXtNQRds6yLyMuMb
lKuydiVIBziuT8GWDWrQak7s7alC0F+u/Bbtn+ZyecmvabV4JrmxsrO3lkEnybx14HQ5r1qt
Tk22/r/hvM8WjSIW0Ttt/X9bGJoNp9rittW1bZ/b8unRWc88Qw7hR8ob1Iz1644PAr2D4dah
9kKJij5B2bJBtC5H3vrxw74t60PAltBNLN9nuZm3QKjKTx3I9Mj+le9fD7Q5fFnw803XY3Y
3cklk8xgVB9Bj8q8bFyUaSiN6PQ+pyyHs8Q4LSSV35/8E+qfhdrELBm2gTKoUjdnr1/L8q8
1+L2tQXXxRvkBRnFnAzzr95WBIG7t05FYXws8VvpNzb20zIZpJ8NvYjcBxgVmX7nWfiT4rnu
d32tpI2t9pxiNWKnPqBx+dcc6jlQdN/Z1/JfgehGgoYxV1tLT+vuHaVo6W0s6jrUoMdzeKgk
M3UKOQM9cegrp4hYZjmNlGQ4BDmBMse3bOfes7StLZrhzn5ysQGuhk8+v51txx2llqMnm20k
qx8rFG28n05PAryp1LPncvx7HrzUW+Tku99u/U0nv7m5ihmS1kSVQApKBMD644qa31i8SVft
V7+7YjfGxJB68DjrVF/E8004jhsAY93CZJOMd16VqXN3dXs9uV02FXCKzNt2nOPUGtKVaNrx
/U8+rSnS0nFa+n/BMXVvHuoNetZ20nlWPTzI872A9sdj/OrkPihrDTLm3lbzpZFysbxBgpI7
k9+RVmfUJ0vkjh0uPkgFnySOfmOe340zxrNo1rOkMtvCgMYaVCdz9OAB7885q/en8NmkSowT
jGUH30szl0rxRfaaVJB3ebySUMmLcfu06dQBmuO8X6u8+ppHbTmWAqE2gbOc8k1Pc6tpsgP
7nZ5OfLSQEPg+nrUU9hY6skE53QBcBmY4G3I69c/jXdFRellcOV0pc3Qn8J6pqOjSzPOVitp
FOx5GwCRjkaA846jNqah8Qr+6uv3l3G1tGxxCEXd+YFTelZ2vpQikptlyqqU7Dj9etYkOnwQS
Mz2wOWDDOfYVKlFu6/I7VSdvfirssa38UvEEgcWF5BZoy4QRwgkDv8AN69f89eTv/FW53Vq
hm1DfMo+8sa5fnj6da37rS7aRg9zEIEAOFjzw3UHH6VTm0fS751ZlljJU4dW+8fWumE72QvY
7tLQ5n4e6hdXXxxUXlJfwxNhioG7bfRenU8817mpK8Doa8n8O6Sul/G/SjCN8M3hK5YEHAwL
+AZP516zkcqDfEvmatXXoj8C4k/5GU2IRkg4yKdAPMlVBx8wGabkk46CplciVSRnJHfEXG3M
j5qFuZMwdEkdvDOIrsfCSMo+rnP8qmdiuRmoNC48P6YeRiNu/8AtGrTjLY55HXOK7cdd15H
JX1ryOP8UXk1p4j8Gy24BmGrZyVDYHkS5PPQ16KPiJpfgnR9S1zU4nmsrO1d5IwMltxCYwSA

eWxivKfGskn/AAI3gWFASp1YuzdxiGT+hr0mDTItQtjFdQRyWc0TJLFKoZHQjkEHPX3rynW+r1qVXt/m7n7vwfhlVyOa6tv9Dxp4lfELR4tBEzzL4jT7KLA2lhbNGHGaYRr5svKrsK7iqn+Idga+RviOba2+ymSC3F3O6yRWceRHBHj5VC5B6jOa+svHH7KckN/fan4ZnFnobwPI7yXJWG0A5cbGYk/dOegGR6V5j8L/ANmNvFN/H4k8QXb3khZWtra4dpCwTA3N6rxxgj8q+9p5hhlTeI9pdPfv6WPPqYTEVqv1eNPVf1e/9elzC+EHhLxRqvgrxZFpqpaarqLQpbWyZjE4KuTGew3qHC5PJ46V4x4x8Pa3pbyqtul32nXJfB8wFFJ4IIZThsA/pX6La3pcOmp4N06z2w3llqbajOVcjYsUeUAUcZyV9SMqPSq+s2MF7cyNPbreTkklXUMPMHPB4BP0rCvnNGjOLhFvmV/8j0sJkFfFRknR5Hbyb3Z+cHh1Y9WkeJ53DAbSqn5ucYIAz6Cuy0zw5HbxE78yEANKljgc7hnpX2Rc+APDP2F7J/DthDaync2yBUYn+8CoBBz3z615R4o+CktpcSNoN5DJE2SkF7MynJH3d/TH1roo5rSrO2sfU4sVkWiwuuk/S/6pHIVxpNhZwGWZ2QSD5mcdSTyB36e1YOo3cTWu1A8cQc9RgFfU55PSvRpPgV4q1u4W1MVstwsZ2mW5DKGx90Y47dayvHX7Ofijwl4XfUr6WynhtyBJHCzMVJycknAx/jXowxVDmUJTXM9tTyHha9uZU3ZeTPI9RMLwrK7mLzCDtbGCMEdcZHb/wDXXKXZklWRIJbfAAyiTuOeOvYYzzVjXJLn92QQUyAUiY9McnrxVzTbUyParlscMcEfzEJguuSRux3569cV3W00ONDbLTJnuQJJI3LJkEEbTjsB6+9d/4Ws7ezt4AI8vJJnfludgGegPTPP1zWamlIZI5p7p4lRclH+VQCc7RnkgfrW/DdTxF+4E8j7y8zvwecZX1/rWU5aWOiEdTo9Eil1K5M3kSMsjbW3pnOomOSu4muotPsXBV9ikL84weOuP5Vz+iW8kGmxOrbRI/LuwDRk8DHJIPUmr3jCMRaLNHDcSSCEhQWGNzY54yTjIrz5PmlboepTgoQcjk/h3rc+ofFrwwBZ3DJu1GJm2jjAfOD6g/wBBX6JRCO+jkbH7p3ZlPXPP/wCuvzS+DkV3L8R9KmtRi5yCZ4Fwdv8AFge1fpLoKGy022tWJ82NAGz1PA/xFfP8RyajSUEL/wBD3uHrN1X6fqfP3xY+FE3h6a51vSoTNp+GlulUYaAFgMkenPUVpeAfiYPDfgOCyg1SS11DU72S3uzbJuuYLFapBjOeGkJCj/dNe02skd39qE5VzHLJG+RwVHqPcGvjin4kXN38MPjHqWk2ct42n2EoIFmyCVXdVcKGYEYX25+laZXUnjV7KqtY9f68vvJzOIHA/v6T0l08/wCvuPqnxlFqFxY6HcxPpWnJYTJNHZ3kUwvo4yu1o5pcvE5ZeobBB9Olcb8f7TT/ABL4M0Kpz2kay1hP9YM4Uo3OMfwr6nB9jTvho9p4+0+TV7W/uroyBobh9RuXkmZxjduyT1wen51peLPCKaJY22ptBjQVtb3KPdQGTcVbnEgYn7vy9H6K2CeMkfrQy/kcbRXNF3Wlv8l/Wx8080jUjKN3yyVnd3/wCCer3XjW3srkPHEsZuYXQBGiQk8hvyPTpXE69PH4hmlu/PMFoqTSIoOCeePwx+tTeJtJh064tbFJzfQ2qGOKaTG5lKjy2YDjJTBpauA13xMdG8O6uHvldC0TowbJGGVccHPv8AjXy8W5SsnqtPxP1GpyKknJe7JX36JXsR6zfLLEt6gJsDIVLKduAWwpJ+tRfEXxbqGs+AYYJJEulfMEZcAGUL90Ak/QVJ4a1Cwu9I1CwuWilnuY2ZXf8A1ag87gfr19K8tuPES6RPe6ZPJFexlwUkT5tgz1FdkKXNNd0eBVqw5HfaS+5nLppEllKrpimRybkbaPx+v0Na1xr+tzTGO2uhAoYMKsEYUnqMEDMYNX4Vtdb+VJFWMnHJ69xwRXU+F/B4vL4YtXljGNvHLfT09a9Cc0l7/Q8qhRnzWouzfY8/8NfAmTx7qd/r2tXUt6kQINzOPkQegz39ABzX1r+zpJbab8PbPwxLcQNcQpMsKyNhpAuMnB543dOozVfw5ocqmOK9jiW2tEBS1RcRo5OQx/vEDFcg9hNF4t1W3W6exeK5+0291H9+FWILOvvhiCO4J6141TELGSeHfTX9P1PcWAWDtXu23p+v6Hsk6+GbfulNUPMS8h0h1ScWqFn3EZCqv8XAJz7Gqvxx8aaFeeMPC8WgukiyxLKZolAjlWVQQCeUQADj1HrW/qXgvTtCvdL8Qafsnhu7QRIN/wC7cohG8jgELSR/k15Bf+C4d9n9k3qIrpboMx3cg5Cr6D2FSp06dOdFpq/4eXp2O2hB4iccUteVP79vvWp2UdxLaz7o328Dlx9761dsJjdaiXuZSAzAsVA6Ajd1qqyeYFyu047dTV05VjGfLYgrycd6+cSu1fY+o5FJO2jZ2mta2v9tXKWhD/KoL8emeeKy9T1+727FZVRwBtAH41z1lC8KGR45CrHqTx+VXZYMcbZgB/uoOo+IXC8HZbHIsPsp2W9kt6V4jnuxFczy/Y3BVpAq7kPbFYepG3lvJPkMrqW3eZK24tn371PMitKUWMysP4h2NFvaq0ZLY3E5Pt7V3Oo3ZMmMIJucd39xlmASSMY0GP4vU+ILDZyTSyJsFymADZGcj24roLHRJLmUtFC055+VTz09K6jQdAn0u3ivL2LZAcugK52gcc10QlbrY5q8owjq1fsckmnNMwiNuFj2k5kOOBVG2Mb3CHHmbGHB5B/Gr/AIqufP1e4jjYLAQRwehPJ/wqpp9h/aDlkiGR7HBGO/oKlNK2mprd8nNJ2RG1hLcTCZIRGFB3KzZAHNU08PBFlaQ+XjAAzwK6hrIRed5cYQbQOTx9feui8N+Fo9U0nc5jacsOS2SPTI7VdPmfwwY5514QhzS6nkMdtHY/GDQI3uHN4/hK53RbOAo1CHknOc89Md+tegHuByT61yni3TPsH7Q+hkvuJ8JXw46EC/thkevJNdX97vWeZNurG/8AKj+feJGv7RnbyG9O31zSwfPIBt5+tB5zwKkiG2VfTvjrXlxtc+Zi7yOe0Q7dB0vIHMZ7dfnarpwrZ6ds1Doy/wDFOaKehNuT/wCRHqfbx046fpXoYxf7S/U5q3+8S9TldYhSbxL4YbGWjvWkxtzCJs59B05/wAa9DEM91bI0TyMRyURB83tk9B715l4mu0tPEHhB3OyN9UWNznGAY3yfp/9avTF8V6ZZ27xm6Qli5OCDjjrmvFxCbUGl0f5n7xwUpPK/dV3zMt+KdTj0nwePC17Ctvea2m8ksN/knjBXnqM8dupriZLOPTLa3t7dW3q0VpbW6naAxIjRcd+SOvaovEvjTT7zxvoerR3o1CAots+VL7MAjj0xn9a6u48SWlrNbXUEx+kQzLIcYe4Pr3rtrTjOrTjqqWmnZJ2+/ufX4WE4xqNQvUd9fN6r5eRh65oEmh69dDUwaviPGAkCci2tlc5OT1eRwXb/gI7Vi3Wn3MReT7UXjY7guOR7k965nw3421LUPEd9BqZM1zEXjSULgsqscCMnPB6+1dVLD3rALb26sGGS8rYC/WscY6n1l3tb5bdPwPRy6lCGCjyt9b735uuhTm065coXjjfBzufk/WsifS4Fdg8ZkYjkQxbee/r7VtC21NA0hliLnPytlgPYVXsdOurVjI7ph+Su3kflitYS5E3zL5G8v3lotPXqzOg0qIXywWIRZS21udzHjJ4wOgzUH7Qd6+mfCnVHBAN0PI+7uJukbiB68V2vhjSoDPd3xz5lvHsj2qF5Y4PQeleP/tZXUx8H2NpK728fnM8h5AYFflAPTPB468e9Kh/

tOY0oLXl1f5/5Hj4yTw+ErPya/D/AIJ8R6tZWRVYWVvPc/fcAllwCoxjjJq3Z28ck9t/ov7n
I+Y4yMdyR04NQxRT3s0hkEJlGf3WckcAHHp1GfzrsdJtoI5WSWTcSCHhWIYJxwDj0xxX6k5
W3PyaMbvQvw6fHdWU0L5G8MEO7cSCDx0449K29CsUhhnjniN2sMZ/dsTtHy4BI46cHHqKq20
IgMD+W8m0ktKO5z0GPbjul05bhJHmlIR9+Sjj+HHOO+a46ktz0qS1TFsLkBkMbZRW+UToHy
fxHBrmfiBqhawNpFKxaWT5mcYYjgn3FbOo3JjnM1lILePactkhnOcsT249a4fVW/tC9v7IY2
mXYAgByoYDPBPX+VKnFX5rDqzsuRM7r9mvQBceKrG1iMjzvcFTKACygEZOTyB/X8a+6LaVLn
WobOWQwNDKiSSTZ+RHwodvYHHWvkD9jJvs/ieSKe4W4vJAF8nJ3IwYYJBjQOufrX2zren3fi
XXYoJ43jeyudhvbvaVwklq3zeW/r3UKc8HB6A14uZwoOp7XESStCC211vvY9HLsVPC0nGnG8pP
7rbfj+RDo2t6F4fvby+jkOpWi3KSq6rtaR0XbIoDDP3WVv8AgLDtXxt+0ZEfG3xcudTi0ufT
J763jkv7KyZ7jfMhKsy4G7DIq90+ea+sby4Nj4gv9H0SCC71R54wJHjBWA5OTyegTrj0wa3v
DmjeHfhmRBbR29nd3EpafVGAfXm7HJLP15J4AwB2FcVDNIZXH302pfCurXn1MauGxGZzaT23
8v8Ag/12PEvDlIrb6Jp1n4S8NeI/DUCRjZnJoqATED5QwJzz2bOK1tB8U+KtM1loPGPh+Qaa
yeSbtWR84x8yAkYPOR2z6V9ARa/ZR6n9gkvzNcNFuCFyxcdyPzxT5fDOj6yCxxgkX+IODke
3NR/rxOMuT6pePq/8v1Mf9XYx1lVa/7d/wCCeZ6rL4Z17wXo8+ianZ2l3p8IshZ3DmN540GE
JDYIYDA564PNfKXx5Or6dBHFo8DS20+GuU2F1V1ycA4xkg9v6V9M+LfhjY6xqb3GINLplyCQ
YiAY3x6jsfp7V5/deHpJkmjjuDC8cgRt4PGD8wx259qdDMqdes6yVm909LM9ydGcMMsOpXS2
ej+78j5cHi67ikhnr2fzc/LC2C4yOrT7DrnPpVvRcmteMtTWel1t4wRl5plP7iFQCSxboR
xk19A2HgmXuOLi5k09L1t4VZDAoD88/MBnm0roLnwZNYeGfFVppk0MUKaJdLtUYViyHHPry
QfTFe59aUm1Banieymrc0vdPILwtqS3lleK9S5txdeXxhc444Yckda+wfhLp0Wm6QZ4LA3cp
TKxqcmNc43tntzXwv4M8J6hZ6xaxC8sbSynIaSG+uhIQMAEqiZbJ9OOgr9F/gtcPd+Druz0u
3W3t0iIHhuLiUfab6YD59qD7qY45xXpYjCSNfy7dCMFmSoz93d9fLr/X32HeG9U/tNIRswe
RcOxWaf+DG4OCD+XHqK4/wCLAXww1h4qHmPa2oEF+kUe4+WTwwHfrj8q6rxxpmveEdSvrq2s
JLvTbsJKt4wEVrZKAAXkk/XjJ4p3hjRNN+IehXNrCf7Z029ja3udUhhkaLdnO6NiMDacFfcD
NffWwtShUddx91v106/8P3Pt5Y+lXw6pKS57ddFdbff2WpxXhX4g+Lviky6RpezW14aRWMd5
dJuuJlzyPCnoT6dvWtHW/g7qth4fkvm8W+IJ7vYjrdJMscYO7rsx0ziuM/Zz0PxD4a+I3ijw
nq1zPfatp18kTSfMrw87JMZWaY4P419c/EbVF0S8gS4ijksZ4dkkbsAsgPGGz0GfTnvXrVX
Km3ayjor2u3dX33PIw0vbyjHWTd9LuKVuiSt+N2eVLBPdZRMWX7RMI13TAAbzlsDgZ68etL
bo3kFpAoJ4G4D8ay9C1P7ddX2myoqtay4gdG3RyxdBtP+yePwB71vGKFW2klYyvAzkD8a+Qc
XCbhJbH3UKqdNwd/+ARNKsciqfvEcDb3qNHd5CkqDjoNvI49a1RpS5eRMxAkATn9PenWFjBc
XTvJNmCJSWHqew/PFNRZjKrFJtme9u7BlOyokk4O498+taFjDZvrENuzNKmEjXzggzDt9M96
bMkkcTxIxRpM8FASR7HtSafCtsMjgk+vT/JrSINQa6nO2531sdjHp+n3OsCG0JSSL5pHPCZH
Yd6r+JtW+y2Oww7rp1IEePkUDv71e0Vg1sWiUGbaCSeh9z7VQuoT4qvmt4oTDtUIJ8bj16n2
9vpXpRqc8r21fT/I8Gb9+8tVHueaXVILHcLLOIyZxnCjIlzyMdq7ODQ4rLRor6OPd5q43D5c
f411EHheyWNYTA13Kin58Yyf8Kydxu5EeOyhOyGLoJAHcK2px+Jv5fqazxLrWS6HPajbE2Qu
nZmlcBlRuiipbC7FgscsXmGRgQFQZLCqV1co04mBIZRt2noB0KmmR30sQQogxLl8g8LzjH/6
qzktbxdjsjNOPLJXOK1m+a5+OPh3zV3SHwnfbD0x/wATC1+XHpwa7I+h/CuH1a4a7+Onht3f
dJ/wiV+PwF/a/wBTXBahOOtY5h/Ehb+VH4TxJpmVRDiwbjvUkL/MMnHOTioRyPT1p8R7c15s
dGfMxuncytKBHhZQeBk2pIPt5r1M8nlpn1H5VHp5z4b8Pcg4tGH/AJFfikmQsnOOvT1r0Mdp
iJHPiHbEz/rocd4ssft+o6IChcJcO+4fw4Tr/KtS0iKxsY4Y0WNcEYPJJxXP+PtQSY1Pwur
q5El+2dhx0TIz6jIFdLpTXV5AzOojAyEKcj9a8+q5RoQd9NfzP6H4AcI5br8XM/uI8MGXQb
pbWFE04TDLH88d+OmPStC3f7RBbmV/ncBcE9T0xiptM05fKGERxiUoqGOJS3PoSfrnv1qV7
NIIdGuJ2KQXEUPyuqFiHLfLntwSD+FYxXN7rlfXf1PspYj2TdRxt5eSPMdBlabxhJKLZZYpLi
aSMuSQF5APHOK7yNvLUSYaQELcqMc/j0o0/SobERsAHnfACqP9XGOOT0ySM1duWallixEliQ
c8AYrXE1I1atoq9lb7icBGVDDuc3bmbf3lLzLiZtqxqjMB1O7HrVtLTaAHYF85bIwK1IbBMQ
sUKKQM9ck+lXl0mOeOKJSyFTgknnBxXDe75Ud8q0U99CDS7eCx0iErK0klzIZZVC/dCjt3/L
rXwX8VvFU/jDXNXWTUTd2/ntJCjaQqk7Tt+nb1Jr7j8b3Q0nRb3yN1ubSxxkjdtuKsBn8a/
PSaxGseIC6K0oJZ1P93nODn3r6LhynGVStiH5Jeh8JxBWahCnF/Fds5nTPD7tqEcDTRIGO+O
c7gvfOTjg89TXZ6P4fMey5Z+BlAobgnuSf0rO1a3v7fUFTY0SwEDyUUKyMQcEkfXpXZaJYIN
OXzsRxBBx2ye3T1zX3E6lkmfG0qabsNgtrPfqGddiDO0HgZ9BmruxZrMkUcBDPgMCOW9zzx
VS+vZNomgtLcLLgEhuG69ce3WorcBNjTKklzJzglrJHUn3x/Ksmr6nWny+6R3908Fk7hfMd8
lhXlxsPxp/niue1WvR7NbEFLuQZAJGBwSWHpvjW7eXdjNqKySXHkLACXjUb169cZGT2zX
PXC51LXZriOTE6oVQNjIzyP1/OuiC0OSb1sjrP2T7q40Dx/czWbKz3gNuFQEfuurA/kOnev
0cv/ABjBBB211KVVW0mCJMolDCKQj5hnuQ2PwNfnL+zLbb/Gd7dKRJBb2pGY/4tzAEgdenPtm
vt+3+E/ibxZ4JbRNM1LRbODE7oskksU0nIKyM4U/NwDhRj88152a4GGOpwpTXXf+vvNsNVnS
vKB478XfiHceFvHGqXujSne6CRnDgKTwrYHU8duM1V1j4tyeJNB0aa6jM0sE/wDpCv8AKj5B
98g16DefsqXi6l5up+JLWOEReXPN/Zd06Etngueg5+8a8U8S/DPUPBGq6p4Z1G4SXfH9qs3i

kLpMgYlGVgB3BU9ORyB0rjrYfCylBNpyjp52Wn6/qj0MLisRSU4paS/P+tD17wvreoXN3os8
D+bLFd+XEXbLrEyKYO9fIvxpPQV7vot9Z6SrC+14XJjGBANoUZ65Hsa+RvgP46SCPWHvZpLi
5sIJLgl8AIqrtHJHY8e1e5/Cy2uNdEt1cW/nsiK8kipuOSM7R+f6V8Xm2DlCcrKySt2vu/wP
saFWGLw6qTdr+nTQ9Iu9ITxLcSzWexZdueCNsh7EjsfeuC12yih1x7W9hWC9By2VH7ztK34
x+lbWl+IntL/AHwaFeZRwuZt0TAd+CBjOPTFU/Hvj/Sp9PS7vdJulURwhlba657AkZ46815t
L20JRVM3t5/8E53RXO0vh+Wn4mdp+gNaBSzL9nJDLGy4XGe+K5/4p3d34R+HnjhtMtfOuby0
axRwoRgz7eOo24Y8j0rsvB9xp/jTQmez1KwtDChyd4KFv4ec9PUdeK8d+MXi2xvtStfDOI6
2dREM7XV5exvhJJQOIox6KTnd68dK+6yKE8TXkpJrv6dT53N5LD0b728tL9P67Hhnwy+BLR6
h9s1/VYdNgMnzR2zAHkcAt2yAOa+svhV488GfB3wzq9xpdtDfX0cSgXEMmZGJYLSrION52gn
1HpXzPq/im2g028hlUreWUy+Z5Sk5Uep6H1P0rQbxQBfeEvDqqDe3pbU5UjjDEAZESsfUnLY
x2HP9rtiarjCXI+n/BPiaSdP95PvRxY+71Pqy9ew+Ltj9o1vTpL2zuCJZlzfNbxQFAfLYqp2
4zwT649KtaV4i1LxBo40vRdfXTTrS0ke3bSdPghCspw67GUfHzkMOuc1g+CtQtvC1/bQS232
pZlVLeOQgoOPmVh/EDyPxrrrz4e+D/8AhMra/wBAtl0PVtVhEx0zVo2+wX69CqEHMUuRwQee
3Br5TBc+IpSpSqavRX63/PT56dj61zcOSfJeSX3W7dreWhxXh7StR8GftBtJeJbi6vfD6Lv2
48zypiAR2LBJAO3SvoPW9PtfFvhy4jv7VJgkWFDH7x9cjmVcfjZr+H7LRvFljLFC50G8Npe
6beSl5rOCcBSQxGXjVwhycjBrvPA3jhNb0WZw28mNWZgRjp29qwrwnQp+zrLp/nb8LhPbUyM
PtqfxJ3++35u54vGnjwZqjiKeSKCG4FzDCWJO3dtlQnv8p/RT2r0C8jlkfhsAMFhyM565rK
8f6UniKxmnpjCuqkPt/i47evFU/h3qU+reGbaG8UvdXjynYHIYr8vOe+AOfP4l+0ggn2lo/
u0PqqKdGo0tE1/w/5/gdJDHJcTRxLmT5hsRWIGTXQz2TLpSmqIpT+Ff4j6e/rmqEViYZYpUb
DYyW2jgdBj0ru9Dht5WhDhpQ5+84xmsKEPaRcDnxWlclT6I4dLWSV1QlQ4Xcectj9jarizk
tNRSDG8u+Mt3z7f1r2rWvB9oI5ZooEVuFBAH+c155f6Wz3jyuAGB2pz83eumrhZYOfLUSucV
HHxxKbjojMhgks9QlMdxHFcy4wCTknjHp15rat7uW0kjEduZJTgsi8AD1OKr2eivdI7fZxsQ
DEj8A/41t2dnIGVItvnsVzOnzDA9P1rvoQk2m1b+uhhWqRas+gy81Ca1iZXjWkaRTgk4Izxx
Vyyq6EZr0SxsZGON5Y9Txs3GkyS3aqLi7bWdnkfOeepPb6VFpVitsftEzsuAcIp+UnHau2MbT
T6IwjNKL5TnvEfh6OecTQRpGEQGQL16c59fWsn+zUYwqpyMYEh5wa7jUYyqzbFaPgAZBAYkC
1z8untFdxrJJhtwI8sc/Q06lKmp3S9TWjW5Y2bPKfEVg+l/G7w3Ax+c+b4Tv5GULxgahbDH5m
uoBwBVT4mr/xfbwg6gjPhPUkYk+l/aEf/rq/jaBxXnZrHlrRS/lX6n4zn0nPHSkyMLxyOe1L
Gvz/ANBTienp0zREDvA5Oema8dLU+fW5j6U2fDuhg4/49jx/20epZsFcH8BUGmr/AMU7oZA/
5dm5/wC2r1NOePwr0sf/AB2YYj/eJs8m+LN8YPF3gS2WPc0uo5B454Ix/OvRdFsftkSyO7R8
k7AePp7GvPfizYNP4p+H86xSSeXrKAhM8DBPptXxomgSzQ/uViLRbskY+6DXHU/3aPz/ADZ+
+cEtFUlvzZsQ6UqyPMh2bTvCscbj6msfUtVkkTRNMWMG4lJurj58AIudmTjnLZIHfFdJc3kV
pps91cMPIjUkhh+1UvBNjPdaPe6vqFuPP1CQbI5Vyqwj/VqAegxzXLrclRIUey29f+AfZYua
nWhTfz9DX0/wuLxb+a+jRw8oUCHb8p7cVqXXh+JAS+0OrYIUd/wDGt61WXWbqwQsIxfgAp0jI
HBx6cVeu/C9zeXpECoYW5y7YAPesVh5yXNBXOeeMakozlay+7yONj03NwollXyc4JCE7a6TT
LDTTHuYGS5w3zFeCMY61Tm06ZEQRbdygtgk+BVxoJbVXuJJVi8tQjA8bicAY9K2hCdKnOo
4bJv8Lk1qvOkuY8b+NOqt4e0PV72yO24gVEDeWZADkAk+2Mg545r4N1C436hPljRiYysZAr
8uSeAPU8CvtL47NJdeFvFCCd4gYcXETyYq46n8sjvXxDfW1xNMtq0fl3BcmaVVBcoq5yR+Vf
ScN0vZ4T3t+Aj5vPpt1YR6JGvouqtK03mALM3Uvu5HBDZ9ewrQvJrma1a2UuiZyRG5yec/j
XM6PHdjTIZgkjOzlbIwwd2ehGc/TiuisZ1lhis2kVrrdxuJyT3BI7V9Q4q90fORM2rBHdtBb
eelYkgHzSMckDtx60ljfYaz8QQROWUzTYaSQ45A9P/r0wsJ3lUy+XHHks8edrtYAKnl8PedF
axoMszYUgcKO+fUd6pNLVlXbM62t2u75/nzbRRmKQcYfnOR/LNaM2kRWunl1Ma3DbiWx046+
+f6V0NZoiWNP5EDq8KMDLcKm3Kj0HUcdj61Bqk6LYxrBCrOy/Jkc5PQGhVOBqt0eVXZJ+zrM
ulFHTLeeaK2sbmVYZGb5V2cbl9yQevt2r7f13xjoeajP4c1KxuYf7NVlIXJgRuVwcg+x
7da/OzSL5dH8dWWqWrLcw6c4BjkwQzKpMYdjYtgY6gelfWnxl1SLWvh14A8bJcxG6ttUFjqN
5HuzKjp82VbGQo9B1zivOzLCrG04027a9NNen9eZ1YGs8Pea/r+v0PVdO+LXgxJLrStN8Tw2
GpGME2VxdbV55H8WADXGfFO0tNfhtLq70qO01W33vbaraykwzE4/dylSQytxz2lBz1ry34pf
sWaz43i/4SLR47W7ndQ8bwxlTOMONygYbj6Hn8K+fptH+Jv7N+riK6Or6DZXAcLFCzktJtkZ
DRMCuMDH970NeRhsndOSlSrtvTLV9dE97eVjrlmUOZ069PTuj1b4eiTQvE+uqEeKW4Jtirrv
273BIYdCMdc9c19tfC3w9qtr4bRYpZdOhkmMjO6gu5Pp7entX55fBzxuniz4xrfXq/ZHvYfJ
mihY+U00Yz8v+8Bnv0r9D/hx47S50O3jnkLiKLzFmnnfDbS3cDgY9PSss6oOTXNps/wCvxO3A
yk8PJU9Um/8Ah7fNHaalpmtPDu0zXJkmVcCO5VWjb6kDINeK+NtF1AzT2Wp2UmlahMT5WpWH
EM3uVI2t7qcGvbW15LYLmPWWRGCoTkAe5pPtlrqlhLHcwLcQyA7omHDY69a+aTtJO/4/1/X4
dVOC6a1jo/kz4S1r4YeI/D+q6jcaJqUNn9tt2juPs8Tnc2G2SiIgfMG/h4749/GdJ03XvhvZ
xT6xZT50MmP7RELvCzx8uWxkHrwwB4wRnNfoL8S/C+k6VpenCxmvl7rUL0W1tFI6vFC21nJd
2IKoFRz1PTA7Vwtj4m1v4ZaPdeKY9IsPF3hDVLHybmBlJKMkjeXIVi4GWdS3TDKQfX73LcfV
pa1lQ0m37K66ng5hg6WJglTm7rXlfS/Wx8bQ67b3/jG91C/lH2W7VxKoXKOzIVzz0APPtVr

wV40/tv4xabqjYNUtYjERh44yFUE46MAT6nJ5rtvFnhDQvGclvq+mWA0ya8u1DW1o+1Duy
SpXtjB6DkV5v8RPhnJ8P9a1O0gUQvA0JltpScI+Mg+hGccdq+kvTrrltumv6+8+XdOcYu59s
+A/EGnapJNes6NFGxdJEBbC9Mj8a9BPh24+IspgupvJ0yzeE2namkiiS0lGASUPVCOTng4PQ
4r5O+COurpOhyWt4TDDbvsXDA78n5QATyeeAa+jdR8QahNpSnQfOsl0WOGW3VXkkXID4QjD
DBOQfXtXzlfCfV6sVH+v63PdwGK9pBuUve7m7qljBrthFp/iO6Vr6a3e1lk8zcJUC8sjHO5S
pDbeTjnsceA+C/FNz8IPG7+DNcuXVlm/0O4J2xXcB+4yn+IEcfUEV7Rrl/Yz2ms+BNQWaa5S
1W+0vVEQo8aDOGOqJndHuyV/u7x6V4B8UvBt98UvBMCXNvHF4p0dXNnlcDLqpLxB+nlycMpB6
kEY5raVKNaCjU2f/AAf6fzPSqVPq1bnp/wDAa0+5n0Npl/8AbmdMCZZyP3mMADnkCp7DT7bS
/GF3pkLxBpYvPZYWBDSLjJx/u5/I18q/s/eJfEfxLC2f9tpYpYsqXN9NKGITjG1CAN2Dyxr1
f4qeGvB/wrsrTxBoPih9U1+2nEs876ksheNXHmKFHByM/dz3rz3krSalU1emi+656VTO1OKn
Spvzen4edu33n0daxRvZfMwyowAB/P2rSt7vybmMFUVumeu3j0qt4H1nw943skudPvonMkKy
/YmcLMikZHX7w9xxW02jxQmJmjllY8qH4A7DNeZh8JVhJcyJqV6crpmnaaw9/ZmyuJiDIOJN
2D16Vm6vp6RSxQwDdtBcmRuRn196vJpENU6O0C7V5HzdTn3qCKyFzczvKo3l+FJ4H0Ar2aid
WC9oryWzOCDjCTlDRGd9nnvLQxpKQVl+Qcg+uK0NO0ma1mLg7Fxt6Y356471ryfujHaQiMd2
CjJIARe1TUyTLumRrkyySBfLXLJk8gj2xUunNRv1M3Vc/dWil49Ogt7qdyh8s8MC3Lc9qoX
t/NdXken2lo8kuNyhRnbjrke3er7XMIMYARUZjITl2SBTNKkGo6ssls8js37lkhyFAJ5LEdc
8dOavB0vbTUXt+oVqsoQ5luZ9prn21pbKXbbSljHbOSXYg7SqvYc9qihgto7pC8PmMFEe5GB
B7Zx7da6rWdOtdNS5mtzmmwVllGUik5xjHqnn61ymkQhrvdI5AIXnaQSSe3evZxFGCjtqji
pVZa+Z5T8Too0+OnhFklL48N6oOn8Ju7MjJ/DpWg56Y/lSfGG1js/jn4Q2uSsnhzUyqgYAAu
rMHPvk0HJHPVwjM1bVZLyX6n57nbvjJeiEIOM4OKfbqPMHpnPTF5+g9KktsmQBeprx47o8KO
6Oe0eTf4b0Q54W3OCP8Aro9SSk8AkYqLRF/4pvR19LXIx6GR6mlHsCa78w/jyMMR/HmcJ46x
P4n8FwBSQdTDMTjGNpHf6iu8sosoVlsd2MNnp7GvOPilzR+LfAJGCp1uNTkZ6g/5/wD1V6pc
yJw3pn2+QB2wEhgUjMrsPlXP1/lXnVYTqUoRXn+Z+/8ABVSFHJ3N73ZFe6Xb+IXtdGISQxee
j3BRuGA52fjjZxP9npVldadEkPlhwqAfdB0rkPDemTi508SqPtDhrid1J+YngflXoHhm0F
tNLbOv3ckMR8w9z9ayw8+aXsV8P6nr15y1qN6/oUfDiMup+YghCoY8HjmuskixayKW+XblS
jYYn61Wu7A3VktubkSNIS0jDnHp9a0ktBbWECRqNqjBLHGfavdw1PlhKKWx5NeqqklwH0pY
YLVUjAz87hSCVPYzrnvFMkVqlo5Jog0smxN55LAEhr7nFdlPJYQsM4yP4z1H1ryLWvFi1LU
LrWY5re4sbMtZ28ZBx5mB5kvtjO1fU546V24hQlhKikrJL73sl83+BVKU3UTWrB0/X7jxb43
PLb/AAo1W5uruKLC3CSKDLodwOEHXpu56Dv1r4zvnN7KZoojEqxqZSM5VDgde2e/0r6X/aZ1
q5ttJSLJAsltcHlFGcnGSV/L9BXzHcXCRQzWMIV5Jl3r5mctGWwy4z05BHvXdk0LYVsfXU4c
7m3ieW+yRabUYZ5w8L+dCpYfOuAozjGRxn396ivbyWOaKVWZWzhgQOMDhvcEGudsNWSy1aEX
X7y0idhHI3yrJnBIYDuM12TPb3UTT6dcLiNlEtKrvI3cllB6dOgr3Xojwltzehp+FJ1tJo49
TsvLiZdisgDKwPPzd+3BrutNsorm7UwpKhByW3ZBTl6DHc1h6Bo/2iO2nguY7u3c/cZmUwkc
HPHr/Cce1eh6baC1ixF8y4xk53Hj+v6V5taqlx72Ew8p2v/AMepT6YBZvZx7vn+aSQc4Tqe
/U1ztXyRZzvNJERIULxRnsTkDOD0HHvXaalvhSK3aZX+YEEWeM+mcf8A68VXjtUIVRIFkY5d
5GOQB1Pbnua56dVrVnoV8NeyXQ8dTWOph+yjKpGYyNxnJUn+LgfnX178Ml0b4lfAB/BevJBN
cRBjvtNqATDIzfu899w6E9wSPQn508c2Y1Oyu7mNU2qQEXj5RgBBnFT/AAE8YXthfnTLAKt3
9ojMrnHyQx5cFvbccE+i16Ek6tO8dLangJR01HGet0e7fDP9ojxN8O2t/BHiOG7sEWQWiaju
YLli/wCr2Mf4iASRnJA45GK9otfEcvjSCW0i8T2+uQbvKlthchpMkH70bjnOGwcdq4T4b6fa
+IY76LXrkXtlrN5HJMxiUeUFz5bjI+8CSQe240zU/Dd18MfifaStbNLPBI6xyoAphnKkhl7E
4HTvjHXFFN4z45TcpcbHpzJX2f8AwLn0eGpOtSfLy8y121cdr/lc53xb+zb4e1LUZ9Qisrvw
pfJlvj1GxVUG/HDY+6OevTNeVX2veK/g5qsMPiW8il0+4zEdVtWxbS7hgMU/gYdSOlfcmmaz
pmt6ciX7xyQzGAocbWUjjd6D3rxr4hfBdPippt1oNxFb2Gllxv8As0nnSqA3ykHAUcAkZB9D
3ry8HmXMoxLVB6a6tfrp21JnTeGvKj7klrps/67nn3gn9pzT9ThsNGsIr/VtWMCLLKl/uhO
7kAEDqu3A3cDPNeoWP7SfhrxP8Q73wdoElzHqGnLuntry2EcUwUqJSkxOdyAlsHhgO/UeR6/
qHhD9nPXv+ES+GnhQeIvFd1ap9pvJ7vzIraMnClvGTyDq49+DXzz46lufA+sp4hvdVsrvxJ
eXE0l5ZwSKrhPQRuCG4UDLDaTjtXu08FSxPNyw5E/hvu3ruui7bPZ9jzauNxDS59eXe3Tbd7
XP0p8U6JY+OvCGo6ReXRik2+bFc27bJbaZDvjmRhjDKyg59iDXjvw68T2Hgf4C+HNQ1K9e6i
v9Qit9Zvbs+c0UUrCJ3AJxgKIwB0APnc18PvirLf/CGfWYNRSS2i0yRXl37ikqR7SDnqd351
nala6VZ/s0+PNJy195Ey29uChCrL5UA28Yzh+p9q5cFSIRh7KquaKmtPz/Q7MVTjGpGpB/FF
/LTT9TmvhpoD3nxDhstJS4k0r7VLPDJewbGCqAVbaOM9QcEg9utH7S/hGI+NtduS4El3b4Uv
GcLJGnHPcng12X7Kpg/XIPhlo/jMahBK9vaT2s6akcgbLhiDvZx8u0KoHsMVC+PPH2T4p6Yd
atLrT9P1C3vdskT0pEq4yGXDkHIB4GT7c5r6yrzUasJN2im0/ns/wPCpR9th5JK8nZr9V+J8
m2d3f6TrUum3qFXcxbskhXO0FXXjoQev4dRX3T8Pby41/wAMWa2tulZBCVyzAgNjnH1z1r5U
+KWjJqPg/R9WtoxFd6agt5DFkqUujgdzjGQfY19Cfs6+IU1fw4sbXMIkVC5RhhmYEZwfyqX
JV6HtGtU9dTzcJF0MUkn8S7XOj1cReCyIXF6i61qTtKJ4Q0kkTIg+YAn5sL94DG4L0JfEz2n

ia6Pj65sbq2SxkvjG8ULDdC0yglJI+BmOQZXjpuGRwa7r4napqFjpMd1pvkanqEF1GEt5UDH
BbDiMn7rbd2K8s8W6mNT0l7uOJ4rmxP2i2CkshAYBiB1XoVdf4WwehNbZdD6wpQqWv8A1/wP
xPZxtoUYyp9Hr8/6en+Zydl4K0TT/i3FZy2SWdlqUMl7Z2lqc28k+8l1YDHCnACHp096+59P
8H+GtQ8N2ukXljBc2l1ZbZPMiQgb1AIC4+XHGMV6V8gG/sNSfwRrtvMjz2WtRmTICMolba4l
9iQa+hZ/iRa+Cp9Pm1C4Ecro6Q2ZdSZVz97k8KuOp9a8rNPauSRGir+n9fl1y6lCrh5Sf4+f
+Wp4n4UvdR8FT3Ph6ecteaVdy2kU2ArqqsSh9eV2/mK+p/h/8R28V3ltYXMciFoQfPAwCdvz
ZH1HGPWvxf4v+KtFvfiBNrGj3tvqVnq7pcvLZTgpGyqVc722/jjPTjNejeE/EP2C3RpuBCAR
JC2GTI7E9R/jXFKLWv7xrfdefX8Trg/bp076rZ+X/DH1s8ZE/lo5dIwex5qhdSSww3CwnEwf
dG6L8/pjmsXw/wCM21XQYLMNvtgMQklaMFVWVQcEke3fHWt7RFjuXklmUQNsyolbG73Htiupw
cpLlOPmcE+Yf4aj33f2qU+c0RKNtJ27v8RWHPPN9a6k09p5UMG95Z2u/nkKbs/Lzx2GD17V1
UNjNJMlvG8KQ8s5TJ6981b1e3s3s7qEEyMsXzEnj2wK9GFJqJNaLb1OOVRuomup42NYk1vV
dlvbM180mGkmO0KueoHYHHrXceD7zzNMLKfl+ywugbgl8n2PJH+elc1B4fl02J5JR/pVyzE
QIu4KnGCfT1qnYaXcTXYWzbEgBkKNIQg5xj27/5Nc2DpSVoRj6+rOmvJW5m/Q6688QWE9nJ
GN9w0Q5mC5A15xjtVHT7lpYEuCNHFJh3lC57+IM0Cx0zVLa5Mkq/Z8GJpQeCxPPT8ak8ePH4
N0u0NrmSFIQxVB8xUcgAepr1nTcVZrXY4faJ6rY8t+LUqzfGbwYdrtnw9q5V3z937VYjp6UA
44zmpfi3cm6+LHw/n8oRCbwzqj7D95c3NiSD6Hpx9ag+lfbZumsQl5L82fB5y+bFt+SF5YYG
frViz2rcR7d3OPSq4GD1Aqa1x5y5zjP5140HaSZ4sLqSOfoCGPw9o2cHNkre4/eOKfKDJp
SaUceH9EGP8AlxXH/xf6lIDZyCSMnFejjlFESXmY11fEzXmcT4vt1ufEPgYPGHQeIbbJI6ZD
V6XBBHxLqi7ubCx3Io/56P3Y89O34GvNvGeo/YNV8IOPmf8AtyBlX3Cvj8M4r3nwno0ekWlt
buoZmXMITzhu496yjBKgpdXdl+v63P2LhOo/7N5X/M2bvhTSlf9LONBVFjyAT7nH6V1B01W8
wKdpmXDyL96snw20ZDTQIRHKSwwKdMDgEflWtpZJilMzbyrHDYGMV30KNOEFC39dT2a85Oblc
s6fp0URcq7MwAB3E9qg1q4hh08+ZKAACgYJqnrtWejI00hAYLyBjn615Vrni288Qag8VtK8
UBbDFVCqV44JPT61rXxNHDrkS95/1dlYbC1K8udvQs/E3xVdwaZaW8R2TapKYIAZMrsgU75O
OdqjqfyryPxBq1vpmgA3ErRW0ciMGPLE7sL1B5J5IPqa0dY1Eatq97rzSfaJVH9m2bO/yrEv
+sZRn221wPxN8SpFo8UETSJljpISkfmADPp6571xTqfWZxowu1e79f8Agfnc9anT9lCVWWll
p/Xmcv8AtN2rQ6Dot0Yc/vHkDE8gFeBg/n+HSvjvVr25e6cLliyWJzEjIWAQE/KAT6A9PQGv
sP8AaDtFu/D9qVE07xqJZJmlJUEqOg9Af5ivlnV/JmYTSWBulJAEmmQZ8psDBb0HXkdq+kyp
uOGSfn+Z85nKviZfL8jGaC3S3illupHuUZcqGY7lY8dMgHOc/UV0FrazXqWw8ua0tYcLHJMg
jZ2PXEepHoe1QaTpJiWWVFL27sVkvrcfJ/un6E9xXa6K91MkBluBcW6ybTetyencd++MV6c
p2R49OPMzt/DlsljDStBHIqYYPIJC4P+00vtkcV0uVjyGkeCIY2xKSWOB69xXKaHfGO7jhhj
yHZlJfBcj8uPWumtTFPdRojCcxnDFiQOOOTj9OnFeTU1Z9Rh37iaLMs8JtJzb7cKuCuT079
frVWS/Nv5ylPMkJwMcyjPYdfr+FFxNJLO8CylzR8hT15PBxUlJZxWURnujsRR8z9OcdcVlFJL
U7puUpe7scv49iNrpjptMbS5Z8OQB05x9O1ef/C2aPTtVvIYnkW/1L5S1uD8y5O4EZ+6R+fs
trxx4ht7+7MMFvx2/Mfn+/kknH4YPNcfpeuX+g6hDqCbYbjcBHcYA25G35T2PVfbnvXvYeD5
bPqfiYuopVW0fZog+KmfTfDEiFHa5cRYTKrneWUnvgAD04Nev/Fqay8WeGbuzGpPe6npN+8o
k27DDbyEGNQw67GwR345r5J0zXbOx1HfPlIqabFEiQluN/kmQgc9BkYx3rq7D4knTtM0yNri
V7/UbcNfi55eEIQGPrihBnjin8a8ythrwly+vzvdfb5nrYDEKNem5bJ2+Wz++52miffc+8Oz
XVpfSLdW0L7DFglo1IyBnHbPHqP0+UPif44j8SfFHWdZ0e2mjtZnjYAYPGH2ALklWGCTnpyM
16trl9eGTU3gdRHcwYIizwQF/Pniul8NfDy3vru3iAKxNtLlMkouSOfwrLAYahhZTxCVm1b9
TPM6tWrJYdNtJr9Dkfj/jLxXf8Aha/a2EWiwwweaBYZELwAfm3SkIzXkjGM45rynQ9L/wCE
kurOK3lae7vHCEYT8+AMsemCODk/1r798a/By1v/AAPc2emxoZbftZ5Q8fUugbK5J74xivhX
4QTPpfjC2Bfk7QoDR5CE4z1+n6V6ODxNOvCbKzRwYrD1KEoRqvc9u8J6dL8PJlvDs9wqaJq
7Q2ayzSBAsZdXd+CV3DB69ia9Z+JOuQ2fw2v7mEwyWWu628qSxnOEDAKDPtEBn1zXjvxos5d
X0/TLcB4p0Mcty0UPD+agwoxjPIJ+tbfhzXrbxb4L8L6B5n+lyarFGFf5XMhyCB6DaTk9Bz0
qXH2nLN9Xr/mbubpqVLSv6X4s6f4UfCDWfG/iLSxqAmm0Wz0iC4trCeRhCskhYnKZwGypJ45
znNegfHf4Hw6f8ONMvGi8jUrWQzXE1mPKdJN+V+YcgrkDI6YrtfhT8fvBGl+Jdaj1vUbPSH0
2ZYbQCJhbtAm7BD87m3bt3uw9am+Nv7V/wAPZ7qdUE3ivSfKl8600wbcHaSW8xgB+OCOK7a0
Zy5VFa3v8t/xWjMaMY0oYlN6Wt+n57Hz3Br9p4itpIWkfz7hPtDQoq4Yu3zDb67g351vfsz6
3Hpfqj3srtBNHMhjKmTaCeFwxHbgV5R4g1CzXWvD/wAQGTmtrpGpf8S97B1AeAxjC6XNkEn
5ePSPNV1R7Gcb7Koj/fNLvViBGvO7v3GOa644d/vILS/4HiYiuk6bW6f3n178Sr4z32naagt
lbe9mRmQMoULk8cHIyO49fy+bNe+JBn8Brr9qRPd6LcRW+q2ZUsL21HyC5QHkkgbZAEsRA84
yOP1b4x6x4n8OWDQ2MsD9DF5MQzvZwcgMSQMNjccfjVn4ffCHxfqtvSafqLpHqsPktYxDBS
DGGJI7kZUD0zU0qf1aLnLp/X4o61X9reMevRf13Ou+DWnaHq2n6l4q1q+mtfDul6hvsbSU5E
0gO5A7cg7VKg+++a8k/aJ+Ol98YPihc3/Alftms7AwRZ2iQOV87aCGc7Tn5jngHoBX0X4b8Se
FvC3gmH4WeJNBsFtoUmeaHUMr9oV2wXjkyNrxgAhgK8r8EeLfhP8EdTubjw9pM/ivWraZ4
oZhaPeGAhsBh/wAsw3uSe3FeasVKpWqVJJyftTP6ns/2fKGGp8jjFS1bclo77Wv+CVzyf4Sa

xNZeLiW8Y6ENNCsjfAX0xpkQDoJVBMmw4yWAIwDx1r9CvBPhWx1nwnbJZQw2kElur2ws5RN
bFT/AM8ZM/vIjwVPBA+VhkV89+F/id4X8XX+sah4gs1e6l2xTvG2ySwij3ESGfokgaQEbeQ3
Tivof4c2upi2kvbLUobXRY3eWKK0hwJzwt+WcCPfwxUdyx4zXm5nOV Sipy919exWGw/1fEP
kkpp7Nb/AD7d9+qO68Ppd+D/ACWt41mhVAjRliuR3wR0PWumtPGEluZmmcw2rHK70+ZVPOCR
kflXF678YNG8N2avqCJcXlJMrAjYNUm5wc15Drv7Z3hm2Wb7HoZk+dSpkc4II7kdOc9u1cOE
rYhwUOXmS/D5npV8PFPmm+W/mj7T0nxKrXkUyN51mEwjxMCvT1789qbquo5SWfzIyuNxxIME
5r4BH7cul2FxdLFolzaBrgAxm7BjceuCODivdPDn7UfhTUtS0K0uLZdPmvYo5IvOdHDZ0QCR
kA5PQnrX0NOq3BKtFx/E8qWH969Gak/uO+1W+1l2naxZJIgW+dXwCO4OensK5Zrq7ljvivL/
AOyxur5hLBQ2Vxjg9enJ5Fez6J448P6+s9igtbe4CMSm2Pa2fX8cVy0virQ7e8j0vxB4fTTr
5JGDSQxb41Y9/oRz/SvTo16VGC9m7x/E4K1KvOTU1ZnNeHNTi0WSCzt5WM0PmQzOAsbT4Iw
ep2k4GffOK6K31+51fTIdO1S280HYjtOTuHOeSMD030rJ+IVxBoklvepbf8AEoDAfaLEAEv/
AA54wOccZmrPxXDc3VvI0slzNsRm847QuG5J789KwrYmNWdoq2u5dPDuENXcj+LRjX40+B/
LufNz4e1ZDGq8R/6TYnb+Q/SpQOQfSud8aaj/anx18IXUYJim0XV35T/AKb2Qxn24FdDnp6e
lfCZxpiEvJfqfAZy/wDa36IeoH5mrViqtdpuOF3DnGcVTXAq1Z/NIOxHOfevJpv3keRTdpI5
7TQR4f0M9vsag8Afb09+jY6mo9L48O6MPW0B6f7TU6XJzjiuzHP9/L1OOu/3835nK65psWq
+Ofh5FcEmGLXoJ3GQA2zJAPPSvfPGXiT+ydC1G8WNWIEJVSDjLtwOfxrxmOxW/8AHHhAMORq
sIHZBSCW14z1PfFeu/FDRZ4tB0q0gAlmu7yKHYxByjJPP5CiFOpUoU1H4b/m7H61wvOEcf72
93/mdZYWL2mhWqLEESGBclm5XCjJ/OoJfFkOnWLBHeVcLuwvOT3+tdtbab5dnHBLjgBOOSQPe
uG8eNbadtLdEWUtumlHcDt9BXpYqhLC0nX5rfLW59HhpxrzVJq551rmr32u3hlvT5NgqJWJ
DyR7++e1VfF89nZeE4YbN9+o6IIYS+P9REANxUHueAD61wPx+K8Gh6bPLEmU3FCWYKu0c7i
fTI6Cn/CW+/4SxNN1adiTMv2uVivyfIpJO3oFwvT86+epUJzj7Sovie/4t/cfSVZRhanHRLW
y/L7yv4q0T7P4y0/QrJisNnaorBzgB26jPfHSub8f6fYrqVxYm9idorSWRwVweWA3hhyVBBx
9K6/wpqUOuReJvFWo3YciSRIOE5Yk9Hz2GCw+teMaa0/i/Wtf1OO7mjklK2sKPlh5ajBI56d
eBxzXrUaPJK+3Kvz6fmc9SpeKha7l+iL3xRv5bn4dXC2cZYiOOKRgQSwwM/XPt7V8nXGoSaB
JDlryhpAWntXHmK65wMBR1z2r6k8ReGvP8MFFlktPllWZxC+MMoOD7dB+Zr5P8YTXc171Y4k
JgkwpBJLE4KjHrgHOetfSYGMeRxR8xmtSUqinLsi5oGpzahqEakDGAO2x40Dx8dQU/hAH8q7
eG6t3lWO1bzoYzvklJI5PoOw+vNefeFr23nuzcpF5N0ziK4DxNt4PVW6HODXZ28sU91Krfu4
kGXLHjHY/Xv/AC613yieVTZ2VnJNbFJh8rleDztUd88+3TvWpZ37NLbxwBgruQFkUjcfXGcY
rj7XWY7IoRKRltQyD5/TPt/WrDa62nwBVG68ZuAv3UHpXM6Z6MayirX0O4+1nR8J5Dzzk4f
rj8SK5/xR41WS2e1V1RnO53ORx6Y9ziuduvE5ggutJeBS4A+bJx6AEdd29K5XWJDfpf+5LNK
dyTMhZTgkYJHofatKWGV7sVfHS5OSGwy93afZf8x3F5LhptmdqZ7YP8Ak47VmavewQRW1u7x
ZkuFIODxnglT2AORkn3q7qNtNaaA81wxVxGuyULuVj6gfiTzXO2ulnxPIFWMIiNtO9kLdfT3
6cetenCx5Elp6nsZ1yO40i0tLRS019LLeRsEwvzHy1A4AwcHA7jFW9Bv5Nd+KN9FJlrQ6ZYR
2iMibdwLFskdycE59MV54vj230/VVupIZwtvZxWNtAQAOZVTudjnoGJPwMda6X4D/adQvNU
vZWci7nKKSpBwFAA7447/WubFK1OVjtwXvYiEXrr/X4noGv3EkOtX1uU8sCKOWMBwGYZGQfb
jpX0J4c+F9lZeBPDV3PaCHUrf7VNJNgMi7sKB6/KOM9Sa+ZvF1nLqHxj0LRt/7uaxSQ5G4I
A55wPZRX294h1PSl8C6JawP5195cYJ8glEfhVGOAPOR0r5vHTcMLFweun+X/BPpKNffW5qo
tE2vwucX8RtQtvAvwj8Y6t5kkZWwncNJ95S5OAM/dBZuPrxX5oeDbPVfEOotPpicQICzxsCm
7OQG+v5cV92/tQ6o154J0/wdZlI419dpBdTGUlojw2D6ncV654Hvx83fDpIjr3i2EciC8W2
SQIAoVBjbx9O3FepwvhnWUud/E2/ktF+p4vEVZ0VfxXw/m/+BY07XWl19baa4jbT7/TUO+HB
Ow9MAdwcEj/61H7lvgqW/wDiXeTS3RitrCOWczzLtjhBJDy9euMY+tNvvDOqa141uU021nu5
p7eO0gWHPLAnJJ/Guv8A+EEvfh9bSaHca+bHV2UNcWenwvMUCAMqSMB83JydvAOc+le08JL3
qa22/rv8jyY4xPkrNarV/wDB7bf8Odf4Ssrz4aa7da3pC219tvriwszdwLI1w4CuMwEglWRi
MjcARg4yKyNNs5dc8N+JvF+pxSKlnMcy2VpAkkJL75X8kAxAckFCNpXNVov2YfFXxKkt7/UP
F9hcqsXlW0WtJOGij5ITCocEn6+vNb8Hwr8S/B3whpy3d3p95BYbo71/DuuBbyVJXwojhZQS
qhiNpDag9jgj3/a2g4ONnayvp/la/wCp4jppUJO6vd/8P8Ad9x4/wCN9H1Lx14biuvC9uJI
rG+YpY+WsDzx+WB5hVfkA+XYI16A5yeaxrMjXlraG4vBYsuYL+J0dXtyrc7kPzfdZe3UEemf
oOy8C+FdCMVvol1aVZgOHleNR/wHZ3b+orK1vSvC0Hia1vdZspTegNuuLqD7SR2AkJUFwMBI
5bHt0rnp0a6k5tZ+eoq9SilGML3X3ffr+X3nDHw7a2HgCXVPD9zqD3U00lsks0W12CnG9AT
jByOQOBnJHSvtT9jfwzZaP8ADW0u9dgke8kUKWuByRjHGf8APSvAfC+j6bbq0qate+I7V5W1
G3hhG4lFypCL/CBwMLgcciu1P8AavbwzqGj+Gh4Y1C1QAGKYozR49zj5gc9QeO/SvkMwxGI
hN0qMOZ3u77W8z6nLsNCrTVWUuWO2+t/vNL9r/4S+FvETSa/MqWIs7gTTXLYAWHo2QOWAJlr
5k0jX5vH4s/BPw60GHRdMmm+zrrJyplBGfMIHIGTz8oHavsbxXc6Z8QNI1zT0uXbUHs1f8A
s84PklwRl89gw2lfctfHvxOt9b+CmnQ6foZuoNS1W18j7TBP5TWzFt3ykcjdgDg9AR3ry8B
WnWUqMvjWye2qv8ANI9nGUVhbTjon8T6/Ls3/WhwniLwxa6D4xtPh5pU5uLTSXW91K6AO24n
P3QSevUnnvjOr1L4B/He5sbG9sby+8zTbu+eS2DNk2xY+WgbphGYKMdienNeE+G/G114E8Ne

ILLU7CS68Q60vmJqUjgmAkMDuBxuJLE5znP1q18MNIR77RJNPLiyvYzBelz8shCq2SDnBGW9
cHfFQ1KCqUZQrarTXz3ueFDEclaM6G129Oy2SfmfR3xUuzrQklC3EkksKoTjKqO6D8c1D+zv
8AV+K3j2GK8IWLS7YGW4Ei58xVwCoAPU9P8AlrW1TTXTR45G2XKeQAsatu34I5/X8Tmvmvf2a
tObwx6fuiLCJ5VUncCJBz1A6YPOcegrxYV/YUuWmtT18Rh3Xl7SbPR/iT+x98PvG3w51vQdO
0S00ee8jEsdzBHueGZF+R1JyVPGDg4IzkGvygk07UvAHij+wNXWS2urFmgdd7DdtbaWU49vy
Ir9qdN1gvDiBt4ctEWXOBzyfrXxF+098Fyffl74mVbWyB1G21aC+haH77QyR+XIDx0LBTj/Z
rspYyMp2vo1r5PRfr+B508G4RbirW/4L/Q4LwH48Ea2apPNc3DHy/tERJkAY4JPY5yQqfQHu
a99u/iVfa3cvfXSw3z2MgtZYjL5UpiZCN4K9iRgHHBOK+W7f4b6j4d8NDUAXgnSVGeOWNuFM
hjPHsQh/GvU/hbZ21xJDaXNtKb94rgzyLJ0QsBJ6H5NyMPr6VrKmpKXK9P6f5djppVW4pTWp
6TD8RptK8KXUUUkmqJqChTDPKW2EHDZ29fvbd2Oval8Wae2ijSNTguEbzLWN2Fv8y7HGVRj6
9s+uD3xXnkujRXN/a3bE3nnSJM7EFZ2BADBR0JA5x/EAE9dDp+o3N3bQ6ZOFEC2UId64dYz
gDnoApx26V20l7rbd0rW9Dlqyu0no9TpZ9VXU/iR4CZAqY8P6qJhnqxuLlgj3wp9eld6OBz3
rx3Q9Rf/AIXbo+jTrtk03TNTQMOhLyWjEYxx0yPavYwBz165r4jOnfEp36L9T89zIWxbXkhx
6Z/yKsWxXeOTn271WHJOKlgOXUeprxYuzTPFi9TE0rnw3ox54tVx/wB9NTZevtjNLPZA8O6O
QD/x6rn3OWpJWzlf19a7cf8Ax5erOWv/ABp+pjTeY3jrwIIX83/CRWS8HH8TV7/e6TPffEHw
vbnHlQu91Krd8D5ffORXh2m6e97498F7JEjWPXLSVi5+9tc/KPc8Yr6Cu9ai0/4jXTuyhoLE
Ilg5JySOSP6//AF69PL6cFRp16rsouT/M/S+Hps+pOEFv/wABHc6vfr6Zbu7jeQOxxg+9eC+P
/EE1lpF9qEkylFYgvgBeD06ZNb+reLjXLt3uG2WykVVDYBPrXzP+098YIdF8l6ilqY3vlg
0EaiQ8u42qMD6k/hXBi8dLNK8cPRTUb/ANM+/wALh1gqcqtR7LX/ACPlv4wffg+MvFUfhuzM
TaagIlnC7f3gflKMHbHReOpbNfTVn4gf4f8AwrV7/wA9ontNLafWUZzuXAH6mvgX4fw3F/4k
t7eb91dteCjt2SQd2SCD05H86+6Pj9oF2Pge7BSm6aCFyviZsHA6d+T+Fe1jqUKc6GHjom/+
A/vuebg8RORGviZbpF8ADHn6fFa8ufh5cW6lthLeujSvDwRjgHnoMY7ZOa6jwJ4bGnaamo+c
JUIG2JDgBTj8Dk14f4fnVJI9OMpjaWdAqkYU5wMEe3pX1Z46tbLwz8PoI4nSFdyhJBH8zYGT
x27/AJ08TCNC1OP2n/kduAqvE82IqfYX4nK/EDWrHSPBt5NO0Sfk2bmf7xJ+7XxJ4gvY73Us
3MSXMhl3l0Xak6ZztbDdR0HPavWviL8SYdYsrnTl8hRgeaqZyFOOePIHJ+teZ6XZIZ1msAWi
2geYE7ei8DFergqDw8Hzbs8DMcZHE1Fy7I1LHUkdhHFaqiJgpBCfu8c5P49alvrqGNT5zoZg
CFjJwgIA5PGTwe9Z9159oTLGRawh92lwS8nQcmsTYfPmlmV/IBLbnBZ+vQD8e9dqjc832yjo
dbp+u26XHmT3Kg7CVKkbVA64/Tr7lj6/4gkF6dhi+0FD5RLkZHJyP89qx9UuJLW5UQRFsglU
289MgdeOP5Vy+o36XkplS49QrHeR05yO2O30rRU+5Lrq1kjt7XXpZAI7i3t2hUg+fKSTzwC2
R1/lW3HrUv2Jrj7XDbqQFwmWfflRuBxyTjgnp04rzd9SkTTE8vUnVH6jyWG09OPr/TnDN4Zu
IEwRN51xv2xQPH8vrkdQB149TW1klsQpXZ2Ut3c6yi5mkEqgbSAyMhwM5xwcjmotTEHh9jL
YaQrnd/rA4OxcDLFs9z/ACq1aaU891bw29iIbXO4joxwT+A5P6VheOJ7mRLlWTHbxL8vlLGM
2OmB1Fc9mnY7edW7nnOq35vb9oxGjTyqPNkBBdJOeSSOfw9K+uvGHoT2fg6wDRbp5C0jgdc
/wDWxXyx4K0UazqkMFsTNJK2xW27s888Acc96/QT4deD/wCztOtXlA8qEByu3B4Ga87Mqvs6
aj1Z9Jw5hvb4l1ZLSKPP9S09Lj4/axex26mPTLC1shIG/i2bmH1+avVda8UM5trgXUNomnJJ
sguZdqyYAMjjHPyLuPHcAV55bypbT+INZuDg6hcS3LMi7vlzxjHJwoxxUiaql9PNp15PbTaN
aSedeXcUZUsnGy1Vj1JYAtj1xzg15MqXtVFS1UUI+Gv+Xz0PQWljDml1lJu3q9PyN+6EU9re
eJr4tLAl09xCKv8AAAnJDMezHgn8Aa+dfhJrMmpXmrR6baLcT39w8iliSQGJBYSnOCA2/j38f
l/E/he58K+H45lrmUZVgeWfd2Y88qu3A5IA4yMV2nwr8MWfw2+GtmLqxEV/cBSZXGWOB8oUE
/d5J/H0r6zJKVWjzVbW6WPjC8r06so0lK/Vmzpm13HhMR21jOkF5IGM18hGRnGVQ/wAOMff7
549a7Hwh4c0/Th9osbVJryY4kuLk4wenXqT788Vy9ha3mv3Yt7RWknx5jyjB8tPU+nrj05r0
PTFHg3Ty1sxmuBlXnkYyEnPXA4Vfxr7rDU7y5nv3/wAj4yvV05Ft2/V+Z2MVjLM228n8xfm/
dr+7QDPQnqTVCTwzpsckZ+z2aEA7FgAUbehOc5P51jL8R5ozJJNFHKOBL7EO4KO+32rnJdc0
28aa50jKTRyZmsSSqyA9du7jBPbvnmuiVJ043cbo5qSU5JNm54nmbS7sxvstYok82Jdoxlu
fmXPoTkeoJNZ3i34Uaf8Q/D6a74WupbaR4zI1hdMGickA4Mh5Q56HkfTtwOoeM7jXPAI3Ddb
UvNOkHkvkklCfu4Pbbxz6CvQPgt4qsNK+EOq6ndMXGl3rK8MbAsw2KyLjtnzOD/hXmUKcKqQ
Nuzi9O67+q2/EMZOVpk5VdSWva3T0d7lj9lrxL4d0n4O+JNT1ZJotQvdan01G8ti6rDtAVR1
XncSAB0rsdJPg7TbLX/FsptZ7bSrf7U0ck0bXMTMuVjC5Pl7+Dtl3c+9cfpnjCx8K+A9L8Uv
4Tk1KLU9RuryLsrcBUjeWQ7pJG6Y2ryTJPavEv2gvFmg6x8QIH0G60xHuzbwNYWEhSSK6jk
Dqs9vIA4wAVywZWHRulfmE6MsTjZ1Jq2rjdbaaa/pr+B+rYZ0sNl1OC1ulK2++q9NPLzRmfE
y38Ualr1n420CKW21m/eVriSKcwqC+0pEW6YKgryOpFcf418QeJ72207TPENtcT6ja3VoEcu
JWMG0sWDAANuwaQcEH2r6u+EkemX+m65ceKXji0uaeURWSpu45JUdgB93n0r518V/wDCP3/j
zUbbw9FfzaNFZ+RDND3BlJkO88NgHaCVUAcce1erh+SDcJLZaP8ATyOTGQrSpqrF6Sez2b7r
82fPssGsfGD4jto/2mCwsbF5Iobl/kWNWdiHbPJOPpjvX1l4K+C1z4UOKxtHtm86K7luY5kj
5ZDFgEkEFGfz4rC+BfwVn8Ka6t21jbtC+XI7PckGGVD1ZiQQuGP17Cvsbw9o2n63ocP9nSy
3ItY0t5oGAR4WVAMMvUKQCR7VGJlOpG1L4VuLduqcH7Sr8T2X3HJuneG/wCzraW8nmUvGYwA

/wB1geSv1P0r1X4Vefe6nqcxthHsDvVZmxwADuU+/IqDUvBlrcRSWklhHGFPm+YxYlmpU+2M
VsWt/wD2DbANtnYABBtxu9/f/wCtWMcHVdmut7/Nf1+ZvPF0muTsegaFrVrpCzW4l2Ro52Rh
ck8delZOp6PY3d/qdyXEkt9aKMx4+Uqx68+/T2riZr+eHxAl03MpXMh52onqfSnWOvwpYXGo
yXEcdtJKwUk8EZ4AHX/65FccsE4U5Q20+/c0hXU5qS11Mnxh4N0xtOubNhuikFynL4w3moyg
enPbp1rz/wABWUGheN72+NtFOLKEqxmztUy24BBHf7uPwr0bxTcJdPF9ndQFiMrqTy3OVBAp
HOPyriNO8P39veafpp82e8vbbp5VUdI0UZBP4n8zVUazpqSlvb8/+AFSlGpyy6X/AC/4Nih
Wi3SXE91BI45bmSfZnldwzgfQqKdrWnzWttc35XYk0abenzLIAQCfqCPwr1C68IDRoGkfe8
9xPb53cgfvFyB7BeK0PFPhEK90W4hUAiGBYxuGBmMhlPp2xj3rVY3lpQUdtvyMJ4dyqSk997
Hl9pamf4reF9QZBFJPo2pebtUAMyyWa/N7j9K9MHX6etcxrsYX4leC2Uk79l1dm44JMtgc/X
pXTDOcc59a+SzCXNUi12/Vn5vnytpjeiHd/rUkBzKvsaiY47VJbnMqkcYPQ15y3Pn47mLpZB
8OaTxgi1Xk9+WpkvAJJwKfjny+H9KxyPsyjH4mo5c5Pp9a9DHa1pX7s562tafqUrfUF03xj4
NkZQfBw7UGQjtubjP4V6Bq2uNe/ECZ5ZNomtyMdDwAefbivFPHOvQ6L4l8CmZjsGv20jKCAS
q788n61578Z/2nrZfE850Ce4TcHthcJGcm1UCsq9y24kbvbitcPCpiaUaMdve/M/V+GZQw+A
VWemp7z8X/ixpvw604t5onuSpbyVYcnHB9f8cV8QeLvF138QNYN5cIF0mCVngtmP+scg5Zux
6n8DUTXHiH4nao+o3wup5SFyjMWJIAAZz6kDt24r3bwb+yV40161s9RvYrLTreSBJLaJpdhV
CeG288j+6eecmvZwmCp4GPNLWXXy8j6StiZ4u0I6R8+p88/DTwvY2Xxo8HzXQiMN5fgT2zZA
B4/u9vxAr9FPHXhKHxJ8O73Shf29nL04MCXUGQPIqbiRnrgDpjvXluq/sg65ooi1rR7+wutR
sJBcW7Rbt7srZIZXUY6HocYPeuD/AGvPF51vUPDuiWUs1sI7GG7vbYN5bwzOS3lMRzkDbn/g
J5qqtL63iYsvblTXzez/AK7WMYzWDpSW6bT/AM15HHa18MtT8I+MvD2p6xYNbWUrI7ylQyyI
G4K8YI/oK+gPiXLp+s+FB5NyUt7aMsLhQMZ2jCncOM5riPguru+JvwfHh3xNLdXLazqEz2l8W
3vEv/PPPvly3Ru4yDRqXgnXLUrtL02KTWNpJBZljYNIQARuaHOcc9RkfzrDEt1avs4y1h+R6
+ClClRlPl92fmec6R8EtK1PW7nUL+dZGyqRRSx/MyYxnjj/9Vej6X8FdCNhGr2qBdvCuMsP6
V3vgPwc9t4aivr2IWRP8weX7xUDHPpyCK4z4j/tB+FPB0raet7G9wq4YKflj+rf4UTniatT2
dO4o0cDh4c9Z15zxt8M/Cmi6HIZ4EjljQ+XtABYkdQfavj/xlLb6Vr1zHZuzxRv8krghGEM
nPPORKeldR8UP2gb7xdLPFarBZxSSOoVXMhZcDaF3DjPU5ryq6uvt6NjDnln6sJrtB/3e1fR
YSjOID95K7PkcfiaNapejCyINUm/tGQzpIFwTmNQMfr0zms57ZPtMatE Vj3htyqAACOAfw7V
as7MG53blk5O5Mg47AZPfirmn2D6pdRl/OdeOPk25zjBYn5f1rubseYtWWdH0S6uNNlm82Hy
HVUDMqsy4GSNvXPQACux0frbnTU08Ksc08iAmJxsCk45/L9a0/C+hJpRnkazEJkbKwsC+wYG
MEjn6muss9Jlt0knljUshYvm27AT7d+tZOpqdUKLZntZRWL5mVJbtV+Zi3ygfT0rj/Hmpyw
+H5vJG12baTJ1K552ge1dtd2zyR5eMEBgTl+TXmniPUJr/XLqFR/x7jkMnygDk4Y8c0l7zuX
P3VY9S+B2heHvDmm/wDCQarfRQwDIRGb5yQM/d7mvoTxB8ZNFvfheJ4dmMmq3866TbK+6Mr
vGZHHH8CHOenTmvjj4WJL4t8axLdEyRRnGzadqjJxnOM8/nzXtHxO8L6x4g1yysdClisrPT
ZGkuAFXyS2dx/FQvB7AV5uIw9OpWjKo/PyX/AA59DgsfWoYKpTow0el9eZt/5Id47+Ilz4Ym
tfCPHF2uPEK27WrsJBsso2CgyMf7+3O1eCCcnPAri9QI8J6BLorXst5cSRBZZ/NLSNizDAV+
nPOT6VseDfhq2jafdxSb7y4lcyzNM+4znGcgOMn86ydA8iSePfEcUKqYI1YmVo14C8kj2LH
jPYZrsoUI7R6bvzPGxGJkrNr0Xl/mdR8APANreMPE2r2iIkEkiWUJ5Dr3kJ785H4GvStfu01
28mulQvp2mx4LgnDsegBPAB9u1b+jeFbvVvDVpYwqPawgEsskYLBaeFUDoOh5rjPjDq9voCQ
eGrO5HkWqxPeIn3mZ2AycewP4179GrGSVNb6pfqzwtOUX7R7aN/pH7/ALz134d2g0rwJDP5
TzTXO65m2LlyDzg+mARgc8dqp6zfrX1pJc205iMS4lmtUcpkHIPf8MVb0lJpfCMN1pvE1oNx
jK5BXAG3HpxjI5xXK+IkTtXnq1jG0KsQZrF8YTOM5Oe2cZHBHP0+go4tPlXp8u3yPNq0LOTX
m/1+8nOpDTr5LpAlxIPmBX5W16j8q4XxfrfomsC9sJMWzqWjBHDKSA6fnzWzDeW0zuh4h5kj
yOQVHI+vY15P8SvGaDws0tuZYYPtzwAlAcEKcg/Tn29xXbXnCNfyqa/5HlQpzqTSp6a/jqc
54g+JUFpqN9Y26STSMD8nmAlxHRSfXP+RXZ/ALx7dzaD4r8N39t5Fqx11bXaZJcs6sqmLaow
AVwwPoCDXVfs/fCjQNB+HNz428eaTBq0+pk/2fpc8PmbULMdwBJ/eOcgHsoJ71zujaZafD24
1ddIS6R9Vdov7LnhSQy2rmiLzA29SMfKSK8+jGvTqKrUXu7/AD0sn1/4AsXPD16U8LTfvlbL
q1/Wt16n3R8Cbg6/8Fkfw1Nb/arU3Np9jvCIydrHlZg7c57gj1Br5R1L4bR/E74mWviR7S3t
rrQ713vbmewigmEkfRZGQhWA4AIXkDP17f4KeC7/AMafDSbVtM1rVLHXk1JopLm0n/hcKQZU
PyupOckjI5weBxBp4Q8UzvrVnLr1xJYxzSfaJTtiMk+4qc4+8MjHfntVxp4ytSi7NN6Pze+
2z/M/UME4TwNGdRXWn/kvTe/Tttc7bXYtOg0XTrK4vI0lCGN9kojLM+fXJbnkCum+H3gTQo
5opLfTbfULW5nGn2wuFH76XHzuqggjaM4PYn8a8x36X8PYjH5Tav4luIQ0Us5B+zJ0DjOSue
cev61q/DP4kDw54300QWd1rWs29lilhY2q8SXU/DFjg9FAz34+tfQ5dk3tP39R3Tvb27/ev
8/I+ZzfIOnCbwtFWkk9Wopq78v1tbqe267cWvw4+IdpYRxxtp8xjvILaYBsRgKrE46sMHBP
8+a9gTwx4ci1T+0LG2S21UIS8lo/lySifXB5x1wcjmvn74k38l98fJU1ZfKisdPtC/lr8udh
aT6fMeO3H5yaz87Sy+LmmG3uFFpBYL5pydjrlCyjPbG0c+uadGVDkjTta1/u6feazVR1JVZ
O+257h4k0V9N0691G1u5dQSFSZ4ZSmVjJ5KYUYI69wa5vS9OXXtPmmh2AiVvXa3ygYPOfX+t
eXx/GPUZfG2p6ZFcW50m9to0WQMdwLgnk5xwQox7muP/AOE3e1HjO30rXbm2nsr77ZLaWknl

YjY AsoOeoYv0IHQ4qvqU6sFOk7KSvr02/wCH/wCAX9bhSbjUTdu3z7n0DeeG0INoJP3eNxUd
DgdfrXP2XhOfV5IoDYtMLF/OiJ57nj64NcZ4K+Mnhk6Y13Z3OvaldofmuBcF33Y53ITt79Of
xrv/AAr8Utl1u+kuLDxHaIkYH2i01aPyZA3TG4YwevavNxWW4yCTUb27M7cPjsPPrZvo7P8A
Js0dM8G3eqaheXeoXQLGfLESqflxjHPfkfrWlb+GRYaddTNC8VyqOFOCTj0HpWI/xG8UJe3C
afH4c1O3E2Et47orK8ZJxnLcHHfHWm2vxj3aqLPXdl0eOd9sUzNvXPTDNgnfng/hXh4rBYqF
P2zhoj0KOMoOXs1PUImlvrOEzOY/Lw+GbOD15PYZrS0Tdei5WMPNbfQpdTlTk8ke9b9z4TtL
q2mhYI1jKdxxox5GOu7/AAq3Dp9tpmiiygLRhFG0r3J6HI718xVxqrQ9ITWtz14RakpM8k8d
2kUHxH8BeXIrbl1rKjPykTWAGfwz+TXx1+lZfxBtvsfxb8DBsyF9I1hCw6Z82yb+QrWYYb+
lcWJfMoW7fqz8q4hX+3ya7Ibjn171JECzgd84FNAGPrUtoG85Cv3ge9c0VdpHzkVqYWmf8i9
pBHGbcduvJps4Cru6jNO0xQfDWikn/l2A+nJps33euT1z616GNf76XzOes/30/U+f/2p7O6u
dDS9sg3m6TaSalldYnSiLz7YavKP2dfgZrfxW1rT9lpJcygSXTuUIWNTg4ZjwvAAGeuRzzXu
/wAXdGj1vxj4W0iaQw2WusNLvHRcsITPGxx2B478c+9e+/CvS9I0m+120tpY9H06EARgEDGG
CheOWxjJOK9TB4iFHBxhH4nzPe3V9XofqOQ4eVXCxqS+FW89dOhb8Afs7+HPAghudUEN1fDD
R2CLkQk4OWx1OePSvSf7Vt4oSfL2xxADavyqBXJeIdctNPBOMxwvGA6rGwGBxwT/ACrwxL8
d/D2jelplDL1TxClrd7lP2W2TzXHGCsMYH4461xQxFTE1vY0o7fP8ep9rOCUPaVZafd+HQ+pp
PGml22mukjhM/wATZOPyr4J8carp3xD8Wa5Ya/cSG7trmaZb2GRYZHbop+WTeyqEAXeCWBGM
fxZFv4g/Gy+1HRJbSzvbaBZZWjbyH3TyjtyCSqkegz2zXH6N8lft+I+m6nJfwXNmmmpPbezN
ggghwWbYeZOFAG7jnOCen22FpfUqM6uOcdRJX1/r0Pma8vrdWNHCKTfXT+vxPpT9k3xN8GIbB
tv4MXXzZN4suJwBZeQYfPbdwFySpJ4JXcTz7V6j4o+Ddzp0xvbVRbxA74R5pzv8A+mbDke1f
M3hr4C6F4a0lbFpprqdsb5iAG0evIBOc4PJ47d6q37fB4JI+p+A/GF5f6UJFJ8Pal/plqV6
bPLc8duVKn3ryKITLsbV933Jd11PbjhsfgaKlNXj1W9l/XY9H8faLqd5HPE3nNdAAqzt5Uik
f3xjbJn1YZz/ABV8ofEr4Z6rqi6xewQXESluA8qx24RrYFv4gOccdRx716Xov7ct5qV9fJ4
u8lQvJI+Hk0dyPJOMEGJ8nPXoa7fw/8AFXwD8S40Oja/aLqTDDWFzm3uo/7y4bGev8ORVe0r
4JWnDmX8y3+ZzSpUcd/DnZ9j85dQha2ugIJ5Z7gk7odxGB/snv8A59KJtPunC3EhljjKqwUv
jaemMY559OlffHiv4M+HNb1G4up7ZLa72bRPEixjdnsguMHHQ5GK8s1f4NaRazRyyajPK4G1
0hhDIevCgNz27AjIr0aWOp1FdHlVcBUpO0keBeFNHuNchEZtWhRCJQeWBP1A+v8A+uvQtB+G
s0spWKJZ12jf5wxt56H8a60aHFDNHbRXXxoVz+8jaJEWtycjgmrFlrC6QNjLI6ZAVYstg/Xj
9K0qVnJe6FKhHmXtGbGjfDtlFjaZ2jkU5Kx/Mn4k9a2Luz0/SoGRI1uZcZQyKWrlG8X3Uk+G
glmjBBwxwSO2fSrKwUg9VDeaUqxupCb5yF9Qcge3qK8/kqt3kz21Uw0IWgtfPU8+8aavcs+y
OTy2fjZbxGSRvYL27daydl+DOsa1cxXPie5h0DTw2/7NKvmXsi47RZ478vjr9K9U1HXruGzi
gW7h061LLsi0+FY256/N94nrzmptN0LzrWNlOI8905yJkPzP1/H3rvjNxx2R4koe1qW79P61
JfC/gvw/oSQf2LYPZ/ZIVja6nO6e4bOTwPIGCcZHap9dMnifU08P6c3kwR/vtSnVupUfcJ9B
057/AErqdN0S60vw5quszEMlverRayleCQDI/fkHfCf4b0WPwvpxvL2SYyXKb2ZVPAf5jke5P
JrijP2knK97bev8AwD250nhqUaNrOer08/8AB/L1OtsdCvbyCIWriKzgie8ZQtui7DjofSu5
+GnwReNv7VvLddPt5ZjMIZPmkcjgFgAAPYDgcVrfDn4ofDXT7aHR9E8Vaff67c4lkgNywlnA
wR84BJXn5Rn8c13i6tP4itZm024IuUnB83ICMCMggj2/kfevQpupSvH73/X5nk4inTrSi3st
l/X5EGuTWPhPTLmXC2qLEWkYZGFUJ3H8T+NfHGURv4r8Y6vqwyINQjgMavz5aLnauPcEE/W
vXPjP4xu9VSTQZoyZriMC6JUARRhgWHB4L4wPQZrhNDs/wC0fFmiWKxM0NxdRiZkXH7oZLj1
zhcZr3sNTUqXt5q3ReZ89jKkvarD03dvV+Wqser6PqWp/DvwdomGjiivrCdAt4cEHLHI29gnv
qOaw/FOqWfmJqdtsl0m8DxnJLCSLH3WyMhIOf1Brtr/xHaJ4PjTxArQrfsyWsMaF/lAyuAM4
CgY9uK4p4obvQdT06NxxJHOFmjLEZMYych1HUbsbSfUdPXSN3U5JPTv67r+v1LnpDnS1/yOB8
QXo0W18+G6jFukgeCWQ4ds4z8ueMDqfUV5n8PrhPH/jsaTe6gl9H+3TXXmhRllVOZGOevyD5
exJFaPxVe7s3XT5oRCI4jGhJEizE5O4MCeuCPbAry74fXsuqu0KK63oDlIf3wUtHuAwcdRj36
/WuuuJU6sU9Uvx/q1zijQaoycdG/w/4a59b+NPj+fEKNOPhzRYW0y1xFFNOocRsv3cFgcnHH
APfpmk+EkNlZ6nrfdXfHNqM9rBHcbreLe8Y89QZQBjG0lcnpgkdK818KaBqMFl5v2Y+RNuY
kNyjHuw7L/tVd8XeM5NFuNMtrK8migaTypW5BmkI+ZSc/MmAMAJH1r1o4mE4KXMM307f13PD
lgvelTUdGt+9v620PofwX8TB8D/DHjbSI5rK1ubm9F3pxkA/ewSqGjITn5kKEEYHXIOMEV5P
qPx1mTSjBWiyX+pyFtl3KAY4QsckLj5mJJ9vXNZmp+OVXT9K0K80mz1/Ry4VazutXjaNRCF8
5MUyHeFDggy/mGckHGa8a8Y/EaPwPrEactncNGhLvcQSMS+cAflwOPEvl6eDoSryxFefNd6
adv619T6x4uvDDrDUKfLbfXdv8P6uej2F7c6O/2rUg15eXcgm/0hiTJznczdfQfoOlaPgrUb
jSfHOn65HeSWt7Hc+f8AaUBXaS3UN264+leaeFvijrHjvWrGyt/Di3M138i3AuDGq4BJB3D8
a7u/8dxaSt3pjWl1YanZwsTb3MQZJt2UDIwJV+WBx7dK+uhicPyXTT5Voj4SvgsTCq7QfNUf
vSutO3yXT8T0n4nfE+Txx8a/Fq2M26xmu1VXjc4kiRAi4xyBkMePavMvGXii9tPF+p3EEsct
rYWcdmxQklpgp3Aep+Y Ae9ZXha6t/D8l9ez7vO2BBu4BfGQrN7EgkD1Hc1Rsb0SRfBNSC2cm
kjdDDcELJKckmRgehJycdu9eLhsGJJLsrf8ADn1OIxV05Lq/w8uvodhZXt7NZ21yC8N5cKMC
Rvn2g5+90AAAqpd37aXfvb6aFuba6gkk1C8mfaZJiy7VA67evX6VgT+MbO71O60+GR7m4ikC

pIyY8wYGApP8I/n61C89xNG8xDJFv2BE7++a9WEaLVr/AHfl/XY8urKvo4q3r+ZvaBLNoPmz
2V5dWaj5pGimA3kkk9R3JHT0q5/wkN5MjalqGuNEsJJMk45fkEBm4Pv154xXNwxNLNDBEQcE
AlsqaE/Xt1/KtfTb24s10YwxshwHCck/wC02ehP16fWuicLRvS+SuZQnOMrVXdbvQ6jwf42
F34zGvagZbPSVnQFoX2uyLxkDOM+1fSXhr4taf8AE+S7srW2P9mQqPmmlbc+cDcDnDHH6V8C
T+H00XxFNeX0mo6t5AJitHvgil5AwVGMKOo6V6B4E+KF7aW08V1/Z+gRMwd47ZpJSdo+XJxy
ce1YRICouWS1X9X7fiehyNJyjqn6/clufffhjxYnh8xaVdzmbTnligmmIDQljhVY91zgDPlz
zx06F9YkM/ISN8oOORjGD79xXxP4F+M9/wCKtQtPCejaPPqazAwm8LkFjnkIT69c54r7SkZU
tbaG48x5Y40zK5BZyABk47+tfkHEmDoZVilisKrppq0u99X6P/hj7nJMRUxVOVcCrvG1n+nqj
z3xzdvD/EzwH5+0ypY6ym5eM4a0PH5ium0pLB7sDUPZ4rbBy1ugd89uCQK534gReR8SPh+dr
rmw1gAN9bM5P1rTBwfWvkZVVLkqJaNXt82fEcQe5mEk9bJfkS3Ag89xAZDDk7DIAGI7Zx3p1
uwV155HQmogMjPWljyWGBWUZWlc+bi9b2MftQreHdKA4It1/rUU2AoZ0HcVNYgDw9pZ5J+zr
z6dajuCCoXuk7sYr1ZerOSol7Wfqa/F/wAaaV4B/wCET1nVENkggtYik226gudoYnGSB6d6
7DwRqWp6/a3WtyWp0qDUnaaC1ni3zmJgGRmP3Y8En5QDu65AxnnvGOg2fiDxf4BS9tI7y3tt
chmMc5ymBnJK/wAWODg+gr6Ku9N8IaRpUk2ra6kFokJZ5J7kIVHVnLDkDGevpXRQpQqYaKjF
X11fr0/r0P1zhapGng71G7X2R4/pvw9srv7RNRWpa7q9zcAxDz9Xlto0XBUqsVv5ajIODkf1
rKb9krwBuhmHhBod7BkeOef5vfO45/8ArVNdftN/DW2keLwbqcPiOWFPOFy2+OMKGwcMyYJx
zz19Mc1wvi39ri/hdw+oT3yusgij06wKQrXyICsgP7xuf4uCcYA5r01SxUvdjJxt0St/kfWz
ngklLki13bue02Xwww0yxcvaaHbQTW0KqH8pQ8cQOByRnGav3mg3cFuHK7YcZBCdf8/0rw7Qv
26fBmnaJBYwaRrVv5MQ+0oY9kXy88KMK5HbHY4rj/F/7aWueJ5prfwdpwt128faSO57kjGf5
Vw1MsrSnrdvu9jrpZpQpRvFpLyPYfGFzN4e0qW7KnygrOHlYY454/l3r5T8a/tEeMY2lhs7W
x09VO9WnIkZkbpwSQG46Y7/Wsu88V+MvHtxHd6pdG1lUlQzDf7fL6c8YHapdO+GVxdv5jZuL
pSCbyeMAKM/w+p617OGwMKCvXs3+B42MzStXl/s10vzPKNc/tLU9TN1qFxfJm8yVYF2CBc5
AJXAGM8f/Wrn5dHutSupHFpNcyKRG84RWBPAE89utfS+r+EdLhgW2ukijhVFERlQd5yDzj3
rz7WPEeiaRFex2ZgvLqBdxt4nw4OcdBwPcZr2adTmXuo+eqYeUH7zMLR/iP408DrAtrq9/bR
FljW2u2E6AAcptck4Pt271p/8NB+K9QDRNDYTug3ZFoQy8j+INXJX8l7qsbXes6LOiAgxG2l
QPzxjkkjr296v6ffDSdONxd6XdwaUjrHJcqqAiJPYiQjGc+vtWzowvzSjr6GH1irblhO69TV
n+KnjGcFlvbZyytGwCLjB9Qcf5FVH8VeNby4hSK7WNjw0rWYAC4Pc8e1Y1n4x0Kyurl4RHer
K2/5liWDMevOP5109r460d7XzB9pkOQGcWJHOMcdj0qZKysolwcm/emSXD+JfuPrM0Eu1cSj
HJ9Sf89657x2rW1uxm1+9uFgBCrKccnHlx39K1rvxRe3DMLCwtoUdRiS8kZnAxydoH9ahyh
mWe8Rrq6IAM7r07flg4Ayf8AGtKVKct9CateEFo7sx9On8X6xp/2mfVpbK3iVjaqx5fjyVG
QDnr+XSvbPgD4+8F+HtAbUvFPiaW518s0UtPHLJGvAAAC89uenrXA2Uy20pEmUJTICnhfT
/D8a2dFFt4rtbqC2hjl2lHeMbSwOM4wcH+dd88ujioqnzWXU5sJm88urfWORTa2vsvM7n4gf
tE+HfGGg6lpWnTXGnhsRweZbODnn5ioGNuB0z3rgJPEHj90OzsbCxtJAyEnqElxlXj/AISA
wyOOOhPstjXLfTNUi3yRyLMY8eYjbCPfHfjvWfDptxFp4tHvbwQRqCCCFdVB4G7rjp+FTDLK
WF/dyWi2sTis+xWN17a6UmrPTZeR5h4p8J3ugOw1izs5FnRiLnzRlCSRKAMud3Oen419Efsv
ftA2lhpdxput393eX9htETvAWM9uFJ2sw53IRhSeSGx2rzPxB4ZtNYkjlea7uJcbGYyMUUCe
HB4Hrmsq48LWPhmG5lg1DBYhmkVsHr93A7VUqWso2905qOKcVFt6/M9Wu9Uk1e5vtTuD5d3d
ytNtViQq5JQc+3866P4b2P8AbPiLW9Re+SKz063WGIqvEZZMyH3IBHp96vBztUlv50n/ALbv
JATgRpJiM+4AH881778Dbz/hHvB1/Pb2guXluDcuxUtg19pJHcELXvwq05wUIq0YlR936nlx
pzjVlUnJOu30030KwvvFkU0/hnwydVFsvkm5u5HcS56MifKiHrxknjJrz74p2OseEpZU1ft1
0y5CAPBDtj8vaCckAkbiP/HHEvpG/wBJ+IfxN063urzWU8HeHVXzL7OIlN6gY3bVAOT6f4c/
NfxR0jwldDqy2EM0mvXatlI2TduYj5vlySONVuvrXz/tHTlru+n9eZ9Dolzx916L+uup4F4u8
Sz6zqVvBbvcX2nz21rghZVHQ4wTjkk8GtrvP4WsnCneNrYtKMntjwwwTzlj0AJ5rqovBV0f
lsNAOnT43r5fzhI+7FFB5xjn86o6Mssx+yTQR2uoDKzxElNg6HOcH3+tdVBe0lfdnBXl7Na6
I17zxDYaTpOqTyM9lvRokB4Mo25YnPBHfFcBpltc+J9RsYrXUklHuBLJcMVWOMjOfxxkcde
K7jxjZQCOOyYQRwQfuXiV12Occnc2Mkgc59DWYNJtVeK301HRFHXCMEdc8def6V1SpTILRJe
n+RywrwjG0m36/5nVXviWK90rT7VCZrbTrd7ZJD/AMtG3s7yY7D5gB7jNeFw6FffEqWVLETl
YCWeWZcBdKEAnPT69c17Rb6FNeafcytuhtVUQxqrhGdj1Az+pHTPenWw+y/ZNK063isLISb3
mVzslO4buWHPT73oOK5K6jh48v8AXqd+HnPFyuvJeSS0S+4X4a+G7vwj4J1a8tnD31hbNGY
bgdxAOB7keuapWFrF+Mbp3UrYW7Koka1WURsTzlUY45ODz7Vs/FbxFBBptn4Y0N4xZ3oD6l
NCxPyZyqiQZ5GCcYPUZFcL4F8VjRviNplvDZ22o6ldwrHLeapMwtrWEYBkcyH5EXg5zjg45N
Z4bEONLnUbt7I6MVg4qv7FzSS3e/9fLU6bx98KNf8b3un22l2ElrpyuNkcm1FZdxzkA7nHAO
e+etJpn7N/jC51C7v5IvtEKSqRRpgRICOze+fwr6O+F+v8Ag6XX54vD2rT+MvEckZN54xvL
Yx6ZZRgFobdX5c84U47gDFXvF/xu8M+Ar+7+zX0169pGWnSWczS4AyWZE+5nkgdeK+eq4/GR
qWir31/rXbz9T6zCZPgatGUpypatpq0reumnpe/c+XNE0m/8ACXjwad4o082vha+uI4G1R4cm
yEh5ckZ3KrYyOPXtXf654Yt9BnxvbU4ZAjftMEf7sKThSp9DjNdL8Rfjdc/F3QLbw54Z0hbO

zvXUahd3EYDOBHtsSHoehJb9OtchcnVtEjTTG1mW8h+z+QtpbThxbkNnawXgMWySeR246V6+
FxOJUluq+V9v17nz2NwmH9o40feS6paej6HGa/4o0nw1ulur2V72UtHGLE3YtH2DLt6nPfrU
NlqEWn/aNZv7g3M7o7wRzqcyt/CxAHAzjg+9XLL4V3uq3fmyRed5TZjQv1YdSTjqa9C0T9nr
xH4w2CKylh01MGRYY2kcHuoI9OTj/Gvanj1QjzVJpPZf5niRwMqz5adN26/5eh4VfajLNPkj
PHJ513Ju+0MFABzk98j2rCtPD9xqsrxQTSucgMw6DPPX2r7Jsf2Gbq7t7mW9lbT0skLYuJWB
l7jauOnGCc8VLY/s26XpoFm0dzqEwJcG1BBxjOCxGD1rhebYaT95v/gHp08oxbVoRXrdbnyZ
Zy+MPAet20Hh28ubS/jkLpdWfykEryN47Y4x05r2z4TfHD41eE/FcNx4ma68VaG0ZY2FzGnm
DIwuyYlKYyDg9cY4617x8F815bXy7iCztL00ib5Il+WXG3OMenNdT4Z8G27TWi3Ja3inKvJtA
zyc8gdDXyuLx8MbLklTUumvby/4B9rgshlQpObrWtrovv0vqctqHxB18d/EHwJcS2LadItvr
Mb28jfOMJaEbl7Z5/pXdKe341xvi6zXSPjF4FtfspiH2XWgkj4BOFte30rswCMY618XjYwhO
MYKyt+rPy/iiPjmc4rsvyHA8E859qfEVyvX8aaCADz19aWIAMM9O9cK8j5a05l2AB8P6Vngm
2XH61XmwV759KsWAB8PaT3/0cfh1qCb/AFfHPNeji/40vmctR/vZ+rPGf2hdcuNAsNBurPUB
pl5BeG5Ryu4tsU/L+JYDJ4+lfJnizUfFHxg1a4aa7v5rPasaLrCBcYyNmfmOSRnkk/hX1H+
0np9trFz4MsryWO3gm1FVklYhVUclvVfUDsK9K8FfE/wDZ++BOMQXF74mttU8T/N5ZtrYh
bdxw2FYKqd/nJyecYr6TJ4p4eLhC8/e/M/RMpc1gUnO0Lnj/AMOV2IPFo8HwXer6hB4fshhh
DcK8k4XqGMajjqOCc/SvXvCn7H2jXOjGfU/FN/LKoUmO2sFdVH+1uOdpHOK0viB+214R1DRb
P+w9Ov8AWPtCl5baWRLWEEEGrySjcWB4P7sHgJvwPnXUv2gfHM+q3V3Za9eeHYZrr7Qlpp+o
uEt+fkUOXBZRkgDABHUV9BQy7H4iblUSHHzX4no1cxwGFioxfNLYZ9P6x+y78MHUvEerR
6ZYvGFzezx2ynodyHAbJAPTPX2xXgHii++Cml/2idB1LW9SeFpHij02wAg2kdI2l2+ZlgDns
GJz0rybVPEsvjXW5L65uL3xXrD5l85ma4k64JMjcBQffA9K6W0+DvijxBcwmwu4tOuCBmy+x
Cfl7gDlgc7eRnHNegsmo0o3q1XL02+ZwLN6+IlbD0El3l+hr6tq/hHSbW1m0ibWdV82FZpon
tkgaGQ8mMBn5x/eU1z2r/EfW5YWitNAMFuFcq012Pmz90ttQ9PTNekfD39lXxJdxz6hreuJF
CXE1vBBMFUgkhtxKE44GAK9J0r9lyDLtd6r+6dcMLKIs5HOOXJHv92vOm8nhL3qkm+29vuPS
g86mkowil32/NnxbrsXiDxa8T32px2sUZVntbKNIDY6gszZb8ePapbPwxKBOtpEORklNoOAO
2cce1fekX7K/gbUbpbl4Lm3jMaHFrBzkJv8A+ehJyd3t0z2qxZ/sw+HNF0bVY1tBe3TxFbeW
63blecqcA9c45rWnmWXQVoJo5cRl+ZTlzTs4Kk8MXdmDJNbOPKOC+0MV49j0qndCG7gaKSP
KEAMr8o2ORkd8Gvpvxz8Ab3w5oY1C8ALfOmyNVIJ7EHPOeffivJz4YNrK4eNowoycjGeOMfW
vo6Co4yL9lK/c+aqyrYVr20XG+x4zdW1rZF5bfTR5pbJMVscMfr0rPl1W9luTbNZyxhiNoYA
ADrkgdOleqahpUkTbY95B64xn6VmpojO3C8gHJIHT0Fc1TCTi7L8jelioSWv5nn1nPqdwoJk
wuNpwuCM9jnPPOa0Vt9UGZ/9LjuEzkCbqD2wfSumutPalIrRrkdQRkmo44DJjcMHAJAwm1zq
m1pc6faLexgQx3/nNjCmZrZExtGAM46nHXrWzoUS2IBSaSWTZjO0KMK56D61o2NtFLlHjUNn
IyOP59M1YTTJXkEafKF5weg9q6aVGcXzR1MKlRSXK0LY3JkmYzszFTn1GPStQ3gw2YWXD999
+ev16U/QPDD1fyNBFC1zIXxmMYVc9C3YdDVu90VdLuLmK/jlU2/+uQbgY/fHOR711uajFKVj
icHJ3imRiOMQpcbmklI2qsuGOOmMd/pUN94JuvEFhHJb28EMhUPI8nyOAHPixwevl/Srfhm5
03Vb61s4knuLgS7JBMdkYXsO5z74rtHuLeHUPIBaTtHtZZZ5X+VCBwM9+gGMDPBr5zFVry9
yKR9JgsNZXqSbPmbjwT+7WEj7ZlWLRtbRhXDdM8jnkdk9S/Zz8YWWWhyvp+rILaziiMdxK0Xm
bXVi6sQMnAOc+hrS1j+xdd0ifTvs0jRn5vMhTYVJx90kA9vWvJtX8Naj4I1yG+0y3eGxnAil
aRtzb8njB7cd+vSuvL8SlKVKptLQePwjSjUvhvF3/4D/I++rrV7TxHo++wca1Hs8sm0lpyU
jA5BzjnpGyrmtK0aDRZrTT7LRLbT/ts7NJceSoZY1A3bn67j25wK+W7fxk1hKwjvJ9Jup810
ltM0PmY9cHnG4gE5xk4r0S/2j5vBPgnVltfNxt4oVNFd5dhe4bClJj1aMDLjPPysM8jHfX
w0oQ5laUev8AkC9LG06lRQmnGXS/+Z6hfwXFrFLlG1toGhRH/XjhmYHjOAB3ySScisb14E
tPijdXF1a6bb6pAmEOq36kLnuF4y5H4D3rK8EfCXb8UYLPXvHWrO9u8KyxWKthUUDK4QfKn
GfVuec17F4f8N6b4YYmCzklIUIWurh1QED06HoO3avPq5vhabVFNN7e6rpPtfv6C9jOr7yTt
56X9F+rPLfiZ+zLoGmaHNfnUZLecYeT7PziUPn5cGMZODnr2r5utPD9x4emka5kglbefKQLw
yZxuI7V9x+HPFXiTxNrNysYszFuP2d4Y9qq3Qgk8sAvQ1xvxe8GaJfSzJrOvWsupFVeK3trA
GYc8MxQ7sHpz3A7V6WGn7JynWf4dPuOSrhvaJRpl+RtUeG4FxplokM4RrCUUZVnMm7j0x3+n
NZuuaPbaLLF5VxLqTrEI33vtG/vsHdemPWvWk+CGvf2fd6tp9ndSTStwu3bIFY4c9/qeOBXl
PiXSYNA8aP8A2hZXUccSERxzKcXIPUsD8ozjP6cE0liaE5+6033LlhcRTi4tNLT3M7xHdXei
aVdX9jYxTahGrFQHGwcEcD8hxXk+g6db+J9Zgk197pElJa7tLiBpLo7R5cRZ8hRklcnhR271
13jrxZcaz5FjGpW0dwk/lqS6oOmfqcHjtXuvwl/Z7bxdYPqcTJFLAA6FiHm28DzGA6DOOvft
XHjsVTgnLmtFf18/66HXl2FqzaXLeT/L16HFeEND+IPjm7s57cDQdJswUtdlJH5cEKqMBnb
/lrJxyx6kmvYovgMkFi4mkggkuAWulmbDszzkk4yT15Jr0r4T/DmXSdb1S9/tW21a3TOFTP7
tufvAcDgdq7qDwpq2sanPE7pdxzKBGiwiNUOeCCeeB+B/Cvl6+ZewOg0m/LV+Wp9lSyyNZL2
19POyVuuumh4bZfBqxt79EeWS3QFS7swaPagPAx1ySK6rwz8Hon1C3iili+zrz5clwWycgn06
/rXr+n/BnVUusbmCSG2aVQZF5M5bPHrXYeGvAEuiWkljHWS+kb95cB87Vx9wZHB1rgWKxFR3
qXS/Poe19Xy/Dw9x80vXT1Zzvhr4P2EEyWBRJcEbnAGIwMdC3U5r1DSdMj0K2+z2xNraxgeX

AmCq568/WotROheC45LzVNQ+yvsLBDJnaoHVvT6nivC/G/7aGj6Pe/2RoGIR61dnKEiQGPOO
BuXg/hn613UsHicVL3I6s8KviqdOF27Q8+/9dj362int7UsyRTTbv3hILB0z2z/FzUw0yaKO
8e3SEGf94oYDp6V4h4P8Z/EfxDp9pqU1pJZw3LSKsMCwSrHtl2kJwzD8e3vXo/w88barJZF/
EtokLAsGuoiBgA9Xj6qPcZAreeWV6TftPntocMcpwVPeg9/xOi8mGa1SWXTVk1BZOIgmQF6
96pW3hyaTWW1OG1jgGwIsLqEK8dcD+ddbdaHarCy2810J22xm3TcDxkZOcAe9VLWe5urAXN
3FLpzxtuZGZQu0Hvgnj1zXNLC7SelvI3WNcbxj1+enY+bvjZ4ek0f4r/AAuuZ5/Mu57bWllV
VAUYitsAdyPepjxnmtf9otw/xV+FRJDSbTXCGjB2/wCrs6x+M9fwr5jOFbEJJW0X6n5tnMpT
xblJ3dkGSx571NboC6g884qFWweOTSxg545NePHRo8aLszNtAf8AhH9IwMH7OvT8ahnBK8g4
9atWqAeH9LG4Nm2QngjB9Krygng9K7sX/Gl8zlqfxZerPMfi54HsvG194Utl+9+x21xqsFIL
Jj7iSOMuBkDIx39a7/U/2CfAFza202n+IWihhXbc2+rQRXExx12MNUOnCkEc9azNZtobvxN4
JinTzIn8Q2KspBxyEz46V77f6Rb6TewLaWMYR8fM4yflORzXoYLMquAw8eRjP331s77n6jw
9g6WNwaU27pv7j5muv2ePBsuo3Oo6LHcaZo9tCLdxOBN+8HPmRgBcbhn5eeSKbZ/s5+CdD0+
SexuldcmvSxlilgdJrYcjb3j5R7g89q+nNWsNOgtZ0WCMxL87W6qNu5urYrnbbTxdTRw2dgl
qOVLBR0Ocn3xRPPcWqbw8pXb69fPy38tj7anlGCINVoU7JdHt/meMXfgXRdNuLZNP0ZbSYxG
N54XCk5xhSxxxkema1vD8Wq+HLxm0+a/t9Px5NxGHV1dfTcVYR3Hvj8O+i+Fdtb3bXl/cMxy
7SE7imc5z+X9K6ZQNL0owymBY5YJ2+UBNqnnpnisYY3EctvaNrrq7HZKlh1rGCXbQ4/WjqC3y
PZ2Ur2xjVhlowZC5wenH1rutOtGm0a0jkd7e7P7wxu2JGrTuYrcFDPIDEuNoyOD2pkmp2V3J
GWdValnDHQBwua+0yXOUopRWxT1XUXjvohbaebqSL75Y4ROOHlHU9azrZ7/VNSJnhjOl3Bwd
wYSRjB+YjuM/zrttPh08iWSEjEh3MmeMnqcUPZWvnLlq/L/d6bq7lSuk2l/w5w+1s2tUeaeL
fhjpepWLNGBzbo4l+yMSY3I465GOO1eMeOfh9Y61qlnB9kew+Xy4kiK7WHVsk9x6fzr6yvbA
Awv5cCs4B+U9+K8s13w1bX5WAh4pYpgzbODjHIBPNd9DE1sPUTjK1jjq4Wliqcoyje/c+KvF
ngzVdDuglzbvfyN37yJSq7QcZyevHX8q5ebTRty3mEevTNfUHxn8O6jqGlxxWl6YFtVeRVk+
9cpx8oYD7wweDwa8FttB1CeCaOS3ceWMr5qlTgZ6cc9MYr9Fy/MqmKouda36n5pmWXRwdf2d
Hm767feeftpALkk5Ug5yeKjXbGU2wlgAAAcf4V2Gp6FapEhW/TzGyXhKFSh9Oa5uZVgm2AZX
oCO/4V6VGVKdnHRnHL2kPiKUth58hkMZQHsCKjGktERl2z254NaeWChjyTg88Ghh5mMqvHft
XT7CmifaTZWw3uoZRJE8irjgK2cVnmOeC6aR5eWyHDHIPqK3LBkGowQXcwtLaRgstxd5akf
ex3+mKteL9G0LTL2WDTdaXWAqAma1VxGzdeNwBx/WvIrOgqqgk7+mh6FONaVKU29PUd4dNhp
1z/aOEeLIDxcBhjkc+ua9f8ADn2PUBJLy4jNsvl9SOOSPIKvjvnrwSNT+yb7eX5Y3ODgZ
PTg16DoPxHPhzTdOto9Os12EuZ5ZDI0gz8rEA/LgDAHOa+fzHD8lpUtbnvZRiluThWdreR6n
qui6XJZRJCJle7gdhijyBztyevX8/rXJ33w7vNZZhCskWrlBtYldpHTgcfhXd2/ju11vT4Z7
bTZdTuwuGjiTaGU8sVxxgcZPuKtWJrlnso5NMltTMvmCQ9RnoCo6YFfM069SIK7VmFZ1sNTr
K0ZJryv1PDvF3w8js7fy4EE/koZJizhct/dUHnp+Zri7mWTUvCl1Yz+ZHNCUntONxO1gdmfX
BOK+n9T8JvfXCTbreF2hLKqf8tV4wOnPPt3rlNY+F8j+HpWeOKyCkyLgMzMO+FGT+IFe3g84
jJOnUlvb+vwPFxmR1l/vKULpf1+R0fw8+Od/d+FtI022n+xTwqEeQAZwB3ye2Oo69K6jxP8A
E6S60G4sdYuoBeWR43W737fNjDfMmAPIJGcsO3Gea+fbr4N66t9JYWV/YF4wrPNLcNCiqwLK
WBAIPHI69M9a2LD4R+IbfrBUTagLqWVxmMzb0K90CsPfrn8K6msojUhVXutaq3dnkRwmPcZU
+V9rHfeKPivrX/CKtF4TSKxs2+WW6ibfL6EYH3eOec0z4S23nSQy3chuGmx50gbfMeeAepwP
SuQj+Cms6b4h0/UrLUpdJMcZEsFmwaOdx93gdJqOOer71ral4F8SWsSHTblLC4kK+fMWxIRu
B8wDGMgcetZZjicLjKajSqJev/A6f1Y9TLsNisFV5qlJtLsj6qutU0LSLSX7NqUcV1HHuEM8
bKp47HGPauM1H4d6T8TY4b290yCcTL5iTqQsXaxkjHUfSvnrV9M+IWmeGLvTr2eTVRGwkt7x
CWdwORuYfwkcEEV7h8Evi/beIPBqafEIINQs0B10y4DRTW8u3lF6BSTkhu4r5Opg/ZJTjLb
+V3/AOGv+nQ+wpVoYi9Nx/8AA1Z+floU4/2ZPDFzJcPZ2Gkz37fMsVYjAuV9eRiquXut/CJ
rd7T4babexW2BcT2jTNTtRvlbIV87cDndkY/Ouj1P4oWcGrX2iaxIw1S3iafT9ajUxecCm5I3
AOGYcqfXAI615/B4/wDEHi3y5rONo/ElhulmuLflF1a4+6QOuOfr+FdWDdSU4e83HfV3VtFT
5p/icmKo0acJSilGWuy10/ryfkamm/GLWvG/ia3t/BHhWFY7VXcwSxiG1jfG3cdhAPBOAffP
NfRng2HxLfwFs3iCz05LxnzMumM6rsxwCGyN2fQ4r5v0D4m+Htf1awufD9va+G/HKRq0z207
JFern5xcQfclU4G4rhh1ByK+tPDOoHVtMj1aVZ7OOVSS1ZwVgkH3lBA556EcEYPeu7EYWFfe
por27p369X0Z5SqVKcFKb32ta34G/p8ZECb7XySeqMwbHpViWWGEAGSNT0AJwc1wWt+MtYub
5bfTRbWNqEJE92pZ3PbCen1ry3x14b8WelbW5x4+mt4EV5Jo4N0YCYzxt2jt06V7VLK6s7Of
uo8Krkqcl7t+SNf4y+CfD/jLS9am8Qy3VzYzTBkuNKV2kjWNQBIV/wBYAdxI+vpXi/g34Jec
opf7T0nxBZ62LaFpVhjbM4VTy/k/eJGMEDjNeteFr95/DvhjR7PVphBFADPcIm53JUcEnqep
/GviX9o7wFceBfG8eqeG7+/sVeY3cLpmOS3lDAnByDgnH4HHOK9CLqY etKhh6jj8k729ThnG
niIRq14XX5X1Pq66+OV3pPhu7uLeCyvJbWVIS2m8wTzJ0VlhJCjt0OfbrXhvj/8AaW8Xslss
dnNohwChRzEUOD8wYHOeohOOOa8Ssfjh8R4rDZea5DqsZjZS+o2ccjqSSQd+AxLzjk9qxrzx
RrPjbV0vdUulppNqxqsKbEQAcBVHA+texh1Obcai3OstOEI3g9v6/rc/U39nH4h3viL4V6Vc
+Ib+N9VkJaR5HUBwTweMAZ64HTNeu28WYKONHWWBt29nO4nPQV+e/wAN/AkvibwPor2txNZX

VtCiZVt0e3e+D7bsk+xBr3n4eXmv/D7TiJ77UNRuHl3SbWMsYTPO1CT+GSD1HvXhY3LJ0qkp
Reje3Y68Hj4VqcYyve2rfUu/tJwGD4sfCIKpAa214HA4AENrj8Kyh4GKk+PPiNde+InwXux
JDN59rroDwghSDDbHODyD8pBBqMDJzntX5tntP2eLUf7qPl81lzYlvyQg+mKehKkFeD6io8c
8GnxkB+5r5+O55MSjbc6HpeOn2ZOM+XqKRSUP+NTQHbouk4GB9mTP1xUMi8cjj+deji03Wl8
zmmv3s7d2c7qhl/4SjwWizC1RtfswJOpXvOevGfTqO9e8eLvF2naBYpcXzNCiMI42YbmkY9A
MdZ6+1eA+JUR9Z8KEgtKmsW7QjdgFwxwCTwAeee1dd4v8KXviS1hv72WCKKA7YcMX2L0PUgZ
bHXkcD3rJS/cRUtffzP2LhSnzYJS63aR2UHiky25m+xL9klwwu0kO2XP1Az9fXP1KP42tV2y
21Jc3UuWdiHOwZxn/Iya5PQJfsmnzQxxTXiwrKxRv8ALvx/dCjkDPXHSorXVntL27W3jMEE
rqGnZCCxwS7IGGT0I6YHFZ2v70I6dP66H3bgoPkk9f8AM1G8bahLK800yR2wc74zHtAGeBuP
GfbNa/hu/vrtDm48hGysI8bh9eelcg2umQ3EkMUSkE6SR3AeMgbDgKApHU9AffJ6CtdTtuU5
lkezdvNEccK24UKokc/e24yAijqcZOc9qT8g0Udep0utrfsb2jleZ1A8uJhtVnJx1/nTrbw3
OFBjukTCksGUtlvr2Fc/J4jvZwH+ZEUK7lXLRru2jHctgbie27jpVbUfEqWcM1xPJLFYwiNo
2G8l27n5eTk461zuVmla7/pHQLUS00X9anoKxapaJFEskEsrAbVGQo+uOa6alqoXdMxKcELx
+FeKaD8RY4pRjby6icHzpzuLM/oplHHb0ArXvviN9gV55EkMcibty4wD+ddzrVIO0KZwSpO
au5Kx63d6zDbRrvYj2XglzGqeLbF5GAX5geNq7i3tXjX/C5LC91EW1wYnhlmEaDLh4jj2BB9
fb3rlvGXxdh82S0063zbq52uzFM8Y3A9T9T+HWvWo08XiHyuFjyalfC4WPM531tuei+LLrSl
06dtZuVgtyxMUybDqfQe+Pr1rxC/vrYzpqEaa5sGLQeRKn70MrfxEHGMdMehryurCLUvCcOp
SSS3GpPKVz6bXzMejYx0x0z0zXAelPESmjgEqyuhJdEPy5OecdCcE/nX1mW4RyflGV/6/rU+
XzLG/alGyW3n/XY5rxDZb9RuZowpSSQlWBBGDzj8Kw5Ldn9Ccclex9jXRTWjSQ7IOSxHVz0z
zj8MVCNGmEisY/lbIUhsnHrX6DQjzWUnqj89rNJuUde/MwZrS3VD+8bz16pt601o8xIzFUz8
uwZYnn298fnWtc+H7qxWTADou07tuRz2z3PSsq4kvNLuYZUKpPGwkUlQwyO+OR+ffddSdovl
1YU91zCeJdC1PRrjyb/TZ7SfaGAmTy2wRkEg81lhevIJD5eBg4POPWuj1HxBrHirUoL/AMRa
xqWsKoWMzTzGaXywei7ienOKTxvomjaNLaLot/LfwzgySCePy5kXIIDDJHc/IXJLF8k1Cr8T
+49H6vKpGU6KvFeev3HOyRpMrLE4J55YgYq74ft4bS8adoQAgVHQHhl7fnz1qS0s4biHKNlc
cFhgj/8AVU1rZtDMSfIU9GyWdfhXTiMNHETtHc56OJ9hK72R7L4Z8QaHolokDXFvK10oILts
itj7EHIP1rs9Es9/iaw1Jn+02LqEXys5RgvDDjkeAdP618zTWl3DIsqGNgT8zBB37+ueOteW
fCLxVFPa/ZZ/Ef2GYTMJkuY9qbV6BXPPhT71+e5rl9TBr2kut13P0fJc0hjQnsI9Nd0vk+57
VqMEN1B+5MjXak+U8IAVAeCcHjGP6V0lrZtbSE3E6O6bQr/wY6kDH9awLK+TV7Em0vViRCx+
0WThwQCMnae/r9aZY6v9mlHmTTGmkQpaPLHnqTnof5V8NWjBrkvZr+v66n6PSrNy5r6epsjS
obcM0DRPM4OlyBhu3lPXj1qex0+9mmaB5hFH12lf2/gMUMka9aX0MtxY29uyRSGOSTe3Bx0H
HvXZWAt761aWGJlp24lwQehGa86M7t+/drfft7z1JV4RjflWvXQ52DwtYNZGOeNZMksTCxC
kk8HFLa+GbKc5WQwOyLkFJHPzf1NdpFaukBXas7qo+VRlgKlsrKdVYvNeJrWdWIZHHXj0q/r
E76tnkyqQV5WOKuNna4uJ4bKGOGIISIwpHXrknr3rzb4sfs7nWYlfxH4Z36Z4stCs5fzmKFA
M7WwACCR00eK+mbfTbJIN0SQkEbSzNzgdcanMFpexAhQ0a/KFJOc468V1YbESpz53vb7/Xuj
ysRXVeCg07L70+/qfC37SXjXUvA/hDwG2nWkGp6pqtqb+ZFBP2YW2Nzp6FSw9vllwRwN458c
p4Uj8HfftW3ayf2bqkCw3Fusfy20wHzsUJO4K45APIAxya63xB8PvE/ir4qaNoOo+HDZaH4b
0+6+zaoW85LIzYPIU4wuQPunJz6VzfxE0bxX8JdOtPbkWhXPizwNf3Km0uFQk2G+QtMg6gMQ
xA3EDmvrAGmw7msPB+/vbwFt/c0rNHg13PmlWlL3V181Z/jdp9Dq4/hx4Y+IuvWHiR0isrrX
7Qxm+0mYxyW991S5jC4/dSHgg9GPYmm/C3xl8SNOMlsfEbJ0se+za4QkG6Ee0L8uSFIXklQO
WPqah+FvwX1/4dfGvTLeyln1zwbC0xikhXa1oGG4RSFhgEMAcj09a9YaKwudeuNC166/4RvW
be9uZ9Pu5I3EF5HM24AkEKTyRgnuMc17uAnJSVZvnja6S7Xett9Ha69GeVjZR5ZU6ScLvPv
ZbfoymfiFPcXBF1ajcr7TtY/dwPw+IzhxcjuIvAGtS2cksNy0QO6DkbAfnz7bc9OfyroPFHg
+XQLYW18uL6RZZ5p7aJlgQBT5aLkk8t/X1qlY60LdrGyUlIsXSSK5yAYyDgksO+MV9jRrMXK
9NuKtY+UqUZU573uc74L+KdlofguC4uVkt7qxXE3kEBWlAXlB+62VK+uT3FfPPxN1DV/i/4k
D3FxZaTpsSFmknLVUHJIyeufp1ruvi/8N7bw7btqPh24mTS5irvQAtGgByMAjgA8jPTpxxX
geueCofEe+WfU/MV2LsqSBTux3HXBzRHCQU5VqSvL8iHipunGlLReX9M4rxVLpViVgh1CO7n
TcGW3UunHfPTPI/OsPw9q9yY3lSCSFEY7VkwGbtNhatqLwVpdkgigcgs5JBGfmrUkemiGb
wDk8tgcCtqcaqnzBGE6tNrlifRfwx+KiaRrPhiIXH/EpvbeC2uLZ3Ci2lUbCfXaThueu4+nP
0i3iZ7cSxExQZHMEDknJ2jlyzcV+e2nt1xbx2oBcuAoPViK9jtvifevoVkr36XupXUsiTO8
hlTgNq7nGPL4zg5xgfn6GIg50/cOKjLknZ3sj2vXNRh1Xxh8KZrO4Etkt74jhjCPvTcltAHI
PbJxxz0969AHX3r5s0/x9o118Vfgv4O8MycWWJrD3V28Xl/ap57dDKwHUKNoUZ64r6TUK8
e361+GcSw5cb8lv8zDMHetrVzfLy+QuO/anx/K4JGPrUW7B709D8w718tHRpnnR3KMKGPPQ9I
YuhElqjYRs7eowfQ8dKrt8vHbjpUlm3RtNIBwYF/rUtzYTRWiTtGVjc8N616GKUnVm0c1R
N1J27nnvxB1qLrR3wxLJEJ0/tWB5ly+zMYbL5P8ACMA8+1dZN8VPBByaBZWOnmwKLzMGUy8g5
ySG3k5zzSapomk61pV3Bq+m2upxNEVSO7hWRd2Rg4IncuPhz4TPTwpoGQOP+JVb/APxFc37p
0owqyfyS7ve7Pv8AluJ8Lk+FjSqUXOV297LsddY/E/RbSust7YoQpCSC6jyR9d3Hb9KJ/ipp

Czecup6dNLIoU5vliV+hLcdc4rlh4E8MKMf8I3ooAOcDTYOv/ffOHgJw4qYHh7RwM8qumwf/
ABFc7o4e3xS/A+m/4iDg73+qP70dpH8UNKVRu1bSwOo/0yEZ9/vc1VvPinp0VzLLDq2mu8mN
yJfQj8eW5rlv+EK8PnB/4R/Rz2z/AGdBkf8AjlSDwb4f3ZPh/SCe+NPh/wDiK51QoJ3vL8DK
XiDQ+zhPx/4BfvPiTpz/AL21vtNnChL2FMc4J5btWN4g8Y6RcgSTa3pqRR4KjyUiDz6Bu
Dx196uDwh4exu/4R7SPmGM/2fDn/ANBo/wCEXOMlc6JpfyJgfYIeP/Ha6qaw9FppPT0MqviD
GrFweHte3X/gHP8A/CzfD7eYkmr6dGAuAEvLuT2535/GuC1r4nLeLvW/00QqPIWPUYkyegAG
c9v5+lewS+HNDkIb+wtLXPX/AEGI/rtqIeGdFP8AzBdLx6Cwh6f9817FDMKGG+GH5f5HhYni
yOJXvU2vn/wDy/Q/E3h+OWNtR1nSI5HPCjVIyQ2O5Jxn6Vr61eeD4LAzSeLdGtXjDM0UI/C2
R1BDKTnoRiu+Xwzoq4P9jaaCBwfsMXA/75pzeHNJVxjSNPXvkWcXJ9fu12/27Z3s/wADz3nu
Fa5VQf3/APAPnQ/EvQ9VK2417SwkC7AVvo2YDOP73qf1+lKnjPw5N5jSeI9MJj5zJeoABnnv
619FpoemxgbNMsVI6BbOMY/8dpTo1gBj+z7JQDn/AI9Y/wD4mvSp8UU6XwUvxPFq5hTraTT+
9f5Hz/aeOvDCyYPirQkYAFZL6MHP1JxirGo+OPD+lxSSJ4q8MTqFB2xanExUen3uD1r3j+w
7BeP7OsgG5/49Y+f/HacPD+mb2P9m2JJ5JNnHyf++a2XF8lK6p/iQsVhOXlIbV5r/I+az8WN
AKuG1/SgxG85vImBwOv3u3FUz8QfDGsSiBdX0SYqrO99CgP1Yt09K+n10HTgpA0yxAPX/RI
/wD4mlTRLBSdun2Sk/3bSMf+y06nFsJpr2Nn6jhjaULXTaXmv8j5ZXxHo9lE8smaKFUBiE1
KfiQemF3Z9OOtQzePPCtwoMmv6UyngF7yP8ALrxX1gNNs9uFsrUD+6LZP8KBplmQD9itAfUW
yf8AxNKnaow5ZUbd/kKri8PULzXjJPYz8p2PiLwtM5RPEGIID/AA/2gijk8/eOBXR6heed
I/DlmltC8PDVo7gh5E1uJ3EbfcDfPtPXkgY6dOa+jhZW4XH2WDk9ol/wpRYWwGPs0JGD/wAs
l/wrnqcVSIUjUhC1ulzpo5hhYU506lNy5ut1p5q6Z8qX+t6Fp8EUreI9DdJAdpg1KKUrqjCF
Jl696ufaNBu3iEfinw7ZsEUDzNTjQAK4GQGzntk19RpaQqBtgix2xGo/pUggRR8qLn2UVvW4
r9vaU6WqMaGMOZYy9mpWl0uv8j5g0vxTp2l6i1uninQFliYhhINVg8t9p4YNuwfTAoe2K948G
ftB+Cjpl1FrirwqlwpwhF9GgfJ6bdx/76HWunMW0HA6dsUYLJxxzkDFfNY/HYTMFarA9Gk
/wAmfR4LimeC+GLkvN3/AMjAuPi58PEu9lt458LSQSKGVlBukKpgc5Hr7966Twt+0F4BkdIL
rx74agt1AEb/ANpqHYDjOBUyyMODjPrTg7M/Hyn24rzaawVNaRn/AOBL/wCRPYqceV6kOR0l
Y7iP9oH4YxgY+JOhgngH7YMnHXtVe9/aB+F91KPO+IGhPjoqXP8AgtckJZByryZOBjcaWSQ
KBvYZ9KdSWHqw5WpW7cy/wDkThjxhVT5ISV/U0bz9oX4axhktvHehSlcZDXuDx/wGptN/aK+
Gi+aR450KASNxGt2zEZ6jO3msu1iurqTy4Fnmkl+7GGZiO/A60nmSxqUswl4lZuhriqU6M4x
ilJW7OKf38h0PjSq429ivvZsS/tGfDKyWNf8aaQ0TnBYXBAX3+7T5f2ofhoXjt4PHGgtBINs
rm5kGPqAtZqW161o90kU7Wqna8yhigPoT07j86rLPKePNfj/AGjVWHDYehP2kea+/Jf/ACBn
LjCcvior72X7n9pn4LTXT1tO3iEgMVkksP5Nkx0JUAHHQ+tcj43+NPwy+lOmzWl346sGMjfu
nLSxylegYlL+U89K6ITSAGiWQewY804XkXOfOk9PvmvoqeY06XK6MHFp3up//anN/rXUldVK
SkrN/8AAPGrb9pzUPBYXSNR8Uab470WBdkUkq3CXMSJoEkVPYfKwI9MVy8v7Smjrrk1+Irp
4rkFTDJBzSCP0OdnY57etfR7XMwAzNKTj++f8ack82McaT/vs/419PR4tdHehd/4v/tTxqma
xq6ez/H/AIH5ngFh+0v4dmdRczzmEAM6Np12wJ9eI+OvT2rhPFHiX4c69cytZSS2N0/+r3af
dRo3PcCE/wAq+vBczg4E8gH++f8AGn+fMf8AlvIffec11/66u9/q/wD5N/8Aanl8XTa1g/v/
AOAfn/fyaVZTb4Hedc5LW1pdED/vqEY/xrPuNQttyGRLyKNzhWbTrknOPQRc1+iJnmOR50v4
u3+NN82YYPnyjH+2aa41ktsP/wCTf/akvFQf2H9//APz4TVdGtGUn+0Z5eNuzTrlR6nkxmmX
viAvA0ds1FbMMnbYXJ38g/MfLr9C/tM+TmebP8A10P+NH2m4AyLiX/v43+NKXG9Rq3sL8A
b3/AESTTTTvyfj/wD4h/Z/wBNuNW+PfhK/Wy1Bleygv2muJLCeOEM0ACDe8YUZOQOe1fcCDI7
0gmkkIDSuw/2mJqQDb9PWvjC0zJ5piPrDjy6JWvfY56tRVZKSvHMH0aao5/pSMv1pVGR3ryF
uZLcoWQJ0fTxwf3C8H8a073DaPEWnxtY7IwOD61n2Kn+ydPz0+zoRWhqzaULG1S0juPtmMzv
KRtzzwo9K9itfmqWf9XM3pKp/XUwpVJtpFAJH/163PDnwx8QeLdPF9plms9sHaPe0yJ8wxkY
Jz3rGL7baYAZBX+tfQ37PhA8AMMj/j+mA/JaeWYKj6ypVGOrN6eptgMNDfVfZzelr6Hz54j
8MX/AIW1I2GpQrb3QRXKK4b5T05HHas+GxmubpIiY3lmkYKkSLlmb0AHWvdviJ8M9W8efEV5
LZBbWC28IkvJh8oPPCj9x9h+Jrp7TRvCnwU0b7bOWM7nZ9qkXfPM2M7UHQD2GB6mupZLOVWd
3y04t+8+y/r0N/7LIKpO75YJ7s8bh+BfjKSNX/syJSRnDXMYP481yGq6RPoeoSWU7QvPHw/k
SrKqn03Lxmu38d/GjWPFbPbWpOl6YcJIn/eSD/bYfyGB9a8+HIGRivJxkcHCXJhXKVurtb5
KyOHERDrfLh7vzf6aD4reW5nSKNfMkc7FRessEAMfpXcD4EeMWwf7PhX1H2qPP8AOuj+AfgY
6hqb+ILqP/R7NtlUGHDy92/4CD+Z9q9W1n4i2Oi+M9L8PSAGS7U75d3ELH/Vqf8AeOfpkete
1l+T0a1BV8XJxUnZf1Z7np4PLqVSkquIdrvQ+Wte8N33hzVJtP1GBobmLG5cgggjIiI4IrNa
PA4BAWvpX44+B/8AhINC/ta1i3ahp6kttHMKp8Q+q9R+NfN8uF3AAnivHzLAvaV3T6dH5HnY
3CvCVXDp09Dt7L4I+LNQs7e6gtlGhmjWSMm6QEqwyOO3BqcfAXxeeTaWw+t0lfrvhUf8Uzo4
/wCnOD/0Ba+dPEXxR8U2+v6nbw63cRQx3MqliBcKocgDp2Ar3sZleXYCEJ1nN83bl/Vl9fE4
PB4WMZVOZ37WI5vgR4uij3ixgll/hjuUJP05ritT0a8009a11C1ltLhesUybTj29vcV7V8Gv
HninxF4j+yX0suob5TtJPLEMxHHy/OAOp4wa6X49afZXPgWW5uEQXVvNH9nkPDZZsFR7EZ4
9vaueeU4atg5YvCSdlfSVum+3/BMZ4GhVwzxfBtW6PyPnrw74Zv/ABTqsen6fGkl06s4V3Cj

CjJ5NdgvwF8W7R/otqPY3S1P8Aoy3xCQn+G0mP6Af1r1b42eIL/w54QiuNOupbO5lu0j8214
bbhiR+ITgsswtXBSxleUtl7W6W7r9QwuDw88M8RWvpfY8jHwD8WcYgtcehulpl78C/E9hYz3
c0dosUEbSuBcgnAGT2qtoXxJ8VT63p0cuv3rxSXMsmjSAGguAc8V9K+KxjwzrP8A16T/APoB
rowuV5fjaU6lGU1y9+Xt5Jm+HwmDxNOU6alp3sfGRTI/GIVOR0Y0qDKDkZwOKkCqB/hXxqWp
80js/DPwg1zxfo8Wp2LWi28rMq+dKVbKnByMVZ1/4K+IdA0i61G5FnJBbrvcQTFn2+oGB0r2
H4H8fDbT/wDrpN/6Ga6XT9Ut/EB1mwlUMBs4e0njPdSolP4q36Gvv6ORYWrh4S5mpyjda6Xt
fsfW0srw9SjFu/NJfjY+P1Qjv39K7Dwj8Ktb8aac19Ym3it1kMe64kKliOuAAeOay/Enhbw
/wCJLvScF5Ip/LjxyXBPymCK+k1j+G3gK2gRvES2jjhVcf6yd2AP5sxP4V4eV5bHE1Kn1j
SMFr6/0meXgcFGtOfFtFHf1PGdS+BWv6Tp11fSz2Bit42mdUIYkhRk4+XrxXnOxSpz09a+wP
GPHhPW/azm/9ANfle0FRz79aM5y+lgKkI0b2avqPMsJTws4xp9Ua/hHwZf8AjbVTY6eqKQhk
eSuklijjnGep4rtW/Z38QICwvNOYgZAEj5J/75r0/wCEvg0eEvDCSToE1C9xPOWGCgx8qfgD
z7k07wZ8S7Xxd4i1jTYwqrbNutXB/wBdGOGb67ufoRXsYXJcKqVNYttTnsr/AD/Lfz0PSoZb
QUILEP35HzFcWk1pPJFmpjnjYo6EYKsDgJ86uaHpM3iDWLPTrd1We6kESTJkKcFXHavVPjx4
MWyu4/EFtHiK5Ijugo6Pj5W/EDB9wPWuF+GfHj7QPT7Wn9a+bngh8YsNV7peqb3PGLhnRxK
oT7r7jqD8MPE3w1hfxJBqFkslgu8ilsxZTgEYK4IOaRvjDbXbGW/8IaRd3R+9Nt27j68qf51
638VCP8AhXmt9/3A/wDQlrw/4c/Di58a6jvl3Q6TC376cDBb/YX39+1e7jcpVwelhg8FqpK9
naWuuuq02PWw06mGrw+F2ett/zOot38Tff3SpL0wtrHQ9ChblEVljkcw5A+bHXgAdM1zfi
74S6l4O0b+Oru7tZo/NWLZBuLZbPqB6V70mpaToWo6V4ctkVJpEbyraHpFGqk7m/L6k1zXx1
/wCRDbH/AD9xf1rtxmV03hp1qs3KpFfL0tbZHTiMHB0ZVJvmmLv/AMA+dNnf9KRVOASPwp4
HODSnGMcn618BbQ+WQDBGcHNWdO0651S8jtrSF7q4lbCxoMsTVfaMjpXX+DWtUvNKtbXUdSt
tR1CYQ3L2kgiWJS2FGcZY9/SumhS9tUUZfpfe2lzelDnmkzrvD3wBubhBNrN8LTP/LC2Adx9
WPA/DNdvY/BzwrZJhtPe7P8AeuJWbP4DArh/F8x8HeIoNMufEXiBoZLbzftK3QOxiWABXHIy
OcHPNcfonifX9X1eysn8RX1stxMkRle4bC7jjPWvrYVMuwc/YyoNyvbWz1++36HuRnhaEvZu
ld7dGe9N8NvC7x7DodpgeiEH881mX3wY8L3kel7KWzb+9bzMP0ORXKeJbC98Owamlr2s21w
hUac7Xu/7cSOV2DBBB4PpkVwD+IvENnqEdvgQ6rZ/OvmrJM4dEJ5OCc9M11YrFYGIJQq4XX
0j3/AA/p7HRWxFCD5Z0fyOv8TfAq+sI5JtInGoovPkSrsI/A9D+leX3EElvO8UsTRSI210cY
KkdRivX/AADbDxzd6oiazr0NraFPKdr4l5FYnlhjA6frXnevXNhfRzyZvf7VFyVZribzVkjG
RnJAIYEDivn8ww9DkjWoR5VK+7TTto7df60PKxNKnyqpSVk/PsYSD5gTjrUpwTxk/SmIMuP5
1qQ6SX0yS8a5hiCttWJs73PtxXiwhKWkUeek3sZ2B3NSIMknqPpTcdj+dPUg5pLfUpFOyYJp
OnnBJ+zpSXIR4wxY+Z1wOhogUrp2nKCAPs6cfhVppLMabOkIF7jGUOCff3r1qyvUmvUw170
5q/VmO7ZhkAOMD8+a+if2fMDwC2P+f2X+S184u4KNnnjivUPhd8XtK8EeHP7NvLO8nmNxJNv
g2bQCB6sDniuvJK9OhiearJJcr39Ud2V1YUq/NUdlZ/md18TfjFL4J1iHS7OwS5uQqSyyzsQ
m0/wqBzk46np6Guh0Px4e+LHh+WExxxoVAubGfHmRH8P0Yf/Wr52+J/i618beJ21O0glghM
McISbG7K5z0JGOa57RtdvfD2ox3unXDWt1EcrJGe3oR3B7g16Es8cMTUhVtOk3b5fr89zrea
yjXkp+9Teny/U7n4lfCK88FSPe2m+90YniU8tD7P/wDFd/auR8OaDdeJNZtNMslHn3LhMnnoo
7sfYDJr2XT/2j9Mn0yOPVNIuXuXTbMsGwxP64DHOD6H9awPDHxH8FeE9evtUsNG1KN7lAiRH
yysIzlgnPqnH0xiuGtgsBKvGdGslTe6vqv6+9HPVw2ElVjKnUSi9129P60PeND0a18NaNaad
agJbWsYQFjjd6kn1JyfxrzHWPggut63darceK2+1TymXcsKjZ6AfP2AAH0rh/ip8Xl8dWVrY
WFtPZ2SOZJhMw3SN/COD0HJ+v0rzRztHXk816WPzXBzaonqzws1JpfK3Y6sXj8PNqmoc0Y7
atfkfbFkhNIFFLcLdyoipJKMDecckgE4z1xXy/8AF/wSfBniWQQLs068DTWxHRf7yfgf0lqr
8MviG3gHXJbh4pLlynj8ueFGGW7qwxkH9Ca6v4h/GHQvHnhuTTzpN7Dcq3mW8zshEbj156E
ZBqcdjMJmmC5nJRqR2T39L+a/EMTicPjsNeT5ZrZf13/ADPdPCY/4pfRsc/6FB/6AteX6r8f
dK03VLy0fw48rwTPEZPMj+YqxGfu98VV0T9onStJ0bT7OTSb6R7eCOJnV0wSggZHPtIVFNZv
k1LVr27QFVnnkmCN1UMxIH61vmWcRp0qf1Sak+ul+xrjMyUYQ+ryTfU9puf2IY4Ctn4dZX7
CW5AUH3CrXmnjP4i6v44uEfUJUjgiOY7WibYkz39z7n9K5XPPPjBrZ8Ha1baD4lsNRvLb7Zb
QSZeDAO8YI78d6+Yq5nisbajWqWi99LL52PEqY2vibU6k7RZ6J+zjbtP4t1CcAGOGyKkjoCz
rj+R/Kuq/aRvFj8O6Rb5+eW7aQDPZUIz/wCPCm2vx78I6Vbv/Z+i3Vuz8mOGCKIMfchv6V5L
8QfiDd+P9ZS6njFtbwr5cFupyEBOSSE5Pc+wr3K+Iw2Cyx4SnUU5S7et/wAj1KIWjh8E8PCa
IJ9vUy/DhDeIdK+YhvtcP/oa19eeKzt8M6yfs0m/9Aavjftbz7FqFrclSywSpLt6Z2sDgH8K
9q1r9oiz1TSL60TRLlGuYXiDmdCBuUjJ496yyXGUMNhsKs7N7fcZ5biKVGIUjOVm/8AI8RU
7tvJFOLcnPf17VHGCAvHQYzShtp9e/0r45Hz59RfA/n4bWH/AF1m/wDQzXO6J4jGk/HTXbCR
tsGousXJ4EiopQ/j8w/GuW8A/Gy38G+GYNKK0mW6aJ3YyrOqg7mz0I9643xP4sbXPftrltG
1nJLMSaltxjZQMc9+RX3dTM6NPD4Z05XIC115ctmfUTx1OFGhyO7ja6+VmfQmv/AA/TWPIh
ouu7VMFujG4B/idOYvryf/Ha5b40eJyniDw7osLkFLqK7nx67wEH/oR/Kq8f7SNsl083Qpmk
wNxS4ULn2yteU654rm13xZNrc0eHkuFmWPdnCqRtXPsABmtMdj8JCK44WV3OScvvw+X4s0xe
Mw6g40Jayd3+B9TeMjt8Ka4fSzn/APQDXgfwZ8FHxP4hF/dR7tO08q7BuRjL1Vf/AGY/Qetb

muftCw6xo9/YjQ3hN1DJD5huQdu5SM4289aoeDvjZY+D/DtrpkGgvIxmSb7SAZZD95sbf07
ACrxeIwOLxtOpOquWKv11d9FsXXr4WviYTIP3Yrz3Pb/ABI9jcabC2N5qaab9qjZDJ5yRyBT
wSu78s+9cFoHw98JeF9YttSs/ExW4t23ANeQ7WGMEHjoQcV4v438Yz+OPEMuo3EflIVEcUGd
wiQdBnHPOSfrWCcdh39K4cVneHqV+f2PNyvR8zXztY562Z0p1Ob2d7bO59kajY2HirRLi0kZ
Lqyu4yheJgwI9QR3B/UV86eGtBuPC/xa0rTbofvoL5F3dmU5ww9iMGpfh18X5vAulzafJYm/
tml8yIebsMZP3h0PB4P1z61L4h+LMGu+JdF1qPRBb3enSBmzcbvOUchT8vGDnn3NbYzGYPGK
jiebInFq612vr06bo0xGJw+JV0te0k1p5X1PfvEuhJ4m0O50yaV4YbgKrugydoYEgfUDH41z
HjTxxpffwu0GGwsIY/tfl7bWzXog/vv7Z/Fj+NcVcftHTvA4g0KKOYqdrvcFIU+pG0Z/OvJ9S
1W61e/mvbudp7mZt0kjinJJ/p9O1dGYZzh4JzwjvUate2y+f9dzfFZISir0NZPS/ZHe/CbU7n
V/ijaXl5M1xczL00kknknyz+X0r0r45kDwKRnrdxY/8AHq8K8G+J38Ia/baqsC3RiDjy2baD
uUr1H1rp/G/xhn8aaH/ZzabFaDzUl8xZix+XPGCB615mFx9GOXVaNSfvyb763t1OOjicUcJO
nJ+87nBMflwTgULjd6nNI0nXIHvSgCvIbM8QfvO4c5+tbHg+7gsPFGmXV3cJb29vcJLJl2Th
Qc8AAk1jsTnjH1rqpBHjU+ErvM1hBqFk5/eRSxqWBxjKMRwcdh/WurC8vt4ucrJO99/yOih
b2kXJ2NX4t+ItL8Ua9bX2m3qXMItxEw2srAhiehA45qP4Z6t4e0q9vv7aYwyTQ+Xb3iru8gn
IYjHibkYbtjXr3h/wAZeEfESL9nayt5z1t7qF13H5jB/A106aZZt8yWdsw9VhU/Or7WGVtq
4n65GpGV9dm1+Z9HDBSqVfrEzP/K6/M8os/G/hu805dF8SajHrC28ga21FYH6D7u/ODu7HGQ
R1ry/wARSQS6xcS6g+qeY5eS7kiMfmMTYQCc4+v8q+qhplr/wA+cP4Qr/hUV6NN06Evc/ZL
WPu0oRB+tb4rKK2KglOcVbrZ3+fva27vUutgJ1opTktOtn+Op4h8IvGOleDxqT6ncuhRGES
OFnPy7skkcdxXA6g0Zv7gxy+bEZGXZClcgknoea9w8TfGDQdJJaPSreLVbrsyxhYVPu2Mn8P
zrxXW9cu/EWpyXt66vM/GFUKqgdAoHQCVmcyUKNGnhlUU+S+y773d2vuPIxSjThGlGala+y7
+dyoqAncOgOKkDsoWC7R2zUQboM4GaeDnvjHpXgptbHmCrz1/I0q9MnmkeJ0Pzgrn14qW3GW
xjcOvNaRj71jSK1sU4UMem6ec5xpbSSXKtEVdEyB94irclrJBpOn7htJt1PP0rNa1knkKJ3/
ACr0q/MqzSMJKSQt3tM2T7v3cc9R0qDOF44q3LHttHJH/iC1SPG4dTXmTi4tHM0x5cnBP5VE
Qd3HOakH3c44/UBjOSDjPtUOLa1J5Qz0zy2O3an/eph4I55pQARwfy7Vnyu4rMkySxyMD86
RpN2RnNIeM8803ggj1pZrQdmIsmsfr3FPDZPI4pioSSRkkUoyR1yPQVCi+oWYZBOOAB60B9p
/lUcoO719SaRQO/X0zWbTTCxOzA4WgHjHX9KiPA64A7GgFjyTmkFiXrSluO3vTGJxwaACSc4
496proFmSZwPT3p2PmGenXio17YH5mnEBDxzinyuwWZJ06jr0NHVuDjnFJngrz0p8eSSmM54
ppdEOw04zx8vtinqwBxnqKjxkjnv604dMjkUWDIZJnA9s01iBkk4z+RpC/TFJnKHA6d6rldx
2YFznvwCAyPnRk4xULd5sYO31JqdDnGMAdqmzbKSF3Hr0FI7Ae3FKwJzx9SOINAOT6VUotBZ
kiY45yDTupHHH0aYu44yPy71KCCa4/Siw7MWNDlrFQRtGSKQE5AIJFSIQqsF6leo96jRc4x2
PaqlG1i+Ue0YUZH+pFIHyEDz2oZDu68ECIZNvsPzpOI7MXLY5yfapV6Y/TNRKN3zDkdzUv3s
9TihR0uVYXGQM0/nZmkVMAAjBpAhGR+NVylJDi2flwDj1q3aate2J/cXU9uPSKVl/kaqKoIB
7+1OKng4xnvVwdSDvFtFx5o6xNJ/FOSuAG1a+Kn+9cv/AI1QlnkuZd8sjTOf4pGLH9ajIGeA
PzpAAOvy+laTnWqO05N+rbLlKcvibY/dk80owD0yfWmgj1596mjRXU8Aht2rNU23YhQbEXBP
sacFz+dCfK/JG3+VPYLnhe3Wn7N2ui+RiZ3D0HvSo2G4/OkK9xjjipbeGS4lVikaSRjgKgJ
J+gpxjLmVhxi2z0Dxhawx+FfDbrDGm05YKATwtcdR5c3yrwmRx7UUV9Dif94kehW/jzOZ
2g6fNkD71Z7gBzgAcUUUV4kuny/M8We0fQsxopdgQCPTHuKbqEMcbrtRV57DFFFUyfsINx+8I
/wA9KaADCxxyDRRXM9xhLxHQBmPnnmiitp/CHQtWQDSEEZG3oabMAsrYAHZDpRRVdEL7KKlZ
/rZB2HamPxpj60UVwP4mJgw4T3PP5VPbqDt4FFFR1QRJl1DLyAflU81DJwvH96iitJboDW8N/
NexbufkJ5/3a7PxpZW66RpcogiErxtucINzYPGTTRXT/AMuPn/kda/gnBW03zgN8w3ng/QVq
LbxCYgRjpaD90elFFcsdzGJseHtPtZ0uPNtoZMREjFGDzg80yzsbY298TbxEO2FJQfL9KKKs
HsjMngjVeI0GQOij2qqqL5afKOvp7miitL9Cluah20MlzHuiRv3g6qD2NaHieyt7fxBKKUE
UaAKdqIAO1FFOBf2TPftCQT5SZwf4R6VlirCWX9zH93+6PQ0UVdTYmJZjs7cmLMEfLc/IPSt
S00+1ZmzbQn5e8YoorFfEC3JoN0tGkQG1hIKA4MY9a1bLR7AtFmxtjyesS+v0ooqmUtzSiOT
TvMgH2C1weo8lfX6UqaJpxiQmwtsfL58lf7w9qKK0p/Gjrh/EXqjUv8AQtnf9cAafagCQj/U
r6/Sq6aJp2xf9Ateh/5Yr6/SiitJfHL1ZpV+Nkw0TTg8ZFhaglwDiFef0qG60ewWZMWNsOV6
RL6/SiioXwmn2Uz1p9qkTbbaFeT0JHpWVc28Q4ESYx/dFFFdVP4R/ZIbmGNd+EufQVjSHA4
4/d/0NFFdED0obGPLczBW/evw3HzGs6fU7xF+W7nXntIR/WiivYofFE7KXQwr7XNRCEjULof
9tm/xrF1Hxqfd1O8Hz9rh/8aKK9qHU16s52+8Y6/bWlw8WualEwK4ZLuQHqfQ1wfiP4m+M
IrBNnizXEzvzt1GYdh/tUUVrT+KJ1UOh/9k=